DİKTATÖRLÜK VE DEMOKRASİNİN EKONOMİK KÖKENLERİ

DARON ACEMOĞLU
JAMES A. ROBINSON

ARAŞTIRMA DİZİSİ
BAĞLAM

DİKTATÖRLÜK VE DEMOKRASİNİN EKONOMİK KÖKENLERİ

DARON ACEMOĞLU
JAMES A. ROBINSON

Türkçesi: Ebru TUTU
Sevil KURDOĞLU, Ümit TATLICAN

Bağlam Yayınları 431
İnceleme/Araştırma 292
ISBN: 978-605-9911-26-9

Daron Acemoğlu – James A. Robinson
Diktatörlük ve Demokrasinin Ekonomik Kökenleri
Özgün Adı: Economic Origins of Dictatorship and Democracy

© Daron Acemoğlu – James A. Robinson
The Syndicate of the Press of the University of Cambridge, 2006
© Bağlam Yayıncılık

Tüm hakları saklıdır. Yayıncının yazılı izni olmaksızın
hiçbir yolla çoğaltılamaz.

"6. Sermaye, Toprak ve Demokrasinin Yükü" bölümünden, 374. sayfanın sonuna kadar olan kısım Sevil Kurdoğlu tarafından çevrilmiştir.
"5.2. Sermaye Çıkışı" bölümünden, 414. sayfanın sonuna kadar olan kısım Ümit Tatlıcan tarafından çevrilmiştir.

Yayına hazırlık sürecindeki desteği için Gökhan Akdağ'a teşekkür ederiz.

Birinci Basım: Kasım 2016
Kitap Tasarımı: Canan Suner
Kapak Fotoğrafı: Diego Rivera Mural, *Dream of a Sunday Afternoon in Alameda* tablosundan ayrıntı.

Baskı: Umut Kağıtçılık Sanayi Ticaret Ltd. Şti.
Fatih Cad. Yüksek Sok. No: 11/1 Başakhan Merter/İstanbul

Yayınevi Sertifika Numarası: 11081
Matbaa Sertifika Numarası: 22826

BAĞLAM YAYINCILIK Hobyar Mah. Narlıbahçe Sok. No: 9/3 Cağaloğlu/İstanbul
Tel: (0212) 513 59 68 / 244 41 60 Tel-Faks: (0212) 243 17 27
Web: www.baglam.com e-mail: baglam@baglam.com

Bana çok yatırım yapan babam Kevork ve annem Irma'nın anısına. Süreç boyunca yanımda olan ilham kaynağım ve yoldaşım, sevgilim Asu'ya.

Daron Acemoğlu

Anneme, ondan bana kitaplara olan tutkum ve bu yaşamdaki haksızlıklara olan öfkem miras olarak kaldı. Babama, ondan bilime olan hayranlığım ile bu olağanüstü dünyaya dair merakı miras olarak aldım.

James A. Robinson

İÇİNDEKİLER

Türkçe Baskıya Önsöz 11

Önsöz 15

AYRIM I. SORULAR VE YANITLARI

1. Siyasal Gelişimin Yolları 21
   1. Britanya 22
   2. Arjantin 25
   3. Singapur 28
   4. Güney Afrika 31
   5. Gündem 35

2. Bizim İddiamız 36
   1. Demokrasi Demokrasidışına Karşı 37
   2. Yaklaşımımızın Yapı Taşlarını Örerken 40
   3. Temel Savımıza Doğru 43
   4. Bizim Demokratikleşme Teorimiz 45
   5. Demokratik Konsolidasyon 52
   6. Demokrasinin Belirleyicileri 53
   7. Siyasal Kimlikler ve Çatışmanın Doğası 65
   8. Demokrasi Resmi 66
   9. Kitaba Genel Bakış 69

3. Demokrasi Hakkında Ne Biliyoruz? 71
   1. Demokrasiyi Ölçmek 71
   2. Demokrasi Modeli 74
   3. Demokrasi, Eşitsizlik ve Yeniden Dağıtım 82
   4. Krizler ve Demokrasi 88
   5. Toplumsal Huzursuzluk ve Demokratikleşme 90
   6. Literatür 99
   7. Bizim Katkımız 104

AYRIM II. SİYASETİN MODELLEMESİ

4. Demokratik Siyaset 113
1. Giriş 113
2. Bireysel Tercihleri Toplamak 115
3. Tek Zirveli Tercihler ve Medyan Seçmen Teoremi 116
4. Bizim Emektar Modellerimiz 124
5. Demokrasi ve Siyasal Eşitlik 139
6. Sonuç 142

5. Demokrasidışı Siyasetler 144
1. Giriş 144
2. Demokrasidışı Siyasetlerde Güç ve Sınırlamalar 146
3. Demokrasidışı Düzende Tercihler ve Baskıları Modellemek 155
4. Taahhüt Sorunları 160
5. Bir Basit Vaatler Oyunu 172
6. Dinamik Bir Model 178
7. Teşvik Edici-Uyumlu Vaatler 189
8. Sonuç 200

AYRIM III. DEMOKRASİNİN OLUŞUMU VE KONSOLİDASYONU

6. Demokratikleşme 201
1. Giriş 201
2. Siyasal Kurumların Rolü 201
3. Siyasal Kurumlar Üzerine Tercihler 204
4. Siyasal Güç ve Kurumlar 205
5. Demokratikleşmenin Durağan Modeli 209
6. Demokratikleşme ya da Baskı? 214
7. Demokratikleşmenin Dinamik Bir Modeli 222
8. Altoyun Mükemmel Dengesi 231
9. Alternatif Siyasal Kimlikler 233
10. Hedeflenen Transferler 237
11. Demokraside Seçkinlerin Gücü 238
12. Rejimler Üzerindeki İdeolojik Tercihler 242
13. Demokratikleşmenin Resmi 245
14. Denge Devrimleri 246
15. Sonuç 249

7. Darbeler ve Konsolidasyon 252
1. Giriş 252
2. Darbelerin Tetikleyicileri 255
3. Darbelerin Durağan Modeli 256
4. Demokrasinin Oluşumunun ve Konsolide Olmasının Dinamik Bir Modeli 262
5. Alternatif Siyasi Kimlikler 279
6. Hedeflenen Transferler 279
7. Demokraside ve Darbelerde Güç 280
8. Konsolidasyonun Resmi 282
9. Savunma Amaçlı Darbeler 284
10. Sonuç 286

AYRIM IV. MODELLERİN İŞLEYİŞİ

8. Orta Sınıfın Rolü 287
1. Giriş 287
2. Üç Sınıflı Model 291
3. Kısmi Demokrasinin Ortaya Çıkışı 294
4. Kısmi Demokrasiden Tam Demokrasiye 299
5. Baskı: Bir Tampon Olarak Orta Sınıf 306
6. Baskı: Ilımlılar Sertlik Yanlılarına Karşı 311
7. Demokrasinin Konsolidasyonunda Orta Sınıfın Rolü 316
8. Sonuç 318

9. Ekonomik Yapı ve Demokrasi 320
1. Giriş 320
2. İktisadi Yapı ve Gelir Dağılımı 323
3. Siyasal Çatışma 325
4. Sermaye, Toprak ve Demokrasiye Geçiş 326
5. Darbenin Sermaye ve Toprak Üzerindeki Maliyetleri 329
6. Sermaye, Toprak ve Demokrasinin Yükü 333
7. Toprak Sahipleri ile Sanayiciler Arasındaki Çatışma 341
8. Sanayiciler, Toprak Sahipleri ve Pratikte Demokrasi 346
9. Ekonomik Kurumlar 347
10. Beşeri Sermaye 351
11. Siyasal Gelişme Hakkında Tasavvurlar 352
12. Sonuç 353

10. Küreselleşme ve Demokrasi 355
1. Giriş 355
2. Bir Açık Ekonomi Modeli 359
3. Siyasal Çatışma – Demokratik Konsolidasyon 365
4. Siyasal Çatışma – Demokrasiye Geçiş 368
5. Finansal Entegrasyon 372
6. Artan Siyasal Entegrasyon 378
7. Uluslararası Ticaretin Doğası Hakkında Alternatif Kabuller 379
8. Sonuç 382

AYRIM V. SONUÇLAR VE DEMOKRASİNİN GELECEĞİ

11. Sonuçlar ve Demokrasinin Geleceği 383
1. Siyasal Gelişme Yollarının Gözden Geçirilmesi 383
2. Gelecek Araştırmaları, Genişletmeler ve Muhtemel Araştırma Alanları 389
3. Demokrasinin Geleceği 392

AYRIM VI. EK

12. 4. Bölüme Ek: Demokraside Gücün Yeniden Dağıtımı 395
1. Giriş 395
2. Olasılıklı Oy Davranışı Modelleri 395
3. Lobicilik 401
4. Partizan Politikalar ve Siyasal Gündemi Ele Geçirme 407

Kaynakça 415

Dizin 433

Türkçe Basıma Önsöz

Türkiye'de 15 Temmuz 2016'da yaşanan darbe girişimi iç açıcı değildir ve demokrasinin dünyanın pek çok yerinde güvende ve tam olarak konsolide olmadığını gösteren üzüntü verici bir hatırlatmadır. Türkiye'de daha önce gerçekleşen dört başarılı darbenin tersine bu girişim başarısız oldu. Ancak darbenin başarısızlığı feragat edilmiş bir sonuç değildi (eğer girişim planlandığı orijinal saatinde başlamış olsaydı, 16 Temmuz Cumartesi erken saatlerde, sonuç oldukça farklı olabilirdi). Türkiye'deki veya başka yerlerdeki demokratlar için sevinmek ve yan gelip yatmak için oldukça erken.

Gerçekten de demokrasi, sadece Türkiye'de değil, dünyanın farklı bölgelerinde tehdit altında. Arap Baharı ile yükselen tüm umutları neredeyse kırarak, Mısır'ın demokratik seçimlerle seçilmiş ilk hükümeti de 2013'te bir darbe ile indirildi, bu da ülkeyi yakın tarihte diğer zamanlarda yaşanandan da daha şiddetli bir baskı altına soktu. Tayland da 2014'te bir başka askeri darbeye maruz kaldı ve orduya önemli ölçüde yetki veren anayasanın yürürlüğe girmesinin ardından orada da özgür ve adil seçimlere geri dönüş ufukta görünmüyor. 2010'dan bu yana, Burkina Faso, Burundi, Gine-Bissau, Lesotho, Madagaskar, Malavi, Mali, Nijer, Papua Yeni Gine ve görece uzun soluklu demokrasiler olan Bangladeş ve Benin'de darbeler ve darbe girişimleri gördük.

Darbeler demokrasi karşısındaki tek tehdit değillerdir. Dünyanın pek çok yerinde demokratik yollarla seçilen hükümetlerin, bunlara Ekvator, Macaristan, Rusya ve hatta Türkiye'yi de dahil edebiliriz, otoriterleştiklerini ve özgürlüklerin bir kısmını ve demokrasiye tutunan sivil toplum örgütlerini aşındırdıklarını gördük.

Belki de daha kaygı verici olanı, mevcut demokrasilerin sıkıntıları ve Çin'deki hızlı ekonomik büyüme ve küresel kriz esnasında onun ani politik etkileri ile de beslenen, demokrasinin toplumsal anlaşmazlıkları ve hatta çatışmaları şiddetlendiren ve ekonomik büyümeyi geciktiren hastalıklı bir sistem olduğu yönünde yeni bir ortak görüş yayılıyor olmasıdır.

Öyleyse demokrasi üzerine yürütülecek tartışma her zamankinden de acildir. Bu ilk etapta şaşırtıcıdır. Pek çok yorumcu ve sosyal bilimci, Berlin duvarının çöküşünü takiben dünyanın tüm bölgelerinde demokrasiye doğru nispeten istikrarlı bir geçiş öngördüler. Öngörülen gibi olmadı. Neden? Demokrasi gerçekten de toplumdaki sosyal uçurumları derinleştirmek, çatışmayı beslemek ve siyasette felce neden olmakla mı mahkûmdur? Bu ekonomik büyüme için kötü müdür?

Bu sorulara verilecek herhangi tatmin edici bir yanıt, demokrasinin ne yaptığına, onun nasıl meydana geldiğine ve ne tür güçlüklerle karşılaştığına dair dikkatli bir kavramsallaştırmadan başlamayı gerekli kılıyor.

Bu kitap bizim böylesi bir dizgesel çerçeve sunmaya yönelik girişimimizdir. 2004 ve 2005 yıllarında yazıldı ve 2006'nın başında ilk basımı yapıldı. Eğer kitabı yeniden yazacak olsaydık pek çok değişiklik yapardık. Söz gelimi, demokrasi üzerine literatür, onun nasıl ortaya çıktığı ve ekonomik esasları ile etkileri şimdi daha da kapsamlıdır ve katılımını gerektirir. Ancak, bu yeni literatürün çoğunluğu bizim kavrayışımızı ve argümanlarımızı altüst etmez.

Daha da önemlisi, eğer kitabı yeniden yazma imkânımız olsaydı, bazı vurguları değiştirirdik. Mevcut vurgu ki onun kesinlikle arkasındayız, dağılımsal (ve diğer) çatışmaların demokratik ve demokrasidışı toplumlarda nasıl çözümlendiğini ve bu farklı sonuç beklentisinin siyasal kurumların biçimi üzerinde nasıl bir çatışma oluşturduğu hakkındadır. Biz bu ikinci çatışma üzerine yoğunlaştık. Öyleyse demokrasidışı düzende aristokrasi, ekonomik seçkin veya ordu gibi o siyasal sistemce yetkilendirilmişler önemli kararları alacak ve bu durum iktidardan dışlanmış kitleler için dezavantajlı olacaktır. Nadir fakat yine de yinelenen durumda ki burada çoğunluk kendi kolektif-eylem sorununu çözmüş ve huzursuzluk veya devrim tehdidi oluşturabilirse o zaman seçkinlerden talepleri olabilir. Demokrasidışı düzenin sürmesinin çıkarlarına hizmet etmediğini ve gelecekteki gelişmeler hakkında seçkinin demokrasidışı düzen altında verdiği herhangi bir sözün güvenilir olmadığının ayrımına vardıklarında çoğu kez siyasal kurumlarda değişiklik talebinde bulunabilirler. Demokrasinin ortaya çıkışına dair bu temel teori daha sonra demokrasiye karşı girişilen darbelerin analizini zenginleştirici olmuştur. Biz ayrıca demokrasinin konsolidasyonunu ve onun ortaya çıkışı ve konsolidasyonu hususunda ekonomik yapının, ticaretin ve finansal entegrasyonun olası etkilerini çalıştık.

Yeterince geliştirilmeyen ise demokrasilerin sayısız çatışmaları toplum içinde nasıl çözdükleri ve bu işi ne tür yollarla yaptıkları ve hangi koşullar altında başarısızlıklarının muhtemel olduğu, hayatta kalmalarının karşısındaki tehditlere giden yolun ne olduğu oldu. Çatışmanın çözümünün bu başarı ve sınırlarının demokrasi için ana fay hattı oldukları ortaya çıktı. Bu konuların daha da sistematik bir analizi basit düzenlemelerden yola çıkarak, iki ya da üç sosyal grubu içerecek şekilde ve toplumdaki çok yönlü farklılıkları bilmekle başlamak durumundadır. Doğrusu, işte bu çok yönlü farklılıklardır ki (örneğin farklı ekonomik, etnik ve ideolojik gruplar arasındaki) taviz ve imtiyazları teşvik etmek ve bu farklı karmaşık görüşleri toplamak konusunda demokrasinin gücünü ortaya çıkarır. Böylesi düzenlemelerde demokrasinin değeri diğer geçerli alternatif ile karşılaştırdığımızda daha da berraklaşır -toplumun dar bir grubunun veya kesiminin yönetimi ki bunlar kendi isteklerini diğerleri üzerine dayatırlar. Bununla birlikte bu düzenlemelerdir ki demokrasi en büyük zorlukları ile karşı karşıya kalır ve burada yalnız değildir. Hangi siyasal sistem olursa

olsun bu çatışmaların üstesinden gelmek için uğraş verir ve istikrasızlıklarla karşı karşıya kalır. Demokrasinin son birkaç on yılda yayıldığı toplumların çoğunda böylesi çok yönlü çatışmaların mevcudiyeti, demokrasinin ya bir darbe ile karşı karşıya kalarak ya da seçim otoriterizmi yönüne meyil etmek suretiyle bu topraklarda kök salması konusunda neden zorlandığının bir nedeni olabilir. Özellikle de bu son olasılık, demokrasinin mücadele etmeye çalıştığı sorunların zorluklarını vurguluyor. Bunu kusursuz bir üslupla yapabilmek bazen açık bir başarısızlık olsa da bu onun doğasında olan eksiklikleri çok da yansıtmıyor ancak problemlerin iddialı doğası tam da bunun üzerinde yoğunlaşıyor.

Bu konularla bağlantılı olarak, bizim kitabımızda yer almayan bir başka konu da "esir edilmiş demokrasiler"dir. Bizim kavramsal çerçevemizde, demokrasinin ortaya çıkışı ya çoğunluğun çıkarları doğrultusunda izlenen politikalar veya darbe ya da çöküşlerin acısıyla gerçekleşiyor. Ancak gerçekte kendi ana sorunlarını ele almadan veya hatta ekonomik ve siyasi gücün seçkinlerden çoğunluğa doğru yeniden dağıtımı yönünde girişimde bulunmadan geçinip giden pek çok demokrasi vardır. Böylesi esir edilmiş demokrasilerin ortaya çıkış nedeni modern politik ekonomi için kritik bir sorudur ve derinlemesine bir araştırmayı hak eder.

Bir diğer hassas soru ekonomik büyüme ve demokrasi arasındaki ilişkiyle ilgili olandır. Bu ilişkinin ilk bölümü, demokrasinin, Martin Seymour Lipset'in modernleşme hipotezinde ortaya koyulduğu şekliyle, ülkeler daha hızlı büyüdüğünde, ortaya çıkmasının daha muhtemel olup olmadığıdır. Hâlihazırda 2005'te biz bu hipotezi sorguladık ki o zamanlar inanırlığı hayli yaygındı. Şimdi bu konsensüs çöktüğüne göre, hızlı büyüyen ülkelerin demokratikleşmelerinin daha muhtemel olmadığı kanısı genel kabul gördü. Daha eğitimli ülkelerin demokrasinin inşası ve korunması konusunda daha olasılıklı oldukları durumu da geçerliliğini yitirdi. Bu buluşlar önemlidir, önemleri sadece demokratikleşme yolları konusunda yanlış anlaşılmaları gidermelerinden değil, demokrasinin ortaya çıkışı ve hayatta kalması hususunda hiçbir şeyin otomatik olmadığını vurgulamalarıdır -siyasi rejimler üzerindeki çatışma bir ülkenin zengin, fakir ya da büyüyüp büyümemesinden bağımsız olarak bakidir.

Demokrasi ve büyüme arasındaki ilişkinin ikinci bölümü daha da önemlidir ve bizim kitabımızda pek de değinilmemiştir. Demokrasi gerçekten ekonomik büyüme önünde bir engel midir? Gazeteleri okuyarak ve tecrübeli yorumcuların derin düşünceleri eliyle bir karara varabilirsiniz. Ancak yapılan yeni araştırmalar gösteriyor ki tam tersi doğrudur. Demokratikleşen ülkelerin demokratikleşmeyenlerden farklı olduğu ve ülkelerin çoğunlukla ekonomik zorluklar ortasında demokratikleştikleri olgusu göz önünde bulundurulduğunda demokrasiye geçişin ekonomik büyüme üzerindeki etkisi büyük ve sağlamdır. Dahası, demokrasinin sadece hâlihazırda gelişmiş ülkeler için doğru olduğu iddialarının çürütülmesi hem yoksul hem de zengin ülkeler için pozitif etkilidir. Ortalama olarak, hem zengin hem de yoksul ülkelerde demokrasiye geçişte kişi

başına gelirde yüzde 20-25 oranında bir artış olduğu ve darbeye maruz kaldıklarında aynı oranda kayba uğradıkları görülür.

Bunların ve demokrasi ile ilintili diğer çeşitli soruların önemi olsa bile, mevcut kitabın hem araştırmacılara hem de kamuoyunun kullanımında, demokrasinin işleyişine, ortaya çıkışına ve karşı karşıya kalmak durumunda olduğu zorluklara dair yararlı bir çerçeve sunduğunu düşünüyoruz.

Daron Acemoğlu
22 Eylül 2016

Önsöz

Ekonomi politiğin ve siyaset biliminin temel sorusu, kolektif karar alma mekanizmalarını belirleyen faktörlerin neler olduğudur (yani, "siyasal kurumlar"). Bu soruya yanıt ararken başlangıçtaki doğal ayrım demokratik ve demokrasidışı kurumlar arasındadır. Kimi ülkelerde düzenli ve özgür seçimler yapılabilirken, politikacıların halka karşı sorumlu oldukları demokratik düzen ile yönetilirken, diğerlerinde durum neden böyle değil?

Bu sorunun cevabı ile ilgili belirgin deneysel örnekler ile yapbozlar bulunmaktadır. Örneklemek gerekirse, Amerika Birleşik Devletleri 1820'lerin başında kuzey ve batı eyaletlerinde beyaz erkeklere oy kullanma hakkı tanırken ki 1840'ların sonunda Birliğe bağlı tüm eyaletlerde bu uygulamaya geçildi, kıta Amerikası için böylesi bir yolun genelliğinden söz etmek mümkün değildi. Başka yerlerde, İspanya ve Portekiz gibi sömürgeci ülkelerin egemenliğinden kurtulup bağımsızlıklarını kazandıklarında, düzenli seçimlerin getirdiği cumhuriyetçi kurumlar kural olarak benimsendi, ancak oy hakkı kısıtlamaları ile seçim yolsuzlukları bu hakkın kazanılmasından daha önemliydi. Arjantin ve Uruguay, sırasıyla 1912 ile 1919 yıllarında, erkeklerin oy kullanabildiği genel oy hakkını nispeten yozlaştırmadan uygulayabilen ilk Latin Amerika ülkeleri idi, bölgedeki El Salvador ve Paraguay gibi diğer ülkeler ise bunu Birleşik Devletlerden neredeyse bir buçuk yüzyıl sonra, 1990'lara kadar gerçekleştiremediler.

Demokratikleşmenin zamanlaması bakımından muazzam farklar olduğu gibi, siyasal gelişimin biçimi bakımından da büyük niteliksel farklılıklar vardır. Demokrasi -en azından beyaz erkekler için olanı- Birleşik Devletler ve Kosta Rika gibi bazı Latin Amerika ülkelerinde nispeten daha az çatışma ile oluşturuldu. Diğer yerlerde ise demokrasiye çoğu kez şiddetle karşı çıkıldı ve siyasi seçkinler siyasal gücü paylaşmak zorunda kalmamak için kitleyi baskılama yolunu kullandılar. Bazı durumlarda, El Salvador'da olduğu gibi sonunda baskı terk edildi ve seçkinler demokrasiyi kabul etti. Küba ve Nikaragua'ya gelirsek, seçkinler bu ülkelerde kanlarının son damlasına kadar savaştılar ve devrimlerle süpürülüp gittiler.

Bir kez demokrasi oluşturulduğunda bu mutlaka birleştirici olacak demek değildir. Birleşik Devletler, kademeli olarak, geri dönüşü olmayan, demokrasiye doğru bir hareketi tecrübe etmiş olsalar da İngiltere ve İsveç gibi pek çok Batı Avrupa ülkesince de paylaşılan bir model oldu, diğer ülkelerde demokrasinin payına darbeler düştü. Arjantin bunun belki de en uç örneği, burada yirminci

yüzyılın neredeyse tamamında siyasi rejim demokrasi ve demokrasidışı arasında gidip geldi.

Bir ülkenin demokratik olup olmadığını ne belirler? Bizim gözlemlediğimiz demokratikleşme modellerini hangi unsurlar açıklayabilir? Neden Birleşik Devletler, Latin Amerika ülkelerinin çoğundan bir yüzyıl önce erkeklere genel oy hakkı tanıdı? Neden demokrasi, İngiltere ve İsveç gibi ülkelerde bir kez oluşturulduğunda devamlı ve birleştirici oldu da Arjantin, Brezilya, Şili'de olduğu gibi diğerlerinde çöktü?

Biz bu kitapta, yukarıdaki soruların bir kısmına bazı geçici yanıtlar da verecek olan demokrasinin oluşturulmasının ve konsolidasyonunun analizi için bir çerçeve öneriyoruz.

Bu çerçevenin üç temel yapı taşı bulunuyor:

1. Yaklaşımımız siyasi tutumları belirleyen bireysel ekonomik saikler üzerinde durmak bakımından "ekonomik temelli"dir ve bu bağlamda insanların oyun teorisi anlamında stratejik davrandıklarını varsayıyoruz.
2. Çatışmanın birincil önemini vurguluyoruz. Farklı gruplar, bazen sosyal sınıflar, siyasi sonuçları ilgi ile karşılarlar ve bu da ilgiyi siyasi sonuçları belirleyen siyasal kurumların yapıları üzerine çevirir.
3. Siyasal kurumların, *de jure* (hukuki) siyasal gücün gelecekteki dağılımını etkileyerek vaat sorununun çözümünde oynadığı merkezi roldür.

Çerçevemizi daha yalın canlandırabilmek için seçkinlerden ve vatandaşlardan oluşan iki gruplu bir toplum düşünün. Demokrasidışı olan seçkin kesimin yönetim biçimi, demokratik olan ise toplumun çoğunluğunu oluşturan çok sayıdaki topluluklar yani vatandaşların yönetim biçimi. Demokrasidışı düzende seçkin kesim istediği siyasi sonucu alır, demokratik düzende vatandaşlar istediklerini elde edebilmek için daha fazla güce sahiptirler. Seçkin kesim demokratik rejimde kaybedeceğinden, doğal olarak ona karşı çıkmak ya da yıkmak yönünde güdülenir, yine de seçkinlerce oluşturulan demokrasilerin çoğu varlıklarını sürdürürler.

Neden demokratik olmayan seçkin kesim herhangi bir zamanda demokratikleşir? Madem demokrasi vatandaş lehine gücün el değiştirmesini getirecek bir düzendir, o zaman, neden seçkin kesim zahmet edip de böylesi bir dizi kurum oluştursun? Bizim iddiamız, bu durumun, ancak haklarından mahrum edilmiş vatandaşların seçkin kesimi tehdit edebildiği ve onları ödün vermeye zorladığında oluşacağıdır. Bu ancak tehditler, grevler, gösteriler, ayaklanmalar ve sınırlı bir devrim şeklinde olabilir. Bu eylemler, seçkin kesime maliyet yükleyeceğinden önlemeye çalışacaklardır. Bu da taviz vererek, toplumsal kargaşayı ve devrimi önlemek için baskı kullanma yoluyla ya da siyasal güçlerinden vazgeçip demokratikleşme ile yapılabilir. Bununla birlikte baskı yolunu kullanmak seçkinler için genellikle maliyetlidir ve onları cezbedecek bir seçenek değildir. Taviz, çeşitli biçimlerde olabilir -özellikle de vatandaşlarca tercih

edilen siyaset tarzları olacaktır, varlık ya da gelirin yeniden dağıtımı (redistrubition)- bunlar arasında sayılabilir, üstelik seçkin kesim için demokrasiden ödün vermekten daha az maliyetli olması muhtemeldir.

Demokrasinin ortaya çıkışındaki anahtar, seçkin kesimin, sözlerini tutacaklarının bir garantisi olmadan, politik imtiyazlar ile siyasal gücün elde tutulmasının izlenmesidir. Güç yarışında, vatandaşların avantajlı olmasının nispeten geçici bir durum olduğunu düşünün. Böyle bir durum, savaşlar sebebi ile başarısız bir hasat dönemi gibi ekonomide şok yaratacak dönemlerin yaşanması ve ticari çöküş ya da durgunluk dönemlerinde ortaya çıkabilir. İşte bu dönemlerde eğer baskı maliyetli olacak ise seçkinler, vatandaşları, gelirin yeniden dağıtımı gibi politik imtiyaz vaatleri ile satın almak isteyecektir. Ancak doğası gereği, güç yarışında fırsat penceresi geçicidir ve gelecekte kaybolabilir, ayrıca seçkin sınıf için vaatlerinin herhangi birinden dönmek hiç de zor olmayacaktır. Böyle olmasını beklerken, vatandaşlar da siyasal kurumlara dokunmaksızın önerilen politik imtiyazlardan memnun olmayıp isyanı tercih edebilirler.

Bizim çerçevemizde en önemli sorun, siyasi olarak güçlü olanın, gücü azalmasa da, gelecekte alınacak politik kararları taahhüt edemeyebileceğidir. Demokrasi, siyasal gücün gruplar arası aktarımında (seçkinlerden vatandaşlara) vatandaş yanlısı politikalara (örn. yüksek vergilendirme) güvenilir bir taahhüt olarak ortaya çıkar. Demokratikleşme, sadece sözler vermek değil, ondan daha çok güvenilir bir taahhüttür çünkü içeriğinde bir dizi kurumsal ilişki ile vatandaşların büyük katılımını barındırır ve bu nedenle de geriye dönüş zordur. Seçkin kesim, radikal sonuçlardan kaçınmak istiyorsa demokratikleşmek -geleceğin çoğunlukçu politikaları için güvenilir bir taahhüt oluşturmak- zorunda.

Demokrasiye karşı darbelerin altında yatan mantık, demokratikleşmenin altında yatanla benzerdir. Demokraside azınlık gruplar (örn., seçkin kesimin çeşitli grupları) darbeyi teşvik edebilir ve daha fazla tercih edilecek bir dizi kurum oluşturabilirler. Buna rağmen, eğer darbe tehdidi varsa neden demokrasi, taviz vermeyi önermek yolu ile savunulamasın? Demokratlar, kesinlikle bunu yapmayı deneyeceklerdir, ancak güvenilirlik sorunu yine merkezdedir. Eğer darbe tehdidi geçici ise, çoğunluğa yararı daha az olan siyasetlerin yapımı alanında verilen sözler güvenilir olmayabilir. Siyaseti değiştirmenin en güvenilir yolu siyasal gücün dağılımını değiştirmektir, bu da ancak kurumsal değişim ile elde edilebilir -bir darbe ya da daha genel olarak daha düşük yoğunluklu demokratik rejime geçiş.

Kitabımızın temel katkısı, demokrasinin oluşturulmasını ve konsolidasyonunu anlamak için birleşik bir çerçeve önermektir. Bu çerçeve, özellikle, demokrasidışı rejim bağlamında, siyasal kurumlardaki bir değişikliğin temelde taviz politikalarından farklılığının nedenini gündeme getiriyor. Bu çerçevenin önemli bir dolaylı katkısı da demokrasinin ortaya çıkışı ve sürdürülmesinin koşulları hakkında nispeten zengin bir süreci sergilemesidir. Bizim çerçevemiz, demokrasinin oluşumunun daha muhtemel olması üzerinde duruyor:

- Demokrasidışı rejimde, sınırlı imtiyaz ve vatandaş yanlısı politik vaatlerle etkisiz hale getirilemeyecek toplumsal huzursuzluk olduğunda. Böyle olsun ya da olmasın, sırayla, demokrasidışı düzende vatandaşların yaşam koşullarına, sivil toplumun gücüne, demokrasidışı düzende vatandaşların karşı karşıya kaldıkları kolektif-eylem sorununun doğasına ve seçkin kesimin hangi tür sözlerinin güvenilir olabileceğini belirleyen demokratik olmayan siyasal kurumların ayrıntılarına dayanır.
- Seçkin kesimce öngörülen demokrasi maliyeti sınırlı olduğunda, demokrasidışı rejimde vatandaşların huzursuzluğu ile başa çıkmanın yolu olarak baskı, cezbedici olmayacaktır. Eşitsizlik ileri düzeyde olduğunda, seçkinlerin varlıkları vergilendirildiğinde ya da kolayca yeniden dağıtıldığında, seçkinlerin ekonomik kurumlar değiştiğinde kaybedecek çok şeyi olduğunda ve demokrasinin seçkinlerin çıkarına ters olması durumunu bir ölçüde sınırlamak için oluşmaya başlayan demokratik kurumların şeklini manipüle etmek mümkün olmadığında bu maliyetler yüksek olabilir.

Benzer şekilde, bir kez oluşturulduğunda, demokrasinin olası sürdürülebilirliğine bu faktörlerin de etkisi olur. Örneğin, eşitsizliğin çok olmasının, toprağın aşırı önemsenmesinin, seçkinin portföyünde bulunan kolayca vergilendirilebilir diğer varlıklar ve demokratik kurumların yokluğuyla ortaya çıkan, önlenebilir aşırı popülist politikaların demokrasiyi istikrarsızlaştırma olasılığı daha yüksektir.

Bu karşılaştırmalı statik sonuçların ötesinde, dileğimiz, burada sunduğumuz çerçevenin yeterince zengin ve işlenebilir olması ki konuyla ilgili diğer kimseler de çalışmamızın bir kısmını yeni soruları gündeme getirebilmek için kullanabilsin, demokrasi ve diğer siyasal kurumlarla ilgili diğer karşılaştırmalı durağanlık analizleri oluşturabilsin.

Bu kitapta ele alınan konular siyaset biliminin kalbinde yer alıyor, özellikle de karşılaştırmalı siyaset ve ekonomi politiğin ana konularını oluşturuyor. Bununla birlikte, gündeme getirdiğimiz sorular, formel modellemeler türü kullanılarak bu kitaptaki şekliyle nadiren ele alındı. Bu kitapta önerdiğimiz analizler gibi analizlerin geliştirilmesinin büyük bir bedeli olduğuna inanıyoruz, bu amaçla, sunumun hem kolay okunabilir hem de kolay anlaşılabilir olmasına ve ayrıca konunun uzmanları ve siyaset bilimi yüksek lisans öğrencileri için de kolay erişilebilir olmasına çalıştık. Kitabı mümkün olduğunca kendine yeten bir kitap kılabilmek adına, 4'üncü bölüme, analizimizde kullandığımız, demokratik siyaset modellemesinde, yaklaşımların işleyiş mekanizmasını anlatan bir tanıtımı da ekledik. Gerçi kitaptaki analizler doğrudan siyaset bilimcilerin ilgi alanına giriyor ve genel olarak da onlara daha kolay erişilebilir bir mesafede bulunuyor olsa da, bizim temennimiz, bu kitapta bulunan pek çok materyalin, ekonomi alanında uzmanlaşan ve siyaset bilimi ile de ilgili olan lisans, yüksek lisans öğrencilerinin ve akademisyenlerinin de işine yaramasıdır. Aslında kita-

bın yazarlarından biri, kitabın bazı bölümlerini lisans düzeyindeki ekonomi derslerinde okuttu.

Kitabın içeriğini takipte temel önkoşul, Gibbons (1992) düzeyinde, oyun teorisinin tamamına dair başlangıç düzeyinde fikir sahibi olmaktır. Yine de, ilk iki bölümü, sorduğumuz soruların ve yanıtlarımızın anlaşılabilir ve matematiksel nitelik içermemesi yönünde tasarladık.

Bu kitabı yazmakla borçlarımızı da ödemiş olduk. Bu konular üzerine çalıştığımız sekiz yıllık dönemde, Singapur'dan Mauritius Adası'na, Oslo'dan Buenos Aires ve Bogota'ya araştırmamıza dair pek çok seminer verdik. Bu seminerlerde pek çok akademisyenin önerileri oldu, çok değerli fikirleri bize yol gösterdi, hepsini hatırlayamadığımız için özür diliyoruz. Ancak, çalışmamızın ilk evrelerinde, yorgunluk bilmez coşkuları ile bizi yüreklendiren bazı bilim insanlarının isimlerini sıralamak istiyoruz: Ruth Collier, Peter Lindert, Karl Ove Moene, Kenneth Sokoloff ve Michael Wallerstein. Robert Powell'a sadece bizi yüreklendirdiği için değil, ayrıca bu yıllar boyunca entelektüel desteğini de esirgemediği için özel teşekkürü bir borç biliriz. James Alt'a, Harvard Sosyal Bilimler Temel Araştırmalar Merkezi'nde, Ocak 2003'te düzenlediği, dört gün süren "yazarlarla buluşma" konferansı için özellikle teşekkür ediyoruz. Konferans, bir taslak hazırlamamız konusunda bize itici güç olmanın yanı sıra, çok değerli geri bildirimler ile yeni bir enerji ve fikir verdi. Robert Bates, kitabın adındaki "siyasi" kelimesini "ekonomik" olarak değiştirmemiz yönünde telkinde bulundu ve ayrıca Birinci Bölüm'ün formatı konusunda öneriler sundu. Grigore Pop-Eleches, kitabın ana karşılaştırmalı durağanlığını ifade etmek için diyagramlar kullanılmasını önerdi ve ayrıca ayrıntılı yorumlarını da bizden esirgemedi.

İsmini andığımız bu insanların fikirleri ve yorumlarına ek olarak birazdan isimlerini sıralayacağımız diğer kişilerin de katkılarından yararlandık, bunlar, Scott Ashworth, Ernesto Calvo, Alberto Diaz-Cayeros, David Epstein, John Huber, Michael Hiscox, Torben Iverson, Sharyn O'Halloran, Jonathan Rodden, Kenneth Shepsle ve Andrea Vindigni. Berkeley Üniversitesi ile Bogota'daki Andes Üniversitesi öğrencilerinden çok faydalı geri bildirim ve öneriler edindik, Taylor Boas, Mauricio Benitez-Iturbe, Thad Dunning, Leopoldo Fergüsson, Maiah Jakowski, Sebastián Mazzuca ve Pablo Querubín'in isimlerini sayabiliriz. Arkadaşlarımızın bir kısmı ve öğrencilerimiz kitap taslağının önemli bir bölümünü okuyup paha biçilmez yorumlar ve geri bildirimlerde bulundular, Alexandre Debs, Thad Dunning, Scott Gehlbach, Tarek Hassan, Ruben Höpfer, Michael Spagat, Juan Fernando Vargas ve Pierre Yared, bu isimler arasında yer alıyor. Timothy Besley, Joan Esteban, Dominic Lieven, Debraj Ray, Stergios Skaperdas ve Ragnar Torvik'e de ayrıca yorumlarından ötürü teşekkür ederiz. Ernesto Calvo'ya, üçüncü bölümde geçen Arjantin tarihi ve gelir dağılımı üzerine sağladıkları bilgilerden dolayı ve Peter Lindert'e İngiltere eşitsizlik verilerini temin ettiği için minnettarız. Alexandre Debs, Leopoldo Fergusson, Pablo Querubín ve Pierre Yared'ın araştırma konusunda destekleri çok değerliydi.

1. Siyasal Gelişimin Yolları

Kimi ülkelerin neden demokrasi ile yönetildiği kimilerinin ise yönetilmediğini anlayabilmek için siyasal kurumların zamanla aldığı yolların niteliğini ayırt etmek gerekir. Bu yollardan sadece bazıları, en azından tam bu anda, demokrasiye çıkabildi. Formelleştirilmiş bu yollar, karşılaştırmalı reel-dünyanın karmaşıklığı içinde yönümüzü belirlemede yardımcı olur ve ayrıca, bize göre bu yollar toplumun ekonomik ve politik yapısını siyasal kurumlara bağlayan ana mekanizmaları da gösteriyor.

Siyasal gelişimin dört ana güzergâhı vardır. Öncelikle, demokrasidışından yavaş yavaş önlenemez bir şekilde demokratik olana doğru götüren bir yol var. Demokrasi bir kez oluşturulduğunda asla tehdit edilemez, sürdürülebilir ve konsolidedir. Böyle bir siyasal gelişim yolunun en iyi örneği Britanya'dır. İkinci olarak, demokrasiye uzanan başka bir yol daha vardır, tamam da nasıl bir demokrasi, şöyle ki, bir kere oluşturulmuş ve hızlıca çökmüş bir demokrasi. Bunu takiben, ilkinde demokratikleşmeye götürmüş güçler kendilerini yeniden ileri sürerler, ancak demokrasi bir kez daha çöker ve döngü kendini yineleyerek böylece sürer gider. Bir kez oluşturulmuş ve konsolide olamayan demokrasiye giden bu yolu en iyi, yirminci yüzyıl boyunca benzer bir durum içinde olan Arjantin ile örneklendirebiliriz. Bu iki yolu sıraladıktan sonra mantıken onları takip edecek üçüncü yol da demokratik olmayan koşullar ile yönetilen ya da demokratikleşmenin çok gecikmiş olduğu bir ülke olacaktır. Nedenine gelirsek, böylesi bir yolun kökenlerinde önemli çeşitlilikler bulunur, demokratik olmayan yolları ikiye ayırmak yararlı olacaktır. İlk yolda, toplum görece olarak eşitlikçi ve müreffeh olduğundan, demokrasi hiçbir zaman oluşturulamamıştır, bu da demokrasidışı siyasi statükoyu istikrarlı kılar. Sistem sınanmamıştır çünkü insanlar mevcut siyasal kurumlardan yeterince memnundur. Siyasi dinamiklerini bu şekilde nitelendirdiğimiz Singapur, bu duruma örnek teşkil edebilir. Demokratik olmayan bu yollardan ikincisinde, tam tersi bir durum ortaya çıkar. Toplum son derece eşitsiz ve çıkar ilişkilerinin önde olduğu bir haldedir. Demokrasi umudu, siyasi seçkinler için öylesine tehdit altındadır ki mümkün olan tüm şiddet ve baskı bu tehditten kurtulmak için kullanılır. Güney Afrika'daki apartheid rejimi çöküşünden önceki hali ile bizim için böylesi bir yola kanonikal örnek teşkil edecektir.

Bu bölümde sözü geçen dört yolu gösteriyoruz ve bir toplumun biri ya da diğeri üzerinde olma durumunu belirleyen mekanizmaları bu dört ülkenin siyasi tarihlerini inceleyerek ortaya koyuyoruz. Siyasal gelişim dinamiklerini her durum için tartışmaya açıyoruz, söz konusu dinamiklerin neden Britanya'da konsolide demokrasiye, Arjantin'de konsolide olamayan demokrasiye ve Singapur ile Güney Afrika'da ısrarla demokrasidışına -farklı şekillerde de olsa- evrildiğini inceliyoruz. Tartışmamız, bir toplumun neden bir yol yerine diğerine yöneldiği ile ilgili olarak pek çok faktörü öne çıkarmasıyla, daha sonraki analizlerin belirlenmesinde önemli rol oynayacaktır.

1. Britanya

Britanya'da demokrasinin kökeni; aristokrasinin, kral ile vergi ve siyaseti forum niteliğinde müzakere etmesi için düzenli olarak oluşturulan Parlamentolarda yatmaktadır. 1688 yılı Muhteşem Devrimi'nin hemen sonrasında kurulan Parlamentolar düzenli olarak toplandı ve bu da oldukça kısıtlı haklar çerçevesinde yapılabildi. Bu aşamada Parlamento üyeliği, toplumdaki farklı 'ayni hakların' varlığı ile ilgili olarak, feodal kavramlardan miras alınmıştı. Parlamentodaki düzen ise şöyleydi, sağ tarafta Lordlar Kamarası'na mensup din adamları ile aristokrasi oturuyordu, avama mensup üyeler ise Avam Kamarası tarafında konumlanmışlardı. İlkesel olarak, Avam kamarası üyeleri seçime tabiydiler, ancak, 18. yüzyılda ve 19. yüzyılın ortalarına kadar yapılan seçimlerin çoğunda muhalefet yokluğu nedeniyle oylama gerçekleşememişti (Lang. 1999, s.12). Adaylar önde gelen toprak sahipleri ya da aristokratlarca öneriliyordu ve gizli oylama olmadığından verilen oylar açıkça izlenebiliyordu, hal böyle olunca da oy kullanacakların çoğu özgür iradeleri ile hareket edemiyorlardı (Namier, 1961, s. 83; Jennings, 1961, s. 81).

Bununla birlikte, 1642-1651 yılları arasındaki İç Savaş ile 1688 yılındaki Muhteşem Devrim'i takip eden yıllarda yapılan anayasal değişiklikler, demokrasinin geleceğine önemli etkilerde bulunacak olan, siyasi ve ekonomik kurumlarda dramatik değişimlere yol açtı (North ve Thomas 1973; North ve Weingast 1989; O'Brien 1993; Acemoğlu, Johnson ve Robinson 2005). Bu değişimler, mutlakiyetçi hâkimiyetini sürdürmek ve genişletmek konusunda ısrarcı olan Stuart Hanedanlığı ile bu hâkimiyeti mecliste tutmaya çalışan Parlamento arasındaki çatışma sürerken ortaya çıkmıştır. Çatışmanın kazanan tarafı Parlamento oldu. Bunun sonucu olarak da, siyasal kurumların yeniden yapılandırılması ile monarşinin gücü sınırlandırılmış, buna bağlı olarak da parlamentonun etkinliği artırılmış oluyordu. Siyasal kurumlardaki değişim, mülkiyet hakkı üzerindeki güvenliği daha da artırdı, böylece, bundan böyle, insanlar devlet talanına maruz kalma korkusu yaşamayacaklardı. Özellikle de, yeni düzenleme ile güç, pazara yönelik satış odaklı tüccar ve toprak sahiplerinin temsil edildiği parla-

mentonun ellerine bırakılıyordu. On sekizinci yüzyılın sonlarına gelindiğinde İngiltere'de sürdürülebilir ekonomik büyüme de başlamış oluyordu.

Demokrasiye doğru ilk kayda değer hamle 1832'deki Birinci Reform Yasası ile geldi. Bu yasa, eski seçim sistemindeki adaletsizliklerin en kötülerinin çoğunu kaldırdı, özellikle de 'çürük seçim bölgesi' olarak da adlandırılan, parlamentonun bazı üyelerinin çok küçük bir seçmen grubunca seçildiği bölgeler uygulamasını sonlandırdı. 1832 reformu aynı zamanda, oy verme hakkını mülk ve gelir bazında standartlaştırmış oluyordu.

Birinci Reform Yasası, Britanya'da o dönem için var olan mevcut politik statükoya karşı yükselen yaygın hoşnutsuzluk bağlamında meclisten geçirilebildi. Lang'ın (1999, s. 26) aktarımından

> *Devrim korkusu, yeni sanayi bölgelerinin büyümesi ile risk unsuru olarak görülüyordu, Waterloo'dan sonraki yıllarda azalmak yerine arttı ve Lord Liverpool hükümeti (1821-1827) sıkı bir baskı politikasına başvurdu.*

On dokuzuncu yüzyılın başlarına gelindiğinde Sanayi Devrimi gayet iyi gidiyordu ve 1832 öncesi 10 yıllık dönemde aralıksız ayaklanmalar ve yaygın bir huzursuzluk görülmüştü. 1811-1816 yılları arasında yaşanan Luddite (Ludist) Ayaklanmaları, 1816'daki Spa Fields Ayaklanmaları, 1819'daki Peterloo Katliamı ve 1830'daki Swing Ayaklanmaları (genel bakış için bkz., Darvall 1934 ve Stevenson 1979) dikkat çekici olanlarıdır. Reformlar için bir başka katalizör de 1830 Paris'te yaşanan Temmuz devrimi oldu. Tarihçilerin ortak görüşü, 1832 Reform hareketinin ortaya çıkış nedeninin toplumsal kargaşayı önlemek olduğu yönündedir. Lang (1999, s. 36) şu sonuca varmıştır:

> *huzursuzluğun boyutu acil reform durumunu güçlendirmişti, şimdi değilse ne zaman: kısaca geciktirmek çok tehlikeliydi. Wellington ve Peel'in, İrlanda'da bir ayaklanmayı önlemek için eşit haklar vermeyi kabul etmesi gibi, tabii Whigs için de durum aynı... kötünün iyisi için reformu onaylamalı.*

1832 Reform Yasası toplam seçmen sayısını 492,700'den 806,000'e yükseltti, bu da yetişkin erkek nüfusun yaklaşık yüzde 14.5'i demekti. Ancak, İngiliz halkının çoğunluğu oy kullanamıyordu ve 123 seçim bölgesindeki seçmen sayısı 1000'den az olduğundan aristokrasi ile büyük toprak sahiplerinin seçimler üzerindeki hamiliği azımsanacak gibi değildi. Ayrıca, 1872'deki Oy Hakkı Yasası (Ballot Act) ile 1883'deki Yozlaşmış ve Yasadışı Uygulamalar Yasası'na (The Corrupt and Illegal Practices Act) kadar seçmenlerin süregiden yolsuzluk ve tehditlere başvurduklarına dair kanıtlar vardır. Dolayısıyla Reform Yasası kitlesel demokrasi yaratmadı, aksine, daha ziyade taktiksel bir ödün olarak tasarlanmıştı. Beklendiği gibi parlamento reformu konusu 1832'den sonra da oldukça canlıydı ve Çartist hareketin merkezine konumlandırılmış bir mesele idi.

Reform hareketinin ivmesi, büyük ölçüde faktörlerin bir birleşimi olarak 1867'de en yüksek noktasına ulaştı. Bu faktörler arasında, ekonomik sıkışmaya

ve şiddet tehdidinin yükselişine neden olan iş döngüsünün darboğaza girmiş olması da bulunuyordu. 1864'te Ulusal Reform Birliği ile 1865'te Reform İşbirliği'nin kuruluşu ve 1866 Temmuz'unda yaşanan Hyde Park ayaklanmalarının daha yaşanırken katalizör görevini gerçekleştirmiş olması ayrıca üzerinde durulması gereken konulardır. Searle konuyu şöyle tartışır (1993, s.225)

> *Ülkede reform yapılmasına yönelik ortaya çıkan galeyan, Derby bakanlığını Reform Yasa Tasarısı konusunda ikna edici bir unsur oldu, herhangi bir Reform Yasa Tasarısı, gecikmeden kanun kitabında yerini almalıydı.*

Bu yorum, Trevelyan (1937) ve Harrison (1965) gibi pek çok başka tarihçi nezdinde de destek görür.

İkinci Reform Yasası 1867 yılında kabul edildi. Toplam seçmen sayısı 1.36 milyondan 2.48 milyona çıktı ve işçi sınıfı seçmeni kentsel seçim bölgelerinde çoğunluğu elde etti. 1884'teki Üçüncü Reform Yasası kabul edildiğinde seçmen sayısı yeniden ikiye katlanmıştı, böylece zaten kentli seçmen için geçerli olan oy verme kuralları kırsalda yaşayan seçmene kadar genişletilmiş oluyordu. 1885'teki Yeniden Dağıtım Yasası, parlamentodaki sandalye dağılımı konusunda son kalan eşitsizlikleri de ortadan kaldırmış oluyordu ve bu noktadan sonra Britanya sadece tek üyeli seçim bölgelerine sahip oldu (önceden pek çok bölgede en çok oyu alan iki aday seçilmişti). 1884'ten sonra yetişkin erkeklerin yüzde 60'ına oy kullanma hakkı tanınmıştı. Bir kez daha, 1884 yasasının yapılmasının arkasında sosyal düzensizlik önemli bir faktör gibi gözüküyor (örn., Hayes 1982; Lang 1999, s. 114).

Büyük Savaş'ın ardından, 1918'deki Halk Temsil Yasası ile 21 yaşının üzerindeki tüm erişkin erkeklere ve 30 yaşının üzerinde vergi mükellefi olan ya da vergi mükellefleri ile evli kadınlara oy kullanma hakkı tanındı. Kadınlar, erkeklerle aynı koşullarda oy kullanma hakkına sonuç olarak 1928 yılında sahip olabildi. 1918 yılında alınan tedbirler savaş koşullarında müzakere edilmişti ve hükümet ile hem savaşıp hem de levazım sağlamak durumunda olan emekçi sınıflar arasındaki ilişkide verilen tavize bir ölçüde yansımış olabilir.

Hal böyle iken Garrard (2002, s. 69) şöyle bir not düşmüştür:

> *pek çoğunun görüşüne göre, sistemin varlığını sürdürebilmesi ve "memnuniyet ve istikrarın hâkimiyeti" için erkekler evrensel vatandaşlıktan mahrum edilemez, acıyla tecrübe edilmiştir ve Rus Devrimi'nde fark edilmiştir.*

Genel olarak İngiliz siyasi tarihinden çıkan tablo açıktır. 1832 yılı başlarında Britanya, nispeten zengin, öncelikle kırsal aristokrasi tarafından yönetiliyordu ve erişkin erkekler üzerinden verilen tavizler 86 yıllık bir dönem içinde yapılabilmişti. Bu tavizlerin amacı daha önce politika alanına dahil edilmemiş olanları bu alana almak ve böylece gündeme gelecek olan sosyal huzursuzluk, kaos ve muhtemelen bir devrimi engellemiş oluyordu. Bu tavizler kademeli olarak verildi çünkü 1832'de sosyal barış, orta sınıflara verilecek olan rüşvet ile satın alınabilirdi. Dahası, tavizlerin etkisi siyasal kurumların belirli ayrıntı-

ları aracılığı ile azaltıldı, özellikle de Lordlar Kamarası'nın devam eden bütünü temsil etmeme doğasından söz edilebilir. Bu doğa, 1832 reformları ile sınanmış olsa da, Lordlar Kamarası, zenginlere yönelik, demokratikleşmiş bir Avam Kamarası'ndan yayılacak olan radikal reform potansiyeline karşı önemli bir kale görevi gördü. Bu, en azından Birinci Dünya Savaşı'nın hemen öncesine kadar böyleydi, Herbert Asquith'in Liberal hükümeti ile refah devleti unsurlarının takdimi üzerinden hesaplaşılması, Lordların gücünün ciddi ölçüde sınırlandırılmasına kadar götürüldü. 1832 sonrası, işçi sınıfı, Çartist Hareket ve daha sonrasında sendikalar aracılığı ile yeniden örgütlendiğinde, daha fazla taviz verilmesi zorunlu hale gelmişti. Büyük Savaş ve radyoaktif kalıntıları, tam demokrasinin nihai teklifini belirlemiş oldu. Haktan mahrum etme baskısı bazı reformların yapılmasında diğerlerine göre daha etkili olmuş olsa da (ve şüphesiz başkaca faktörler de rol almıştır) toplumsal kargaşa tehlikesi, Britanya'da demokrasinin oluşumunun arkasındaki temel itici güç oldu.

İngiltere'de demokrasinin ortaya çıkışı ile toplum nazarında vuku bulan sonraki konsolidasyonu, Ortaçağ örgütlenme biçiminin neredeyse bütün kalıntılarını çıkartıp atmış ve mutlakiyet tehdidine karşı başarılı bir direniş göstermişti. Demokratik gelişim ve konsolidasyonu, hızlı sanayileşme, kentleşme, fabrika sisteminin genişlemesi ve -Corn Yasaları'nın yürürlükten kaldırıldığı dönem sonrası- ekonominin hızlı küreselleşmesi bağlamında gerçekleşti.

2. Arjantin

Modern Arjantin Cumhuriyeti'nin temeli bağımsızlığını ilan ettiği 1810 yılında atılmıştır. Bu dönemin ardından ülke, güç ve siyasal kurumların yapısı açısından, karmaşık bir dizi iç savaş ve iç çatışmaya sürüklendi. 1860'lara gelindiğinde nihayet bu karmaşa azalmıştı. 1853 yılında yeni bir anayasa yazıldı ve 1862'de, Bartolomé Mitre, birleşik Cumhuriyetin ilk cumhurbaşkanı seçildi. Mitre, Arjantin ekonomisini 1930'lu yıllara kadar ayakta tutabilecek, tarımsal ihracatın artırılmasını kolaylaştırıcı bir devlet yapısı oluşturmaya girişti. Ulusal bürokrasi, vergilendirme sistemi ve hukuk sistemini kurdu ve seçime dayalı siyasetin temeli de yine bu dönemde atıldı. Bununla birlikte,

> *1853 seçim yasası, siyasi sürece halkın katılımını sağlıyor gibi görünmek için başından itibaren kendisinin bir yalan olduğunu kanıtladı. Seçimler, her durumda, güçlünün dalkavuklarınca sahneye konulan, seçmen katılımının sadece bir dakikalık bir bölümde gerçekleştiği törensel parodilerdi.* (Rock 1987, s.129).

Mitre'den sonra cumhurbaşkanlığı görevine Domingo Sarmiento geldi ve etrafında toplananlarla Özerk Ulusal Partisi'ni (PAN) kurdu. Arka arkaya göreve gelen PAN cumhurbaşkanları 1916 yılına kadar, seçimleri manipüle ederek, güçlerini korumayı başardılar. Ancak, bunu yükselen toplumsal huzursuzluğun gölgesinde yapabildiler. 1889'dan sonra Unión Cívica'nın içinde etkili

bir muhalefet vardı ve Temmuz 1890'da hükümete karşı ayaklanma başlattı. 1891 sonrasında Unión Cívica Radikal (Radikaller), Hipólito Yrigoyen önderliğinde 1893 ve 1905 ayaklanmalarının öncülüğünü yaptı. Ancak, seçmenin kontrol ve baskı altında tutulmasına dayanan rejimlerin sürmesine karşın,

> *Arjantinli seçkinler, büyüyen şehirler ve yeni ortaya çıkan toplumsal sınıflarla, kendi toplumları ile Batı Avrupa toplumları arasındaki belirgin benzerliklerin farkına varmaya başladılar. Demokrasinin çekiciliği içinde barındırdığı siyasi istikrarı koruma vaadinde yatıyordu, tabii siyasi dışlamanın kalıcı olduğu durumda... 1890'ların başında yaşanan ayaklanmaların tekrarlanma riskini göze alarak* (Rock 1987, s. 184-5).

1910 yılında siyasi reformun önde gelen savunucularından biri olan Roque Sáenz Peña cumhurbaşkanı oldu. Rock konuyu (1987, s. 188)'de şöyle açıklar:

> *Radikaller, sosyalistler ve dolaylı olarak anarşistler, yüzyılın başında, reform hareketinin ateşlenmesinde etkili oldular. Seçkinler içindeki ilericiler, bir sonraki isyanın nereden gelebileceğini merak ederek, Radikallere olan toplumsal desteğin artmasından korktular.*

1912 yılında Sáenz Peña Yasası kabul edildiğinde gizli oylama gündeme geldi ve hileli seçim uygulamaları yasadışı ilan edildi. Erkeklere Genel Seçim Hakkı, esas olarak 1853 Anayasası ile gündeme gelmişti ve nihayet gerçek oldu. Smith reformun "egemen sistemi kurtarmak için hesaplanmış bir manevra olduğunu savunuyordu (1978, s. 10). Emek alanındaki huzursuzluk ve şiddetin belirgin bir tehdit haline gelmesi ile ilgili endişe duyulduğunu belirtiyordu."

Bu reformları takiben, Yrigoyen, 1916'da cumhurbaşkanlığına geldi.

> *reformlar da sürprizler getirdi. Sáenz Peña ve destekçileri, eski oligarşik grupların yeni koşullara adapte olabileceğine ve geniş toplumsal desteğin olduğu güçlü Muhafazakâr bir partide birleşeceğine inanarak seçim reformunu benimsediler....aksine Muhafazakârların birlik çabası defalarca başarısız oldu (*Rock 1987, s. 190).

Sonuç olarak, Radikal parti Arjantin siyasetinde etkin olmaya başlamıştı ve geleneksel çıkarlar için ciddi tehdit oluşturuyordu. Muhafazakârlar, 1916'da oyların yüzde 42'sini aldı, ancak 1928'de bu oran yüzde 25'e geriledi. Smith, (1978, s. 21)'de "Bu durum İsveç ve Britanya'daki durum ile keskin bir tezat oluşturur... bu ülkelerde, oy hakkının genişletilmesinden sonra geleneksel seçkinler, sistemlerdeki hâkimiyetlerini sürdürdüler" cümlesini not düşüyor. Bunun sonucu olarak, "1930'a gelindiğinde Yrigoyen yanlıları senatoda hatırı sayılır bir temsile sahip olmuşlar ve gelecek seçimlerde salt çoğunluğu ele geçirme tehdidini ortaya koymuşlardı". (Smith, 1978, s. 12). Böylece, "siyasi düzen, sosyo-ekonomik düzen için bağımsız bir tehdidi temsil eder duruma geldi... Anlaşılan o ki, ilk beklentiler ışığında, Muhafazakârlar demokrasiyi işlevsiz görmeye başladılar" (Smith, 1978, s. 15, Potter'a da bakınız, 1981).

Eylül 1930'da Yrigoyen, askeri darbe ile iktidardan indirildi, bu olayı takiben, 1931 yılında şaibeli bir seçim yapıldı. "1931 seçimi ile 1916'dan önce ülkeyi kontrolünde tutan benzer grupların -pampalılar'ın ihraç edilen çıkarları ile bölgedeki küçük toprak sahipleri- iktidarı yeniden tesis edilmiş oldu." (Rock, 1987, s. 217) 1930 yılının kalan süresince Muhafazakârlar, gücü kaybetmemek adına seçimlere hile karıştırdı, buna karşın 1940'a gelindiğinde Radikalleri bir ölçüde birleştirmeye çalıştırıyorlardı. Bu Muhafazakâr yönetimler dizisi 1943'lere gelindiğinde bir askeri darbe ile sonlandırıldı.

1943'teki darbenin ardından bir asker cumhurbaşkanlığını üstlendi fakat bu dönemin ana özelliği Juan Domingo Perón'un, ilk önce askeri cuntanın bir elemanı daha sonra da, 1946 sonrası için seçilmiş cumhurbaşkanı olarak iktidara yükselişiydi. Perón, askeri rejimi daha radikal ve emek yanlısı bir yere taşıdı ve emek hareketini devlet kontrolündeki siyasi mekanizma etrafında düzenledi. Perón'un ilk cumhurbaşkanlığı döneminde, işçi sınıfı ücretlerinde ve sosyal hakları konusunda hatırı sayılır bir artışa neden olan düzenlemeler yapıldı. Onun politikaları, kırsal kesimden şehre doğru yeniden dağıtılması yönündeydi. Bu siyasetin bir bölümünü sert endüstri yanlısı korumacı politikalar ile ithal ikamesi oluşturuyordu (O'Donnell, 1978, s. 147). Perón, 1951 yılında yeniden seçildi, ancak bu seçim yolsuzluk ve muhalefetin baskı altına alınmasıyla lekelenmişti ve daha sonra 1955'te bir askeri darbe ile iktidardan indirildi. 1958 ile 1966 yılları arasında sivil hükümetler, 1966'daki askeri darbe ile süpürülüp gidene kadar askeri sınırlar ile kısıtlı idiler (Bkz. O'Donnell, 1973, ufuk açıcı analiz için).

General Juan Carlos Onganía 1966 yılında cumhurbaşkanı oldu, ancak kurduğu rejime karşı olan toplumsal seferberliğin ilanı da gecikmedi (Rock, 1987, s. 349). Cavarozzi'nin (1986, s. 36), öne çıkan notları, "1969 halk ayaklanması... (ki) mavi ve beyaz yakalıları, öğrencileri ve kent yoksullarını kaynaştırdı." Diktatöre karşı bu isyan, özellikle 1971 yılında, daha da şiddetlendi ve çeşitli silahlı gruplar ile kendisini rejimin devrilmesine adamış gerillaların birlikte hareket ettiği bir döneme denk geldi.

Perón'un sürgünden dönmesiyle 1973'de demokrasi yeniden oluşturuldu ve 1946'daki ilk seçimden bu yana gerçek anlamda ilk demokratik seçim ile cumhurbaşkanı seçildi. Ancak demokratikleşme daha önce yaşanan dağılımsal çatışmaların iplerini de serbest bırakmış oldu ve "1946'da olduğu gibi gelir dağılımını emek, istihdamın genişletilmesi ve sosyal reformun yenilenmesi lehine yapmak programının özünü oluşturuyordu" (Rock, 1987, s 361). 1974'te ölümünün ardından, 1976'da Perón'un üçüncü eşi Isabel'in yönetiminde kurulan Peronist hükümet, General Jorge Videla'nın başını çektiği askeri darbe ile devrildi. "İktidara geldiğinde ordunun ilk işi, Peronist devleti tamamen parçalama amacıyla hükümette devrimi hedefleyen, hâlâ kalıcı bir direnç varsa bunu sönümlendirmek oldu" (Rock, 1987, s. 366). 1982-1983 yılları arasında gerçekleşen Falkland Savaşı'na (Malvinas) kadar varlığını sürdüren bu rejim, Arjantin tarihindeki en

baskıcı olanıdır. On bin insan bu dönemde 'kayboldu' ve binlercesinden daha da fazlası davası görülmeden hapsedildi, işkenceden geçirildi ya da sürgüne zorlandı. General Roberto Viola, 1981'de Videla'da başarılı oldu, ancak aynı yıl General Leopoldo Galtieri, onu zor yoluyla mevkiinden etti.

Ordu, her gün biraz daha kuşattı ve buna karşılık halk isyanları yükselişe geçti, sonraki adım ise ordunun Falkland (Malvinas) Adaları'nı talihsiz işgali oldu. 1982'de Arjantin güçleri kuşatılınca Galtieri istifa etti ve takip eden yıl yapılan demokratik seçimlerde Radikal cumhurbaşkanı Raúl Alfonsin ipi göğüsledi. Arjantin yeniden demokrasi ile yönetilmeye başlanmıştı ve bu durum Alfonsin'i, takiben 1990'da Carlos Menem, 2000'de Fernando de la Rúa ve daha sonra 2001-2002 ekonomik krizi süresince geçici cumhurbaşkanlarının şaşırtıcı başarıları, 2003'te Néstor Kirchner'ın iktidarına dek sürdü.

Öyleyse Arjantin'in politik tarihi sıra dışı bir motifi ortaya çıkarıyor, 1912'de demokrasinin oluşturulması, 1930'da dinamitlenmesi, 1946'da yeniden oluşturulması, 1955'te dinamitlenmesi, tamamen yeniden oluşturulması 1973, 1976'da yeniden dinamitlenmesi ve son olarak 1983'te yeniden kurulması. Bunların arasında ise, kısıtlı demokrasilerden askeri rejimlere kadar bir takım demokratik olmayan hükümetlerin çeşitli tonları iktidardaydı. Arjantin'in politik tarihi sürekli istikrarsızlık ve çatışma tarihidir. 1880'deki ihracat patlamasının ardından oluşan ekonomik kalkınma, sınıf yapısındaki değişimler ve hızla genişleyen eşitsizlik geleneksel siyasi seçkin üzerinde sistemi açma yönünde bir baskı oluşturdu. Ancak Arjantin toplumunun doğasında bu durum istikrarsız bir demokrasiye denk düşüyordu. Radikallerin güçlenmesi ile geleneksel çıkarlar üzerindeki tehdit arttı ve demokrasi sürekli baltalanmaya çalışılıyordu. İşçiler, Perón'da buldukları liderlikle daha da güçlü ve militan konumuna geldiler ve bunun sonucunda dağıtım çatışmaları, Perón yanlıları ve Perón karşıtları durumuna iliştirildi. Diktatoryal rejimler toplumsal muhalefet ile çökertilirler, demokrasiler ise benimsedikleri radikal, popülist ve sürdürülemez politikalar ile askeri darbeleri davet ettiklerinden çökerler.

3. Singapur

Sir Stamford Raffles, Singapur adasını yerli Malay hükümdarından, 1819'da, İngiliz Doğu Hindistan Şirketi adına satın aldı (Turnbull, 1989; Huff, 1994; Milne ve Mauzy 1990; 2002). O zamanlar ada, 622 mil kareyi kapsayan ve ekvatorun sadece 176 km kuzeyinde bulunan, çok seyrek, sadece birkaç yüz sakini bulunan bir yerdi. Çok kısa bir süre içinde Doğu Hindistan Şirketi'nin önemli bir ticaret limanı haline geldi ve bir ticaret merkezi ve antrepo olarak hızla genişledi. Bu rolünü Doğu Hindistan Şirketi'nin batışından sonra da sürdürdü (Singapur, 1867 yılında Boğazlar Yerleşimi'nin bir parçası olarak Crown Kolonisi halini aldı). Malay yarımadasındaki İngiliz sömürgeciliğinin

yardımıyla 1870'lerden sonra daha da genişledi ve burada kalay ile kauçuk gibi emtiaya dayalı ihracat ekonomisinin gelişimine neden oldu.

İkinci Dünya Savaşı ile Japonların travmatik işgalinden sonra, bağımsızlık ihtimalinin belirdiği de görülünce, pek çok İngiliz sömürgesinde olduğu gibi Singapur'da da politik uyanış gerçekleşti. İlk seçimler, yasama konseyini belirlemek üzere -ki konseyin çoğunluğunu hâlâ İngiliz Valisi belirliyordu- kısıtlı oy hakkı ile 1948 yılında yapıldı. 1940'ların sonları ile 1950'lerin başı emek cephesinin geniş kesimlerine yayılan huzursuzluğun göstergesi olan, grevler ve gösteriler ile geçti. 1955'te Rendel Komisyonunca -ki yasama konseyinin çoğunluğu seçilecekti ve çoğunluk partisinin lideri başbakan olabilecekti- önerilen yeni anayasanın ilanı konusunda İngilizleri zorladılar. Ancak 1955 seçimlerini daha fazla ayaklanma ve toplumsal huzursuzluk izledi, anayasanın müzakere edilmesinin yolu yeniden açıldı ve neredeyse tam bir öz-yönetimin yolunu açacak olan 1959 seçimleri planlandı. İmtiyaz evrensel oy hakkı oldu ve Lee Kuan Yew yönetimindeki Halkların Hareketi Partisi (PAP) 1959 seçimlerinde 51 sandalyenin 43'ünü kazandı.

PAP başından itibaren sanayileşmeyi şiddetle teşvik etmeye başladı. Bunu yaparken takip ettikleri stratejilerden biri, sendikal hareketi terbiye etmek ve çok uluslu şirketleri bölgeye çekmek için uysal işgücü oluşturmaktı. 1959 yılında sendikaların gücünü azaltmaya başladılar ve hedefe nihayet, 1967 ile 1968 yıllarında tüm sendikaların devlet kontrolüne alınmasıyla ulaşılmış oldu. Bu bir devlet organı olan Ulusal Sendika Kongresi'nin oluşturulması ve grevlerin yasadışı ilan edilmesi ile oldu. Aynı zamanda Lee Kuan Yew ve PAP liderleri partideki daha radikal unsurlarla aralarına mesafe koydular. Sonuç olarak, 1961'de 13 parlamenterin yeni bir parti olan Barisan Sosialis'i (BS) kurmak üzere ayrılması ile PAP bölünmüş oldu. Böylesi bir sarsıntıdan sonra PAP'ı yeniden toparladı ve hatta bağımsızlıktan önce, siyasi manevra gücünü göstermeye başladı.

> *PAP, daha sonra, BS ve sendikaları tehdit ederek, iktidar üzerindeki denetimini güçlendirdi. Daha da dramatik olan, 1963'teki seçimlerden önce, PAP, BS'in üst düzey liderlerini yok etmek üzere, polis özel birimini kullanarak, Operasyon Soğuk Depo adlı bir süpürme operasyonu düzenledi.* (Case 2002, s. 86)

Sonuç olarak, PAP, 1963 seçimlerinde 51 sandalyenin 37'sini alırken, BS 13 sandalye kazanabildi.

Bu başlangıç aşamasında, PAP, Malay ile entegrasyonu ekonomik stratejisinin bir parçası olarak gördü çünkü böylelikle Singapurlu firmalar için büyük bir pazarı garantilemiş olacaktı. 1963 yılında, Malay, Singapur, Sabah ve Sarawak Malezya Federasyonu'nu oluşturmak için bir araya geldi. Ancak 1965'te Singapur, Malay ile Çin politikacılarının arasındaki gerginliğin (örn., Lee Kuan Yew, 1964'teki Malezya genel seçimlerinde, Kuala Lumpur'da, Malezyalı politikacıların aleyhinde kampanya yürüttü) sonucu olarak ihraç edildi.

1965 yılında cumhuriyetin kurulmasının ardından, PAP siyasi muhaliflerini taciz etmeye başladı. Bunun sonucu olarak, BS üyelerinin tamamı parlamentodaki sandalyelerini bırakıp 1968 seçimlerini boykot ettiler. Bu şartlarda PAP, 58 sandalyenin tamamını kazandı, gerçi 51'i tek adaylıydı. PAP ayrıca, 1972'den sonra BS'nin de mücadeleye dahil olduğu bir grup muhalefet partilerine karşı girdiği mücadelede, 1972, 1976 ve 1980'de bütün sandalyeleri kazandı. Sonunda 1981'deki ara-seçim 1968'den bu yana ilk kez bir muhalefet partisinin bir üyesinin kazanması ile sonuçlandı. 1984'te ikinci muhalefet üyesi seçildi ve 1991'e gelindiğinde muhalefet üyelerinin sayısı dört olmuştu. Ancak muhalefet her zaman sandalyelerin azınlığına sahip oldu, dolayısıyla PAP Meclis'teki çoğunluğunu daima garantiledi. 1997 seçimlerinde PAP seksen üç sandalyenin seksen ikisini aldı. 2001 seçimlerinde kazandığı sandalye sayısı seksen birdi. Bu dönemde gerçek bir muhalefetin ortaya çıkmasını önlemek ve bir çeşit alternatif temsil arzusunu yatıştırmak için PAP, muhalefetin kayıplarını bölüştüren ki buralardan en fazla oyunu alıyordu, seçim bölgesidışı Parlamento Üyeliği sistemini getirdi. 2001 yılında, yasama organında bu üyelerden dokuz tane vardı. 1990'da Lee Kuan Yew Başbakanlıktan emekli oldu ve yerini 2004 yılında Lee'nin oğlu Lee Hsien Loong'a bırakacak olan Goh Chok Tong aldı.

PAP, bu dönem boyunca, özellikle medya aracılığıyla toplum üzerindeki kontrolünü genişletti, "Singapur'da siyasal karşı duruşun olması durumunda, kara listeye alma, mesafeli durma, dava, vergi incelemeleri, kayıp iş fırsatları ve yargısız gözaltılar riske girecekti" Case (2002, s. 89). PAP, ayrıca gücünü korumak, meclisteki sandalyelerini kaybetmemek için seçimlerde kapsamlı bir hilenin içinde oldu. İlk seçim İngiliz usulü tek seçim bölgesine dayansa da şimdi hem bu hem de çoklu (geniş) seçim bölgeleri usulünün bir karışımı (grubu temsil eden seçim bölgeleri olarak bilinen) uygulanmaktaydı. "Son seçimlerde muhalefet partilerinin PAP adaylarını açık ara yendiği tek seçim bölgesi uygulaması kayboldu, genellikle, PAP adaylarını içeren, temsili grup seçmen bölgeleri altında toplandı" Rodan (1997, s. 178).

Seçim zamanı geldiğinde PAP, oylarını etkilemek adına seçmenlere küstahça tehditler savurma yoluna gitti. Rodan (1998, s. 179) 1997 seçimleri için

> *... apaçık bir seçim hakkımız var: hükümet adaylarına geri dönüşü ve bir dizi pahalı yeni kamu programından yararlanma ya da PAP rakiplerinin seçilmesi için misilleme olarak alıkonmuş veya geciktirilmiş olana sahip olmak... Goh'un tehditleri, multimilyon dolarlık barınmayı iyileştirme programı özel ilgiye neden oldu. Singapurluların yaklaşık yüzde 86'sının hükümetin inşa ettiği evlerde yaşadığı göz önüne alındığında, seçmenler böylesi bir sindirmeye karşı oldukça savunmasız bir durumdadır. Yeni oy sayma sisteminin duyurusu, tehdidi pekiştiren 5000 seçmen seviyeli seçim bölgesine kadar, oylama tercihlerini tespit için hükümete olanak sağlıyor.*

Büyüklüğü ve sömürge tarihi göz önüne alındığında, Singapur, arazi sahibi ya da başka türlü aristokrasi yoksunuydu ve bu ülke siyaseti için önemli olmuştur. Ülkede kentleşme oranı yüzde yüz ve nüfusun etnik bileşimi yaklaşık olarak şöyleydi: yüzde 75'i Çinli, yüzde 15'i Malayalı ve yüzde 8'i de Hint yarımadasından. Bağımsızlık öncesi, Singapur, büyük kapitalistler ya da iş çevreleri için cazip değildi. Bağımsızlığın kazanılmasından sonra büyük kapitalistlerin çoğunun yabancı olduğu Singapur'da, bu kesimler PAP tarafından görünüşte ülkenin ekonomik çıkarları için teşvik ediliyordu. Eğitimli İngiliz profesyonellerinin ve orta sınıfının eliyle kurulan PAP, siyasetçilerini parti içinden değil, uzmanlar ve devlet memurları arasından seçiyordu. Nitekim, parti, çoğunlukla bir seçim makinesi gibi kendini var ediyordu, aksi durumda, hükümet üzerinden çalışmak yerine, parti tabanından bağımsız gruplar üzerinden çalışırdı. Lee Kuan Yew, 1984 yılında, "PAP hükümettir ve hükümet PAP'dır. Bunun için özür dileyecek değilim" dedi (Milne ve Mauzy, 1990, s. 85'ten alıntı).

Toparlamak gerekirse, Singapur, halkının İngiliz sömürgeci yönetimine karşı çıkmasıyla, demokrasi ve bağımsızlığa taşındı, ancak PAP, 1963 sonrasında, hemen hızla tek parti yönetimini kurdu. O tarihten itibaren ekonomi yükselişe geçti, eşitsizlik azaldı ve PAP, kapsamlı sosyal refah programlarının yanı sıra tehdit ve baskıya başvurarak popülerliğini yaygınlaştırıp, nispeten iyi niyetli yollarla iktidarını korudu. Hapis ve tacizler olmakla beraber 'kayıplar' olmamıştır ve görünüşte PAP yönetimine, siyasi değişim yönünde karşı çıkış ile baskı oldukça sınırlı kalmıştır.

4. Güney Afrika

Avrupa'nın Güney Afrika'daki varlığı, Hollanda Doğu Hindistan şirketinin 1652'de Table Bay'de bir koloni kurmasıyla başladı. Şirketin amacı, Avrupa'dan Asya'ya Ümit Burnu üzerinden giden gemilerine yiyecek ve erzak tedarikini sağlamaktı. Hollandalıların yerleşim bölgesi yavaş yavaş yerli Khoikhoi yaşam alanlarının daralması pahasına genişledi, ancak 18. yüzyılın sonuna gelindiğinde sadece 100 mil (161 km) genişleyebilmişti. Cape Colony'nin stratejik pozisyonu, jeopolitik rekabette önemli bir ganimet haline geldiği anlamına geliyordu. 1795 yılında, Napolyon Savaşları sırasında ilk kez İngilizler tarafından ele geçirildi, 1806'da bir kez daha, bu kez kesin olarak zapt edildi ve koloni İngiliz İmparatorluğu'na dahil edildi.

İngilizler, Hollanda Doğu Hindistan şirketini sevdiler, başlangıçta içeride işleyen düzene karışmadılar, daha çok Hindistan ile Asya güzergâhında sefer yapan gemilerin güvenliği ile ilgiliydiler. Ancak, İngiliz sömürge politikaları, Boerler ya da Afrikaner olarak bilinen Hollandalı yerleşimcilerin çoğunu yabancılaştırdı. Bu duruma karşılık olarak Boerler, 1854'te Orange Free State'i kurarak, kitleler halinde iç bölgelere göç ettiler, sonrasında 1860 yılına gelindiğinde de Transvaal kuruldu.

İngiliz hükümeti, Cape Colony'deki siyasal kurumlara, Londra'dan veto edilmiş olsa da, yerli konularda yasama yetkisi olan iki meclisli parlamentoyu tanıtarak, 1853 yılında resmiyet kazandırmış oldu. Hükümetin yürütme organı, sömürge ofisi tarafından atanan görevlilerden oluşuyordu. Yasama için oy hakkı, insanların, özellikle ırk temelli haklarının kısıtlanmasına yol açmadı, ancak onun yerine mülkiyet ve gelir kısıtlamaları konusunda Britanya sistemi kabul edildi (bkz. Thompson 1995, s. 65).

Britanya İmparatorluğu ile Boer Cumhuriyetleri arasındaki siyasi denge, 1870'lerde, Kimberly ve Witwatersrand'te altın bulunmasıyla değişmiş oldu. Bu bölgelerdeki emek ilişkileri, hızla daha sonra "apartheid" olarak anılacak olan bir kavramla kendini gösterdi. Siyahlar elmas arayamayacaklardı, işgücü hareketliliğini engellemek için geçiş izni taşımaya zorlandılar, beyazlara ayrılmış cazip meslekler siyahlara yasaklandı ve tecrit edilmiş topluluklar ile kamplarda yaşamaya mecbur edildiler. İngilizler 1871'de elmas alanlarını ilhak ettiler; 1871'de Transvaal'i ve son olarak 1879'da güçlü Zulu krallığını yenilgiye uğrattılar. Ancak, Transvaal 1881 yılında ayaklanmayı başarabildi ve 1899-1902 Güney Afrika Savaşının hemen ardından da İngiliz hükümeti, tüm Boer cumhuriyetlerini ele geçirdi. İngilizler, kolonileri bir birliğe doğru taşıdılar, 1910 yılında Cape Colony, Natal, Orange Free State ve Transvaal, Güney Afrika Birliğini kurmak için birleşti.

Louis Botha ile Jan Smuts'un liderliğindeki bu ilk hükümet döneminde Güney Afrika toplumundaki eşitsizlik güçlenmeye başladı, D.F Malan yönetimindeki Ulusal Parti'nin (NP) 1948'deki seçimleri almasıyla apartheid rejimi de artık tam anlamıyla kurulmuş oluyordu. Örneğin, 1913 yılında kabul edilen Yerliler Arazi Kanunu ile Afrikalıların "yerlilerin yaşadığı bölgeler" dışındaki bölgelerden arazi satın almalarını durdurdu, 1939 yılında şekillenen sınırların içinde bulunan toprakların yüzdeki 12'si Afrikalılar için ayrılmıştı (Afrikalılar bu dönemde, nüfusun yüzde 70'ini temsil ediyorlardı, bkz. Thompson, 1995, Table 1 s. 278).

Bununla birlikte, ilk örgütlü siyah politik bilinç, 1912 yılında Afrika Ulusal Kongresi'nin (ANC) kurulmasıyla kendini göstermeye başladı. Kuruluşunun ilk dönemlerinde orta sınıf Afrikalıların örgütlediği ılımlı bir hareketti, ancak İkinci Dünya Savaşı'nı takiben, ANC, sistemin liberalleştirilmesi konusunda başarısız olunca daha radikal bir çizgiye kaydı. ANC, 1943 yılında, *Güney Afrika'daki Afrikalıların Talepleri* isimli bir bildiriyi kabul etti, bu bildiri ile ilk kez genel oy hakkı talep ediliyordu.

Apartheid uygulaması 1948'den sonra Hendrik Verwoerd'ın, 1958-1966 yılları arasındaki başbakanlığı döneminde zirve noktasına ulaştı. Hükümet, tüm Afrikalıları sekiz (daha sonra 10) anayurda taşıma girişiminde bulundu. Sadece beyaz ekonomi içinde gereksinim duyulan Afrikalılar, 'Avrupalıların bölgelerinde' bulunabileceklerdi. Onlar da, yasal olarak kabile bölgesinin dışında kaldıklarını kanıtlayan 'izin kartları' taşımak zorundaydılar.

Apartheid rejimi, siyasi ve medeni haklar üzerindeki büyük ihlaller ile sürdürüldü. Hükümet, medya üzerinde sıkı bir kontrol kurdu, radyo ve televizyonu tekelleştirdi. Polise, insanları yargılamadan tutuklama ve onları süresiz tecrit altında tutma gibi geniş yetkiler verildi. 1953'te kabul edilen Kamu Güvenliği Yasası hükümlerine dayanarak hükümet, olağanüstü hal ilan edebilir ve genelgeler ile yönetebilirdi.

1950'ler boyunca ANC sokak eylemleri ve mahkemeler aracılığıyla NP'nin politikasına itirazını sürdürdü. Sharpeville'de 1960'daki gösterilerden birinde isyan patlak verdi ve polis topluluğun üzerine ateş açtı, 83 kişi yaşamını yitirdi. Bu olaydan sonra hükümet ANC'yi yok etme çabası içine girdi, 1964 yılında Nelson Mandela ve hareketin önde gelen liderleri Robben Adası'nda hapsedildiler. ANC, liderlerinin çoğunu Güney Afrika hapishanelerine ya da sürgüne yollasa da rejime karşı muhalefetin merkezi olma konumunu korudu. NP, Tüm Afrikalıların vatandaşı olacağı, bağımsız yurtluklarda (ya da bantustalar) oluşturma konusundaki hedefini sürdürdü. 1976 yılında Transkei ve Bophuthatswana, hükümetçe bağımsız uluslar olarak ilan edildi (gerçi diğer bağımsız hükümet ya da uluslararası birimler tarafından hiçbir zaman tanınmadı).

Johannesburg'un hemen dışındaki büyük Afrika kasabası olan Soweto'daki 1976'da çıkan isyan 575 kişinin yaşamını yitirmesi ile sonlandı (Thompson, 1995, s. 212-13). Soweto bir dönüm noktası oldu. 1960 yılında apartheid hükümeti ANC'nin liderliğini ezmeyi başardı ancak

> *Soweto ayaklanmasının ardından, Güney Afrika siyahi nüfusu için isyan kültürü yaygınlaştı. Öğrenciler ve emekçiler, çocuklar ve erişkinler, kadınlar ve erkekler, eğitimliler ile eğitimsizler ülkeyi apartheid rejiminden kurtarma çabalarına dahil oldular.* (Thompson 1995, s. 228)

Apartheid hükümetinin bazı tavizler vermekten başka seçeneği kalmamıştı. İlk iş olarak yurtlukların (homeland) oluşumunun durdurulacağı açıklaması yapıldı, kargaşanın yatışmasının hemen ardından hükümet sözünden döndü ve 1980'li yılların başında iki yeni yurtluk daha yapıldı. Daha önemlisi, hükümet Afrikalı sendikaları yasallaştırma yoluna gitti ve 1984 yılında getirdiği yeni Anayasayla Hintliler ile Beyaz olmayanlara (Coloureds) kendilerine ait yasama hakkı tanındı. Beyazlar yasama içindeki çoğunluk konumunu korudular. Kabinesinde saptanmış görevleri olmayan bir Hintli ve bir beyaz olmayanın bulunduğu P.W. Botha, Cumhurbaşkanı seçildi. 1984 sonrasında hükümet bunun yanı sıra iş rezervasyonlarını kaldırdı, bu ise Afrikalıların belirli mesleklerde çalışmalarını önledi.

Ancak yine de apartheid rejiminin temel felsefesinde ya da yapısında bir değişiklik olmadı. Bu nedenle verilen tavizler grevlerin, isyanların ve toplumsal huzursuzluğun önüne geçemedi. Örneğin, 1985 yılında siyasi şiddet nedeniyle 879 kişi yaşamını yitirdi, aynı yıl 240 bin kişinin katıldığı 390 grev yapıldı. Soweto'dan sonra hükümetin imtiyazı ile yasallaşmalarını kazanan Afrika işçi sendikaları devlet karşıtı hareketlerin ön saflarında yer aldılar. Botha

hükümeti, Haziran 1986'da bu olaylara olağanüstü hal ilan ederek karşılık verdi ve orduyu düzeni sağlama gerekçesi ile kasabalara gönderdi.

Ekim 1986'da ABD yaptırımlar dayatmaya başladığında apartheid rejiminin durumu daha da kötüleşti. 1980'lerin ortasından sonra aynı kurumlarla devam etmenin mümkün olmadığı anlaşıldığında, Güney Afrikalı beyaz seçkin ANC ve siyah liderlere görüşme teklifinde bulunmaya başladı. Grevlerin neden olduğu endüstriyel kaos önemli ölçüde zarar vermişti ve 1970'lerin sonundan itibaren Güney Afrika'dan sürekli sermaye çıkışı olmuştu (Wood 2000, Şekil 6.3, s. 154). Tanınmış iş adamları Londra'da ve başka yerlerde ANC ile bir araya geldi. Mandela, Robben Adası'ndan çıkarıldı ve Botha hükümetinin farklı üyeleri ile pek çok görüşme yaptı.

> *Mandela tanındığında, barışçı bir geçiş sağlanabilmiş olsaydı, ANC'nin, "beyazların, çoğunluk yönetiminin siyahilerin beyaz azınlık üzerinde tahakküm kurması anlamına gelmeyecek olan yapısal garantiler konusundaki ısrarı" olan çoğunluk kuralı talebi ile uzlaşmanın bir yolu bulunabilirdi. (*Thompson 1995, s. 244)

Şubat 1989'da L.W. de Klerk yerine P.W. Botha NP'nin başına geldi ve Eylül'de de Cumhurbaşkanı seçildi.

> *De Klerk...yerli ve yabancı güçlerin ırkçı düzenin altını oyduğunu anladı. De Klerk, hükümeti hâlâ ülkedeki baskın güç iken, halkı için en iyi umudun, anlaşmanın güçlü bir konumda müzakere edilmesi olduğu sonucuna vardı. (Thompson 1995, s. 244).*

1990'ın başında ANC üzerindeki yasağı kaldırdı ve Mandela'yı serbest bıraktı. Bunun ardından apartheid çağından çıkışın ve nasıl bir toplumun kurulacağının doğası üzerine yoğun müzakereler başladı. Siyah çoğunluğun egemenliği tehdit ettiği kuralının zayıflatılmasına yönelik bir dizi önlem önerisinin getirilmesi ile NP ile Anayasal müzakereler Aralık 1991'de başlamış oldu.

> *Güney Afrika, çok geniş ve azledilemez güçleri ile devletler konfederasyonu haline gelecekti. Merkezi yönetimde seçimde önemli sayıda sandalye kazanan her partinin oluşturduğu koalisyonu olacak, başkanlık parti liderleri arasında dönüşümlü yürütülecekti ve tüm kararlar uzlaşma yolu ile ya da özel bir çoğunlukça alınacaktı.* (Thompson 1995, s. 248).

Bu koşullar ANC için kabul edilebilir koşullar değildi ve Haziran 1992'de müzakereler durdu. Eylül'de yeniden başladı ve Şubat 1993'te masada Nisan 1994 seçimine giderken gerçekleştirilecek geçişler için üzerinde mutabakata varılmış bir takvim bulunuyordu. 1994 yılında seçilen yeni parlamento ile bir ara anayasa yapılması üzerinde anlaşmaya varıldı ve kalıcı bir anayasanın oluşturulması konusunda da yine bu parlamento görevlendirildi. Ara anayasa 34 temel ilkeyi birleştiriyordu ve sonradan yapılacak yasa değişikliklerinin bu ilkelerle çelişemez olduğu söylendi, bu durumun tespiti konusunda da Cumhurbaşkanı Mandela tarafından atanacak anayasa mahkemesi görevlendirildi.

Diğer değişiklikler için Parlamentonun her iki Kamarası'nda da üçte iki çoğunluğu sağlama şartı getirildi. NP'nin temel imtiyazı kabinedeki zorunlu güç paylaşımı oldu, Ulusal Meclis'te en az 20 sandalyeyi kazanan partilerden herhangi biri kabinede kazandığı koltuk oranında temsil edilecekti. ANC, 1994 seçimlerinde oyların yüzde 62.7'sini aldı.

Güney Afrika, diğer sömürge toplumlarının çoğu gibi, hem ekonomik hem de politik olarak büyük eşitsizlikleri köklerinde barındıran bir toplumdu. Bu miras, yirminci yüzyılda, sadece beyazların oy kullanma hakkının olduğu, son derece antidemokratik bir yönetim biçimine yol açtı. Afrikalılar, İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra, bu siyasi statükoya karşı durmayı başarabildiler ve baskıyı giderek artırdılar, mevcut apartheid rejimini işlemez kılıp kitlesel kalkışmalarla tehdit ettiler. Rejimin, sistemde temel değişiklikler içermeyen taviz girişimleri, hedefe ulaşılmasını engelledi ve apartheid rejimi gücünü, kapsamlı baskı ve şiddet yoluyla korudu. 1994 yılında rejim, gelişebilecek olan daha kötü alternatifleri düşünerek risk almadı ve demokratikleşmek durumunda kaldı.

5. Gündem

Yukarıdaki ülke incelemelerinde, birbirinden çok farklı dört siyasal gelişim yolu görüyoruz. İngiltere, süreç boyunca ani bir değişiklik göstermeyen, konsolide demokrasi yolunu örnekliyor. Arjantin, daha sonra demokratik olmayan yönetime dönüşecek olan konsolide olmayan demokrasiye geçişi göstermektedir, bu döngü kendini birçok kez tekrarlıyor. Singapur, nispeten küçük tavizlerle, ama aynı zamanda önemli bir baskı olmadan, demokrasidışı bir rejimin uzun süre sürdürülebildiği bir topluma örnektir. Güney Afrika, apartheid rejiminin yıkılmasından önceki dönemde baskı kullanarak iktidarını sürdüren demokrasidışı bir rejimi örnekliyor. Biz bu farklı yolları anlamak üzere bir çerçeve sunuyoruz ve bir yola karşı diğerinin ne zaman görülüp görülemeyeceğine dair tahminler geliştiriyoruz.

2. Bizim İddiamız

İngiltere, Arjantin, Singapur ve Güney Afrika neden farklı siyasi yollar izledi? Daha genel olarak, neden ülkelerin bazıları demokratik rejimlerle idare ediliyorken diğerleri diktatörlük ya da diğer demokrasidışı rejimlerle yönetiliyorlar? Neden demokrasidışı olanların çoğu demokrasiye doğru bir değişim gösteriyor? Bu dönüşümün ne zaman ve nasıl olacağını ne belirliyor? Bununla ilintili olarak, neden bazı demokrasiler bir kez oluşturulduktan sonra konsolide oluyor ve sürdürülebiliyorlar da diğer bazıları, Latin Amerika'da yaşanan örneklerin çoğu gibi, darbelerin kurbanı olup diktatörlüğe geri dönüyorlar?

Bunlar, genel olarak, siyaset bilimi, ekonomi politik ve sosyolojinin ana soruları, ancak üstesinden gelebilmenin adına, ne yaygın olarak paylaşılan cevapları ne de kabul gören bir çerçevesi var. Bu kitabın amacı bu soruların analizine yönelik bir çerçeve geliştirmek, geçici bazı cevaplar temin etmek ve gelecekte yapılacak olan araştırmaların ana hatlarını belirlemektir. Soruşturmamızın bir parçası olarak, ilk etapta, siyasetin demokratik ve demokrasidışı rejimlerde nasıl değiştiğini vurgulayarak, çeşitli siyasal kurumların, politikalar ve sosyal seçimler üzerindeki rolünün çözümlemesini sağlıyoruz. Bunu yapabilmek için de farklı politikalara karşı toplumun farklı kesimlerinden bireylerin ve grupların tutumlarını modelledik.

İlk fikirlerimizi anlaşılır kılmak bağlamında toplumu iki gruba ayırıp değerlendirmek yararlı olacaktır -seçkinler ve vatandaşlar-, ikinci grup sayıca birinciden fazladır. Çerçevemiz, toplumsal tercihlerin doğası gereği birbiri ile çatışacağını ortaya koymak yönünde olacak. Örneğin, seçkinler görece zengin bireyler ise -kısaca, zengin- verginin yeniden dağıtımına itiraz edeceklerdir, buna karşılık vatandaşlar, nispeten yoksul olacaklardır -kısaca, yoksul- vergilerin yeniden dağıtımı onların lehine olacağından, buna taraftar olacaklardır. Daha genelleyecek olursak, seçkinlerin yararına olan politikalar ve toplumsal seçimler vatandaşların yararına olacak olanlardan farklıdır. Toplumsal seçimler ve politikalar üzerine yaşanan bu çatışma, bizim çalışmamızın ana temasını oluşturuyor.

Çoğunluk kimdir, seçkin kime denir? Bu, bir ölçüde konunun bağlamına ve birbirinden farklı toplumlardaki siyasi kimliklerin oluşturduğu karmaşık yola bağlıdır. Pek çok durumda, seçkin zümreyi toplumdaki görece zengin kesim olarak düşünmek yararlıdır, tıpkı ondokuzuncu yüzyılda İngiltere ve Arjantin'de olduğu gibi. Ancak, bu her zaman böyle olmayabilir, örneğin Güney Afrika'da seçkinleri oluşturan grup beyazlardı ve Afrika kıtasındaki ülkelerin çoğunda

seçkinler belirli bir etnik grup ile ilişkilendiriliyordu. Diğer toplumlarda, Arjantin'de olduğu gibi bazı dönemlerde, seçkin kesimi ordu temsil eder olmuştu.

Pek çok durum için seçkinler ile zenginlerin çakışması bir tesadüf olmayabilir. Bazı durumlarda, başlangıçta zenginler güce ulaşmak için kaynaklarını, askere ya da siyasetçilere rüşvet vererek kullanabilirler. Diğer durumlarda, güç, başlangıçta vatandaşlarca elde edilebilir. Yine de bir kez ulaşıldığında siyasal güç, gelir ve servet elde etmek için kullanılabilir, böylece gücü elinde bulunduranlar doğal olarak zengin olurlar. Her iki durumda da seçkin ve zengin arasında yakın bir ilişki vardır.

Toplumların diktatörlükten demokrasiye dönüşebileceğine ilişkin teorimiz ve demokrasinin hangi koşullarda konsolide olacağı, seçkinler ve vatandaşlar arasındaki siyasal çatışma ile ilgilidir. Bu grupların siyasal kurumlar üzerindeki tercihleri karşıtlık içerir, demokrasi ve diktatörlüğü kavrayışları farklı toplumsal seçimlere yol açar. Ancak, siyasal kurumların sadece yeniden dağıtımın kapsamını ya da siyasetlerden günümüzde kimlerin yararlandığını belirlemekle kalmayarak siyasal gücün gelecekteki dağılımını düzenlediğini de vurguladık. Demokraside vatandaşlar, demokrasidışı rejimlerde sahip olduklarından daha fazla güce sahiptir, bu bugün böyledir, gelecekte de böyle olacaktır, bunun nedeni ise vatandaşların siyasi sürece katılabiliyor olmalarıdır.

Geliştirdiğimiz çerçeve usule uygundur, bu nedenle yorumumuz hem demokrasiyi düşünürken gerekli olduğuna inandığımız kavramları hem de bu kavramların ve meselelerin oyun teorisi kullanılarak şeklen nasıl modellenebileceğini vurguluyor.

1. Demokrasi Demokrasidışına Karşı

Öncelikle, cevaplamaya çalıştığımız belli sorular ve yaklaşımımızın temel yapı taşları konusunda açık olmak durumundayız. Sosyal olguları modellerken, Occam'ın Usturası olarak bilinen ilke çoğu zaman kullanışlı olabilir. Ondördüncü yüzyılda İngiliz filozof Occamlı William tarafından geliştirilen ilkeden söz ediyoruz, bu ilkeye göre, verili bir olguyu açıklamak için gerekli olan kadar değeri kullanmak, diğerlerini dışarıda bırakmak gerekir. Başka bir deyişle, kişi, karmaşık problemlere yanıt ararken "cimriliğin" derecesini artırmak konusunda çaba göstermelidir. İlgilendiğimiz sorunların karmaşıklığı göz önüne alındığında, biz bu kitapta sık sık, sadece yanıtları yalınlaştırmak için değil, belki de daha da cesaretle soruları da yalınlaştırmak için bu ilkeden yararlanacağız. Aslında, temel sorularımıza odaklanma konusundaki girişimimiz sırasında, Occam'ın usturasını oldukça vahşice ve aynı zamanda kahramanca kullandık. Pek çok ilginç ayrıntıdan soyutladık kendimizi ve ayrıca bazı eşit derecedeki önemli soruları da soruşturmamızın dışında bıraktık. Umudumuz, bu hilenin, bazı ilginç sorulara görece keskin cevaplar sağlayarak bize faydalı bir

geri dönüş yapacak olması. Tabii ki son tahlilde, bu stratejinin yerine ulaşıp ulaşmadığını belirleyecek olan yargıç, okurdur.

İlk tercihimiz rejimlerin sınıflandırılması olacak. Bugün toplumların çoğu demokratik rejimlerle yönetilmekte, ancak içlerinde tam olarak birbirine benzer iki toplum bulmak mümkün değil ve pek çoğunda belirgin bir dizi kurumsal farklılık gözlemleniyor. Örneğin Fransız başkanlık sistemi ile İngiliz parlamenter sistemi ya da Amerika Birleşik Devletleri'nde uygulanan çoğunlukçu seçim kurumları ve Kıta Avrupası'nın çoğunda benimsenen orantılı temsil sisteminin aralarındaki zıtlığı göz önüne alalım. Bu farklılıkların dışında, bazı çok önemli benzerlikler vardır. Bir demokraside, toplumun çoğuna oy kullanma ve uygulanacak politikalarla ilgili kendi tercihlerini belirtme konusunda izin verilir ve hükümetin nüfusun tamamının tercihlerini temsil etmesi -ya da "demokrasi, insanlar için insanlar tarafından hükümet edilmesidir" gibi ortak bir tanımının kullanılması gerekir. Bunun tersine, diğer ülkelerin pek çoğu hâlâ, diktatörlükle ve demokratik olmayan rejimlerce yönetiliyor.[1] Bu demokratik olmayan rejimlerin bazılarının arasında, demokratik olanların aralarındaki farka göre daha da aşırı farklılıklar bulunmaktadır. Örneğin, 1948'den bu yana Çin Komünist Partisi'nin yönetimi ile 1973 ile 1989 arasındaki dönemde General Pinochet'nin Şili'deki yönetimi arasındaki zıtlık derinlemesine düşünülebilir. Avrupa'da, on dokuzuncu yüzyılda, sınırlı anayasal rejimler gibi, demokrasidışı diğer rejimlere dönersek, sözü edilen farklar daha da belirginleşir.

Bununla birlikte, bu demokratik olmayan rejimler bir ortak unsuru paylaşırlar: toplumun geniş kesimlerinin isteklerini temsil etmek yerine, toplumun bir alt katmanı olan 'seçkinlerin' isteklerini temsil ederler. Çin'de temelde, Komünist Partisi'nin istekleri dikkate alınıyordu.

Şili'de kararların çoğu askeri cunta eliyle alınıyordu ve onların tercihleri ile belki diktatörlüğe destek veren, toplumdaki belli servet gruplarının istekleri göz önünde bulundurulyordu. Britanya'da, 1832'deki Birinci Reform Yasası'ndan önce yetişkin nüfusun yüzde 10'undan daha azı -çok zengin ve aristokrat kesimleri-, oy kullanmaya izinli idi ve doğal olarak siyaset de onların arzuları üzerinden şekilleniyordu.

Bu da gösteriyor ki, demokrasiler, genellikle *siyasi eşitlik* durumuna demokratik olmayan rejimlere göre daha yakındır, bunun karşılığında toplumun daha küçük bir alt kümesinin tercihlerini temsil ederler, bu da aslında *siyasi eşitsizliğe* karşılık gelir. Bizim odak noktamız, toplumsal ve ekonomik güçlerin nasıl bazı toplumları yüksek siyasi eşitlik rejimlerine doğru iterken bunun tersine bazılarını demokrasidışı sistemlerin gelişimine ön ayak olmaya teşvik ettiğini anlamaktır. Sekizinci bölüm hariç, modellerimizde demokratik ve demokrasidışı arasında ikili bir ayrımla çalışacağız. Bununla birlikte, demokratik

[1] Metinde, kitabımızın başlığına karşın, alternatifleri olan diktatörlük veya otoriter rejim yerine, demokrasidışı (nondemocracy) terimini kullanmayı tercih ettik, çünkü diğer herhangi bir terime karşı onun belirgin olan daha az çağrışımı var.

rejimlerin ne kadar demokratik olduğuna karar verirken ve ampirik çalışmalarda, demokrasinin çeşitli tonlarını düşünmek daha yararlı olacaktır. Örneğin, on dokuzuncu yüzyılda Britanya'da ilan edilen reform yasalarından hiçbiri genel oy hakkını getirmedi ancak hepsi artan demokrasi yönündeki hareketlerdi. Bu hareketleri anlamak istiyoruz; bunu yapabilmek için de basitçe demokrasidışından tam demokrasiye doğru bir hamleyi göz önünde bulundurmaya başladık (genel oy hakkı). Bunu "Schumpetarian" (Schumpeter 1942) olarak tanımladık; açmak gerekirse, eğer belli bir siyasi süreç gerçekleşirse bu ülkeyi demokratik olarak kabul ettik -eğer anahtar kurumlar, özgür ve adil seçimler ile siyasete giriş serbestliği gibi unsurlar uygulanıyorsa. Demokrasinin belli sonuçlar ile ilişkili olması gerçeği bir ölçüde kurumsal özelliklerinden kaynaklanıyor.

Bizim yaklaşımımız, sadece genel oy hakkının ne zaman getirildiği ile ilgili değil, daha çok yükselen demokrasi yönünde etkili olan tüm hareketleri anlayabilmek anlamına geliyor. Örneğin, Arjantin'de erkeklere genel oy hakkı 1853 anayasası ile getirildi, ancak seçim öylesine yozlaşmış ve bu durum öyle yaygınlaşmıştı ki, demokrasi 1912'de Cumhurbaşkanı Sáenz Peña yönetimindeki siyasi reformlar yapılana kadar bir hayaldi. Bu durumda, 1912'yi demokrasiye doğru kilit hareket olarak düşünüyoruz. Britanya örneğinde ise, 1867 reformları, oy kullanma hakkını büyük ölçüde genişletmiştir, ancak genel oy hakkının kabul edilmesi 1919 yılını buldu. Ancak, seçimin yozlaşması 1872 yılında gizli oy sisteminin getirilmesi ile safdışı bırakılmış oldu. Bu durumda 1867, Britanya'da siyasi eşitliğe doğru atılmış önemli bir adımı temsil ediyor.

Oy kullanma hakkının kadınları da kapsayacak şekilde genişletilmesi konusunda söyleyecek çok sözümüz yok. Neredeyse tüm Avrupa ülkelerinde oy hakkı önce yetişkin erkeklere verildi, daha sonra genişletilerek kadınlara da oy verme hakkı tanındı. Bu, daha sonra kabul edilen cinsiyet rollerine yansıdı ve kadınlar çalışma hayatına dahil olmaya başladığında aynı zamanda oy kullanma hakkı elde ettiler. Bu nedenle, bu kitapta bizim önerdiğimiz mekanizmalar; oy kullanma haklarının, erkeklerden kadınlara doğru genişlemesini daha kapsamlı anlatıyor.

Demokrasi ile demokrasidışı arasındaki ikili ayrımımız bir anlam ifade ediyor ve aynı zamanda, sadece teorimizin merkezindeki bazı önemli unsurlar kapsamında ve tüm demokrasilerde ortak olması bakımından kullanışlıdır, ancak bu ayrım genelde demokrasidışınca paylaşılmaz. Durum gerçekten de budur. Bizim iddiamız, genellikle siyasi eşitlik durumu olan demokrasinin, seçkinlerin etkin olması nedeniyle onların çıkarına yönelik davranma eğiliminin daha olası olduğu demokrasidışı rejime göre, çoğunluğun çıkarı ile daha fazla ilgili olduğudur. Yalın ve derinlikli olarak ortaya koyulduğu gibi, demokrasidışı genellikle seçkinlerin rejimidir ve ayrıcalıklıdır, göreceli olarak, demokrasi ise daha fazla, çoğunluğun haklarından yana olması nedeniyle de çoğunluk faydasına olacak siyasetlerin üretilmesi sonucunu doğurur.

İddiamız, demokrasidışının demokrasiye göre siyasi eşitsizliği temsil ettiği yönündedir. Demokraside herkesin bir oyu vardır ve en azından potansiyel olarak, siyasi sürece bir yoldan ya da diğerinden katılabilir. Demokrasidışı yönetimde ise seçkinler, cunta, oligarşi ya da -en uç durumda- sadece bir insan, diktatör kararları alır. Bundan dolayı, siyasi eşitlik açısından karşıtlık bir anlam ifade ediyor. Bu tabii ki, demokrasinin, siyasi eşitlik idealine karşılık geldiği anlamına gelmez. Başarılı demokrasilerin pek çoğunda, bir kişiye bir oy hakkı vardır, ancak bu kusursuz siyasi eşitlik idealinin yakınından bile geçemez. Bazı vatandaşların sesleri diğerlerine göre daha yüksektir ve ekonomik kaynakları elinde bulunduranlar, lobicilik, rüşvet ya da diğer ikna türleri yoluyla siyaseti oylama dışı kanallardan yönlendirebilir. Kitap boyunca, demokrasideki siyasi eşitliği tartışırken, bu her zaman *göreceli* bir ifade olacaktır.

Sonuçta, temel yaklaşımımızın ana hatları şekillenmeye başladı. Bizim görüşümüze göre rejimler, demokrasi ve demokrasidışı rejimler olmak üzere iki genel kategoriye denk düşüyor. Demokrasinin siyasi eşitliğe uygun olduğu düşünülüyor ve nispeten çoğunluk yanlısı politikaları ile nitelendiriliyor. Genellikle çoğunluk yanlısı politikalar, yoksul yanlısı politikalarla uyuşuyor. Buna karşın, demokrasidışı olan seçkinlere daha fazla söz hakkı veriyor ve genellikle demokrasiye göre daha az çoğulcu olan politikalar benimseniyor.

2. Yaklaşımımızın Yapı Taşlarını Örerken

Şimdi araştırmamızın odağını tespit etmiş olduk. Neden bazı toplumlar demokratik iken bazıları da demokrasidışı rejimden demokrasiye geçiyor ve neden bazı demokrasiler diktatörlüğe dönüşüyor, bunları anlamaya çalışacağız. Yapı taşlarının bazılarından hâlihazırda bahsetmiş olduk, şimdi, bunları daha sistematik olarak geliştirme zamanıdır.

Yaklaşımımızın ilk kapsamlı yapı taşı ekonomik oluşudur[2]. Bunu derken, bireylerin, bazı basit postulatlarla her zaman rasyonel hareket ettiklerini söylemiyoruz. Ayrıca, toplumda sosyal gruplar yoktur sadece bireyler vardır da demiyoruz. Bunun yerine, bireylerin, eylemlerinin sonuçları ya da önemi üzerinde iyi tanımlanmış tercihlere sahip olduğunu kastediyoruz, örnek vermek gerekirse, daha çok geliri daha azına tercih ediyorlar, barış, güvenlik, adalet yanlısı olabilirler ve pek çok başka talep vardır. Bazen bireylerin ortak çıkarı olabilir hatta ortak bile hareket edebilirler. Ancak önemli olan, bireylerin anlamını bildikleri, iyi tanımlanmış tercihlerinin *var* olmasıdır. Onlar aynı zamanda, tercihleri ile ortaya çıkan sonuçları da (ekonomik ve sosyal) farklı farklı seçenekleri ile değerlendiriyorlar. Böylesi durumlarda, ekonomik yaklaşım, insanların stratejik davrandığını ve bu davranışın oyun olarak modellenmesi gerektiğini öneriyor. Oyun teorisi, durum çalışmalarının, stratejik olarak etkileşen birden fazla karar verici ile yapılmasıdır. Oyun teorisinin temel ilkesi, bireyler sonuçlarına göre

[2] Siyaset biliminde böylesi bir yaklaşım çoğu kez "rasyonel seçim" olarak da adlandırılır.

çeşitli stratejiler arasında seçim yaparlar biçimindedir. Bizim ekonomik odağımız ve farklı siyasi aktörler arasındaki önemli etkileşimlerin varlığı, temelde 'oyun teorisi' olmak üzere, bu kitapta tüm durumların analiz edilmesini mümkün kılıyor. Bu nedenle biz, farklı rejimler ve bu rejimler arasındaki geçişte yapılan tercihleri modellerken oyun teorisinin nimetlerinden yararlanacağız.

Bu varsayımların sonuçlarını görmek için demokrasi ve demokrasidışının tüm alanlarda aynı sonuçları verdiği bireylerden oluşan bir grup düşünün, demokrasinin onlar için daha fazla gelir sağlayacağını kabul edin, doğal olarak daha fazla geliri daha azına tercih edeceklerdir. Bu nedenle, bu bireylerin demokrasiyi demokrasidışına tercih etmelerini bekleriz. Bir düzeyde, bu nedenle bu postulat oldukça zayıf, ancak bir başka düzeyde ekonomik odaklanmamız para ediyor. En önemlisi, rejimlerin sonuçlarına ve bu sonuçlarının belirlediği tercihlere yönelik odaklanma konusunda yetkinlik kazanıyoruz. Böylesi bir yaklaşım, farklı aktörlerin etken olmaları bakımından pek çok tarihsel açıklama ile tutarlıdır. Örneğin, 1839 yılında, Chartist J. R. Stephens iddiası şudur:

> *Genel oy sorunu...bir bıçak-çatal sorunu, ekmek-peynir sorunudur...genel oy hakkı derken ülkedeki her çalışan erkeğin sırtında iyi bir palto, başında iyi bir şapka, aile üyelerine başlarını sokabilecekleri iyi bir çatı, sofralarına iyi bir akşam yemeğinden söz ediyorum.* (Briggs'den alınmıştır 1959, s. 34)

Diğer alternatif, bir grubun demokrasiyi seviyor, bir başka grubun demokrasiyi sevmiyor olduğunu varsaymak olurdu -örneğin belli ideolojik tercihler ya da önyargılar nedeniyle bu seçimin yapılması (Diamond 1999). Gerçekten, Diamond'ın (1992, s. 455) savunusu

> *demokrasi, insanlar ona, dar değil geniş ölçüde ekonomik ve sosyal performansının yanı sıra özündeki politik niteliklerinden ötürü değer atfettiğinde gerçekten kalıcı olacaktır.*

Böylesi ideolojik tercihlerin olduğunu inkâr etmiyoruz, ancak bireylerin ve 'grupların' rejimler konusundaki tercihlerinin bu rejimlerin ekonomik ve sosyal sonuçlarına bağlı olarak belirleniyor olması daha önemlidir. Kitabın ilerleyen sayfalarında, ideolojik tercihlerin araştırmaya katılmasının sonuçları nasıl etkilediğini tartışıyoruz ve genel mesaj ise bunların -baskın faktörler olmadığı sürece- sonuç üzerinde bir etkisi olmadığıdır.

İkinci yapı taşımız, siyasetin doğasında çatışma olduğudur. Politika tercihlerinin çoğu dağıtımsal çatışma yaratır, bunlardan biri bir grup yararına iken bir başkası farklı bireyler yararına olabilir. Bu *siyasal çatışma* durumudur -toplumun benimsemesi elzem politikalar üzerine yaşanan bir çatışmadan söz ediliyor. Bu gruplar -örneğin yoksul ve zengin- siyasi tercihler üzerine çatışma yaşıyorlar ve her politika tercihi de *kazananlar* ve *kaybedenlerin* ortaya çıkmasına neden oluyor. Mesela, yüksek vergilerle zenginler kaybediyor, yoksullar kazanıyorlar, öte yandan düşük vergiler benimsendiğinde ise roller değişmiş oluyor. Böyle bir çatışmanın yokluğu durumunda, sosyal tercihlere ulaşmak bireylerin tercih-

lerini toplamak kolay olurdu, basitçe herkes için iyiyi temsil eden politikayı seçmek zorunda kalırdık. Siyaset felsefesinin varlığı inkâr edilemez, zira o kadar da basit bir dünyada yaşamıyoruz ve çatışma durumları her yerde mevcut. Toplum (ya da hükümet) her karar alışında ya da politika benimseyişinde örtülü olarak, bir grubun yanında yer alıyor, bir yolla ya da diğeri ile temel siyasal çatışmayı çözüyor ve örtülü ya da açık kazananlar ve kaybedenler yaratıyor.

Ekonomik yaklaşımın, bireysel tercih ve motivasyonları vurguladığı gerçeğini kabul etsek de bireylerin çoğunun ilgileri çoğu zaman ortaktır ve zaman zaman aynı kararları alırlar. Daha da ötesi, bireylerden oluşan grupların, eğer kolektif-eylem sorunları yoksa ya da varsa da çözülebilecek durumda ise, birlikte hareket etme kabiliyetleri olabilir. Bu durumda, öyleyse çatışmanın ne olduğunu ve bireylerden oluşan gruplar anlamında, kimin kiminle çatıştığını kolaylıkla tartışabiliriz. Bu gruplar belki de sosyal sınıflardır, Marksist söylemin tarih ve politikalarına bir ölçüde benzer olabilirler, ancak belki de kentsel özne, etnik, dinî ya da askeri gruplar da olabilirler. Kilit politik aktör olarak sosyal gruplara bizim odaklanmamız, siyasal çatışma ve değişimde bireylerin oluşturduğu grupların en önemli güçler olduğunu varsayan duyusal motivasyondur.

Siyaset felsefesi ile ilgili olan, adil ve açık bir toplumun bu çatışmalı tercihleri nasıl uzlaştıracağı konusunu bir kenara bırakırsak, toplum pratikte siyasal çatışmayı nasıl çözer? Soruyu biraz daha somutlaştıralım: iki politika tarzı olduğunu varsayın, biri vatandaşlar lehine, diğeri seçkinler lehine olsun. Toplum bunlardan hangisini benimseyecek? Aynı anda iki grubu da memnun etmenin bir yolu olmadığına göre, tercih edilen politika bir grubu ya da diğerini memnun etmek durumundadır. Belirleyici olma konusunda hangi grubun hangisine karşı tercih edileceğinin siyasal güç ile ilgili olduğunu düşünebiliriz. Bir başka deyişle, siyasal güç, bir grubun diğer grupların direnişi karşısında kendi politik tercihlerini geçerli kılma kapasitesidir. Çıkar çatışması her zaman var olduğundan, biz de her daim siyasal çatışma alanı içinde olacağız. Bu alanda olmak demek aynı zamanda siyasal gücün gölgesinde olmak demektir. Bir grup ne kadar fazla siyasal güce sahip ise hükümet politikalarından ve eylemlerinden de aynı oranda yarar sağlayacaktır.

Siyasal güç nedir? Nereden gelir? Bu sorunların yanıtlarını düşünürken, iki farklı siyasal gücün ayrımına varmak yararlı olacaktır: *de jure (hukuki) siyasal güç* ve *de facto (fiili) siyasal güç*. Thomas Hobbes'un (1996), hiçbir yasanın olmadığı ve insanın bir canavardan farksız olduğu doğa durumunu düşünün. Hobbes, böylesi bir anarşi halinin son derece istenmeyen bir durum olduğunu tartışmak için bu durumu dikkate alıyor ve bir leviathan olan devletin, zorun tekelleştirilmesi ile vatandaşlar arası kuralların uygulanması adına gerekliliğine dikkat çekiyor. Peki, Hobbes'un doğa durumunda bölüştürme nasıl belirleniyor? İki kişi arasında paylaştırılacak bir meyve varsa, onu kim yiyecek? Yanıt gün gibi ortada: yasa olmadığından, gücü kim elinde bulunduruyorsa, kimde kaba kuvvet varsa meyveyi o yiyecektir. Aynı tür kaba kuvvet siyaset arenası

için de geçerlidir. Siyasetin işlemediği durumlarda, diğer grupları yok etmek için orduları ve silahları elinde bulunduran o grup, hatırı sayılır büyüklükteki siyasal güce sahip olacaktır. Öyleyse, siyasal gücün ilk kaynağı, basitçe, bir grubun diğer gruplar ve geniş anlamda topluma güç kullanarak ne yapabileceğidir. Biz bunu, de facto siyasal güç olarak ele alıyoruz. Oysa ve neyse ki öyle, bu siyasal gücün tek türü değildir. Bugün, Birleşik Krallıkta, kaba kuvvet kullanabileceklerinden ya da de facto güç başka yollarla elde edildiğinden değil, daha çok siyasal sistem tarafından bu gücün kendisine tahsis edilmesinden (yani, son genel seçimlerle yönetime geldi) dolayı, kilit kararlar İşçi Partisi (Labour Party) tarafından alınıyor. Sonuç olarak, İşçi Partisi, çatışmalı sonuçları olan politikalar içinden, seçmenlerine ya da liderlerine daha yararlı olanları seçecektir. Siyasal kurumlarca tesis edilen siyasal gücün bu türüne de jure siyasal güç diyoruz. Aktüel siyasal güç de jure ile de facto siyasal güçlerin bileşimidir. Hangi bileşenin daha önemli olduğu pek çok farklı etkene bağlıdır -bu başlığı daha sonra tartışacağız.

Son olarak, biz, *siyasal kurumlar* derken, de jure siyasal gücü belirleyen sosyal ve politik düzenlemelerden söz ediyoruz. Örneğin, mali politikaları düzenlemek üzere oyların yüzde 51'ini bir siyasal partiye veren seçim düzeni bizim nazarımızda belli bir siyasal kurumdur. Amacımız doğrultusunda, en önemli siyasal kurumlar, siyasi-karar sürecinde (yani, demokrasiye karşı demokrasidışı) hangi bireylerin yer alacağını belirleyenlerdir. O halde, demokrasinin başlıca rolü onun de jure siyasal gücü bölüştürme yeteneğidir. Demokraside, çoğunluk, demokrasidışı olana göre, göreceli olarak daha fazla de jure siyasal güce sahiptir. Zira demokrasilerin, vatandaşların çoğunun çıkarını demokrasidışı olana göre daha fazla gözettiği sadece bir sonuçtur, öyleyse, çoğunluğun de jure siyasal gücü demokraside, demokrasidışında olduğundan daha büyüktür.

3. Temel Savımıza Doğru

Yaklaşımımızın ilk iki temel yapı taşının verdiği cesaretle, şimdi farklı rejimler arasındaki seçimleri tartışmaya başlayabiliriz. Genellikle seçkinler ile vatandaşlar arasında siyasal çatışma vardır ve demokrasiler vatandaşların çıkarlarını demokrasidışı olana göre daha fazla gözetirler. Bu nedenle, vatandaşların seçkinlere göre daha güçlü bir biçimde demokrasiyi istediklerini düşünmemiz doğaldır. Öyleyse, eğer, bir toplumda ne tür siyasal kurumlar olacağı konusunda bir çatışma olacaksa vatandaşların çoğunluğu demokrasi tarafında olacaktır ve bu durumda seçkinler de demokrasidışı yanında yer alacaklardır. Bu iyi bir başlangıç noktası.

Bu yapıya, seçkinlerin göreli olarak daha zengin ve çoğunluğun yine göreli olarak daha yoksul olduğunu varsayarak daha fazla ampirik içerik ekleyebiliriz. Elbette, pek çok durumda, toplumun yoksul kesimleri arasındaki belirgin

çatışma, demokrasidışı olandan demokrasiye geçişe eşlik etmişti, bu kesimler o zamana kadar dışlanmış ve siyasi karar alma sürecine dahil olmak istemişti, seçkinler ise onları dışarıda tutmaya kararlıydılar. Bunu en açık şekilde ondokuzuncu yüzyıl Avrupa'sında gözlemliyoruz, Bölüm 1'de de değindiğimiz gibi özellikle Britanya'da, öncelikle orta sınıf sonradan da onu takip eden işçi sınıfının oy hakkı talebi bu duruma örnek teşkil ediyor. Talepleri zengin seçkinlerce önce reddedildi ancak sonradan aynı seçkinler taleplerini kabul edip onları siyasal sisteme dahil ettiler.

Ondokuzuncu yüzyıl Avrupa'sında siyasi gelişmeler konusundaki bu açıklama doğrultusunda, Aminzade (1993, s. 35) erkeklere genel oy hakkının Fransız politikasına girişini şöyle açıklıyor:

> *Fransız emekçiler, esas olarak sanatkarlar, Cumhuriyetçi partiyi, Şubat 1848'de iktidara getiren devrimci gücü oluşturdu...ve işçi sınıfının Paris sokaklarından gelen baskısı, liberal Cumhuriyetçi liderleri zorladı... erkeklere evrensel oy hakkını isteksizce kabul etmek durumunda kalındı.*

Belki de, daha da etkili bir şekilde, demokratikleşme sürecinin kilit oyuncuları bu durumu zengin ve yoksul arasındaki bir mücadele olarak gördü. 19.yüzyılda İngiliz Muhafazakârlarının önde gelen isimlerinden biri olan Viscount Cranborne, reform mücadelesini şu şekilde tarif etti

> *...bu partilerin değil sınıfların savaşı ve yüzyılımızın büyük siyasi mücadelesinin sadece bir kısmı -bu mülkiyetler arası bir savaş...ve yalnızca rakamlar.* (Smith'ten alıntı, 1967, s. 27-8)

Toplumun yoksul ve zengin kesimleri arasındaki çatışma aynı zamanda, Latin Amerika'da -Arjantin'in 1912'deki deneyimlerini, ki bunlara Bölüm 1'de değinmiştik, ayrıca Uruguay'da 1919'da yaşananlar, 1936 Kolombiyası ve 1945 Venezuelası'nı da eklendiğinde- yüzyılın ilk yarısında genel oy hakkının tanınmasının çoğu durumdaki karakteristiğini de tanımlıyor. Güney Afrika ile Zimbave'ye demokrasinin gelişi, benzer bir şekilde, beyaz zenginler ile siyah yoksullar arasındaki çatışmanın sonrasında oldu.

Bu tartışma, bu nedenle, vatandaşların çoğunluğunun nasıl olup da demokratik kurumları istediğini vurgulamaktadır, nedeni açık, onlardan yararlanıyorlar ve dolayısıyla da bu kurumların varlığını sürdürmeleri için çaba göstereceklerdir. Bizim siyasal güç tanımımız göz önüne alındığında, vatandaşların, daha fazla de facto siyasal güce sahip olduklarında, demokrasiye geçişi güvenceye almaları olası gözüküyor. Böylece, biz zaten, demokratikleşmeye dair çok basit bir teori inşa etmiş olduk: vatandaşlar demokrasiyi, seçkinler demokrasidışı olanı ister ve bu iki grup arasındaki politik denge toplumun demokrasidışından demokrasiye geçip geçmeyeceğini (ve belki de demokrasi bir kez oluşturulduğunda konsolide olur ya da daha sonra demokrasidışına geri döner) belirler.

Bu bizim demokratikleşme teorimizin basit bir versiyonu olarak görülebilir. Ama aslında, öyle sadeleştirilmiştir ki, teorimizin olmazsa olmaz bazı özellik-

leri eksik kalmıştır. En önemlisi de demokrasinin daha çok da siyasal kurumların oynadığı rol önemsizleştirilmiştir.

Söz konusu teorinin söylemi, demokrasinin vatandaşların çoğu için tercih sebebi olması sosyal seçeneklere yönelik olmasından kaynaklanıyor, bu nedenle vatandaşlar demokrasiyi demokrasidışı olana tercih ediyorlar ve demokrasi, vatandaşların etkin siyasal güce sahip olduklarında sonuç veriyor. Durum böyle iken, madem vatandaşlar etkin siyasal güce sahip, peki o zaman neden bu gücü önce onlar için savaşmak daha sonra bu politikaların kendilerine devredilmesini beklemek yerine, basitçe tercih ettikleri sosyal ve politik seçenekleri elde tutmak için kullanmıyorlar? Burada demokrasi aslında çok da gerekli olmayan ilk basamak mı? Biri için bu tartışma konusu olabilir.

Bu sadece, şimdiye kadar anlattığımız yalın hikayenin bir yüzü ve ne reeldünya siyasal kurumlarının ne de bizim teorimizin karakteristiğidir. Pratikte ise, siyasal kurumlar basit bir başlangıç seviyesi olmaktan çok daha temel bir rol oynuyorlar: çeşitli sosyal gruplar arasındaki siyasal gücün gelecekteki paylaşımını düzenliyorlar. Bu rolü oynuyorlar çünkü yukarıdaki hikayede de tanımlandığı gibi statik bir dünyada yaşamıyoruz, aksine yaşadığımız dünya dinamik ve bu dünyanın bireyleri sadece bugünün politikaları ile değil yarınınkiyle de ilgililer. Siyasal kurumların bu önemli rolünü yakalayıp, demokrasi ve demokratikleşme anlayışını bu dinamik stratejik öğeleri de dahil ederek daha tatmin edici bir şekilde sağlayabiliriz, zaten bizim demokratikleşme teorimizin amacı da bu.

4. Bizim Demokratikleşme Teorimiz

Şimdi, yalın haliyle dinamik bir dünya varsayalım: bir "bugün" ve "yarın" vardır ve hem seçkinler hem de vatandaşlar ikisini de önemserler. Toplumun bugün seçmiş olduğu siyaseti yarın için bir başkası ile değiştirmesini engelleyecek hiçbir şey yoktur. Bu nedenle, vatandaşlar için bugün için seçtikleri politikaları sürdürmeleri yeterli olmayabilir ya da bu politikaların yarına da aktarılmasını isteyebilirler. Genellikle seçkinlerin çıkarını gözeten demokrasidışı bir toplumda yaşadığımızı düşünelim. Vatandaşlar bugün, de facto siyasal güce sahiptirler, bu nedenle de istedikleri siyaseti elde edebilirler, ancak yarın için de aynı siyasal güce sahip olma konusu kesin değildir. Demokrasidışı bir toplumda olduğumuz verili ise yarın seçkinler daha güçlü ve iddialı duruma gelebilirler ve bu nedenle de vatandaşlar bir daha aynı siyasal gücü elde edemeyebilirler. Vatandaşlar, hem bugün hem de yarın istedikleri politikaların hayata geçirilmesini sağlayabilirler mi?

Daha önce tanımlanan statik dünya ile kıyaslandığında burası siyasal kurumların nispeten önemli olabileceği bir yer. Kurumlar doğaları gereği *uzun ömürlüdür* -bu da bugünün kurumlarının yarına dek varlıklarını sürdürebilmeleri. Demokratik bir toplum bugün için sadece bir-kişi-bir-oy demek değildir, aynı zamanda, en azından yakın gelecekte de demokratik kalması beklenen bir

toplumdur. Bu devamlılık, hâlihazırda, siyasal gücün tahsisi olarak, bizim tanımımızda, örtülü olarak bulunuyordu: siyasal gücün *gelecekteki* tahsisini düzenliyorlar. Örneğin, demokrasi, politikaları ya da hangi partinin yöneteceğini belirlemek üzere yarın bir seçim olacağı ve tüm nüfusun buna dahil olacağı demek iken, demokrasidışı, nüfusun çoğunluğunun kolektif karar alma süreçlerinden dışlanacağı anlamını taşır.

Vatandaşların, de facto siyasal gücünü, sadece, bugün beğendikleri politikaları elde etmek için kullanmadıklarını fakat aynı zamanda siyasal güçlerini politik sistemi demokrasidışı olandan demokrasiye doğru değiştirmek için kullandıklarını düşünelim. Eğer böyle yaparlarsa, gelecekteki de jure siyasal güçlerini efektif olarak artıracaklardır. Demokrasidışı olan yerine, biz şimdi, herkesin oy kullanabileceği, demokratik bir rejim içindeyiz. Vatandaşlar, daha da artmış siyasal güçleri ile birlikte, muhtemeldir ki, yarın için benimsedikleri politikaları da güvence altına almış olacaklardır.

Şimdi, biz, demokratikleşmenin daha zengin bir teorisine doğru ilerlemiş olduk: demokrasiye geçiş -ya da daha genel olarak siyasal kurumlardaki değişiklik- siyasal gücün gelecekteki tahsisini düzenleyen bir yol olarak ortaya çıkar. Vatandaşlar demokrasiyi talep ederler ve belki de elde ederler, böylece gelecekte söyleyecek daha fazla siyasal sözleri ve güçleri olur. Chartist J. R. Stephens'ın inancına geri dönersek (Briggs'den alınmıştır 1959), şimdi görüyoruz ki, erkekler için "iyi bir palto... bir şapka... bir ev...[ve] iyi bir akşam yemeği... hakkı", paltoyu, evi ve akşam yemeğini doğrudan talep etmek yerine, sahip olma hakkını güvence altına almak konusunda genel oy hakkını, talep etmekte haklıymış. Bunlar sadece bugün için olabilirdi, oysa genel oy hakkı onları gelecekte de güvence altına alabilir.

Bu anlatıda kesin olan önemli bir unsurun farkına varalım: *de facto siyasal gücün geçişken doğası.* Vatandaşlar, bugün, siyasal güce sahip olma ihtimalinin olduğunu biliyorlar, ancak gelecekte benzer bir güce sahip olup olamayacakları konusunda emin değiller. Seçkinler ve vatandaşlar ya da daha genel olarak, çeşitli sosyal gruplar arasındaki denge kalıcı, değiştirilemez, yarın da bugünkü gibi olacak demek değildir, geçicidir. Bu durum, yaşadığımız dinamik ve belirsiz dünyada akla uygundur. Siyasal gücün kaynaklarını, oy hakkı olmayan demokrasidışı bir düzende yaşayan vatandaşlar için düşünürsek, bu durum daha da zorlayıcı olacaktır. İlk önce, siyasal gücün doğasının geçici olmasının neden önemli olduğunu anlamaya çalışalım. Vatandaşların yarın da, bugünkü siyasal güce sahip olduklarını varsayalım. Onlara yardımcı olmaları için neden siyasal kurumlara gereksinim duymaları gerekir? Eğer bugün beğendikleri politikaları elde etmek için siyasal güçleri (hatta benimsedikleri kurumları elde tutmak için) yeterli ise, bu gelecekte de geçerli olacaktır ve sistemin temelini oluşturan siyasal kurumların değiştirilmesine gerek olmayacaktır. Bu tam da, siyasal kurumların değişimine yönelik talebi yaratan siyasal gücün -vatandaşların bugün ona sahip olabilir, yarın onu yitirebilir- geçici doğasıdır.

Vatandaşlar, -özellikle demokrasi ve kendileri için daha büyük bir temsiliyeti ortaya koyarak- bugün sahip oldukları siyasal gücün içine siyasal kurumları değiştirerek hapsolmak isteyebilirler çünkü kurumsal değişiklik olmaksızın bugün sahip oldukları gücü sürdürmeleri olası değildir.

Peki öyleyse, neden vatandaşların demokrasidışı yönetimde siyasal gücü vardır? Sorunun yanıtı onların de jure'dan daha çok de facto siyasal güce sahip olduklarıdır. Demokrasidışı yönetimde seçkinler, de jure siyasal gücü tekelleştirirler, ancak bu, de facto siyasal güç için geçerli değildir. Demokrasidışı rejimde vatandaşlar sistemden dışlanırlar. Ancak bu duruma rağmen çoğunluğu oluştururlar ve bazen sisteme meydan okuyabilir, kapsamlı toplumsal karışıklık ve çalkantı yaratabilir, hatta ciddi devrim tehdidi ortaya koyabilirler. Burada nüfusun çoğunluğunu, azınlığı oluşturan seçkinleri başlarından atmaları ve toplumun kontrolünü ve refahını ele geçirmeleri konusunda seçkinlerin daha iyi silahlara ulaşma imkânları ve kiralık askerleri varken, onları durduran nedir? Her şeyden önce, Paris Komünü sırasında vatandaşlar Paris'i işgal etmeyi başarabilmişlerdi, 1917'de Rus Devrimi sırasında mevcut yönetimi alaşağı edebilmişlerdi, 1979'da Nikaragua'daki Somoza diktatörlüğünü çökertmişler ve pek çok başka olayda belirgin bir türbülans yaratabilmiş ve gerçek devrim girişimlerinde bulunabilmişlerdi. Öte yandan, vatandaşlardan gelen gerçek tehdit pek çok istenmeyen faktörün bir araya gelmesini içerir: kitlelerin organize olma konusunda gerekli kolektif-eylem sorununu çözmeleri şarttır[3], hareketlerinin rejime karşı etkin bir güç oluşturacak dönüşüm ivmesi bulmaları gerekir ki seçkinler -devlet imkânlarını onlar kullanıyor- ayaklanmayı bastıracak askeri gücü kullanamasınlar. Öyleyse, sisteme karşı böylesi bir zorlama geçici olabilecektir: demokrasidışı yönetimde, eğer vatandaşlar bugün siyasal güce sahipse, büyük olasılıkla gelecekte de sahip olmayı sürdüreceklerdir.

Vatandaşlardan, demokrasidışına karşı etkin devrimci bir tehdidin olduğunu varsayalım. İstediklerini elde etmek için bugün siyasal güce sahip olsunlar, hatta sistemi bile devirebilsinler. Onlar siyasal güçlerini 'palto, ev ve akşam yemeği'ni elde etmek için kullanabilirler, ancak neden daha fazlası olmasın, aynı şeyleri sadece bugün için değil yarın için de isteyebilirler. Siyasal kurumlarda değişikliği zorlarlarsa işte bunları elde edecekler. Toplum, demokrasiye geçişi sağlayacaktır ve bu geçişin ardından politikalar bir-kişi-bir oy usulüne göre belirlenecektir ve vatandaşlar daha fazla siyasal güce sahip olacaklardır, bu da arzu ettikleri politikaları elde etmelerini sağlayacak ve onlara palto, ev ve akşam yemeği olarak geri dönecektir.

Uygulamada ise, siyasal kurumlardaki değişim halk istedi diye gerçekleşmez. Demokrasiye geçişler genellikle, mevcut rejimi kontrol eden seçkinin oy hakkını genişletmesi ile sonuçlanır. Onlar neden bunu yaparlar? Her şeyden önce, siyasal gücün çoğunluğa transferi, seçkinlerin hoşuna gitmeyecek sosyal

[3] Yani, bireysel maliyetler ve grup olarak onların kolektif faydalarına rağmen bireyler, devrim faaliyetine katılmak için ikna edilmelidir.

seçimlere -örneğin yüksek vergiler ve gelecekte onların daha fazla yeniden dağıtımı- özellikle de önlemek istedikleri sonuçlara yol açar. Devrim tehlikesi ile yüzleşildiğinde seçkinler, güçlerini kaybetmek yerine, vatandaşların talep ettikleri politikalar da dahil, diğer taviz türlerini denemeyecekler mi? Bu soruyu yanıtlayabilmek için etkin devrim tehdidi sürecine geri dönmemize izin verin. Vatandaşların, onların lehine olan bazı politikalar ve gelir ile refahlarında yükselme gibi bazı tavizler almazlarsa sistemi devireceklerini ve buna istekli olduklarını düşünün.

Seçkinler için ilk seçenek, onların bugün için istediklerini vermektir: gelirin yeniden dağıtımı ve daha genel olarak çoğunluk nazarında revaçta olan politikaların benimsenmesi. Ancak, varsayın ki bugün verilen imtiyazlar vatandaşları devrim yapmaktan alıkoyacak caydırıcılıkta değil. Seçkinler, yakın olan ve kendisine pahalıya patlayacak devrim için ne yapabilir? Gelecek için de aynı politikaları taahhüt etmekle başlayabilir. Bir palto, ev ya da akşam yemeğini sadece bugün değil yarın için de garanti edebilir. Ancak bu taahhütler *güvenilir* olmayabilir. Vatandaşların tercihleri yönünde politikaları değiştirmek seçkinlerin doğrudan çıkarına olmaz. Bugün için devrimi önlüyor olabilir. Yarın için devrim tehlikesi geçmiş olabilir, öyleyse neden yine öyle davransın ki? Neden sözlerini tutmak zorunda olsun ki? Hiçbir nedeni yok ve gerçeği söylemek gerekirse bunu yapmaz da. Bu nedenle, onun sözleri güvenilir olmak durumunda değildir. Güvenilir olmayan vaatler, değerli değildir, vaatlerden tatmin olmayan vatandaşlar devrime yürürler. Postunu kurtarmayı istiyorsa seçkinin, çoğunluğun talebini içeren politikaları düzenlemek üzere güvenilir sözler vermesi gerekir, daha açık söylemek gerekirse geleceğe yönelik çoğunluk yanlısı politikalar için güvenilir sözlerin arkasında olmalıdır. Güvenilir vaatten kasıt, karar süreci seçkinin elinde değil, aksine bu politikaları benimseyen grupların elinde olmalıdır. Ya da, bir başka deyişle, siyasal gücü vatandaşlara devretmelidir. Öyleyse güvenilir vaat, siyasal gücün gelecekteki tahsisini değiştirebilir olması anlamına gelir. Bu tam da demokrasiye geçişin yaptıklarıdır: gelecekteki siyasal gücü seçkinlerden alıp vatandaşlara verir, böylece gelecekte *çoğunluk yanlısı politikaların* güvenilir taahhütlerini oluşturur. Gücün tahsisinde siyasal kurumların oynadığı rol ve bu kurumların nispeten güvenilir sözlere öncülük etmesi bizim yaklaşımımızın üçüncü yapı taşıdır.

Eğer devrim vatandaşlar için çekici ise demokrasinin oluşması neden bunu engellesin? Bu akla uygundur çünkü devrim maliyetlidir. Devrimlerde toplumsal servetin çoğunluğu yerle bir edilebilir ve vatandaşlara maliyeti ağır olduğu kadar seçkin için de maliyeti yüksek olacaktır. İşte bu maliyetler ki seçkini taviz vermeye ya da demokratikleşmeye razı eder; devrimden kaçınmaya yöneltir. Gerçekte, demokrasinin çoğunluk yanlısı olduğundan devrimi engelleyeceği durumu her zaman geçerli olmayacaktır. Örneğin, vatandaşlar, genel oy hakkı ile bile, seçkinin siyasal partileri manipüle edebileceğini ya da onları çürütebileceğini ya da belki de ekonomi üzerindeki kontrolünü demokrasinin yerine getirebileceği türden politikaları sınırlamak için kullanabileceğini sezin-

leyebilir. Böylesi durumlarda, demokrasinin birkaç somut ödül getireceğini umarak vatandaşlar ayaklanabilir. Biz analizimizin kapsamını, demokrasinin oluşturulduğu durumlarda devrimin nasıl engellendiği ile sınırlıyoruz. Tarihsel olarak, bunun böyle olduğu görülüyor ve devrim teorilerini derinlemesine incelemediğimiz ya da devrim sonrası toplumların modellemesi konusu içine girmediğimiz anlamına geliyor.

Temel demokratikleşme teorimiz şimdi yerine oturdu. Demokrasidışı sistemde seçkinler, de jure siyasal güce sahipler ve eğer onlar serbest olsalardı, genellikle en çok tercih ettikleri politikaları seçeceklerdi, örneğin, düşük vergileri ve yoksula geri dağıtılmamasını seçebilirler. Ancak, demokrasidışı yönetime bazen devrimci tehdit oluşturabilecek vatandaşlarca -geçici olarak de facto siyasal güce sahip olduklarında- meydan okunabilir. En önemlisi de, siyasal gücün böylesi geçicidir; bugün sahiplerdir ancak yarın sahip olmaları olası değildir. Devrimi başlatmak için bu gücü kullanabilirler ve sistemi kendi yararlarına değiştirebilirler, seçkinler için büyük kayıplara yol açarken, belirgin maddi hasar ve sosyal kayıplara neden olurlar. Seçkinler bu sonucu engellemek isteyebilirler ve bunu gelecekteki çoğunluk yanlısı politikalar için inandırıcı taahhütler vererek yapabilirler. Onları inandırıcı kılabilmek için resmi siyasal gücü aktarmaları gerekiyor bu da demokratikleşmenin kazanımı demektir.

Gelecekteki çoğunluk yanlısı politikalarının bir taahhüdü olarak seçkinlerin, devrim tehdidi karşısında, demokratikleşmenin bu hikayesi ve belki de daha da önemlisi, siyasal gücün gelecekteki dağılımını değiştirerek taahhüdü güvenilir kılan, daha çok tarihsel kanıtlar ile tutarlıdır. Bölüm 1'de tartışılan Britanya, Arjantin ve Güney Afrika örneklerinin gösterdiği gibi, demokrasiye geçişlerin çoğunda, hem ondokuzuncu yüzyıl -ve yirminci yüzyıl- Avrupası'nda hem de yirminci yüzyıl Latin Amerikası'nda önemli sosyal kargaşalar ve devrimci tehditler vukuu buldu. Buna ek olarak, 1950'ler ve 1960'larda eski Avrupa kolonilerinin çoğunda demokratik toplumların oluşumu ve oy hakkı olmayan ve kısmen yoksul sömürgelerin, sömürgecilere karşı uyguladıkları baskının sonucudur. Bu tür kargaşa tehditleri ve sosyal keşmekeş Afrika'da (Bratton ve van der Walle 1997) ve ayrıca Doğu Avrupa'da (Bunce, 2003) son demokratikleşme dalgalarını beraberinde getirdi. Klasik bir Avrupa örneğinden alıntı yapmak gerekirse, Başbakan Earl Grey, 1831 yılında İngiliz Parlamentosu'na yaptığı seçim reformu sunumunda, bunun olası bir devrimi önlemek için gerekli bir önlem olduğunun farkındaydı. Onun iddiası:

> *Yıllık parlamentolara, genel oy hakkına ve oylamaya karşı duran benim dışımda kararlı bir başka kimse yok. Benim itirazım desteğe değil, fakat böylesi umutlara ve projelere bir son verilmesi yönünde... benim reformumun ilkesi, devrimi gerektiren koşulları engellemektir... korumak için reform, devirmek için değil.* (Evans'tan alınmıştır 1996, s. 223).

Lang'ın (1999, s. 38-9) hükmü Grey'inkini yansıtıyor:

Whigs (Liberal parti üyeleri), emekçilerin tasarıya verdikleri desteğin farkındaydı... Ancak, emekçi sınıfın yeni seçim sistemi içinde hâkim konumda olmasına izin vermeme konusunda da oldukça kararlıydılar. Tasarının geçmiş olması ülkeyi ayaklanmalardan ve isyandan kurtarmıştı; kısaca tasarının kapsamı ülkeyi demokrasinin 'şeytanları'ndan kurtardı. Söylemeye gerek yok, emekçi sınıflar arasındaki hayal kırıklığı, tasarının emekçi sınıflar lehine ne kadar az kazanım sağladığının ayırdına vardıklarında muhtemeldir ki daha da artacak ama o zamana kadar da orta sınıfın desteğini kaybetmiş olacaklar ve bunun olmasını engelleyecek güçleri de olmayacak.

Aynı düşünceler, sonraki reformların belirleyici etmenleriydiler. Örneğin,

Birinci Reform Yasası'nda olduğu gibi, şiddet tehdidi adımın atılmasında belirgin bir itici güç olmuştu [1867 Reform Yasası için]; tarih... tekerrür ediyordu. (Lee 1994, s. 142).

Benzer şekilde, devrim tehdidi Fransa, Almanya ve İsviçre örneklerinde de demokratikleşmenin arkasındaki itici güçtü. Örneğin Tilton (1974, s. 567-8), İsviçre'de erkeklere genel oy hakkı tanınmasına giden süreci şöyle tanımlıyor:

hiçbiri [ilk iki reform yasası] güçlü bir halk baskısı olmadan geçemedi; 1866'da, son oylar verilirken, senatonun etrafında toplanan hıncahınç kalabalık ve 1909 reformu geniş oy hakkı hareketi [ve] gösterinin patlak vermesi ile teşvik edildi... İsveç demokrasisi devrim olmadan zafer kazanmıştı -ancak, tabii devrim tehdidi *yoktu denemez. (orijinal metinde vurgu yapılmıştır)*

Devrim tehlikesi ve sosyal huzursuzluk, Latin Amerika'da oy hakkının tesis edilmesinde eşit derecede önemli bir rol oynadı. Bölüm 1'de Arjantin örneğiyle Başkan Roque Sáenz Peña'nın 1912'de erkeklere genel oy hakkının gizli oy hakkının ve hileli seçim uygulamalarının yasadışı kabul edilmesi ile nasıl etkin bir şekilde kurumsallaştırdığını gördük. Radikal Parti tarafından oluşturulan sosyal huzursuzluk ve kentli işçilerin hızla radikalleşmesi ile Tam demokrasiye doğru hareketin itici gücü oldu. Kolombiya'da, 1936 yılında, Liberal Başkan Alfonso López Pumarejo yönetimi döneminde genel oy hakkının oluşumu benzer bir ilham kaynağı oldu, önde gelen Kolombiyalı tarihçilerden David Bushnell (1993, s. 185), bunu şöyle tanımlıyor:

López ...varlıklı bir adamdı...çok iyi biliyordu ki Kolombiya sonsuza kadar ihtiyaçları ve problemleri göz ardı ederek sürdüremezdi, bir zamanlar bu durumu şöyle betimlemişti "o engin ve sefil sınıf okumaz, yazmaz, giyinmez, ayakkabısı yoktur, neredeyse yemez, aynen kalır...[ulusal yaşamın] sınırında." Onun görüşüne göre böylesi bir yaşam sadece yanlış değildir aynı zamanda tehlikelidir çünkü kitleler er ya da geç yaşamın olanaklarından daha büyük pay almak isteyeceklerdir.

Benzer bir şekilde 1958'de Venezüela'da demokrasinin yeniden inşa edilmesi yoğun ayaklanmalar ve huzursuzluğa bir yanıttı. Durumu açıklamak adına, Kolb (1974, s. 175) şunu yazdı:

> *...olağanüstü yoğunluk ve toplumsal şiddet içinde Karakas'taki 21-22 Ocak olayları ... Venezuela vatandaşlarının gerçek toplumsal devrimi idi ...vahşi ve iyi eğitimli polis gücüne karşı taşlar, sopalar, el yapımı el bombaları ve Molotof Kokteylleri kuşanılmıştı.*

Bu nedenle kanıtlar, önemli soysal çatışma ve muhtemel devrim tehdidi karşısında ortaya çıkan demokrasiye doğru en fazla ilerleyen görüş ile tutarlıdır. Demokrasi çoğunlukla seçkin tarafından verilmez çünkü onun değerleri farklıdır. Oy hakkı olmayanlarca, siyasal gücü elde etmek için bir yol olarak talep edilir ve böylece sistemin ekonomik imkânlarının daha fazlası da garantilenmiş olur.

Demokrasinin bir kere oluşturulduktan sonra genelde çöktüğünü bildiğimiz halde neden demokrasinin oluşumu bir taahhüt gibi görünüyor? Böyle çünkü darbeler bazen ortaya çıksa da demokrasiyi ve kurumlarını yıkmak maliyetlidir, bir kere oluşturulduklarında, kalıcı olma yönünde eğilim gösterirler. Bu, çoğunlukla böyledir çünkü insanlar onlara belirli yatırımlar yaparlar. Örneğin, demokrasi oluşturulduktan sonra, yeni siyasi şartlardan yararlanmak üzere, siyasal partiler ile sendikalar gibi pek çok örgütlenme şekli ortaya çıkar. Tüm bu örgütlenmelerin yatırımları demokrasinin yıkıldığı durumda kaybolmuş olacaktır. Üstelik, demokrasi bir kez oluşturulduktan sonra demokrasidışı yönetim usulüne kıyasla, çoğunluğun asker üzerindeki kontrolü daha da artabilir, bu da de facto gücün dayandığı dengeyi değiştirir.

Son olarak, vatandaşlardan gelen devrim tehdidi ile karşı karşıya kalan seçkinler için ödünleşim (trade-off), sadece siyaset tavizleri ile demokratikleşme arasında değildir. Örneğin, beyazların yönetimindeki Güney Afrika rejimi demokrasi çağrılarını reddetti ve gösterileri ve muhalefeti ordu kanalı ile bastırarak kendini onyıllar boyunca iktidarda tutabildi. Benzer şekilde, 1960'lı-70'li yıllarda Arjantin'deki askeri rejimler demokrasinin yeniden gelmesini engellemek için binlerce kişiyi öldürdüler, bu durum Guatemala ve El Salvador gibi pek çok Latin Amerika ülkesine örnek teşkil etti. Asya'da, Çin'deki demokrasidışı rejimler ve Burma demokrasi taleplerini engellemek için güç kullandı. Bu durum, Sovyetler Birliği'nin hâkimiyeti süresince, Doğu Avrupa ülkeleri için de geçerliydi- örneğin Macaristan 1956'da ve Çekoslovakya 1968'de. Seçkinler için baskının cazip olmasının nedeni açık çünkü bu şekilde oy kullanma hakkına sahip olmayanlara karşı gücü hiç taviz vermek zorunda olmadan ellerinde tutabiliyorlar. Bununla birlikte, baskı seçkinler için hem pahalı hem de risklidir. Baskı hem hayat kaybına hem de varlık ve zenginlik kaybına yol açar ve -uluslararası görüş iklimine bağlı olarak- 1980'de Güney Afrika'da olduğu gibi yaptırımlara ve uluslararası izolasyona yol açabilir. Dahası, baskı -ki seçkinlerin en korktuğu senaryo budur- başarısız olup bir devrime yol açabilir. Bu düşünceler, sade-

ce belirli durumlarda baskının cazip olabileceğini ima eder. Bunu analize dahil ettiğimizde tavizlerin inandırıcılığını yitirdiğinde ve baskının maliyetinin yüksek olması nedeniyle cazibesini yitirdiğinde demokrasinin ortaya çıktığını görürüz.

5. Demokratik Konsolidasyon

Demokratikleşme teorisi, neden bazı ülkelerin demokrasi bazılarının diktatörlükle yönetildiğini açıklama konusunda yeterli değildir. Pek çok ülke demokratikleşir, ancak sonunda bir askeri darbenin sonucu olarak, demokrasidışı rejime geri döner. Bu, özellikle Latin Amerika için ortak bir model olmuştur. Bölüm 1'de gördüğümüz gibi, Arjantin, Latin Amerika demokrasisinin istikrarsızlıklarına yönelik çarpıcı bir örnektir. Benzer şekilde, demokrasiye giden yol, Brezilya, Şili, Guatemala, Peru, Venezuela ve Uruguay gibi ülkelerde olduğu gibi diktatörlüğe doğru makas değişimi ile gölgelenmiştir. Latin Amerika ülkelerinin çoğunda olduğu gibi demokrasiyi konsolide etmek neden bu kadar zor olmuştur?

Bu soruyu yanıtlayabilmek için darbecilik teorisini ya da alternatif olarak demokratik konsolidasyon teorisini geliştirmemiz gerekiyor. Konsolide demokrasi nedir? Demokrasi, onu karakterize eden kurumların zaman içinde sürdürülebilir olması ile konsolide olur. Demokratik konsolidasyon ve darbeler teorimiz demokrasiye doğru vatandaşların ve seçkinlerin farklı tutumları üzerine inşa edilmiştir. Bir kez daha, vatandaşlar seçkinlere göre daha fazla demokrasi yanlısıdır (çünkü demokrasi, demokrasidışına göre daha çok vatandaş yanlısıdır). Bu nedenle, askerin seçkinin yanında olması durumunda ve askerin yönetimi ele geçirmesi yönünde yeterli türbülans oluşmuşsa seçkinler, toplumdaki güç dengesini değiştirmek adına, askeri darbeyi destekleyebilir ya da sponsor olabilirler.

Seçkinlerin siyasal kurumları, demokrasiden demokrasidışına doğru değiştirmek istemelerinin nedeni vatandaşların demokrasi istemeleri ile aynıdır. Seçkinlerin önemsedikleri şey, siyaseti kendi yararlarına değiştirmektir, siyasi türbülans (burgaç) ile çıkarları arasındaki uyum, ordunun da çıkarına olursa asker bunun olmasına izin verebilir. Ancak, de facto siyasal gücün doğası gereği geçici olması sorunu ortadadır. Bu fırsatı bugün için elde edeceklerdir ancak yarın için bunun garantisi olmayacaktır. Gelecekteki çoğunluk yanlısı politikaların kapsamının sınırlanmasına yönelik, vatandaşlarca verilecek herhangi bir taahhüt demokratik politikalar çerçevesinde geçerli değildir. Yarın darbe tehlikesi geçmiş olacaktır ve demokratik politikalar yeniden çoğunluğun ihtiyacını karşılar hale gelecektir, bu nedenle çoğunluk seçkinin bir darbe ile gücünü dinamitleyeceği korkusu olmadan tercih ettiği politikayı seçecektir. Ancak bu tam da, ilk etapta demokrasiyi seçkin için maliyetli kılan şeydir. Gelecekteki politikaları inandırıcı bir şekilde değiştirmek için seçkinlerin siyasal güce gereksinimi vardır. Darbe, onlar için de jure siyasal gücü artırmanın bir yoludur, böylece arzu ettikleri

politikaları takip edebilirler. Bir başka deyişle, darbe, seçkinlerin, geçici de facto siyasal güçlerini, siyasal kurumları değiştirerek, daha fazla sürekliliği olan de facto siyasal güce dönüştürmelerine olanak verir.

Bir darbenin ortaya çıkmasındaki ilgili neden şu olabilir, siyasi ve sosyal çalkantı arasında, toplumun ordu ve seçkin segmentleri, belki de doğru olarak, demokrasinin gelecekteki sürdürülebilir olması ve hatta kapitalist sistemin geleceği konusunda endişeli olabilirler ve sola ya da hatta devrime doğru olan hareketi etkisizleştirmek isteyebilirler.

6. Demokrasinin Belirleyicileri

Şimdi bir demokratikleşme teorimiz olduğuna göre, hangi faktörlerin demokrasinin ortaya çıkışı ve konsolidasyonunu sağlaması daha muhtemeldir sorusunu sorabiliriz. Şimdiye kadar, demokrasidışından demokrasiye ve muhtemelen yeniden demokrasidışına dönüşte bizim teorimizin nasıl önem taşıdığını açıkladık. Ancak en az dengenin *karşılaştırmalı durağanlığı* kadar önemli olan şey, dengenin altında yatan bazı faktörler değiştiğinde nasıl değiştiğidir. Bu karşılaştırmalı durağanlık, bizim, neden bazı ülkelerin demokrasiye geçebildiklerini diğerlerinin geçemediklerini ve neden bazı ülkelerde demokrasinin kalıcı olduğunu bazılarında ise çöktüğünü açıklamamızı sağlar. Bu karşılaştırmalı durağanlık, ampirik ve tarihi çalışmalara, demokrasinin oluş sıklığını anlamak konusunda rehberlik edebilir.

6.1 Sivil Toplum

6.1.1 Demokratikleşme

Bizim çerçevemiz, vatandaşlardan gelen devrimin görece etkin tehdidi demokratikleşme için önemlidir anlamına geliyor. Vatandaşlar iyi organize olmadığında, sisteme meydan okuyamayacaktır ve demokrasiye geçiş süresiz olarak gecikecektir. Benzer bir biçimde, sivil toplum nispeten geliştiğinde ve çoğunluk organize olduğunda, baskı kurmak daha da güçleşecektir. Bu nedenle, demokratikleşme için sivil toplumun bir ölçüde gelişmesi de gereklidir. Bu kitapta da değinilen değişimleri ele aldık ve bu gelişmeler uzun dönemli tarihi süreçlerin sonuçlarını makul bir biçimde temsil ediyor (örn., Putnam1993).

6.1.2 Konsolidasyon

İlk aşamada sivil toplumun gücü ve doğası, demokrasinin konsolidasyonunun oluşturulması kadar önem taşır. İyi örgütlenmiş bir sivil toplum hem demokrasi için bastırır hem de onun korunması için gereklidir. Sivil toplum iyi örgütlendiğinde, darbelere karşı durmak daha kolaydır, darbeyi göze almak daha maliyetlidir ve başarılı olması daha düşük ihtimaldir. Bu nedenle, demokrasinin konsolide olması daha muhtemeldir.

6.2. Şoklar ve Krizler

6.2.1 Demokratikleşme

Bizim teorimizde, demokratikleşmeler, de facto siyasal gücün doğasının geçici olmasından ortaya çıkar. Bazı durumlarda, kolektif-eylem sorununun çözümü, rejime muhalefeti koordine etmekten daha kolaydır ve devrimler hem daha kolay gerçekleşir hem de maliyeti daha düşüktür. Bunlar genellikle kriz zamanlarıdır -örneğin, hasat başarısızlığı, ekonomik bunalım, uluslararası finans veya borç krizleri ve hatta savaşlar. Böylesi krizler ve makroekonomik şoklar doğal olarak geçicidir ve de facto siyasal güçte kısa dönem dalgalanmalara yol açar. Bizim teorimiz, öyleyse, demokratikleşmenin ekonomik ve siyasal krizlerde ortaya çıkma olasılığı daha yüksektir. Bunun açık örneği, Arjantin'deki demokratikleşmenin 1983 yılında Falkland Savaşı'nın (Malvinas) ardından gerçekleşmesidir.

6.2.2 Konsolidasyon

Diktatörlük karşıtlarının, politik ya da ekonomik krizlerde geçici olarak de facto siyasal gücü elde etmeleri gibi demokrasi muhalifleri için de aynı durum geçerli olabilir. Bizim analizimiz, demokratikleşmeler ile birlikte, kriz durumlarında darbelerin ortaya çıkmasının daha olası olduğunu öne sürer. Bu durumu açıklayan örnek 1973'te Şili'de Allende'ye karşı yapılan darbedir, petrol fiyatlarının ilk büyük yükselişi ve büyük ekonomik bunalımın ardından gelmiştir.

6.3 Gelirin Kaynakları ile Servetin Bileşimi

6.3.1 Demokratikleşme

Demokrasi ve baskı arasındaki ödünleşimde (*trade-off*) diğer bir belirleyici seçkinlerin gelirinin kaynağıdır. Bazı toplumlarda, seçkinler ağırlıklı olarak toprağa yatırım yapmışlardır, oysa diğerlerinde, seçkinler fiziki ve beşeri sermaye yatırımları olanlardır. Toprak sahipleri ile sermaye (fiziki ve beşeri) sahiplerinin demokrasi ve demokrasidışına karşı tutumlarında üç temel farklılık olması muhtemeldir. Öncelikle toprağın vergilendirilmesi, fiziki ve beşeri kaynağın vergilendirilmesinden kolaydır. Bu nedenle toprak sahiplerinin demokrasidışına göre demokrasiden korkmak için daha fazla nedeni vardır, bu da onları demokrasi konusunda daha isteksiz kılar. İkincisi, sosyal ve siyasal türbülans belki de, işyerinde ve ticari süreçlerde işbirliğine dayanmak durumunda olan - ki bu da toprak sahiplerinin tercih ettikleri rejimi korumak yönünde güç kullanma arzularını artırır- fiziki ve beşeri sermaye sahipleri için daha fazla zarar verici olabilir. Üçüncü olarak, ekonomik kurumların farklı setleri, ağırlıklı olarak tarım ekonomisinde uygulanabilir, bu da seçkinler ile vatandaşların farklı rejimler üzerindeki tercihlerinin görece yoğunluğunu etkiler. Örneğin, emek baskılayıcı kurumlar, kölelik gibi, sanayiye göre tarımsal teknolojide nispeten daha verimlidir (Eltis 2000). Bu da seçkinler için demokrasinin en

kötü durum olduğu anlamına geliyor, ki kolektif tercihlerdeki değişim seçkinlerin tercihleri olan ekonomik kurumlar setinin altını oyabilir. Bu üç düşünce gösteriyor ki demokratikleşme daha çok endüstri toplumlarına hastır, burada seçkinler, tarım toplumları ile karşılaştırıldığında-ki tarım toplumlarında seçkinler temel olarak toprağa yatırım yapmış olanlardır, fiziki ve beşeri sermayenin önemli bir bölümüne sahiptirler. Başka bir deyişle, seçkinler arazi sahiplerinden ziyade sanayicilerden oluştuğunda demokrasi olasılığı daha da artar.

Devrimlerin doğası bu kitabın odak noktası olmasa da, devrimlerin oluş sıklığı açısından bu fikirlerde saklı ilginç anlamlar vardır. Örneğin, bu düşünceler neden devrimlerin çoğunun -örneğin, Rusya, Meksika, Çin, Vietnam, Bolivya ve Nikaragua- öncelikle tarım toplumlarında olduğunu açıklayabilir. Bizim önerimiz, bunun toprak sahibi seçkinlerin baskıyı tavize tercih etmelerinden kaynaklandığı yönündedir ve baskı başarısız olduğunda devrim onun yerini alır. Seçkinlerin yatırımlarını sermayeden yana yaptıkları kentleşmiş ve endüstrileşmiş toplumların çoğunda taviz tercih edilir ve devrimlerin görülme sıklığı azalır.

6.3.2 Konsolidasyon

Seçkinlerin gelir kaynağı da bir darbe düzenleme konusundaki kararı etkiler. Eğer seçkinlerin yatırım ağırlığı toprak üzerine ise bu durumda darbe maliyeti daha düşük olacaktır. Daha önemlisi, toprağın sermayeye (kapital) göre daha yüksek vergilendirildiğini düşünürsek, bu bireyler için demokrasi nispeten daha kötüdür ve ayrıca demokrasideki ekonomik kurumlar seçkinlerin tercih ettiklerinden çok uzaktadır. Tam tersi, seçkinlerin serveti fiziki ve beşeri sermayeden (kapitalden) oluştuğunda darbeler onlar için daha maliyetlidir ve demokrasi daha az tehdit içerir. Sonuç olarak, demokrasinin konsolide olması seçkinler toprak sahibi olduklarında kapitalist olduklarında olduğundan daha az olasıdır.

6.4 Siyasal kurumlar

6.4.1 Demokratikleşme

Bizim çerçevemiz ayrıca, demokratik siyasal kurumların doğasının, neden bazı toplumların demokratikleşirken diğerlerinin bunu yapamadığını açıklama konusunda elzem olabileceğini açıklar. Özellikle, seçkinler demokratikleşmeyi önlemek için baskı kullandıklarında, bunu yaparlar çünkü demokrasinin çıkarlarına zarar vereceğine inanırlar. Buraya kadar, demokrasiyi çoğunluk yönetimi olarak karakterize edişimiz, analizimizin temel unsurları ile iletişim sağlayabilmek adına fazlaca gelenekselleştirildi. Gerçekte, bir kişinin oyu diğer bir kişiye göre daha değerli olabilir ve özellikle seçkinler, belki de demokraside ne olduğu konusunda az ya da çok etkili olma konusunda talim yapabilirler -etkileri diktatörlük rejiminde olduğundan daha az olsa da.

Bunu yapabilmelerinin yollarından biri demokratik kurumları düzenlemek üzerinden olabilir. Beard, 1913'teki kitabında, *An Economic Interpretation of*

the U.S. Constitution (ABD Anayasasının İktisadi Yorumlanması) anayasanın zengin mülk sahiplerince, muhtemel radikal demokratik baskılara karşı, kendi varlıklarını (köleleri de dahil) korumaya yönelik bir göz ile yazıldığını savundu.[4] Beard'ün savunusu şöyle:

> *madem ki hükümetlerin, yalnızca fiziksel baskının ötesinde, birincil meselesi, toplumun mülkiyet ilişkilerinin belirlenmesini sağlayan kuralların yapımıdır, öyleyse egemen sınıflar belirlenmesi gereken haklar demek olan ekonomik süreçlerin devamı için gerekli daha büyük çıkarlarla uyumlu söz konusu kuralları hükümetten elde etmek konusunda zorunludur ya da kendileri hükümet organlarını kontrol etmek durumundadırlar. Kalıcı despotizmde eskisi yerini korur; siyasal iktidarın nüfusun herhangi bir bölümü ile paylaşıldığı, herhangi bir hükümet sistemi altında, bu kontrolün metodu ve doğası öncelikli önem arz eden bir sorun haline gelmesi -aslında anayasa hukukundaki temel problem de budur. Sosyal yapı, bir tür yasal düzenlemeyi korur diğer bir türü ise engeller-olumlu aksiyon olumsuz baskı arayışı içinde olan ekonomik grupların doğasından gelen ikincil ya da türetilmiş özelliğidir.* (1913, s. 13)

Katılımcı ve doğrudan demokrasiye karşı, temsili demokrasi kavramı, toplumsal baskıları sonlandırmak ve çoğunluğun gücünü zayıflatmak için bir girişim olarak görülebilir (Manin'in savunduğu gibi, 1997).

Açıktır ki, o zaman, demokratik siyasal kurumlar, çoğunluğun gücünü sınırlandırmak için yapılandırılmış olabilir. En yakın örnek, Şili'de, General Pinochet'nin diktatörlüğü döneminde yazılmış anayasadır. Şili'de sosyalizm tehlikesini önleme girişimi olarak sistematik seçim hilesi ve kentsel alanların yetersiz temsili yolu denendi ve bunların yetersiz olduğu durumlarda ordunun demokratik karar alma süreçlerini vetosunu pekiştirme çabası içinde olundu (Londregan, 2000; Siavelis, 2000)

Bir başka örnek, Bölüm 1'deki, Güney Afrika anayasasının demokrasi altında beyazların çıkarlarını korumak amacıyla yazılmış olmasıdır.

Eğer demokrasidışı rejim ya da seçkinler, demokrasinin kurumlarını tasarlayabilir ya da manipüle edebilirse, radikal çoğunlukçu politikaların benimsenmeyeceğini de garanti edebilir, sonrasında demokrasi, seçkinlerin çıkarlarını daha az tehdit eder hale gelir. Tehdidin azalmış olması, ilk etapta seçkinlerin demokrasiyi yaratmak konusunda daha istekli olmalarına yol açar. Örneğin demokrasi daha az tehdit içerdiğinde onu önlemek için baskı kullanma cazibesini yitirir. Bu nedenle, Pinochet'nin anayasası, bizim çerçevemize göre, Şili'de demokratikleşmeyi kolaylaştırdı. Hatta, Güney Afrika'da olduğu gibi, vatandaşlarının çoğunluğu, demokrasiye geçişi kolaylaştırmak için kendileri,

[4] Beard'ün savunularının detaylarından çoğu bugün tartışmalı olsa da, savunusunun genel dürtüsü bugün pek çok bilim insanınca kabul görüyor. Örneğin, Wood (1969, s.626) kendi çığır açıcı kitabında söz konusu anayasanın "özünde dönemin demokratik eğilimlerini kontrol etmek için tasarlanmış aristokratik bir belge olduğunu" belirtir. Bkz. McGuire (1988), istatiksel kanıt konusunda kısmen destekleyicidir.

siyaset seçeneklerinin sınırlanmasına hazır olabilirler. Bölüm 6'da tartıştığımız gibi, ANC demokratik kurumların yapısı konusunda beyazlara imtiyaz tanıması gerektiğinin ayırdına vardı. ANC için bu, apartheid rejimine karşı savaşmaktan daha iyiydi. Seçkine güvenilir teminatlar vererek, demokratikleşme süreci kolaylaştırıldı, zaten aksi durum söz konusu olmazdı.

6.4.2 Konsolidasyon

Tıpkı demokratik kurumların yapısının ilk etapta demokratikleşmeyi etkilemesinde olduğu gibi, bu durumun aynı zamanda demokrasinin konsolidasyonuna yardımcı olup olmadığını da belirler. Özellikle, demokraside çoğunluk yanlısı politikaları sınırlandıracak kurumların konsolidasyona katkısı muhtemeldir. Aslında seçkinlerin demokrasiye tesirleri olabilir çünkü onlar güçlü bir ayan meclisini kontrol ediyorlar, ondokuzuncu yüzyılda Almanya'da Prusyalı Junkerler ya da İngiliz aristokrasisini temsil eden Lordlar kamarası gibi; çünkü onlar parti sistemini kontrol ediyorlardı. Demokraside en aşırı çoğunlukçu politikalar karşısında güvencede olacaklarını bilirlerse, seçkinler demokrasiye karşı eyleme geçmek için daha az istekli olacaklardır.

Bu bağlamda, Kolombiya'daki iktidar partileri ile seçkinler arasındaki bağlar, ilginç bir örnek oluşturur. Yirminci yüzyıl boyunca Liberal ve Muhafazakâr Partiler, seçim kurumlarını manipüle ederek sol-kanat partilerin girişini başarılı bir şekilde engellemişlerdir. Kolombiya'da, sol-kanat partiler olmadan, büyük ölçüde yeniden dağıtım ortaya çıkmadı. İlginç bir şekilde, Kolombiya, sistemin çoğunluk çıkarlarını temsil etmediği yönünde şikayetler olsa da, Latin Amerika'da en fazla konsolide olmuş demokrasilerden bir tanesine sahiptir.

Siyasal kurumlar ile demokratik konsolidasyon arasındaki bağa işaret eden bir başka örnek, başkanlık demokrasisi, parlamenter demokrasiye göre daha dengesiz olabilir iddiasıdır (Linz, 1978, 1994). Bu düşünce bizim çerçevemizde karşılık buluyor çünkü yasama, yürütme ve yargı ile lobicilik, seçkinlerin radikal politika önerilerini engellemesine olanak sağlayabilir, oysa doğrudan seçilmiş bir başkanın toplumda çoğunluğun taleplerini temsili daha muhtemeldir ve bu nedenle de daha popülist olmak durumundadır. Dolayısıyla başkanlık sistemleri seçkinlerin çıkarını daha fazla tehdit eder ve bu nedenle de daha fazla darbeye neden olur.

Paradoksal olarak, o zaman, bu bakış açısı, Şili'de demokrasinin konsolidasyonunun General Pinochet'nin seçim kurallarına sistematik hile karıştırmasının ardından neden kolayca yapılabileceğini açıklamaya yardımcı olabilir. Bu manipülasyon, daha Muhafazakâr kırsal alanların temsili pahasına, kentsel alanların yetersiz temsiline neden oldu, böylece solun siyasal gücü azaltıldı. Sonuç, daha az yeniden dağıtım fakat daha istikrarlı demokrasi. Türkiye ve Tayland, asker tarafından yapılan anayasaların demokratik konsolidasyona yardımcı olduğu diğer örnekleri oluşturuyor. Haggard ve Kaufman'ın (1995, s. 110) notu:

İronik olarak Şili, Türkiye ve Kore'de geçişin ilk yıllarında silahlı kuvvetlere bahşedilen güvencenin artması, büyük ihtimalle sivil otoriteye yönelik tehdidin azalmasına neden olmuştur.

Ancak, demokraside seçkinlerin gücünü artırmak demokrasi için teşvik edici olabildiği gibi, seçkinlere verilecek olan çok fazla güç yine demokrasinin altına dinamit döşeyebilir. Bizim çerçevemizde, demokrasi, seçkinler ile daha radikal başka bir yönetim yerine demokrasiyi kabule hazır, oy hakkından mahrum edilen çoğunluk arasındaki çatışmadan ortaya çıkar çünkü demokrasi onlara demokrasidışı bir yönetimin vereceğinden daha fazla siyasal güç verir. Eğer demokraside seçkinlerin çok fazla gücü olursa, demokrasi çoğunluğun refahını geliştirmek adına çok az şey yapabilecektir. Bu durumda, demokrasi, sosyal çatışmaya çözüm değildir ve sonuç, ya devrim ya da seçkinin baskı yoluyla iktidarını koruması olacaktır.

6.5 Gruplararası Eşitsizliğin Rolü

6.5.1 Demokratikleşme

Bizim çerçevemiz, demokrasinin oluşumu ve konsolidasyonu üzerine, gruplararası eşitsizlik -*grup içi eşitsizliği*- etkileri konusunda tahminler yapar. Kolaylık sağlamak için gruplararası eşitsizliği kasteden *eşitsizlik* kelimesini kullanarak bunları özetledik. Ancak, gruplararası eşitsizlik ile ilgili bu tahminler, eşitsizlik ve gelir dağılımının standart ölçülerine dair ifadeleri tercüme edemeyebilir (örn., emek payı ya da Gini katsayısı olarak). Politik çatışma zengin ile yoksul arasında değil, diğer hatlar arasında, belki de etnik ve dinî gruplar arasında ise bu kısmi olarak doğrudur.

Her şey eşit olduğunda, büyük gruplararası eşitsizlik, vatandaşlar için devrimi daha cazip kılar: devrimle, ekonominin tüm getirisini paylaşmak için bir şans elde ederler (devrimde tarumar olanları çıkarırsak), oysa demokrasidışı sistemde, bu kaynakların küçük bir bölümünü elde ederler. Çünkü etkili bir devrim tehdidi, demokratikleşme sürecini ateşleyen kıvılcımdır, büyük gruplararası eşitsizlik, demokratikleşme ile daha büyük bir olasılıkla ilişkili olmalıdır.

Gruplararası eşitsizliğin demokratikleşmeye neden katkıda bulunabileceği hususunda bir başka neden daha vardır. Yeniden dağıtım sözü devrim tehdidini savmak için yeterli olmadığında, demokratikleşmenin gelecekteki yeniden dağıtım için güvenli bir taahhüt olarak ortaya çıktığını hatırlayın. Devrim tehdidi ne kadar güçlü ise, bu sözün yetersiz kalması ve seçkinin demokrasiyi oluşturmak için baskı görmesi daha büyük bir olasılıktır. Çünkü daha büyük gruplararası eşitsizlik devrim tehdidine güç katar, bu da demokratikleşmeyi bu kanaldan daha da mümkün kılar.

Gruplararası eşitsizliğin rolü ile ilgili bu tartışma her nasılsa tek taraflıdır. Bu, büyük eşitsizliğin devrim tehdidini ve tabii vatandaşların demokrasi talebini nasıl artırdığını vurgular. Ancak, gruplararası eşitsizlik demokrasiye yönelik

nefretlerini de etkileyebilir. Neden olduğunu görebilmek için Meltzer ve Richard'da (1981) olduğu gibi verginin yeniden dağıtımına ilişkin standart bir model düşünün. Seçkinler ile vatandaşlar arasındaki mesafe açıldığında (yani, gruplararası eşitsizlik arttığında) yük seçkinlerin omuzuna biner, *sabit vergi oranları* dahi yükselir. Bu böyledir çünkü daha büyük eşitsizlikle, toplam vergi gelirlerinin daha büyük bir payı şimdi ekonomide kaynakların büyük bir bölümünü yöneten seçkinlerden gelecektir. Bu nedenle, daha büyük gruplararası eşitsizlik, vergi oranı sabit kalıp ya da biraz değişse bile, seçkinler üzerindeki demokrasi yükünü artırır. Bunun yanı sıra pek çok yaklaşım gruplararası eşitsizliğin vergi oranını artırarak buna katkıda bulunacağını varsayar. Bu varsayım doğru ise seçkinler üzerindeki demokrasi yükünü artırarak daha büyük eşitsizliği doğuran bir diğer neden olmalıdır. Büyük eşitsizlikte, yüksek vergileri tercih etmeleri durumunda vatandaşların yeniden dağıtım konusunda faydaları artmış olur [5]. Genel olarak, bu nedenle, seçkinler ile vatandaşlar arasındaki gelir uçurumunun büyük olduğu bir toplumda, vergilerin yeniden dağıtımı ve demokratik siyasetler seçkinler için zorlayıcı olacaktır ve dolayısıyla seçkinler demokrasiden kaçınacaklardır.

Bu gruplararası eşitsizlik ve demokrasiye geçiş arasındaki ilişkiyi nasıl etkiler? En önemli yansıması şudur, eşitsizlik artar ve demokrasi seçkinler için daha maliyetli bir hale gelir, bu durumda baskı seçeneği daha çekicidir. Bu nedenle, daha büyük gruplararası eşitsizlik demokratikleşmeden vazgeçme nedeni olabilir.

Hikayenin bu iki parçasını bir araya getirirsek, gruplararası eşitsizlik ile demokrasiye geçiş olasılığı arasında tek düze olmayan (ters U- ilişkisi) bir ilişki olduğunu anlarız. Eşitlikçi toplumların çoğunda, devrim ve toplumsal huzursuzluk, vatandaşlar için yeterince cazip değildir ya demokrasidışı sistemlere bir meydan okuma yoktur ya da oluşacak olan herhangi bir meydan okuma, sınırlı yeniden dağıtım gibi, çeşitli tedbirlerle karşılanır. Bir başka deyişle, bu oldukça eşitlikçi toplumlarda, vatandaşlar zaten ekonominin üretken kaynaklarından ya da hatta belki de büyüme süreçlerinden yararlanıyordur, bu nedenle de daha güçlü talepler dile getirmiyorlardır. Bu belki de, Güney Kore, Tayvan ve Singapur (tam olarak gelebilmesi) gibi, bir dizi eşitlikçi ve hızlı büyüyen ekonomiye, demokrasinin geç gelmesinin nedenidir. Tersine, eşitsizlikçi toplumların çoğunda (örn., 1994 öncesi Güney Afrika), vatandaşların mutsuz olmak için geçerli nedenleri vardı ve demokrasidışı otoriteye karşı sık sık ayaklanmaya çalıştılar. Şimdi ise, seçkinler kendi çıkarlarını gözeten sistemi terk ettiklerinde kaybedecek çok şeyleri var ve birine geçişte üzerlerine yükleyeceği daha büyük bir yeniden dağıtım sorumluluğu getirecektir. Bu nedenle, demokrasi yeri-

[5] Bölüm 4'te tartışıldığı gibi, eşitsizlik ve yeniden dağıtımın arasındaki ilişkinin neden karmaşık olabileceğine dair teorik ve ampirik argümanlar vardır (örn., daha büyük eşitsizlik, seçkinlerin demokraside yeniden dağıtıma karşı daha etkili lobicilik faaliyetleri yürütmelerine olanak verebilir). Yine de, genellikle bu durumda; büyük gruplararası eşitsizlik, seçkinlere demokrasidışı düzene göre daha büyük bir yük verir.

ne, son derece eşitsizlikçi bir toplumun baskıcı demokrasidışı bir düzen ile sonuçlanabilir -ya da bazen baskı yeterli olmadığında, hatta belki de devrim deneyimlenebilir. Bu mekanizma, Latin Amerika'daki, El Salvador ve Paraguay'daki gibi son derece eşitsiz, demokrasidışı rejimlerin sürekliliğini de açıklayabilir. Bu açıklama, daha sonra, demokrasinin orta düzeyde eşitsizliğin olduğu toplumlarda ortaya çıkma şansının daha fazla olduğunu göstermektedir. Burada vatandaşlar, mevcut sistemden tamamen memnun değillerdir ve seçkinler, engellemek için baskıya başvurdukları demokrasiye o kadar da karşı değillerdir. Ondokuzuncu yüzyılın sonları ile yirminci yüzyılın başlarında Britanya ve Arjantin'de keşfettiğimiz durum budur.

6.5.2 Konsolidasyon

Eşitsizlik ayrıca demokrasi eğilimini konsolide etmeyi etkiler. Çünkü demokrasiye karşı temel tehdit onun yeniden dağıtımcı doğasından gelir. Yeniden dağıtım seçkinlerden uzaklaştıkça onların bir darbe planı içine girmeleri de o oranda artar. Bu nedenle, daha büyük eşitsizlik demokrasiyi muhtemelen istikrarsızlaştırır çünkü daha önce de gözlendiği gibi, kendileri ile vatandaşlar arasındaki gelir uçurumu, seçkinlerin üzerindeki demokrasi sorumluluğunu artırıyor.

Eşitsizlikle ilgili bu karşılaştırmalı statik sonuç, demokrasinin konsolidasyonunun neden Latin Amerika'da, Batı Avrupa'da olduğundan daha zor olduğuna dair potansiyel bir açıklama sunuyor. Latin Amerikalı toplumlar çok daha eşitsiz ve bu nedenle seçkinler ile vatandaşlar arasındaki dağıtımsal çatışmadan daha fazla zarar görüyorlar. Bizim çerçevemizin öngörüsü, aşırı eşitsiz toplumlarda demokratik politikalar büyük ölçüde yeniden bölüşülebilir olmalıdır, ancak sonra, aniden, daha az yeniden dağıtım politikalarına geri dönülen bir darbe ile sonlandırılırlar. Bu model, pek çok Latin Amerika ülkesinde olduğu gibi, yüksek yeniden dağıtımlı ancak sürdürülebilir olmayan, toplumcu politikaların kısa ömürlü demokrasileri ile mali olarak daha tutucu bir bakış açısı olan sonraki demokrasidışı rejimler arasında salınımları olduğunu hatırlatır. Ayrıca söylemek gerekirse, Kaufman ve Stallings (1991, s. 27) konsolide olmamış demokrasi ile popülist yeniden dağıtım arasındaki yakın ilişkiyi vurguluyorlar.

> *...yerleşik demokrasiler (bizim çalışmamızda Venezuela, Kolombiya ve Kosta Rika) ortodoks makro politikalarla ilişkili olmuştur... toplumsal siyasetleri takip edenler de bu geçiş demokrasileridir (Peru, Arjantin ve Brezilya)*

Demokrasi ve darbelerin üzerindeki eşitsizliğin etkilerini birleştirirsek, tam eşitlikçi toplumların hiçbir zaman ilk etapta demokratikleştiklerini göremeyebiliriz. Bu Singapur'un siyasal gelişim yolunu açıklamaya yardımcı olur. Yüksek ancak hâlâ nispeten düşük seviyelerde olan gruplararası eşitsizlik toplumları demokratikleşmeye götürür ve bir kere oluşturulduğunda, demokrasi konsolide olur çünkü seçkinler için darbeyi aratacak kadar maliyetli değildir. Bu Britanya'nın siyasal gelişim yolunu açıklayabilir. Yüksek eşitsizlik seviyeleri bile

hâlâ demokratikleşmeye yol açabilir, ancak darbenin çekici etkisi nedeniyle demokrasi konsolide olamaz. Son tahlilde eldeki, Arjantin'de yirminci yüzyılda gördüğümüz gibi konsolide olmayan demokrasidir. Sonuç olarak, yüksek eşitsizlik seviyelerinde demokrasi seçkinler için oldukça tehdit edicidir ve onu önlemek için de baskı kullanırlar, bu da 1994 yılına kadar Güney Afrika'yı niteleyen bir durumdur.[6]

6.6 Orta sınıf

6.6.1 Demokratikleşme

Demokrasinin kökenleri konusunda en önemli eser belki de Moore'un (1966) *Social Origins of Dictatorship and Democracy* (Diktatörlük ve Demokrasinin Toplumsal Kökenleri) adlı eseridir. Çalışmamızın özellikle de başlığını yorumladığımızdan Moore'a, doğal entelektüel derinlik borcu vardır. Teorimizde, demokrasiyi demokrasidışından ayıran en önemli faktör demokrasilerdeki büyük siyasi eşitliktir, şimdiye kadar, sadece iki grup arasında ayrım yaptık: seçkinler ve vatandaşlar. Bunu esasen sadeleştirmek amacıyla böyle yaptık (yine, bir Occam'ın usturası uygulaması). Bununla birlikte, pek çok durumda, seçkinler ve büyük kitlesel vatandaşlar topluluğu arasında üçüncü bir grup da önemli olabilir. Genel olarak, bu grup farklı şekillerde belirlenebilir, ancak pek çok bilim insanının vurgusunu izleyerek, bu grubu, belirgin bir politik aktör olarak şekillenen orta sınıf olarak düşünmek yararlıdır. Orta sınıf bizim çerçevemize girdiğinde, bir dizi ilginç sonuç elde ederiz, bazıları, Moore'un ve diğer bilim insanlarının orta sınıfa yüklediği önemi haklı çıkarıyor.

Demokrasinin ortaya çıkışında orta sınıfın oynayabileceği ilk rol, sürecin yürütücüsü olmaktır. Bizim çerçevemizdeki durumunu hatırlayın, demokrasi ciddi bir devrim tehdidi veya belirgin sosyal huzursuzluğa tepki olarak ortaya çıkar. Bu süreçte orta sınıf, devrim hareketinde anahtar rolü oynayarak ya da yakıt sağlayarak ve onu koruyarak, sürecin yürütücüsü olabilir. Neredeyse tüm devrim hareketleri ve daha da önemlisi mevcut rejime karşı bir dizi meydan okuma orta sınıf aktörlerce yönetiliyordu, örneğin Britanya'da Birinci Reform Yasası'nın kabulüyle sonuçlanan ayaklanmalar ya da Fransa'da Paris Komünü sürecinde yaşananlar ya da Radikal Parti'nin Arjantin'deki isyanları büyük ölçüde orta sınıf hareketleri idi (bkz. O'Donnell ve Schmitter 1986, s. 50-2, çağdaş demokratikleşmelerde orta sınıfın önemli rolü üzerine). Bu nedenle, orta sınıf, -ekonomik durumunun getirdiği rahatlık ve üyelerinin iyi eğitimli olması nedeniyle- demokrasiye gidilen süreçte kritik bir katalizör olabilir. Bu ayrıca, Avrupa'da önceki dönemlerde demokrasiye doğru atılan adımların neden sadece kısmi kaldığını da açıklayabilir. Eğer orta sınıf kilit aktörse, seçkinler için siyasal sistemden dışlanan herkes için demokrasiyi kabul etmek yerine,

[6] Bunların tamamı, tabii ki, "diğer koşullar eşit tutulduğunda" olan ifadelerdir. Grup-içi eşitsizlik bir toplumun demokratikleşmesi veya demokrasinin konsolidasyonunda belirleyici olan tek unsur değildir.

orta sınıfı kabullenmek yeterli olacaktır. Sonuç olarak ortaya çıkan resim, Batı Avrupa'nın çoğunda deneyimlenen, demokrasiye doğru kademeli hareketi andırıyor: önce, orta sınıflar siyasi sürece dahil edilir ve daha sonra, oy hakkı kitlesel olarak vatandaşlara doğru genişletilir.

Orta sınıfın en önemli rolü belki de, seçkinler ve vatandaşlar arasındaki çatışmada *tampon* vazifesi görmesidir. Unutmayalım ki seçkinler, demokrasinin kendisine son derece olumsuz politikalar benimseteceği beklentisine girdiğinde, baskıyı demokratikleşmeye tercih edeceklerdir. Geniş ve nispeten varlıklı orta sınıfın varlığı, demokratik politikalarda önemli bir rol oynayacaklarının garantisini veriyor ve vatandaşlara göre daha refah içinde olduklarından genellikle seçkinlerin tercih ettikleri politikalara yakın olan politikaları destekleyeceklerdir. Bu nedenle, demokrasiyi teşvik eden politika değişikliğini sınırlayarak, geniş ve varlıklı orta sınıf, demokrasi içinde seçkinler ile vatandaşlar arasında bir tampon gibi hareket edebilir. Bunu, seçkinler için demokratikleşmeyi baskıya oranla daha cazip kılarak ve vatandaşların isyan etmeyecekleri kadar politikaları yeterince değiştirerek eşzamanlı olarak yapar.

Demokrasiye geçişte orta sınıfın rolü, bir taraftan, Kosta Rika'nın ve Kolombiya'nın diğer taraftan Guatemala, El Salvador ve Nikaragua'nın politik tarihleri arasındaki zıtlığı anlamamıza yardımcı olabilir. Sömürge tarihlerindeki ve ekonomik yapılarındaki pek çok benzerliğe rağmen, bu beş ülkenin çok farklı siyasi yörüngeleri vardı (Paige 1997, Nugent ve Robinson, 2002). Kosta Rika ve Kolombiya her ne kadar kısıtlı demokrasiler de olsa ondokuzuncu yüzyılın ortalarından itibaren istikrarlı hale gelmiştir ve sırasıyla 1945 ve 1936 yıllarında etkin evrensel oy hakkına geçişi başarıyla gerçekleştirmiştir. Diğer taraftan, Guatemala, El Salvador ve Nikaragua ondokuzuncu yüzyılda diktatörlerin idaresi altındaydı ve demokrasiye doğru -örneğin 1920'lerin sonlarında El Salvador'da, 1945 ile 1954 yılları arasında Guatemala'da- atılan ilk hamleler darbeler ve baskılarla sönümlendirildi. Bu üç toplumun demokrasiye geçişi çok geç oldu. Bu ülkeler arasındaki önemli bir fark, özellikle, diğer üç ülkede değil ama Kosta Rika ve Kolombiya'daki küçük ölçekli kahve üreticileri gibi nispeten geniş ve varlıklı orta sınıflarının olmasıdır. Belki de bir sonuç olarak, demokratik siyasetler, bir kez yerleştirilene kadar çok fazla çatışma yaşanmıştır; Guatemala, El Salvador ve Nikaragua'da daha sonra da Kosta Rika'da ve Kolombiya'da olduğu gibi.

6.6.2 Konsolidasyon

Orta sınıf, demokrasinin konsolide edilmesinde yeniden dağıtımı sınırlandırarak önemli bir rol oynayabilir. Geniş ve varlıklı bir orta sınıfa sahip olan toplumlar, seçkinlerden vatandaşlara doğru sadece sınırlı bir yeniden dağıtım ile alakadar olurlar ve bu nedenle, seçkinlerin çıkarlarına yönelik daha az tehdit içerirler. Bu, Batı Avrupa ile Kosta Rika ve Kolombiya gibi nispeten geniş orta sınıflarıyla, bazı Latin Amerika toplumlarının neden nispeten sabit demokrasi-

lerinin olduğunu anlamayı kolaylaştırabilir oysa El Salvador ve Guatemala gibi bir orta sınıf tamponundan yoksun toplumlarda demokrasinin konsolidasyonunda zorluk yaşanır.

6.7 Küreselleşme

Hiç şüphesiz kırk yıl öncesine göre bugün ülkeler arasında daha güçlü ekonomik bağlar bulunmaktadır. Ülkeler bugün daha yakın uluslararası bağlarla birbirleri ile ilintililer, ekonomik örgütler olan Avrupa Birliği, NAFTA, Güney Amerika Ortak Pazarı ve Güneydoğu Asya Uluslar Birliği bu bağlara örnek olarak gösterilebilir, çok daha büyük hacimde mal ve hizmet ticareti ile sınır ötesi finansal işlemler gerçekleşmektedir. Bu büyük ekonomik ve siyasal değişikliklerin içinde demokrasinin doğduğu ve konsolide olduğu şartların oluşumunda etkisi var mıdır?

6.7.1 Demokratikleşme

Küreselleşme, bir dizi farklı yolla demokratikleşmeye katkıda bulunabilir. İlk olarak, uluslararası finansal bütünleşme sermaye sahiplerinin, seçkinlerin, paralarını belirlenmiş bir ülkeye kolaylıkla götürebilmeleri anlamına gelir. Bu, seçkinlerin vergilendirilmesini zorlaştırır ve bu da demokrasinin toplumsal ve yüksek ölçüde çoğunlukçu politikaları takip etme olanağını azaltır. Uluslararası finansal entegrasyon bu nedenle, seçkinlerin kendilerini daha güvende hissetmelerini sağlar ve onları, demokrasidışından demokrasiye geçişi engellemek için baskı kullanmaktan alıkoyar.

İkinci olarak, uluslararası ticaret üretim faktörleri fiyatlarını etkiler ve bu yolla, yeniden dağıtım politikalarını değiştirir. Ülkeler faktör donanımları konusunda farklılık gösterirler ve üretim faktörlerinin görece bolluğu uzmanlaşma modellerini ve ticaretin nispi fiyatlar üzerindeki etkisini belirler. Artan uluslararası ticaretin bir anlamı, her ülkedeki görece verimlilik faktörü karşılığındaki artıştır. Daha az gelişmiş ülkelerde bu -demokrasidışı ülkelerde durum bugün de böyledir ve bu nedenle, bu ülkeler demokratikleşme yolunda öncelikli adaylardır- emek karşılıklarındaki artış demektir. Sezgisel olarak, önemli ticaret akışlarının gelişinden önce, az gelişmiş ülkelerde emek fazlalığı ve sermaye eksikliği vardı, emek için karşılıkları bastırırken sermaye için bunları artırıyordu. Açık ticaretin başlaması (trade opening), bu karşılıkları dünyanın geri kalanında hâkim olanlara doğru çekecek, bu da emek karşılıklarını artırır ve potansiyel olarak sermayeye dönüşünü azaltır. Açık ticaretin başlaması, emek gelirleri ile sermaye arasındaki uçurumu azaltır ve bu da sermaye sahipleri ile emek sahipleri arasındaki eşitsizliğin boyutunu değiştirir.

Bizim çerçevemizin spesifik etkileri üç etkene bağlıdır: (1) göreceli etken bolluğunun doğası (2) siyasi kimliklerin niteliği; (3) bir ülkenin gruplararası eşitsizlik ve demokratikleşme arasında ters U ilişkisi üzerinde olup olmadığı-

dır. Demokrasidışı ülkelerde emek bolluğu olduğunu düşünün, siyasal çatışma sermaye sahibi seçkinler ile yoksul emek sahibi vatandaşların arasındadır ve eşitsizlik öylesine fazladır ki seçkinler iktidarda kalabilmek için baskı kullanırlar. Bu durumda, artan ticaret entegrasyonu seçkinler ile vatandaşlar arasındaki eşitsizliğin boyutunu azaltacaktır ve demokrasiyi daha az yeniden dağıtımcı yapacaktır. Çünkü böylelikle demokrasi seçkinler için daha az tehdit içerecektir ve demokrasiyi önlemek için baskı kullanma eğilimi azalacaktır. Böylesi durumlarda, küreselleşme demokrasiyi teşvik eder. Yine de, bizim çerçevemiz, küreselleşmenin üretim faktörleri fiyatının üzerindeki etkisinin her zaman demokrasiyi teşvik edeceğini söylemiyor. Bu çatışmanın zengin ile yoksul arasında olduğunu ve bizim, zenginin iktidarda kalmak için baskı uyguladığı ters U ilişkisi parçası üzerinde olduğumuzu varsaymayı sürdürelim. Şimdi, Arjantin, Brezilya, Uruguay gibi Latin Amerika ülkelerinin ondokuzuncu yüzyılın sonlarındaki durumlarını düşünelim. Bu ülkelerde, seçkinler arazilerin çoğuna sahiptir ve aynı zamanda toprak zenginidirler. Uluslararası ticaret teorisinin öngördüğü gibi, Birinci Dünya Savaşı öncesi küreselleşme, toprak getirilerinde büyük artışlara yol açmıştır (O'Rourke ve Williamson, 1999). Bizim çerçevemizde, bu durum gruplararası eşitsizliği artırır ve seçkinlerin demokratikleşme olasılığını azaltır. Ayrıca, seçkinlerin malvarlığı oranı içinde arazi yatırımını artırır, bizim nazarımızda bu etmen, demokrasiyi seçkinler için daha tehditkâr yapar. Bu durumda, bu argümanların karşıtı, küreselleşmenin demokrasiyi engelleyebileceğidir (daha önce de belirtildiği gibi, eşitsizliğin demokrasiyi engellediği, ters U ilişkisi parçası olduğumuz sürece).

Üçüncüsü, artan uluslararası ticaret, aynı zamanda, ekonomik faaliyetin bozulması, dünya ekonomisine entegre olan az gelişmiş uluslar için daha pahalı hale gelebilir ve bu nedenle baskı bu durum için seçkinler açısından çok daha maliyetlidir, bu da yine demokrasinin lehinedir.

Sonuç olarak, artan siyasi entegrasyon ve Soğuk Savaş'ın sonu (terörizmle savaş karşıtlığı tarafından gasp edilmeseydi), vatandaşlarını baskılayan ülkelerin daha güçlü yaptırımlar ve demokratik dünyadan tepkiler bekliyor olması anlamına gelebilir. Bu etkin biçimde baskı maliyetini artırır, demokrasiyi teşvik eder. Bu özellikle önemlidir çünkü Soğuş Savaş Dönemi'nde bir dizi demokrasidışı rejim, Mobutu'nun Zairede'ki korkunç diktatörlük rejimi gibi uluslararası toplumun açık ya da örtülü desteği ile canlı tutuldu.

6.7.2 Konsolidasyon

Küreselleşme demokratikleşmeyi tetiklediği gibi demokratik konsolidasyona da el verebilir. Gerçekten de artan küreselleşmeyi demokratikleşmeye bağlayan, sözü geçen mekanizmaların tümü darbelerin olma olasılığının daha düşük olduğunu da ima eder. Bu, bütünleşmiş bir dünyada, hem darbelerin daha maliyetli hale gelmesinden hem de küreselleşmenin seçkinler için demokrasinin daha az tehdit içerir olduğuna işaret etmesindendir.

7. Siyasal Kimlikler ve Çatışmanın Doğası

Şimdiye kadar ele aldığımız karşılaştırmalı statik sonuçların çoğu, seçkinin kimliğine bağlıdır; siyasal çatışmanın sınıfsal çizgide olmayan toplumlarda bile bu sonuçlar uygulanabilir. Güney Afrika'da, her ne kadar ırk ve sosyo-ekonomik sınıf geniş ölçüde örtüşüyor ise de ırk daha belirgin olabilir. Ruanda'da, etnik kimlik etrafında oluşan grupları düşünmek daha makul olabilir: Hutu ya da Tutsi. Mauritius Adası'nda siyasal çatışma, Doğu Hint asıllı ve kimileri zengin (örnek, beyaz şeker yetiştiricileri ile Çinli seçkin işadamları) kimileri yoksul (örnek, çoğunluğu Afrikalı kölelerin torunları) olan diğer grupların heterojen koalisyonu arasında olmuştur. Bu son durumda, etnisite ya da ırk ve sınıf arasında basit bir örtüşme yoktur. (Bowman, 1991).

Bireylerin çıkarlarının kısmen ekonomik çıkarlarla ilgili olduğu öncül olarak kabul edilirse, temel analizimiz değişmez. Siyasal kurumlar hakkındaki düşüncelerimizi anımsayın. Burada, eğer siyasal kurumlar, demokraside ortaya çıkan politikaları sınırlayacak şekilde ise konsolide olmuş demokrasiyi teşvik eğilimindedirler. Bu sonuç Mauritius'ta bile geçerlidir. Eğer kurumlar demokrasiyi sınırlarlarsa, daha sonra Doğu Hintli çoğunluğun Creole azınlığa yapabileceklerini de sınırlarlar. Creole diktatörlüğünün demokrasiyi baskı altına alma güdüsünü de azaltmış olurlar ve demokrasi bir kez oluşturulduğunda, darbeleri daha az cazip hale getirirler -tam da bizim önceki analizimizde olduğu gibi.

Sonra, seçkinlerin servetlerinin bileşimi ve demokratikleşme ya da darbeler arasındaki bağlantı hakkında geliştirdiğimiz fikirleri düşünün. Bu fikirler bu duruma sıcağı sıcağına uygulanır. Hatta politikalar, Creole'ye karşı Doğu Hindistan şeklinde olsa da, ekonomi gelişip kapital topraktan daha önemli hale geldiğinde baskı ve darbeler daha maliyetli hale gelecektir ve (Doğu Hindistan yanlısı) demokrasi ile yeniden dağıtım azalacaktır. Temel analizimizde olduğu gibi, söz konusu olan Mauritius olsa da, bu durum demokrasinin konsolide edilmesi eğiliminde olacaktır. İlginç bir biçimde, bağımsızlığından bu yana Mauritius'ta demokrasi konsolide olagelmiştir ve bu konsolidasyon süreci, arazinin radikal bir şekilde azalan, sanayi ve insan kaynağının artan önemi bağlamında yerini almıştır.

Siyasal kimliklerin doğası, kuşkusuz, demokratik rejim altında kolektif seçim biçimlerini etkileyebilir, bu da bizim analizimizin, siyaset biliminin birçok önemli geleneği ile bağını kurar. Örneğin, sınıf bazında, siyasal kimlikler ve ayrılıkların olduğu toplumu karşılaştıralım, pek çok kesişen bölünmeler vardır; ırk, etnisite, din ya da bölge. Toplumun pek çok farklı gruba bölündüğü model, demokrasinin çoğulcu modelidir. Çoğulculuk temelli toplum hakkındaki standart iddia, daha az gelir dağılımı ve küçük refah devletleri yarattığıdır çünkü ayrışmanın farklılaşması yeniden dağıtım lehine geniş bir koalisyonun ortaya çıkışını durdurur. Sonuç olarak, örneğin, çoğulcu toplumların güçlü sosyalist partileri yoktur (Lipset ve Marks 2000). Eğer durum bu ise, bizim teorimiz bu nitelikteki toplumların konsolide demokrasi ile yönetilmeleri daha muhtemeldir

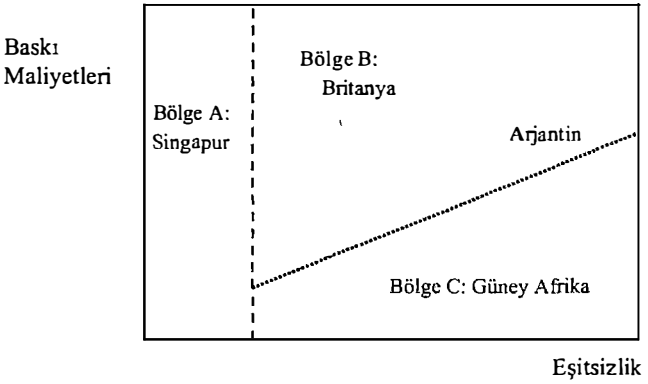
çünkü bu şekilde seçkinlerin çoğunluk yönetiminden korkması için daha az nedenleri olacaktır. Bu, genellikle, çoğulcu topluma örnek olarak gösterilen ABD'deki demokrasinin uzun ömürlü ve istikrarlı olma nedenini açıklar.

8. Demokrasi Resmi

Önceki tartışma, bir toplumun yönetim şeklinin demokrasi haline gelmesi ve bunun kalıcılığının hangi koşullar altında gerçekleştiği, bizim teorimizin çeşitli ampirik etkilerini göstermektedir. Fikirleri düzenlemek ve rejimlerin ortaya çıkış koşullarını açıklamak için basit resimler kullanmak yararlıdır. Gruplararası eşitsizlik konusunda bizim karşılaştırmalı durağanlık veri haritasına dökebilmek için seçkinlerin zengin, vatandaşların yoksul olduğu koşulundan hareket ettik. Bölüm 1'de çizdiğimiz, siyasal gelişimin dört 'yolunu' anımsayalım. İlk olarak, Britanya'nın yolu, demokrasinin konsolidasyonunun tam olduğu bir yoldu. İkincisi, Arjantin'in yolu, o da konsolide olmayan demokrasiye bir örnektir. Üçüncü yol, Singapur'unki, kalıcı olmayan demokrasidışı rejim, burada politik statüko ciddi baskı olmadan sağlanabiliyor. Son yol ise, Güney Afrika'nınki, kalıcı olan demokrasidışı bir rejim, kalıcılık ise baskı ile sağlanıyor. Bizim teorimizin karşılaştırmalı durağanlık, farklı sonuçların tahlilini bir resimde yapabilmemizi sağlıyor.

Bu farklı siyasi sonuçların ortaya çıkmasının özündeki neden, bu toplumların altında yatan ekonomik yapıların temelden farklı olmasıdır ve kitabımızın başlığını koyarken ki motivasyon da buydu. Ek olarak, bir ölçüde tarihsel olarak belirlenmiş, bir ölçüde de rejimin doğasını da akılda tutarak bilinçli olarak seçilen, siyasal kurumlardaki farklılığı da ortaya koyuyoruz. Resmi yalınlaştırmak için varsayımımız, devrimin dengenin egemen olduğu koşullarda asla oluşamayacağı yönünde ve ayrıca, imtiyazların kullanımını da durumdan soyutluyoruz (örn., onlar her zaman devrimin durdurulması konusunda yeterince güvenilir değildir), böylece, devrim eğer bir tehdit ise, demokrasidışı rejim baskı ile ödün verilmiş demokrasi arasında bir seçim yapmalıdır.

Şekil 2.1'i göz önünde bulunduralım, bu şekilde bizim teorimizin demokratikleşmeye dair öngörüleri resmedilmiştir. Yatay eksene eşitsizliği yerleştirdik, soldan sağa hareketiyle birlikte daha büyük bir eşitsizlikle eşleşiyor. Başlangıç, tamamen eşitlikçi bir toplumu temsil ediyor. Dikey eksende, tarihsel olarak belirlenmiş dışsal baskı maliyetleri vardır ve baskının toplumsal varlıkları yok ettiği bir alandan söz ediyoruz. Sonuç karesini farklı bölgelere ayırdık, bu bölgeler, siyasal gelişim sürecinde nasıl farklı yapıların farklı yollara yönlendiğini temsil ediyor. Eşitsizlik yeterince düşük olduğunda, darbeleri baskılama ya da düzenleme maliyeti önemsizdir çünkü yoksullar, siyasal statüko altında, gemiyi karaya oturtmamak adına yeterince hoşnutturlar. Bu durum, A Bölgesine denk düşüyor, burada demokrasidışı rejim tartışmasız olarak kalıcı ve içine Singapur'u yerleştirdik. B Bölgesinde, eşitsizlik yüksek ve devrim bir tehlike olarak ortada duruyor. Baskı maliyeti yeteri kadar yüksek bu nedenle de

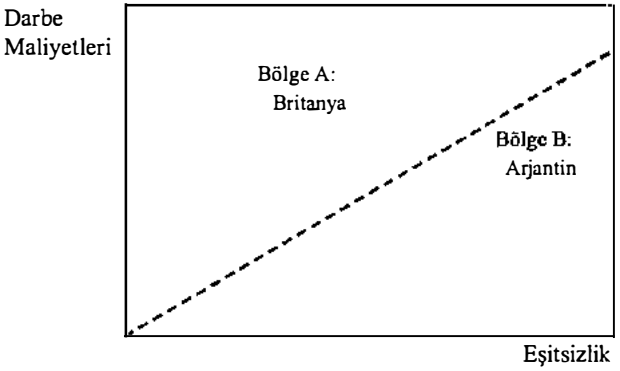

Şekil 2.1. Demokratikleşme

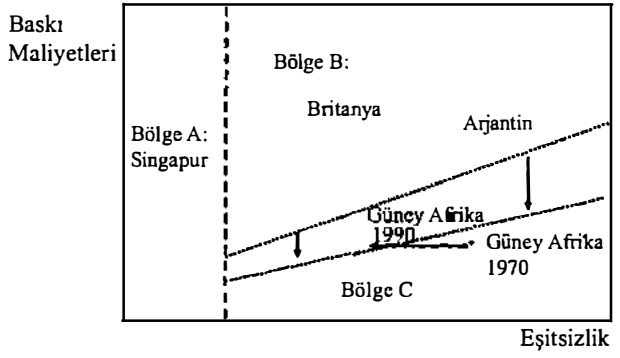
demokrasi oluşturulur. Bu bölgeye Britanya ile Arjantin'i yerleştirdik. Son olarak, C Bölgesinde, eşitsizlik yüksek bu nedenle demokrasidışı rejim için devrim tehdidi bulunuyor, ancak baskı maliyeti yeterince düşük bu nedenle demokrasi göz ardı edilebilir. Bu durum 1994 yılına kadar Güney Afrika'da gözlendi. Güney Afrika'da baskı maliyeti düşük olabilir çünkü oy hakkından mahrum edilmiş gruplar, siyahi Afrikalılar ve beyaz ırk dışındaki bir ırka mensup olanların (Coloureds) baskı ve dışlanması belirgin ırkçı felsefe tarafından haklı gösterildi.

Demokrasinin konsolidasyonunu çalışabilmemiz için Şekil 2.2'ye bakalım. Burada yukarı doğru giden eğri ile ayrılmış sadece iki bölge bulunuyor. Darbe maliyeti sıfır olduğunda, zenginler daima darbeyi arzu ederler. Ancak, darbe maliyeti yükseldikçe, eşitsizlik yeterince yüksek olmalıdır (örnek, demokrasinin zenginler için yeterince maliyetli olması) ki darbe yapmaya değsin. Şekil 2.2'de sadece iki bölge var. Britanya'yı A Bölgesine yerleştirdik. Bir kere oluşturulduğunda, eğer yeniden dağıtım çok fazla değilse ve darbeler yeteri kadar maliyetli ise demokrasi konsolide olacaktır. Ancak, eşitsizlik çok yüksek ise, darbe maliyeti yeterince düşük olabilir böylece darbe cazip hale gelir. Bu durumu B bölgesinde gözlemleyebiliriz, burada demokrasi konsolide değildir, Arjantin'i bu bölgeye yerleştirdik. Singapur tabii ki bu resimde yer almıyor çünkü o henüz demokrasiye geçiş aşamasında.

Bu basit resimler farklı ülkelerdeki siyasal gelişimin izini sürmemize yardımcı oluyor. Örneğin, Şekil 2.3'te Güney Afrika'daki demokrasi macerasının tarihi ve geleceğine bakıyoruz. Sonuç olarak Güney Afrika, demokratik bir rejime, neden gecikmiş olarak adım attı? Şekil 2.3'teki oklar hikayenin bir bölümünü anlatıyor. 1970'in ortalarından sonra, eşitsizlik Güney Afrika'da çöktü, bu çöküş ile demokrasi beyaz seçkin için daha az tehdit içeren bir hal aldı. Aynı zamanda, sanayi sektörü, tarım sektörü pahasına yükseldi ve insan kaynağı ile fiziki sermayenin önemi arttı. Resim açısından değerlendirirsek, bu şu anlama geliyor; verili bir eşitsizlik seviyesinde seçkinler baskı için daha az

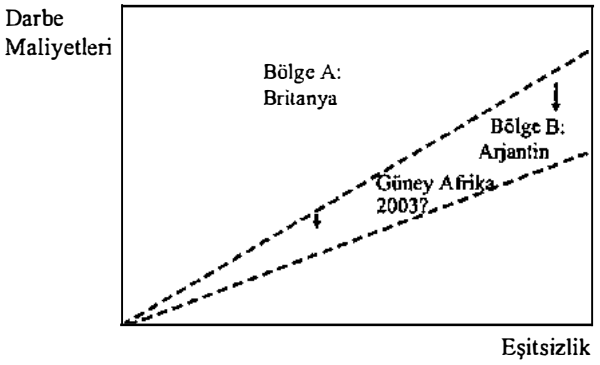
Şekil 2.2 Demokratik Konsolidasyon

Şekil 2.3. Güney Afrika'da Demokratikleşme

istek duyuyorlar. Bu B ve C Bölgelerinin arasındaki sınırı aşağıya taşır. Küresel çevredeki değişimler (özellikle de küreselleşme) bu sınırı aşağıya çeken bir başka faktördür, bunun anlamı, sabitlenmiş eşitsizlik düzeyleri için baskı maliyeti düşük olmak zorundadır, bu da diktatörlüğün sürmesini meşru gösterir. Böylece, 1970 ile 1994 arasındaki bir zamanda Güney Afrika, C Bölgesinden çıkıp B Bölgesine kaydı ve demokrasi oluşturuldu.

Güney Afrika'yı gelecekte neler bekliyor? Bunu görebilmek için Şekil 2.4'e bakalım, buradaki soru, demokrasinin apartheid sonrası konsolide olup olamayacağıdır. Çünkü eşitsizlik hâlâ çok yüksektir, Güney Afrika'nın B Bölgesinde olması gündeme gelebilir ve bu nedenle de konsolide olmayan demokrasi olarak görülebilir. Bununla birlikte, Güney Afrika ekonomisinin gelişimindeki etkisi, fiziki ve beşeri sermayenin önemini artırarak ve küreselleşmedeki yükseliş, A ve B Bölgeleri arasındaki sınırı aşağıya doğru kaydırıcı bir etki yapar.

Şekil 2.4. Güney Afrika'da Demokratik Konsolidasyon?

Şimdi, verili bir darbe maliyeti ile demokrasiye karşı bir darbe girişimini haklı gösterecek eşitsizlik düzeyi yüksek olmalıdır. Ayrıca, Bölüm 1'de tartıştığımız gibi, apartheid sonrası siyasal kurumların yapısı beyazların çıkarını korumak yönünde şekillendirilmişti, bu da bu çizginin aşağı yönlü bir hareket içinde olmasına neden olan bir faktördür. Gelecek ile ilgili bir kesinlik yoksa da (Zimbabve'de 1980'den bu yana demokrasinin evrimine şahitlik edildi), Güney Afrika'nın B Bölgesinden çok A Bölgesine geçişi konusunda umut olabilir.

Bu durumda Singapur öngörüsü daha da kolaylaşıyor. Şekil 2.1 ve 2.2 gösteriyor ki eğer Singapur demokratik bir rejim ile yönetilebilirse, bu demokrasinin konsolide olması ihtimali yüksektir.

9. Kitaba Genel Bakış

Kitabımızın bilgi notu, bu bölümde altı çizilen tartışmaları geliştiriyor. Bu parçanın bilgi notu bu tabloda varlık göstermeyi sürdürüyor. Bölüm 3'te çapraz-ülkelerin demokrasi yolları hakkında ampirik veri çalışmasına girdik. Zengin ülkelerin demokratik olmaları ihtimalinin daha yüksek olduğunu gösterdik, daha eğitimli ülkelerin demokratik olma ihtimalleri daha yüksek ve daha eşitsiz ülkeler genellikle daha az demokratikler. Verideki temel korelasyonları işaret ediyoruz ve nedensel ilişkiler üzerinde çok durmuyoruz. Bölüm 3'te ayrıca, demokrasinin konsolidasyonunun siyaset bilimi ve sosyolojideki geniş literatürünü tartışıyoruz ve bizim çalışmamızın bu işe nasıl katkı sunduğunu açıklıyoruz.

Bölüm 2, demokrasilerde ve demokrasidışı rejimlerde, mevcut toplu karar alma modellerini araştırıyor. Bölüm 4'te, demokrasiler üzerine yoğunlaşıyoruz ve kolektif seçim çalışması, seçim siyaseti ve rekabetin -ki kitabın sonraki bölümlerinde oldukça faydalı olacak- temel öğelerinin basit analizini veriyoruz. Ayrıca, eşitsizlik ve yeniden dağıtım arasındaki ilişki değişik siyasal kimliklerin etkileri ve bir demokraside dağıtımı belirleyen faktörlere özel bir ilgi göstere-

rek bazı temel iki gruplu dağıtımsal çatışma modelleri sunacağız. Bölüm 4'te, ayrıca, demokraside gücün dağıtımına dair, indirgenmiş biçim (reduced form) modelini öneriyoruz. Kitabın sonundaki ekte, indirgenmiş biçim için mikro kuruluşlar (microfoundations) öneren modeller serisi geliştiriliyor. Bölüm 5'te, demokrasidışını kolektif-aksiyon problemi ve taahhüt sorunu konularına özel önem vererek analiz ediyoruz.

Bölüm 3, demokratikleşmeye bizim yaklaşımımızı karşılıyor. Bölüm 6'da, temel demokratikleşme modelimizi sunuyoruz. Bu bölüm, giriş bölümünde sözü geçen pek çok konuyu formülleştiriyor, bu bize, gelecekteki siyasal gücün tahsisinde siyasal güç ve siyasal kurumların rolü ile ilgili farklı düşünme yollarını sunuyor. Bu bölüm, siyasal gücün toplumun çoğunluğuna transferi ile gelecekteki yeniden dağıtım için demokratikleşmenin nasıl bir teminat olduğunu gösterecektir. Aynı bölümde ayrıca, çoğunluğun inandırıcı devrim tehdidi karşısında seçkinin demokratikleşmeyi nasıl bir karşılık olarak benimsediğini göstermektedir. Gruplararası eşitsizlik ve demokrasi arasındaki ters-U ilişkisi ihtimalini bu bölümde görebiliyoruz. Bölüm 7'de, demokrasiye karşı darbelerin ve demokrasinin bir kez oluşturulduktan sonra konsolide olmasının koşullarını içeren çalışmaların temel modeli geliştiriliyor.

Bölüm 4'te, bu temel çerçeve ve bazı uygulamalara dair bir dizi önemli uzantı tartışılıyor. Bölüm 8'de, geniş ve varlıklı bir orta sınıfın varlığının, demokrasinin oluşumu ve konsolide olmasına yardımcı olan seçkinler ve vatandaşlar arasındaki dağıtımsal çatışmayı nasıl etkilediğini analiz ediyoruz. Bölüm 9'da, gelir dağılımını içselleştirme konusunda faktör donanımları ile piyasaların sunumu yapılıp, demokrasinin oluşumu ile konsolidasyonunda ekonomin yapısının etkisi tartışılıyor. Bu bölümde, biz, ayrıca, siyasal gelişime etkisi olacak mekanizmaları -ki bu tam da ülkelerin zenginleştikçe neden demokrasiyi tercih ettikleri ya da edip etmeyecekleri sorusuna denk düşüyor ve demokrasi ile gelir arasında potansiyel ilişkinin nedenlerini tahmin etmeye çalışıyoruz. Bölüm 10, modelimizi genişleterek, üretimde ülkeler arasındaki hareketlilik ve uluslararası ticaret faktörlerini dahil etmemize izin veriyor ve küreselleşmenin bu noktaya kadar elde ettiğimiz sonuçları nasıl değiştirdiğini ve eklemeler yaptığını çalışmamıza olanak sağlıyor.

Bölüm 5 demokrasinin geleceğini tartışıyor ve kitabı sonlandırıyor.

3. Demokrasi Hakkında Ne Biliyoruz?

Bu bölümde, demokrasi üzerine yapılmış daha önceki araştırmalara bir genel bakış sağlıyoruz. Demokrasi hakkında, literatürde vurgulanan ve en çok tartışılan en belirgin "stilize durumlar"ı tasvir ediyoruz. Çünkü mevcut ampirik bulguların yeniden değerlendirilmesi temel odak noktamız değil, biz bu yolları, ekonometrik teknikler kullanmadan şemalarla sunuyoruz. Bu yollar nedensel ilişkilere uygun olmasa da, demokrasinin veri ile bağ kurması konusunda oldukça bilgilendiricidir, bu nedenle potansiyel olarak geliştirmemiz gereken modellerin türü hakkında ufuk açıcıdır. Son iki bölümde demokrasinin mevcut yaklaşımlarını tartışıyoruz ve bizim yaklaşımımızın mevcut literatürle nerede birleşip nerede ayrıldığını açıklıyoruz.

1. Demokrasiyi Ölçmek

Demokrasi yollarının nicel analizinde karşılaşılan ilk sorun güvenilir ve bilgilendirici önlemler geliştirmektir. Bu konu üzerinde siyaset bilimi alanında çok tartışma olmuştur, çoğunlukla da aslında demokrasiyi neyin oluşturduğu üzerine bazı anlaşmazlıklar bulunmaktadır. Bununla birlikte, pek çok akademisyen, Schumpeter'in (1942) tanımını benimsemiştir, ona göre demokrasi

> ... *bireylerin, halkın oyunu alabilmek için gerçekleştirilen rekabetçi mücadele aracılığıyla karar alma gücü kazanmalarını sağlayan siyasal zemini hazırlayan kurumsal düzenlemedir.* (s. 250)

Demokrasi, daha sonra, uygulamada, özgür ve adil seçimler, politikacıların seçmen karşısındaki sorumluluğu, siyasete giriş serbestliği gibi özellikle bir dizi kurumla ilişkilendirildi. Schumpeteryan tanım kabul edilse bile ülkeler, kurumsal koşulların herhangi birini karşılayan bağlam konusunda farklılaşıyor. Bu durumda da, akademisyenlerin çoğuna, demokrasi ve demokrasidışı arasında olan ayrımdan farklı olarak daha ince bir ayrım yapmayı tavsiye ediyor.

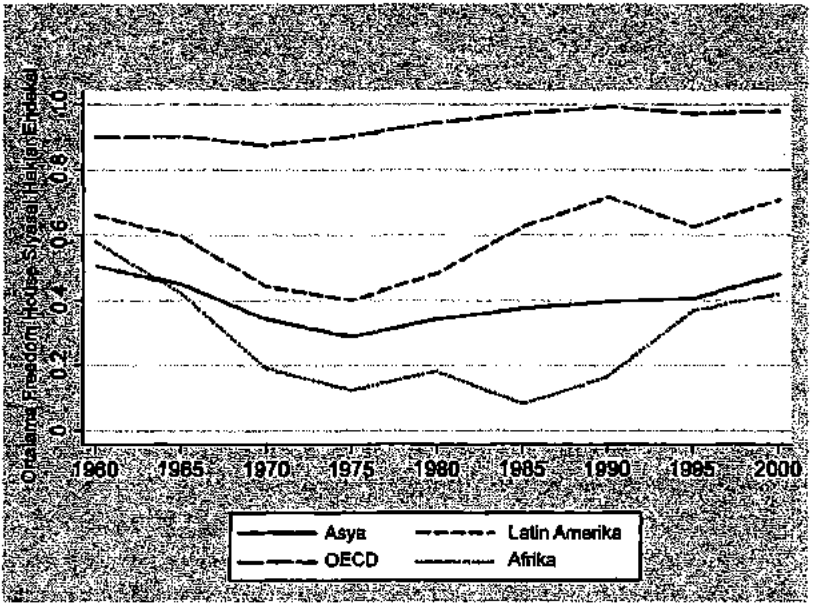
Bizim ilk ve temel ölçeğimiz Freedom House siyasal haklar endeksidir, bu endeks diğer pek çok akademisyenin, demokrasi üzerine nicel çalışmasında kullanılmıştır (Örn., Barro 1997, 1999). Bu endeks 1 ile 7 arasında değişmektedir, 7 siyasal özgürlüğün en az olması durumunu, 1 ise en fazla olma durumunu simgeliyor. Bir ülke eğer sorulardan oluşan bir kontrol listesi ile önerilen ideal durumlara yaklaşan siyasal hakları içeriyorsa 1 puan alıyor, başlangıç olarak bağımsız ve adil seçimlerin olup olmadığı, seçilenlerin yönetip yönetmediği, rekabetçi partilerin veya siyasal grupların olup olmadığı, muhalefetin

önemli bir rol oynayıp oynamadığı veya gerçek güce sahip olup olmadığı ve azınlık grupların makul ölçülerde kendi kendini yönetmeye sahip olmaları veya hükümete resmi olmayan fikir birliği ile katılabiliyor olması ölçütler arasında sayılıyor. Ana kontrol listesi seçim sürecine dair üç soruyu, siyasal çoğulculuk ve katılımcılık üzerine dört ve hükümetin işleyişine dair üç soruyu içeriyor. Kontrol listesindeki her soru için 0 ile 4 puan ilave edilir, burada gözetilen karşılaştırmalı haklar ve mevcut özgürlüklerdir (0 en azı, 4 en fazlayı gösterir). Bu puanlar, toplanır ve bir ülkenin 1 ile 7 ölçeğine oturup oturmadığını belirlemek için kullanılır.[1] Barro (1999)'nun ardından, biz bu endeksi Bollen (1990, 2001)'den 1960 ve 1965 için ilgili değişken ile tamamladık ve her iki endeksi de dönüştürdük böylece onlar 0 ile 1 arasına oturabildiler, burada 1 kurumların en demokratik kümesine karşılık geliyor.

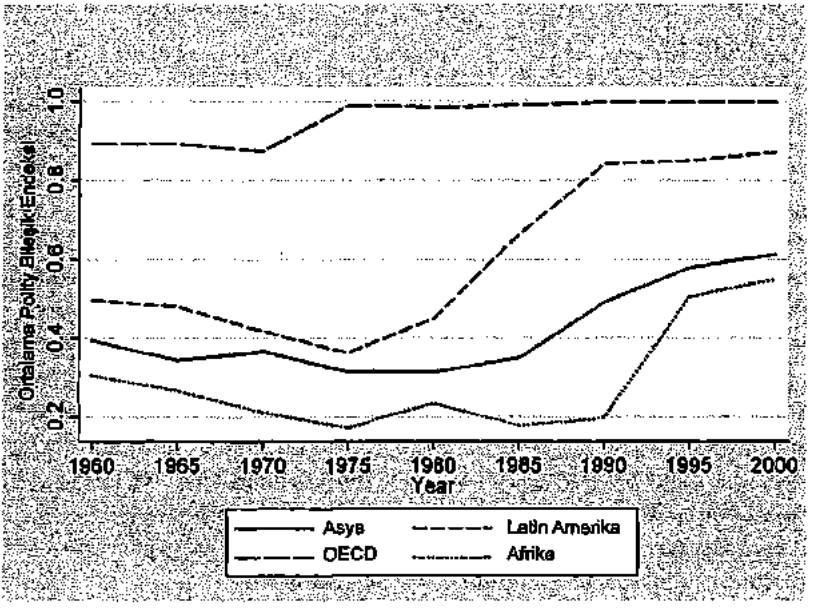
Freedom House endeksi, Bollen verisiyle artıyor olsa bile, sadece savaş sonrası döneme bakabilmemize olanak tanıyor. Polity IV veri seti, diğer taraftan, 1800'de bağımsızlıktan başlayarak bugüne tüm ülkeler için bilgi veriyor. 1960 öncesi olaylara bakabilmek ve temel ölçümüzü kontrol edebilmek için biz de, demokrasinin yaygın olan diğer ölçümüne baktık: Polity'nin demokrasi ile otokrasi endeksleri arasındaki farkı içeren bileşik Polity endeksi.[2] Polity demokrasi endeksi 0 ila 10 arasında değişiyor; siyasal katılım rekabetçiliği, açıklık, yönetici istihdam rekabetçiliği ve başkan üzerindeki sınırlamalar ile ilgili kodlamalardan elde ediliyor. Örneğin, "yöneticinin eylemleri üzerinde bilinen hiçbir sınırlamanın olmadığı (tehdit ya da darbeler ve suikastların güncelliği gibi sıra dışı eylemlerden farklı olarak)" yani "limitsiz otorite" durumundan, "eylemin pek çok alanında hesap verme sorumluluğu olan grupların yöneticiye eşit ya da daha fazla etkin otoriteye sahip olma durumu" yani "yönetici denkliği ya da tabiiyeti" durumuna kadar, yönetici üzerindeki sınırlama 7 puanlık bir ölçekte kodlanmıştır. Bir ülkede eğer "yönetici üzerindeki anayasal sınırlamalar gözardı ediliyorsa" ya da "yasama meclisi yoksa ya da varsa bile yöneticinin arzusu ile toplanmış ya da azledilmiş ise" o ülke yönetici üzerindeki baskı/sınırlama için en düşük puanı alıyor. Diğer taraftan, eğer bir ülkede, "yasama organı, iktidardaki parti veya soylular meclisi, yasaların çoğunun ya da en önemlilerinin yapılmasına ön ayak oluyorsa" ya da "yönetici, hesap verme konusunda sorumluluğu olan gruplarca seçiliyor ve görevde kalmak için desteklerinin devamına gereksinim duyuyorsa", o ülke en yüksek puanı alıyor. Polity otokrasi endeksi de 0 ila 10 arasında değişen değerler alır, demokrasi hesabına benzer bir şekilde, hesaplamaya dahil edilen ülkelerin, siyasal katılım rekabetçiliği, açıklık, yönetici istihdam rekabetçiliği ve başkan üzerindeki sınırlamalar verileri üzerinden değerlendirilmiştir. Freedom House'un hesaplaması ile karşılaştırma yapabilmek için 0 ve 1 değeri arasına konumlandırarak normalleştirdik.

[1] Bkz. Freedom House (2004) ve http://www.freedomhouse.org/research/freeworld/2003/methodology.htm.

[2] Bkz. Marshall ve Jaggers (2004) ve http://www.cidcm.umd.edu/inscr/polityl/.

Şekil 3.1. Demokrasinin 1960-2000 yılları arasındaki evrimi

Şekil 3.2. Demokrasinin 1960-2000 yılları arasındaki evrimi

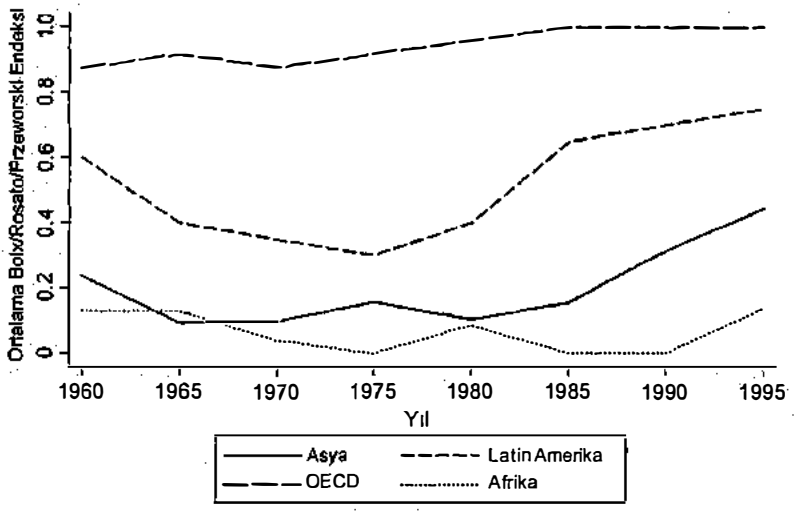
Bu ölçümlerin ikisi de demokrasinin farklı tonlarını ayırt etmemizi sağlıyor. Farklı bir ampirik yaklaşım Przeworski ve onun ortak yazarlarınca (Przeworski, Alvarez, Cheibub ve Limongi, 2000, bölüm 1) savunulmuş ve kullanılmıştır, onlara göre, demokrasi ve demokrasidışı arasındaki basit dikotom en yararlı ampirik tanımdır. Bu yazarlar, dikotom sınıflandırmasına ek olarak, demokrasinin tanımına diğer koşulları da eklemişlerdir, en önemlisi de, bir siyasal partinin güç kaybettiği gözlenmiyorsa o ülkenin demokratik olmadığı yönündeki koşuldur. Bunun için Przeworski ve diğerlerine göre (2000), Botswana asla demokrasi ile yönetilmemiştir çünkü hepsinin ortak görüşü seçimlerin bağımsız ve adil olduğu, politikaya giriş serbestisinin bulunduğu ve hükümetin halka hesap verdiği yönünde olsa da, Botswana Demokrat Partisi, bağımsızlığın elde edildiği tarih olan 1966'dan bu yana yapılan her seçimi kazanmıştır. Japonya, İkinci Dünya Savaşı döneminden bu yana, Liberal Demokrat Parti seçimi kaybedene dek demokratik değildi, Güney Afrika bugün demokratik olarak kabul edilmiyor çünkü ANC, apartheid rejiminin sona ermesinden itibaren hükümeti kurdu.

Aralıksız ve dikotom ölçümlerin birbirine olan üstünlüğü konusunda, siyaset bilimi akademisyenleri arasında hararetli bir tartışma olsa da, bu seçime bağlı olarak bu yollardan hiçbiri tartışılmamıştır. Biz seçimimizi daha ince taneli ölçümlerden yana kullandık, ancak dikotom ölçümlerin de avantajları olduğunu söylemeden geçmeyelim. Örneğin, demokrasiden ve demokrasiye geçişte daha berrak bir tartışmaya olanak tanırlar; takip eden bölümde, demokrasiye ve demokrasiden geçişleri tartışabilmek adına, Przeworski ve diğerlerince (2000) geliştirilen ve Boix ve Rosato (2001) tarafından büyütülen dikotom ölçümleri kullandık.

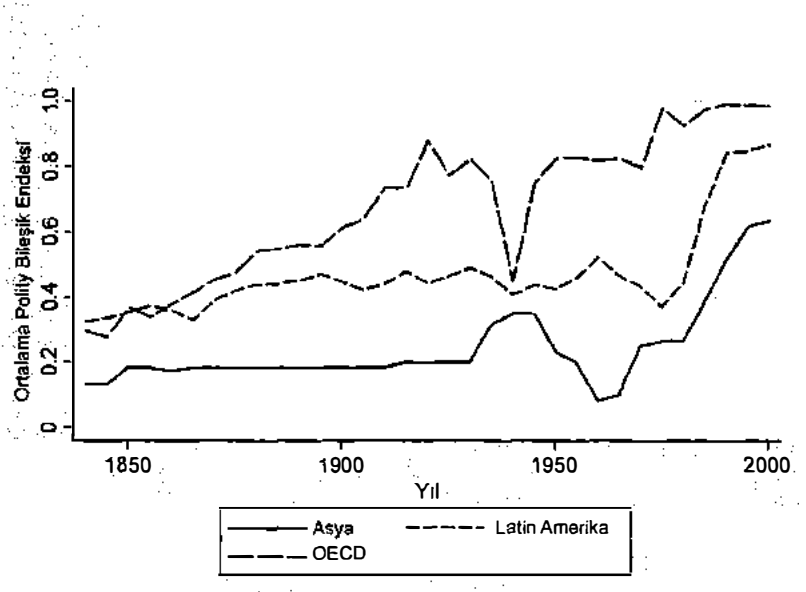
2. Demokrasi Modeli

Şekil 3.1, 3.2 ve 3.3 normalleştirilmiş Freedom House, Polity ve geliştirilen Przeworski diğerlerince geliştirilen endeks (2000) değerlerini, özellikle de temel çalışmamız olan 1960-2000 örneklemini gösterir. Bu şekiller, İktisadi İşbirliği ve Gelişme Teşkilatı (OECD) ülkelerinin neredeyse tam demokratik bir sürece girdiğini ve orada kaldığını gösteriyor. Bunun tersine, 1970'lerin ortasından bu yana Huntington'ın (1991) demokratikleşmenin 'üçüncü dalga'sı olarak adlandırdığı dönemi çıkardığımızda, başta Latin Amerika ve Afrika olmak üzere dünyanın diğer bölgelerinde demokrasi düşüşe geçti. Şekil 3.4'te Polity verisi kullanılıyor, bu veri 1840'a kadar giden o dönem bağımsız olan tüm ülkeleri içeriyor. Bu resim, canlı bir şekilde, OECD ülkelerinde demokrasinin ileriye doğru olan yürüyüşünü, Birinci Dünya Savaşı'na doğru götürülen süreçte ve ilki Birinci Dünya Savaşı öncesi, ikincisi İkinci Dünya Savaşı sonrası gerçekleşen 'birinci ve ikinci demokrasi dalgalarının' kanıtını gösteriyor.

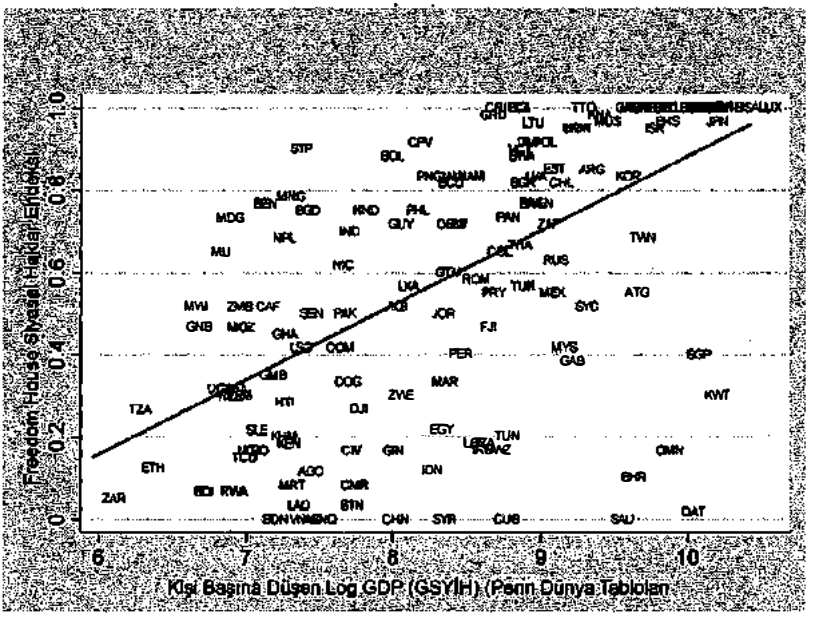
Şekil 3.5 ve 3.6 demokrasinin en bilinen korelasyonunu gösteriyor, önce Lipset tarafından (1959) araştırılmış bu konu: zengin ülkeler daha demokratik

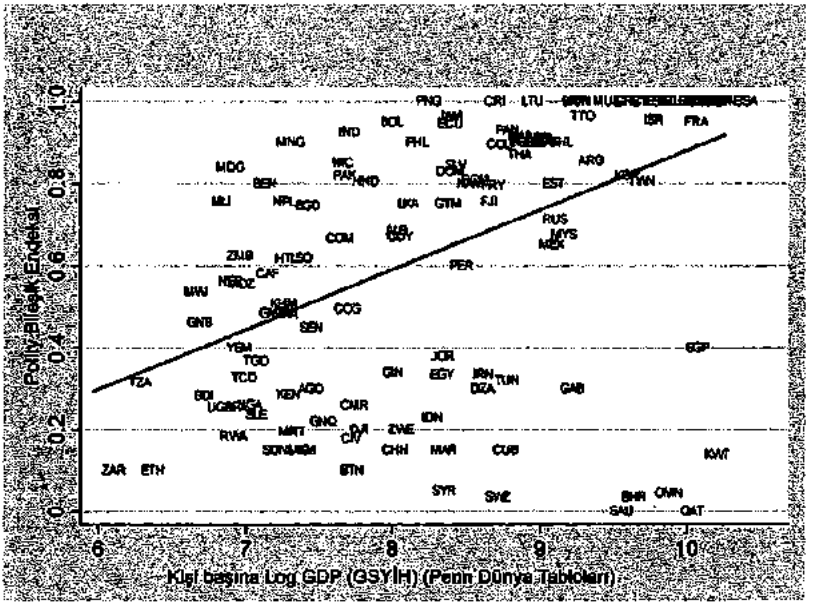
Şekil 3.3. Demokrasinin 1960-1995 yılları arasındaki evrimi

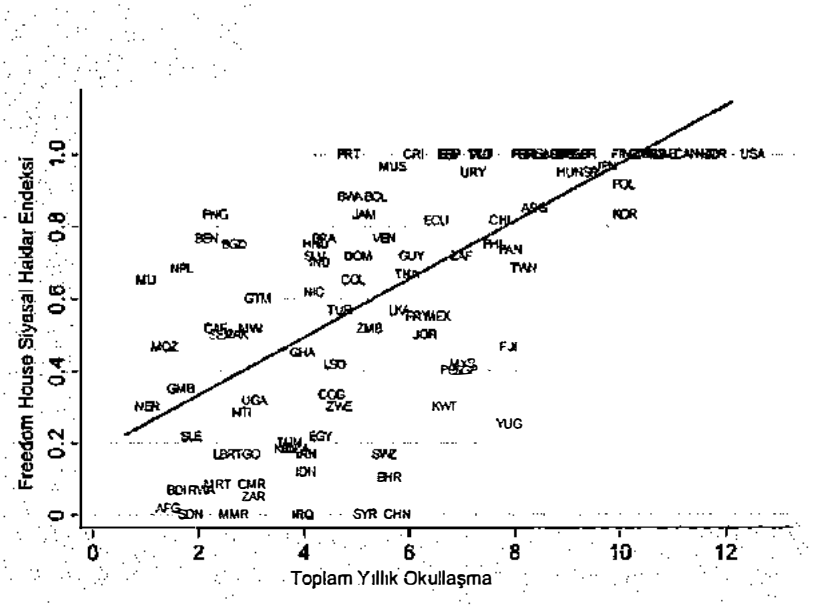
Şekil 3.4. Demokrasinin 1840-2000 yılları arasındaki evrimi

Şekil 3.5. 1990'larda Demokrasi ve Gelir

Şekil 3.6. 1990'larda Demokrasi ve Gelir

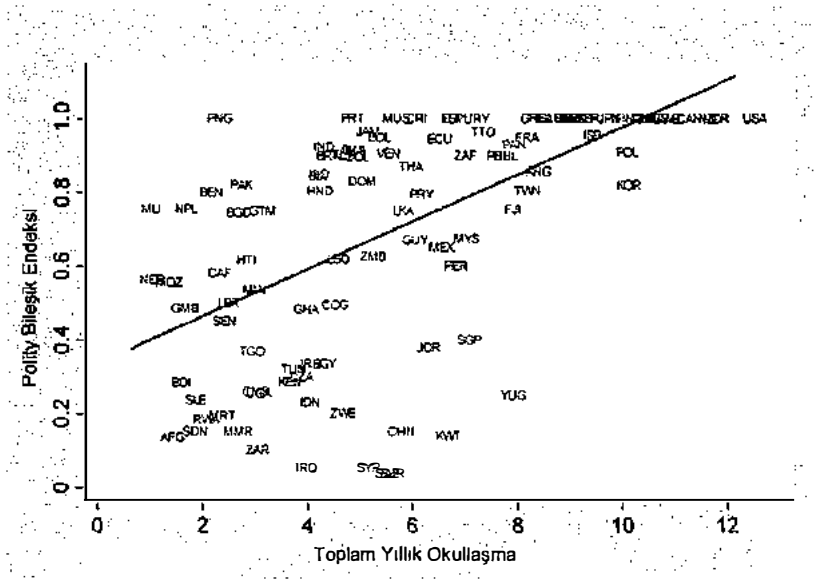

Şekil 3.7. 1990'larda Demokrasi ve Eğitim

olma eğilimindedir. Şekil 3.5 bu görüşü 1990'lar boyunca ortalama Freedom House endeksini yine 1990'lar süresince ortalama günlük Gayri Safi Yurtiçi Hasıla'ya (GSYİH) (gelir) karşılık gelen değerlerini baz alarak gösteriyor (gücün taraflarca satın alımında, Summers-Heston veri setinin son versiyonundan hesaplanmıştır; Heston, Summers ve Atten, 2002). Şekil 3.6, 1990'lar boyunca ölçümlenmiş Polity ortalama skorunu kullanarak aynısını yapıyor. İki şekilde gelir ile demokrasi arasında güçlü pozitif bir bağa işaret ediyor. ABD, Kanada, Avustralya, Yeni Zelanda ve Avrupa Birliği'ne üye ülkeler gibi daha zengin ülkelerin tamamı demokratik, buna karşılık Sahraaltı Afrika, Güney Asya ve Orta Amerika gibi yoksul ülkeler daha az demokratik.

Şekil 3.7 ve 3.8 bir başka çok bilinen korelasyonu gösteriyor: daha eğitimli ülkeler de (örnek, Barro ve Lee 2000 veri setinde raporlandığı gibi yüksek ortalama okulluluk yılları) demokratik olma eğilimindedirler.

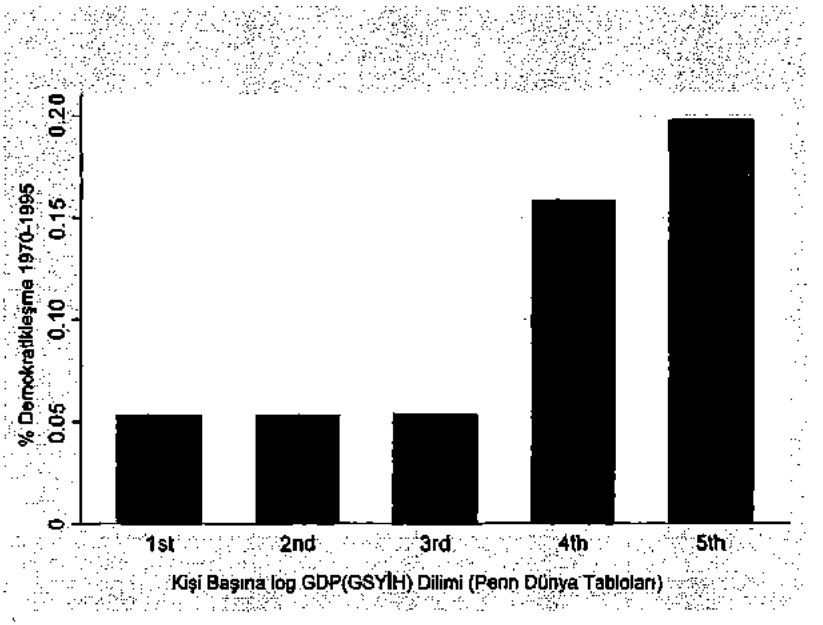
Bu modellerin ikisi de akademisyenlerin demokrasi üzerine çalışmalarında ilham kaynağı olmuştur. Özellikle, gelir ile demokrasi arasındaki (ve daha az bir kapsamla, eğitim ve demokrasi arasındaki) pozitif birlik konusu, Lipset (1959) tarafından ortaya konulan meşhur modernizasyon teorisinin mihenk taşı olmuştur. Modernleşme teorisini içeriden inşa ederken, pek çok akademisyen bugün demokrasinin, sadece yeteri derecede eğitilmiş ve zengin toplumlarda mümkün olduğunu düşünüyor. Daha de ileri gidersek, hem literatürdeki hem de popüler basındaki ortak görüş iktisadi refah alanındaki ve eğitim seviyesindeki artışın demokratikleşme sürecini beraberinde getireceği yönünde. Bu görüşler

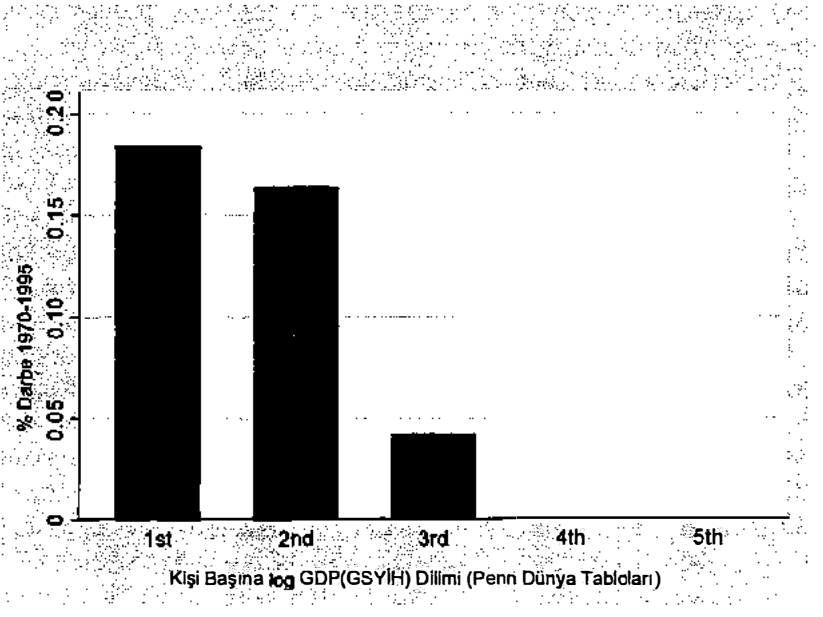
Şekil 3.8. 1990'larda Demokrasi ve Eğitim

etkili olsa da, demokrasinin ne zaman ortaya çıkacağı ve nasıl konsolide olacağı konusunda, iyi telaffuz edilmiş teori açıklamasının yokluğundan mustaripler. Bu kitabın amacı, başka şeylerin yanı sıra, iktisadi refah ve demokrasi arasındaki potansiyel bağları, böylesi bir teori geliştirip bunları anlamak için kullanmaktır.

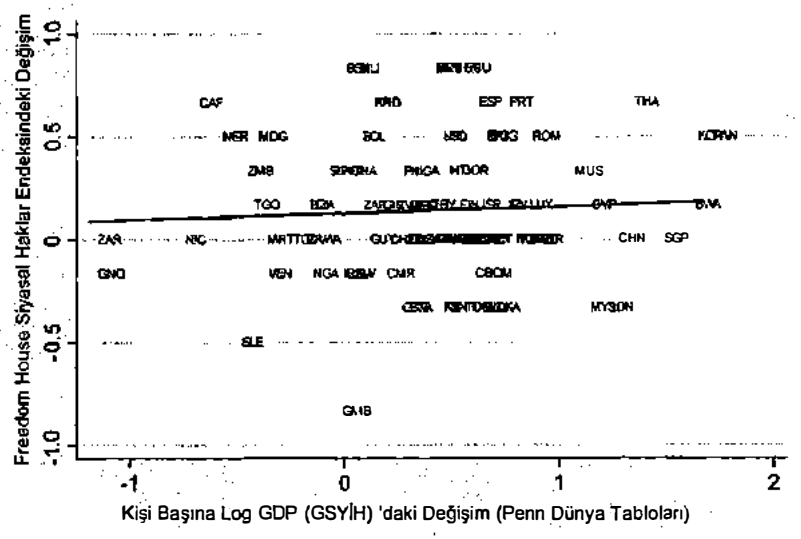
Diğer bir veri modeli, Przeworski ve diğerlerinin (2000) üzerinde durduğu modeldir. Yazarlar, gelir ile demokrasi arasındaki pozitif birliğin büyük ölçüde zengin ülkelerin eğilimi ile yol aldığını, bunun karşısında yoksul ülkelerin daha büyük ölçüde demokrasi skorlarında (örnek, demokrasiye karşı darbeler ve diğer hareketlerden mustarip olma) reddetmeyi deneyimleme eğitiminde hareket ettiklerini tartışıyor ve belgeliyorlar. Şekil 3.9, demokrasidışı olarak başlayıp demokrasiye geçiş yapmış farklı gelir düzeyindeki ülkeler bölümünün histogramını gösterir. Örnek, 1965, 1970, 1975, 1980, 1985, 1990 yıllarında demokrasidışı rejimlerin egemen olduğu ülkeleri gösterir ve her durum için sonraki beş yıl süresince demokratikleşmeyi ölçer. Ülkeler 1965 ve 1990 yılları arasında ortalama dünya gelir dağılımına göre düzenlenmiş gelir dilimindeki yerlerine yerleştirilir. Bu şekil, demokrasiye geçiş eğilimleri yüksek, ilk beşte birlik dilimdeki ülkeleri gösterir, bununla birlikte, demokrasiye geçişte, gelir ile demokrasidışı sistemlerin fraksiyonları arasında tekdüze bir ilişki yoktur. Şekil 3.10, benzer şekilde düzenlenmiştir, ancak demokrasiden demokrasidışına geçiş konusunda bilgi verir, tersi için değil. Geçişler ve beşte birlik gelir dilimleri arasında daha çarpıcı bir ilişki vardır. Son iki beşte birlik dilimde olan ülkelerin, beş yıllık süreçte demokrasidışı rejime geçme olasılıkları daha yüksek olsa da, bu olasılık üçüncü beşte birlik dilimde olan ülkeler için daha düşüktür ve ilk iki

Şekil 3.9. Demokrasiye Geçiş ve Gelir (1970-1995)

Şekil 3.10. Demokrasidışına Geçiş ve Gelir 1970-1995)

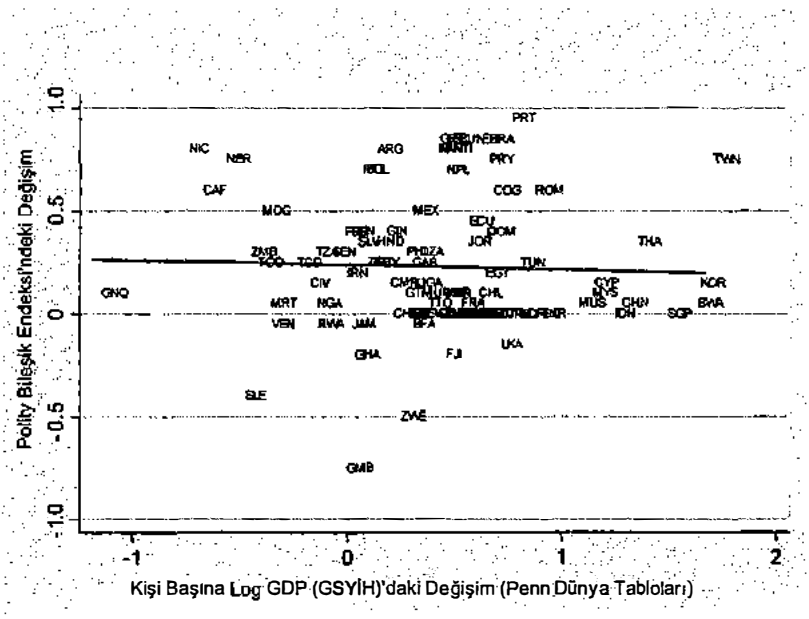

Şekil 3.11. Demokrasi Gelişimi ve Gelir Artışı, 1970-1995.

beşte birlik dilimdekiler için ise sıfırdır. Demokrasiye geçiş zayıf olarak gelir ile ilişkilendirilse de, zengin demokrasi fraksiyonu ile yoksul arasında demokrasidışına geri dönme konusunda çok büyük fark vardır, bu histogramlar, durumu açıkça ortaya koymaktadır.

Bu, mevcut deneysel kanıtı yeniden değerlendirmek için doğru forum olmasa da, Şekil 3.10 aracılığıyla Şekil 3.5'te gösterilen modellerin, demokrasi üzerinde ve demokrasiye geçişlerde gelir ve eğitimin nedensel etkileri ile bağdaşmadığını vurguladık. Daha açık bir ifade ile bu korelasyonlar bir ülkenin zenginleşmesinin onu mutlaka demokratikleştireceğini belirtmiyor. Bu modellerin nedensel yorumlamasındaki temel problem gelir seviyeleri (ya da eğitimsel başarı seviyeleri) konusunda farklılaşan ülkelerin, tarihleri ve diğer kurumsal karakteristikleri bakımından da farklılaşırlar. Son çalışmamız (Acemoğlu, Johnson, Robinson ve Yared 2004) bu konuyu ayrıntılı olarak araştırıyor ve demokrasi ya da demokratik geçişler üzerinde gelirin (ya da eğitimin) nedensel etkisinin az olduğunu ortaya koyuyor. Bunun yerine, diğer tarihi faktörlerin, Şekil 3.10 aracılığı ile Şekil 3.5'te gösterilen korelasyon türlerine neden olduğu çeşitli toplumlarda, hem iktisadi hem de siyasal gelişimi belirlediği gözlemleniyor.

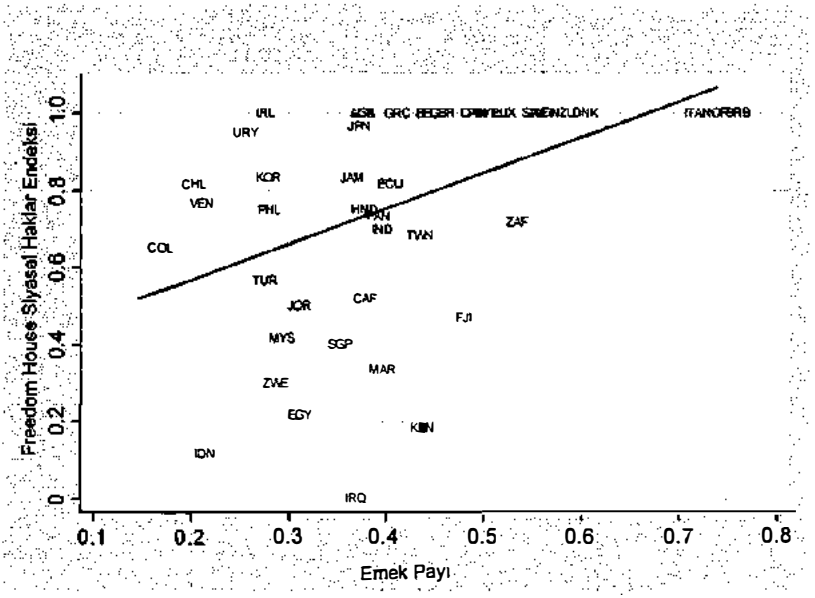
Burada, Şekil 3.10 aracılığıyla Şekil 3.5'in kapsadığı dönem süresince, gelirdeki değişimin demokrasideki değişime nasıl bağlı olduğunu göstermek için bu modele bakmak yeterli olacaktır. Bu, Freedom House ve Polity endeksleri için Şekil 3.11 ve Şekil 3.12'de gösterilmektedir. Her iki şekilde de yatay eksen 1970 ve 1995 yılları arasında kişi başına günlük GSYH içindeki değişimi,

Şekil 3.12. Demokrasi Gelişimi ve Gelir Artışı, 1970-1995.

dikey eksen aynı tarihlerde (sırasıyla, Freedom House ve Polity endeksleri için) demokrasi skorundaki değişimi gösteriyor. Veriye bu şekilde bakış kullanışlıdır çünkü gelir ve demokrasiyi aynı anda etkileyen değişmeyen özellikleri potansiyel olarak farklar üzerinden ortaya koyar (dolayısıyla bizi gelir ile demokrasi arasındaki nedensellik ilişkisine yaklaştırır). Her iki şekil de net bir model göstermektedir ki kişi başına gelirdeki değişim ile demokrasideki değişim arasında bir ilişki yoktur. Bir başka deyişle, zengin ülkeler daha demokratik olsa da, diğerlerine göre daha hızlı büyüyen ülkelerin daha demokratik olma eğiliminde olduklarını, en azından bu süre içinde gösteren bir kanıt yoktur. Bu sonuçlar ışığında, Şekil 3.5 ve Şekil 3.6'da gösterilen modellerin doğal yorumu, onların büyük ölçüde bazı sabit karakteristiğe sahip ülkelerin değişmeyen karakteristiklerinin etkisiyle böyle şekillendikleri olacaktır. Sonuç olarak, bu özellikler koşul olmak üzere, son yirmibeş otuz yıl içinde hızlı büyüyen ülkeler daha demokratik hale gelmemiştir.

Sonuçta, verideki en belirgin model, gelir ile demokrasi arasındaki pozitif korelasyondur, ancak bu mutlaka demokrasi üzerinde gelirin nedensel etkisi ile örtüşmek durumunda değildir. Bu nedenle, demokrasi modelleri ve demokratikleşme konusunun zorluğunun bir kısmı da, dünyanın daha büyük bir nedensel etki olmaksızın, bu pozitif korelasyona nasıl sahip olacağını anlamaktır. Bu konuya Bölüm 9'da geri döneceğiz.

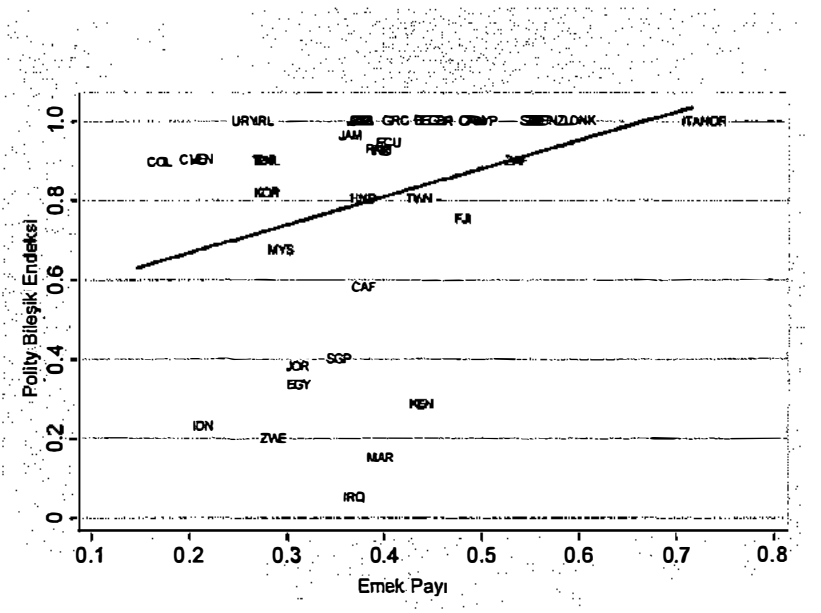
Şekil 3.13. Demokrasi ve Eşitsizlik, 1990'lar.

3. Demokrasi, Eşitsizlik ve Yeniden dağıtım

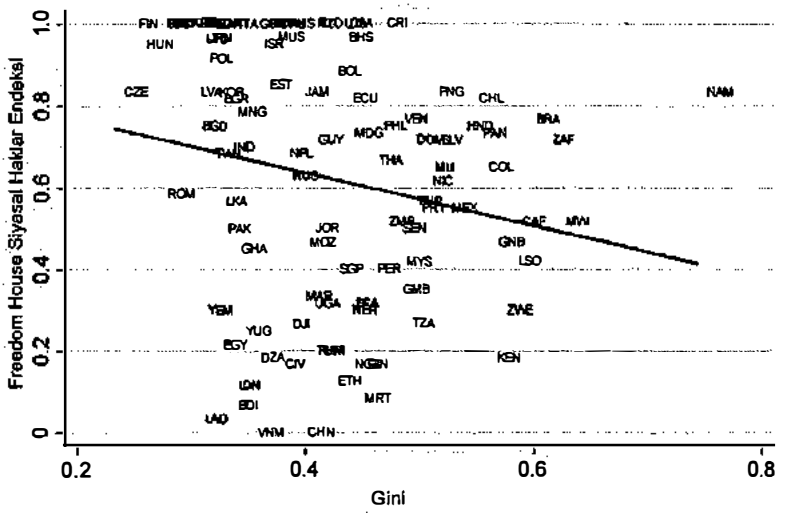
İkinci Bölümde tartışıldığı gibi, bizim demokrasiye olan yaklaşımımız, özellikle de farklı gruplar arasındaki toplumsal çatışmanın rolünü vurguluyor. Bu yaklaşımın bir çıkarımı da gruplararası eşitsizlik, siyasal kurumların dengesi üzerinde bir etkiye sahip olması ve bundan dolayı bir toplumun bir demokrasi olarak şekillenmesini de etkilemesidir. Ancak, sorun, gruplararası eşitsizliğin ilgili nosyonunun ölçümü her zaman kolay değildir (örn., iki farklı etnik grup arasında ise). Ama yine de, temel çatışma zengin ile yoksul arasında olduğunda, gruplararası eşitsizliği yakalayan tek değişken GSYİH'daki emek geliri payıdır. Buradaki düşünce, toplumun yoksul kesimlerinin emek gelirinin çoğunu elinde bulundurduğu durumda, sermaye geliri (ve bazen de toprak geliri) daha küçük bir grup olan zengin seçkinin payına düşer. Bu nedenle, çatışma zengin ile yoksul arasında ise daha yüksek bir emek paylaşımı daha düşük gruplararası eşitsizliğe karşılık gelir.

Şekil 3.13 ve Şekil 3.14, 1990'lardaki emek payı ile ilgili demokrasi endeksleri arasındaki ilişkiyi gösterir. Emek payı verisi Birleşmiş Milletler verilerinden alınmıştır ve Rodrik (1999) tarafından da kullanılmıştır, bu veri sadece imalat sektörünü kapsamaktadır, bu nedenle de tüm ekonomiyi tam anlamıyla temsil ettiği söylenemez. İki şekil de emek payı ile demokrasi arasındaki pozitif ilişkiyi gösterir.

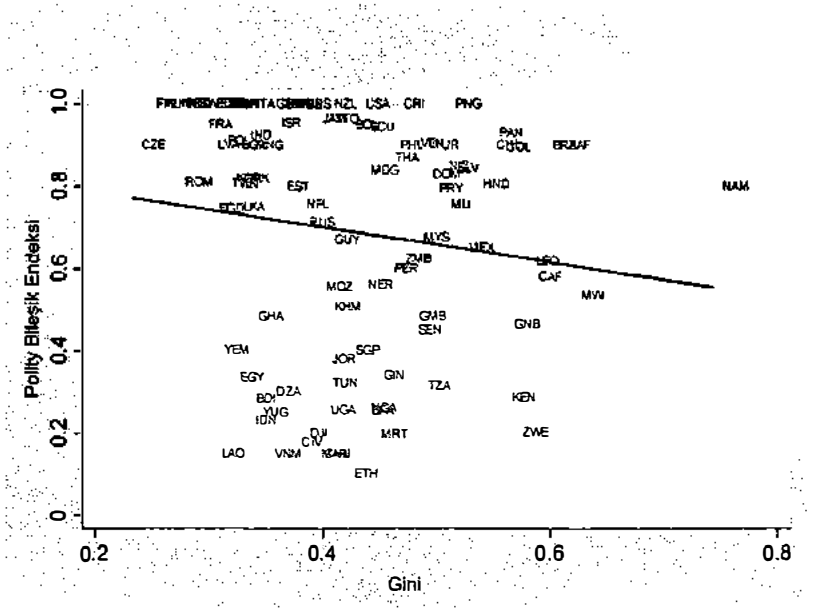
Şekil 3.15 ve 3.16 demokrasi ile eşitsizliğin diğer ölçümü arasındaki ilişkiyi gösteriyor: Gini katsayısı literatürde eşitsizlik konusunda en bilinen endekstir ve ekonominin çeşitli sektörlerinde imalat sektöründeki emek payından daha

Şekil 3.14. Demokrasi ve Eşitsizlik, 1990'lar

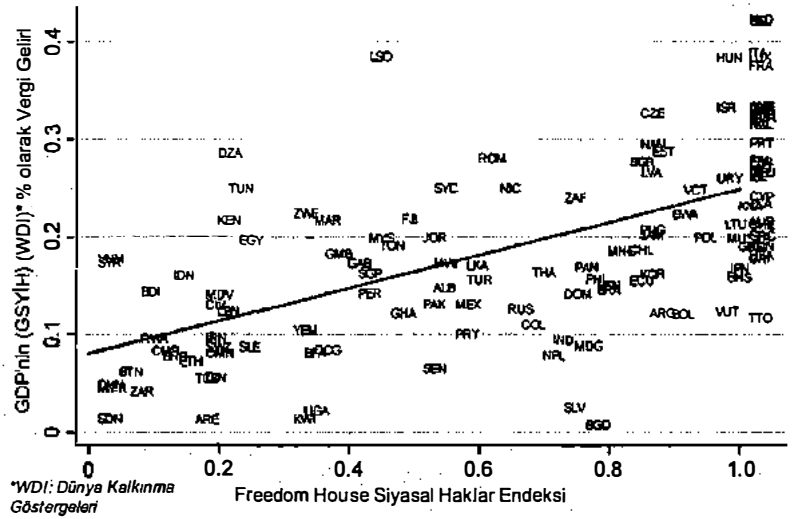
Şekil 3.15. Demokrasi ve Eşitsizlik, 1990'lar.

Şekil 3.16. Demokrasi ve Eşitsizlik, 1990'lar.

büyük bir kapsama sahiptir (bu konu üzerine daha fazla veri için bkz. Dollar ve Kraay 2002). Gini katsayısının yüksek değeri daha büyük eşitsizliğe karşılık gelir. Polity verisinde daha az söz geçse de aralarındaki ilişki emek payında olduğu gibidir: eşitsizliğin fazla olduğu ülkeler, yüksek Gini katsayısına sahiptir ve daha az demokratik olma eğilimindedirler.

Gelir ve demokrasi arasındaki ilişki bağlamında yukarıda vurgulandığı gibi, bu korelasyonlar demokrasideki emek payının nedensel etkisine ya da gruplararası eşitsizliğe karşılık gelmemektedir. Dahası, bu korelasyonlar, regresyon modeline diğer değişkenlerin dahil edilmesi konusunda her zaman güçlü değildir ve nispeten literatürün büyük bir bölümü eşitsizlik ve demokrasi arasındaki ilişki konusunda henüz ortak bir paydada bulaşabilmiş değildir. Halbuki, eşitsizliğin yüksek olduğu toplumlarda demokrasinin mümkün olmadığı görüşü nicel olmayan literatürdeki yaygın görüştür (örn., Dahl 1971; Huntington 1991; ve Bollen ve Jackman'daki yorum, 1985), ampirik kanıt daha da karmaşıktır. Bollen ve Jackman (1985) kesitsel ekonometriyi kullanarak, eşitsizlik ölçütleri ile demokrasi arasında hiçbir ilişki bulamamıştır. Muller (1988, 1995), Bollen ve Jackman (1995) tarafından elde ettiği verilerin güvenilir olmadığı konusunda eleştirilse de, yüksek eşitsizlik durumunun diktatörlükleri kalıcı kıldığı ve toplumun demokratikleşme eğilimini azalttığı konusunda ampirik kanıtlar sunmuştur. Daha yakın zamanlarda, Przeworski ve diğerleri (2000), probit analizini kullanarak demokrasiye ve demokrasiden geçişler konusunda eşitsizliğin üç ölçümünün etkilerini araştırdılar. Kullandıkları ölçümler, toplam gelirden toplumun en zengin yüzde 10'una giden pay ile en yoksul yüzde 10'una giden pay

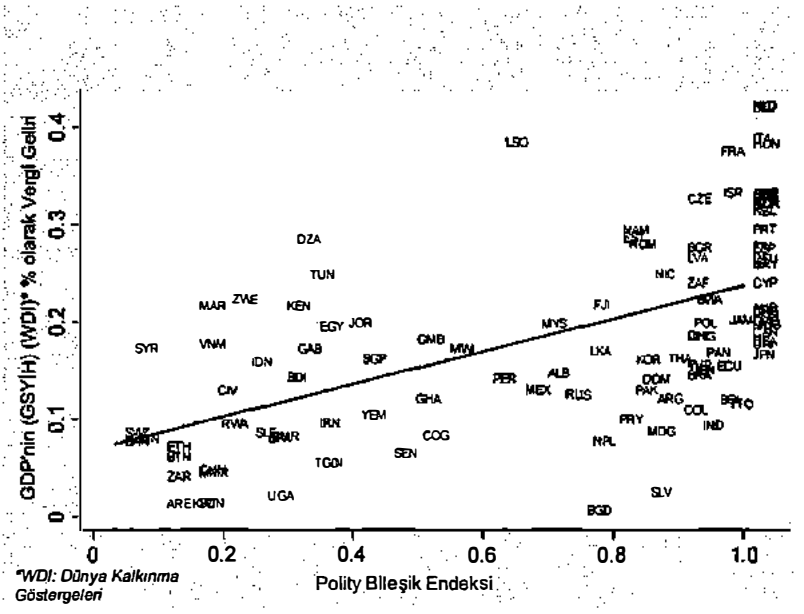

Şekil 3.17. Demokrasi ve Vergi Geliri, 1990'lar.

arasındaki oran (bu oran ne kadar yüksekse eşitsizlik de aynı oranda büyüktü) ile imalat sanayince üretilen gelirin işçilere giden kısmından oluşan Gini katsayısıydı. Demokratikleşme ile eşitsizliğin ilk iki ölçümünden hiçbiri arasında, "diktatörlüğün devamlılığı gelir dağılımını etkilemez" dışında (s. 120), bir ilişki bulamadılar. Ancak, üçüncü ölçüm için şunu buldular (s. 122); "diktatörlükler... gelirin fonksiyonel dağılımı daha eşit olduğunda daha da savunmasızdır". Ayrıca şunu da buldular (s.122); " başlangıç olarak, daha eşitsiz toplumlarda, hane halkı gelir eşitsizliğinin arttığı toplumlarda [eşitsizlik Gini katsayısı ya da alt ve üst gelir payları oranı ile ölçülüyorsa] ve imalat sanayine eklenen katma değerden emeğin aldığı payın düşük olduğu toplumlarda demokrasiler daha az istikrarlıdır." Boix (2003), aynı metodolojik yaklaşımı kullanarak, yüksek eşitsizlik durumunun bir toplumun demokrasi eğilimini azaltacağı sonuçlarını raporladı.

Diğer akademisyenler, bizim yaklaşımımız için de geçerli olan, eşitsiz, devrim ve siyasal istikrarsızlık arasındaki ilişkiyi incelediler. Yine, burada da bulgular karmaşıktır, Muller ile Seligson (1987) ve Alesina ile Perotti (1996), muazzam eşitsizlik durumunun siyasal istikrarsızlığa götürdüğünü buldular (bu literatürün eleştirisi için bkz. Lichbach 1989).

Bu nedenle, mevcut ampirik literatür oldukça çelişkili ve daha da önemlisi, daha önce vurgulandığı gibi, nedensel ilişkiler üzerinde değil korelasyonlar üzerinde duruyor. Şekil 3.16 vasıtasıyla Şekil 3.13'te gösterilen korelasyonlar yine de bilgilendiriciler. Örneğin, demokrasilerin daha fazla yeniden dağıtımcı ve dolayısıyla emek payının daha yüksek olduğu modeller ile birlikte demokrasilerin hayat bulabildiği daha az eşitsizlikçi toplumlardaki modellerin, bu modeli veri ile eşleştirme gibi makul bir iş yapabileceğini öneriyorlar.

Şekil 3.18. Demokrasi ve Vergi Geliri, 1990'lar.

Ek olarak, Şekil 3.17 ve Şekil 3.18 demokrasi, emek geliri ve Gini katsayısının arasındaki pozitif korelasyonun en azından bir kısmının, demokraside yeniden dağıtımcı politikalar için daha fazla eğilim oluşturabileceğini öneriyor. Bu şekiller, GSYİH'daki vergi geliri payı ile 1990'lardaki demokrasi skorlarının arasında pozitif bir ilişki olduğunu gösteriyor. Yine, bu da bir korelasyon ve nedensel bir ilişki olarak yorumlanmaması gerekir.[3]

Tarihsel kanıtlar da, yeniden dağıtım modellerinin demokratikleşmeden sonra değiştiği nosyonu ile tutarlıdır. Burada, kısaca bazı kanıtları tartışıyoruz; Avrupa deneyimi konusunda daha detaylı ve tatmin edici tartışma için okuyucuya Lindert (2004) önerilir. Demokrasi ve fiskal yeniden dağıtım arasındaki ilişki Şekil 3.17 ve Şekil 3.18'de belirtilmiş olsa da, uygulamada, emek piyasası politikalarından tutun da eğitim politikalarına varana dek diğer pek çok aracın, hükümetlerin toplumdaki gelir dağılımını etkileme girişimleri için önemli olduğu görülmektedir (DiNardo, Fortin ve Lemieux 1996; Wallerstein 1999).

Britanya'da, 1867-84 Reform Yasası, Britanya devleti için tarihte bir dönüm noktasıydı. 1871 yılında, Gladstone kamu hizmetini, toplum kontrolüne açarak ve böylelikle sistemi meritokratikleştirerek, yeniden yapılandırdı. Liberal ve Muhafazakâr hükümetler, endüstriyel ilişkilerin doğasını emekçiler lehine

[3] Demokrasinin daha fazla yeniden dağıtımcı olmadığına yönelik tartışmalar için bkz. Mulligan, Sala-i-Martin, ve Gil (2003). Demokrasi ve emek payı arasındaki bağa dair orijinal analiz için bkz. Rodrik (1999). Demokrasi ile eşitsizlik arasındaki ilişkiye dair daha fazla detay için, bkz. Li, Squire, ve Zou (1998). Demokrasinin ve demokrasinin farklı biçimlerince izlenen farklı siyasetler için ayrıca bkz. Persson ve Tabellini (2003) ve Persson (2003).

değiştiren hatırı sayılır ölçüdeki emek piyasası yasasını ortaya koydular. Asquith ile Lloyd George yönetimindeki Liberal Parti, 1906'dan 1914'e, Britanya'ya modern yeniden dağıtım devletini sunmuş oldular, sağlık ve işsizlik sigortası, hükümetin finanse ettiği emeklilikler, asgari ücret ve vergilerin yeniden dağıtımının taahhüt edilmesini içeren bir dizi uygulama bunun göstergesidir. Mali değişimlerin sonucu olarak, 1870 yılını takip eden otuz yıl içinde vergilerin GSMH içindeki oranı ikiye katlandı ve sonraki 30 yıl yeniden iki katına çıktı. Bu sürede, vergi sisteminin kat ettiği yol da arttı (Lindert 2004).

Bu arada, ondokuzuncu yüzyıl boyunca, öncelikle, ya seçkinler ya da dinî mezhepler için olan eğitim sistemi kitlelere açıldı; 1870'deki Eğitim Yasası ile hükümet ilk kez evrensel eğitimin sistematik hazırlığının sorumluluğunu aldı ve 1891'de ücretsiz hale getirildi. 1893'te zorunlu eğitim on bir yaş olarak belirlendi ve 1899'da bu sınır on ikiye yükseltildi; ihtiyacı olan aileler için özel koşullar sunuldu (Mitch 1993). Bu değişimlerin sonucu olarak, okula kayıt yaptıran on-yaş-grubu oranı 1870'te yüzkarası yüzde 40 iken 1900'de yüzde 100'e yükseldi (Ringer 1979, s. 207). Sonuçta, 1902'deki reform yasası okullara kaynak yaratmada büyük bir genişlemeye neden oldu ve gramer okullarının kurulmasına yol açtı, bu okullar daha sonra Britanya'da orta öğretimin kurucusu oldu.

Fransa'da da durum benzerdi. İkinci İmparatorluk döneminde, eğitime devlet desteği, önemli ölçüde genişledi; yetişkin cehaleti yüzde 39'dan yüzde 29'a geriledi ve ilköğretime kayıt oranı yüzde 51'den yüzde 68'e yükseldi (Plessis 1985, Tablo 14, s. 100). Hükümet 1881'de kamuya ait ilköğretim okullarındaki ücretleri kaldırdı ve 1882'de yedi yıllık zorunlu eğitimi getirdi. İlköğretime kayıt oranı, 1863'te yüzde 66'dan 1886'da yüzde 82'ye yükseldi. İkinci İmparatorluğun 'liberal' safhası, 1863'te grevlerin yasallaşması ile ciddi bir emek piyasası mevzuatı ile karşı karşıya kaldı ve sendikalar sonunda ve resmi olarak 1868'de tolere edildiler. Ayrıca, GSYİH'nın yüzdesi olarak merkezi hükümet harcamaları, üçte bir oranında artırıldı, bu da 1872'de 9.4'ten (1870'teki Fransa-Prusya savaşı nedeniyle şişirilmiş bir rakam) 1880'de 12.4'e (Flora 1983) çıkmış olması anlamına geliyor.

Almanya'da, 1920'lerde yeniden dağıtımdaki büyük artış, Weimar devleti ile başlatılmıştır (Flora 1983). Ayrıca, İsveç'te, büyük yeniden dağıtım demokratikleşmenin hemen sonrasında başladı gibi gözüküyor. Lindert'in (1994) verisi 1920'den önce İsveç'te yeniden dağıtımın olmadığını gösteriyor; bu tarihten sonra yeniden dağıtım keskin bir şekilde artış gösterdi. Daha genel olarak, Lindert (2000b), Batı Avrupa'da demokratikleşme ile eğitimin yayılması arasında çok güçlü tarihi bir ilişkinin olduğunu gösteriyor.

Genel olarak, tartışmamızı özetleyebiliriz, özellikle de demokratikleşme ve eğitim reformları arasındakini, konuyla ilgili Easterlin (1981, s. 14) şunu söylüyor:

> *...dünyanın en büyük 25 ulusunun tarihsel deneyiminden değerlendirildiğinde, resmi eğitimin kuruluşu ve yayılması büyük ölçüde siyasal koşullara ve ideolojik etkilere bağlı olmuştur, kitlesel eğitim için en önemli taahhüt, toplumun*

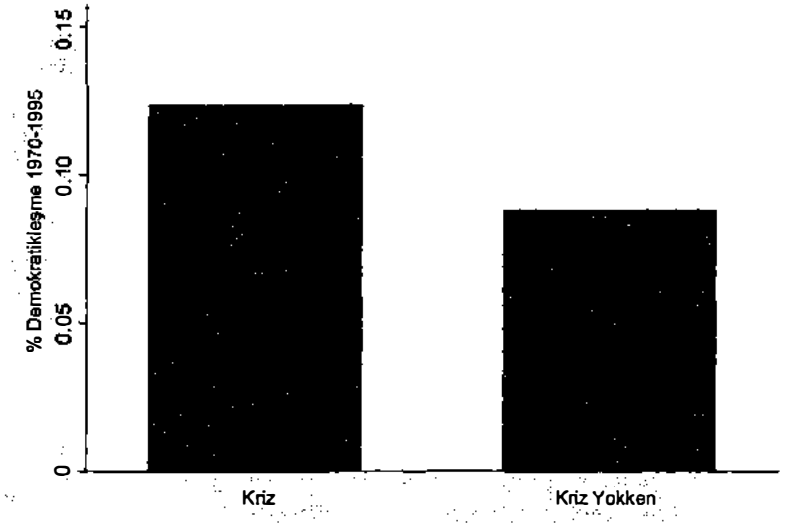
daha geniş bir kesimi için siyasal iktidardaki büyük kaymanın sık sık semptomatik olması ve buna ilişkin ideolojinin daha geniş yukarı yönlü hareketliliğe elverişli bir doğrultuda olmasıdır.

4. Krizler ve Demokrasi

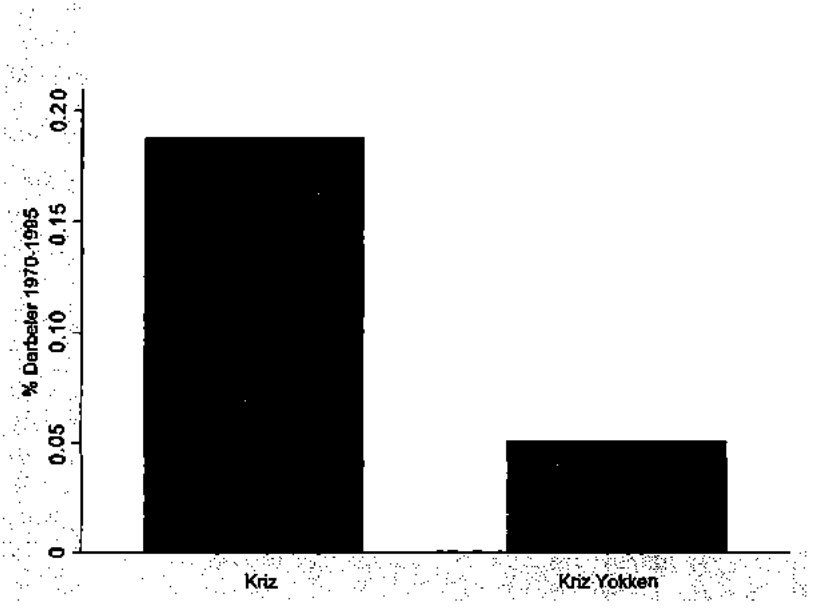
Teorimizin önemli bir unsuru, İkinci Bölüm'de de tartışıldığı gibi, siyasal iktidarda geçici bir kayma olduğunda, demokrasiye geçişlerin (ve benzer biçimde demokrasiden geçişler) ekonomik ve siyasi ortamda ortaya çıkma olasılığı daha yüksektir. Bunun nedeni bizim çalışmamızın da kalbine gidiyor: siyasal kurumlardaki değişim, de facto siyasal gücü daha sürdürülebilir olan de jure siyasal güce dönüştürmenin bir yolu olarak yerini alır. Bu, şiddetli krizler ile demokrasiye ve demokrasiden geçişler arasında bir korelasyon olduğu beklentimizin olabileceğini düşündürmektedir.

Haggard ve Kaufman (1995), özellikle, hem demokratik hem de demokrasidışı rejimlerin ekonomik ve siyasal krizlerle istikrarsızlaştıklarını vurguladılar. Örneğin, "Arjantin, Bolivya, Brezilya, Peru, Uruguay ve Filipinler'deki demokratik geçişlerin, muhalefet hareketlerine yol açan ciddi ekonomik zorluklar bağlamında ortaya çıktığını" (s. 45) iddia ettiler. Przeworski ve diğerleri (1996,s. 42), diğer taraftan, şuna işaret ettiler: " demokrasinin kırılganlığı... ekonomik krizler karşısında, büyük ölçüde, kendi kırılganlığından cereyan eder." Przeworski ve diğerleri (2000, s. 109-10) şunu da buldular, "demokrasi ölümlerinin çoğuna bazı ekonomik krizler eşlik eder; otuz dokuz örnekten yirmi sekizinde, önceki iki yıldan en az birinde, demokrasi ölümlerine gelirdeki düşüş eşlik etti." (krizler ile darbeler arasındaki ilişki için ayrıca bkz. Londregan ve Poole 1990, 1996; ve Gasiorowski 1995.) Birinci Bölümdeki tarihi tartışmamız ve sonraki bölümdeki tartışmamız da ondokuzuncu ve yirminci yüzyıllar boyunca demokrasiye kilit geçişlerin çoğunun toplumsal huzursuzluk ve türbülans dönemlerinde meydana gelmiş olduğunu göstermektedir. İşte burada bu modelle tutarlı bazı ek kanıtlar gösteriyoruz.

Şekil 3.19 ve Şekil 3.20 demokrasiden demokrasidışına geçiş ihtimalini ve demokrasidışından demokrasiye geçiş olasılığını gösteriyor. Bu şekiller, Şekil 3.9 ve şekil 3.10 benzer bir şekilde kurgulanmışlardır. İlk şekil, 1970, 1975, 1980, 1985, 1990 ve 1995 yıllarında demokratik olmayan ülkelerden oluşur ve onları önceki beş yıl içinde bir ekonomik kriz yaşayıp yaşamadıklarına göre ayırır. Ekonomik kriz, önceki herhangi bir beş yıl içinde kişi başına GSYİH'nın yıllık büyüme oranının, yüzde -5'ten az olması olarak tanımlanır. Şekil daha sonra, ekonomik kriz varken ve yokken demokrasidışı rejimlerden demokrasiye geçişlerin kesimlerini gösterir. Şekil 3.20, aynı çalışmayı, demokrasiden demokrasidışına geçiş için uygular. Genel olarak, bu modeli, geçişlerin daha çok kriz ya da türbülans dönemlerinde olduğu nosyonunu destekler biçimde yorumluyoruz.

Şekil 3.19. Demokrasiye Geçiş ve Krizler 1970-1995.

Şekil 3.20. Demokrasidışına Geçiş ve Krizler 1970-1995.

5. Toplumsal Huzursuzluk ve Demokratikleşme

Demokratikleşmeye bizim yaklaşımımız, aslında, demokrasiye geçişi başlatmak konusunda sadece krizlerin rolüne değil, bunun yanı sıra, toplumsal huzursuzluğun önemine, devrim tehdidine ve genel olarak, de jure siyasal güç olmadan, de facto siyasal gücün rolü üzerine vurgu yapmak. Bu bölümde, ondokuzuncu yüzyıl Avrupası ile yirminci yüzyıl Amerikası'nda demokrasinin ortaya çıkışı konusundaki tarihi tartışmalara, bu hususu tartışmak üzere geri dönüyoruz (genel bakış için Therborn 1977; Rueschemeyer, Stephens ve Stephens, 1992; ve Collier 1999).

5.1 Ondokuzuncu Yüzyıl Avrupası'nda Demokratikleşme

Fransa'da, demokrasinin öz olarak devrimden sonra gelişmiş olmasına rağmen Jakobenlerin ve Napolyon'un yükselişi ile kısa sürede son buldu. Napolyon'un düşüşünün ardından, mutlakiyetçi monarşi restore edildi. Mutlakiyetçi rejim, 1830 devriminden sonra zayıflamaya başlamıştı bu da mülkiyet kısıtlamalarının, nüfusun yaklaşık yüzde 0.75'i olan seçmeni sınırlaması ile yüksek ölçüde kısıtlamalar içeren bir demokratik rejime yol açtı (bkz. Cole ve Campbell, 1989). 1848 devrimi sırasında Orleanist monarşinin çöküşü, 1849'da (bkz. Collier 1999, s. 41-2) erkeklere genel oy hakkının tanınması ile İkinci Cumhuriyet'e yol açtı. Ancak bunun etkisi uzun sürmedi, ilk önce, 1850'de tanınan oy hakkına kısıtlama getirildi, 2.8 milyon erkek oy kullanma hakkından yoksun kaldı ve daha sonra, 1851'de Louis Napolyon'un darbesi geldi. Tarihçiler, bu birbirini takip eden dönemleri iki aşamaya ayırdılar: 1852'den 1860'a kadar olan döneme "otoriter" aşama ve 1860'dan Fransız ordularının 1870'deki Franco-Prusya Savaşı'nda yenilgiye uğratılmasına kadar olan döneme "liberal" aşama dediler. Savaşta alınan yenilgi huzursuzluğa (özellikle, Paris Komünü) yol açtı ve rejimin çöküşü ile Üçüncü Cumhuriyet'in yolu açıldı (Zeldin 1958; Plessis 1985; ve Price, 1997). Sonuç olarak, gizli oy gibi diğer reformlar daha sonra 1912 yılında kabul edilmiş olsa da (Kreuzer, 1996), 1877'de genel oy hakkı ile tam bir demokrasi kurulmuş oldu.

Modern demokrasinin Almanya'daki öyküsü, 1848 devrimi ile başlar, Alman devletlerinin neredeyse tamamı, devrimci baskılar karşısında, önemli ölçüde hükümete kitlesel katılımı artırdığında demokrasi de filiz vermeye başlamış oldu (Blackbourn 1998, Bölüm 3). Ancak bu demokrasinin etkileri, kurumsal kısıtlamalarla güçlü bir şekilde hafifletildi. Bu rejim üç-sınıflı oylama sistemini öne çıkardı ve bu sistem başlangıçta toprak sahibi şövalyelerce kontrol edilmişti, 1870'lerde bunu "demir ve çavdar" koalisyonu takip etti; Parlamento bakanları atayamıyor ya da dış politikayı tartışamıyordu ve oylama sözlü olarak yapılıyordu. 1870'den sonra 25 yaşını geçmiş erişkin erkeklerin tamamı oy hakkı kazanmış olsa da kırsal bölgelerdeki oylama toprak sahiplerinin kontrolündeydi (Gosnell 1930; Goldstein 1983). Abrams'ın da (1995, s. 10) bu

dönemde ortaya koyduğu gibi "Alman İmparatorluğu teoride anayasal monarşi idi ancak, pratikte Prusya oligarşi tarafından yönetiliyordu. Demokrasinin son kez ortaya çıkışı, 1919'da, Weimar Cumhuriyet'i ile oldu, cumhuriyet, şiddetli toplumsal huzursuzluğa ve 1918 Ağustosunda Alman ordularının Batı cephesindeki yenilgisiyle tetiklenen devrime bir tepki olarak ortaya çıktı (örn., klasik söylem için Gerschenkron 1943 ve Mommsen 1981'e bakınız) .

İsveç'te demokrasi, bir dizi kademeli imtiyaz uzantısı üzerinden geldi, 1866'da başlamak üzere, Birinci ve İkinci Senatoları ile iki meclisli bir parlamento oluşturuldu. Erkeklere genel oy hakkı 1909 yılında Birinci Senato'da kabul edildi, ancak, gerçek parlamenter hükümet 1918 yılında gelebildi, o zaman da, Muhafazakâr Partinin siyasal gücü ve monarşi kısıtlanmıştı, -bir kez daha, Birinci Dünya Savaşı'nın ve şiddetli ekonomik krizin tetiklediği sıra dışı bir sonuç olarak (Verney, 1957). Tilton (1974) bu durumu şöyle tartışıyor

> *...ikisi de [iki reform yasası] güçlü bir halk baskısı olmadan geçti; 1866'da, son oy kullanılırken, kalabalıklar senato önünde toplandı ve 1909 reformu, geniş bir seçim hakkı hareketi [ve] gösteri ile tetiklendi.*

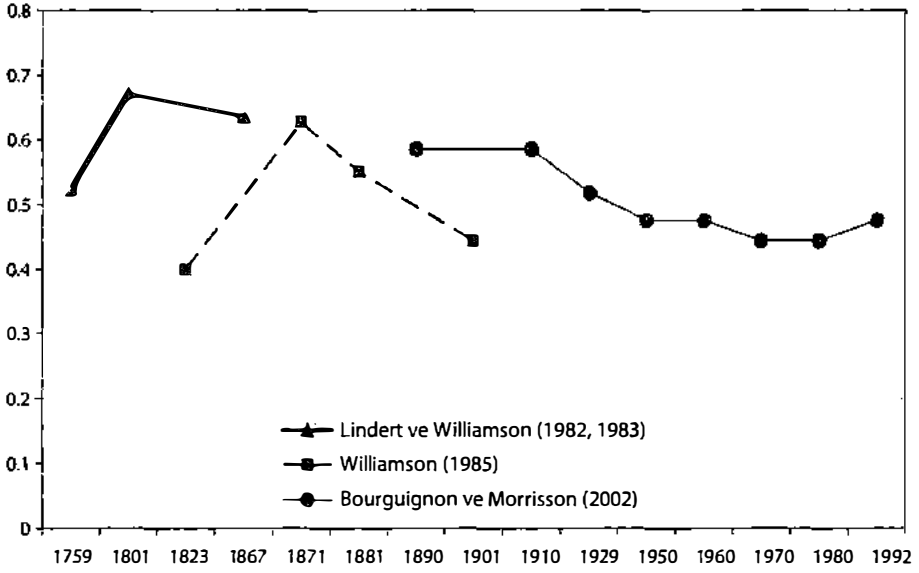
1909'da reform, grevler ve gösterilerden önce yapılmıştı ve İsveç Birinci Dünya Savaşı'na dahil olmamış olsa da, Rusya'daki devrim ile Almanya'nın durumu onu, demokratik haklara imtiyaz vermeye zorladı. Liberaller ve Sosyal Demokratlar, 1917'de bir koalisyon hükümeti oluşturdular ve erkeklere tam oy hakkını gündeme getirdiler, bu öneri Muhafazakârlarda karşılık bulmadı -İkinci Senatoya hâkimlerdi. Collier (1999) durumu şöyle açıklıyor

> *...1918 ekonomik krizinin hemen sonrasındaydı ve demokrasi için işçi gösterilerini takiben Sosyal Demokratlarca Reform Yasası geçirilmişti. Gerçekten de Kasım 1918'de işçi gösterileri öyle bir hal almıştı ki İsveç Muhafazakârları ve yüksek sınıflarca bir devrim tehdidi olarak algılanıyordu.* (s. 83)

Bu durumların tamamında siyasal liberalleşme ile demokratik ölçütlerin kabulünün arkasındaki itici güç toplumsal huzursuzluk ve nihai olarak da devrim tehdididir. Savaşlar ve diğer şoklar sosyal düzendeki karmaşayı artırır.

5.2 Neden Ondokuzuncu Yüzyıl?

Şimdiye kadar olan yaklaşımımız demokrasinin, Avrupa bağlamında, ortaya çıkışını açıklıyor ancak demokratikleşme dalgasının neden ondokuzuncu yüzyılda başladığı sorusunu yanıtlamıyor. Demokrasinin bir dizi siyasal kurumla mümkün olabileceği anlayışı antik Yunan ve Roma'ya kadar gider. Hiç olmazsa on yedinci yüzyıl İngiltere'sinde özellikle de İç Savaş yıllarında genel oy hakkı için ısrarlı talepler vardı. Bunların ortaya çıkışının en makul açıklaması kitabın sonuna doğru yapılıyor, fakat bu aşamada bile hâlihazırdaki delillerin eldeki karşılaştırmalı durağanlık ile tutarlı olup olmadığını görmeye değer diye düşünüyoruz.

Şekil 3.21. Gini Katsayısı (Birleşik Krallık).

Ondokuzuncu yüzyıl öncesinde, toplumun oy kullanma hakkı olmayan kesimleri daha çok kırsal bölgelere dağılmıştı; bu nedenle, devrim tehdidinin şiddetinin bu kesimlerin organize olma zorluğundan dolayı daha düşük olduğunu düşünebiliriz. Öyleyse, kentleşme ve fabrika istihdamındaki artış ondokuzuncu yüzyıl Avrupası'nda demokratikleşme dalgasındaki kilit unsurlar olabilirler. Ondokuzuncu yüzyılın ilk yarısında, -özellikle de, siyasal olarak dışlanmışların de facto gücü tecrübe edebilmelerine olanak vererek- toplumdaki yapısal ve ekonomik değişim siyasal güç dengesini değiştirdi (Thompson 1963; Tilly 1995; ve Tarrow 1998).

Şu konu şüphesiz ki doğrudur; Aydınlanma, Fransız Devrimi ve ABD Bağımsızlık Savaşı sırasında meydana gelen ideolojik değişimler, hükümetin olması gereken doğası ve eski siyasal düzenin meşruiyeti konusunda insanların düşüncelerini değiştirme hususunda etkili olmuştur.

Şimdiye kadar ki yaklaşımımız bağlamında, bir başka potansiyel yanıt da eşitsizliğin ondokuzuncu yüzyıl öncesinde daha sınırlı olmasıydı. Şunu hatırlayalım, eşitsizlik düşük olduğunda devrim tehdidi bir tehdit değildir ve olsa bile seçkinler, imtiyaz vaadiyle bunu önleyebilir. Sadece eşitsizlik yeterince yüksek bir düzeyde ise demokratikleşme bir ihtiyaç halini alır. Ondokuzuncu yüzyıla ait sınırlı veri eşitsizliğin demokratikleşmeye kadar yükseldiği nosyonu ile tutarlıdır (ve sonrasında düşüşe geçmiştir çünkü demokratikleşmeyi takip eden yeniden dağıtım ortaya çıkmıştır). Bu literatürün çoğu, tarihsel olarak 'Kuznets eğrisi' var mıdır konusunu keşfe odaklanmıştır, Kuznets (1955), eşitsizliğin önce yükselip sonra ekonomik eşitsizlik ile düştüğünü hesaplamıştır.

Ondokuzuncu yüzyıla dair gelir eşitsizliği konusundaki veriler tam olarak güvenilir değildir. Şekil 3.21, Britanya'da Gini katsayısının tarihi evrimine dair üç farklı tahmine işaret ediyor. Ekonomi tarihçileri arasında, Britanya'daki gelir eşitsizliğinin 1870'lerden sonra hızla düştüğü konusunda konsensüs bulunuyor. Farklı akademisyenler farklı veri setleri ile bu yükselişin zamanlamasını farklı hesaplamış olsa da, bu yüzyılın öncesindeki yüzyılda eşitsizliğin arttığı konusunda da bir konsensüs sağlanmış durumda. Lindert ve Williamson (1982, 1983) bu yükselişin 1800'lerde gerçekleştiğini buldular (ayrıca bkz. Lindert ve Williamson 1985, Lindert 1986, 2000a); Williamson (1985) bunun 1800 ile 1870 arasında gerçekleştiğini buldu. Diğer bulgular (örn., O'Rourke ve Williamson 2002) Williamson (1985) ile tutarlıdır. Durum ne olursa olsun, eşitsizlik üzerine veri açıkça, eşitsizliğin 1867 ve İkinci Reform Yasası'ndan önce artmış olduğu konusunda tutarlıdır ve hatta Birinci Reform Yasası'ndan önce bile pekâla artmış olabilir. Bulgular ayrıca, eşitsizliğin siyasal reformun ardından önemli ölçüde düştüğünü göstermektedir.

Diğer ülkeler için veri daha da azdır. Morrisson (2000) mevzuat kanıtları incelemiş ve Almanya, Fransa ve İsveç'in Kuznets eğrisine geçtiğini savunmuştur. Almanya'da, ondokuzuncu yüzyıl boyunca eşitsizlik artmıştı; pek çok araştırmacı en yüksek noktayı 1900 yılı civarına koyar. Örneğin, Kuznets (1963), üst yüzde 5 dilimindeki, 1873-80'de yüzde 28 olan gelir payının, 1891-1900'de yüzde 32'ye çıktığını, 1901-10 yılları boyunca yüzde 32'de kaldığını ve 1911-13 yılları arasında yüzde 31'e gerilediğini bulmuştur. Dumke (1991) aynı gelir payının 1880'de yüzde 28.4 olup 1900'de yüzde 32.6'ya çıktığını ve 1913'te yüzde 30.6'ya düştüğünü bulmuştur. Weimar Cumhuriyeti boyunca, eşitsizlik hızla düştü. Kraus (1981), 1926'ya gelindiğinde üst yüzde 5 dilimdeki gelir payının yüzde 6.2'ye düştüğünü belgelemiştir. Genel olarak, Morrisson (2000), Kuznets eğrisinin Almanya'da 1900'de düz bir seyir izlediği ve 1920'lerde düşüş eğilimine geçtiğini savunmuştur. Bu tarih 1918-19'daki önemli demokratikleşme hareketine karşılık gelmektedir. Bourguignon ve Morrisson'un verisi de tam olarak bu modeli göstermektedir.

Morrisson (2000) ve Morrisson ve Snyder (2000), Fransa için üst yüzde 10'un gelir payı yaklaşık yüzde 50 seviyelerinde iken, 1870'e kadar eşitsizliğin arttığını savunmuşlardır. Eşitsizlik, ancak, 1870'li yıllarda düşmeye başlamış; üst yüzde 10 için gelir payı 1890'da yüzde 45'e kadar gerilemiş, 1929'da düşüşünü sürdürerek yüzde 36'yı bulmuştur. Fransa'da 1860-77'de gerçekleştirilen önemli siyasal reformlar, bu nedenle, Kuznets eğrisinin tepe noktasının çevresinde bulunmaktadır. Fransa ile ilgili geleneksel bilgelik, bir ölçüde, Piketty (2003) ve Piketty, Postal-Vinay ve Rosenthal'ın (2003) yirminci yüzyıl üzerine yaptığı son araştırmasında sınanmıştır. Bu yazarlar, vergi iadeleri ile ilgili verileri kullanarak, ondokuzuncu yüzyılda eşitsizliğin tekdüze olarak arttığını ve sadece yirminci yüzyıldaki Birinci ve İkinci Dünya Savaşlarında düştüğünü bulmuşlardır.

Son olarak, Söderberg (1987, 1991) İsveç'te gelir eşitsizliğinin büyüdüğünü, Birinci Dünya Savaşı'nın hemen öncesinde en yüksek noktasını bulduğunu, 1920'lerde yatay bir hal aldığını ya da çok az düştüğünü ve daha sonra hızla düştüğünü belgelemiştir. Bir kez daha, eşitsizliğin gerilemesi ile seçme hakkının genişlemesi arasında yakın bir benzeşim vardır.

Toparlamak gerekirse, bu nedenle Britanya, Fransa, Almanya ve İsveç'te Kuznets eğrisinin tepe noktası demokratikleşmenin ardından gelmiş gibi görünüyor, bu da bu kitapta sunulan mekanizma ile uyumludur.

5.3 Latin Amerika Deneyimi

Latin Amerika'nın demokratikleşme deneyiminden çıkan bulgu, devrim tehdidi ve toplumsal huzursuzluğun önemli olduğu nosyonunu da destekliyor ve eşitsizlikle ilgili karşılaştırmalı durağanlık ile büyük ölçüde tutarlıdır. Birinci Bölüm'de Arjantin vakasını tartışmıştık, burada görmüştük ki Sáenz Peña Yasası'nın geçmesinde toplumsal huzursuzluğun önemli bir yeri vardı. İkinci Bölüm'de Bushnell'in (1993), Kolombiya'nın 1930'larda demokratikleşmesi konusundaki görüşlerini not etmiştik. Şimdi diğer bazı durumlara kısaca, daha detaylı olarak bakacağız.

Demokrasiye doğru hareketleri inceleyen tarihsel çalışmalar toplumsal çatışmanın rolünün önemine vurgu yapıyor. Venezuela'da uzun süren *caudillismo*[*] ve siyasal istikrarsızlık, 1908 ve 1935 yılları arasındaki Juan Vicente Gómez diktatörlüğü ile sonlandırılmıştır. Onun askeri halefleri 1945'te ilk modern demokrasi oluşturulana dek yönetimi ellerinde tuttular. Levine (1973), demokrasiye götüren olayları şöyle açıklıyor:

> *...birkaç gün süren çatışmaların ardından, üyelerinin Acción Democrática'dan geldiği, geçici bir devrimci hükümet kuruldu, üyeleri iki askeri personel ve bir bağımsız sivilden oluşuyordu. Takip eden üç yıl, Venezuela'da parti sisteminin gelmesi takip etti. Bu, kitlesel siyasal demokrasi deneyimini de beraberinde getirecekti.*

Demokrasi, 1948 yılındaki darbe ile düştü ancak 1958 yılında, yaygın bir ayaklanmanın ortasında kalan General Pérez Jiménez'in çöküşünün ardından yeniden kuruldu. Levine (1989, s. 256), yeniden demokratikleşmenin, huzursuzluğu takip eden ekonomik depresyona bir yanıt olduğunu savunuyor ve "yeraltındaki siyasal güçler, şimdi Junta Patriótica (Yurtsever Cunta) şemsiyesi altında birleşti, gösteriler ve sokak çatışmaları dalgasını tırmandırdı."

Orta Amerika'da toplumsal çatışma ve doğrudan devrim tehdidi, siyasal seçkinleri demokrasiye katılım konusunda uyaran önemli bir faktör olmuştur. Örneğin Guatemala'da, General Federico Ponce liderliğindeki cuntanın gelmesiyle, General Jorge Ubico'nun 13 yıllık diktatörlüğü, 1944 yılında son buldu. Aynı yıl demokrasi yanlısı hissiyat ve öğrenci ayaklanması ile iktidardan

[*] *Caudillismo*, Latin Amerika'daki Otoriter Yönetim Geleneği (ç.n.)

indirildi ve sonrasında 1945'te Juan Arévalo'yu başkanlığa taşıyan süreç yaşandı. Onu 1950'de Jacobo Arbenz takip etti, o da 1954 yılında bir darbe ile devrildi. Guatemala'da yeniden demokratikleşme aynı modeli izledi ve çatışmanın patlak vermesine doğrudan bir tepki idi. 1982 yılından başlayarak asker de yeniden demokratikleşmeye kademeli olarak katıldı: Marco Cerezo 1985 yılında seçildi, onu 1990 yılında Jorge Serrano takip etti. Bu süreç, Serrano'ya 1993 yılında darbe girişiminin engellenmesinden sonra devam etti. Bu rejimler ordu tarafından sınırlansa da, siyasal liberalleşme kitlesel sosyal huzursuzluk nedeniyle mümkün olabildi (Trudeau, 1993).

El Salvador'daki resim, demokrasinin kısa süren erken dönemi hariç, benzer özellikler taşır (Baloyra 1982; Paige 1997). Yönetim, 1932'deki *matanza (kıyım)* isyanından sonra kahve oligarklarından askere geçmişti. 1962 sonrasında, demokratik seçimler başlamıştı, ancak asker tarafından sıkı bir biçimde kontrol ediliyordu ve seçimler büyük ölçüde hileli idi. Askeri rejime 1982'de kısa bir ara verildiğinde yeniden demokratikleşme iç savaşın tam orta yerinde ortaya çıktı ve sadece 1992'ye kadar dayanabildi; 1994 yılı, ana sol-kanat grubu olan Frente Farabundo Martí para La Liberación Nacional (FMLN)'nin (Frente Farabundo Martí Ulusal Özgürlük Cephesi) güç için çekiştiği ilk seçim oldu.

Şu belki de bir gerçek ki, toplumsal çatışma, hatta sınıf ve dağıtım çatışması Latin Amerika'da demokrasi çöküşlerinin ve darbelerin ardındaki neden olagelmiştir. Bu, O'Donnell'ın (1973) yeni ufuklar açan kitabının ana temasıydı ve Stepan'ın (1985) Şili, Uruguay, Arjantin ve Brezilya'daki askeri darbeler analizi de aynı sonucu yansıtır. Şöyle yazıyor:

> *Bu dört ülkenin tamamındaki yeni otoriterleşme büyüyen bir sınıf çatışması ortamında kuruldu. Her bir ülkede, burjuvazi yeni otoriter rejimin toplumsal tabanını oluşturdu, ilk siyasal eylemleri, tasfiye etmek için devletin baskıcı aygıtlarını kullanmak oldu... işçi sınıfı örgütleri.* (s. 318)

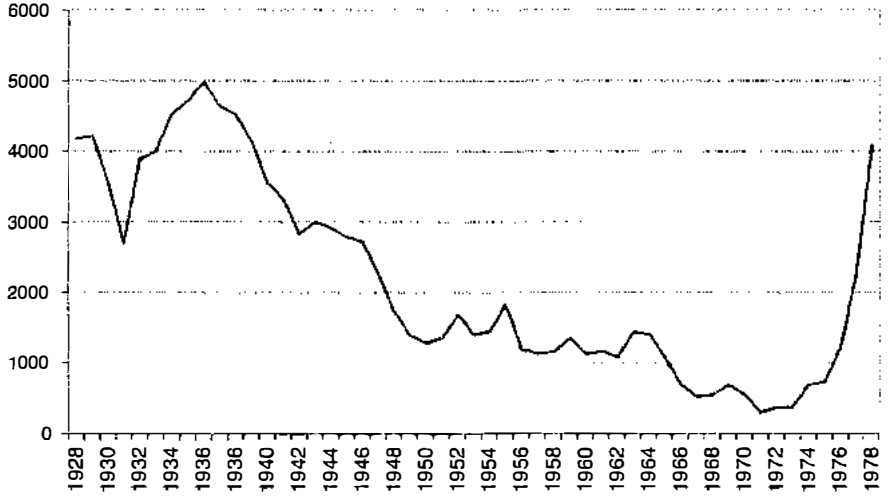
Drake (1996), analizinde emeğin, Arjantin, Brezilya, Uruguay, İspanya ve Portekiz diktatörlüklerindeki rolünü benzer biçimde tartışıyor, şöyle ki

> *diktatörlüklerin çoğu, sermaye ile ücretler arasındaki dağıtım mücadelesinden ortaya çıkmıştır... Diktatörlüklerin şafağında, işçi sınıfı militanlığı mülk sahiplerini korkutmaya başlamıştı, bu nedenle de liberal demokrasi terk edildi. Kârlarını, gücünü ve meşruiyetini kaybeden ekonominin seçkinleri askerlerce kurtarıldı... Bu sağ kanat, asker kökenli hükümetler, kapitalizmi halkçılıktan, sosyalizmden ya da komünizmden aşağı sınıflardan gelen talepleri bastırmak yoluyla korudular. Özel sektörü kamu sektörüne, zengini işçilere, sermaye birikimini yeniden dağıtıma, hiyerarşiyi eşitliğe tercih ettiler.* (s. 3-4)

Aynı konuyu ele almanın bir başka yolu da, darbelerin farklı varlıkları nasıl etkilediğine bakmaktır. Örneğin, demokrasinin zenginlerin (toprak ve sermaye) varlıklarının yeniden dağıtımı ve vergilendirmesine yol açacağı görüşünden hareket edilirse, bu varlıkların fiyatlarının demokrasi ile düşüp darbe ile artacağını bekleyebiliriz. Şekil 3.22, Couyoumdjian, Millar ve Tocornal (1992)

verileri ile oluşturulmuştur; Şili'de, 1928 ila 1978 arasındaki reel borsa endeksinin değerini gösterir. Borsanın reel değeri 1930'lardan 1973'teki darbeye kadar sürekli olarak gerilemiştir, Salvador Allende'nin 1970 yılında seçilmesi ile dip noktasına ulaşmıştır. Yazarlar bu sürekli gerilemeyi, hükümetin ekonomideki artan müdahalesine bağlamışlardı ve şöyle yorumlamışlardı

... 1930-1960 dönemi borsa işlemleri için pek uğurlu değildi. 1932'de bitecek olan büyük bir depresyonla başlamıştı. ... Ondan sonra açık kötüye gidiş süreci başlamış oldu, bunun nedeni devletin ekonomiye müdahalesindeki artıştı, bu durum doğrudan ya da dolaylı olarak serbest girişimi kısıtladı. Fiyat kontrolü, vergi artışı, yüksek enflasyon ve diğer ölçülerin yarattığı güvensizlikle serbest girişimin gelişimini kendi içinde sınırlandı... Borsa hareketi özel sektörün düşen katılımının yansımasından başka bir şey değildi. (s. 309)

Şekil 3.22. Şili Reel Borsa Endeksi, 1928-1978.

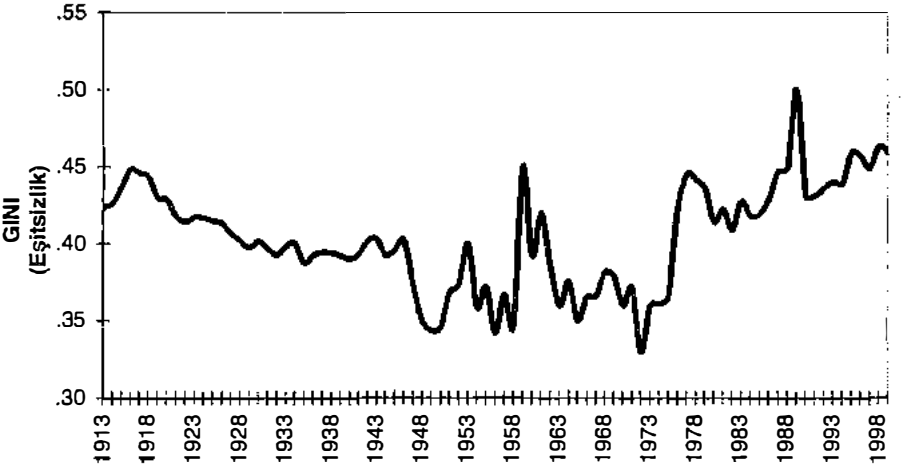
Daha sonra, dramatik bir şekilde, zengin kesimin varlık değerinin otuz yıllık kaybı beş yılda geri alınmıştır. Bu veri, darbelerdeki motivasyona yaklaşım bakımından ki bu dağıtımdaki çatışmaya işaret eder ve tutarlıdır.

Collier (1999), son zamanlarda, kitlelerden gelen sosyal baskının yakın zamanlardaki yeniden demokratikleşmelerin arkasındaki itici güç olduğunu savundu. İddiası şöyle

...Peru, Arjantin ve İspanya'da, kitlesel emek protestoları otoriterizmin dengesini bozdu ve demokratik olarak seçilmiş bir hükümetin kuruluşunun yolunu açtı.

Collier buna ilaveten, Bolivya, Uruguay ve Brezilya'da demokratik geçişi teşvik için emek aktivizmin rolüne dikkat çekti. Şili'de bile, belli ki ordunun çok da zorlanmadan çekildiği olgusu konusunda pek çok akademisyen 1980'lerde sivil toplumun yeniden ortaya çıkmasına vurgu yapmaktadır. Drake (1998), Pinochet'nin askeri rejimin sonunu getiren plebisit sonuçlarını kabul etmesinin nedeni şöyle açıklıyor

... diktatörlüğü sürdürmenin öngörülebilir maliyetlerine muhtemelen, büyük sosyal ve siyasal kargaşa, sınıf çatışması, ekonomik aksamalar, solda radikalleşme, acımasız baskı, tırmanan şiddet de dahil olurdu. (s. 89)

Şekil 3.23. Gini Katsayısı (Arjantin). *Kaynak: Calvo, Torre ve Szwarcberg 2001.*

Öyleyse, çok sayıda bulgu, Latin Amerika'da demokrasinin seçkinler üzerindeki devrim tehdidi ve oy hakkından dışlananların kolektif eyleminin yarattığı baskı ile geldiği düşüncesi ile tutarlıdır. Ayrıca, demokrasi bir kez oluşturulduğunda, seçkinler, gücü geri alabilmek için darbe düzenlemeye çoğu kez muktedirdirler ve genellikle de bunu isterler.

Son olarak, Avrupa tartışmasının ardından, Latin Amerika'da gelir dağılımdaki uzun dönemli eğilimleri değerlendirmek ilginçtir. Ne yazık ki, Avrupa ile karşılaştırıldığında, konu hakkında bildiklerimiz, Latin Amerika için çok daha azdır. Şekil 3.23'te, Arjantin için Gini katsayısını, Calvo, Torre ve Szwarcberg'in (2001) verisini kullanarak, Sáenz Peña Yasası'nın geçişinden bu yana kullandık. Öyle anlaşılıyor ki Arjantin'de son yüzyıldan bu yana eşitsizlik durumu çok az bir değişiklik göstermiş. Temel eğilim düz olsa da, dalgalanmalar çok ilginç olmuştur. 1916'daki demokratikleşmeden sonra, eşitsizlik 1930'daki darbeye kadar sürekli olarak düşme eğilimindedir. Bundan sonra yatay bir hal alır, ancak daha sonra, Perón'un ilk hükümetinin seçiminin ardından önemli ölçüde düşer. Kısmen demokratik rejimlerin, 1958 sonrası iktidarı üstlenmesi ile rahatlatılmışsa da, 1955 darbesi, eşitsizlikte hızlı bir yükselişe neden oldu. Örneğin, Frondizi, birlik yanlısı politikalar benimseyerek, Perónist oylamaya yaranmaya çalıştı. Ancak, Perón'un ikinci hükümeti ile birlikte gerçek demokratikleşme, 1973 sonrasında, eşitsizliğin düşmesine yol açtı ve 1976 darbesi, eşitsizliğin dramatik artışına neden oldu. Diğer bulgular da bu genel modeli destekliyor. Örneğin, Arjantin'de ulusal gelir içinde ücretlerin payı, erkeklere genel oy hakkının kabulü döneminde, yüzde 28 olarak tahmin edilmişti, demokratik siyasetin ilk on yılında yüzde 42'ye yükseldi. Demokrasi diktatörlüğe

terk edildiğinde, ücretlerin payı düşüşe geçti (Diaz-Alejandro 1970; Randall 1978, s. 29). Benzer şekilde, Perón'un ilk hükümeti döneminde, ücretlerin ulusal gelir içindeki payı birkaç yıl içinde yüzde 10'dan fazla arttı, fakat tüm bu kazanım ve fazlası, 1970'lerdeki askeri darbelerle kaybedildi (Di Tella ve Dornbusch 1989). Bu hareketler bizim çerçevemiz ile tutarlıdır. Demokratikleşme, yoksul grupların siyasete dahil olmasına yol açtı ve dolayısıyla bu gruplar lehine politikalar üretilmesini beraberinde getirdi. Arjantin'deki pek çok darbe, açıktır ki, bu politikaları tersine çevirmek itkisi ile yapılmıştır. Bu niyet ve siyasal güçler gelir dağılımı verisi üzerinde kendini gösterir. Demokrasi eşitliği, demokrasidışı eşitsizliği teşvik etmek eğilimindedir. Bunun istisnası, Menem başkalığındaki hükümetin, Perónist emek yanlısı politikaları terk etmesiyle, 1990'lardan bu yana eşitsizliğin hızlı yükseliyor olmasıdır.

Berry ve Urrutia (1976) ve Londoño (1995), Kolombiya için eşitsizliğin 1938 ve 1960'ların ortasına kadar olan dönemde arttığını ve daha sonra 1990 yılına kadar tekdüze olarak düştüğünü göstermişlerdir. İlginçtir ki, 1948'den 1958'e kadar olan dönem demokrasidışı rejimin hâkim olduğu dönemdir. İlk önce, 1948'den 1953'e kadar, otoriter yarı-demokratik Muhafazakâr Mariano Ospina Pérez ve Laureano Gómez rejimleri, muhalif siyasetçiler taciz edilip kongre kapatılmıştı ve daha sonra 1958'deki yeniden demokratikleşmeye kadar askeri rejimler hüküm sürdü.

Uzun vadeli gelir dağılımını etkileyen diğer unsurlar, reel ücretler ve reel toprak bedelleri arasındaki ilişkiyi ele alan çalışmalardan çıkarılabilir. (O'Rourke, Taylor ve Williamson 1996, Williamson 1999, Bértola, 2000; Bértola ve Williamson 2003). Bu veri, Latin Amerika ülkelerinin çoğunda eşitsizliğin 1880'lerden Büyük Depresyon'a kadar olan dönemde yükseldiği izlenimini veriyor. Bu yazarlar, bunun nedeni olarak, öncelikle, toprağı bol olan ülkelerin tarım ihracatçısı ülkeler olarak dünya ekonomisine dahil olmasını gösteriyorlar. İlginç bir şekilde, eşitsizlikteki bu yükselişin, bilhassa, Arjantin ve Uruguay gibi ülkelerde dile getirildi, sözü geçen ülkeler uluslararası ticarete en fazla dahil olmuş ülkelerdi ve ayrıca bu ülkeler ilk demokratikleşen ülkelerdi.

Latin Amerika deneyimi kapsamında, demokrasilerin kayda değer yeniden dağıtım programları başlatmış olduğu pek çok örnek vardır. Kosta Rika'da bile, ki burası görece eşitlikçi tarihi olan bir ülkedir, Chalker'ın (1995, s. 104) görüşü şöyledir "Kosta Rika'da eşitlikçi olmak konusunda en göze çarpan ölçüt 1960'lar ve 1970'lerde ortaya çıkmıştır, bu dönemde gelir dağılımındaki konsantrasyon azalmıştır. İlginçtir ki bu, demokratik politikalara, sebep olmaktan daha çok bir sonuç oldu." Engerman, Mariscal ve Sokoloff (1998), Avrupa için olduğu kadar, Latin Amerika için de daha genel saptamalarda bulundular, eğitimin geniş alanlara yayılması ile demokratikleşme arasında güçlü bir tarihi bağ olduğunu söylediler.

6. Literatür

Demokrasinin ortaya çıkışı, konsolidasyonu ya da çöküşüne dair olan analizimiz, geniş ve biraz da heterojen olan siyaset bilimi ve sosyoloji literatürü ile bunlara göre daha küçük olan, ekonomistlerce kullanılan daha yeni formel matematiksel modeller üzerine inşa edilmiştir. Ekonomide bir şaka vardır, yaptığınız herhangi bir açıklama Marshall'ın *Principles of Economics* (İktisadın İlkeleri) eserinde zaten bulunur. Benzer bir şekilde, demokratikleşme ya da konsolidasyona dair literatürün herhangi bir yerinde, herhangi bir biçimde yer almayan bir iddia hayal etmek oldukça güçtür. Örneğin, Huntington (1991, s. 37-8), demokrasiyi teşvik için söylenmiş olduğunu iddia ettiği yirmi sekiz farklı unsuru listeler. Yine de, bir kimsenin neden herhangi bir nedensel iddiayı benimsemiş olduğu belirsizdir, tıpkı nedensel mekanizmaların neden özellikle farazi nedenleri sonuçlara bağladığının belirsiz olması gibi. Bizim benimsediğimiz analitik yaklaşımın büyük gücü, bu konuların berrak olmasıdır.

Bu kitapta kuramını oluşturmaya çalıştığımız konular Aristoteles ve Platon'a kadar uzanır ve Lipset (1959) ile Moore'un (1966) çalışmalarından bu yana pek çok akademik çalışmanın merkezi haline gelmiştir. Bu bölümde, çalışmamızın mevcut literatürdeki ana akım ile nasıl uyumlu olduğunu anlattık ve hangilerinin literatüre büyük katkısı olduğunun altını çizdik. Kitap ilerledikçe, bizim bulgularımızın mevcut çalışma ile nasıl ilintilendiğini ve akademik literatürdeki belirli, teorik ve ampirik iddiaları kapsamlı olarak tartıştık.

Lipset'in (1959) çalışması, 'modernleşme' teorisinden ilham alır, demokrasi ile kişi başına gelir arasındaki güçlü ampirik korelasyon üzerine kurulmuştur. Ona göre demokrasinin ortaya çıkabileceği toplum; modern, kentleşmedeki yükselişe ilişkin bir süreci olan, sanayinin artan ölçüde önem taşıdığı, yüksek eğitim düzeyi olan, 'karmaşıklık' düzeyinin arttığı bir toplumdur. Moore'un (1966) çalışması bir ölçüde, biri demokrasi diğerleri faşizm ve komünist devrim olan, "modern dünyaya giden yollar" üzerine üç vurgu ile modernleşmenin kesin sonuçlarına dair bu odaklanmayı sınamıştır. Her iki akademisyen de, altta yatan sosyo-ekonomik faktörlerin, demokrasinin ne zaman ortaya çıkacağını nasıl belirlediği üzerinde durmuştur. Moore'un çalışmaları ile Luebbert'in (1991) daha yakın zamanda yapmış olduğu katkılar, sınıf yapısı ve tarımın örgütlenmesi ile burjuvazinin gücü gibi sonraki siyasal rejimler ile başlangıçtaki toplumsal koşulları birbirine bağlamıştır. Örneğin, Moore'un teorisinde, demokrasinin ortaya çıkması, tarımın ticarileşmesi ve artık feodal ya da yarı feodal emek ilişkileri ile nitelendirilmediği ve burjuvanın güçlü olduğu durumlarda mümkün oluyor.

Bu "yapısal" yaklaşımlar 1970'lerde, çok deterministik ve apolitik oldukları söylenerek, özellikle de Rustow (1970), Linz ve Stepan (1978) ve Linz (1978) gibi pek çok siyaset bilimcinin saldırısına uğradı. Bu eleştiri, odaklanmayı demokratikleşmeden demokrasinin çöküşüne doğru çevirdi. Linz ve Stepan tarafından denetlenen, demokrasinin çöküşü üzerine karşılaştırmalı proje litera-

türe yeniden yön verecektir. Onlar, "siyasal sürecin kırılmasına yönelik dinamikler üzerine sistemli ilginin" yönetimini savunurlar (1978, s. ix). Onlara göre, demokrasinin çöküşünü sosyo-ekonomik yapılar ya da durumlar belirlemez fakat bunlar yerine, bu çöküş demokrasi yanlısı ve karşıtı aktörlerin belirgin tercihlerinin sonucudur (Linz 1978, s. 4). Daha da açık söylemek gerekirse, Linz (1978, s. 50), demokrasinin çöküş sebebini 'güvenirliğini' kaybetmesi olarak gösterir ve demokratik siyasetçilerin siyasal problemleri çözme konusundaki başarısızlıklarının demokrasinin çöküşünü getirdiğini savunur. Modernleşme tartışmasının odak noktası Lipset için bireylerin ya da grupların tercihleri değilse bile, Moore (1966) analizine seçimleri dahil eder --örneğin burjuvazinin aristokrasi ile bir koalisyon yapıp yapmayacağı konusu. Yine de, böyle bir seçimi yapmayı neyin belirlediği analizinde berrak değildir.

Modernleşme teorisi O'Donnell'ın (1973) da saldırısına uğradı, ona göre, Latin Amerika'da 1960 ve 1970'lerde demokrasinin çöküşü demokrasi ile gelir arasındaki güveni ve modernleşmenin demokrasiyi teşvik ettiği düşüncesini zayıflattı. Askeri darbelerin en zengin Latin Amerika ülkelerinde gerçekleştiğine işaret etti -örneğin, Arjantin, Uruguay ve Brezilya.

1980'lerde, güncel olayların devamında, araştırma tekrar odak noktası oldu, bu kez demokratikleşmeye yeniden dönüldü. Buradaki en umut veren çalışma, O'Donnell, Schmitter ve Whitehead'in "geçişler" projesiydi; sonuçları O'Donnell ve Schmitter'ın (1986) son derece etkili kitabında yayımlandı. Linz ve Stepan'ın metodolojik görüşlerinin çoğunu, demokratikleşme üzerine yapısal açıklamaların yetersiz olduğunu savunarak takip ettiler (1986, s. 4). O'Donnell ve Schimtter'ın kitabı, demokratikleşmeye yol açacak ilgili süreçlerin ve sürece dahil olan çeşitli aktörlerin netleştirilmesi için bir çerçeve sunuyor; örneğin, otoriter bir rejimde, "sertlik yanlıları" ile "ılımlılar" arasındaki etkili ayrımı belirlediler. Kitap daha sonra, otoriter bir rejimin sonu ile demokrasinin başlangıcında, ilgili gruplar, durum çeşitleri ve ikilemler arasında ortaya çıkabilecek çeşitli etkileşimleri anlatır. Bu gelenekte yapılan araştırmaların çoğu, demokrasinin, bireylerin, çevresel faktörlerce kısıtlanmış istekleri ve kararları doğrultusunda oluştuğunu vurgulamak eğilimindedir (Di Palma 1990 bu tezin belki de en uç versiyonudur). Aslında kitap, demokratikleşmenin ne zaman oluştuğuna dair bir açıklama içermiyor, bunun yerine, konuyla ilgili birkaç genelleme barındırıyor ki en meşhuru şöyle:

> *Otoriter rejimin kendisindeki önemli bölünmelerin başlangıcı bir son olmayacağını -doğrudan ya da dolaylı- bir geçişin var olmadığını iddia ediyoruz, ilkesel olarak bu bölünme sertlik yanlıları ile ılımlılar arasındaki dalgalı bölünmedir.* (O'Donnell ve Schimtter 1986, s. 19)

Bu geçiş literatürünün en son vücut bulduğu hal ve 1990'larda siyaset bilimi araştırmacıların en çok odaklandıkları konu demokratik konsolidasyon olmuştur. Linz ve Stepan'ın (1996) çalışması en merkezi olandır. Bu literatür, demokrasinin doğasındaki farklılıkları ve otoriter rejimlerden demokratik

rejimlere giden farklı yolların varlığını vurgular. Önceki bir makalede, Stepan (1986) demokrasidışı rejimlerden demokratik rejimlere geçişte on farklı yolun olduğunu ileri sürmüştü. Merkezde olan düşünce demokrasinin aldığı biçim, bir kez oluşturulduğunda bu bir önceki rejimin doğasına bağlıdır. Örneğin, Linz ve Stepan, demokrasidışı rejimi dört farklı tipe ayırmıştır: otoriter, totaliter, post-totaliter ve sultanlık rejimi. Onların düşüncesinde, nasıl bir demokrasinin ortaya çıkacağı oradaki demokrasidışı rejimin niteliğine bağlıdır. Örneğin, Kuzey Kore'de (totaliter) konsolide bir demokrasi yaratılmak istendiğinde karşılaşılacak sorunlar Kongo'da (sultanlık) yaratılmak istendiğinde karşılaşılacak sorunlardan çok farklıdır (Linz ve Stepan 1996, s. 55).

Demokratik konsolidasyon üzerine olan literatür, politik kültür üzerine düşüncelerde yeniden bir diriliş olarak da ve konsolidasyonun nasıl belirlenebileceği konusunda önemli bir etken olarak görüldü. (Almond ve Verba 1963; Diamond 1999).

Diğer çalışmalar da yapısal ve aktör temelli yaklaşımları demokrasi ve onun konsolidasyonuna eklemlendirmeye çalışmışlardır. Huntington (1991), demokrasiyi etkileyen faktörlerin karmaşık ağını tasarladı ve bu faktörlerin o yerin hangi demokrasi "dalgasını" benimsediğine göre farklılık gösterdiğini savundu. Örneğin, Birinci Dünya Savaşı'ndan önceki Birinci dalga ile ilgili, modernleşme, kentleşme, orta sınıfın oluşturulması ve azalan eşitsizliğe vurgu yaptı (s. 39). İkinci dalgada vurgusu, İkinci Dünya Savaşı'nın etkisi ve imparatorlukların çöküşü üzerine kaymıştır (s. 40). Üçüncü dalga ile ilgili olarak Huntington, beş faktörün önemine vurgu yapmıştır (s. 45-6): (1) 1970'lerdeki petrol şokları ile uyarılmış ekonomik durgunluğun yarattığı otoriterliğin meşruiyet krizi ile 1980'lerdeki uluslararası borç krizi; (2) 1960'larda yaşanan gelir artışı ve eğitimdeki yükseliş; (3) Katolik Kilisesi'nin tutumundaki değişim; (4) Uluslararası kurumların, Amerika Birleşik Devletleri'nin ve Sovyetler'in tutumundaki değişim; ve (5) "kartopu" ya da gösterilerin etkisi demokrasinin yayılması ve uluslararası alanda yaygınlaşmasına yol açtı. Huntington'ın, demokrasinin gelir seviyesi üzerindeki etkisi konusundaki tartışması Lipset'inkinden farklıdır. Ona göre (s.106), "daha yaygın okur-yazarlık, eğitim ve kentleşme, daha geniş bir orta sınıf ve demokrasiye destek veren tutum ve değerlerin gelişimi ile yüksek ekonomik refah seviyesinin" üçüncü dalgadaki demokrasiyi kolaylaştırdığını savunmuştur. Ancak, "demokrasiyi destekleyen sosyal, ekonomik ve dış koşulların oluşumu, demokrasi üretimi için hiçbir zaman yeterli değildir. Motivasyonları ne olursa olsun, politik liderlerin bazılarının bunun olmasını istemesi gerekir" (s. 108).

Bu nedenle, yapısal koşullar gereklidir ancak demokrasinin ortaya çıkması için yeterli değildir. Huntington'ın demokratikleşme süreci analizi pek çok açıdan O'Donnell ve Schmitter'ın (1986) analizini yansıtır. O rejim ve muhalefetteki biçimlenmiş aktörler setinin ana hatlarını belirler ve demokrasinin belli grupların güçlü olması ya da belli etkileşim setlerinin oluşması durumunda

ortaya çıkacağını savunur (s. 123-4, 142). Bir teori sunmak yerine, Huntington bu tartışmayı farklı durumlar taksonomisi üretebilmek için kullanır ve demokratikleşmenin üç yoluna odaklanır.

Bizim çalışmamıza yakın olan Dahl (1971), demokrasiyi anlamak için çok basit ve çekici bir çerçeve önerdi. Demokratikleşme ile ilgili temel konunun şu olduğunu savundu:

> *Mevcut yönetimdekiler açısından bakıldığında, böylesi bir değişim, yeni dahil olan bireylerin, grupların ya da çıkarların sözcüleri tarafından değiştirilebileceği hedeflerinin (ve onların kendilerinin) bir sonucu olarak çatışmanın yeni olasılıklarını da barındırır.*
> *Muhaliflerinin sorunu kendileri açısından sorunun yansıyan resmidir...*
> *Bu nedenle, hükümet ve muhalefet arasındaki en büyük çatışma, büyük olasılıkla, her birinin diğeri için politika yapma sürecine etkin katılımının olanaklarını reddetmesi olacaktır... hükümet ile muhalefet arasındaki çatışma büyüdükçe, her birinin diğerini tolere etme imkânı daha da maliyetli olacaktır.* (s. 14-15)

Dahl'ın demokratikleşme teorisi, muhalefeti tolere etme maliyeti düştüğünde, onlara imtiyaz vermeye hazırdırlar ya da baskı maliyeti çok yüksek olduğunda, iktidardakiler demokratikleşecektir (1971, s. 15-16). Kendisi daha sonra bu maliyetler, bu nedenle de demokratikleşmeyi etkileme imkânı yüksek unsurlar hakkında bir dizi iddiada bulunur. Dahl, mekanizmaları açısından demokrasinin gücün toplum içinde yaygın olarak dağıtıldığında ortaya çıktığı iddiasında bulunur, o bu durumu 'çoğulcu' düzen olarak adlandırır. Toplum çoğulcu ise -bir şey sebep olur, örneğin, gelirdeki büyüme ve sanayileşme- baskı maliyeti yüksek ve eş zamanlı olarak da hoşgörü maliyeti düşük olacaktır.

Barrington Moore'un (1966) burjuva ve orta sınıf üzerine tespitinin tersine, sonrasında yapılan önemli ve iddialı çalışmalar -özellikle Therborn (1977) ve Rueschemeyer, Stephens ve Stephens (1992)- yoksul ve işçi sınıfının demokratikleşme sürecinde önemli bir rol oynadıklarını vurgular. Onların teorisinde işçi sınıfı demokrasi yanlısıdır ve yeterince güçlü olduklarında, demokrasi konusunda baskı yapabilirler. Güç ilişkilerini üç güç dizisi belirler (s. 5). Rueschemeyer, Stephens ve Stephens'ın dikkat çektikleri gibi:

> *Öncelikle, farklı sınıflar ve sınıf koalisyonları arasında güç dengesi bulunur. Bu... diğer iki güç konfigürasyonları -yapı, kuvvet ve devlet aygıtının otonomisi ve sivil toplum ile iç ilişkileri ve ulusötesi güç ilişkilerinin sınıfın güç dengesi ile devlet üzerindeki etkisi- ve toplumsal ilişkilerce tamamlanır.*

Onların teorisinde demokratikleşmenin ardındaki temel itici güç, işçi sınıfının gücünü artıran kapitalist gelişimdir (s. 58).

Bir başka önemli çalışma Haggard ve Kaufman'ın (1995) eseridir. Eserlerinde demokratikleşmenin çöküşünde ekonomik krizlerin önemini göstermeye odaklanmışlardır ve daha sonra demokratikleşme, ekonomik politika reformu ve demokratik konsolidasyon arasındaki etkileşimi incelemişlerdir. Çalışmaları,

krizler ile demokratik geçişler arasındaki başlıca aktarım mekanizmasını ele alır, onlara göre bu, krizlerin demokrasidışı rejimlere karşı toplumsal huzursuzluğu beslemesidir. Örneğin vaka çalışmalarında,

> *...derinleşen ekonomik zorluklar özel sektör içindeki muhalefeti teşvik eder ve geniş sosyal ve seçime yönelik hareketlerin mobilizasyonuna katkıda bulunurlar.* (s. 45)

Ayrıca şunu da buldular

> *"doğrudan eylem kampanyaları"-rejim karşıtı gösteriler, genel grevler ve gösteriler- ayrıca otoriter çekilmeler içinde belirgin bir şekilde yer alır.* (s. 63)

Devlet kurumlarının kökenleri üzerine demokratikleşmeye alternatif kuramsal yaklaşımlar, sosyolojik literatürde de dayanak buluyor. Bu argüman özellikle Tilly (1990) ile ilişkili ve son zamanlarda Herbst (2000) tarafından Afrika'ya uygulandı. Kralların, savaşmak için kaynaklara, özellikle de vergilere gereksinimleri vardır. Seçkinleri vergi ödemeye ikna etmek için kralların taviz vermesi gerekir, bunun hayat bulmuş şekli de temsil kurumlarının oluşturulmasıdır. Bu açıklamada, demokrasi kral ve seçkinler arasındaki bedelden doğar, böylece seçkinler vergiler karşılığında temsil ile ödüllendirilirler. Afrika'da, demokrasinin yokluğu, kolonyal devlet oluşumunun öncesi ve sonrasına ait belli bir sürecin sonucudur, bu da siyasal seçkinlerin vatandaşlara savaşmak için vergiler karşılığı hiçbir zaman imtiyaz vermek zorunda kalmadığı anlamına gelir.

Devletin oluşumu üzerine bu araştırma, Bates ve Lien (1985), Bates (1991), Rogowski (1998) ve Tilly (2004) tarafından yapılacak demokratikleşme analizine ilham kaynağı olmuştur. Bu akademisyenler için, daha genel olarak temsil kurumlarının kökeni gibi demokrasi de, vergi toplayabilmek adına otoriter güç sahiplerinden gelen imtiyazdır. Vergi matrahı ne kadar elastik ise otoriter iktidar sahiplerinin anlaşma olmadan vergi toplamaları da o derece zor olur ve imtiyaz elde etme olanağı da o kadar fazla olacaktır -burada demokrasi anlamına geliyor. Bu nedenle, Bates (1991, s. 25) demokrasinin, tarım toplumunda, fiziksel ya da beşeri sermayenin hâkim olduğu toplumlara göre daha az olası olduğuna işaret ediyor -çünkü toprağın vergilendirilmesi kolaydır-. Ayrıca, otoriter iktidar sahiplerinin demokrasiden ne kadar az korkarlarsa ona katlanma isteklerinin o oranda fazla olacağı argümanını geliştirir. Bu argümanı, demokrasi açısından onların ekonomik gücüne bağlar -demokratlar, eğer yeterli ekonomik güçleri varsa, daha önceki seçkinlere zarar veremezler çünkü belki de seçkinleri vergilendirmek ekonomide çöküşe yol açabilir. Rogowski (1998), benzer biçimde, vatandaşların demokrasiye doğru giderken çıkışa yönelme kabiliyetlerinin etkisini vurgulamıştır- sesin çıkışı engellediği bir durum.

Son tahlilde bizim çalışmamız, siyasal kurumların taahhüt sorununu nasıl çözdüğünü vurgulayan literatür üzerine kurulmuştur. North ve Weingast (1989)'nın ufuk açıcı makalelerinde ve Weingast'ın (1997, 1998) eserlerinin de önemli ana temasını oluşturur.

7. Bizim Katkımız

Bu kitaptaki düşünceler Acemoğlu ve Robinson'da (2000a,b, 2001, 2002) ortaya koyduğumuz çerçeve üzerine kurulmuştur. O çalışmada, rejim geçişleri konusunu, yeniden dağıtımdaki çatışma çerçevesinde, demokrasinin temel fikrinin, devrimi saf dışı bırakmak için seçkinin güvenilir taahhüdünden geliştirildiği ve önemli karşılaştırılabilir sabit sonuçlar elde edildiği şeklinde ortay koymuştuk, örneğin eşitsizlik ve demokrasi arasındaki ters U ilişkisi o çalışmanın ürünüdür. Bizim çalışmamız, demokrasinin oluşumunun ve konsolidasyonunun ilk sistematik formel analizini verir.

Bu konular hakkında bizim analizimiz formel siyasal ekonominin geleneğinde yer alır; bu nedenle karmaşık sosyal olaylara basit birleşik açıklamalar arıyoruz. Bir önceki tartışmadan da anlaşılacağı gibi, bu, rejim değişiklikleri konusunda ana akım siyasal bilimler literatürünün dışında bir arayıştır. Bunun yerine, bu literatür 1970'lerden bu yana Linz ve Stepan'ın (1978, s. xi) "makro-siyasal güçlerin tarihselliği, tarihdışı sosyobilimsel modellerin genellemesinin büyük ölçüde soyutlanmasını engeller... geçmişteki tüm durumlar ve gelecekteki herhangi bir duruma uygulanabilir" görüşünü takip etmiştir. Rejim değişikliklerinin analizi için teorik çerçeve eksikliği bazı akademisyenlerce sevinçle karşılanmıştır, O'Donnell ve Schmitter'ın (1986, s. 3) konu ile ilgili görüşleri şöyle, "Bu uzun kolektif çabanın ne sonunda ne de başında, durum çalışmalarına uygulayacağımız ya da onları sınayabileceğimiz bir "teorimiz" ve temalı makalelerimiz yoktu." Şöyle devam ediyorlar,

> *Eğer böylesi süreçleri formüle eden teoriyi oluşturmaya cesaretimiz olsaydı, "belirsiz" sosyal değişim ve büyük ölçekli dönüşümler sorununa dair daha geniş bir araştırmayı içeren bir bölüm yazmak gerekirdi ki bu dönüşüm, sonuca kılavuzluk edecek ve onu öngörecek, yetersiz yapısal ya da davranışsal parametreler olduğunda ortaya çıkar. Böylesi bir teori, rastlantı ve belirsizliğin unsurlarını, yetersiz bilgi ile acele alınan çok önemli kararları, çözümsüz etik ve ideolojik ikilemlerle karşı karşıya olan aktörler gibi unsurları içerebilmelidir.*

Karşılaştırmalı politikalar konusunda en prestijli yayın olan, *World Politics*'te demokratikleşme literatürü üzerine yer alan yeni bir ankette şunlar belirtilmiş,

> *Üçüncü dalgadaki literatür, demokratikleşmeyi kolaylaştıran ve engelleyen unsurlara dair biz dizi genel önermeler sunuyor. Aşağıdakiler en önemlileridir:*
>
> *1. Demokrasinin ortaya çıkması için birkaç önkoşul vardır.*
> *2. Demokrasinin ortaya çıkabilmesi için tek faktör yeterli ya da gerekli değildir.*
> *3. Bir ülkede demokrasinin ortaya çıkışı nedenlerin bir kombinasyonudur.*
> *4. Demokrasinin ortaya çıkışındaki sorumlu nedenler onun konsolidasyonunu teşvikteki nedenlerle aynı değildir.*
> *5. Demokratik geçişi ve konsolidasyonu teşvik eden nedenlerin kombinasyonu ülkeden ülkeye değişiklik gösterir.*

6. *Demokratikleşmenin bir dalgası konusunda genel olarak sorumlu olan nedenler kombinasyonu diğer dalgalardaki sorumlu nedenlerden ayrışır*. (Shin 1994, s. 151)

Öyle görünüyor ki, "genel önermeler" diyebileceğimiz önermeler, genel önermelerin olmadığına dair önermelerdir. Demokratikleşmelerin, mikro detaylarına bakıldığında, müthiş karmaşık sosyal fenomenler olduğu konusuna itiraz etmiyoruz. Yine de, sosyal bilimcilerin anlamaya çalıştıkları herhangi bir konu hakkında da böyle söylenmeyebilir mi? Toplumsal dünya konusunda herhangi bir sistematik anlayış geliştirmek, basitleştirerek devam etmeyi (yine Occam'ın usturası) ve detaylarından arındırmayı gerektirir. Belki bu kitapta, hangi faktörlerin üzerinde duracağımız hangilerini dışarıda bırakacağımız konusunda yanlış kararlar aldık, ancak soruyu, demokratikleşmenin önsel değerlendirmelerle nasıl karmaşık bir fenomen olduğu açısından değil sadece teorinin bilimsel ve ampirik kullanışlılığı açısından cevaplandırabiliriz.

Bizim açımızdan, demokratikleşme ile ilgili genel bir önerme, hangi güçlerin demokrasiye yol açma eğiliminde olduğuna dair, mikroekonomik bir modelden elde edilmiş, ampirik bir iddia olabilir. Bizim teorimizde, bunu pek çok faktör etkileyebilir: gruplar arası eşitsizlik, siyasal kurumlar, ekonominin yapısı ve küreselleşmenin doğası ve bağlamı, birkaçı olarak sayılabilir. Teorimiz, biçimin karşılaştırmalı durağanlık öngörüsü için bize olanak sağlar: diğer unsurlar eşit tutulduğunda, eşitsizlikteki azalma eşitsizliğin oldukça fazla olduğu bir toplum yaratır bu da demokratikleşmeyi daha da mümkün kılar. Belli ve son derece eşitsiz bir toplumda, 1980'lerdeki Güney Afrika düşünülebilir, demokratikleşme belki de eşitsizliğin azaldığı durumlarda gerçekleşebilir. Yine de, bu eşitsizliğin azalışının mutlaka demokratikleşmeyi doğuracağı anlamına gelmez. Bir başka son derece eşitsiz demokrasidışı toplumda, eşitsizliğin düştüğünü ancak, demokratikleşmenin ortaya çıkmadığını gözlemleyebiliriz çünkü demokratikleşmeyi cazip kılan unsurları da azaltan başka bir şey daha değişmiştir (örn., küreselleşme değişikliklerinin derecesi).

Yaklaşımımızın, rejim geçişleri üzerine siyaset bilimi ana akımındaki araştırmaların çoğuyla kolaylıkla uyuşmadığı gerçeğine rağmen, literatürün yakından okuması yapıldığında bizim odaklandığımız dağıtımsal çatışmanın, demokratikleşme ve darbeleri anlamak konusunun kalbinde yer aldığı tüm yazarlarca kabul edilmiştir. Örneğin, O'Donnell ve Schmitter (1986), otoriter rejimlerdeki bölünme geçişler ile örtüşmektedir düşüncesinin üzerinde duruyor olsalar da, otoriter rejimlerin ancak zorlama ile karşı karşıya kaldıklarında liberalleştiklerinin farkına varmışlardır, O'Donnell ve Schmitter'ın konu hakkındaki görüşleri şöyle

birkaç genellemeyi sunmak mümkün... İlk olarak, bilinen önceki siyasal demokrasiye geçişlerde bir temel kısıtlama gözlemlendi... burjuvazinin mülkiyet hakları dokunulmazdır. (1986, s. 68-9)

"Bizim örneklemimizdeki otoriter rejimlerin çoğu, bilinçli olarak burjuvazinin çıkarlarını gözetmişlerdir" (s. 52), bu cümle göz önüne alındığında sonucun böyle olması şaşırtıcı değildir. Çalışmalarının diğer yerlerinde dile getirdikleri yaklaşımlar bizim yaklaşımımızla büyük ölçüde tutarlıdır. Örneğin, onların demokratikleşme konusundaki iddiaları (s. 11) "şiddet tehdidi ve hatta sık sık gerçekleşen protestolar, grevler ve gösteriler hemen hemen her zaman vardır," şeklindedir, bu iddia bizim yaklaşımımızın da yapı taşlarından biridir. İlginçtir ki, Linz'in (1978) analizinde ortaya çıkan demokratik kırılma da bu temek fikir ile tutarlıdır (s. 14-15,20).

Bizim çerçevemiz ise literatürdeki belli temalar üzerine inşa edilmiştir. Teorimizin kalbinde, Dahl (1971)'in de tartışmasına yakın olan, ödünleşmeler bulunuyor, ondan farklı olarak biz ödünleşmeleri, aktörlerin taahhüt yetisini nasıl etkilediği konusunda siyasal kurumların gerçek rollerinin olduğu daha geniş bir çerçeveye oturtup, baskı ve demokratikleşme arasına yerleştirdik. Moore'un (1966) çalışması da bizim araştırmamız için net bir ilham kaynağı olmuştur, hem kitabımızın başlığı hem de Birinci Bölüm'de ele alınan 'demokratikleşme yolları' taksonomisi ilhamını buradan alır. Biz devrimleri kapsamlı olarak çalışmadığımızdan ve faşizmin kaynağı sorununu tamamen dışarıda bıraktığımızdan, onun odaklandığı konuların sadece alt kümelerine odaklandık. Ekonomik yaklaşımımız da onun sosyolojik yaklaşımından çok farklı, metodolojik bireyselciliğe olan vurgumuz ona göre daha açık mikroekonomiler sunduğumuz anlamına gelir. Bu hususta bariz bir olgu, orta sınıfın gücü ile demokrasi arasında oluşturduğumuz bağlantıdır. Orta sınıfın gücü, farklı aracılar açısından, demokrasinin maliyetleri ve faydalarını etkileyebilir ve böylece demokrasinin oluşturulma olasılığı gündeme gelir düşüncesinden yola çıkarak açık seçik mekanizmalar geliştirdik.

Çalışmamız, Therborn (1977) ve Rueschemeyer, Stephens ve Stephens (1992) gibi akademisyenlerin çalışmaları ile benzer özellikler gösteriyor. Ortak temalar çok olsa da bizim çalışmamız sözü geçen akademisyenlerin çalışmalarından oldukça farklı çünkü biz, demokrasinin yükselişi ve konsolidasyonuna dair çeşitli unsurlara ilişkin, çok daha fazla mekanizma geliştirdik. Therborn ve Rueschemeyer, Stephens ve Stephens demokratikleşmeyi kapitalist gelişimin bir sonucu olarak görür. Onlar böyle bir gelişimin sınıfsal güç üzerindeki etkilerine Lipset'ten daha fazla vurgu yaparlar, ancak onların açıklaması aynı ampirik gerçekliğe dayanır. Ancak, kapitalist gelişimin demokrasiye nasıl neden olduğunu açıklayacak mekanizmayı sunamazlar. Bizim analizimizde, kapitalist gelişim yoksulun demokrasidışı ile mücadele gücünü artırsa da bu sürecin demokrasiye doğru evrileceğini göstermez. Örneğin, eğer böylesi gelişmeler vatandaşların seçkin karşısında kalıcı tehdit oluşturmasına izin verse de, seçkin, inandırıcılığın yeniden dağıtımı yoluyla demokratikleşmeyi göz ardı edebilir. Ya da eğer kapitalist gelişim demokratikleşmeyi yeterince artırırsa ve baskı maliyetini artırmazsa o zaman da seçkinler demokrasiyi teşvik yerine baskıyı kullanmaya ikna olabilir. Bizim yaklaşımımızda, demokrasinin kaderini belir-

leyecek olan, kapitalist gelişimin, vatandaşların gücü ve seçkinin ödünleşim ile baskı arasındaki tercihi üzerindeki etkisidir. Ayrıca analizimiz, başlı başına sermaye birikiminin demokrasiyi teşvik için yeterli olamayabileceğini düşündürmektedir. Daha çok, seçkin için demokrasiye giden yolda önemli olan, demokrasinin maliyetleri ile faydalarındaki değişimde önem taşıyan toplumsal varlıkların yapısındaki değişikliklerdir.

Bu düşünceler bizim çalışmamızın bir yönüne işaret ediyor ki biz bunun orijinal ve önemli olduğuna inanıyoruz. Yazarlardan hiçbiri demokratikleşme konusunu ödünleşme çerçevesine yerleştirmemişlerdi, diğer taviz türleri ve baskı değerlendirilebilir. İkinci Bölümde değerlendirildiği gibi, kısaca söylemek gerekirse, yoksul demokrasiyi ister ve gücü olduğunda da onu alır. Daha da ötesi böylesi bir teori siyasal kurumlara gerçek bir rol sunmaz, elbette, demokrasinin neden ve ne zaman ortaya çıkacağını açıklamak anlamında önemli bir adımdır.

Buna en yakın olan ayrım başlangıçta yapılmış olan ayrımdır, özellikle de O'Donnell ve Schimitter'ın (1986) liberalleşme ve demokratikleşme ayrımı. Onların şemasında, liberalleşme süreci her zaman demokratikleşme sürecinden önce gelir. Liberalleşme ile onların kastı (s. 7) "hem bireyleri hem de sosyal grupları, keyfiyetten ya da yasadışı eylemlerden koruyan, devlet ya da üçüncü taraflarca taahhüt edilmiş, efektif belirli hakların oluşturulması sürecidir. Bireyler düzeyinde, bu garantiler, liberalizmin klasik unsurlarını içerir: ihzar emri (habeas corpus); özel yaşamın ve iletişimin kutsallığı; önceden belirlenmiş yasalarla adil yargılanma hakkı; hareket ve ifade özgürlüğü... ve benzeri." Vatandaşlarca değer atfedilen bu liberalleşme ölçütleri bağlamında, bizim burada çalıştığımız tipte bir imtiyaz (bu imtiyazın parasal bir karşılığı olmadığı açık) meydana getirirler. Önemli ölçüde, O'Donnell ve Schimitter konuyla ilgili şuna işaret ederler

> *tarihsel ilişkileri yakın olmuş olsa da, liberalleşme ve demokratikleşme eşanlamlı değildir... kitlelere hesap vermeden ve çoğunluk bileşenlerinin sonradan gelen altında kurumsallaşması olmadan liberalleşme kolaylıkla manipüle edilebilir ve hükümettekilerin yararına geri çekilebilir.* (1986, s. 9)

Moore (1966), Therborn (1977) ve Rueschemeyer, Stephens ve Stephens'ın (1992) çalışması da sorunludur çünkü onlara göre siyasal çatışma her zaman sınıfsaldır. Ancak, demokrasiye tatmin edici genel bir yaklaşım sağlamak için daha zengin bir kavramsal çerçeveye gereksinim olduğu konusunda epeyce kanıt vardır. Bizim geliştirdiğimiz çerçeve, çok daha geniş çerçeveli bir dizi duruma uygulanabilir.

Moore (1966) ve Dahl'den (1971) bu yana gelen uzun bir gelenek, demokrasinin tarım toplumlarında mümkün olmadığı üzerinde duruyor. Rueschemeyer, Stephens ve Stephens (1992, s. 8) bunun gerekçesini şöyle açıklıyorlar; "Ucuz emeğe dayalı, toprak sahibi üst sınıf, en kalıcı anti-demokratik güçtü. Onlar için demokratikleşme, işgücü arzı kaybı olasılığının ortaya çıkması an-

lamını taşıyordu." Bu mekanizma makul olsa da Latin Amerika bulgusu da demokrasiye karşı toprak sahiplerinin çıkarları ile uyumluydu çünkü topraklarını kaybetme tehlikesi ile karşı karşıya kaldılar. Biz bu düşünceyi, onunla ilişkili, darbelerin maliyetinin varlıkların yapısından nasıl etkilendiği gibi diğer düşüncelerle birlikte daha yoğun ele alıp geliştirdik.

Demokrasinin, bir toplum içi potansiyel çatışma ile karşı karşıya kalındığında kabul edileceği gerçeği üzerinde duruyoruz (Therborn 1977; ve Ruescheneyer, Stephens ve Stephens, 1992). Biz tarihsel literatürü okurken şunu söylüyoruz; Collier'in (1999), "seçkin projesi" olarak adlandırdığı seçkinlerin dış baskı dışında kalan nedenlerle demokrasiyi oluşturma durumu nadir bir örnektir ve genellemelerin temelini oluşturamaz. Ayrıca biz, demokrasinin devlet oluşumunun bir yan ürünü ve muhtemelen dış tehditlerce teşvik edilen mali tabanın genişletilmesi olduğuna da inanmıyoruz.

Buna karşılık, genellikle O'Donnell ve Schmitter (1986) ile ilişkilendirilen seçkin projesi yaklaşımı, demokratikleşmeye giden yolda dışarıdan gelen sosyal baskının rolünü önemsemez ve bunun yerine otoriter rejimlerdeki iktidar içi çatışmalar üzerinde durur. O'Donnell ve Schmitter'ın seçkin ayrımları bunun bir parçası ve tartışmasız pek çok demokratikleşmede yer aldı. Collier'in bu ifadeyi kullanımı daha geniştir çünkü kendisi bunu, ondokuzuncu yüzyıldaki bazı demokratikleşme eğilimlerini -ki bu eğilimler kendilerine olan desteği artırmak için geniş oy hakkı ile doğmakta olan siyasal partiler olarak anlamlı bir biçimde yerlerini aldı (klasik örnek, 1867'deki Reform Yasası üzerine Disraeli ve Gladstone'un arasındaki rekabettir)- yakalayabilmek için kullanmak istiyordu. Bizim temel bakış açımız, seçkin ayrışmaları, seçkinler arası heterojenliğin açıkça gösterilmesidir ancak bunların nedeni, ilk önce haklarından mahkum kalan vatandaşların mevcut sisteme meydan okumalarından kaynaklanır. Seçkin içindeki heterojenlik ile ilişkili bu meydan okuma, demokrasiye yönelik farklı tutumların oluşmasına neden olur. Biz bu görüşün, O'Donnell ve Schmitter'ın yakın okuması ve analizlerinin temelini oluşturan vaka çalışması bulgusu ile tutarlı olduğuna inanıyoruz. Haggard ve Kaufman (1995) da otoriter seçkinler içindeki bölünmenin önemli olabileceğini fark etti, fakat ayrıca, bu bölünmelerin krizler aracılığı ile de başlatılabileceğini ortaya koydu (s. 31-2). Disraeli ve Gladstone açısından, Sekizinci bölümün de berraklaştırdığı gibi, biz bunun olayların inandırıcı olmayan yorumlaması olduğuna inanıyoruz.

Demokratik konsolidasyon üzerine son literatür açısından, bizim çalışmamız çok daha dar çerçeveli bir dizi soru üzerine odaklıdır. İlginçtir ki, Linz ve Stepan'ın (1996) savunduğu, yola bağımlılık nedeni, yolu dayanak alan her demokratikleşmede vardır yani demokrasidışı miras konsolidasyonun farklı bileşenlerini oluşturmanın zorluğuna yön verir, şöyle ki, yasanın kuralı ya da çalışmanın kapsamı dışında olan patrimonyal olmayan bürokraside olduğu gibi, bu da Schumpeteryan demokrasi tanımı üzerinde bizim odak noktamızı verir. Bu sorular ilginç olsa da, bu kitabın kapsamı içinde sorulan sorular değildir.

Bizim yaklaşımımızın odağında, demokraside gücün paylaşımı pek çok faktöre dayalıdır, buna siyasal kurumların yapısı da dahildir düşüncesi bulunur. Eğer bunlar farklılık gösterirse o zaman demokrasinin çıktıları da farklılık gösterecektir.

Yaklaşımımız oyun teorisi olduğundan, biz de tabii ki böyle bir yaklaşım kullanmaya çalışan literatür üzerine kurduk düşüncemizi. Bu çalışma, Przeworski'deki (1991) kabataslak basit demokratikleşme oyunlarını takip etmekle başladı, Przeworski bunları O'Donnell ve Schmitter'ın (1986) ulaştığı sonuçların bazılarını açıklamak için kullandı. Onun yaklaşımı, Gates ve Humes (1997), Crescenzi (1999) ve Sutter (2000) gibi bir dizi akademisyen tarafından geliştirilmiştir. Diğer akademisyenler, darbe (Cohen, 1994) ya da demokratikleşme (Colomer, 2000) olduğunda metaforlar olarak, özellikle de tutsak ikilemi gibi, basit oyunlara başvurdular.

Bizim vurgumuz, demokrasinin oluşumunda ya da ateşlenmesinde etkin olan unsurların ekonomik güdülenmesi üzerinedir- örneğin, Przeworski (1991) ve Haggard ve Kaufman (1995). Haggard ve Kaufman'ın yaklaşımı şöyle

> *siyasal seçkinlerin, siyasal desteği ya da muhalefeti harekete geçirmeye yönelik fırsatları, ekonomi politik ve performansın farklı grupların gelirlerini nasıl etkilediğine dayalı olacağını varsayalım. Toplam ekonomik performans ve dağıtım sonuçlarının ikisi de tüm siyaset için önemlidir, hem iktidardaki hem de muhalefetteki değişimleri etkiler.* (s. 6-7)

Bununla birlikte, siyaset bilimcilerin geliştirdiği oyun-teorisinin çoğu modelleri, çok az tahminde (kestirim) bulunmuşlardır. Bu çalışmalar ve denemeler, nedensel mekanizmaları açıklayamadıkları gibi başarısız olmuş indirgenmiş biçim modelleri kullanmışlardır. İndirgenmiş modellerden kastımız, farklı oyunculara verilen mükafat (örn., demokrasi ya da diktatörlük), sayısal ya da *x* ve *y* gibi değişkenler kullanarak gösterilmiştir. Zira, demokrasiden 2 mükafat alıyor, diktatörlükten 3 mükafat alıyorsam, diktatörlüğü tercih ederim ya da alternatif olarak, eğer demokrasiden gelen mükafatım *x* ve diktatörlükten gelen mükafatım *y* ise ve $x>y$ ise, o halde demokrasiyi tercih ederim. Böylesi modeller, herhangi bir bireyin ya da grubun tercih ettiği o rejimi neden tercih ettiğini ortaya koymadığı gibi, hangi koşullarda hangi farklı sonuçların ortaya çıkacağına dair sınanabilir tahminler üretmeye de izin vermez. O'Donnell ve Schmitter (1986) takip edildiğinde tartışılır olan, bu akademisyenlerin, bireylerin tercihlerini onların tercih ettikleri eylemler açısından tarif ediyorlar olmalarıdır. Bu durumda söz konusu özne, diktatörlüğü tercih ettiğinden sertlik yanlısı olarak tanımlanıyor. Aynı sorun, Huntington'ın (1991) bu düşüncelerinin kullanımında da ortaya çıkıyor. O'Donnell ve Schmitter gibi o da, belirli ülkelerde ortaya çıkan etkileşimlerin neden diğerlerinde vuku bulmadığını ve demokrasi yanlısı unsurların neden bazı ülkelerde güçlü bazılarında zayıf olduğunu açıklamıyor. Daha da ötesi, yine bir kimsenin siyasal rejimin belirli bir tipine temelde neden taraf ya da karşı olduğu gerçekten izah edilmiyor. İdeal olanı,

bireyin rejim sonuçları üzerinde tercihlerinin, gelir ya da diğer unsurlarla ilgili daha temel gerçeklerden, tabii belirli rejimlerin bu tercihlere etkisi de göz önünde bulundurularak, edinilmesi gerekir.

Belki de, indirgenmiş biçim modellerine olan güven nedeniyle, bu oyun-teorisi literatürü, ilk olarak 1970'lerde Linz ve Stepan tarafından savunulan rejim geçişlerini açıklamak için yapısal ve siyasal yaklaşımlar arasında aynı ikilemi benimsemiştir. Örneğin, Colomer (2000), "Structural versus Strategic Approaches to Political Change" (Siyasal Değişimde Yapısal Yaklaşım Stratejik Yaklaşıma Karşı) başlıklı bölümde şu tartışmayı yürütüyor

> *Demokrasiye geçişler ve rejim değişikliği üzerine literatürde iki temel yaklaşım ayırt edilebilir. Biri, demokrasinin yapısal, sosyo-ekonomik ya da kültürel gerekliliklerini vurguluyor... Diğer yaklaşım, siyasal rejimlere değişimin stratejik sonuçları olarak bakıyor. Burada ana rol aktörlerin seçimleri ve etkileşimlerine verilmiş. (s.133)*

Öyle görünüyor ki böylesi bir ikilemin varlığı siyaset bilimcilerince de kabul görüyor. Shin (1994) konuyu şöyle tartışıyor

> *...bir ulusta yaşanabilir bir demokrasi kurulması artık, zenginlik göstergesi, burjuva sınıf yapısı, hoşgörüye açık kültürel değerle ve dış aktörlerden bağımsız ekonomi olarak tanımlanan modernleşmenin ileri düzeylerinin bir ürünü olarak görülmüyor. Bunun yerine, daha çok stratejik etkileşimler ile siyasal seçkinler arasındaki düzenlemeler, demokratik anayasaların çeşitli türleri arasında bilinçli tercihler seçim ve parti sistemleri olarak görülüyor. (s.138-9)*

Bizim geliştirdiğimiz çerçeve, oyun teorisi üzerine kuruludur ve bireyler ile grupların bireysel motivasyon ve güdülere dayalı stratejik hareket ettiğini ortaya koyar. Ancak bireyler, onların eylemlerini sınırlayan ve durumlarını teşvik eden sosyal ve ekonomik sistemler içerisinde iş görürler. Aslında, yapısal ve stratejik yaklaşımlar arasında hiçbir şekilde bir ikilem yoktur -ikisi birdir ve aynıdır.

Sonrasında, bizim yaklaşımımız, demokrasinin etki alanına dair ampirik tahminler yapabileceğimiz daha zengin siyasal-ekonomi modelleri inşa etmek yönündedir. Birey tercihlerini verili şekli ile işleme alıyoruz, ancak insanların gelir düzeyi, sağlık, servetlerini elde tutma biçimleri ya da seçenekleri ve alternatifleri bakımından farklılıklarını kabul ediyoruz. Bu temellerden yola çıkarak, rejim türleri üzerinden bireysel tercih çıkarımları yapıyoruz. Böylece eğer seçkinlerin üyelerinden biri sertlik yanlısı bir üye ise, bunun böyle olmasını "sertlik yanlısı" davranış biçimini, tercihlerine, zenginliklerine ve fırsatlarına bakarak, onun için en uygun davranış biçimi olduğunu gösterebiliyoruz. İnsanları davranışları üzerinden tanımlamıyoruz.

Çalışmamızın kapsamında başka bir çalışma olmadığını bilsek de elde ettiğimiz sonuçlar, demokratikleşmenin bir dizi diğer yeni biçimsel modelleri ile tanımlanmıştır. Çalışmanıza en yakın araştırma Rosendorff'un (2001) çalış-

masıdır; kendisi Güney Afrika'da demokratikleşmenin ortaya çıkışını, eşitsizliğin azalışı ile birlikte demokrasinin beyazları daha az tehdit eder hale geldiği şeklindeki tartışmayı yürüten bir model geliştirmiştir, bu düşünce açıkça yaklaşımımızın yapı taşlarından birini oluşturur. Boix'in (2003) son kitabı (2001) çalışmamızın, basit statik versiyonu olarak bir demokratikleşme modeli geliştirir, ayrıca Dahl'ın (1971) çizdiği modele de yakındır ve özellikle İsviçre ve Amerika Birleşik Devletleri olmak üzere bunu demokratikleşmenin tarihsel örneklerine uygular. Kitabında bizim yayımlanmış makalelerimizdeki çerçeveyi kullandığından, bu kitapta kullandığımız karşılaştırmalı durağanlık birkaçını akla getirebilir. Örneğin Boix, sözel olarak, ticaretin, çıkışın ve ekonominin yapısının yeniden dağıtım politikalarını dolayısıyla da demokratikleşmeyi nasıl etkilediğini tartışır. Ellman ve Wantchekon çalışmaları da (2000) bizim darbe analizlerimizle ilişkilidir, darbe tehdidinin siyasal partilerin seçim vaatlerini nasıl etkileyebileceğini gösterir. Bu bizim yedinci bölümde yer alan tartışma unsurlarımızdan biridir. Feng ve Zak (1999), Justman ve Gradstein (1999) ve Conley ve Temimi (2001), tarafından verilen diğer bildiriler, demokratikleşmenin farklı biçimsel modellerini sunar. Politik ekonomideki bir başka akım, - Kişer ve Barzel (1991) ve Barzel'in (2001) formel olmayan çalışmasını, Green (1993), Weingast (1997), Gradstein (2002), Bueno de Mesquita, Morrow, Siverson ve Smith (2003) ve Lizzeri ve Persico'un (2004) teorik modellerini de eklersek- demokrasinin siyasal seçkinlerce gönüllü olarak verildiği düşüncesi üzerine kuruludur çünkü bu, bir çeşit piyasa başarısızlığı ya da anlaşmaya dair eksiklikleri çözüyor. Örneğin, Green (1993), yasama kurumlarının oluşturulmasının yönetenler için güvenilir bilgiye işaret etmenin yolu olduğunu savunur. Bir başka çalışma, ayrıntıda farklılık gösterse de yönetenlerin ciddi bir taahhüt sorunu ile karşı karşıya oldukları düşüncesi üzerine kurulmuştur çünkü bu çalışmaya göre taahhütlerini zorlamak için üçüncü tarafları kullanamayacaklardır. Bu nedenle demokrasinin oluşturulması Pareto İlkesi'nin geliştirilmesi ile mümkündür, bu da yönetici ancak gücü paylaştığında güvenirliğini kazanır demektir.

Demokratikleşme konusunda alternatif biçimsel yaklaşım Ades (1995), Ades ve Verdier (1996) ve Bourguignon ve Verdier'den (2000) gelmiştir. Bu bildiriler, sadece varlıklı vatandaşların, sabit bir zenginlik eşiği, gelir dağılımındaki değişimler ve ekonomik gelişimin imtiyazın kapsamını ve dolayısıyla da denge politikası üzerindeki etkilerini oylayabileceğini ve bu konularla ilgili çalışabileceklerini varsayarlar. Bir başka yaklaşım Ticchi ve Vindigni (2003a) tarafından geliştirilmiştir, onların modelinde ülkeler devletlerarası savaşı başlatırlar ve siyasal seçkinler vatandaşlarına savaşmalarını sağlayıcı büyük teşvikler verebilmek için demokratikleşirler.

4. Demokratik Siyaset

1. Giriş

Bu bölümde, demokrasinin oluşumuna götüren faktörleri analiz etmeye başlayacağız. İkinci Bölümde tartışıldığı gibi, bizim yaklaşımımız siyasal kurumlardaki çatışmaya dayanır, özellikle de demokrasinin demokrasidışına karşı olduğu durumlarda. Çatışma, bu rejimlerden çıkan farklı sonuçlardan kaynaklanmaktadır. Bir başka deyişle, farklı siyasal kurumlar, farklı kazanan ve kaybedenler oluşturmak suretiyle farklı sonuçlar doğurur. Sonuçları anlayan çeşitli gruplar, siyasal kurumlar üzerinde tercihlere sahip olurlar.

Bu nedenle, demokrasinin neden ve ne zaman ortaya çıktığına dair analizimize doğru ilk adım, demokrasi ve demokrasidışında kolektif karar alma modellerinin yapımıdır. Demokraside kolektif karar almaya dair literatür (ona eşlik eden demokrasidışında karar almaya dair daha küçük bir literatürle) geniştir. Bizim amacımız bu literatürü taramak değil, ancak, bireysel tercihlerin ve çeşitli dağıtımsal çatışmaların nasıl ekonomik ve sosyal politikalar ile eşleştiğine dair temel noktaları vurgulamaktır. Demokrasilerde kolektif karar alma analizi ile başlıyoruz, Beşinci Bölüm'de ise analizimizi, bu konuyla ilgili olarak demokrasidışı siyasetlere çeviriyoruz.

Demokrasinin en temel özelliği bütün bireylerin (belirli bir yaşın üzerindekiler) oy kullanabilmesi ve hangi toplumsal seçimlerin yapıldığı ve benimsenen siyasetlerin hangileri olduğunun oylamayı etkilemesidir. Doğrudan demokraside, halk doğrudan siyasetler üzerinden oy verebilir. Temsili demokraside, seçmenler hükümeti seçerler, o da hangi politikaların benimseneceğine karar verir. Demokrasinin en temel modelinde, göreve gelmek isteyen siyasal partiler seçmenlere siyaset platformu önererek seçilmeye çalışırlar. Bu bir vergi politikası olabildiği gibi ekonomik ve siyasal politikanın bir başka biçimi de olabilir. Seçmenler daha sonra siyasal partileri görevlendirirler, bu suretle dolaylı olarak siyasetleri de belirlemiş olurlar. Seçmen tercihleri ile partilerin siyaset platformları arasındaki bu etkileşim demokraside uygulanacak politikayı belirler. Bir parti seçimi kazanır ve vadettiği politikasını uygular. Kitabın büyük bölümünde benimsediğimiz bu yaklaşım, ekonomi ve siyaset biliminin önemli çalışmaları üzerine inşa edilmiştir, en öne çıkanı da Hotelling (1929), Black (1948) ve Downs'dir (1957).

Kuşkusuz, reel-dünyada demokrasilerin bu modelde eksik olan önemli kurumsal özellikleri vardır ve yoklukları yaklaşımımızı gerçeğin sadece kaba bir tahmini haline getirir. Partiler, politikada, nadiren inandırıcı bir taahhütte bulunurlar ve tek bir konu ile ilgilenmez bunun yerine geniş bir platforma ilgi gösterirler. Ek olarak, partiler, partizanların (yani ideolojik olarak) tercihlerince güdülenir, tabii göreve gelmek de en yalın tutkularıdır. Seçmenlerin de, politikalarında olduğu gibi partilerin ideolojileri üzerinde de tercihleri olabilir. Çeşitli seçim kuralları vardır: bazı ülkeler politikacılarını çok üyeli seçim bölgeleri ile oransal temsil usulüne göre belirlerler. Bu seçim kurumları, oyların nasıl sandalyelere dolayısıyla da hükümete dönüştüğü farklı yollarla belirlenirler. Bazı demokrasilerin başkanları vardır, diğerleri parlamenterdir. Sık sık koalisyon hükümetleri de görülür, bunların politikaları, çeşitli partilerce ya da başkanlar ve seçimde herhangi bir parti tarafından önerilen belirli bir platform değil parlamentolar arasındaki bir tür düzenleme ile yürütülen yasama pazarlığı ile belirlenir. Sonuncu ama en önemlisi ise, çıkar gruplarının siyasaları lobiciliğin de dahil olduğu ve en uç biçimi yolsuzluk olan oy verme dışı kanallar aracılığıyla etkilemeleridir.

Bu özelliklerin çoğu bizim modellerimize eklenebilir ve bu rafine modeller genellikle çeşitli konularda farklı tahminlerde bulunur.[1] Yine de, ilk ve ana hedefimiz, çeşitli demokrasi tiplerini karşılaştırmak değil, fakat, demokrasiler ve demokrasidışı sistemler arasındaki temel farkları anlamaktır. Örneğin, Amerika Birleşik Devletleri'nin bir başkanı olması ve Britanya'nın olmaması durumunu, kimse bu iki ülkenin demokratik olup olmadıkları konusunda görelilik derecesini etkileyip etkilemediğini tartışmıyor. Demokrasi, etkin kurumsal değişim ile tutarlıdır. Bizim odak noktamız, bu nedenle, demokrasilerde, onların ortak unsurlarını öne çıkararak, basit kolektif karar alma modelleri üzerinedir. Bu amaçla, demokrasilerin göreli *siyasi eşitlik* durumu olduğunu vurguluyoruz. Mükemmel bir demokraside her vatandaşın bir oy hakkı vardır. Daha genel olarak, bir demokraside, vatandaşların çoğunluğunun tercihleri, siyasal sonuçların belirlenmesinde önem taşır. Demokrasidışı sistemde, durum böyle değildir çünkü sadece belirli bir alt kümeye dahil insanların siyasal hakları bulunur. Genellikle, demokrasidışına demokrasinin karşıtı gibi muamele yaptık: halbuki demokrasi siyasal eşitlik ile benzerlik gösterir, demokrasidışı genellikle, seçkinin elinde daha çok güç bulunduğu, bir *siyasal eşitsizlik* durumudur.

Bu zıtlığı akılda tutarak, bu bölümde bizim yapacağımız, demokratik siyaset içindeki bazı ortak temaları öne çıkarmaya çalışmaktır. Daha sonra, demokrasilerdeki kurumsal değişim sorusuna geri dönüyoruz. Bu bizim iddiamızın temel itkisini değiştirmese de önemlidir çünkü demokraside ortaya çıkan siyaset biçimini etkileyebilir ve bu da hem seçkinin hem de vatandaşların lehinedir.

[1] Örneğin, görünen o ki ampirik olarak, nispi temsile dayanan seçim sistemleri çoğunlukçu kurumlara nazaran daha fazla gelirin yeniden dağıtımına yol açıyor (bkz. Austen-Smith 2000; Milesi-Feretti, Perotti, ve Rostagno 2002; Persson ve Tabellini 2003

2. Bireysel Tercihleri Toplamak

Bu bölümde, bütün insanların tercihleri göz önüne alındığında, bireysel tercihlerin "toplumun tercihleri" içine nasıl toplanacağı ile ilgilenen sosyal ya da kolektif tercihin teorisinde karşılaşılan bazı kavramlar ve problemlerle başlıyoruz. Bu konular önemlidir çünkü demokraside neler olduğunu anlamak istiyoruz. Tüm insanlar oy kullanabildiğinde, hangi politikalar tercih edilir?

Fikirleri tespit etmek için hükümet politikasını vergilerin gelirler üzerindeki oransal yükü ve vergiden gelirleri dağıtmanın bazı yolları olarak düşünmek yararlı olacaktır. Genel olarak, bireyler beğenileri ve gelirleri bakımından farklılık gösterir ve bu nedenle siyasetler üzerinde farklı tercihlere sahiptirler- örneğin, vergi düzeyi, yeniden dağıtım ve kamu yararı hükmü. Ancak, insanlar tercihlerinde ve gelirlerinde özdeş olsa da, hâlâ hükümet politikası üzerinde çatışma bulunur. Bireylerin gelirlerini azamileştirmeye çalıştıkları bir dünyada, her bireyin net bir tercihi olacaktır: kendisinin dışındaki tüm gelirler üzerine nispeten yüksek bir vergi oranı salacaktır ve daha sonra tüm gelirleri kendilerine yeniden bölüştürecektir! Birbirinden çok farklı bu tercihleri daha sonra nasıl bir araya getireceğiz? Hepimiz gelirlerin tümünü alan bir kişiyi mi seçelim? Ya da bu biçimde bir yeniden dağıtım olmayacak mı? Ya da diğer bazı çıktıların tamamını?

Bu sorular, Arrow'un (1951) kolektif karar alma konusunda yeni ufuklar açan çalışmasında dolaylı olarak sorulmuştur. Fakat Arrow'un elde ettiği yansımaya bağlı makul sonuçta çarpıcı olan; çok zayıf varsayımlar altında, bir toplumun belki de bu durumunda tutarlı seçimler yapabilmesinin tek yolu, bir üyesini diktatör yapmak, yani sadece bu bireyin tercihlerinin kolektif tercihi belirlemede önemli olmasını sağlamaktır. Daha açık söylemek gerekirse, Arrow, *imkân(sızlık) teoremi* kurmuştur ve şunu göstermektedir; bireylerin tercihleri rasyonel olsa bile, genelde, o tercihleri, demokraside ne olacağını belirlemek için bir araya toparlamak mümkün olmayacaktır. Bunun nedeni, bireylerin rasyonel tercihlerini bir araya toparlamak her zaman, "toplumun" ne yapılması konusunda karar alma imkânının olması anlamında rasyonel olan toplumsal tercih ilişkisine yol açmamasıdır.

Arrow'un teoremi siyaset biliminde (ve ekonomide) temel ve derin bir sonuçtur. Siyasetin önemli ve basit bir özelliği üzerine kurulmuştur: *çıkar çatışması*. Kaynakların farklı tahsisi ve farklı toplumsal kararlar ile siyasetler *kazananları ve kaybedenleri* yaratır. Toplumsal tercihleri biçimlendirmedeki zorluk, birinin bir tür siyaseti ya da tahsisi benimsediği diğerlerinin ise başkalarını tercih etmeleri durumunda farklı grupların isteklerini bir araya toparlamanın nasıl olacağı sorunudur. Örneğin, yeniden dağıtımı kendilerinden uzaklaştıran yüksek vergileri sevmeyen toplumun zengin kesimlerinin tercihleri ile yeniden dağıtımın kendileri lehine yapıldığı yüksek vergileri benimseyen toplumun yoksul kesimlerinin tercihlerini nasıl bir araya getireceğiz? Çeşitli sosyal gruplar arasındaki çıkar çatışması, daha çok zengin ile yoksul arasında

olan, bu kitaptaki sonuçlar ve tartışmaların tümünün temelinde yatar. Doğrusu, demokrasi ve demokrasidışı arasında çizdiğimiz zıtlık, seçkinler ya da vatandaşlar lehine veya yoksullar ya da zenginler lehine güç dengesini nasıl büktükleri ile ilgilidir.

Bunula birlikte, Arrow'un kuramı, çatışmalı tercihleri her zaman bir araya toplamanın imkânsız olduğunu söylemiyor. Bireylerin tercihlerinin doğası ve toplumun çıkar çatışmalarını nasıl uzlaştırdığı konusunda daha net olmamız gerekiyor. Gücü ne oluşturur ve bunu nasıl anlar ve tecrübe ederiz konusunda da daha net şeyler söylemeliyiz. Bunu yapabildiğimizde, daha kesin toplumsal tercihler alabileceğimizi görürüz çünkü insanlar istekleri konusunda farklılaşsa da farklı bireyler arasında belirgin güç dengesi bulunur. Bu tür bir güç dengesi pek çok durumda ortaya çıkar, en bilineni bir sonraki alt bölümde inceleyeceğimiz, Medyan Seçmen Teoremi (MVT) (*Median Voter Theorem*) bağlamında olandır.

İlerlemek için kolektif seçimler altında oluşturulmuş kurumlar konusunda daha da net olmak yararlı olabilir. Özellikle, pek çok biçimi olabilecek kolektif seçim problemini formüle etmeyi istiyor olacağız. Örneğin, temel Downscu modelde, kısaca düşüncemiz, oyunun iki siyasal parti arasında olduğudur. Beşinci Bölümde incelediğimiz diktatörlük modelinde, oyun, diktatör ve oy kullanma hakkı bulunmayan vatandaşlar arasındadır. Bu adımı bir kez attıktan sonra, belirgin toplumsal seçimlere bakmak Nash dengesi ile ilgili oyunlara bakmakla eşdeğerdir.

3. Tek Zirveli Tercihler ve Medyan Seçmen Teoremi

3.1 Tek Zirveli Tercihler

İlk önce, toplumsal seçimler ve siyasetler üzerine bireysel tercihler konusunda daha net konuşalım. Ekonomik analizde, insanların tercihlerini, onlara çeşitli alternatifleri sıralama imkânı veren fayda fonksiyonu olarak gösterdik. Makul kısıtlamaları bu fayda fonksiyonlarının üzerine yerleştirdik; örneğin, onlar genellikle artıyorlar (fazlası iyidir) ve içbükey oldukları varsayılıyor – azalan marjinal fayda kavramını somutlaştıran bir varsayım. Hedefleri faydalarını maksimumlaştırmak olan bireylerin hangi tercihleri yapacaklarını anlamak istediğimizden, fayda fonksiyonunun şekli ile ilgiliyiz. Fayda fonksiyonunun sahip olabileceği bir önemli özellik 'tek zirveli' olmasıdır.

Aşağı yukarı, siyasal ya da toplumsal seçim açısından, eğer bireyin tercih ettiği bir siyaset varsa, bireysel tercihler tek zirvelidir; bunun yanı sıra siyaset bu tercih noktasından başlar, her hangi bir yöne, kişinin onun en az beğendiği yöne doğrudur. Tek zirveli tercihleri daha da formel olarak tanımlayabiliriz. Önce, sonraki uygulamaları akılda tutarak, q'yu siyaset tercihi olarak belirleyelim; Q ise tüm olası siyaset tercihleri kümesi olsun, bu set üzerinde " $>$" sıralaması ile (yine, eğer bu tercihler sadece tek boyutlu ise, [örn., vergi oranları] bu sıralama doğaldır çünkü yüksek ve düşük vergi oranlarını konuşmak kolaydır); ve $V^i(q)$

i kişisine ait $V^i: Q \rightarrow \mathbb{R}$ durumunda *dolaylı fayda fonksiyonu* olsun. Bu sadece, siyaset değişkenlerinin belirli değerlerinin verili olduğu durumda faydanın maksimize edilmiş değeridir. i'nin uyarılmış tercihlerini bu dolaylı fayda fonksiyonu yakalar. Bu bireyin *ideal noktası* (bazen "siyasi mutluluk noktası" olarak da adlandırılır), q^i ise, diğer tüm $q \in Q$ için $V^i(q^i) \geq V^i(q)$ şeklindedir. Tek zirveli tercihler daha da formel olarak aşağıdaki gibi tanımlanmıştır:

Tanım 4.1 (Tek Zirveli Tercihler): Seçmen i'nin siyaset tercihleri tek zirvelidir ancak ve ancak eğer:

$$q'' < q' < q^i \text{ veya } q'' > q' > q^i, \text{ daha sonra } V^i(q'') < V^i(q')$$

$V^i(q)$'nun sert içbükeyliği tek zirveli olması için yeterlidir.[2]

Medyan bireysel endeksi M olarak da tanımlamak yararlı olabilir. n sayıdaki bireyden oluşan bir toplum düşünelim, medyan birey öyledir ki, q^M medyan kişisinin ideal olduğu yerde tam olarak $q^i < q^M$'nin olduğu kadar, $q^i > q^M$ kadar birey vardır.

İnsanların tek zirveli tercihleri olduğunu varsaymak, kabul edilebilir tercihler dizisi üzerindeki sınırlamadır. Ancak, bu sınırlama, gerçekte insanların mallar ya da gelir üzerindeki içsel beğenilerinin biçimi ya da doğası ile ilgili değildir. Bu, insanların toplumsal tercihleri ya da siyasi sonuçlar (insanların, vergi oranları gibi, oyladıkları tercihler üzerine) konusunda uyarılmış tercihleri hakkında bir önermedir; bu nedenle, "dolaylı fayda fonksiyonuna" olan referansımız da bu önermeye dahildir. İnsanların uyarılmış tercihlerine ulaşmak için onların sadece yaradılıştan gelen tercihlerini değil, uyarılmış tercihlerini oluşturdukları, çevresel yapı ve kurumları da göz önünde bulundurmalıyız. Genellikle, insanların uyarılmış tercihlerinin tek zirveli olup olmadığını belirlemede elzem olanın bu çevresel özellikler olduğu ortaya çıkıyor.

Biz, bu kitapta sık sık, bireysel tercihlerin tek zirveli olmalarını garanti etmek yönünde varsayımlarda bulunduk. Kısıtlama makul müdür? Siyasetler üzerindeki uyarılmış tercihlerin tek zirveli olduğunu garanti etmek, seçmenin oylayabileceği alternatif grup içinde önemli kısıtlamalar yapmayı gerektirir. Bu kısıtlamalar, çoğu zaman, hükümetin özel transferler için kullanabileceği türden politikaların -özellikle, bir bireye ya da bir kişinin iktidarına gelirin yeniden bölüştürülmesi için tüm bireylerin vergilendirilmesine yönelik iktidar politikaları-

[2] Aslında, tam olarak yarı içbükeylik kavramının zayıflığı V^i'nin tek zirveli olması için gerekli olanın tamamıdır. Ancak, bu kitapla kullanılan tüm örneklerde, V^i tam olarak içbükeydir, bu nedenle yarı içbükey kavramını dahil edemiyoruz. Ayrıca, zayıf eşitsizlikli tek zirveli tercihlerin tanımını da yapmak mümkündür, yani, eğer $q'' \leq q' \leq q^i$ ve eğer $q'' \geq q' \geq q^i$ ise, o zaman $V^i(q'') \leq (q')$'dir. Bu durumda uygun kavram yarı içbükeylik (veya içbükeylik) olacaktır. Böylesi bir formülasyon siyaset seçenekleri üzerinde kayıtsızlığa imkân verir (örn., fayda fonksiyonu belirli bir aralığın üzerindeki siyasette düz olabilir). Sezgisel olarak bunun daha fazla işleyeceğini düşünüyoruz ancak bu kitapta çalıştığımız modeller için bu durum geçerli değil.

kısıtlanması şeklini almak durumunda kalabilir. Tercihlerin tek zirveli olduğunu varsaymak, yine Occam'ın usturasının bir uygulaması olur. Biz karmaşık sosyal olguların pinti modellerini oluşturmaya giriştik ve MVT ya da benzerlerinin bulunduğu durumlara odaklanarak, gerçekte, demokratik karar süreçlerinin, çeşitli siyasetler ya da tercihlerin lehine ya da aleyhine tutarlı çoğunluğa götüreceği varsayımında bulunuyoruz. Bu da oldukça makul bir öncül gibi görünüyor.

Siyaset bilimi ve ekonomi politik literatürünün büyük bir bölümü tek zirveli tercihler üzerine odaklanır. Bunun nedeni, tek zirveli tercihlerin meşhur ve güçlü MVT üretiyor olması, bu da bireysel tercihler kümesinden denge politikalarının belirlenmesine giden basit bir yol oluşturmaktadır. Bu kitapta, ya MVT'yi kullanarak tekli zirve tercihlerinin uygulaması olduğu varsayımını takip edeceğiz ya da sadece birkaç farklı grubun oluşturduğu siyasete odaklanacağız, (örn., zengin ve yoksul) bu şekilde toplumsal tercihi belirlemek daha da kolay olacaktır (bkz. Altbölüm 4.2). Bunun nedeni odak noktamızın, tekli olmayan zirve tercihlerinin yokluğu durumunda belirli demokratik kurumların tercihleri bir araya getirebilecek olması noktasında olmaması fakat daha çok demokratik siyasetin bazı genel etkileri üzerine odaklanıyor olmamızdır.

3.2 Medyan Seçmen Teoremi

Şimdi de MVT'nin analizine geçelim, analiz Black (1948) kökenlidir. Tercihler üzerindeki kısıtlamaları, bireysel tercihlerin bir toplumsal seçim etrafında toplanabileceğini göstermek için kullanabiliriz. MVT bize, sadece böyle bir seçeneğin olduğunu söylemiyor, ayrıca tek zirveli seçimlerin olduğu durumlarda çoğunluk oylama sonucunun "medyan seçmen" için ideal bir nokta olacağını da söylüyor. MVT'yi ifade etmenin çeşitli yolları vardır. Bunu ilk önce, açık gündemli basit doğrudan demokrasi modelinde yapıyoruz. Doğrudan demokraside bireyler, alternatif çiftleri üzerinden doğrudan oy kullanırlar (bazı $q, q' \in Q$); en çok oyu alan alternatif yarışı kazanır. Açık bir gündem olduğunda, herhangi bir birey, kazanana karşı geçmiş oylamadan herhangi bir alternatifi yarışa sokarak, yeni bir ikili oylama önerebilir.

Önerme 4.1 (Medyan Seçmen Teoremi): *Bir dizi siyaset tercihi düşünün $Q \subset \mathbb{R}$; $q \in Q$ bir siyaset olsun ve M'de q^M ideal noktası ile medyan seçmen olsun. Eğer tüm bireylerin Q üzerinde tek zirveli tercihi varsa, o zaman (1) q^M, ikili oylamada, her zaman $q' \in Q$'ne dair her hangi bir alternatifi $q' \neq q^M$ bozguna uğratacaktır; (2) q^M açık gündemli doğrudan demokraside kazanan olacaktır.*

Bu teoremin arkasındaki argümanı görebilmek için bireylerin q^M ve $\tilde{q} > q^M$ siyaseti arasındaki rekabet içinde oy verdiklerini düşünelim. Tercihler tek zirveli olduğundan, ideal noktaları q^M'den daha az olan tüm bireyler kesinlikle

q^M'i $\tilde{q}$'ya tercih edeceklerdir. Bu böyledir çünkü dolaylı fayda fonksiyonları, biz bireylerin ideal noktalarından uzaklaştıkça, tek düze olarak düşerler. Bu vakada, medyan seçmen q^M'i $\tilde{q}$'ya tercih ettiği için ideal noktaları q^M'den küçük olan bu birey artı tüm insanlar çoğunluğu oluştururlar, yani ikili bir oylamada q^M, $\tilde{q}$'yu bozguna uğratmış olur. Bu argüman, $\tilde{q} < q^M$ olduğu durumda herhangi $\tilde{q}$'nün q^M'ce bozguna uğratıldığını göstermek için kolayca uygulanır (şimdi tüm bireyler, q^M'den büyük ideal noktaları ile $\tilde{q}$'ne karşı oy kullanırlar). Bu tür bir akıl yürütmeyi kullanarak, doğrudan demokraside kazanan bir siyasetin q^M olmalıdır- bu politikayı önermek için açıkça güdüleyiciye sahip olan medyan seçmenin ideal noktası budur.

Bu neden işler? Vatandaşlar tek zirveli tercihlere sahip olduklarında ve kolektif seçim tek boyutlu ise bireysel tercihler farklı da olsa belirli bir kolektif seçim ortaya çıkar. Sezgisel olarak bu böyledir çünkü insanlar daha fazla q isteyen ve daha az isteyen olarak ayrılabilir ve bu gruplar sadece medyan seçmen ile dengeye gelebilir. Seçimler bir tercih çatısı altında toplanabilir çünkü q seviyelerinin q^M'den küçük olduğunu tercih eden insanlar ile q'nun q^M'den büyük olduğunu tercih edenler arasında ortak hiçbir şey yoktur. Bu nedenle, daha düşük q tercih eden insanlar alt kümesi ile daha yüksek q tercih eden insanlar alt kümesinin alternatif bir çoğunluk oluşturmak adına bir araya gelmesi dünyada mümkün olamaz. Bu "periferik" çoğunluklardır ki belirli toplumsal seçimleri genel olarak engellerler tek zirveli seçimler ile oluşturulamazlar.

Öyleyse MVT, tercihlerin tek zirveli ve toplumun açık gündemle doğrudan demokrasi olduğu durumlarda hangi siyasetlerin kazanacağı konusunda kesin tahminler yapar.

Bu noktada, Önerme 4.1'in altında yatan modeli kapsamlı biçim oyunu olarak düşünmek yararlıdır. Böylesi bir oyunda üç unsur bulunur (Osborne ve Rubinstein, 1994, s. 89-90): (1) oyuncular kümesi- burada n kadar birey buna karşılık geliyor; (2) oyun ağacının tanımlanması, burada, hangi oyuncuların oyuna dahil olduğunu, ağacın her boğum noktasında karar almaları gerektiğinde ne zaman ve hangi aksiyonları aldıklarının belirlenmesi anlamına geliyor; (3) bireylerin, $V^i(q)$ tarafından yakalanan buradaki tercihleri. (Oyun teorisinde tercihler ve fayda fonksiyonları genellikle *ödemeler* ve *ödeme fonksiyonları* olarak adlandırılır, biz bu terminolojiyi birbiri ile değiştirilebilir olarak kullanıyoruz.) Oyuncu bu fonksiyonu maksimize etmek için bir strateji belirliyor, belirlediği strateji de her boğumda oyuncunun karar vermesi gereken durumda hangi tavrın alınacağını belirleyen bir fonksiyondur.[3] Buradaki strateji basitçe, ikili karşılaştırmalar durumunda nasıl oylama yapılacağına dairdir. Böylesi bir oyun için temel çözüm konsepti Nash dengesidir, bu da her oyuncu için bir tane olmak üzere, n dizisi kadar strateji demektir, öyle ki, hiçbir oyuncu kendi ödemesini tek taraflı strateji değiştirerek artıramaz. Bunu söylemenin bir başka

[3] Bu kitap boyunca, biz sadece saf stratejileri göz önünde bulundurduk.

yolu da oyuncuların stratejilerinin karşılıklı en iyi tepkiyi içeriyor olması gerektiğidir. Biz ayrıca, Nash dengesinin bir inceliğini -altoyun mükemmel Nash dengesi konsepti- yoğun olarak kullanıyoruz burada, oyuncuların stratejileri, sadece tüm oyun için değil, her uygun altoyunda karşılıklı en iyi tepkileri içermelidir. (Bu iki konsept arasındaki ilişki Beşinci Bölümde tartışıldı.) Bütün bunlara rağmen, şimdi tartıştığımız modeller ile karşılaştırıldığında, açık gündem varsayımı oyunu daha dikkatlice yazmayı zorlaştırıyor. Bunu yapabilmek için kim hangi alternatifleri sunacak ve onlar bu tercihleri ne zaman ve nasıl yaparlar konusunda daha açık olmamız gerekir.

3.3 Downscu Parti Rekabeti ve Siyaset Yaklaşımı

Önceki örnek, bireylerin siyasetleri doğrudan oyladığı kurumsal yapılanmaya sahip doğrudan demokrasiye dayanıyordu. Uygulamada, demokratik toplumların çoğu, bireylerin seçimlerde partileri oyladığı ve seçimi kazananın daha sonra siyasetleri uyguladığı temsili demokrasi ile daha yakın olurlar. MVT parti platformları için ne anlama gelir?

Bu soruyu yanıtlayabilmek için tek yönlü siyasetler önererek seçim yarışında olan iki partili bir toplum düşünün. Bireyler partilere oy verirler ve kazanan partinin vadettiği politika uygulanır. İki parti de sadece göreve gelmekle ilgilenir. Bu, esasen Downs'un (1957) çalışmasında dikkate alınan modeldir, gerçi Downs'un argümanını Hotelling (1929) büyük ölçüde öngörmüştü.

Seçmenler nasıl oylayacaklar? Onlar hangi parti iktidara gelirse gelsin onlara sözü verilmiş siyasetin uygulanacağını öngörürler. Böyle olunca, A ve B adlı iki partinin, $q_A \in Q$ ve $q_B \in Q$ olarak iki alternatif siyaset önerdiğini varsayalım (örn., vergi oranları)- şu anlamda; iki parti de ayrı ayrı q_A ve q_B vergi oranlarını uygulayacaklarına dair *güvenilir taahhütte* bulunmuş olsunlar. Partilerin,(q_A, q_B) siyaset platformlarını önerdiklerinde A partisinin iktidarı kazanması olasılığına $P(q_A, q_B)$ diyelim. B partisi doğal olarak $1 - P(q_A, q_B)$ olasılıkla kazanacaktır. Şimdi, partiler için basit objektif bir fonksiyon sunabiliriz: partilerden her biri iktidara geldiklerinde $R > 0$ kadar aksi durumda 0 kadar rant ya da fayda elde eder. Partilerden hiçbiri başka bir şeyi umursamaz. Daha biçimsel olarak, partiler, aşağıdaki çiftin maksimize probleminin çözümü için siyaset platformları seçerler:

$$\text{Parti } A: \max_{q_A \in Q} P(q_A, q_B)R \tag{4.1}$$

$$\text{Parti } B: \max_{q_B \in Q} (1 - P(q_A, q_B))R$$

Eğer toplumun çoğunluğu q_A'yı q_B'ye tercih ederse, A partisine oy vereceklerdir ve bizim de $P(q_A, q_B) = 1$ denklemimiz olacaktır. Eğer, q_B'yi q_A'ya tercih ederse, B partisini seçeceklerdir, bu durumda da bizim $P(q_A, q_B) = 0$ denklemimiz olacaktır. Sonuç olarak, eğer bir siyaseti tercih eden seçmen sayısı

ile diğerini tercih eden seçmen sayısı eşit ise iki partiden birinin seçilme olasılığını 1/2 olarak düşünebiliriz, öyleyse $P(q_A, q_B) = 1/2$'dir ($P(q_A, q_B)$'nun tam değeri bu durumda, modelin öngördüğü sonuçlar için önemli değildir).

Seçimler tek zirveli olduğundan, Önerme 4.1'den yola çıkarak, biz biliyoruz ki seçmenlerin çoğunun q_A veya q_B vergi oranını seçmesi medyan seçmenin tercihlerine bağlıdır. Daha açık söylemek gerekirse, medyan seçmen M üssü olarak gösterildiğinde; Önerme 4.1, hemen şunu ima eder, eğer $V^M(q_A) > V^M(q_B)$ ise çoğunluk B partisinden değil, A partisinden yana olacaktır. Tersi $V^M(q_A) < V^M(q_B)$ olduğunda geçerlidir. Sonuç olarak, eğer, $V^M(q_A)=V^M(q_B)$ ise partilerden biri muhtemelen 1/2 olasılıkla iktidara gelecektir. Öyleyse, elimizde şu formül olacaktır.

$$P(q_A, q_B) = \begin{cases} 1 & \text{eğer } V^M(q_A) > V^M(q_B) \\ \frac{1}{2} & \text{eğer } V^M(q_A) = V^M(q_B) \\ 0 & \text{eğer } V^M(q_A) < V^M(q_B) \end{cases} \tag{4.2}$$

Geliştirdiğimiz model, bir önceki bölümdeki doğrudan demokrasi modeline göre daha açık bir oyun olarak analiz edilebilir. Bu oyun aşağıdaki aşamaları içerir:

1. İki siyasal parti, işbirliği olmadan platformlarını seçerler (q_A, q_B).
2. Bireyler tercih ettikleri partiye oy verirler.
3. Hangi parti seçimi kazanırsa, o parti iktidara gelir ve ilk aşamada vadettiği politikayı uygular.

Bu oyunda n+2 kadar oyuncu var: ödeme fonksiyonları $V^i(q)$ olan n kadar vatandaş ve ödeme fonksiyonları (4.1)'de verilmiş iki siyasal parti. Birey seçmenler siyaset platformları önermezler, sadece partiler eş zamanlı olarak, oyunun ilk etabında, siyaset platformları önerirler. Partiler, $j = A, B$ için $q_j \in Q$ aksiyonunu belirlemek ve vatandaşlar da yine oy vermek durumundadırlar. Böylece, bu modelde, altoyun mükemmel Nash dengesi, biri her bir siyasal parti ve biri de her bir n seçmeni için olmak üzere bir dizi n+2 stratejisi olacaktır, bu da partilerin önerecekleri politikaları ve bireylerin nasıl oylayacaklarını belirleyecektir. Eğer böylesi bir dizi strateji bir denge oluşturabilirse, o zaman ne parti ne de seçmenlerin strateji değiştirerek ödeneklerini geliştirebilecekleri bir özelliğe sahip olacaktır (örn., partilere farklı bir siyaset önermek ya da vatandaşlara farklı oylama önerisinde bulunmak).

Mevcut modelde, bununla birlikte, altoyun mükemmel Nash dengesinin tanımını basitleştirebiliriz çünkü $(q_A, q_B) \in Q \times Q$ verili siyaset vektöründe, seçmenler, basitçe, kendi ideal noktalarına en yakın siyaseti öneren partiye oy verirler ve tercihleri tek zirveli olduğundan, MVT, bu tür bir seçimin galibinin (4.2) tarafından belirlendiğini ima eder. Bu nedenle, tek ilginç stratejik etki-

leşim partiler arasında olandır. Daha biçimsel olarak, oyunu geriye doğru tümevarım (backward induction) ile çözebiliriz. Bunu yapabilmek için oyunun sonundan başlayıp geriye doğru çalışırız. Partiler platformlara bağlıdır, bu nedenle hangi parti kazanırsa kazansın, seçimde önerdiği siyaseti uygular. Netice olarak, (4.2) hangi partinin kazanacağını ve bunu oyunun ilk safhalarında dikkatlerinden kaçırmayarak, partiler, (4.1)'i maksimize edecek politikaları seçerler.

Bu, oyundaki, altoyun mükemmel Nash dengesini, (q_A^*, q_B^*) politika çifti düzeyine indirdiğini ima eder, öyle ki q_A^* denge seçimini verili B partisi alarak, $P(q_A, q_B^*)$ R'yı maksimumlaştırır ve eş zamanlı olarak q_B^*, verili A partisini denge seçimi alarak $(1 - P(q_A^*, q_B))$ R'yi maksimumlaştırır. Bu durumda, hiçbir parti, alternatif bir siyaset seçerek kendi ödemesini geliştiremez (ya da, oyun teorisi dilinden söylersek, "sapma" yolu ile).

Biçimsel olarak, aşağıdaki teorem, bu oyuna has, benzersiz altoyun mükemmel Nash dengesini karakterize eder:

Önerme 4.2 (Downscu Siyaset Yakınsama Teoremi): *Siyaset tercihleri vektörünün,* $Q \subset \mathbb{R}$ *olduğu yerde* $(q_A, q_B) \in Q \times Q$ *olduğunu düşünelim ve A ve B partisinin tek önemsediği şey göreve gelmek olsun, siyaset platformlarına bağlı olsunlar. M de, ideal noktası* q^M *olan medyan seçmen olsun. Eğer tüm bireyler, Q üzerinde, tek zirveli tercihlere sahipse, bu durumda benzersiz altoyun mükemmel Nash dengesinde, iki parti de* $q_A^* = q_B^* = q^M$ *platformlarını seçecektir.*

Başka bir deyişle, her iki parti de, tamı tamına medyan seçmenin ideal noktasını sunma yoluna gider. Böylesi bir siyaset yönelmesinin neden olduğunu görebilmek için iki partinin, q_A ve q_B siyasetlerini sunduğu bir yapı düşünelim, öyle ki $q_A < q_B \leq q^M$ olsun. Bu durumda, medyan seçmenin tercihleri tek zirvelidir gerçeğiyle elimizde $V^M(q_A) < V^M(q_B)$ olur. Bu nedenle, parti A'ya karşı net çoğunluk parti B üzerinde yoğunlaşacaktır, o zaman da $P(q_A, q_B) = 0$ ve B partisi seçimi kazanacaktır. Açıkçası, A'nın seçimi kazanmak için q_A'yı, eğer $q_B < q^M$ ise $q \in (q_B, q^M)$ kadar artırma saiki vardır ve seçimi kazanma ihtimalinin 1/2 olabilmesi için de $q = q^M$ eğer $q_B = q^M$ olmalıdır. Öyleyse, platformların konfigürasyonunun $q_A < q_B \leq q^M$ olması durumunda eşitlik olmaz. Aynı argüman şuna da uygulanabilir: eğer $q_B < q_A \leq q^M$ ya da $q_A > q_B \geq q^M$ ve benzeri.

Sonraki adımda, $q_A = q_B < q^M$ olduğu konfigürasyonu düşünelim. Bu bir denge olabilir mi? Cevabı hayır: eğer iki parti de aynı siyaseti önerirse o zaman $P(q_A, q_B) = 1/2$ olur (dolayısıyla, $1 - P(q_A, q_B) = 1/2$ da geçerlidir). Ancak, sonra, eğer A, q_A'yı biraz artırırsa, o kadar ki $q_B < q_A < q^M$ olur sonra da $P(q_A, q_B) = 1$ olacaktır. Açıktır ki, tek denge $q_A = q_B = q^M$ ile $P(q_A = q^M, q_B = q^M) = 1/2$ arasında kurulabilir (dolayısıyla, $1 - P(q_A = q^M, q_B = q^M) = 1/2$). Bu bir dengedir çünkü partilerden hiçbiri alternatif siyaset sunamayacaktır (yani bir şapka meydana getirmek) ve kazanma ihtimalini artıramayacaktır. Örneğin, eğer,

$q_A = q_B = q^M$ iken ve *A*'nın siyaseti *B*'ninki sabit kaldığında değişiyorken elimizde, $q_A > q^M$ ya da $q_A < q^M$ için $P(q_A, q_B) = 0 < 1/2$ olur. O halde, $q_B = q^M$ için en iyi karşılık $q_A = q^M$ olacaktır. Benzer bir argüman, $q_B = q^M$'nin $q_A = q^M$'nın en iyi karşılığı olabileceği yönünde de kurulabilir.

Belirtildiği gibi, MVT, sadece, insanların tercihlerinin tek zirveli olduğu hükmünü içermez. Biz siyaset alanının tek boyutlu olmasını gerekli görüyoruz. Önerme 4.1 durumunlarında, siyasetlerin reel sayılar alt kümesinde konumlanması gerektiğini belirtiyoruz ($Q \subset \mathbb{R}$). Bunun nedeni tek zirveli tercihler düşüncesi doğal olarak, siyasetin yüksek boyutlarına genişlese de, MVT böyle değildir.

Yine de, kolektif tercihlerin çok boyutlu olduğu yerlerde durumları modellemek istiyorsak bunu yapabilmek için çeşitli yollar mevcuttur. Öncelikle, Arrow'un teoremine rağmen şu da olabilir, MVT'de gördüğümüz, çatışan çıkarlar arasındaki güç dengesi türü, daha yüksek boyutlarda da ortaya çıkabilir. Bunun genel olarak doğru olabilmesi için sadece tercihlerin tek zirveli olduğunu belirlememiz gerekmez bunun yanı sıra seçmenlerin ideal noktalarının belirli şekillerde dağıtılmış olması gerekir. Bu konudaki önemli teoremler Plott (1967) ve McKelvey ve Schofield'in (1987) çalışmalarındadır (daha detaylı değerlendirme için bkz. Austen-Smith ve Banks, 1999, Bölüm 5). Tek zirveli tercihlere ilişkin fikirler de vardır, özellikle değer sınırlı tercihler fikri, bu şekilde çok boyutlu siyaset alanları da genişletilmiş olur (örn.,Grandmont 1978). Bu şekildeki sınırlamalar, MVT ile birlikte ortaya çıkan bir çeşit "denge gücü" nün çok boyutlu siyaset alanı ile var olmasını sağlar.

İkincisi, bir kez belirsizliği modele dahil edersek, siyaset alanı çok boyutlu olsa da dengeler varlıklarını sürdürmeye devam edecektir. Buna olasılık oylama modeli denir (Lindbeck ve Weibull, 1987; Coughlin 1992; Dixit ve Londregan 1996, 1998) ve bu bölümün ekinde analiz edilmiştir.

Üçüncüsü, Osborne ve Slivinski (1996) ve Besley ve Coate'yi (1997) takiben, siyasetçilerin siyasetlerini taahhüt edemez hale geldikleri düşünüldüğünde, dengenin varlığı çok boyutlu siyaset ile kurulabilir. Sezgisel olarak, siyasetçiler, çoğunlukları inşa edecekleri keyfi politikaları taahhüt edemediklerinde, dönüşüm koalisyonları için pek çok olasılık ortadan kalkmış olur.

Bu bölümde, bir siyasi rekabet türü olan Downscu siyasi rekabetten söz ediyoruz. Bu altbölümün anahtar sonucu için Önerme 4.2'ye bakılabilir, kısaca, bu tip bir rekabetin sonucu iki önemli etki içerir: (1) siyasi yakınsama -iki partinin de aynı siyasi platformu seçmesi anlamına gelir; ve (2) bu siyasi platform medyan seçmenin en çok tercih ettiği siyaset ile çakışmaktadır. Ekte de gösterdiğimiz gibi, siyasal rekabetin Downscu olmayan modellerinde de -örnek, ideolojik seçmenler ya da ideolojik partiler- hâlâ siyasal yakınsama olabilir, ancak bu yakınsama medyan seçmenin en çok tercih ettiği siyasete olmayabilir. Iraksama da mümkün olabilir, bu durumda, denge siyaseti kısmen siyasal partilerin tercihleri ile belirlenir.

4. Bizim Emektar Modellerimiz

Bu bölümde, kitap boyunca kullanılacak olan bazı temel modelleri tanıtıyoruz. Daha önce de açıklandığı gibi, demokrasi ve demokratikleşme teorimiz siyasal ve dağıtımsal çatışmaya dayanıyor ve başlıca etkileşimleri izole etme çabası içinde saf yeniden dağıtım modelleri kullanıyoruz, burada, oransal vergi gelirleri vatandaşlara götürü olarak yeniden dağıtılır. Ek olarak, temel çatışma, yeniden dağıtımı kaybedenler ile bu dağıtımdan kazananlar arasındadır -bizim zengin ve yoksul olarak kavramsallaştırdığımız iki grup. Bu nedenle, sadece zengin ve yoksuldan oluşan iki sınıflı model doğal başlangıç noktasıdır. Bu model sonraki üç alt-bölümde tartışılmıştır. İki sınıflı modelin bir diğer avantajı, MVT'ye benzer bir şey, siyaset alanı çok boyutlu olsa da tutacaktır. Bunun nedeni, yoksullar çoğunluktadır ve siyaset alanını sınırlıyoruz böylece yoksul-içi bir çatışmanın ortaya çıkmasını engellemiş oluyor. Bunun bir sonucu olarak, yoksulların hiçbir alt kümesi, asla, zenginle "periferik" koalisyonu avantajlı bulamayacak. Bu durumda, yoksulun tercih ettiği siyasetler zenginin tercih ettiği karşısında kazanacaktır. Sekizinci Bölümde, bu modeli başka bir grubu da dahil ederek genişletiyoruz, sözü geçen sınıf orta sınıftır ve bunun modelin bir dizi öngörüsünü, eşitsizlik ve yeniden dağıtım arasındaki ilişkiyi de dahil ederek, nasıl değiştirdiğini gösteriyoruz.

Siyasal çatışmanın zengin ile yoksul arasında olduğu modele ek olarak, çatışmanın diğer siyasi kimliklere dayandığında, neler olduğunu da incelemeye girişmek isteyeceğizdir. Bu durumu açıklayabilmek için Altbölüm 4.4'te bir model sunuyoruz.

4.1 Yeniden Dağıtım Politikalarının Medyan Seçmen Modeli

Biz n tek sayısından oluşan bir toplum düşünüyoruz (geliştirdiğimiz model, Romer 1975, Roberts 1977 ve Meltzer ve Richard'ın 1981 yeni ufuklar açan çalışmaları üzerine kurulmuştur). Kişi $i = 1, 2, .., n$'nin sahip olduğu gelir y^i. Kişileri yoksuldan zengine doğru sıralayalım ve medyan kişisini medyan geliri olan olarak düşünelim ona da y^M diyelim. Daha sonra, indekslemeyi kişilerin gelirlerine göre yaptığımız verili iken, medyan geliri olan kişi tam olarak $M = (n + 1)/2$ bireyidir. Bu toplumdaki ortalama geliri de $\bar{y}$ ile gösterelim; öyleyse,

$$\bar{y} = \frac{1}{n}\sum_{i=1}^{n} y^i \qquad (4.3)$$

Siyasî düzen, ilerlemeleri tüm vatandaşlara yeniden dağıtılan götürü olan, gelire oranla negatif olmayan bir $\tau \geq 0$ vergi oranı belirler. Dahası, bu vergi

oranının üst sınırı, götürü transferinin T olmasıyla sonuçlanmasına yol açacak şekilde, yüzde 100, yani $\tau \leq 1$ olmak zorundadır.

Biz ayrıca vergileri artırmanın masraflı olduğunu düşünüyoruz, bu nedenle, vergi oranına bağlı vergilendirmeye ait kesin olmayan toplumsal kayıp kavramını (deadweight cost) sunuyoruz. Vergiler ne kadar yüksekse maliyetler de o oranda yüksek olacaktır. İktisatçı Arthur Okun (1975) bunları "sızdıran kova" metaforu ile karakterize etmiştir. Gelirin ya da varlıkların yeniden dağıtımı sızdıran kova oluyor, yani, gelir ya da varlıklar birbirinden alınıp bir başkasına devredildiğinde, alınmış olan kısım har vurup harman savrulmuş olur, tıpkı kovanın sızdıran bölümlerinden akan su gibi. Sızıntının nedeni, vergi yönetimi ve bürokrasinin oluşum maliyetleri ile büyük olasılıkla yolsuzluk ve düpedüz beceriksizliktir. Ancak, daha da önemlisi, yüksek vergiler yatırımı ve varlık sahiplerinin emek arzı teşvikini bozar ve üretim sürecinde bozulmalara neden olur. Bu nedenlerden ötürü, toplumda çoğunluğu oluşturan vatandaşlar, vergi düzeyini ve yeniden dağıtımı belirlerler, yeniden dağıtımdan gelecek olan faydayı ve bozulma maliyetini mübadeleye sokarlar (yani kovadaki sızıntılar).

İktisatçılar sık sık bu çarpıklıkları "Laffer Eğrisi" bakımından tartışırlar, bu da vergi oranı ile vergi gelirlerinin miktarı arasındaki ilişkinin değerlendirilmesi demektir. Laffer Eğrisi ters U şeklindedir. Vergi oranları düşük olduğunda, vergi oranlarını artırmak vergi gelirlerini artırır. Ancak, vergi oranları arttığından bozulmalar da büyüyecektir ve vergi gelirleri azami noktasına ulaşacaktır. Bu noktadan sonra, vergi oranlarındaki artış aslında vergi gelirlerinin azalmasına yol açacaktır çünkü vergilendirme ile yaratılan bozulmalar çok yüksektir.

Bizim modelimizde, hükümetin bütçesinden, vergi oranının τ olduğu koşulda $C(\tau)\, n\overline{y}$ koşulu ile çıkan bu bozulmalar, toplu maliyetçe yakalanır. Ekonomideki toplam gelir, $n\overline{y}$, basitçe bir normalleşme olarak dahil edilir. Bizim bu normalleşmeyi kabul etmemizin nedeni, denge vergi oranının iktisadi ölçekteki keyfiyete dayanmasını istemeyişimizdir. Örneğin, eğer $n\overline{y}$ değiştirdiğimizde denge vergi oranlarının artmasını istemiyoruz çünkü vergilendirme maliyeti seçmenin vergilendirmeden fayda sağladığı durumda sabitlenmiştir. Büyük ihtimalle öyle görünüyor ki, $n\overline{y}$ arttığında, vergilendirme maliyeti de artıyor (örn., vergi müfettişlerinin maaşları artıyor), bu da bu normalleşmeye dahil olduğundan dikkate alınır. Bizim öngörümüz, olduğu durumda $C : [0, 1] \rightarrow \mathbb{R}_{+}$ olacaktır, bu durumda vergilendirme olmadığından maliyetler de olmaz; $C'(\cdot) > 0$ olduğunda maliyetler vergi seviyesinde artar; $C''(\cdot) > 0$ ise bu maliyetler kesinlikle dışbükeydir -bu da, vergi oranları arttığında daha hızlı artmaları demektir (böylece, maksimizasyon probleminin ikinci dereceden koşulunun giderilmesi sağlanıyor); ve son olarak, $C'(0) = 0$ ve $C'(1) = 1$ olduğunda içsel bir çözüm sağlanmış oluyor: ilki, vergi oranı düşük olduğunda marjinal maliyetlerin çok küçük olduğunu söylüyor ve ikincisi yüksek vergilendirme seviyelerinde maliyetlerin hızla arttığına işaret ediyor. Dışbükeylik varsayımı ile birlikte, bunların her ikisi de makuldür: vergi oranları çok yüksek olduğunda vergilendirmenin

caydırıcı etkilerinin önemli hale geldiğini vurguluyorlar. Örneğin, gelirleriniz üzerinde yüzde 100'lük vergi oranı olduğunda çalışmanın ve üretmenin teşviki üzerine düşünülebilir!

Bunu şu izler, hükümet bütçe sınırlaması aşağıdaki gibidir:

$$T = \frac{1}{n}\left(\sum_{i=1}^{n} \tau y^i - C(\tau) n \bar{y}\right) = (\tau - C(\tau))\, \bar{y} \tag{4.4}$$

burada yukarıdaki (4.3) ortalama gelir tanımı kullanılır. Bu denklem, nispi gelir vergilerinin ve gelirlerin eşit dağıtılmasının olduğu üzerine vurgu yapar, bu nedenle de yüksek vergilerin daha fazla yeniden bölüştürülebilir olduğunu sağlar. Örneğin, yüksek τ götürü transferini artırır ve zengin ile yoksul aktörler aynı transferi alacaklarından ancak gelirlerine oranla vergi ödeyeceklerinden zengin aktörün vergi yükü daha fazla olacaktır.

Bu toplumdaki tüm bireyler kendi tüketimini maksimize eder, bu da onların vergi sonrası gelirine eşittir, i bireyi için τ vergi oranında $\hat{y}^i(\tau)$ ile gösterilir. Hükümet bütçe sınırlamasını (4.4) kullanarak, bunu elde ederiz, vergi oranı τ olduğunda i bireyinin dolaylı faydası ve vergi sonrası geliri aşağıdaki gibidir

$$\begin{aligned} V(y^i \mid \tau) &= \hat{y}^i(\tau) \\ &= (1-\tau)\, y^i + T \\ &= (1-\tau)\, y^i + (\tau - C(\tau))\, \bar{y} \end{aligned} \tag{4.5}$$

Dolaylı-fayda fonksiyonu, sadece bir siyaset değişkenine bağlıdır, τ çünkü (4.4)'ü kullanarak götürü transferini T elimine ettik. Biz ayrıca onu y^i üzerinde şarta bağladık çünkü kitabın bilgi notu için bu geliri açık tutmak yararlı olabilir. Bu nedenle, $V^i(\tau)$ yerine, $V(y^i \mid \tau)$ notasyonunu kullandık.

Daha genel olarak, bireyler aynı zamanda, siyasi değişkenlere bağlı olarak, iktisadi tercihler yaparlar. Bu durumda, $V(y^i \mid \tau)$ oluşturmak için öncelikle, verili siyasi değişkenler üzerinden birey i'nin optimum iktisadi kararlarını çözmek ve sonra, bu en uygun biçimde alınan kararlar verili iken, siyasetler üzerinden tetiklenmiş tercihlerini tanımlamak durumundayız (Persson ve Tabellini 2000, s. 19-21).

Bu dolaylı-fayda fonksiyonundan her birey için i'nin ideal vergi oranını elde etmek oldukça kolaydır. Hatırlayın, bu $V(y^i \mid \tau)$'yi maksimize eden vergi oranı τ^i olarak tanımlıdır. Konu ile ilgili yapılan varsayımlar altında, $C(\tau)$, $V(y^i \mid \tau)$ kesinlikle içbükeydir ve iki kez sürekli türevlenebilir. Bu vergi oranı, daha sonra, basitçe serbest maksimizasyon probleminden bulunabilir, öyleyse bizim $V(y^i \mid \tau)$ türevini ayarlamamız gerekir, tabii τ'nin sıfıra eşit olması durumuna riayet etmemiz gerekir. Bir başka deyişle, τ^i'nin birinci- derece koşulunu karşılaması gerekir:

$$-y^i + \left(1 - C'(\tau^i)\right)\bar{y} = 0 \quad \text{ve} \quad \tau^i > 0 \quad \text{veya} \qquad (4.6)$$
$$-y^i + \left(1 - C'(\tau^i)\right)\bar{y} \leq 0 \quad \text{ve} \quad \tau^i = 0$$

burada açıkça durgunluğun önemine vurgu yaparak yazdık (yani τ^i köşede olabilir). Kitabın kalanında, karışıklık yaratmadığı sürece, bu durumları tam olarak yazmayacağız.

$C''(\cdot) > 0$ varsayımı maksimize etmek için ikinci-derece koşulu tatmin edici olduğunu garanti ediyor ve (4.6) azamiyi veriyor. Daha açık bir ifadeyle, ikinci-derece koşul (τ ile ilgili olarak (4.6)'nın türevinden elde edilen) $-C''(\tau^i)\bar{y} < 0$ dir, bu da $C''(\cdot) > 0$ iken her zaman doğrudur. İkinci-derece koşul ayrıca $V(y^i|\tau)$'nin kesinlikle içbükey olduğuna işaret eder, bu da tek zirveli olması için yeterli bir durumdur.

Birinci-derece koşulu, (4.6), Kuhn-Tucker biçiminde (Blume ve Simon 1994, s. 439-41) yazmış olduk bunu, aslında, i oyuncusu için tercih edilen vergi oranının sıfır olabilmesini mümkün kılabilmek için yaptık. Bu durumda, bir köşe çözümümüz oldu ve birinci-derece koşul bir eşitlik olarak tutulmadı. Eğer $\tau^i > 0$ ise o zaman (4.6)'i seçmeni için ideal vergi oranının birey i'ye olan marjinal maliyetinin onun marjinal faydasına eşit olması özelliği olduğunu söylüyor. Marjinal maliyet y^i ile ölçülüyor, bu da birey i'nin kendi geliri demek çünkü vergi oranındaki kademeli artış birey i'nin gelirinin fayda oranında bir düşüşe yol açar (tüketim). Öte yandan yarar, $(1 - C'(\tau^i))\bar{y}$'dır, bu da daha yüksek vergilerle, daha fazla gelirin yeniden dağıtımı olacağı gerçeğinden gelir. $(1 - C'(\tau^i))\bar{y}$ şartı, vergi oranlarındaki küçük bir artış ile oluşturulan, ilave gelir yeniden dağıtımı, net maliyetler demektir.

(4.6)'daki koşullar, sezgisel bir sonuca işaret ediyor, şöyle ki zengin kimseler düşük vergi oranlarını tercih eder ve yoksullara göre daha az yeniden dağıtım isterler. Zengin bir kimse için $y^i / \bar{y}$, yoksul bir kimseye göre olandan daha yüksek olacaktır. Bu (4.6)'yı tutmak için $1 - C'(\tau^i)$ yüksek olmak zorundadır, böylece $C'(\tau^i)$'de düşük olmak durumundadır. Çünkü $C'(\tau^i)$ yükselen bir fonksiyondur ($C(\cdot)$'nin dışbükey oluşuyla), bu da tercih edilen vergi oranının düşük olması gerektiğine vurgu yapar. Aslında modelin daha spesifik bir tahmini vardır. Geliri ortalama gelir ile aynı olan bir kimse için (4.6)'da $0 = -C'(\tau^i)$ haline gelir, bu da bu kimse için $\tau^i = 0$ anlamına gelir. Dahası, geliri $y^i > \bar{y}$ olan herhangi bir kimse için Kuhn-Tucker koşulları köşe çözümü olduğuna işaret eder. Bu nedenle, geliri ortalamanın üstünde olanlar gelirin yeniden dağıtımından hayır görmezler, oysa $y^i < \bar{y}$ ile kişiler kesinlikle olumlu vergi oranlarından fayda görürler, biz de zaten bu nedenle Kuhn-Tucker formülasyonunu kullanıyoruz.

Bu sabit sonuçları daha formel elde edebilmek için $\tau^i > 0$ olduğunu varsayalım ve i bireyinin kendi gelirinin fonksiyonu olarak, $\tau(y^i)$, optimal vergi

oranını kapalı fonksiyon teoremini kullanalım (Blume ve Simon 1994, s. 341). Bu (4.6)'yı tamamlayacaktır. Kapalı fonksiyon teoremi bize, bu fonksiyonun türevinin $\tau'(y^i)$ ile gösterildiğini ve var olduğunu söylüyor, şu şekilde elde ediliyor

$$\tau'(y^i) = -\frac{1}{C''(\tau(y^i))\bar{y}} < 0$$

Kitap boyunca, çalıştığımız modellerin karşılaştırmalı durağanlık analizini üstlenecek, örtük-fonksiyon teoremine sık sık başvuracağız. İki tür karşılaştırmalı durağanlık ele alıyoruz. İlki biraz önce analiz ettiğimizdir. Burada, eşitsizliğin boyutu gibi, modelin dışsal değişkenler ya da parametrelerin bir fonksiyonu olarak, vergi oranı gibi, içsel veriye özgülüğü ifade etmek adına, denge için koşulları kullanıyoruz. Karşılaştırmalı durağanlık daha sonra, içsel değişkenin değeri üzerindeki eşitsizlik gibi, değişimin dışsal değişkenlerdeki ya da parametrelerdeki etkisini araştırmak için işe yarar. (Eşitsizlik yüksek olduğunda, vergi oranı artar mı?) Böylesi sorunların yanıtlarını, eşitsizlik artarsa sadece bir ülkede neler olabileceği yönünde tahminler yapmak için değil, ülkeler arasında karşılaştırma yapmak için sık sık kullanırız: Eşitsizliğin yüksek olduğu bir ülke, eşitsizliğin daha düşük olduğu bir ülkeye göre, daha yüksek bir vergi oranına mı sahip olacaktır?

Biz ayrıca, farklı bir tür karşılaştırma yapıyoruz. Oyun-teorisi modellerinde, çeşitli türlerde davranış biçimi farklı türdeki koşullarda dengede olabilir. Örneğin, tekrarlanan tutsak ikileminde, eğer oyuncular geleceğe yeterince değer veriyorlarsa sonsuza dek işbirliği bir denge olabilir. Koşulları, dengede olan belirli türdeki davranış biçimleri altında -örneğin demokrasinin oluşturulmasıelde ediyoruz. Daha sonra biz, bu koşulların karşılaştırmalı durağanlığını demokrasinin öyle böyle oluşturulmasını mümkün kılan koşulların araştırılmasını yürütüyoruz. Bunu yaparken, yine de, dışsal değişkendeki değişimin (kolayca), içsel değişken denge değerini nasıl değiştirdiğini doğrudan araştırmıyoruz. Bunun yerine, biz dışsal değişkenlerdeki değişimlerin, demokrasinin oluşturulduğu durumlar için "parametre alan boyutları"nı nasıl etkilediğini inceliyoruz. Özü itibarıyla, demokrasi sadece belli koşullarda oluşturulabilir ve biz de bu koşulları neyin mümkün kıldığını bilmek istiyoruz.

Şimdi, vergilerin yeniden dağıtımının düzeyini belirleyecek olan bir denge (Nash) oyunu düşünebiliriz. Bunu, doğrudan ya da temsili demokrasi bağlamında yapabiliriz, ancak en sezgisel yaklaşım, Önerme 4.2'ye gidişte geliştirdiğimiz yaklaşımdır. Bu sonuç, oyunun dengesinin, her iki siyasal parti için de medyan seçmenin ideal noktasını ileri sürmesi olacağı anlamına gelir, bu da demokraside seçilecek olan vergi oranı olacaktır. Siyasal çatışma gerçeğinin ortada olması durumuna rağmen bu modelin böyle bir öngörüsü vardır. Yoksul insanlar yüksek vergi ve çokça yeniden dağıtım isterler; zengin insanlar ki bunların geliri ortalama gelirden daha büyüktür, yeniden dağıtıma karşı çıkarlar. Bu çatışan tercihleri nasıl bir araya toplayacağız? MVT, sonucun medyan seç-

mence tercih edilen vergi oranı olduğunu söylüyor ve gelir dağılımının çoğu için medyan kimsenin geliri ortalama gelirden düşüktür *(yani* $y^M < \bar{y}$*)*. Bu durumda, medyan seçmen, kesinlikle pozitif vergi oranını τ^M tercih eder bu da birinci-derece koşulu karşılamaktadır:

$$\frac{y^M}{\bar{y}} = 1 - C'(\tau^M)$$

Bu durumun karşılaştırmalı durağanlığı, (4.6)'daki tartışmayı takip eder. Eğer y^M, $\bar{y}$ göre görece azalırsa, o zaman, ortalamaya göre daha yoksul duruma düşen medyan seçmen, daha yüksek vergi oranlarını ve daha çok yeniden dağıtımı tercih edecektir.

4.2 Yeniden Dağıtım Siyasetlerinde İki-Grupiu Bir Model

Bu kitaptaki sonuçların çoğu, her kişinin gelirinin farklı olduğu önceki modelden takip ediyor olsa da, yararlı basit olanı sadece iki gelir düzeyinin olduğudur. Öyleyse iki tür bireyden oluşan bir toplum düşünelim: sabit geliri y^r ile zengin ve $y^p < y^r$ geliri ile yoksul. Sembol sisteminde ekonomik olmak adına, toplam nüfus 1'de normalize edilmiştir; oyuncuların $1-\delta > 1/2$ kadar kısmı yoksuldur, gelirleri ise y^p'dir; ve kalan kısım δ zengin olandır ve gelirleri y^r'dir. Ortalama gelir $\bar{y}$ ile gösterilmiştir. Bizim odak noktamız dağıtımsal çatışmadır, bu nedenle eşitsizliği parametrelerle ifade etmek önemlidir. Bunu yapabilmek için toplam gelirden zengine düşeni θ sembolü olarak tanımlıyoruz; dolayısıyla, elimizde şu oluyor:

$$y^p = \frac{(1-\theta)\bar{y}}{1-\delta} \quad \text{ve} \quad y^r = \frac{\theta \bar{y}}{\delta} \tag{4.7}$$

Dikkat edilirse, θ artış eşitsizlikteki artışı gösteriyor. Tabii ki, $y^p < \bar{y} < y^r$ gereksinimimiz var, onun da ihtiyacı olan:

$$\frac{(1-\theta)\bar{y}}{1-\delta} < \frac{\theta \bar{y}}{\delta} \quad \text{veya } \theta > \delta$$

Son altbölümde olduğu gibi, siyasal sistem, elde edilen gelirlerin tüm vatandaşlara götürü yeniden bölüştürüldüğü, eksiksiz gelir vergisi oranı gerektirir $\tau \geq 0$. Bizim tahminimiz, vergilendirme öncekinden de maliyetlidir ve buradan takiben, hükümetin bütçe sınırlaması aşağıdaki gibidir:

$$T = \tau\left((1-\delta)y^p + \delta y^r\right) - C(\tau)\bar{y} = (\tau - C(\tau))\,\bar{y} \tag{4.8}$$

Sembolleştirmeyi bir nebze kötüye kullanırsak, üstsimge i'yi şimdi sosyal sınıfların yanı sıra bireyleri de gösterecek şekilde kullanıyoruz, tartışmanın

çoğunda, $i = p$ ya da r'ye sahibiz. Hükümet bütçe sınırlamasını kullanarak (4.8), şunu elde ediyoruz, vergi oranı τ olduğunda, i bireyinin dolaylı faydası ve onun vergi sonrası geliri şöyle olacaktır:

$$V\left(y^i \mid \tau\right) = \hat{y}^i(\tau) = (1-\tau)\, y^i + (\tau - C(\tau))\, \bar{y} \tag{4.9}$$

Son altbölümde olduğu gibi, tüm oyuncular tek zirveli tercihlere sahiptirler ve daha çok yoksul oyuncu olduğundan, medyan seçmen yoksul oyuncudur. Önceki altbölümde olduğu gibi, bu modeli bir oyunu oluşturmak gibi düşünebiliriz; demokratik siyaset daha sonra medyan seçmence tercih edilen vergi oranına götürecektir: burada yoksul bir oyuncudur. Buna dikkat edin çünkü onlar aynı fayda fonksiyonlarına sahiptir ve vergi politikası formundaki kısıtlamalar nedeniyle, (yani vergiler ve transferler kişiye özel değildir), tüm yoksul oyuncular aynı ideal noktaya sahiptir ve aynı siyasete oy verirler. Burada, koordinasyona ve kolektifin hiçbir türüne gerek yoktur -aksiyon problemi (Beşinci Bölümde tartışıldı).

Denge vergi oranı τ^p olsun. Bu değeri, yoksul oyuncunun vergi sonrası gelirini maksimize ederek bulabiliriz; bu da, τ'yi seçerek $V(y^p \mid \tau)$'yi maksimize ederek olabilir. Dolaylı faydayı maksimize etmek için birinci-derece koşul şimdi bize şunu verir:

$$-y^p + \left(1 - C'(\tau^p)\right)\bar{y} = 0 \quad \text{ile} \quad \tau^p > 0 \tag{4.10}$$

çünkü $y^p < \bar{y}$'dir. (4.10) denklemi, o halde, kesinlikle, yoksul oyuncunun en çok tercih ettiği vergi oranını ve siyasal denge vergi oranını tanımlar. Bir önceki altbölümdeki nedenlere özdeş nedenlerle, tercihler doğrudan tek zirvelidir.

Şimdi, (4.7) deki tanımları kullanarak, τ^p için denklemi daha uygun bir biçimde yazabiliriz:

$$\left(\frac{\theta - \delta}{1 - \delta}\right) = C'(\tau^p) \tag{4.11}$$

burada (4.11) in her iki tarafı da pozitiftir çünkü yoksulun zengine göre daha az gelire sahip olduğu gerçeği ile $\theta > \delta$ tür.

(4.11) denklemi karşılaştırmalı durağanlık için faydalıdır. En önemlisi, θ bir artış düşünün, böylece gelirin küçük bir payı yoksullara tahakkuk eder ya da zengin ile yoksul arasındaki uçurum büyür. θ'nun önünde bir artı işareti olduğundan, (4.11) in sol tarafı artar. Böylece, (4.11) in tutması için τ^p'nin değişmesi gerekir, böylece sağ tarafın değeri de artacaktır. $C''(\cdot) > 0$ olduğundan τ^p arttığında türevi artar; öyleyse sağ tarafın artabilmesi için τ^p artması gerekir. Bu büyük eşitsizliğin (yüksek θ) yüksek vergi oranını tetiklediğinin doğruluğunu ortaya koyar, ya da matematiği kullanarak kapalı fonksiyon teoremi ile yazmak gerekirse:

$$\frac{d\tau^p}{d\theta} = \frac{1}{C''(\tau^p)(1-\delta)} > 0$$

Bu aynı zamanda şu demektir, milli gelirin oranı olarak toplam (net) vergi gelirleri eşitsizlik arttığında artar. Toplam net vergi gelirleri milli gelirin bir oranı olarak:

$$\frac{(\tau^p - C(\tau^p))\,\bar{y}}{\bar{y}} = \tau^p - C(\tau^p)$$

Şuna dikkat edelim, $d(\tau^p - C(\tau^p)) / d\theta = (1 - C'(\tau^p)) \cdot d\tau^p / d\theta$'dır. Biliyoruz ki yüksek eşitsizlik yüksek vergilere yol açar, bu da $d\tau^p / d\theta > 0$'dır. Daha da fazlası, (4.11) şuna vurgu yapıyor, $C'(\tau^p) = (\theta - \delta) / (1 - \delta) < 1$, öyleyse $1 - C'(\tau^p) > 0$, bu da şu demek $d(\tau^p - C(\tau^p)) / d\theta > 0$. Başka bir deyişle, Meltzer ve Richard'ın (1981) da çok az farklı bir model bağlamında tartıştığı gibi, daha büyük eşitsizlik milli gelirde yüksek net vergi gelirleri oranı demektir. Aslında, apaçık ortada olan, eşitsizliğin büyük olduğu durumda, vergi oranı değişmese de, zengin üzerindeki vergi yükü ağırdır. Öncelikle, herhangi bir τ vergi oranında zenginden uzaklaşan net yeniden dağıtım olarak vergi yükünü tanımlamamıza izin verin. Bu da:

$$\text{Yük}\ (\tau) = C(\tau)\,\bar{y} - \tau\left(1 - \frac{\theta}{\delta}\right)\bar{y}$$

Eşitsizlik arttıkça, (yani θ artar), bu yük artar, bu da sadece şu gerçeği yansıtır; sabit ortalama gelir ile transferler sabittir; ve, eşitsizlik arttıkça, vergi gelirlerinin daha büyük bir kısmı zenginden toplanacaktır. Bu gözlem şunu gösterir; değişmeyen vergi oranlarıyla bile, bu yük artar ve bu nedenle, daha büyük eşitsizlik ile zengin genellikle vergilendirmeye daha da karşı olacaktır.

Sonuç olarak, bu altbölümü, verimliliğe dair kısa bir tartışma ile tamamlamak yararlı olur. Bu modelde, vergiler tamamen yeniden dağıtılabilir ve $C(\tau^p)$ fonksiyonu ile yakalandığında saptırıcı maliyetler yaratabilir. Demokrasinin etkili olup olmadığı geçerli olan kritere bağlıdır. Eğer Pareto kriterini kabul edersek (Green, Mas-Colell ve Whinston 1995, s. 313), siyasi denge tahsisi Pareto optimumu olacaktır çünkü herhangi bir bireyi daha iyi yapmak için medyan seçmeni daha kötü yapmadan vergi politikasını değiştirmek mümkün değildir, nedeni ise demokratik vergi oranı medyan seçmenin faydasını maksimize eder, başka herhangi bir vergi oranı faydasını düşürmesi gerekir.

Bununla birlikte, pek çok durumda, Pareto kriterinin yetersiz olduğu düşünülebilir çünkü bu, pek çok durumun verimlilik bakışı ile değerlendirilemeyeceğini gösteriyor. Alternatif bir yaklaşım, faydacı sosyal refah fonksiyonu gibi, sosyal refahın daha güçlü bir tanımını sunmaktan ve siyasi dengelerin bu fonksiyonu maksimize eden tahsislerle örtüşüp örtüşmeyeceğinin incelenmesinden geçiyor (Green, Mas-Colell ve Whinston 1995, s. 825-31). Buradaki demokratik siyasi

denge, vergilendirmeyi içermeyen, faydacı sosyal optimum ile karşılaştırıldığında yetersiz kalır. Bu vergilendirmenin oluşturduğu saptırıcı maliyetler, kitap boyunca tartıştığımız pek çok modelin bir özelliğidir. Bir anlamda, akla yatkındır çünkü vergilendirme kaynakların tahsisini saptırarak, caydırıcı etki yaratır.

Onun, potansiyel sapmaları ile birlikte gelirin yeniden dağıtımı eğilimi şunu öneriyor olabilir; demokrasi siyasal gücün, daha az yeniden dağıtımı seçen, daha zengin oyunculara dağıtıldığı bir rejime göre daha etkisizdir. Buna rağmen, genel olarak, daha büyük yeniden dağıtımın neden kaynakların tahsisini geliştirebileceği konusunda daha makul nedenler vardır. İlki, eğer insanların, vergi gelirlerinden sağlanan kamu mallarından daha fazla fayda sağlamasına izin verirsek, bu, zenginin daha az, bunun yanı sıra yoksulun daha fazla kamu malı tercih ettiği (Persson ve Tabellini 2000) medyan, seçmen modellerinde standart bir sonuçtur. Bu durumda gelir dağılımını biçimine göre yoksulun tercih ettiği seviye belki de toplumsal optimuma yakındır ve siyasal gücü yoksula veren demokrasi, kamu malları karşılığının toplumsal verimliliğini geliştirebilir.

İkincisi, bu kitapta böylesi modelleri dikkate almıyor olsak da oyuncuların beşeri sermaye yatırımlarını üstlendikleri gibi bir durum tasavvur edebiliriz ve yoksulun güveni zorakidir ve yatırım optimum miktarın altındadır. O halde, yoksulun vergi sonrası gelirlerini artırarak yeniden dağıtımın vergilendirmesi - hatta kamu malı karşılığı olmadan-, beşeri sermaye yatırımlarının bir araya getirilmesine yardımcı olabilir ve kaynakların tahsisini iyileştirebilir (Galor ve Zeira 1993, Benabou 2000; Acemoğlu ve Robinson 2000a, 2002). Daha da ötesi, ileride göstereceğimiz gibi aslında vergi artışı olsa bile demokrasi, demokrasidışına göre daha verimli olabilir. Bunun nedeni demokrasidışı sistemde kaynakların tahsisi, iktidarda kalabilmek için baskı uygulama gibi toplumsal savurganlık faaliyetlerine olabilir ve vergilendirme maliyeti pekâlâ baskı maliyetinden az olabilir.

4.3 Hedeflenen Transferler

Şimdiye kadar analizini yaptığımız yeniden dağıtım siyaset modeli, maliye politikası biçimi üzerine pek çok kısıtlamalar yerleştirir. Örneğin, tüm oyuncular aynı miktarda yeniden dağıtım alırlar. Daha önce de önerdiğimiz gibi, yeniden dağıtımın tamamen keyfi biçimlerine izin verildiğinde, hızlıca kolektif tercihlerin belirli olmadığı bir duruma yol açabilir. Ancak, toplumsal tercihlerin belirliliğini kaybetmeden, yeniden dağıtımın daha karmaşık biçimlerini sunmak mümkündür ve farklı vergilendirme yapılarındaki ekonomilerin karşılaştırılması ilginç sonuçlar verir.

Bu bağlamda en uygunu, hedeflenen transferlere izin veren iki gruplu modelin uzantısıdır, o da, zengin ile yoksul için farklı seviyelerdeki transferlerdir. Daha somut olarak, vergi gelirlerinin toplanmasının ardından, onlar, sadece

zengine giden götürü transferi biçiminde T_r yeniden bölüşülebilir ya da sadece yoksula giden T_p olarak transfer edilebilir. Bu da hükümet bütçe sınırlamasının aşağıdaki gibi olduğunu gösterir:

$$(1-\delta)T_p + \delta T_r = \tau\left((1-\delta)y^p + \delta y^r\right) - C(\tau)\bar{y} = (\tau - C(\tau))\,\bar{y} \qquad (4.12)$$

Yoksul kişinin dolaylı faydası, genel olarak, şöyledir:

$$V(y^p \mid \tau, T_p) = (1-\tau)y^p + T_p$$

Bu problemin üç-boyutlu siyaset alanı vardır çünkü oylama τ vergi oranının üzerinde ve iki transfer T_p ve T_r olacaktır, ancak bu değişkenlerden birinin hükümet bütçe kısıtlamasından artıksal olarak belirlenebildiği durumda geçerlidir. Biz bu nedenle, dolaylı-fayda fonksiyonunu $V(y^p \mid \tau, T_p)$, bu değişkenlerin sadece ikisi üzerine T_r ile (4.12)'den takiple konumlandırdık. Çünkü siyaset alanı şimdi iki boyutlu ve MVT uygulanamıyor. Ancak, kolektif tercihler belirlidir ve denge siyaseti hâlâ yoksullarca tercih edilecektir. Yoksullar daha çoktur ve hepsi aynı siyaseti tercih ederler çünkü götürü transferler gibi, hedeflenen transferler, yoksulun oluşturduğu çoğunluğu devirmek için zengin ile yoksulun bir alt kümesinin koalisyonunun oluşumuna izin vermez.

Dengeyi karakterize edebilmek için yine modeli iki partinin siyaset platformlarını sundukları bir oyun olarak düşünebiliriz. Benzersiz Nash dengesi, iki partinin de yoksulun ideal noktasını önerdiği durumu içerir. Bu ideal noktanın ne olduğunu görebilmek için yoksul oyuncunun zengine yeniden dağıtımı açıkça arzu etmediğini unutmayalım; bu nedenle, $T_r = 0$. Dolayısıyla, sezgisel sonuç, yoksul τ'yi, maksimize için seçer:

$$\begin{aligned} V(y^p \mid \tau, T_p) &= (1-\tau)y^p + T_p \\ &= (1-\tau)y^p + \frac{(\tau - C(\tau))\,\bar{y}}{1-\delta} \end{aligned}$$

ilk-derece koşulu ile birlikte, $y^p(1-\delta) = (1 - C'(\tau^{pT}))\,\bar{y}$, $\tau^{pT} > 0$ olduğu yerde (τ^{pT}, T_p^{pT})'nin ideal noktasını verir. Burada üstsimge T'yi τ^{pT}'nin, hedeflenen transferlere izin verildiğinde, yoksul oyuncu tarafından tercih edilen vergi oranı olduğunu göstermek için kullanıyoruz. *Benzer şekilde T_p^{pT} ve T_r^{pT} yoksul oyuncunun tercih edilen transfer düzeyidir.*

Yine aynı şekilde y^p'yi ikame ediyor, görüyoruz ki τ^{pT} denklemi karşılıyor:

$$\theta = C'(\tau^{pT}) \qquad (4.13)$$

ve çünkü hükümetin bütçe sınırlamasından $T_r^{pT} = 0$, elimizde $T_p^{pT} = (\tau^{pT} - C(\tau^{pT}))\,\bar{y}/(1-\delta)$ olur.

Bu analizin ilk önemli yansıması, hedeflenen transferlerle birlikte, demokrasideki denge vergi oranı, τ^{pT}, hedeflenen transferler olmadanki vergi oranından daha büyüktür, τ^{p}, (4.11)'de gösterildiği gibidir. Matematiksel olarak, bundan çıkan sonuç şudur: $\theta > (\theta - \delta) / (1 - \delta)$'dır. Bunun sezgisel nedeni de basittir: hedeflenen transferler olmadan, yeniden dağıtım hem yoksul hem de zengine gideceğinden, vergi gelirinin her kuruşu, hedeflenen transferlerin var olduğu duruma göre, yoksul için daha düşük net fayda oluşturur. τ^{pT} ve τ^{p}, $\delta \to 0$ olduğunda yaklaşır; bu da zengin popülasyonunun fraksiyonu ihmal edilebilir olduğunda gerçekleşir. Bu doğaldır; bu durumda ellerindeki bazı transferlerin ihmal edilir olup olmadığı belli çok az zengin oyuncu bulunur.

Vergi oranlarının karşılaştırılmasından daha önemli olan τ^{pT}'nin karşılaştırmalı durağanlığıdır. Sonuçların hedeflenen transferlerin dahil olmadığı modelden elde edilen sonuçlarla özdeş olduğu görülebilir. Özellikle, eşitsizliğin büyük olması yine vergileri yükseltmiştir.

Bu modelde seçkin üzerindeki vergi yükünü incelemek öğreticidir, yani şimdi şöyle olmuştur:

$$\text{Yük}^{T}(\tau) = \tau \frac{\theta}{\delta} \bar{y}$$

Açıkça, Yük (τ) iken, $Yük^{T}(\tau)$ > Yük (τ) olur, bu da daha önceki altbölümde tanımlanan hedeflenmiş transferlerin olmadığı durumdaki vergi yükü idi. Bu nedenle, hedeflenmiş transferlerin girişi ile zengin üzerindeki demokrasi yükü artmıştır. Daha da ötesi, önce de olduğu gibi, yüksek eşitsizlik değişemeyen vergi oranlarındaki yükü artırdı.

Bu sonucun önemli bir çıkarımı hedeflenen transferlerin toplumdaki çatışma derecesini artırdığıdır. Özellikle, hedeflenen transferlerle birlikte demokrasi yüksek vergiler yükleyeceğinden ve gelirleri sadece yoksula yeniden bölüştüreceğinden, zengin olanlar hedeflenen transferlerin olmadığı demokraside olduğundan daha kötü durumdadırlar. Ayrıca benzer nedenlerden dolayı, demokrasidışı olan şimdi yoksullar için daha da kötüdür. Bunun nedeni, İkinci Bölümde de tartıştığımız gibi, demokrasidışı olanı zenginle ilişkilendirdiğimiz seçkinin yönetimi olarak düşünebiliriz. Özellikle, şimdi gösterdiğimiz gibi, demokrasidışında hedeflenen transferler geçerli iken zengin seçkin pozitif vergilendirme düzenlemesini tercih edebilir ve gelirleri kendilerine yeniden bölüştürürler. Bilhassa, onların ideal noktaları (τ^{rT}, T_r^{rT})'nin vektörü olacaktır (4.12)'den çıkan T_p^{rT} ile birlikte)), burada τ^{rT} birinci-derece koşulu karşılamaktadır, $-y^{r}\delta + (1 - C'(\tau^{rT}))\bar{y} = 0$ eğer $\tau^{rT} > 0$ veya $-y^{r}\delta + (1 - C'(\tau^{rT}))\bar{y} < 0$ ve $\tau^{rT} = 0$. Hedeflenen transferlerin olmadığı modelinden farklı olarak, zengin için birinci-derece koşul içsel bir çözüme sahiptir, burada τ^{rT} dolaylı olarak aşağıdaki denklem ile tanımlanır:

$$1 - \theta = C'(\tau^{rT}) \qquad (4.14)$$

onun da bazı $\tau^{rT} > 0$ için bir çözümü vardır. Bu nedenle, hedeflenen transferleri getirmek demokrasidışı olanı zengin için iyi yoksul için kötü yapar.

Toplumdaki artan çatışma derecesi hedeflenen transferlerle, farklı rejimlerin daha istikrarsız olmasına neden olacak etkiler yapar -özellikle, demokratik konsolidasyonu daha da zorlaştırır.

4.4 Alternatif Siyasal Kimlikler

Bir önceki altbölümde, transferlerin yoksul ya da zengin, toplumun bazı alt kümelerine gitmesine izin vermiştik. Daha genel olarak, iş oylamaya geldiğinde, demokratik siyasal dengenin neye benzediği ile ilgiliyiz, tabii bu ilgi yoksula karşı zengin çizgisinde değil, daha çok belki de etnisite ya da bir başka göze çarpan siyasal özellik. Araştırmacıların, bir başka şey yerine etnisite gibi sosyo-ekonomik sınıfın siyaset için önemli olabileceğini anlamaya çalışmış olduğu çok az sayıda analitik çalışma vardır (Roemer 1998; ve Austen-Smith ve Wallerstein 2003). Bizim buradaki amacımız genel bir model geliştirmek değil, daha ziyade demokratik siyasetlerin diğer kimlikler belirgin olduğunda nasıl işe yarayabileceğini ve bunun karşılaştırmalı durağanlığı nasıl etkilediğini göstermektir -örneğin, eşitsizlikle ilgili olarak, demokratik denge. Daha sonraki bölümlerde, bu modeli, siyasal kimlikler farklılaştığında demokrasinin oluşumunu ve konsolidasyonunu tartışmak için kullanıyoruz.

Zengin ile yoksul insanların olduğu saf gelir yeniden dağıtım modelini düşünelim o halde, ancak bu modelde insanlar ayrıca diğer iki grubun da üyesidirler, bu gruplar belki de dine, kültüre ya da etnisiteye dayalıdır, bunlara X've Z diyelim. Bu nedenle, tip X'in bazı üyeleri nispeten yoksul ve bazıları da nispeten zengindir ve aynısı tip Z için de geçerlidir. Siyasetin yoksula karşı zengin fikri değil fakat tip X'e karşı tip Z olduğunu daha basit bir yoldan yakalamak için gelirin her zamanki gibi τ oranında oranlı olarak vergilendirildiğini varsayıyoruz, ancak bu tip X'lere transfer yolu ile ki bu T_X ile gösterilmiştir ya da tip Z'lere transfer yoluyla ki bu da T_Z olarak gösterilmiştir yeniden bölüştürülebilir. Tip Xs'te δ_X ve tip Zs'de δ_z olduğunu düşünelim bu durumda $\delta_X + \delta_Z = 1$ olur. Ayrıca şu simgeyi de kullanıyoruz δ_j^i, burada alt popülasyonlar için $i = p, r$ ve $j = X, Z$'tir. Genelinde, varsayımımız şöyle; $\delta_X > 1/2$ böylece o tip Xs'ler çoğunluktadır ve diyelim ki $y_j^i, j = X, Z$ grubunda $i = p, r$'nin gelir tipidir.

Hükümet bütçe sınırlaması şöyledir:

$$\delta_X T_X + \delta_Z T_Z = (\tau - C(\tau))\, \bar{y}$$

ortalama gelir aşağıdaki gibi tanımlandığında:

$$\bar{y} = \delta_X^p y_X^p + \delta_X^r y_X^r + \delta_Z^p y_Z^p + \delta_Z^r y_Z^r$$

burada toplam nüfus büyüklüğü 1'dir. Gelirlerle ilgili daha kesin olmak gerekirse, bizim öngörümüz X grubu, toplam gelirin $1 - \alpha$ bölümünü alır ve Z grubu α alır. Böylece, $\delta_X^p y_X^p + \delta_X^r y_X^r = (1 - \alpha)\bar{y}$ ve $\delta_z^p y_z^p + \delta_z^r y_z^r = \alpha\bar{y}$. Gelir, gruplar arasında aşağıdaki yolla paylaştırılır: $\delta_X^r y_X^r = \alpha_X^r (1 - \alpha)\bar{y}$ ve $\delta_X^p y_X^p = (1 - \alpha_X^r)(1 - \alpha)\bar{y}$, böylece α_X^r gelirin, X grubundaki zenginlerin payına düşen bölümüdür. Benzer şekilde, $\delta_z^r y_z^r = a_z^r \alpha\bar{y}$ ve $\delta_z^p y_z^p = (1 - \alpha_z^r)\alpha\bar{y}$ sahibiz. Öngörümüz şöyle:

$$y_X^r > y_X^p, \quad \text{dolayısıyla} \quad \frac{\alpha_X^r}{\delta_X^r} > \frac{1 - \alpha_X^r}{\delta_X^p}$$

$$y_Z^r > y_Z^p, \quad \text{dolayısıyla} \quad \frac{\alpha_Z^r}{\delta_Z^r} > \frac{1 - \alpha_Z^r}{\delta_Z^p}$$

Bu dört tip oyuncunun ideal noktalarını hesaplamak kolaydır. Hem yoksul hem de zengin tip X oyuncuları $T_Z = 0$ tercih eder ve ikisi de belki de $T_X > 0$ tercih ederler. Ancak, yoksul tip Xs'ler, zengin Xs'lere göre daha fazla yeniden dağıtım tercih ederler. Bunu görebilmek için unutmayın ki yoksulun ve zengin tip Xs'lerin tercih ettiği vergi oranları ($T_Z = 0$ koşulu üzerine), τ_X^p ve τ_X^r ile gösterilir, birinci-derece koşulu karşılar (tümler gevşeklik ile birlikte):

$$C'(\tau_X^p) = 1 - \frac{\delta_X y_X^p}{\bar{y}} \quad \text{eğer} \quad \tau_X^p > 0 \quad \text{ve} \quad C'(\tau_X^r) = 1 - \frac{\delta_X y_X^r}{\bar{y}} \quad \text{eğer} \quad \tau_X^r > 0 \quad (4.15)$$

Her zaman olduğu gibi, çözümlerin içsel mi köşede mi olduğunu bilmiyoruz. Zengin oyuncu için ilk-derece koşulu, $\delta_X y_x^r / \bar{y} < 1$ iken, pozitif vergi oranına işaret edebilir. Sezgisel olarak, bu modelde, yeniden dağıtım zenginden yoksula değil, fakat bir tür oyuncudan diğer bir tür oyuncuyadır. Öyleyse, zengin insanlar bile bu tür bir yeniden dağıtımdan fayda sağlayabilir. Eğer her iki vergi oranı da τ_X^p ve τ_X^r içsel ise, o zaman (4.15)'ten $\tau_X^p > \tau_X^r$ sonucu çıkar, bunun üzerine X grubunun yoksul üyeleri daha yüksek vergi oranlarını ve daha fazla yeniden dağıtımı tercih eder. Z grubunun ideal noktasını anlamak da kolaydır. Z grubunun tüm üyeleri $T_X = 0$ tercih ederler ve hatta ikisi de $T_Z > 0$ tercih edebilir, ancak Z grubunun yoksul üyeleri, grubun zengin üyelerine göre daha yüksek vergi oranları ve daha fazla yeniden dağıtım tercih ederler.

Şimdi demokrasideki vergi oranını belirlemek için bir oyun formüle edelim. Modeli, şimdiye kadar bu bölümde yaptığımız gibi formüle edersek, yani tüm unsurların aynı anda oylanması gibi, model üç-boyutlu siyaset alanı içerdiğinden, bir Nash dengesine sahip olmayabilir. Bu sorunu basitçe aşmak için oyunu, vergi oranı ve transferlerin sırayla oylandığını varsayarak formüle ettik. Oyunun zamanlaması aşağıdaki gibidir:

1. Tüm vatandaşlar gelir üzerinden alınacak vergi oranını oylarlar, τ .

2. Bu vergi oranı göz önüne alındığında, oylama T_X ya da T_Z üzerine olur, bunlar gelirin yeniden dağıtımında kullanılacak transfer biçimleridir.

Bu oyunu geriye doğru tümevarım ile çözeceğiz ve her zaman benzersiz bir altoyun mükemmel Nash dengesinin olduğunu göstereceğiz. İki çeşit denge üzerine odaklanıyoruz. Birincisinde, $\delta_X^p > 1/2$ iken o zaman yoksul tip Xs'ler mutlak çoğunluğu oluşturur, bu modelin benzersiz bir dengesi bulunur, yani sahip olduğu denge siyaseti τ_x^p'dir, bu da yoksul tip Xs'lerce benimsenir.

İkincisinde, $\delta_X^p < 1/2$'dir, bu nedenle yoksul tip Xs'ler salt çoğunluk oluşturamazlar, bu modelde bir benzersiz denge vardır, bunun denge siyaseti τ_X^r özelliğine sahiptir, bu da tip Xs'lerin zenginlerinde tercih edilir.

Bunların neden birer denge olduğunu görebilmek için ilk durumu göze almakla başladık. İkinci aşamadan, geriye doğru tümevarım ile çözmek çünkü $\delta_X > 1/2$, şu açık ki, sadece Xs'ler için gelirin yeniden dağıtımına dair bir öneri (yani $T_X > 0$ ve $T_Z = 0$ önermek), Zs'lere yeniden dağıtım önerisini bozguna uğratır, ya da hem Xs'lere hem de Zs'lere yeniden dağıtım önerisini alt üst eder. Yani bu benzersiz denge Xs'lerin çoğunlukta olması olgusunun hemen ardından kurulur. Sonrasında, tahminen yeniden dağıtım için sadece T_X kullanılacaktır, oyunun ilk aşamasında tüm oyuncular τ ile ilgili olarak tek zirveli tercihlere sahiptir. Tip Zs'lerin tümünün ideal noktası tahminen sonradan $T_Z = 0$ iken $\tau = 0$'dır. X'in yoksul ve zengin üyelerinin ideal noktaları τ_X^p ve τ_X^r'dir, daha önce gösterilmişti. $\delta_X^p > 1/2$ olduğunda, yoksul Xs'ler salt çoğunluğu oluştururlar ve bu nedenle, medyan seçmen yoksul tip X'dir. Gelirin yeniden dağıtımında sonradan sadece T_X kullanılacağından, MVT uygulanır ve oyunun ilk evresinde belirlenen vergi oranı yoksul tip Xs'ler için ideal olması gerekendir, τ_x^p. Bu nedenle, bu durumda, benzersiz bir altoyun mükemmel Nash dengesi vardır, onu da şöyle gösteririz; $(\tau_X^p, T_Z = 0, T_X = (\tau_X^p - C(\tau_X^p))\,\bar{y} / \delta_X)$.

İkinci durumda, yani yoksul Xs'lerin mutlak çoğunluğu oluşturmadığı durumdan söz ediliyor, o zaman da medyan seçmen zengin tip X'dir. Böylece, MVT, ilk etap için belirlenen vergi oranının τ_X^r olacağına işaret eder. Öyleyse, bu durumda benzersiz bir altoyun mükemmel Nash dengesi vardır $(\tau_X^r, T_Z = 0, T_X = (\tau_X^r - C(\tau_x^r))\,\bar{y} / \delta_X)$.

Bu oyunun dengesi oyunun zamanlamasına bağlı değildir. Bunu görebilmek için aşağıdaki oyunu düşünün, burada üzerine oylanan siyasetlerin sırasını tersine çevirdik:

1. Tüm vatandaşlar, gelirin yeniden dağıtımda kullanılacak olan transfer biçimlerini oylar, T_X ya da T_Z olarak gösterilir.
2. Kullanılacak gelir transferleri biçimi göz önüne alındığında, tüm vatandaşlar gelir vergisi oranını oylarlar, o da τ'dir.

Yine, daha önce hesapladığımızla özdeş bir benzersiz altoyun mükemmel dengesi görebiliriz. Oyunun sonundan başlamak üzere, burada tahminen ya T_X ya da T_Z seçildi, bireyler τ'yi oyladı. T_X'in seçili olduğu altoyunda, yine tüm oyuncular τ üzerine tek zirveli tercihlere sahipler. Bu nedenle, $\delta_X^p > 1/2$ olduğunda, medyan seçmen X'in yoksul bir üyesidir ve seçilen denge vergi oranı τ_X^p'dir. $\delta_X^p < 1/2$ olduğunda, medyan seçmen X'in zengin bir üyesidir ve seçilen denge vergi oranı τ_X^r'dir. T_Z seçilmiş olduğu altoyunda, tip Xs'ler hiçbir yeniden dağıtımdan faydalanmadığından, tüm Xs'lerin ideal noktası, sıfır vergi oranını ayarlamaya yönelik olmalı. Tip Xs'ler çoğunluk olduğundan denge τ = 0'a sahip olmalı, nedeni de medyan seçmenin tip X olmasıdır. Şimdi oyunun ilk aşamasına geri dönersek, Xs'ler çoğunluk olduğuna göre, bunun sonucu olarak, gelir yalnızca T_X'e göre yeniden bölüştürülecektir. Buradan, benzersiz altoyun mükemmel dengesinin daha önce analiz etmiş olduğumuzla özdeş olduğunu görüyoruz.

Hâlihazırdaki amaçlarımız için bu denklemin en ilginç özellikleri eşitsizlik ile ilgili karşılaştırmalı durağanlıktır. Her iki tür dengede de, gruplararası eşitsizlikteki bir artış, tip Xs gelirinin tip Zs gelirine kıyasla düşmesi anlamında, Z grubundaki eşitsizliği sabit tutarsak, yüksek vergi oranları ile daha büyük yeniden dağıtıma neden olur. Eğer Zs'lerin gelirinde bir artış olursa, $\bar{y}$ sabit tutulduğunda, o zaman hem y_X^p hem de y_X^r düşecektir ve hem yoksul hem de zengin tip Xs'ler yüksek vergileri tercih ederler. Bunu görebilmek için gelirin tanımlarını kullanıyoruz ve bunları (4.15) teki yerlerine koyuyoruz:

$$C'(\tau_X^p) = 1 - \frac{\delta_X(1-\alpha_X^r)(1-\alpha)}{\delta_X^p} \quad \text{ve} \quad C'(\tau_X^r) = 1 - \frac{\delta_X\alpha_X^r(1-\alpha)}{\delta_X^r}$$

burada bizim varsayımımız simgesel yalınlığa katkısı bakımından, birinci derece koşulun ikisinde de içsel çözümlere sahip olmasıdır. Zs'lerin gelir payında oluşacak olan bir artış α'yi artırır bu da hem τ_X^p'yi hem de τ_X^r'de artış demektir; simgesel ifadesi:

$$\frac{d\tau_X^p}{d\alpha} = \frac{\delta_X(1-\alpha_X^r)}{C''(\tau_X^p)\delta_X^p} > 0$$

bu şu demek, α daki artış vergi oranı artırır. Benzer şekilde, $d\tau_X^r/d\alpha > 0$.

Ancak, gelir dağılımındaki böyle bir değişim, Gini katsayısı gibi, standart ölçümlerle kolay eşleşmiyor. Daha da ötesi, eğer eşitsizlikte bir değişiklik olursa ki bu gruplar içinde yeniden dağıtılır (örn., α_X^r artar [o zaman da y_X^p düşer ve y_X^r yükselir]), o halde karşılaştırmalı durağanlık iki dengede de farklıdır. Birincisinde, vergiler artacaktır, oysa ikincisinde düşecektir.

Bu noktada biraz soluklanıp, eşitsizlik ile yeniden dağıtım arasındaki ilişkideki ampirik kanıtları tartışmaya değer doğrusu. Bizim modelimizin öngörüsü, gruplararasındaki büyük eşitsizliğin, demokraside gruplararasında yeniden

dağıtımın daha büyük olmasına yol açacağı yönündedir. Ancak, siyasi kimliklerin her zaman sınıf çizgisinde oluşmaması, eşitsizlikteki artışın -konvansiyonel olarak Gini katsayısı ya da milli gelirdeki emek payı ile ölçülür- daha fazla ölçülebilir yeniden dağıtıma yol açacağı anlamına gelmez. Ampirik literatür bunu yansıtır; örneğin Perotti (1996), Alesina ve Rodrik (1994) ve Persson ve Tabellini (1994) makalelerini takiben GSYİH'nın bir fraksiyonu olarak vergi gelirleri ve transferlerinin daha eşitsiz toplumlarda yüksek olmadığını kaydetmiştir.

Bununla birlikte, şimdiye kadar bu ilişki henüz dikkatli bir araştırma planlamasıyla incelenmedi. Buradaki bariz tuzaklardan biri ters nedenselliktir. İsveç bugün, eşitlikçi bir ülke olsa da, bizim gözlemlediğimiz agresif gelir dağılımı ve eşitlikçi politikaların (örn., işgücü politikasında) yetmiş yıllık sonucudur. Aslında, mevcut tarihsel kanıtlar ortaya koymaktadır ki eşitsizlik İsveç'te son yüz yılda önemli ölçüde düştü.

Eşitsizlik ve yeniden dağıtım arasındaki ilişkiyi, ters nedenselliğin yokluğunda bile etkileyebilecek, ihmal edilmiş potansiyel değişkenler de vardır. Basitçe ifade edilirse, yeniden dağıtımın pek çok kurumsal ve potansiyel kültürel belirleyicilerinin eşitsizlikle ilişkisi olması muhtemeldir. Örneğin, İsveç, Brezilya ya da Birleşik Devletlere göre daha homojen bir toplumdur ve pek çokları toplumdaki homojenliğin yeniden dağıtımın seviyesinin belirlenmesinde anahtar rolü olduğunu savunmuşlardır (Alesina, Glaeser ve Sacerdote 2001; Alesina ve Glaeser 2004). Dahası, İsveç'te, son yetmiş yılın çoğunluğunda, "tadımlık yeniden dağıtım"dan daha fazlası pekâlâ olabilir, zira ülke sosyalistlerce, son derece eşitlikçi bir sosyal felsefe ile yönetiliyordu.

5. Demokrasi ve Siyasal Eşitlik

MVT, bu kitabın kalbinde yer alsa da ve pozitif siyasal iktisadın çoğu da dahil, demokratik siyaseti modelleyen başka teorik yaklaşımlar da bulunmaktadır. Bunların hepsini düşünmenin en yararlı yolu, onların toplumdaki güç dağılımı anlamına geldiğini bilmektir. Medyan seçmen modeli, en yalın ve belki de en naif düzenek olarak, her kişinin bir oy hakkına sahip olmasıdır. İki gruplu modelde, sayılar kazanır ve vatandaşlar istediklerini elde ederler.

Bunula birlikte, ifade etiğimiz gibi, gerçekte bazı insanların seçimleri diğerlerine göre daha "değerli"dir. Bunun olabileceği pek çok yol vardır. İlki, tercihlerin sadece gelir üzerinden tanımlanmaması, bir de insanların farklı partilere göre ideolojik pozisyon almasının söz konusu olabileceği de düşünülmelidir. Daha az ideolojik olan seçmenler farklı partilerin sunduğu siyasetleri oylamak isteyebilirler. Söz konusu seçmenler, genellikle esnek seçmenler olarak bilinir, bu nedenle, siyasetlere daha duyarlı olma eğilimindedirler ve sonuç olarak partiler siyasetlerini onlara göre belirlerler. Daha da ileriye gidersek, yoksul insanların fazlasıyla ideolojik olduklarını düşünelim ve parti nasıl bir siyaset önerirse önersin, sosyalist partiye oy vermeyi tercih ederler. Bu durumda, siya-

set yoksulun tercihlerini etkilemez çünkü sağ-kanat partiler hiçbir zaman yoksulu, kendilerine oy verme konusunda ikna edemezler; sosyalist partiler hâlihazırda oylarına sahiptirler, öyleyse, diğer grupların, belki de zenginlerin oylarını alabilmek için politikalarını bu yönde belirlerler. Bu fikirlerin kaynağı, Lindbeck ve Weibull (1987), Coughlin (1992) ve Dixit ve Londregan'ın (1996, 1998) olasılıklı oy davranışı modeli çalışmasıdır. Bu modelde, tüm oyuncuların tercihleri demokrasideki denge politikasını etkiler; bir grupta ne kadar fazla esnek seçmen varsa onların tercihleri daha çok dikkate alınacaktır. Bu nedenle, örneğin, eğer zengin yoksula göre daha az ideolojik ise, bu onlara, demokraside, sayısal olarak azınlıkta olsalar dahi hatırı sayılır bir güç verir.

İkincisi, denge politikası, sadece oylama ile değil, kampanya katkılarından, lobilerin eylemlerinden ve özel çıkarlardan da etkilenebilir. Böylesi bir durumda, organize olmuş özel çıkarların temsil edildiği gruplar ya da özel çıkarlara kanalize daha fazla kaynağa sahip olan kimse, onların, daha az örgütlenme ve kaynağa sahip gruplara göre siyaset üzerinde daha fazla etkileri olacaktır. Zenginin bu iki boyuttan herhangi birinde avantajı varsa, bu onların tercihlerinin demokratik politikaları belirlemesine izin verir. Bu çizgilerde bir model ilk olarak, Becker (1983) tarafından geliştirilmiştir, daha sonra Grossman ve Helpman (1996, 2001) tarafından büyük ölçüde geliştirilmiş ve genişletilmiştir.

Üçüncüsü, şimdiye kadar, bir anlamda seçmenlerin mükemmel temsilcileriydiler. Oysa gerçekte, siyasal partilerin vatandaşlardan bağımsız hedefleri vardır ve önerdikleri politikalar, sadece basit olarak medyan seçmenin değil, bu özerk hedefleri yansıtacaktır. Bu kısmen, ilk kez Wittman (1983) tarafından vurgulandığında ya da Alesina'ın (1988) gösteriminde, seçimlerin sonucu ile ilgili bir belirsizlik varsa doğrudur, partiler keyfi siyaset platformlarında taahhütte bulunamazlar. Bu ikisi de doğru olduğunda, siyasi partilerin hedefleri, basit olarak seçmen tercihleri değil, siyasi sonuçları etkilemesi bakımından önemlidir. Bu durumda, siyasal partilerin gündemini yakalayabilen gruplar demokratik siyaseti, sayılarının işaret ettiğinden de daha geniş ölçüde etkileyebilirler.

Sonuç olarak ve belki de en ilginci, Downscu modelin ve onun pek çok uzantısının, bunlara olasılıklı oy davranışı modelleri de dahil, siyasal kurumlar için zayıf bir tanımı bulunuyor. Bu bölümde sunumunu yaptığımız Downscu model neredeyse bir başkanlık seçimi gibidir (Birleşik Devletlerde değil tabii çünkü öyle olsaydı bu kez delegeler kurulunu göstermek durumunda kalırdık). Örneğin, biz seçim bölgeleri arasında bir ayrım yapmadık. İngiliz Parlamentosu seçim sonuçlarını yansıtmak için bu modeli kullanmak isteseydik böylesi bölgeleri dahil etmek ve bölünmüş oyun Parlamentodaki koltuklara göre nasıl dağıldığını modellemek durumunda kalırdık. Bu önemli olabilir çünkü ondokuzuncu yüzyılda Edgeworth'un işaret ettiği ve Kendall ve Stuart (1950) tarafından formüle edildiği gibi, küçük partileri böylesi çoğulcu kurumlarda yetersiz temsil eğilimindedirler. Bu nedenle, toplamdaki oy payı ile Parlamentodaki koltuk payı arasında birebir bir ilişki yoktur. Kurumların pek çok farklı bakış

açıları da önemli olabilir. Örneğin, kurumlar seçmen kitlesini ve ayrıca azınlık gruplarının yasamadan istediklerini elde etme yetilerini etkiler.

Bu ilginçtir çünkü demokraside güç sahibi olanlar için kurumlar önemlidir. Belirli bir örneği ele alalım, siyaset biliminde gördüğü ilgi ile harekete geçirilmiş olsun: başkanlık ve parlamenter demokrasi arasındaki fark. Daha önce de belirtildiği gibi, Linz (1978, 1994) başkanlık rejimlerinin darbelere daha meyilli olduğu eğilimi üzerinde durmuştu; Przeworski ve diğerleri. (2000), bu iddia ile tutarlı ekonometrik kanıt sundular. Sezgisel düşünce, halk oylaması ile seçildiklerinden, başkanların, toplumdaki medyan seçmen tercihlerini temsil durumunda olduklarını söyler. Diğer taraftan, Parlamento daha farklı çıkarları uzaklaştırmak durumunda kalabilir. Bu durumda, aynı ülkeyi bu iki farklı dizi kurum altında karşılaştırırsak, sonucun, başkanın vatandaşların seçimine yakın olması yönünde çıkmasını bekleriz.

Bu düşüncelerin motivasyonu ile demokrasideki farklı grupların siyasal gücünü parametrelere dökebilmek için basit indirgenmiş biçim modelini kullanıyoruz. Bu bölümün ekinde, bu fikirlerin ilk üçünü demokraside siyasal gücün dağılımı üzerine geliştirdik ve onların, burada kullanılan basit indirgenmiş biçim modelinin içine nasıl ayrıntılandırıldığını gösterdik. Farklı özel modeller -farklı kurumsal detaylar, lobicilik, görece otonom siyasal partiler ya da esnek seçmen varlığı üzerinde dursalar da- , bizim indirgenmiş formumuza, alternatif mikro kuruluşlar (microfoundations) temin eder. Doğal olarak, bu detaylar ayrıca önemlidir ve özel durumlarda çok önemli olabilir; ilerleyen sayfalarda tartışıyoruz.

Şimdi bizim temel iki sınıflı modelimize benzersiz bir politika aracılığıyla geri dönelim, gelir üzerindeki vergi oranı, τ'dir. Vatandaşların çoğunluk olduğu göz önüne alındığında (yani $1 - \delta > 1/2$), Downscu siyasal rekabet sadece, vatandaşların dolaylı faydasını maksimize eder, $V^p(\tau)$. Bu modelde, seçkinin tercihleri vergi oranını belirlemede etkisizdir. Daha genel olarak, buna rağmen, seçkin, bir miktar güce sahip olacaktır ve denge politikası bunu etkileyecektir. Bu fikri yakalamanın en basit yolu, denge siyasetini seçkinlerin ve vatandaşların dolaylı faydalarının ağırlıklı toplamı maksimizasyon olarak düşünülebilir, burada ağırlık, denge siyasetinin farklı grupların tercihlerini ne kadar yansıttığını belirler. Bir grubun ağırlığına, o grubun "siyasal gücü" diyoruz. Diyelim bu ağırlıklar, seçkinler ve vatandaşlar için sırasıyla χ ve $1 - \chi$ olsun. O zaman, denge vergi oranı maksimize eden olabilirdi:

$$\max_{\tau \in [0,1]} (1-\chi)(1-\delta)\left((1-\tau)y^p + (\tau - C(\tau))\,\bar{y}\right) + \chi\delta\left((1-\tau)y^r + (\tau - C(\tau))\,\bar{y}\right)$$

Birinci-derece koşulun var olduğu bir durum (tümler gevşeklik ile birlikte).

$$-\left((1-\chi)(1-\delta)\,y^p + \chi\delta y^r\right) + \left((1-\chi)(1-\delta) + \chi\delta\right)\left(1 - C'(\tau)\right)\bar{y} = 0 \quad \text{eğer} \quad \tau > 0$$

Bu şunu doğurur:

$$\frac{(1-\chi)(1-\theta)+\chi\theta}{(1-\chi)(1-\delta)+\chi\delta} = 1 - C'(\tau(\chi)) \tag{4.16}$$

burada, siyasal güç parametresi χ olduğunda, $\tau(\chi)$ denge vergi olarak tanımlanıyor.

(4.16) ve (4.11) eşitliklerini karşılaştırmak öğreticidir, bu karşılaştırma, Downcu siyasal rekabet ile iki sınıflı modeldeki denge siyasetini belirlemiştir. Şu açıktır ki, Downscu çıktı hâlihazırdaki modelin, $\chi = 0$ için özel bir durumudur, ki o durumda (4.16), (4.11)'e özdeş hale gelir böylece $\tau(\chi = 0) = \tau^{p}$ olur. Ancak, $\chi > 0$ tüm değerleri için seçkinlerin tercihleri de ayrıca denge politikaları için önemlidir o zaman da $\tau(\chi > 0) < \tau^{p}$ olur. Dahası, χ ne kadar büyükse, azınlık olmaları gerçeğine rağmen, seçkinin siyasal gücü o kadar fazladır. Bunun etkilerini görebilmek için dikkat edilirse eğer χ yükselirse, o zaman (4.16)'nın sol tarafı da yükseliyor. Bu şu demektir; sağ taraf da yükselmelidir, böylece $C'(\tau)$'in düşmesi gerekir. τ'deki $C'(\tau)$ yükseldiği için bu τ'nin düştüğü anlamına gelir. Bir başka deyişle, $d\tau(\chi) / d\chi < 0$. Böylelikle, zenginin gücündeki bir artış ya da hangi kanaldan olursa olsun, demokrasideki denge siyasetini etkileme konusundaki yetenekleri, vergi oranını aşağı düşürür ve ideal noktalarına yaklaştırır. Ekteki farklı modeller, farklı mekanizmalar sunarlar, bu mekanizmalarda seçkinlerin gücü ve denge vergi oranının bir sonuç olarak nasıl tepki verdikleri vardır.

Bunun önemli olmasının nedeni, şimdiye kadar, demokrasilerin demokrasidışı olana göre daha çok vatandaş-yanlısı siyaset ürettiğine değinmiştik. Eğer, aslında, biz $\chi \to 1$ olduğunu ve demokratik siyasetlerin ürettiği vergi oranının çoğunun seçkinlerce tercih eğiliminde olduğunu, demokrasi ve demokrasidışı arasında ise çok az fark olacaktır. Bizim bakış açımız, azınlıkta olsalar da demokrasilerde seçkinlerin güçlü olması için genellikle nedenleri vardır, dolayısıyla, $\chi > 0$ gerçeğin *iyi* bir tahmini olabilir. Bununla beraber, şimdiye kadar tartışılan kanıtların ikisi ve iç gözlem demokratik toplumların çoğunun $\chi = 1$ olduğu durumdan çok uzakta olduğunu belirtiyorlar. Sonuç olarak, demokrasiler, demokrasidışındaki tipik durumda olduğu gibi sadece zenginin tercihlerine hitap etmez.

6. Sonuç

Bu bölümde, demokratik siyasetlerin bazı temel modellerini geliştirdik. Ayrıca, emektar modellerimizi ve kitabın sonraki bölümlerinde karakterize etmeye çalıştığımız onların bazı özelliklerini de detaylı olarak tartıştık. Bizim analizimiz, ya MVT'nin uygulanabilir olduğu koşullarda iki gruplu model ya da siyaset alanının çok boyutlu olduğu yer üzerine yoğunlaşıyor, burada yoksulun tercih ettiği denge siyasetidir. Bu nedenle odak noktamız, medyan seçmenin

yoksul oyuncu olduğu ve onun seçimlerinin demokraside ne olacağını belirlediği durumlar üzerinedir. Biz ayrıca, bu modelin üç esas uzantısını da yaygın olarak tanıyoruz. İlki, orta sınıfın zengin ve yoksuldan ayrı olarak dahil olduğu üç sınıflı modeldir. Bu modelin formel olarak sunumunu ilk kez Sekizinci Bölüm'de kullanılışına kadar erteledik. İkincisi, esnek seçmenler mi yoksa organize olmuş lobiler mi ve benzeri gibi farklı grupların, "güç"leri demokratik kurumların niteliğine bağlı olarak değişebilen, demokrasinin indirgenmiş form modelidir. Bu bölümün ekinde, detaylı olarak, farklı mikro kurumları, güç parametresi χ olarak tartıştık ancak, kitabın kalanında lobicilik, parti tutsaklığı ya da olasılıklı oy davranışı açıkça gösterildiği mevcut detaylı modeller yerine, sadece indirgenmiş formu çalıştık. Sonuç olarak, siyasal kimliklerin farklılaştığı ve sosyo-ekonomik sınıf ya da gelir düzeyine bağlı olanlardan farklı olabilecek en basit model ve bunun toplumdaki çatışmanın dağılımını nasıl etkilediğidir.

5. Demokrasidışı Siyasetler

1. Giriş

Bu bölümde, demokrasidışı yönetim biçimindeki siyaset belirlemeyi düşünürken ortaya çıkan çeşitli konuları tartışıyoruz. Amaçlarımız doğrultusunda, demokrasi ile demokrasidışı arasındaki en temel ayrım ilkinin bir siyasi eşitlik durumu olmasıdır: her vatandaşın bir oy hakkı vardır. Sonuç olarak, demokraside, tüm vatandaşların tercihleri siyasal sonuçlarının belirleyiciliği bakımından önem taşır. Demokrasidışı düzende durum bu değildir çünkü sadece toplumun bir alt kümesini oluşturan seçkinlerin siyasal hakları vardır. İlkesel düzeyde, bu herhangi bir alt küme olabilir. Sovyet sosyalizmi proletarya diktatörlüğü olduğu iddiasındaydı ve hatta "diktatörlüğü" aşağılayıcı çağrışımlar içeren bir kelime olarak da dikkate almadı. Benzer şekilde, 1973 ve 1994'te Ruanda'daki Juvenal Habyarimana diktatörlüğü belirli bir etnik grubun diktatörlüğü olarak da kabul edilebilir, Hutuların diktatörlüğü. Brezilya'da 1964 ve 1985'te, bürokratik, otoriter ve korporatist eğilimleri olan ordu diktatörlüğü vardı; bu rejim sanayileşme vurgusu yapılan aynı zamanda kısmen zengin kesimin ekonomik çıkarlarını koruyordu ve radikal reformlardan özellikle de tarım reformundan uzak duruyordu. Bunun tersi olarak, 1965 ve 1997 arasında Kongo'daki Mobutu Sese Seko diktatörlüğü, son derece kişisel, kleptokratikti ki devlet gücünün temel kullanımı Mobutu ve mahiyetini zenginleştirmek yönündeydi. Demokrasidışı sistemler arasındaki bu farklılıklara rağmen (etkili bir taksonomi için bkz. Linz ve Stepan 1996), bizim amacımız, siyasi eşitlik ölçüsü olarak gördüğümüz demokrasiler ile demokrasidışı sistemler arasındaki farkı vurgulamaktır.

Genellikle, demokrasidışı düzenlerde iktisat politikalarını şekillendiren iki özellik vardır: birincisi, iktidardaki grubun tercihleri ve ikincisi, bu grubun karşı karşıya kaldığı sınırlamalar. Her şey eşit iken, iktidardaki grup, seçkin, kendi faydasını maksimize edecek politikaları seçer. Bununla birlikte seçkinler, farklı sosyal grupların ya da grup içindeki diğer bireylerin onların yerini alması korkusuyla yaşarlar. Bu nedenle, demokrasidışı düzenlerde önemli bir konu da hiçbir grubun rejimi devirecek kadar mutsuz olmamasının ya da iktidardaki grubun çıkarlarına zarar verebilecek siyasi ve ekonomik eylemlerin alınmasının önlenmesidir.

Bu bölümde bizim analizimiz, Dördüncü Bölümde tarif edilen demokrasi modeli üzerine kurulmuştur. Buradan hareketle, toplumun heterojen bireylerden oluştuğunu düşünüyoruz. Demokrasidışı düzen, bu toplumun bazı alt kü-

mesinin yönetimidir. Dördüncü Bölümde, demokrasinin çok daha fazla sayıda grubun yönetimi olduğunu göstermiştik, bunlar yoksul olabilirdi ya da siyasi kimlikleri diğer çizgilerde ise onlara grup *X* demiştik. Burada demokrasidışını daha az sayıda grubun yönetimi olarak düşünüyoruz (zengin ya da grup *Z*).

Başlarken, demokrasidışını sadece zenginin yönetimi olarak ele alan modeller üzerine yoğunlaşıyoruz. Pek çok durumda, bu kesinlikle akla uygun bir önermedir. Örneğin, oy hakkı üzerindeki resmi kısıtlamalar genellikle yoksul üzerinde olmuştur: malvarlığı olmayanlar, düşük gelirliler ya da okuma-yazma bilmeyenler. Ayrıca oylama hakkı konusunda ırkçı kısıtlamalar da olmuştur -örneğin, Birleşik Devletler'de İç Savaş öncesinde ve Güney Afrika'da apartheid rejiminin çöküşünden önce- fakat haklarından mahrum bırakılanlar yine yoksullar olmuştur. Görünüşte özerk olsalar da askeri rejimler her zaman varlıklının çıkarına hizmet ederler, bunun en açık örneği 1973 ve 1990'da Şili'deki Pinochet rejimidir. Yirminci yüzyıldaki diğer pek çok Latin Amerika diktatörlüğü, radikal yeniden dağıtım ve sosyal politikalar tehdidi üzerine uyarıldı, örneğin, 1930, 1955 ve yine 1976 ve 1983 yıllarından sonra Arjantin'dekiler. Demokrasiye karşı darbelere ilişkin diğer örnekler, 1948'de Venezuela'da, 1954'te Guatemala'da ve 1964'te Brezilya'da, radikal siyasetlerden kaçınmayı hedefliyordu. Bu darbelerden sonra iktidara ordu gelmiş olsa da darbelerin kendisini tetikleyen unsur radikal yeniden dağıtım politikalarının oluşturduğu tehdit olmuştur. Drake'nin konuyla ilgili görüşleri şöyledir

> *pek çok yönden, bu despotlukların emek karşıtı duruşu, onların varoluş nedenlerini tanımlar... güce el koymalarının motivasyonu buradan gelir, varlıklarını meşrulaştırır, destekçilerini ve karşıtlarını bir araya getirir, ekonomik büyüme modellerinin altında bu yatar, sosyal politikalarını çizer ve siyaset uygulamalarını yürütür. İşçilerle olan o çatışma ayrıca kendi görev sürelerini ve sonlarını etkiler.* (1996, s. 2)

Bizim için bu örnekler, demokratik olmayan rejimlerin yaptıkları ile zenginin isteği arasında genellikle yakın bir ilişki olduğunu göstermektedir. Yine de İkinci Bölümde tartışıldığı gibi, bizim temel çerçevemiz ve ampirik sonuçların çoğu, demokrasidışı düzenin sadece zenginin yönetimi olmadığı durumunu da içerecek.

Bu bölümde geliştirdiğimiz modeller, seçkinlerin tercihleri arasındaki etkileşimi ve toplumdaki diğer grupların tercihlerinin -merkezde haklarından mahrum edilmiş vatandaşlar olan- onların tercihleri üzerindeki sınırlamasını vurguluyor. Bizim amacımız yine, demokrasidışı rejimlerin farklı türleri arasında doğru olan genel eğilimleri araştırmak ve onları demokrasideki tipik eğilimlerle karşılaştırmaktır. Demokrasi ile demokrasidışı arasında çizdiğimiz ikili ayrım, iki rejimin ortak öğelerini ortaya çıkarma arzumuz ve Occam'ın usturasına olan amansız güvenimiz çok sade, hatta basit görülebilir. Yine de bunun ilerleme için doğru olduğuna inanıyoruz ve bizim inancımız odur ki bu dikotomi, toplumların farklı siyasal kurumlarının oluşumundaki itici güç ile ilgili sezgisel fikirlerin gelişiminde yararlıdır.

2. Demokrasidışı Siyasetlerde Güç ve Sınırlamalar

2.1 Demokratik Siyasetlerde Seçkinler

Önceki bölümde, seçkinin demokraside, sayısal olarak çoğunlukta olmasa da nasıl daha güçlü olabileceğini zaten tartışmıştık. Görüyoruz ki seçkin demokraside bir ölçüde güç sahibi olabilmeyi sağlayan genel bir model, denge vergi oranının, χ' in demokratik siyasetlerde seçkinin gücünün ölçüsü olarak gösterildiği, τ (χ)'e işaret edecektir. Bilhassa, $\chi \rightarrow 1$'in (4.16) daki limitini göz önünde tutarak, bu durumda, denge siyaseti her zaman seçkinin tercih ettiği yani τ^{r}'dir.

Biz demokrasidışı siyasetleri bu limite çok benzer olarak düşündük. Demokrasi toplumda iyi işlemediğinden nüfusun çoğunluğunun istekleri göz ardı edilir ve seçkinin refahını maksimize edecek siyasetler seçilir. Tartışma ayrıca şunu da öne çıkarır, bizim demokrasi ile demokrasidışı arasındaki ikili ayrımımıza rağmen, ikisi arasında daha sürekliliği olan bir ayrım düşünebiliriz. Bir toplum, çoğunluğun istekleri temel siyasi seçimlere dahil edildiğinde daha demokratiktir. Bu, χ'in bu modelde 0'a yakın olması durumuna tekabül eder. Demokrasidışı düzen, diğer taraftan, bir alt küme olan seçkinin arzuları lehine, toplumun çoğunluğunun isteklerinin göz ardı edilmesi durumudur. Burada denge $\chi \rightarrow 1$ olduğu duruma tekabül eder.

2.2 Devrim Baskısı

Yukarıdaki tartışma, demokrasidışı düzeni nasıl seçkinin faydasını maksimize eden bir durum olarak düşündüğümüzü gün ışığına çıkarıyor. Bununla birlikte, demokrasidışı düzen, özellikle de demokrasi ideali ile karşılaştırıldığında, ne eşitlikçi ne de adildir. Bu nedenle, vatandaşların sonucu değiştirme istekleri sürekli olacaktır. Onları durduran ise seçkinin demokrasidışı düzenin hâkim olduğu toplumlarda siyasal kurumları ve askeri gücü kontrol ediyor olmasıdır. Bu kontrol sayesinde faydalarını maksimize edebiliyorlar, ancak onların azınlık olduğu ve çoğunluğun yararına olmayan politikaları takip etmek istedikleri düşünüldüğünde, benimsedikleri politikaları uygulamak konusunda bazı sınırlamalarla karşı karşıya kalabilirler.

Demokrasidışı düzende siyasal gücü elinde bulunduranların karşı karşıya kalacağı en önemli baskı, siyasal güçten mahrum edilenlerin onu ele geçirmek için çaba gösterecek olmaları ya da siyaseti yönetenleri alaşağı edebilecek olmalarıdır.

İkinci Bölümdeki tartışma çerçevesinde, de jure siyasal güç ile de facto siyasal güç arasında bir ayrım yaptığımızı hatırlayalım. De jure siyasal güç, siyasal kurumlardan gelen güçtü. Tersine, de facto siyasal güç bir grubun, bir çatışma içinde ya da diğer anlamlarda diğerini ezmesi üzerinden geliyordu. Demokraside, de jure siyasal güç vatandaşlara ait olan güçtür. Demokrasidışında ise vatandaşların de jure siyasal gücü yoktur; onlar siyasal sistemden dışlanmışlardır. Ancak yine de çoğunluk oldukları gerçeğine dayanarak, de facto

siyasal güce sahip olabilirler ve mevcut rejimi devirebilmek için kendi eylemlerini koordine etmeleri mümkün olabilir. En aşırı durumda, vatandaşlar, demokrasidışı düzene karşı, siyasal sistemi kendi çıkarları yönünde değiştirmek üzere bir devrim gerçekleştirmek isteyebilirler. Seçkinler üzerinde vatandaşların bu tür *de facto* siyasal güç kullanımı ile yarattıkları sınırlamaları *devrim baskısı* şeklinde özetleyeceğiz.

Bu kısımda, devrim baskısının kökenlerini ve seçkinin siyasal sistemi demokrasidışı düzende kontrol ederken, üzerindeki kısıtlamaları tartışıyoruz. Başlangıç noktası olarak, devrimleri biçimlendirmenin yollarını tartışmak durumundayız ve ayrıca, vatandaşların de facto gücü kullanabilmeleri yolunda örgütlenmeleri sırasında ortaya çıkabilecek kolektif-eylem sorunlarına ilişkin kavramları tanıtmalıyız. Başından sonuna kadar tartışmayı daha somutlaştırmak adına, son bölümde tanıtılan, iki sınıflı model üzerine odaklandık. Bu modelde toplum, zengin seçkin ile sayıca fazla olan yoksul vatandaşlara ayrılmıştır.

Önce, devrimden sonra neler olacağını düşünmemize izin verin. Tanım gereği, bu ortamda bir devrim, vatandaşların, demokrasidışı düzende seçkinleri alt etmek için kendilerinden çok sayıda kişiyi kullanmasına ve toplumun kontrolünü, zenginliğini ve gelir getirici varlıklarını ele geçirmesine karşılık gelir. Bu nedenle, biz devrimin, bir şekilde kontrolün seçkinden vatandaşa geçtiği devrim-sonrası topluma götüreceğini düşünüyoruz.

O halde devrim sonrası toplumu düşünmenin en kolay yolu, ekonomik kaynakların vatandaşlarca bölüştürüldüğü bir düzenden geçer. Yine de, devrim gibi şiddet içeren bir durumun önemli bir türbülans ve yıkım yaratacağı ve dolayısıyla ekonominin üretim kapasitesini azaltacağı akla yatkındır. Öyleyse, devrimden sonra, toplumsal kaynakların μ kadar kısmının yok edildiğini ve kalanın vatandaşlar arasında bölüştürülebildiğini düşünelim. Bu, açıkça büyük bir sadeleştirmedir. Devrimlerin çoğu böylesi eşitlikçi bir usulde davranış sergilemezler ve kaynakların devrim sonrası yeniden dağıtımı sadece vatandaşlara yapılır. Birileri kaçınılmaz olarak diğerlerinden daha fazla yarar sağlayacaktır. Buna rağmen, bizim buradaki amacımız devrimlere dair gerçekçi bir politika gerçekleştirmek değil, fakat devrim tehdidini demokrasidışı düzen üzerindeki baskı unsuru olarak kullanmaktır. Bu nedenle, yine Occam'ın usturasına ve mümkün olan en basit yoldan devrim sonrası toplumdaki model getirilerine başvuracağız. İktisadi kaynakların bir kısmının devrim türbülansında yok edildiğini ve kalanın da bir şekilde vatandaşlar arasında bölüştürüldüğünü varsaymak bu amaç için hem basit hem de cazip bir formülasyondur.

Bu varsayım şunu ima eder; devrimden sonra her vatandaşın (burada yoksul oyuncunun) alacağı net gelir aşağıdaki gibi olacaktır

$$V^P(R, \mu) = \frac{(1-\mu)\bar{y}}{1-\delta} \tag{5.1}$$

aralarında paylaşacakları toplam gelir $(1-\mu)\bar{y}$ olduğundan ve bunlardan $1-\delta$ kadar olduğundan yukarıdaki denklem geçerlidir. $V^p(R, \mu)$ simgelemi, μ'ya bağlı olarak devrim sonrası toplumda vatandaşın değerini (yani fayda) ifade eder. Daha sonra tartışılan, kolektif-eylem problemlerini dışarıda bırakırsak, devrimin, (5.1)'de verilen sonucun devrim olmadan vatandaşların elde edeceği sonuçtan daha büyük olması durumunda fayda sağlayacağını görürüz. τ^N seçkinlerin koyduğu vergi oranını göstersin, burada N demokrasidışı düzeni temsil ediyor ve devrim olmadan seçkinlerin onların en çok tercih ettiği vergi oranı τ^r (= 0) olarak ayarlayacağını düşünelim. O zaman, bu sonuç şöyle olacaktır:

$$V^p\left(y^p \mid \tau^N = \tau^r\right) = y^p \tag{5.2}$$

Eğer (5.1), (5.2)'den büyükse, bunun devrim baskısını zorunlu kılacağını söyleriz, ya da eğer aşağıdaki gibiyse

$$\frac{(1-\mu)\bar{y}}{1-\delta} > y^p \tag{5.3}$$

Bu baskıyı sıkı bir eşitsizlik ile yazdık çünkü eğer $(1-\mu)\bar{y}/(1-\delta) = y^p$ olduğunu varsayarsak, vatandaşlar siyasi statüko ile devrim arasında bir fark görmeyeceklerinden isyan da etmezlerdi.[1] Kitap boyunca bu eğilime bağlı kaldık.

Bu eşitsizliğin önemli bir özelliği de devrimin sonucu ile statükonun sonucunu karşılaştırıyor olması. Bu karşılaştırma kavramsal olarak biri için doğrudur, ya grubun bütünü ya da katılımı devrimin başarılı olup olmayacağını belirleyen "en önemli" oyuncusu için geçerlidir. İki yorumlama da biraz sonra anlatılacaklar için yeterlidir, öte yandan diğer olasılıklar da bir sonraki altbölümde tartışıldı.

Dördüncü Bölümde (4.7)'deki tanımları anımsarsak, (5.3)'teki devrim baskısı şuna eşdeğerdir:

$$\theta > \mu \tag{5.4}$$

Bizim devrim modelimiz basittir; öyle ki, tartışmamız için önemli olan iki akla yatkın özelliğe sahiptir. Birincisi, devrim baskısı, toplum daha eşitlikçi olduğunda, bu da θ yüksek olması demektir, (5.4)'ü bağlamak daha olasıdır. Bu sezgiseldir. Eşitsizliğin yüksek olduğu toplumlarda, vatandaşlar kaynakların sadece küçük bir bölümünü alırlar; devrimle, üretim kapasitesinin tamamını (devrim sürecinde yok edilenleri dışarıda bırakırsak) kontrol edebilirler. İşte bu nedenle, devrimin, daha eşitsiz toplumlarda vatandaşlar için daha çekici hale gelmesi doğaldır. İkincisi, devrim $1-\mu$ iken daha çekicidir, çıktının devrim sonrası topluma dağıtılmayı bekleyen kısmı yüksektir, bunun nedeni teknolojik gerekçeler ya da vatandaşların kolektif-eylem sorununu başarılı bir biçimde çözmüş olmalarıdır.

[1] Daha biçimsel olarak, eşitlik durumunda, vatandaşlar devrim ve devrimin olmadığı durum karşısında kayıtsız kalacaktır ve onların tercihleri ayrıca dengenin bir parçası olarak belirlenmelidir. Bu kitap boyunca çalışılan modellerde, eşitlik durumunda onların ayaklanmayacaklarına dair genellemede bir kayıp yoktur.

2.3 Devrimde Kolektif-Eylem Sorunları

Devrim tehdidi bir gerçeklik haline gelmeden ve dolayısıyla devrim tehdidi seçkinlerin uğraşması gereken bir tehdit halini almadan önce vatandaşlar, devrimci etkinliklere katılımı koordine etmenin doğasında olan potansiyel kolektif-eylem sorunlarını aşmak durumundalar. Kolektif-eylem sorunlarının grup kararlarındaki önemini Olson (1965), *The Logic of Collective Action (Kolektif Eylemin Mantığı)* isimli klasik kitabında vurgulamıştı, kitapta bireyleri kendileri için maliyetli ancak grubun lehine olan eylemleri gerçekleştirme konusunda ikna etme çabalarında karşılaşılan sorunları analiz etti. Onun analizlerini Tullock (1971) devrimlere uyguladı.

Bir devrimi örgütlerken potansiyel kolektif-eylem sorunlarını görebilmek için makul olanı varsayalım, şöyle ki, devrim hareketi ya da devrimin kendisinin içinde yer almak maliyetlidir ve bu maliyeti $\varepsilon\bar{y}$ olarak gösterelim. Her zamanki gibi, bu maliyetleri ortalama gelire bakarak normalleştiriyoruz. Bu, devrimci hareketler için gereken çabanın maliyeti ile illegal hareketler içinde yer almanın yarattığı örtük maliyetinin yanı sıra devrimci hareketlerin emek piyasasında çalışmanın yerini alması durumunda oluşacak cezalı kazanç maliyetlerini içerebilir. Biz öncelikle, bir devrim girişiminin hangi koşullar altında başarılı olabileceğini belirtmek durumundayız. Açıktır ki vatandaşlardan hiçbiri devrimci faaliyetler içinde yer almaz ise devrim olmayacaktır. Diyelim ki, en az $\xi^P \leq 1 - \delta$ kadar vatandaş, başarı elde edilebilmesi için devrimci faaliyetlerde yer alması gerekiyor.

Şimdi devrimci faaliyetlerde yer almış bir oyuncunun ödeyeceği bedeli düşünün. Devrim sonrası bedelden devrim hareketlerinin maliyeti düşüldüğünde bu sonuç elde edilir, yani devrimin başarılı olma durumunda $(1-\mu)\,\bar{y}/\,(1-\delta) - \varepsilon\bar{y}$ denklem böyle kurulur ve başarısız olma durumda ise $y^p - \varepsilon\bar{y}$ olacaktır. Tersine, devrim hareketleri içinde bulunmayan vatandaşın ödeyeceği bedel bu iki durumda $(1-\mu)\,\bar{y}\,/\,(1-\delta)$ ya da y^p olacaktır. Elde edilecek faydalar da aynıdır çünkü devrim kamu yararınadır, meydana geldiğinde toplumun bütününü değiştirir ve tüm vatandaşları aynı şekilde etkiler. Bu nedenle, sonuç ne olursa olsun, devrimde yer almamanın bedeli her zaman yer almanın bedeline göre daha ağırdır. Öyleyse, tüm vatandaşlar, maliyetleri kendileri üstlenmek yerine, hiçbir bedel ödemeyecekleri diğerlerinin devrimci hareketini tercih ederler. Tek belirgin istisna, oyuncu, devrimci faaliyette yer almak ve almamak konusunda tercih yaptığında "çok önemli"dir, önemi şuradan gelir, onun katılımı, devrimin başarısını kesinleştirebilir ya da başarı şansını artırabilir ve katılmayışı da devrimin başarısızlığı ya da başarıya ulaşma imkânının azalması anlamına gelebilir. Çok sayıda vatandaş olduğundan, bir tanesinin eylemi genellikle devrimin sonucunu belirlemez. Bu, meşhur kolektif-eylem ya da hazıra konma (free-rider) sorununu gündeme getirir: devrim faaliyetlerine hiçbir vatandaş gerekli yatırımı yapmadığında devrim tehdidi de ortadan kaybolacaktır.

Olson'un (1965), *Kolektif Eylemin Mantığı* (*The Logic of Collective Action*) eseri de dahil, kolektif-eylem sorunu üzerine literatür, grupların kolektif-eylem sorunlarının üstesinden gelebilmesi adına bir dizi yol belirledi, buna ideoloji ve maddi faydaların kullanımı da dahildir. Maddi faydalar, sırasıyla, pratik olarak iki kategoriye ayrılabilir: özel yararlar ve dışlama.

İlk olarak, gruplar kendi üyelerine bir doktrini aşılamak isteyebilirler, böylece kendi faydalarına doğrudan eklenecek, grubun yararına pozitif bir eylem olarak etkinliklere katılımı gözlemlerler. Vatandaşların devrimci faaliyetleri örgütlemeye çalışmaları durumunda, $\varepsilon\bar{y}$'nin maliyetine ek olarak, vatandaş i devrimci faaliyetlere katılımı $\vartheta^i\bar{y}$'nin maddi olmayan bir yarar getirmesi olarak görebilir. Bu durumda, eğer devrim başarılı olursa, katılımın bedeli vatandaş i için $(1-\mu)\,\bar{y}\,/(1-\delta) + \vartheta^i\bar{y} - \varepsilon\bar{y}$ iken katılmamanın getirisi $(1-\mu)\,\bar{y}\,/(1-\delta)$'dir. Eğer devrim başarısız olursa, katılımın getirisi $y^p + \vartheta^i\bar{y} - \varepsilon\bar{y}$ iken katılım dışı y^p'yi verir. Bu nedenle, $\vartheta^i - \varepsilon > 0$ olduğunda tüm vatandaşların devrimci etkinliklere katılımı olacaktır ve eğer bireylerin kritik çoğunluğu yeterli ideolojik faydayı elde ederlerse devrim gerçekleşecektir. Bu tür bir telkin açıkça tüm devrimci grupların ortak stratejisidir çünkü bu olmazsa, devrimler genellikle başarıya ulaşamazlar. Biz, grubun tamamı için devrimin faydalı olduğu durumda, telkinin bu türünü kullanan devrimci grupların potansiyel liderliğini düşünebiliriz, bu (5.3) geçerli olduğunda mümkündür.

İkinci olarak, gruplar kolektif eyleme katılmak isteyenlere yönelik özel maddi imkânlar oluşturmayı deneyebilirler. İlk olarak bireylere özel fayda sağlayan stratejiyi düşünelim, bunu $b\bar{y}$ olarak gösterelim, bu kimseler kolektif eyleme katılırlar. Kısaca tartıştığımız gibi reel-dünya devrimcilerinin çoğu, devrim başarısız olsa bile, devrimci etkinliklerde yer almak için katılımcıların elde tutabileceği, parasal ya da başka biçimde, özel yararlar oluşturmaya çalışırlar. Bu durumda, kolektif eylemde yer almanın getirisi devrim başarılı olduğunda ve $(1-\mu)\,\bar{y}\,/(1-\delta)+b\bar{y}-\varepsilon\bar{y}$ iken yer almamak $(1-\mu)\,\bar{y}\,/(1-\delta)$ olacaktır. Devrim başarısız olduğunda, ilgili bedeller $y^p + b\bar{y} - \varepsilon\bar{y}$ ve y^p olacaktır. Bunun anlamı, $b > \varepsilon$ olduğu sürece, kolektif eylem özel yararlar sağlayanlar için rasyonel olacaktır. Bir kez daha, kolektif eylemin -örneğin, devrim- bir bütün olarak grup için daha yararlı olduğunu düşündüğümüzde, grup liderliği kritik çoğunluğa özel yarar sağlama konusunda daha istekli olabilir, bu nedenle, (5.3) geçerli iken, özel faydaların devrimci etkinlikleri daha fazla teşvik etmesini bekleyebiliriz.

Uygulamada, kolektif-eylem sorunları ile başa çıkmak konusunda en yaygın strateji "dışlama"dır. Dışlama, yalnızca kolektif eyleme katılanar için katılımın sonucundaki yararları sınırlandırır. Ampirik literatür dışlamanın uygulamadaki önemini gösterir. Örneğin, devrimci etkinliklere katılan vatandaş sayısının ξ olduğunu düşünelim. Açıktır ki, $\xi \leq 1-\delta$'dir çünkü toplam vatandaş sayısı $1-\delta$'dir. Dahası, eğer $\xi \geq \xi^p$ ise devrimin başarılı olacağını varsayalım. Ne olursa olsun tüm vatandaşların kendi gelirlerini ellerinde tutacağını varsaya-

lım (başarılı bir devrim de dahil). Ek olarak, eğer devrim gerçekleşir ise seçkinin geliri tüm katılımcılar arasında paylaştırılır. Diğer bir deyişle, her devrimci oyuncu, $\xi \geq \xi^p$ olduğu sürece $y^p + (1 - \mu)\, y^r / \xi$ kadar toplam gelir elde edecektir. Bunun üzerine, devrimci etkinliğin $\varepsilon\bar{y}$ kadar maliyeti olduğu biliniyorsa, devrim şu koşulda gerçekleşecektir:

$$y^p + \frac{(1-\mu)y^r}{\xi^p} - \varepsilon\bar{y} > y^p \Rightarrow \frac{(1-\mu)y^r}{\xi^p} > \varepsilon\bar{y} \tag{5.5}$$

Bu durum devrimden net kazancın devrimci etkinliklere katılım maliyetinden daha büyük olması gerektiğini ima eder. Solda olmak maksimum net kazanımdır çünkü bu, en az sayıda oyuncunun katılımı koşulunda, vatandaşın devrime katılımının kazanımıdır. Bu nedenle, bu durum kişi başına düşen kazanımı maksimize eder. (5.5) durumu gerçekleştiğinde, orada $\bar{\xi} > \xi^p$ kadar oyuncunun devrime katıldığı devrimci bir denge vardır ve devrim başarılı oluyordur[2], burada $\bar{\xi}$ şöyle elde edilir:

$$\frac{(1-\mu)\theta\bar{y}}{\bar{\xi}\delta} = \varepsilon\bar{y} \tag{5.6}$$

$y^r = \theta\bar{y}/\delta$'nin olduğu durumda geçerlidir. Bu durumda $\bar{\xi} > \xi^p$ derhal (5.5)'nin geçerli olduğu ve (5.6)'nın sol tarafının ξ için azaldığı gerçeğini izler.

Bu durumda, yani kolektif-eylem sorunlarının var olduğu ancak dışlama ile çözümlendiği durumda devrim baskısının (5.5)'teki denkleme karşılık geldiğini düşünebiliriz, ya da:

$$\theta > \frac{\varepsilon\bar{\xi}\delta}{1-\mu} \tag{5.7}$$

(5.7)'den elde edilen faydanın sonuçları (5.4)'te verilen durumla ilgili baskı ile benzerdir. Örneğin, iki durumda da gruplararası eşitsizlikteki artış θ'deki artışı parametrelerle ifade eder bu da devrim baskısının tutulmasını daha olası hale getirecektir. Kitabın kalanında, daha basit bir koşul ile çalışıyoruz, (5.4).

Kolektif-eylem sorununun çözümünde dışlama kullanmanın bir başka olası sonucuna dikkat çekelim. Daha büyük bir ξ^p'nin daha şiddetli bir kolektif-eylem sorununa tekabül ettiğini düşünebiliriz çünkü devrimin başarılı olabilmesi için daha fazla vatandaşın katılımı gerekir ve bu nedenle daha çok bireyin

[2] Başka bir Nash dengesi daha vardır, burada, (5.5) durumu karşılasa da, "koordinasyon hatası" mevcuttur bu nedenle hiçbir oyuncu devrimde yer almaz çünkü tamamı diğerlerinin de yer almayacağını düşünür. Geri kalan kısımda, grubun bir şekilde koordinasyon problemini çözmeye muktedir olduğunu varsayıyoruz- örneğin, liderlerinin eylemleri uyarınca- ve bu daha az çekici olan dengeyi yok sayıyoruz.

grup için hareket etme konusunda ikna edilmesi gerekir. Daha da indirgenmiş biçim (5.4) koşulu demektir, bu da daha yüksek μ ile benzerlik gösterir. Dolayısıyla, genel hatlarıyla, μ'nun seviyesinin, hem vatandaşların devrim sonrası toplumda teknolojik faktörlerin kullanımı ile verimlilik kapasitesinin ne kadarını kullanabildikleri ile ilgili olarak hem de kolektif-eylem sorununun şiddetini yansıtmasını konuşuyoruz.

Sonuç olarak, devrimde kolektif-eylem sorununun varlığı, devrim baskısının her zaman bağlayıcı olamayacağını ima eder. Vatandaşların, bazı dönemlerde kolektif-eylem sorununu çözebilecekleri ancak diğerlerini çözemeyecekleri anlamına gelebilir. Daha sonra, dinamik modelleri dikkate aldığımızda, bu demokrasidışı düzende vatandaşlar için geçici siyasal güç kaynaklarından biri olabilir.

2.4 Kolektif-Eylem Sorunu Üzerine Kanıt

Zengin ampirik literatür, uygulamada kolektif-eylem sorununun nasıl çözüldüğünü incelemiştir (örn., Lichbach 1995 ve Moore 1995 deki anketler). Kolektif-eylem sorununun çözümüne yönelik kabul edilen farklı sınıflandırma yolları olsa da (Lichbach 1995, s. 20-1), akademisyenlerin çoğu, bizim de yaptığımız gibi ideolojinin önemini vurguluyor. Bununla birlikte, ampirik kanıtların çoğu daha çok özel yararların ve dışlamanın kolektif eylemi örgütlemeye çalışanlarca nasıl kullanıldığına yöneliktir.

Popkin (1979), Vietnam devriminde, kolektif-eylem sorununun çözümüne dair ufuk açıcı bir açıklama sunmuştur. Onun savunusu, "Desteği inşa etme ve hazıra konma probleminin üstesinden gelme... Viet Minh stratejisi merkezlidir." (s. 223) bu şekildedir. Onların ana araçları, devrimi kurarken, onu küçük sorunlarına bölerek analiz etmek ve böylece bireylerin katkılarının nasıl önem taşıdığı ve her birinin bundan doğrudan nerede fayda sağlayacaklarını görebilecekleri büyük sorunları ayrıntılandırmaktı. Popkin'in (1979, s. 262) savunusu, "özellikle bir anlayış, köylülüğün etkin mobilizasyonu konusunda çok önemli olabilir...köylülerin önceki örgütlenmesi yerel başarılar ile acil ödemesi olan mallara odaklanmıştır." Bu, eylem sonucu ne olursa olsun, bizim modelimizdeki bireylerin $b\overline{y}$ kadar özel çıkar alması ile benzerdir. Komünistler köyleri ele geçirdiklerinde, titizlikle köylülerin taleplerini yerine getirmeye yöneldiler, katılmalarının karşılığı olarak toprak talebi gibi taleplerden söz ediliyor. "Bir örgütlenme, bireysel tüketim için bölünebilir mallar üretse bile, örgütün kendisine ait kolektif mallar bakış açısı vardır... köylüler için olduğu kadar 'devrimsel artı değer' için de yarar üretmek mümkündür, bu da daha sonra, daha önce sözü geçen köy örgütlenmesini desteklemek için kullanılabilecek ve daha geniş örgütsel hedeflere uygulanabilecekti." Bunun işleyişine yönelik Popkin (1979, s. 257)'de bir tanım verilmiştir:

> *Cochinchina'daki toprağın yeniden dağıtılması ve kiraların düşürülmesinin ardından, köylüler, Viet Minh kadrolarını Fransız askerlerinin ya da ajanlarının*

bölgede olduğuna dair uyarmak için yaygın olarak kendi yollarının dışına çıkmışlardır; kadroları başkasının uyarmasını bekleyerek uyarı konusundaki vurdum duymazlığı riske atmamışlardır.

Böylece, Komünist Parti, bir kez sorunları doğru şekilde çerçevelediğinde ve seçmeli teşvik tedbirleri kullandığında, bireyler kolektif eyleme katılmayı rasyonel bulurlar. Örneğin, Popkin, köylülere özel mülkiyet olarak toprak vermek Komünistlerin felsefi taahhütlerine aykırı olsa da -çünkü onlar ortak mülkiyeti savunurlar- buna rağmen devrimle işbirliği yapan köylülere toprak verdikleri konusuna dikkat çeker. Üst düzey bir Komünist yetkilinin sözlerini alıntılar.

...sistem [özel mülkiyet] mükemmel olmaktan çok uzaktadır... Ancak, ona bağlı kalmaya mecbur edilmişizdir çünkü bizim köylüler arasındaki tüm siyasi eylemimiz her bireyin mülkiyet hakkına dayalıdır. Arazileri paylaştırarak onların desteğini kaybetme riskini de önlemiş olduk. (s. 241)

Devrimin bir amacının radikal toprak reformu gerçeği ve bu toprağın Viet Minh'in insanları kolektif eyleme geçmeleri için yüreklendirmek amacıyla dışlama stratejisini kullanmasına izin vermeyenlerden alınıp, buna destek verenler arasında yeniden dağıtılabileceğiydi.

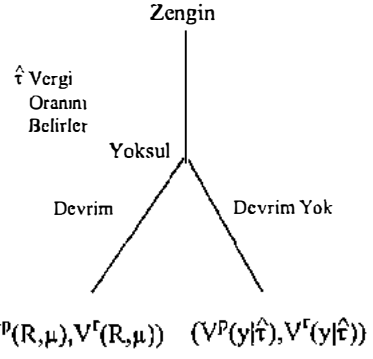
Kolektif-eylem sorununun çözümüne yönelik Viet Minh stratejisinin bir bölümü mevcut sosyal ağlar ile toplumsal kurumlardan yararlanmayı da içeriyordu: "Komünistler kendi kendine yeten küçük kardeş örgütler oluşturuyorlardı, üyelerinin dörtte birini siyasi tutuklular oluşturuyordu. Bu örgütlenmeler, dostluk dernekleri, hasırdan barakalar kuran gruplar, periler (genii) kültünü kutlayan dernekler ve sigorta sistemleri etrafında inşa edilmişti." (Popkin, 1979, s. 230, ayrıca bkz. Woodside, 1976, s. 179).

Kolektif eylemin sürdürülmesine yönelik pek çok bilgilendirici durum çalışması vardır. Kriger (1992) Zimbabve devrimci savaşına katılımın nasıl kişisel kazanım beklentisi ile gerçekleştiğini göstermiştir. Kendisi Zimbabve Afrika Ulusal Birliği (ZANU) üyesi gerillalar ile söyleşiler yapmış ve katılma gerekçelerinin kişisel kazanım olduğu ve onların özellikle beklentisinin yerel toplulukları içinde durumlarını geliştirmek olduğunu öğrenmiştir. Yüksek statüdeki insanlar ZANU'ya katılıma mecbur bırakılmıştı.

Özel yararın kolektif eylemi uyarıyor olması Ruanda soykırımından elde edilen kanıtlarla grafiksel olarak gösterilmiştir. Tarihçi Alison Des Forges gözetiminde, İnsan Hakları İzleme Örgütü'nce yapılan kapsamlı çalışmada, Hutu siyasi seçkininin, Hutu nüfusunu, Tutsileri topluca katletmeye yönelik hareketin doğasında bulunan kolektif-eylem sorununu nasıl çözdüğüne dair pek çok örnek bulunur. Örneğin,

Onlar (Belediye Başkanları), toplum polisini, milisleri, ya da sadece diğer vatandaşları evleri yakmak ve şiddete katılmayanları ölümle tehdit etmek konusunda yönlendirmiş ya da izin vermişlerdir. Ayrıca kararsızlığı öldürmelere yönlendirmek için daha güçlü teşvikler önermişlerdir. Bizzat kendileri ya da

onlar için çalışanlar saldırganlara nakit ödeme yapmış, yiyecek, içecek ve bazı durumlarda esrar temin etmişlerdir. Tutsi mülkünün yağmalanmasını teşvik etmiş, hatta yağmalamalar polis gözetiminde yapılmıştır... Bazı yerlerde polis sadece yağmalamak isteyen ama öldürmeyenleri azarladı... Belediye Başkanı (Burgomaster) için katılımcıların duruma dahil olmalarını sağlayan en önemli kaynak, toprağın dağıtımı üzerindeki kontrolüydü, bir başka deyişle, tarım ağırlıklı nüfus için toprak, zenginliğin hem çok arzu edilen ve hem de korku kaynağıydı. Tutsilere 1960'larda saldıran Hutular kurbanlarının alanlarına sahip olmuştu. Bir nesil sonra insanlar, yeniden, Tutsileri öldürmek ya da bulundukları yerden sürmek yoluyla yeniden daha fazla toprak edinmeyi umut etmişlerdir. (Des Forges, 1999, s. 236-7)

Şekil 5.1 Demokrasidışı düzende Sınırlılıklar

Hiç şüphesiz, Ruanda vakasında ideolojinin önemli olduğu da doğrudur ve Hutu ile Tutsi etnik grupları arasında uzun süredir süregelen düşmanlık çatışmada önemli bir rol oynamıştır. Bu kanıt ayrıca başka bir tür ayırıcı teşvikin -soykırıma katılmayanlara karşı olan negatif yaptırımların- de kullanışlı olduğunu öneriyor.

Teorik çerçevenin önemli bir özelliği kolektif eylemin özünde geçici olmasıdır. İdeolojinin ya da teşviklerin kullanılmasında bile başlangıç olarak kolektif-eylem sorununu çözmek zordur ve çözümü kalıcı kılmak daha da güçtür. Ampirik literatür, kolektif-eylem sorununun çözümünün zorluğunun, kolektif eylemin genellikle geçici olmasına yol açtığını vurguluyor. Lichbach (1995, s. 17), şunu kaydeder, "kolektif eylem kısa vadeli ise gerçekten de ortaya çıkabilir, uzun zaman gerektiren kolektif eylem ise ortaya çıkamaz... İnsanların belli amaçlara yönelik taahhütlerinde kaçınılmaz bir düşüş ile karşı karşıya kalınacağı göz önüne alındığında, en muhalif gruplar geçici, en muhalif kampanyalar kısa sürelidir." Kolektif eylemin bu geçici doğası Tarrow (1991, s. 15) tarafından tekrar edilmiştir, kendisi bunu "kitlesel siyasal katılımın tükenişi," olarak dile getirir ve Ross ile Gurr (1989, s. 414) siyasal "tükenmişliği" tartışırlar. Benzer bir şekilde, Hardin'in (1995) savunusu şöyledir

*...sivil toplumun geniş siyasal katılımı, sadece devletin çöküşü ya da büyük krizler anlarında, hevesli bir hal alır. Bu durum sürekli olarak yüksek seviyelerde muhafaza edilemez. (*s. 18)

3. Demokrasidışı Düzende Tercihler ve Baskıları Modellemek

Şimdilik kolektif-eylem sorununu bir kenara koyalım ve demokrasidışı siyaseti bağlayan devrim baskısının (5.4) etkilerini araştırmaya başlayalım. Bunu yapabilmek için Şekil 5.1'de tasvir edilen aşağıdaki oyunu düşünün. Bu oyun ve kitabın kalanında diğerleri hakkında yazarken seçkini ve yoksulu tekil oyuncular olarak değerlendirdik. Genel olarak, böylesi bir oyunda dengenin ne olduğunu belirtmek için tüm seçkinler ve vatandaşlar nazarında bedel fonksiyonunu ve stratejilerini belirlemek durumundayız. Nash dengesi daha sonra, her oyuncu için bir tane olmak üzere, öyle ki seçkinin ya da vatandaşın hiçbir üyesinin strateji değişikliği ile bedellerini artıramayacakları bir strateji belirlemesini gerektirecektir. Bununla birlikte, bu düzeyde bir genelleme gereksizdir. Tüm vatandaşların olduğu gibi tüm seçkinlerin üyeleri de aynıdır. Dahası, daha önce de tartışıldığı gibi iki grubun da kendi kolektif-eylem sorunlarını çözdüklerini varsayıyoruz. Bu durum, iki gruba da kolektif olarak aynı ilgiyi göstermemizi ve "seçkin" ile "vatandaş" hakkında konuşmamızı ve bu iki grup arasındaki etkileşimlerden kaynaklanan bir dengenin incelenmesini haklı kılıyor. Ancak, bedelleri belirleme konusunda, bunu birey düzeyinde yapıyoruz çünkü kolektif-eylem sorunu çözüldüğünde bile davranış bireysel olarak rasyonel olmak durumundadır.

Şekil 5.1'de seçkin ilk hamleyi yapıyor ve vergi oranını τ^N olarak belirliyor. $\hat{\tau}$ sembolünü, τ^N'nin devrimi önlemek adına belirli bir değeri ile ilgili olarak kullanıyoruz. Bu vergi oranını inceledikten sonra, vatandaşlar devrime girişilip girişilmeyeceğine karar verirler. Eğer girişmezlerse oyun bedellerle sona erer:

$$V\left(y^p \middle| \tau^N = \hat{\tau}\right) = (1-\hat{\tau})y^p + \hat{T} = y^p + (\hat{\tau}(\bar{y} - y^p) - C(\hat{\tau})\bar{y}) \quad \text{ve} \quad (5.8)$$
$$V\left(y^r \middle| \tau^N = \hat{\tau}\right) = (1-\hat{\tau})y^r + \hat{T} = y^r + (\hat{\tau}(\bar{y} - y^r) - C(\hat{\tau})\bar{y})$$

$\hat{T} = (\hat{\tau} - C(\hat{\tau}))\bar{y}$'nin olduğu yerde. Bu bedeller demokrasidışı düzende, vergi oranın $\hat{\tau}$ olduğu durumda, yeniden dağıtım sonucu ortaya çıkarlar. Bu denklemlerde ikinci eşitlik $V(y^i \mid \tau^N = \hat{\tau})$ ifadesini yeniden düzenler, bu düzenleme kitabın kalanı için yol göstericidir. Özellikle, $\hat{\tau}(\bar{y} - y^i) - C(\hat{\tau})\bar{y}$ denklemi $i = p, r$ için yeniden dağıtımın net tutarını verir böylece $\hat{\tau}(\bar{y} - y^r) - C(\hat{\tau})\bar{y} < 0$ iken $\hat{\tau}(\bar{y} - y^p) - C(\hat{\tau})\bar{y} > 0$ olur; bu da seçkinin gelirin yeniden dağıtımındaki kaybı demektir.

Alternatif olarak, vatandaşlar devrime kalkışmayı seçebilirler, bu durumda biz devrimin her zaman başarılı olduğunu varsayıyoruz ve vatandaşlar için getirisi şöyledir:

$$V^p(R, \mu) = \frac{(1-\mu)\bar{y}}{1-\delta} \quad \text{ve} \quad V^r(R, \mu) = 0$$

vatandaşların kazanımlarının devrim teknolojisini belirlediğimiz yoldan geliyor olması ve seçkinin tüm gelirleri elinden alındığından hiçbir şey elde edemiyor olması durumudur. Önemli olan seçkinin bir şey alamıyor olması değildir, buradaki konu sadece, onlara kalanın yeterince düşük olmasıdır ve bu nedenle de devrimi önlemek istemeleridir.

Böylesi bir oyunu nasıl çözebiliriz? Yanıt, oyun ağacının (game tree) sonundan başlayarak "geriye doğru tümevarım". Dördüncü Bölüm'de de başvurduğumuz bu teknik kullanışlıdır, nedenine gelince, bu oyun, benzersiz bir altoyun mükemmel Nash dengesi karakterize etmektedir. Altoyunun mükemmelliği orijinal Nash dengeleri konseptinin geliştirilmiş halidir, dengelerin bu hali, ardışık hamle oyunları ve dinamik oyunlarda kullanışlıdır. Böylesi bir dengenin önemli özelliği Selten (1975) tarafından özgün bir biçimde dikkate alınmıştır, bu yaklaşıma göre inandırıcı olmayan tehditlerce desteklenen Nash dengelerini "denge yolunun dışı" na çıkarır. "Denge yolunun dışı" ile bizim anlatmak istediğimiz denge stratejileri öyledir ki tehditleri ortadan kaldırılmayacaktır, onlar sadece tehdit olarak kalacaklardır. İnandırıcı olmayan tehdit, bunu yapan oyuncunun, talep edilmesi durumunda, üstlenmeyi optimal bulmaması halidir.

Uç bir örneği düşünelim, vatandaşların, seçkinin tüm parasını istediğini, aksi durumda dünyayı kendileriyle birlikte havaya uçuracaklarını varsayalım. Bu tehdit ile karşı karşıya kalındığında seçkin için optimal olan tüm parasını vatandaşlara vermektir. Bu Nash dengesinden biridir. Ancak, dayanağı seçkinin reddetmesi durumda vatandaşların dünyayı havaya uçuracaklarıdır. Bu tehdit denge yolunun dışındadır çünkü seçkin parasını devreder ve vatandaşlar bu nedenle, tehdidi taşımak durumunda kalmazlar. Bir an seçkinin reddettiğini düşünelim. Şimdi vatandaşların karar vermesi gereken konu dünyayı havaya uçurup uçurmayacakları konusudur. Bu durumla karşı karşıya kalındığında vatandaşlar, tehdit sözlerinden dönerler çünkü kendilerini öldürmek yerine seçkinden hiçbir şey almamayı yeğlerler. Bu nedenle tehditleri inandırıcı değildir ve bu inandırıcı olmayan tehditçe desteklenen Nash dengesi de cazip değildir. Neyse ki akla yatkın başka bir Nash dengesi vardır, bu dengede seçkin, vatandaşlara bir şey vermeyi reddeder ve vatandaşlar dünyayı havaya uçurmazlar. Bu ikinci Nash dengesi gerçekten de mükemmel altoyundur, oysa ilki değildi çünkü o inandırıcı olmayan tehditlere dayanıyordu. Tehditlerin inandırıcılığı konusunun bu kitaptaki önemi ve dengelerin altoyun mükemmelliğinde olabilmesi için kısıtlamalarının kullanımının ağırlıkta olacağı sözümüz göz önünde bulundurulmalıdır.

Bu iki olguyu ayırt etmek durumundayız. İlkinde, devrim baskısı (5.4) bağlayıcı değildir. Bu şu anlama gelir, seçkin, vergi oranlarını kendine en uygun biçimde belirlese de, $\tau^N = \tau^r$, devrimi üstlenmek vatandaşların çıkarına değildir. O halde, oyunun altoyun mükemmel dengesinde, seçkinin beklentisi devrimin asla ortaya çıkmayacağı yönündedir ve bu nedenle, en fazla tercih ettiği vergi oranını $\tau^N = \tau^r = 0$ olarak ayarlar.

Buradaki anlatımın bizim için ilginç olan yanı, (5.4)'ün bağlayıcı olduğu yerdir. Şimdi, eğer seçkin $\tau^N = \tau^r$ olarak belirlemiş olsaydı, vatandaşların devrime girişmesi onların yararına olacaktı. Bunun öngörüsüyle, seçkin taviz vermeye çalışabilirdi, -örneğin, vatandaşların taleplerine yakın bir politika değişikliği olabilir. Bu bağlamda, böylesi bir durum, seçkinin devrimi önlemek adına vergi oranını buna göre belirleyecek olmasıdır. Vatandaşın baktığı noktadan belirlenebilecek en iyi vergi oranı $\tau^N = \tau^p$ olur, bu durum (4.11)'de verilidir- her şeyden önce, τ^p vatandaşların kendi belirledikleri vergi oranıdır, bu nedenle, seçkin, vatandaşın faydasına olacak daha iyi bir oran belirleyemez. Öyleyse, soru şudur:

$$y^p + (\tau^p(\bar{y} - y^p) - C(\tau^p)\bar{y}) \geq \frac{(1-\mu)\bar{y}}{1-\delta}$$

Yukarıdaki denklem geçerli midir ya da (4.7)'deki tanımı kullanarak, aşağıdaki denklem mi geçerlidir:

$$\mu \geq \theta - (\tau^p(\theta - \delta) - (1-\delta)C(\tau^p)) \tag{5.9}$$

Zayıf bir eşitsizlik kullanıyoruz çünkü daha önce de belirtildiği gibi bizim öngörümüz, vatandaşların statüko ile devrim arasında kayıtsız kalması durumunda isyan etmeyecekleri yönündedir.

Eğer (5.9) geçerli değilse, o zaman, vatandaşlar lehine olan en iyi vergi oranı bile devrimi önleme konusunda yetersiz kalacaktır. Bunun nedeni vatandaşların çok iyi örgütlenmiş olması ve kolektif-eylem sorunu tamamen çözmeyi başarmış olmaları ya da devrim sonrası ekonominin verimli kaynaklarını daha verimli kullanabilecek olmaları olabilir. Bu hikayelerin ikisi de μ'nun düşük bir değerine çevrilebilir. Alternatif olarak, (5.9) vergilendirmenin maliyetinin yüksek olması nedeni ile geçerliliğini yitirebilir, bu nedenle, en iyi vergi oranı bile vatandaşlar için yeterli yeniden dağıtımı sağlamayabilir. Bu durumda, benzersiz denge vatandaşların devrime katılımını içerir.

Diğer durum, ki bizim analiz noktamıza bakışımız bakımından belki de daha ilginçtir, o da (5.9) un geçerli olduğu durumdur. Bu durumda, benzersiz vergi oranı olan $\hat{\tau}$ ancak $V\left(y^p | \tau^N = \hat{\tau}\right) = V^r(R, \mu)$iken yürürlüktedir ve aşağıdaki denklem ile verilidir:

$$\mu = \theta - (\hat{\tau}(\theta - \delta) - (1-\delta)C(\hat{\tau})) \tag{5.10}$$

Bu vergi oranının $\hat{\tau} \leq \tau^p$ olduğunu (5.9)'dan izleyebilirsiniz. Bu nedenle, bu durumda, benzersiz denge seçkinin vergi oranını, devrimi önlemek adına $\hat{\tau}$ olarak belirlemesini içerir.

Bu basit oyunun önemli özelliği, demokrasidışı düzende seçkinin resmi güç üzerindeki tam kontrolüne rağmen, en çok tercih ettikleri vergi oranı olan τ^r'den sapmak durumunda kalabilirler çünkü demokrasidışı düzende siyasal iktidarın onların eylemini kısıtlayan daha başka kaynakları vardır -bizim formülasyonumuzda bu *devrim baskısı* olarak yansıtılmıştır. Bu tür bir siyasal güç de facto'dur; vatandaşlar siyasal sistemden dışlanmıştır, ancak dışarıdan da etkili bir biçimde meydan okuyabilirler. Vatandaşların bu de facto siyasal iktidarından gelebilecek olan devrim korkusu seçkini imtiyaza zorlar ve kendi kaynaklarının bazılarının vatandaşlara yeniden dağıtılabileceği bir vergi oranı belirler.

Ana sonucu belirtmeden önce, burada, stratejilerin daha formel bir tanımını belirtmemiz gerekiyor. $\sigma^r = \{\tau^N\}$ seçkinin eylemleri olsun, bu eylemler $\tau^N \in [0, 1]$ vergi oranından oluşur, burada N üst-simgesi demokrasidışı düzene işaret etmektedir. Benzer şekilde, $\sigma^p = \{\rho(\cdot)\}$, vatandaşların bir devrimi başlatmak için kararını teşkil eden eylemleridir, $\rho(\tau^N)$ ($\rho = 1$ devrimi temsil ediyor) ise bu kararın, 5.1'de gösterilen olayların zamanlaması ile ilgili olarak oyundaki vatandaşlardan önce davranan seçkinlerin mevcut eylemlerinin konumlandırılmasıdır. Bu nedenle, ρ bir fonksiyondur, ρ: $[0, 1] \rightarrow \{0, 1\}$. Daha sonra, altoyun mükemmel dengesi bir strateji kombinasyonudur, $\{\tilde{\sigma}^r, \tilde{\sigma}^p\}$ yani $\tilde{\sigma}^p$ ile $\tilde{\sigma}^r$tüm uygun altoyunlarda birbirlerinin en iyi yanıtlarıdır. Biz belirli bir dengeyi yansıtmak adına her zaman $\sim$ (yaklaşık) işaretini kullanıyoruz.

Çeşitli strateji profilleri parametrelere bağlı olarak dengede olabilirler. Yine de, parametrelerin herhangi birinin tarifi için denge tektir. $\theta \leq \mu$ olduğunda, devrim baskısı bağlayıcı olmaz ve sonrasında gelen stratejiler bir denge oluşturur: tüm τ^N için $\tau^N = 0$ ve $\rho(\tau^N) = 0$. Bu stratejilere göre seçkin vergi oranını sıfırda belirler ve vatandaşlar vergi oranı ne olursa olsun ayaklanmazlar. Burada, seçkinin ne yaptığının bir önemi yoktur (yani τ^N'yi hesaba katmadan $\rho = 0$) çünkü yoksulun baskın bir stratejisi vardır. Stratejilerin, denge yolunda ve dışında, davranışı belirlemesi gerektir, bu önemli özelliği unutmayalım. Seçkinin stratejisi sıfır vergi oranını öngörüyor olsa da vatandaşların stratejisi, sadece sıfır değil tüm vergi oranları için nasıl bir duruş almak gerektiği üzerinedir.

$\theta > \mu$ olduğunda ve (5.9) geçerli değilse, o zaman aşağıdaki strateji profili tek dengedir: tüm τ^N için $\rho(\tau^N) = 1$'dir. Bu durumda, vergi oranı τ^p belirlense bile, devrimi önleyemeyecektir, öyleyse seçkin ne yaparsa yapsın vatandaşlar ayaklanır. Vatandaşlar yine baskın stratejiye sahiptir, bu durumda τ^N bakılmaksızın isyan söz konusudur.

Sonuç olarak ve daha da ilginci, $\theta > \mu$ ve (5.9) geçerli olduğunda, aşağıdaki strateji profili benzersiz dengedir: tüm $\tau^N \geq \hat{\tau}$ için $\tau^N = \hat{\tau}$ ve $\rho(\tau^N) = 0$'dır, ayrıca denge yolunun dışında, tüm $\tau^N < \hat{\tau}$ için $\rho(\tau^N) = 1$'dir. Burada, seçkin taviz vermezse devrim çekicidir, ancak (5.9) geçerli olduğundan, vatandaşlar,

tavizler aracılığı ile devrimden caydırılabilir, özellikle de vergi oranı (5.10)'da geçerli olan $\hat{\tau}$ olarak belirlendiğinde. Denge yolunun dışında belirlenmiş davranış biçimlerini unutmayalım. Seçkin vergi oranını $\hat{\tau}$ olarak belirler ve eğer $\tau^N \geq \hat{\tau}$ kadar vergi oranı önerilirse vatandaşlar isyana kalkışmazlar. Ancak yine de vatandaş stratejisi, eğer önerilen vergi oranı $\tau^N < \hat{\tau}$ ise isyanın olacağını söylüyor. İşte o, denge yolunun dışındaki bu "tehdit"dir ki seçkini yeniden dağıtıma ikna eder. Bu tehdit inandırıcıdır çünkü eğer seçkin kararından sapmış ve daha az yeniden dağıtım ile bu işten kurtulmaya çalışıyorsa o zaman devrime girişmek vatandaşlar için uygun olacaktır. Altoyun mükemmel Nash dengesi bağlamı açıkça bu tür tehditlerin inandırıcı olduğunu dayatır.

Bu analizi özetlemek için elimizde aşağıdakiler bulunmakta:

Önerme 5.1: *Şekil 5.1'deki oyunda tanımlanmış benzersiz bir altoyun mükemmel dengesi* $\{\tilde{\sigma}^r, \tilde{\sigma}^p\}$ *vardır ve bu şu şekildedir:*

- *Eğer (5.4) bağlayıcı değilse, tüm* τ^N*'ler için* $\tilde{\tau}^N = 0$ *ve* $\rho(\tau^N) = 0$*'dır.*
- *Eğer (5.4) bağlayıcı ise ve (5.9) geçerli değilse, o zaman tüm* τ^N*'ler için* $\rho(\tau^N) = 1$*'dir.*
- *Eğer (5.4) bağlayıcı ise ve (5.9) geçerli değilse, o vakit* $\hat{\tau}$*'nin (5.10)'da verili olduğu durumda* $\tilde{\tau}^N = \hat{\tau}$*'dir ve tüm* $\tau^N \geq \hat{\tau}$*'ler için* $\rho(\tau^N) = 0$*'dır ve tüm* $\tau^N < \hat{\tau}$ *ler için* $\rho(\tau^N) = 1$*'dir.*

Bu nedenle tartışma ve Önerme 5.1, demokrasidışı düzende, denge siyasetlerinin, nasıl seçkinlerin tercihlerinin kombinasyonu ile karşı karşıya kaldıkları kısıtlamalarca belirlendiğini öne çıkarıyor. Bu kısıtlamalar olmadığında ya da çok zayıfken, (5.4)'ün geçerli olmadığı durumdaki gibi, o zaman önemli olan seçkinin tercihleri olacaktır. Kısıtlamalar sıkı olduğunda (örn., (5.4) bağlayıcı iken), seçkin yapabileceği seçimler arasında sınırlandırılmıştır.

Bizim modelimiz, doğal yollardan, devrimlerin mevcut modelleri üzerine inşa edilmiştir. Bu araştırma -örneğin, Roemer (1995), Grossman (1991, 1994), Wintrobe (1998) ve Bueno de Mesquita ve diğ. (2003)- otoriter rejimlerin vatandaşlarca devrilebildiği basit oyunları inceler ve daha sonra vergileri kesmek ve varlıkları dağıtmak ya da baskı gibi farklı karşılıklar, tavizler yaratır. Bizim analizimizde olduğu gibi, tezler, kolektif-eylem sorunundan çıkarılmıştır. Bizim en temel yeniliğimiz daha sonradan gelir, o da tavizler imkânsız ve baskı maliyetli olduğunda demokratikleşmenin nasıl ortaya çıktığını gösterdiğimiz zamandır. Tavizlerin imkânsız olup olmadığını anlamak için onların güvenirliğini incelememiz gerekir.

4. Taahhüt Sorunları

4.1 Temel Konular

Bu kitap boyunca önemli bir konu, siyasal iktidarı elinde bulunduranların bu gücü kullanmamayı vaat etme yetersizliğidir. Başka bir deyişle, sorun şu ki siyasal gücü elinde bulunduranlar bu güce sahip olmayanlara sözler verdiklerinde, bu sözler bazı durumlarda inandırıcı olmayabilir. Bu önemlidir çünkü böylesi güvenilir taahhütler olmadan, iktidarda olanlar daha az seçenek olur, özellikle de bazen kriz yönetiminde tatmin edici bir başarı gösteremeyebilirler, örnek vermek gerekirse bir önceki bölümde tartışılan yüksek devrim tehdidi olabilir.

Taahhüt konusu siyasal güçle yakından ilgilidir. Bunu görebilmek için siyasal gücün seçkine dayandığı bir demokrasidışı düzen düşünelim. Öyle ya da böyle -ancak, göreceğimiz gibi, daha büyük bir ihtimalle devrimi engellemek için- seçkinler gelecekte vatandaşların daha çok istedikleri politikaları tercih etmeye eğilimli olabilirler -örneğin, geliri vatandaşlarla yeniden bölüşmek yönünde bir söz verebilirler. Ancak demokrasidışı düzende seçkinler siyasal gücü ellerinde bulundururlar ve bu nedenle, vergi oranlarını ve gelecekteki transferleri belirleme hakları vardır. Gelecekte transfer yapacaklarının sözünü verebilirler ancak bu sözler güvenilir olmayabilir. Yarın, bu transferlerin kararını alabilirler ve eğer *yarın* bunları yapmak onların çıkarına değilse bu transferleri gerçekleştirmeyeceklerdir. Transferleri yarın yapıp yapmayacakları konusunda karar onlarındır çünkü siyasal gücü ellerinde bulundurmaktadırlar.

Şunu vurgulamak önemlidir, taahhüt sorunu, siyasal gücü elinde bulunduranların kimlikleri ile kararlardan fayda sağlayanlar arasındaki potansiyel ayrışmadan ortaya çıkar. Transferler vatandaşların yararınadır; ancak, bunlar seçkinlerce yapılır, ki seçkinler transferlerden fayda sağlayan kesimler değildir. Aksine, onlar herhangi bir transferin yükünü taşıyanlardır. Bu nedenle, genel anlamda, gelecekte, bu transferleri yapmak onların çıkarına olmayabilir ve gelecekteki transfer sözleri ile yeniden dağıtım güvenilir değildir. Bunun tersi, siyasal gücün vatandaşların elinde olduğu durumdur. Siyasal gücü elinde bulunduranlarla transferlerden fayda sağlayanlar arasında bir uyum vardır. Vatandaşlar kuşkusuz, transferleri seçkinlerden kendilerine doğru aktarmak isterler. Bu durum, *taahhüt sorunlarının*, siyasal iktidarın sözü verilen siyasetlerden yarar sağlayanların elinde olmadığı durumda ortaya çıktığına dikkat çeker. Esas itibarıyla, siyasal gücü ellerinde bulunduranlar geçmişte yapılan vaatlerden vazgeçmek için bunu kullanmak konusunda söz veremezler.[3]

[3] Pek çok bilim insanı şu olguya vurgu yapmıştır, siyasal ekonominin anahtar özelliği, devletin verdiği taahhütlerin yerine getirilmesini zorlayacak üçüncü bir tarafın olmayışıdır ve bu da bağlılık ve yaygın verimsizlik sorunlarına yol açar. Bu düşünce North (1990) ve Olson (1993) tarafından tartışılmıştır, North ve Weingast'ın (1989) ve Weingast (örn., 1997,1998) çalışmalarının merkezindedir ve diğer pek çok çalışmada örtüktür. Taahhüt yetersizliğinin siyasal sonuçlar bakımından nasıl

Taahhüt sorunları sadece siyasetlerde bulunmaz aynı zamanda sosyal yaşamın her alanında kendini gösterir. Hemen hemen tüm iktisadi işlemlerin zamana bağlı boyutu bulunur. Ticaretle uğraşanlar genellikle malı bugün teslim eder ancak parayı yarın alırlar. Eğer müşteriler ödemeyi yarın yapmaya söz vermişlerse bir taahhüt sorunu ortaya çıkar ancak, yarın geldiğinde ödemeyi yapmak onların yararına olmaz. Bu durumda, sözlerinde durmazlar ve ödeme yapmak konusunda başarısız olurlar. Öyleyse, sosyal ve iktisadi ilişkilerde taahhüt sorunları için bol bol yetecek kadar yer bulunur. Ancak, pek çok durumda, toplumun en önemli olası taahhüt sorunlarına yönelik nispeten düşük maliyetli yolları mevcuttur. Olası sorunları ortadan kaldırmak için müşterilerin bir tepki ile karşı karşıya kalmadan sözlerini tutmama özgürlüklerini ortadan kaldırmalıyız. Şahit olduğumuz gibi, müşteriler bir tepki ile karşılaşmadan böylesi bir karar almaları gerektiğinde ödemeyi yapmamayı tercih edebilirler (ve böylece para ceplerinde kalır). Ödemeyi yapmamaya karar verdiklerinde eylemleri ya da olası yankıları (yani cezalandırmalar) üzerinde bazı "kısıtlamalar" olmalı. Bu taahhüt sorunları ile ilgilenmenin üç olası yolu vardır: sözleşmeler, tekrarlanan alışveriş ve karar alıcının kimliğini değiştirme.

Olası taahhüt sorunları ile başedebilmenin en yaygın yolu uygulanabilir sözleşmeler yazmaktır. Örneğin, malın teslîminde tüccar, müşterinin ödemeyi birkaç gün içinde yapacağını şart koşan bir sözleşme imzalamasını sağlayabilir. Müşteri ödemeyi yapamazsa ne olur? Eğer sözleşme yaptırım içermiyorsa, bir dış etken devreye girer ve bu genellikle de mahkeme olur. Tüccar, müşterinin sözleşmeye uymadığı şikâyetiyle mahkemeye gider. Mahkeme, savın doğruluğunu tespit ettikten sonra müşteriyi cezalandırır ve mümkünse ödemeyi yapmaya zorlar. Sözleşmeler ideal dünyada olası taahhüt sorunlarının çoğunu çözerler. Ancak, sadece ekonomik işlemler dünyasında bile, bu ideal dünyadan oldukça uzaktayız ve ekonomik işlemlerde, bilgi asitmetrilerinden kaynaklananlar da dahil bu tür sözleşmelerin pek çok sorunu vardır. Ayrıca, bu durumla ilgili olarak şunu da dahil ediyorlar; üzerine anlaşılabilecek olan sözleşmenin belli önemli özelliklerine dair tıpkı tüccarın müşteriye teslim edeceği malın kalitesi gibi ki bu "eğilip bükülebilir" olmayabilir çünkü denetleyici unsur gerçek kaliteyi gözlemleme imkânı bulamayabilir (bu türden sözleşme sorunu, örgütsel iktisat literatürünün çok geniş bir başlığını oluşturur; örneğin Williamson, 1985 ve Grossman ve Hart 1986). Ancak, sözleşmelerle ilgili olası sorunlar siyasal arenaya geldiğinde çok daha ciddi hatta trajikomiktir.

Bu senaryonun olmazsa olmaz özelliği müşteri sözünden dönmeye karar verdiğinde, dış unsur devreye girer ve "sözleşmeyi dayatır". Böylesi bir dayatma olmasa, sözleşmenin çok da hükmü olmazdı. Müşteriler sözlerinden dönebilir ve sonucuna katlanmazlar. Ekonomik işlemlerde, böylesi bir dayatma bazen zordur ancak esasen mümkündür çünkü meşru zoru elinde bulunduran

verimsizlikleri doğurduğu konusu için bkz. ayrıca Grossman ve Noh (1994), Dixit (1996), Dixit ve Londregan (1995), ve Besley ve Coate (1998).

"devlet," vardı ve gerçek şu ki bu elinde bulunduğu gücü mahkemeler gibi diğer organlara aktarır, böylece bu organlar sözleşmeyi dayatma yetkisi alırlar. Siyasal alanda ise siyasal gücü elinde bulunduran gruplar aslında "devlettir". İşte sorun da budur. Devletin ya da devleti elinde bulunduran sosyal grupların diğerleri ile sözleşme yapması konusuna geldikçe (örn., demokrasidışı düzende gücü elinde bulunduran seçkinlerin vatandaşlarla yaptığı sözleşmeler), sözleşmeyi yapacaklardır, tanımı gereği, uygulanabilir olmayabilir çünkü devleti kontrol eden gruplar sözlerinden dönme ve sözleşmenin koşullarını değiştirme konusunda güçlerini kullanmayacaklarını *taahhüt* edemezler. Bu durum, siyasal-taahhüt sorunlarında sözleşmesel sorunların nadiren faydalı olduğuna işaret eder çünkü çoğunlukla, sözleşmeyi ihlal eden oyuncu tam olarak onu zorlaması gereken taraftır (Acemoglu, 2003a).

İkinci muhtemel çözüm, tekrar eden karşılıklı oyun etkileşimleridir. Gelecekte aynı tüccarla iş yapma beklentisi müşteriyi sözünden cayma konusunda alıkoyabilir ve aralarındaki örtük (veya açık) anlaşma eğer müşteri ödemeler konusunda sözünden dönerse ileride onunla ticaret yapılmayacağı yönündedir. Tekrarlanan böylesi oyun karşılıklı etkileşimleri sözleşmeler için eksik ikamedir. Eksiktir çünkü sadece davranışın yeterince ileriye yönelik olması durumunda geçerlidir ve ilişkinin sürekliliğinden oluşan rant müşterilerin zamanında ödeme yapmalarına yetecek kadar büyüktür -öyleyse gelecekte yapılacak ticaretin rantını alırlar ya da kazançlı olması olası bir ilişkinin dışında bırakılmakla cezalandırılırlar. Bu türden tekrarlanan oyun etkileşiminin nasıl faydalı olabileceğini ancak kısa süreceğini daha sonra tartışırız.

Bu bizi üçüncü olasılıkla karşı karşıya bırakıyor, o da müşterilerin elinden karar alma yetkisini almaktır. Yapılacak olan ödemenin müşteri değil tüccarca belirlenmesi ile sorun çözülmüş olur. Bunu yapabilmenin bir yolu yukarıdaki iktisadi örnekte olduğu gibi müşteri tüccara ileri tarihli bir çek verebilir ve günü geldiğinde tüccar çeki bozdurup ödemesini alabilir. Şu açıktır ki çeki bozdurmak tüccarın lehinedir çünkü masraflar müşteri tarafından karşılanır ve burada kârlı çıkacak olan kendisidir. Diğer bir deyişle, taahhüt sorunu, eylemden fayda sağlayanların kimlikleri ile yani tüccar ile bu eylemi gerçekleştiren kişi olan müşteri arasındaki ayırımın kaldırılması ile çözüldü. Şimdi, eyleme geçen kişi olarak tüccar ve bu eylem onun çıkarlarına yönelik olacaktır, bu da taahhüt sorununu çözer. Siyaset sahnesinde böylesi yalın çözümler bulunmasa da benzer özde bir şey yaraya merhem olabilir: siyasal gücü elinde bulunduranın kimliği değiştirildiğinde siyasetin çıkarı ile siyasal gücü elinde bulunduran grubun kimliği arasındaki ayırım ortadan kalkar.

Taahhüt sorunu ile siyasal kurumların bununla nasıl alakadar oldukları kitabın kalanını anlamak için gereklidir. Aslında, Giriş bölümünde de belirtildiği gibi, bizim modelimizde siyasal kurumların başlıca görevi siyasal gücün gelecekteki dağılımını düzenlemektir; siyasal kurumlardaki radikal değişim yani demokratikleşme, siyasal gücün seçkinlerden vatandaşlara aktarımının bir yolu

olarak ortaya çıkmaktadır. Böylesi bir güç transferine gereksinim duyulması siyasetin doğasındaki taahhüt sorunundan kaynaklanır. Ödeme yapmak istemeyen müşteri gibi, demokrasidışı düzende siyasal iktidarı elinde bulunduran seçkinler, vatandaşlara gelir transferi gibi tavizler vermek istemeyeceklerdir. Bu nedenle, siyasal sistemden dışlanmış vatandaşlar ile gelecekteki yeniden dağıtım sözleri ile seçkinlerin yapacağı transferler inandırıcı değildir. Siyasal iktidarın vatandaşlara geçmesi ile demokratikleşme bu sözleri güvenilir kılmanın bir yoludur. Demokrasinin kendisinin taahhüt sorunlarından muzdarip olduğu konusu Yedinci Bölüm'de tartışıldı. Demokraside vatandaşların çoğunluğu seçkinlerin yararına olmayan siyasetleri sahneye koyabilirler. Buna karşılık, seçkinler de darbe hazırlığı ile tehdit edebilirler, bu durumda demokratlar taviz vererek darbeyi önlemek isteyeceklerdir. Bununla birlikte, tıpkı demokrasidışı düzende seçkinin geçerli olmayan sözler vermesi ile devrimi engelleyemeyebileceği gibi demokraside de sözler vererek darbeleri önlemek mümkün olmayabilir.

4.2 Siyasal Gücü Kullanmamayı Taahhüt Etme Sorunu

Siyasi bağlamlardaki taahhüdün şekilsel analizine başlamadan önce, genişletilmiş üç tarihsel örnekle, siyasal gücü elinde bulunduranlar için onu kullanmamayı taahhüt etmenin ne kadar güç olduğunu tartışıyoruz. Bazı ilginç örnekler ile Güney Afrika'daki kimi sonuçları gördük. Birinci Bölümde, 1976'daki Soweto Ayaklanması'nın ardından beyazların egemen olduğu hükümetin nasıl siyahi yurtlukların oluşturulması da dahil pek çok söz verdiğini tartıştık. Ancak, Soweto bir kez pasifize edildiğinde ve tehdit ortadan kalktığında beyazların egemen olduğu hükümet sözünden döndü. Bir başka ilginç Güney Afrika örneği 1994 seçiminde ortaya çıktı. ANC'nin ne kadar büyük bir çoğunluğa sahip olabileceği belli olduğunda, liderleri çok büyük olmaması gerektiğini ayrımsadılar. Örneğin, ANC oyların yüzde 66'sından fazlasını almış olsaydı, anayasada tek taraflı değişiklik yapmak mümkün olacaktı. ANC, muhtemelen, yıkıcı eylemi önleyecek ve beyaz azınlığın sahip olduğu sermaye kaçışını önleyecek konsolide bir demokrasi yaratma hedefinden dolayı Meclis'te daha sınırlı bir çoğunluğu tercih etti. Sonuç olarak, ANC, 1994 seçimlerinde ona anayasayı yeniden yazabilecek oya dayalı çoğunluğu almamaya çabaladı. Anayasa, Güney Afrika'da demokrasiyi güvence altına almanın önemli bir parçasıydı ve ANC anladı ki eğer onu yeniden yazabilecek olsalar bunu yapmaktan kendilerini alamayabilirlerdi bu da sonuçları felaket olabilecek potansiyeli olan bir adımdı.

Burada üç örnek üzerine odaklanıyoruz, bunların tamamı, devrim tehlikesi karşısında devletin verdiği tavizlerle ilgilidir. Tüm durumlarda, tavizlere dair verilen sözler, devrimcilere siyasal gücün aktarılması gerçekleşmeden devrimin boşa çıkarılması yönünde gerçekleşti. Hem bu nedenle hem de de facto gücün geçici doğası nedeniyle her üç durumda da devlet verdiği sözleri tutmadı, bu da şu doğal soruyu gündeme getirir: Böylesi sözler neden devrimi durdursun? Doğal nedeni, gerçekte ve bizim geliştirdiğimiz modellerin de göster-

diği gibi güvenirliğin kapsamının esas olarak genel anlamda belirsiz olmasıdır. Devrimciler sözlerin tutulmamasının koşullarının varlığından haberdar olsa da, onaylanan bu sözler üzerinden bir kumar oynamanın verilen sözleri umursamamaktan daha iyi olabileceğini düşünüyorlar.

4.2.1 1831 Köylü İsyanı

1381'deki köylü isyanı Britanya tarihindeki en bilenen isyanlardan biridir. Bizim buradaki dayanağımız Hilton (1973), Dobson (1983) ve Dyer'dır (1984). İsyan Essex'te yerel bir ayaklanma olarak başlamıştı ve daha sonra hızla İngiltere'nin güneydoğusuna yayıldı. Sonunda Londra'da silahlı köylüler sokaklara döküldüler, Londra Kulesi'ni ele geçirdiler, Canterbury Başpiskoposu'nu ve Kral'ın Hazinedar'ını öldürdüler ve Mile End'deki toplantıda, şikâyetlerini doğrudan 14 yaşındaki II. Kral Richard'a götürdüler.

İsyanın temel arka planı vebanın ardında bıraktıkları idi. 1340'daki bu salgın, ücretleri büyük ölçüde artırdı ve feodal kurumlarda köylülerin yararına pek çok değişikliğe neden oldu. Ancak bu dönemde, lordlar güçlerini yeniden ortaya koyma eğilimindeydiler bu da birçok çatışmaya yol açtı. Köylüler feodal emekten, yasalardan ve vergilerden muaf olmak istediler. İngiliz devleti sürekli maliyeti yüksek savaşlara giriyordu ve bu savaşlarının finansmanına yönelik olarak II. Richard 1380 yılında kelle vergisini getirdi. Buna göre vergi ödemesi için kayıt altına alınan herkes beş sent ödeyecekti. Bu vergi dört yılda üçüncü kez uygulanıyordu. Köylüler vergiyi parasal olarak ödeyemezlerse o zaman ayni olarak ödemek zorundaydılar.

1381 Mayısında, bir vergi memuru Essex'te bir köy olan Fobbing'e orada yaşayan halkın neden kelle vergisini ödemediğini öğrenmek üzere geldi, köylülerce kovuldu. Haziranda, askerler hukuku ve düzeni sağlamak üzere köye ulaştılar. Onlar da köylülerce kovuldu çünkü Fobbing'de yaşayan köylüler hem kendilerini hem de Essex'teki diğer pek çok köyü kendilerine katılmak üzere örgütlemişlerdi. İsyan hızlıca, Kent, Suffolk, Hertfordshire ve Norfolk'un ilçelerine yayıldı. Köylülerin lideri olarak bir adam ortaya çıkmıştı: Kent'ten Wat Tyler. Kent ve Essex'ten köylüler Londra'ya yürümeye başladığında vergi kayıt ve sicilleri ile hükümet binalarını tahrip ettiler.

12 Haziran itibarıyla, Essex'li erkekler Mile End'de, Aldgate ötesindeki tarlalarda kamp kurmuştu. Bir sonraki gün Kentli erkekler Blackheath'ten gelip katıldılar. Yetkililer hazırlıksızdılar ve takip eden birkaç gün boyunca Essex ile Kent'ten farklı isyancı gruplar Londra'nın yoksullarının bazıları ile birleştiler. Şehrin politik hedeflerine saldırılar düzenlediler. Savoy Sarayı'nı yakıp yıktılar, bu saray II. Richard'ın amcası John of Gaunt'un yaşadığı saraydı ve muhtemelen bölgenin en güçlü ileri geleniydi. Hazinedar'ın Highbury'deki malikanesini yaktılar, hapishanelerin kapılarını açtılar ve yasal evrakları yok ettiler.

14 Haziran'da Kral Richard ve hatırı sayılır sayıda lord ile şövalye Essex'li köylülerle Mile End'de buluştular. Köylüler Richard'a bağlılık sözü verdiler ve

ondan yazılı olarak ücretsiz sözleşmelere dayanan emek hizmeti olarak köleliğinin kaldırılmasını ve dört peniye bir dönüm arazi kiralama hakkı istediler. Kral talepleri yerine getirmeyi kabul etti. Ne ilginçtir ki o gün sona ermeden bazı köylüler Kule'ye girdiler, kraliyet yatak odasını ve özel gardrobunu işgal ettiler. İsyancılar henüz Kule'de iken Canterbury Başpiskopusu'nu, Şansölyesini ve Gaunt'lu John'un doktorunu rehin aldılar ve onları sürükleyerek Tower Hill'e çıkarıp idam ettiler. Bu olaydan sonra Essex isyancılarının birçoğu dağılmaya başladı.

Kral Richard ertesi gün Kentli köylüler ile Smithfield'da bir araya geldi. Kraldan başka lord tanımadıklarını ve Kilise'nin mülklerine el koyulmasını ve geniş toplum kesimlerine dağıtılmasını ve tüm krallıkta sadece piskoposların olmasını talep ettiler. Kral daha önce olduğu gibi önüne konulan tüm talepleri kabul etti. Ancak isyancıların lideri Wat Tyler, krala hakaret edince Londra Belediye Başkanı onu atından indirdi ve bir toprak sahibi Tyler'ı öldürdü. Kalabalık kral ve adamlarına saldırmak için hazırlandı ancak Richard onların önünü kesti. Tyler'ın ölümü ve Kral Richard'ın köylülerin isteklerini yerine getireceği sözünü vermesi onları evlerine geri dönmeye ikna etti.

Londra'nın güvenliği 16 Haziran 1381'den itibaren sağlanmış oldu ve zaman içinde yetkililer ayaklanmanın yaşandığı tüm bölgelerde kontrolü ele geçirdiler. Kral Richard isyancıların yaptıklarını onayladığı söylentilerini yalanlayan bir bildiri yayımladı ve hemen sonrasında köylülere tanıdığı affı geri aldı. Bunu bir adli soruşturma takip etti ve kral ayaklanmanın yaşandığı bölgeleri gezdi. Essex ile Hertfordshire'daki isyancılar ciddiyetle ele alındı -isyanın önderlerinden çoğu ölmüştü; sağ kalanlar ise asıldı. Zamanın tarihçilerinden birinin dediği gibi:

> *Kral, daha sonra bölgede hâkim olan kişilere, canilerin yakalanması ve öldürülmesine yönelik haber gönderdi. Çoğu alınıp Londra'da idam edildi ve Londra'nın pek çok yerine ve diğer şehirler ile ülkenin güneyindeki ilçelere darağaçları kuruldu. Sonunda, Tanrıya şükür, Kral'ın, kölelik konularının çoğunun tamamlanmamış olmasını ve çok fazla kan aktığını görmesi ile vicdanen rahatsız olmuş ve kalanları affetmişti, şart olarak da yakınlarının kaybının acısıyla bir daha ayaklanmama sözü istemiş ve herkesin payına düşen affı alıp bunun karşılığında Kral'ın mührüne, onu zengin etmek adına yirmi şilin ödemelerini zorunlu kılmıştı. Ve böylece bu ahlaksızca yürütülen savaş da sona ermiş oldu.* (Oman 1906, s. 200-203, 205'den alıntı)

Kral Richard, o sözlerin tehdit altında verildiğini, bu nedenle hukuksal olarak geçersiz olduklarını iddia ederek hiçbir sözünü tutmadı. Köylü ayaklanması, bir kez tehdit ortadan kalktığında, de jure siyasal güçte bir değişiklik olmadığından, nasıl verilen tavizlerden geri dönülebileceğinin klasik bir örneğidir.

4.2.2 Yeni Granada'daki (Kolombiya) Comunero İsyanı

Verilen sözlerin yerine getirilmediğine dair bir diğer klasik örnek Latin Amerika'daki Geç Dönem İspanyol Koloni İmparatorluğu'ndan gelir. Bourbon Hanedanlığı İspanya tahtına geçince kolonyal kurumlarda çok sayıda değişiklik yapılması yönünde girişimde bulundu, çoğunlukla da vergi oranlarının yükseltilmesine yönelik bir tutum izledi. Bu yaygın hoşnutsuzluk ve iki büyük isyana neden oldu: Peru'daki meşhur Tupac Amaru İsyanı (bkz. Stavig 1999; Robins 2002) ve 1781'de Kolombiya'daki Comunero İsyanı (kolonyal dönemde bilinen adıyla Yeni Granada.)

Biz kesin olarak, Safford ve Palacios'un (2002) en yeni açıklamasını takip ediyoruz; ayrıca Arcinegas (1938), Cardenas Acosta (1960), Phelan (1978) ve Aguilera Peña'nın (1985) konuyla ilgili başlıca eserlerine de bakılabilir. Safford ve Palacios (2002, s. 54-55) şunu söylüyor

> *İspanyol Bourbon ailesinin getirdiği yenilikler, sömürgeye isyan tohumlarının ekilmesine yardımcı oldu. Kolonilerdeki idari reformlar şu demekti... Yüksek mevkileri doldurmada İspanyolları Kreollere tercih eden bilinçli bir politika, sömürgelerin sisteme olan öfkelerini şiddetlendiren politikalar izleme. Vergi gelirlerini artırmak üzere yapılan girişimler halk ayaklanmasını provoke etti ve İspanyol yetkililerin otoritesini zayıflatmak eğiliminde idi... Savaşın mali talepleri 1760'larda Yeni Granada'yı önemli vergi isyanlarıyla karıştırdı ve 1781'de tam anlamıyla bir isyana yol açtı.* (2002, s. 54-5)

Yeni Granada'da,

> *1750'lerde...idareciler daha etkili bir mali politika için sınırları zorlamaya başladı. Likör satışı üzerindeki devlet tekeli...önemli bir gelir kaynağı haline geldi. 1760'larda kraliyet hükümeti tütün satışı üzerinde tekel oluşturdu...Daha sonra yetkililer... hem likör hem de tütün fiyatlarını yükselttiler ve diğer dayatmaların yanında mevcut satış vergisini iki katına çıkardılar.* (Safford ve Palacios 2002, s. 63-4).

Comunero isyanı 1778'de, tütün tekeline karşı Bogotá'daki protestolarla başladı. Tütün, yaygın olarak, Yeni Granada'da küçük üreticilerce yetiştiriliyordu ve tekel yavaş yavaş tütünün yetiştirileceği alanları sınırladı bu yolla hem kaynağı sınırladı hem de kraliyet hükümetine geri dönüşünü maksimize etti. Yeni Granada'nın kuzeydoğusundaki Guanentá bölgesi (bugün Santander bölümü) özellikle kötü etkilendi. 1780'de, Charalá, Mogotes ve Simacota'da ayaklanmalar patlak verdi. Eylemler hükümetten taviz koparamadı ve kraliyet vekili Gutiérrez de Piñeres sadece tütün ve likör tekellerini sıklaştırmadı aynı zamanda gider vergilerini de aynı yıl iki katına çıkardı. Bu vergi artışları

> *...özellikle Guanentá'da yaşayanlar için sonuçları ağır oldu, ham pamuk ve pamuk ipliği etkilenen ürünler arasındaydı, Guanentá pamuklu dokumanın en önemli merkeziydi. Guanentá'daki yoksul insanlar için bu önlemler onların*

önemli geçim kaynağı olan tütünü ortadan kaldırdı ve ikinci önemli geçim kaynakları olan pamuğu da tehlikeye soktu. (Safford ve Palacios 2002, s. 65)

Ek olarak, kötü iklim koşulları, bölgede gıda sıkıntısına neden oldu ve ciddi bir çiçek hastalığı salgını yaşandı. 1781 Mart ayından başlayarak, bölgedeki ayaklanmalar durmaksızın sürdü. Kraliyete ait tütün ve likör dükkanları tahrip edildi ve yoksullarla ilişkilendirilse de isyan kısa sürede "orta halli servete sahip insanlar -kasaplar, dokumacılar, sığır tüccarları ve küçük çiftçilerce" organize edildi; daha da ötesi, "sırtı kalın adamlar liderliğin resmi konumunda kaldılar" (s. 66). Mayıs ayında, isyancılar Gutiérrez de Piñeres'in üzerlerine gönderdiği gücü ezdiler ve Yeni Granada'nın kuzeyi ile kuzeydoğusunda isyancılara olan destek giderek arttı. Bu ilk zaferden sonra, isyancılar, kendilerine Comuneros demeye başladı, güneyde Bogotá'ya doğru yürüdüler ve Mayıs ayının sonuna gelindiğinde, belki de on beş bin ya da yirmi bin olmuşlardı, neredeyse başkentteydiler.

Bu zamana kadar, Gutiérrez de Piñeres şehirden kaçmıştı ve etkin güç Caballero y Góngora Başpiskoposu Caballero y Góngora'nın elindeydi. Kendisi hemen otuzbeş maddelik istekler listesini kabul etti, buna gider vergisinin kaldırılması da dahildi. Tütün tekeli son buldu. Kısaca, Safford ve Palacios'un (2002, s. 67) da ortaya koyduğu gibi "bu hükümlerin hepsinin uygulanması geçmiş iki on yılda Bourbon'un uyguladığı gelir tedbirlerinin hemen hemen tümünün terk edildiği anlamına gelirdi." Buna ek olarak, Comuneros, Gutiérrez de Piñeres'in kovulmasını ve Kreoller'in hükümette terfi ettirilmesini talep etti.

Başpiskopos bir kez tüm talepleri kabul edince, isyancıları eve dönme konusunda ikna etmiş oldu. Ancak,

Guanentá'da isyanın ateşi biraz düştükten ve takviye kraliyet askerinin Cartagena'ya ulaşmasının ardından... Kraliyet hükümeti ibretlik cezalar verdi. Haziran 1781'deki kapitülasyondan sonra isyana devam konusunda ısrarcı olan José Antonio Galán ile diğer üç Comuneros Ocak 1782'de asıldı; başları, elleri ve ayakları, başkentte ve diğer şehirlerdeki isyanların belirgin olarak gerçekleştiği kamuya ait meydanlardaki direklere asıldı. Diğerleri... 200 kırbaç, halk karşısında küçük düşürülme ve Afrika'da hapis cezalarına çarptırıldı. Guanentá'daki topraksız köylüler Panama'daki Isthmus'a sömürgeci olarak gönderildi... En ağır cezalar uygulandıktan sonra kraliyet yetkilileri... Comuneros ile anlaşmayı bozdular.

Böylece, tavizler Comuneros'u, Haziran 1781'de yatıştırma konusunda yeterli olsa da, bir kez tehlike savuşturulduğunda, kraliyet hükümeti sözlerinden döndü.

4.2.3 1905 Rus Devrimi

Son örneğimiz 1905 Rus Devrimi'dir (Ascher 1998, 1992, Verner 1990; Rawson, 1995). Rus ordusunun, özellikle de Tsushima'da Mayıs 1905'te ger-

çekleşen çatışmada Japonlar karşısında tam bir felakete neden olan yenilgisi devrimin zeminini hazırladı. Bu yenilgi aynı zamanda Rus toplumunun tabiatında var olan pek çok toplumsal gerginliği de yansıtmış oldu. Serfler 1865 yılında serbest bırakılmış olsa da toprak alma ya da taşınma gibi hareketleri üzerindeki sınırlamalar hâlâ sürdürülmekte idi ve ayrıca yeni sanayileşen şehirlerdeki fabrika koşulları çok ağırdı. İşçilerin sendikalaşma çabaları işverenlerce engelleniyordu. 1903 yılında, Father Georgi Gapon adında bir rahip Rus İşçi Meclisi'ni kurmayı başardı. Bir yıl içinde dokuz binden fazla üyeye ulaştı.

Japonya'ya karşı yapılan savaş (Şubat'ta başlamış olan) nedeniyle yükselen enflasyon reel ücretlerde yaşanan yüzde 20'lik düşüşe neden olduğunda, Gapon hareketi ivme kazandı, yıl 1904 idi. Putilov demir fabrikasında Rus İşçi Meclisi'ne üye dört işçi işten çıkarıldığında Gapon endüstriyel eylem çağrısında bulundu. Sonraki birkaç gün içinde St. Petersburg'da 110 binden fazla işçi greve gitti.

İhtilafı çözme yönündeki girişim, Gapon'un II. Nicholas'a kişisel olarak başvurması oldu ve 1905 Ocak'ında işçilerin mağduriyetlerini ve taleplerini içeren bir dilekçe hazırladı. Bu taleplerin listesi, sekiz saatlik çalışma, sendikal örgütlenme hakkı, çalışma koşullarının iyileştirilmesi, ücretsiz sağlık hizmeti, kadın işçilere yüksek ücret, genel meclisçe kurucu meclis için seçim yapılması, eşit ve gizli oy hakkı, ifade, basın ve din özgürlüğü ile Japonya ile savaşın bitirilmesi koşullarını içeriyordu.

Gapon, 22 Ocak'ta, St. Petersburg'daki Kış Sarayı'ndaki Çara taleplerini sunmak üzere bir gösteri düzenledi. İşçi kafilesi saraya ulaştığında polisin ve Kazakların saldırısına uğradı. Yüzden fazla işçi öldürüldü üç yüze yakın işçi de yaralandı. Bu olay Kanlı Pazar olarak bilinir, 1905 devrimine kadar pek çok olayın gelişimini beraberinde getirmiştir. Tüm yurtta grevler başlatıldı ve tüm öğrenci kurulları özgürlükler eksikliği şikayetiyle yürüyüş düzenlediğinde üniversiteler kapatıldı. Avukatlar, doktorlar, mühendisler ve diğer orta sınıf çalışanları Sendikalar Birliğini kurdular ve bir kurucu meclis talep ettiler.

1905 Haziranında, *Potemkin* zırhlısındaki denizciler, yemekte verilen çürük eti protesto ettiler. Karşılığında geminin kaptanı elebaşlarının vurulması emrini verdi. İdam mangası emri yerine getirmeyi reddetti ve mürettebata katılarak subayları denize attılar. Potemkin'deki isyan, ordu ve donanmanın diğer birimlerine yayıldı.

Sanayi işçileri Rusya genelinde greve gittiler ve Ekim 1905'te demiryolu işçileri greve gitti, bu da Rusya'nın tamamında demiryolu ağını felç etti. Aynı ayın sonlarında Leon Troçki ve Menşevikler St. Petersburg Sovyeti'ni kurdular. Takip eden haftalar boyunca Rusya genelinde elliden fazla sovyet kuruldu.

Yeni Başbakan Sergei Witte, II. Nicholas'a taviz vermesi konusunda nasihatta bulundu. II. Nicholas sonunda ikna oldu ve *Ekim Manifestosu*'nu yayımladı ve bu manifesto ile vicdan, ifade, toplanma ve örgütlenme özgürlüğü teminat altına alındı. II. Nicholas gelecekte kimsenin yargılanmadan hapse atılmayacağı konusunda da söz verdi. Sonuç olarak, yeni bir örgütlenme biçimi ola-

rak Duma'nın onayı olmadan hiçbir yasanın işlerlik kazanamayacağını ilan etti. Bu yapı yalnızca bir danışma organı olduğundan pek çok Rus vatandaşı reformun ileri götürülemediği kanaatindeydi. Troçki ve diğer devrimciler planı kınadı. Aralık 1905'te Troçki ile St. Petersburg yürütme komitesi üyeleri tutuklandı. Buna rağmen, *Ekim Manifestosu*'nun ilanı ülkeyi sakinleştirme ve devrim tehdidini zayıflatma etkisine sahipti.

İlk Duma, erkeklere evrensel oy hakkı temelinde seçildi. Köylüler, kentliler ve eşraf, hepsi kendi temsilcilerini seçti. Tüm illerden üyeler taşra kasabasında bir araya geldi ve Duma üyelerini seçtiler. Ancak, *Ekim Manifestosu* yayımlanana kadar II. Nicholas, Duma'nın düzenlemesinde değişiklikler yapmıştı. Üyelerinden yarısını aday gösterebileceği bir devlet konseyi, bir üst meclis oluşturdu. Ortodoks Kilisesi'ni kontrol etmek ve Duma'yı dağıtabilmek için savaş ilan etme hakkını saklı tuttu. Çar, ayrıca, bakanları atama ve görevden alma gücünü de elinde bulunduruyordu. Daha ilk Duma toplanmadan, Nicholas Ekim'de verdiği sözlerden geri döndü.

Hal böyleyken, ilk Duma'nın Sosyalist-Devrimciler, Menşevikler, Bolşevikler, Ekimciler ve Anayasal Demokrasi Partisi (Kadetler ç.n.) üyelerinden oluşan bir sol çoğunluğu vardı. 1906 Mayısındaki ilk birleşimlerinde, Duma üyeleri bir dizi talep ortaya koydu, buna siyasi tutsakların serbest bırakılması, sendikal haklar ve toprak reformu da dahildi. II. Nicholas tüm bu önerileri reddetti ve Duma'yı Temmuz 1906'da dağıttı. II. Nicholas 1906 Nisanında Witte'i istifa etmesi için zorladı ve yerine daha Muhafazakâr Peter Stolypin'i getirdi. Stolypin, toprak reformu gibi en çok ihtiyaç duyulan sosyal reformlar ile radikallerin bastırılması arasında bir denge kurdu.

İkinci Duma 1907'de toplandı. Stolypin, seçim kanununda değişiklik yaptı ve yetkilerini kullanarak geniş kesimleri oylamanın dışında bıraktı. Yeni seçim yasası soylulara daha iyi temsil hakkı tanıyordu ve köylülerin aleyhine büyük toprak sahiplerinin gücüne güç kattı. Şehirlerdeki oylamayla ilgili de değişiklik yapıldı: ev sahibi olanlar şehir temsiliyetinin yarısından çoğunu aldılar. İkinci Duma Şubat 1907 yılında toplandığında bu durum solun etkisini azalttı, hâlâ pek çok reformcuyu barındırıyordu. Üç ay süren ateşli tartışmaların ardından, II. Nicholas 16 Haziran 1907'de Duma'yı dağıttı.

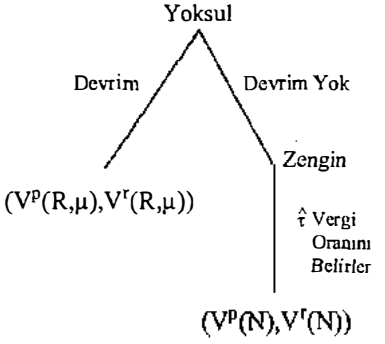
Üçüncü Duma 14 Kasım 1907'de toplandı. Sosyalist-Devrimciler, Menşevikler, Bolşevikler, Ekimciler ile Anayasal Demokrasi Partisi üyelerinden oluşan önceki koalisyon gericiler ve milliyetçilerin çoğunluğu ile sayıca azınlıkta kalmıştı. Önceki Duma'lardan farklı olarak beş yıllık süresini doldurabildi.

1905 Rus Devrimi, verilen sözlerden -de jure siyasal gücün doğasında temel değişiklikler olmadan -nasıl dönülebileceğini gösteren son örnektir. II. Nicholas, 1905'teki huzursuzluk ve ayaklanmalara yanıt olarak tavizler verdi, buna bir ölçüde demokratik bir kurumun yani Duma'nın kurulması da dahildi. Ancak Duma II. Nicholas'ın tavizlerini hayata geçirilmesini garanti altına alacak kadar güçlü değildi; bir kez devrim anı geçtiğinde II. Nicholas beklendiği gibi sözünden döndü.

4.3 Demokrasidışı Düzende Taahhüt Sorunlarını Modelleme

Şimdi, hadiseyi siyasetteki potansiyel taahhüt sorunlarının modellenmesinin basit yollarını tanıtarak ortaya koymaya başlayacağız. Şekil 5.1'de gösterilen oyuna geri dönelim, buradaki kilit özellik, vatandaşlar devrim kararı almadan önce seçkinler vergi oranını belirlediler. Şimdi Şekil 5.2'de gösterilen alternatif oyunu düşünelim, burada vatandaşlar devrim yapıp yapmayacaklarına önce karar verdiler; daha sonra devrim olmadığında seçkinler vergi oranını belirlediler. İki oyun arasındaki fark küçük görünebilir, ancak, gerçekte önemli bir fark var: Şekil 5.1'de gösterilen oyunda bir taahhüt sorunu yoktu. Seçkinler devrim kararı alınmadan vergi oranını belirlediler ve vergi oranını devrim tehdidini savuşturmak için kullanabildiler. Şimdi, artık seçkinlerin böyle bir seçeneği kalmadı çünkü devrim kararından sonra vergi oranını belirlemiş oldular.

Şekil 5.2. Demokrasidışı düzende Taahhüt Problemi

Bu oyunun altoyun mükemmel dengesini çözümleyelim. Her zamanki gibi bunu geriye doğru tümevarım yöntemi ile yapacağız, son altoyundan başlayarak ki bu vatandaşların devrimi üstlenmeme kararını almalarından sonradır. Bu altoyunda seçkinler vergi oranına karar vermek durumundadırlar, vergi oranı uygulanabilir duruma gelir ve oyun sona erer. Çünkü artık herhangi bir kısıtlama kalmamıştır çünkü onlar kendileri için en fazla tercih edilebilir olanı seçmişlerdir, $\tau^r = 0$, bedelini ödeyerek:

$$V^p(N) = V\left(y^p \middle| \tau^N = \tau^r\right) = y^p \quad \text{ve} \qquad (5.11)$$
$$V^r(N) = V\left(y^r \middle| \tau^N = \tau^r\right) = y^r$$

vatandaşlar ve seçkinlere. $V^i(N)$ gösterim şeklini, seçkinlerin ideal siyasetlerini kurdukları demokrasidışı düzende $i = p, r$'nin değeri olarak kullanıyoruz. Oyunun bir önceki aşamasına geçerek, vatandaşlar onları (5.1)'de gösterildiği gibi $V^p(R,\mu)$ bedelini ödettirecek olan devrim ile onlara $V^p(N) = V(y^p \mid \tau^N = \tau^r)$ bedelini getirecek olan devrimin yokluğu arasında bir seçim yapmak durumundaydı. (5.4) geçerli olduğunda eskisi büyüktür, öyleyse vatandaşlar (5.4) ün geçerli olduğu durumlarda devrim yükü altına girerler.

Dengeyi belirlemek için yine, $\sigma^p = \{\rho\}$ *ve* $\sigma^r = \{\tau^N\}$ gösterim biçimini kullanıyoruz. Önce vatandaşlar oynuyor ve $\rho \in \{0,1\}$'i (yani isyan edip etmemek) seçiyorlar, seçkinler ikinci olarak oyuna giriyor ve τ^N vergi oranını seçiyorlar. Seçkinler, sadece $\rho = 0$ olduğunda oynayabildiklerinden, biz bunu $\tau^N \in [0,1]$'nin bir seçimi olarak (fonksiyonu değil) belirtiyoruz. Daha sonra, altoyun mükemmel dengesi bir strateji kombinasyonudur, $\{\tilde{\sigma}^r, \tilde{\sigma}^p\}$ öyle ki $\tilde{\sigma}^p$ ve $\tilde{\sigma}^r$, tüm uygun altoyunlarda birbirleri için en iyi karşılıktırlar.

Aşağıdaki strateji profillerinin özgün dengeler olduğunu görebiliriz. $\theta \leq \mu$ ise, elimizde $\rho = 0$ ve $\tau^N = 0$ olacaktır. Bu dengede, devrim baskısı bağlayıcı değildir bu nedenle vatandaşlar isyan etmezler ve seçkinler vergi oranını tercih ettikleri gibi sıfır olarak belirlerler. $\theta > \mu$ olduğunda, o zaman aşağıdaki strateji profili özgün dengedir: $\rho = 1$. Bu durumda devrim en uygun eylemdir ve yoksul da bu yükün altına girer. Şimdi aşağıdaki gibi bir önermemiz vardır:

Önerme 5.2: *Şekil 5.2'de betimlenen oyunda benzersiz bir altoyun mükemmel dengesi vardır* $\{\tilde{\sigma}^r, \tilde{\sigma}^p\}$*, şöyle ki,*

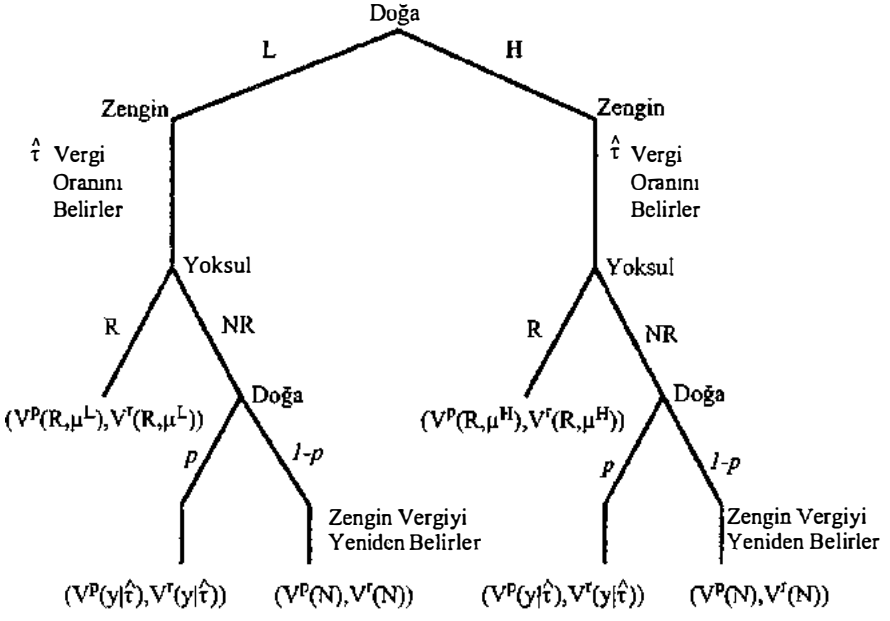
- *Eğer (5.4) bağlayıcı değilse, bunun üzerine* $\rho = 0$ *ve* $\tau^N = 0$ *dır.*
- *Eğer (5.4) bağlayıcı ise, bunun üzerine* $\rho = 1$ *dir.*

Bu önermenin sonuçları, Önerme 5.1'inkinden farklıdır ve denge devrimi daha geniş bir dizi parametre değerleri ile meydana gelir. Bu seçkinlerin taahhüt sorununu yansıtır. Bir önceki alt bölümde tarif edilen oyunda bir taahhüt sorunu yoktu çünkü seçkinler vatandaşların devrim yükü altına girip giremeyecekleri kararından önce davranmışlardı. Şimdi ciddi bir taahhüt sorunu var. Bu sorunun özünü vurgulamak için bunu seçkinlerin devrimi önlemek adına "umut verici" yeniden dağıtımı olarak düşünün. Ancak bu inandırıcı değildir çünkü Şekil 5.2'deki oyuna göre onlar vatandaşların devrim kararından sonra hareket ederler ve ne söz verirlerse versinler inandırıcı olmayacaktır.

Bu oyun, önceleri vurgu yapılan daha genel bir taahhüt sorununu gösterir: siyasal gücü elinde bulunduranlar -burada seçkinler- iktidara tutundukları sürece gelecekteki aktarımlara dair söz veremezler. Şekil 5.2'de gösterilen oyunda seçkinlerin vergilendirme kararı vatandaşların devrim kararından sonra yapılmıştı; bu da seçkinlerin gelecekte aktarımlara yapacaklarına dair söz vermeleri demektir. İşte geleceğe dair bu söz verme güvenilir değildir. Bu, bir anlamda oldukça indirgenmiş bir durumdur, ancak, şimdinin ya da geleceğin gerçek anlamda var olması söz konusu olmadığından ve oyun gerçekte söz vermeleri içermediğinden taahhütlerin şüpheli olmasından söz edebiliriz. Bu oyunu giderek zenginleştiriyoruz ve Altıncı Bölüm'deki demokratikleşme analizi için yapı taşları olarak kullanacağız. Bir sonraki bölümde bu kitap boyunca kullanılan basit bir oyunun versiyonunu tanıtacağız, ki bu da aslında sırasıyla, sonraki bölümde tanıtılmış olan tümüyle dinamik bir oyunun sadeleştirilmiş halidir.

5. Bir Basit Vaatler Oyunu

Şimdiye kadar devrim baskısını ve seçkinlerin yeniden dağıtım sözleri vererek devrimi nasıl önleyebileceklerini tartıştık ve bu sözlerin, seçkinlerin iktidara tutunduklarından dolayı sözlerinden dönebilecekleri bağlamında neden inandırıcı olamayabileceği üzerinde durduk. Bu resimde iki önemli unsur eksik: (1) etkili bir devrim tehdidi çok nadir bir olaydır ve vatandaşların devrime içkin olan koleklif-eylem sorununu çözdüklerinde ortaya çıkar; ve (2) şu ana kadar ya seçkinlerin devrim kararından önce hareket etmelerini ve taahhüt sorununun olmadığı ya da devrim kararından sonra hareket edip, söz vermenin mümkün olmadığı durumları irdeledik. Bunun yerine, seçkinlerin söz verme olasılıklarının olduğu ancak bu sözlerin kısmi olarak güvenilir olduğu bir oyun isteyebiliriz.

Şekil 5.3.Vaatlerin Oyunu

Şekil 5.3 bu özelliklere uyan en basit oyundur. Doğa önce hareket eder ve iki tehdit arasında seçim yapar, düşük ve yüksek; $S = L$ ya da H dir. Bu iki durumun sunuşundaki itici güç sadece bazı durumlarda etkin bir devrim tehdidinin varlığını vurgulamaktır. Genelde bu mümkündür çünkü bazı durumlar kolektif-eylem sorununun çözümünde, başka hiçbir durumda olmayacak ölçüde elverişlidir tıpkı hasadın kaldırılamaması, iş döngüsünde yaşanacak bunalım, savaşın sona ermesi ya da diğer bazı ekonomik, sosyal ya da siyasal krizlerde olduğu gibi. Bizim öngörümüz devrim tehdidinin etkinliğinin bu iki durum arasında değişiklik gösterdiği yönündedir. Özellikle, vatandaşların devrim yükü altına girme bedellerinin S durumunda aşağıdaki gibi olacaktır:

$$V^{P}\left(R, \mu^{S}\right) = \frac{(1 - \mu^{S})\bar{y}}{1 - \delta} \tag{5.12}$$

düşük devrim tehdidi durumunun vatandaşlar için kolektif-eylem sorununu çözme maliyetinin görece yüksek olması durumuna ya da devrimi örgütlemede karşılaşılan diğer sorunlara karşılık geldiğini düşünüyoruz, bu durumda μ^{L} yüksektir. Tartışmayı yalınlaştırmak adına biz $\mu^{L} = 1$ olduğu uç durumu dikkate alıyoruz. Bunun tersine, tehdidin yüksek olduğu durumda vatandaşlar görece maliyetli olan kolektif-eylem sorununu çözme yeterliliğindedir ve/veya seçkinler savunmalarında iyi örgütlenememişlerdir, bunu da $1 > \mu^{H} > 0$ olduğu varsayımı ile yansıtıyoruz. Çünkü μ^{L} bizim analizimizde gerçek bir rol üstlenmemiştir -bu andan sonra $\mu^{H} = \mu$ gösterim şeklini kullanıyor olacağız.

Doğanın tehdit durumunu ortaya çıkarmasından sonra, seçkinler vergi oranını τ^{N} olarak belirlediler. Bu vergi oranını incelediğimizde vatandaşların devrim yükü altına girip girmemek konusunda karar verdiklerini görürüz. Buraya kadar, oyun Şekil 5.1'deki oyundan çok farklı değildir. Aslında, eğer burada bitseydi, neredeyse aynı olacaktı, bir yerine iki devletle zenginleştirilmiş oldu. Ancak, vatandaşların devrim kararından sonra, siyasal gücü elinde bulunduranlar ilk öncelikleri bu olmasa da, gelecekteki eylemlerine dair söz vermek durumunda kalacakları, sorunları indirgenmiş formda yansıtan oyunun uzantısı bulunur. Bilhassa, doğa sürecini sürdürür ve seçkinlerin τ^{N} vergi oranını söz verdiklerinden başka bir oranda ayarlayıp ayarlamayacaklarını belirler. Daha belirgin olarak, p olasılığı ile seçkinlerin yeniden bölüştüreceklerini vadettikleri τ^{N} vergi oranı durmaktadır. Ancak, $1 - p$ olasılığı ile vaat geçersizdir. τ^{-N} gösterimini bu vergi oranının gösteriminde kullanıyoruz. Bu noktada, devrimin tırmanışı fırsatı geçtiğinden, seçkinler sınırlamalarından kurtulmuşlardır ve en çok tercih ettikleri vergi oranı olan $\tau^{-N} = \tau^{r}$ belirlerler. Doğanın tercihinin gösterimi için $v \in \{0, I\}$ kullanıyoruz, burada $v = 1$ dir yani seçkinlerin vergi oranını yeniden ayarlayabileceklerini gösterir.

Vatandaşların devrim kararından sonra da devam eden oyun, siyasal gücü elinde bulunduranların, gelecekteki yeniden dağıtım ve vergi kararları konusundaki yetersizliğinin sadeleştirilmiş biçimidir. $p = 1$ olduğunda, taahhüt sorunu yoktur ve Şekil 5.1'de gösterilen durum ile karşı karşıyayızdır; oysa $p = 0$ iken, tam anlamıyla bir taahhüt yetersizliği vardır ve Şekil 5.2'de gösterilen oyun gündemdedir. Öyleyse biz, p'yi demokrasidışı düzenin temin yeteneğinin parametrelerini belirleme yolu olarak kullanabiliriz. Bu oyunda, bildiğimiz anlamda "gelecek" yoktur çünkü bugün ile gelecek arasındaki belirgin fark yerine, yeniden dağıtımın sadece bir dönemi vardır. Yine de devam oyunu, nispeten daha basit bir yolla, devrim tehdidi ortadan kalktıktan sonra seçkinlerin sözlerinden dönebileceğini içerir. Bir sonraki bölüm, devrim tehdidinin gelecekte nüksettiği tam dinamik bir modelimiz olduğunda modelin, bizim incelediğimiz Şekil 5.3'te gösterilen daha basit oyuna benzer indirgenmiş biçiminin olduğunu gösterir.

Konu ile ilişkili bedeller aşağıdaki gibidir. Eğer vatandaşlar devrim yükü altına girerlerse, bedeller (5.12)'de verilen V^p (R, μ^S) olacaktır ve V^r (R, μ^S)=0'dır. Seçkinler vergi oranlarını yeniden düzenleme durumunda olurlarsa, en çok tercih edecekleri vergi oranını seçeceklerdir, τ^r, öyleyse bedeller (5.11)'de verilen $V^p(N)$ ve $V^r(N)$'dır. Vergi oranını yeniden ayarlayamazlarsa ve taahhüt edilen vergi oranını τ^N gösteriyorsa o zaman iki grubun değerleri (5.8) verilen $V(y^p \mid \tau^N)$ ve $V(y^r \mid \tau^N)$'dir. Bu, seçkinlerin τ^N'de yeniden dağıtımı taahhüt ettikleri zamandaki beklenen bedellerin ($V^p(N, \tau^N)$, $V^r(N, \tau^N)$) olduğunu işaret eder, yani:

$$V^p(N, \tau^N) = y^p + p\left(\tau^N(\bar{y} - y^p) - C(\tau^N)\bar{y}\right) \quad \text{ve} \qquad (5.13)$$
$$V^r(N, \tau^N) = y^r + p\left(\tau^N(\bar{y} - y^r) - C(\tau^N)\bar{y}\right)$$

bu durumda τ^N vergi oranının yeniden dağıtımının sadece p olasılığında gerçekleştiği gerçeğini dikkate alır, 1- p olasılığında ise seçkinler vergi oranını τ^r olarak yeniden ayarlarlar. Şunu da göz önünde bulundurun, biz seçkinlerin τ^N vergi oranında yeniden dağıtımı vaat ettiklerini gösteren durumu belirtmek adına bu gösterim biçimini kullanıyoruz, $V^i(N, \tau^N)$. Bu $V^i(N)$ gösteriminden farklı olarak seçkinlerin baskı altında olmadıkları durumdaki değerleri işaret eder. Biz bu gösterim biçimini kitap boyunca kullandık.

Öyleyse, τ^N vergi oranında yeniden dağıtım sözünü araştırdıktan sonra, vatandaşlar (5.13)'te verilen $V^p(N, \tau^N)$ ile (5.12)'de verilen $V^p(R, \mu^S)$ devrim bedelini karşılaştırmak durumundadırlar. Açıkça, $\mu^L = 1$ sayesinde herhangi bir τ^N için $V^p(N, \tau^N) > V^p(R, \mu^L)$'dür. Öyleyse, düşük durumda, $\mu^S = \mu^L$, seçkinler bunu tahmin ederek devrim mağduru olmazlar, taviz vermezler ve basitçe en çok tercih ettikleri vergi oranını belirlerler, $\tau^N = \tau^r = 0$ (ya da bizim gösterim biçimimizi kullanırsak, $\tau^N(\mu^L) = \tau^r$).

Tersine, $S = H$ yüksek tehdit durumunda, devrim baskısı bağlayıcı olabilir. Daha önce olduğu gibi, eğer $V^p(R, \mu^L) > V^p(N)$ ise; devrim baskısı bağlayıcı olabilir bu da, vatandaşların, demokrasidışı düzende seçkinlerin belirlediği en çok tercih ettikleri vergi oranına oranla devrimden daha çok alacakları anlamına gelir. (4.7) ile (5.12)'yi kullandığınızda bu devrim baskısı yine (5.4)'e eşittir. Eğer bu devrim baskısı bağlayıcı değilse hatta yüksek düzeyde bile böyleyse seçkinler serbest kalırlar ve yine en çok tercih ettikleri vergi oranını ayarlarlar. Diğer taraftan şöyle de düşünebiliriz, devrim baskısı (yani, $\theta > \mu$) ise bağlayıcıdır. Bundan sonra ne olur?

Seçkinler eğer mümkünse devrimi önlemek isterler. Bunu yapıp yapamayacakları vatandaşlara sözünü verecekleri değere bağlıdır. Açıktır ki, vatandaşlara önerebilecekleri en iyi vergi oranı (4.11) verildiği gibi $\tau^N = \tau^D$'dir. Ancak, bu taahhüt sorunundan dolayı, τ^D kadar iyi bir teklif değildir. Seçkinlerin dev-

rimi önleyip önleyemeyeceği V^p $(N, \tau^N = \tau^p)$'nin $V^p(R, \mu^H)$ den büyük olup olmadığına bağlıdır. Daha açık yazmak gerekirse kilit sorun olup olmadığı:

$$y^p + p(\tau^p(\bar{y} - y^p) - C(\tau^p)\bar{y}) \geq \frac{(1-\mu)\bar{y}}{1-\delta}$$

μ^H'nin μ'nun özel değerini aldığını, ya da eğer:

$$\mu \geq \theta - p(\tau^p(\theta - \delta) - (1-\delta)C(\tau^p)) \tag{5.14}$$

Eğer eşitsizlik sınırlı ise (yani θ nispeten düşüktür) ya da seçkinlerin sözlerini tutacakları yüksek bir ihtimal ise (yani p nispeten yüksektir), o zaman demokrasidışı düzende yaşamak vatandaşlar için o kadar da kötü değildir ve (5.14) durumu geçerli olacaktır ve devrim önlenebilir.

Modeli irdelemek için μ^* devrim maliyetinin kritik değerini belirlememiz için izin verin öyle ki (5.14) bir eşitlik olarak düzenlenir:

$$\mu^* = \theta - p(\tau^p(\theta - \delta) - (1-\delta)C(\tau^p)) \tag{5.15}$$

Bunun üzerine, $\mu > \mu^*$ iken, V^p $(N, \tau^N = \tau^p) > V$ (R, μ^H)'ya sahibiz ya da diğer bir deyişle, (5.14) geçerli olacaktır. Daha sonra $\hat{\tau} \leq \tau^p$ öylesine tanımlayabiliriz $V^p(N, \tau^N = \hat{\tau}) = V^p(R, \mu^H)$ olur; yani seçkinler devrimi vergi oranını ayarlayarak (yani sözünü vererek) önleyebilirler. Öyleyse $\hat{\tau}$ ikna edicidir

$$\mu = \theta - p(\hat{\tau}(\theta - \delta) - (1-\delta)C(\hat{\tau})) \tag{5.16}$$

Daha önce olduğu gibi, σ^r ile σ^p'nin genetik vektörler olarak adlandırdık. Burada, $\sigma^r = \{\tau^N(.), \bar{\tau}^N\}$ ile $\sigma^p = (\rho(.,.))$'dir. Ayrıca stratejiler tehdidin düşük ya da yüksek olup olmadığına bağlandı; böylece, seçkinlerin stratejisi τ^N:$\{\mu^L, \mu^H\} \rightarrow [0,1]$ fonksiyonudur (daha açık olması bakımından $\{1, \mu\}$ yerine $\{\mu^L, \mu^H\}$ gösterim şeklini kullandık) ve bu vatandaşlar için ρ: $\{\mu^L, \mu^H\}$ X $[0, 1] \rightarrow \{0,1\}$'nın fonksiyonudur. Burada, $\tau^N(\mu^S)$ tehdit durumu μ^S ve ρ (μ^S, τ^N) iken seçkinlerin vergilendirme kararıdır ve p (μ^S, τ^N), μ^S durumunda ve seçkinlerin vergi oranı olarak, τ^N'yi seçtikleri durumda devrim kararıdır. Bu oyunda, seçkinler iki kez oynayabilirler. Eğer devrim olmazsa ve doğa $v = 1$'i seçerse, o zaman seçkinler vergi oranını yeniden ayarlamak durumundadır, ancak $v = 0$ olduğu zaman seçkinler tekrar oynama olanağı bulamazlar, bunu $\bar{\tau}^N \in [0, 1]$seçimi ile $\tilde{\sigma}^r$ içinde ve v'nin bir fonksiyonu olarak gösteriyoruz. Bunun üzerine, altoyun mükemmel dengesi bir strateji kombinasyonudur, $\{\tilde{\sigma}^r, \tilde{\sigma}^p\}$ öyle ki $\tilde{\sigma}^p$ ve $\tilde{\sigma}^r$ tüm uygun altoyunlarda, birbirlerine en iyi karşılılayanlardır.

$\theta \leq \mu$ iken aşağıdaki strateji profili tek dengedir: seçkinler için τ^N $(\mu^S) = 0$; vatandaşlar için $\bar{\tau}^N = 0$; tüm μ^S'lerde ρ $(\mu^S, \tau^N) = 0$'dır. Burada, devrim

baskısı hiçbir durum için bağlayıcı değildir, seçkinler taviz vermek durumunda değillerdir ve vatandaşlar da devrim yükü altına girmek için hiçbir zaman durumu optimal bulamayacaklardır.

$\theta > \mu$ ile $\mu < \mu^*$ olduğunda, aşağıdaki strateji profili tam dengededir: seçkinler için $\tau^N(\mu^L) = 0$ ve $\bar{\tau}^N = 0$'dır ve vatandaşlar için $\rho(\mu^L, \tau^N) = 0$ ve $\rho(\mu^H, \mu^N) = 1$'dir, herkes için τ^N'dır. Burada devrim yeterince çekicidir, bu nedenle de tavizler işe yaramaz. Yani, bu şu demek, durum μ^L iken seçkinlerin stratejileri yeniden dağıtım yükü altına girmemek yönünde olur ($\tau^N = 0$) ve vatandaşların stratejileri, vergi oranı nasıl ayarlanırsa ayarlansın ($\rho = 0$), μ^L durumunda devrim yükü altına girmezler. Eğer durum μ^H ise seçkinlerin hangi vergi oranını ayarladıkları önemli değildir çünkü bu durumda oran ne olursa olsun vatandaşlar devrimi başlatacaklardır ($\rho = 1$). Bu stratejilerin bir denge oluşturduğunu görmek için şunu akıldan çıkarmayın, ne seçkinler ne de vatandaşlar stratejilerini değiştirebilir ya da bedellerini artırabilir. Örneğin, vatandaşların $\rho(\mu^L, \tau^N) = 0$ oynadığı verili olsun, seçkinler, sıfır dışında bir vergi oranı bedellerini artıramazlar bu nedenle $\tau^N(\mu^L) = \tau^r = 0$ en iyi karşılıktır. Benzer şekilde, $\mu^L = 1$ verili iken vatandaşlar bedellerini devrimle artıramazlar.

$\theta > \mu$ ve $\mu \geq \mu^*$ olduğunda, aşağıdaki profil dizini benzersiz altoyun mükemmel dengesini meydana getirir: $\hat{\tau} \in [0, \tau^p]$ iken $\tau^N(\mu^L) = 0$, $\tau^N(\mu^H) = \hat{\tau}$, $V^p(N, \tau^N = \hat{\tau}) = V^p(R, \mu^H)$ ile tanımlanır. $\tau^{-N} = 0$ ve vatandaşlar için de, $\tau^N \geq \hat{\tau}$ olması durumunda $\rho(\mu^L, \tau^N) = 0$ ve $\rho(\mu^H, \tau^N) = 0$ dır. Ayrıca, denge sathı dışında, $\tau^N < \hat{\tau}$ için $\rho(\mu^H, \tau^N) = 0$ 'dır. Ayrıca, denge sathının dışında, $\tau^N < \hat{\tau}$ için $p(\mu^H, \tau^N) = 1$ dir.

Şimdi, bu oyunun dengesini özetleyen, aşağıdaki önermeye sahibiz:

Önerme 5.3: *Şekil 5.3'te tarif edilen oyunda benzersiz altoyun mükemmel denge vardır* $\{\tilde{\sigma}^r, \tilde{\sigma}^p\}$. *$\mu^*$ ile $\hat{\tau}$ (5.15) ve (5.16)'da verilmiş olsun; o zaman bu dengede:*

- *Eğer $\theta \leq \mu$ ise, o zaman bütün τ^N ve μ değerleri için $\tau^N(\mu) = 0$, $\bar{\tau}^N = 0$ ve $\rho(\mu, \tau^N) = 0$'dır.*
- *Eğer $\theta > \mu$ ise, o zaman:*
  - *(1) Eğer $\mu < \mu^*$ ise, $\tau^N(\mu^L) = 0$, $\bar{\tau}^N = 0$ ve $\rho(\mu^L, \tau^N) = 0$'dır ancak bütün τ^N değerleri için $\rho(\mu^H, \tau^N) = 1$'dir.*
  - *(2) Eğer $\mu \geq \mu^*$ ise, $\tau^N(\mu^L) = 0$, $\tau^N(\mu^H) = \hat{\tau}$, $\bar{\tau}^N = 0$ ve $\rho(\mu^L, \tau^N) = 0$'dır ve $\tau^N \geq \hat{\tau}$ için $\rho(\mu^H, \tau^N) = 0$'dır ve denge yörüngesinin dışında, $\tau^N < \hat{\tau}$ için $\rho(\mu^H, \tau^N) = 1$'dir.*

Bu önerme, denge yörüngesi dışındaki eylemler dahil, denge stratejileri hakkında tam bir tanım veriyor. Önermelerdeki açıklamaların hantallığından kurtulmak için Önerme 5.3'ü alternatif, daha sezgisel biçimde yazabiliriz, bu kitabın kalanı için faydalı olacaktır. Bunu yaparken, önermeyi, denge yörüngesi dışındaki eylemlerden ayıracağız.

Önerme 5.3 (alternatif biçim): *Şekil 5.3'te tanımlanan oyunda, tekil bir alt-oyun mükemmel dengesi* $\{\tilde{\sigma}^r, \tilde{\sigma}^p\}$ *bulunur.* μ^* *ile* $\hat{\tau}$ *(5.15) ve (5.16)'da verilmiş olsun; o zaman bu dengede:*

- *Eğer* $\theta \leq \mu$ *ise, o zaman devrim baskısı yüksek düzeyde bağlayıcı değildir, seçkinler hiçbir zaman yeniden dağıtmazlar ve vatandaşlar asla devrim yükü altına girmezler.*
- *Eğer* $\theta > \mu$ *ise, o zaman devrim baskısı yüksek düzeyde bağlayıcıdır. Bu durumda:*
  - *(1) Eğer* $\mu < \mu^*$ *ise, seçkinlerce verilen sözler devrimi engelleyecek ölçüde güvenilir değildir. Düşük düzeyde, seçkinler yeniden dağıtmazlar ve devrim olmaz, ancak yüksek düzeyde, seçkinler vergi oranını hangi seviyede belirlemiş olurlarsa olsunlar devrim olur.*
  - *(2) Eğer* $\mu \geq \mu^*$*, seçkinler düşük düzeyde yeniden dağıtmazlar ve* $\hat{\tau}$ *vergi oranını, ancak bir devrimi durduracak kadar, yüksek tehdit düzeyinde belirlerler. Vatandaşlar asla ayaklanmazlar.*

Bizim analizimiz için en önemli sonuç aşağıdakidir: seçkinlerin yeniden dağıtım taahhüdü inandırıcı olmak konusunda yetersizdir (yani p küçük), vatandaşların kolektif-eylem sorununu çözdüğü sıra dışı dönemlerde bir denge devrimi vardır. Düşük p seçkinlerce yapılan sözlerin güvenilir olmadığını gösterir çünkü sözlerini tutacaklarına dair çok az bir ihtimal vardır; nispeten büyük bir olasılıkla, seçkinler devrim tehdidi ortadan kalktığında vergi oranını yeniden ayarlayacaklardır. Bu böyleyken, yani seçkinler de jure siyasal gücü elinde bulundurmuyorken gelecekteki yeniden dağıtıma dair verilen sözleri güvenilir değildir. Şeklen, μ^* p'nin azalan bir fonksiyonudur. p ne kadar büyükse seçkinlerin taviz sözleri de o derece güvenilirdir, devrimin vatandaşlar için cazip olma şartı düşük maliyetli olmasıdır.

μ^*'nun θ'de arttığına da dikkat çekelim. Bunu görebilmek için de yine örtük fonksiyon teoremini kullanalım ve (5.15) θ'ye dayanarak türevini alalım:

$$\frac{d\mu^*}{d\theta} = 1 - p\tau^p - p((\theta - \delta) - (1 - \delta)C'(\tau^p))\frac{d\tau^p}{d\theta} > 0$$

Bu ifadenin neden pozitif olduğunu görmek için ilk önce, τ^p, (4.11)'yi tanımlayan birinci dereceden koşula göre, elimizde $(1-\delta)\,C'(\tau^p) = \theta - \delta$ olduğunu not edelim; bu durumda, $d\mu^*/d\theta$ sıfırdır. Bu zarf teoreminin (envelope theorem) uygulanışına bir örnektir (Green, Mas-Colell ve Whinston 1995, pp. 964-6). O hâlde elde edilen sonucun $1 - p\tau^p > 0$ olmasının nedeni p ve τ^p'nin birden küçük olmasından başka bir şey değildir. Bu eşitsizliğin fazla olduğu toplumlarda eşiğin yüksek olduğunu gösterir, bu da yalın olarak, devrimlerin eşitsizliğin fazla olduğu toplumlarda daha çekici olduğu gerçeğini yansıtır, yani seçkinlerin devrimi önleyebilmek için verdikleri sözlerin güvenirliğinin yüksek olması gerekir.

Önerme 5.3'ün önemli öngörüsü, diğer şartlar eşit olduğunda, devrimler eşitsiz toplumlarda ve seçkinlerin siyasal iktidarı onların geleceğe dair güvenilir tavizler vermelerini önlediği toplumlarda gerçekleşirler (yani yeniden dağıtım).

Dördüncü Bölümde olduğu gibi, hedef transferler kullanılabildiğinde, bu sonuçların nasıl değiştiğini yansıtmak yararlıdır. Bu durumda, demokrasidışı düzende seçkinler vatandaşları vergilendirebilirler. Bunun ilk etkisi devrim baskısını değiştirmektir. Seçkin için tercih edilen vergi oranı (4.14) de verilmişti ve devrim baskısı şu hale gelir:

$$\frac{(1-\mu)\bar{y}}{1-\delta} > (1-\tau^{rT})y^{p}$$

çünkü vatandaşlar vergi öder ve yeniden dağıtım alamazlar. Bu şunun göstergesidir:

$$\theta > \frac{\mu - \tau^{rT}}{1-\tau^{rT}}$$

$(\mu - \tau^{rT}) / (1 - \tau^{rT}) < \mu$ olduğundan, bu hemen şunu göstermektedir, devrim vatandaşlar için eşitsizliğin düşük seviyelerinde öncekine göre daha çekicidir. Hedef transferler bir başka şeyin daha göstergesidir: seçkinlere vatandaşlara daha büyük transferler yapmalarının yolunu açar, bu da μ^{*}'yi düşürür, parametre alanının büyük bir bölümü için seçkinlerin devrimi savuşturmalarına olanak verir.

Bu bölümde analizi yapılan statik oyun, verilen sözlerin güvenilirlik derecesinin etkilerini gösteriyor, bu durumda vatandaşlar, siyasal gücü ellerinde bulunduran seçkinlerin demokrasidışı düzeni altında mı yoksa devrim yükü altına girerek mi yaşayacaklarının tercihini yapıyorlar. Bu oyunun bir diğer önemli özelliği, demokrasinin kurulması ve konsolidasyonu analizinde kullandığımız pek çok diğer oyunla benzer özellikleri taşıyor olması. Orada, tıpkı bu oyunda olduğu gibi siyasal gücü elinde bulunduranlar taviz vermeye çalışıyorlardı ve o tavizler güvenilir ise mevcut rejim varlığını sürdürüyordu. Eğer bu sözler güvenilir değil ise rejim varlığını sürdüremeyecekti, devrime ya da darbeye dönüşüp dönüşmeyeceği ya da devrimi önlemek adına seçkinlerin demokrasiye denge transferini ayarlamalarının varlığı oyunun detaylarına ve bizim de analiz etmeye çalıştığımız durumlara dayanır.

6. Dinamik Bir Model

Bir önceki bölümde yapılan analiz, seçkinlerce verilen sözlerin güvenirlik derecesinin demokrasidışı düzenin üzerine yüklenmiş olan devrim baskısını, özellikle de vatandaşların kolektif-eylem sorunlarını çözdükleri sıra dışı dönemlerde aşıp aşamayacağını gösteriyor. Ancak, seçkinlerin gelecekteki yeniden dağıtım vaadi konusundaki yetersizlikleri, seçkinlerin bir olasılıkla, söz

verdiklerinin uzağında bir vergi ayarlaması yapabilmiş olmalarını içeren devam oyununun sunumuyla, indirgenmiş form şeklinde modellenmişti.

Şimdi dinamik bir oyunun analizini yapıyoruz, bu oyun bir önceki bölümde anlatılan oyunun basit hali ile eşleşiyor. Bu oyunun avantajı , aynı meseleleri akla daha yatkın ve cazip bir yolla yakalıyor olmasıdır. Dahası, İkinci Bölüm'de değinildiği ve Altıncı Bölüm'de detaylıca tartışıldığı gibi, kurumların bizim teorimizdeki rolü özünde zamanlararasıdır -onlar gücün gelecekteki tahsisini belirlerler. Bunu modellemek için o halde, zamanlararası bir kuruluma gereksinim duyarız, şimdi onu geliştirmeye başlıyoruz.

Seçkinler şimdi, bir süre için belirlenmiş mevcut vergilerde kalabilirler, ancak gelecekteki yeniden dağıtımı taahhüt edemezler -tabii gelecek etkili bir devrim tehdidini içermiyorsa. O halde, taahhüt sorunu daha doğal bir biçim alır çünkü bu problem siyasal gücü ellerinde bulunduranların, siyasal güçten feragat etmek istemedikleri sürece, gelecekte ellerini bağlayacak olan yetersizliklerinden ortaya çıkar. Bu oyun ayrıca dinamik modelin ilk örneğidir ve kitap boyunca analizi yapılacak olan dinamik oyunların bir prototipidir. O oyunlar gibi, bu oyunun nispeten basit rekursif (yinelenen) bir yapısı var ve biz Markov tam dengelerine odaklanarak onu daha da basitleştiriyoruz. Markov tam dengeleri altoyun mükemmel dengelerinin alt kümesidir, bunları karakterize etmek nispeten kolaydır (Fudenberg ve Tirole 1991, s. 501-35). Temel fark, genel olarak, tekrarlanan oyundadır, bir oyuncunun herhangi bir günde alabileceği aksiyon o noktaya kadar oyunun tüm geçmişinin bir fonksiyonu olabilir. Markov dengesinde tarihe bağımlılık unsurunu kısıtlıyoruz- gerçekten de, belirli bir tarihteki eylemler sadece oyunun o noktadaki "durumuna" bağlı olabilir (durumu nasıl belirteceğimizi daha sonra tartışacağız). Yine de, Markovyen dengelerdeki sınırlama gerçekten de sadece modelin basitleştirilmesidir. Okuru ikna etmek adına, bir sonraki bölümde, Markovyen olmayan stratejilere bakıyoruz, burada Markovyen olmayan tam dengeleri karakterize ediyoruz ve onları bu bölümde analiz ettiğimiz Markov dengeleri ile karşılaştırıyoruz.

Toplam nüfus, zengin seçkinler ve yoksul vatandaşlar ile tıpkı önceki gibi, δ ve $1 - \delta$ fraksiyonları ile 1'de normalize edildi. Ancak, biz şimdi dinamik bir dünyadayız, bu nedenle daha önce açıklanan üretim yapısı her dönem için geçerli. Özellikle, vergi öncesi gelirler sabit ve tüm zamanlar için (4.7) de verili. Bireysel yarar şimdi, iskontolu faktör $\beta \in (0, 1)$ ile vergi sonrası gelirlerin iskontolu toplamı üzerinden tanımlanır; o halde, i bireyi için $t = 0$, bu da:

$$U^i = E_0 \sum_{t=0}^{\infty} \beta^t \hat{y}_t^i \tag{5.17}$$

bu denklem yalın olarak söz konusu bireyin gelir akışının indirimli toplamını verir, E_0 ise bu denklemde t = o zamanındaki mevcut bilgi setine dayalı beklentiyi tanımlar.

Eğer kendimizi devrimin yer almadığı olaylar silsilesine sıkıştırırsak, o zaman (5.17) daha bilgilendirici yazılabilir:

$$U^i = E_0 \sum_{t=0}^{\infty} \beta^t \left((1-\tau_t)y^i + (\tau_t - C(\tau_t))\bar{y}\right) \tag{5.18}$$

burada ikinci eşitlik, vergi oranlarının potansiyel olarak zaman içinde değiştiğini dikkate alarak, vergi sonrası geliri (4.5) ifade için kullanılır, dolayısıyla t endekslidir. Ancak, (5.18) sadece denge yolu boyunca devrim olmadığında geçerlidir. Daha genel olarak, şuna sahip olmalıyız:

$$U^i = E_0 \sum_{t=0}^{\infty} \beta^t \left[(1-\bar{\rho}_t)\left((1-\tau_t)y^i + (\tau_t - C(\tau_t))\bar{y}\right) + \bar{\rho}_t y_R^i\right]$$

Burada $\bar{\rho}_t = 1$ dir eğer t'den önce herhangi bir zamanda devrim olmuşsa ve aksi durumda $\bar{\rho}_t = 0$'dır ve y_R^i bireyinin i devrim sonrası geliridir.

Biz, burada dikkat çekildiği şekliyle, sonsuz kere tekrarlanan iskontolu oyunu, standart gösterim biçimi olan $G^\infty(\beta)$ ile ifade ediyoruz.

Bir önceki bölümlerde olduğu gibi, $1-\delta$ yoksul vatandaşlar de facto siyasal güce sahiptir ve devrim tehdidi oluşturabilirler. Mevcut rejimi $t \geq 0$ olduğu herhangi bir zamanda alaşağı edebilirler. Eğer devrime girişilir ve her zaman başarılı olunursa, ancak ekonominin üretken kapasitesi μ_t'nin bir kesimi bu süreçte sonsuza dek yok edilmiş olur. O halde, t anında devrim olursa, her vatandaş dönem başına dönüş olarak tüm gelecekte dönemler için $(1-\mu^s)\,\bar{y}\,/\,(1-\delta)$ alır: ekonomideki toplam gelir $(1-\mu^s)\,\bar{y}$'dir ve $1-\delta$ aktör arasında paylaşılır. Burada, devrim sonrasında, μ^s, devrimin olduğu zamanda (μ^H veya μ^L) μ_t'nin değeridir. Bu, bir kez devrim gerçekleştiğinde durumda dalgalanma olmadığını gösterir. μ, $\mu^H = \mu$ *ve* $\mu^L = 1$ değerleri arasında $\mu_t - 1 = \mu^H$ veya μ^L durumuna bakılmaksızın, $\Pr(\mu_t = \mu) = q$ ile birlikte değişir.

Seçkinlerin gelecekteki yeniden dağıtım sözündeki marifetlerinin sınırlı olması durumunu modellerken μ'nun dalgalı olması gerçeği önemlidir. μ'daki bir değişim içinde bulunulan şartların temelinde yatan değişime tekabül eder, böylece seçkinler, yani demokrasidışında gücü ellerinde bulunduranlar, yeniden en uygun şekle getireceklerdir. Sonuç olarak, bugün yeniden dağıtıma dair verilen sözleri yarınki değişikliklere bağlı olarak geçerli olmayabilir. μ'nin yüksek değeri devrimin maliyetli olduğu anlamına gelir, q'nun düşük değerinde ise devrim tehdidi nadirdir, belki de nedeni vatandaşların örgütlenememesidir. Devrim tehdidindeki dalgalanmalar, siyasal iktidardan doğan taahhüt sorunlarının kaynağını oluşturur.

Belirli bir periyottaki olayların zamanlaması, diyelim ki t zamanında, aşağıdaki şekilde özetlenebilir.

1. μ_t ortaya çıkar.
2. Seçkinler vergi oranını τ_t^N olarak belirlerler.
3. Vatandaşlar, t anındaki devrime karşılık gelen $\rho_t = 1$ ile birlikte, ρ_t olarak gösterilen devrimi başlatıp başlatmayacaklarına karar verirler.

Eğer devrim olursa, tüm gelecek dönemlerdeki kalan $1 - \mu_t$ çıktı payını elde ederler.

Markov tam dengeleri için hayatî kavram, oyunun ya da sistemin "durum"u, yani basitçe ödemelerle ilgili bilginin tam bir tanımıdır. Burada, mevcut devrim fırsatını içeren sistemin durumu μ^L ya da μ^H olarak gösterilir. $\sigma^r = \{\tau^N(.)\}$ durumunda $\mu_t = \mu^H$ veya μ^L olduğunda seçkinler tarafından alınmasıdır. Bu $\tau^N:\{\mu^L, \mu^H\} \rightarrow [0,1]$ vergi oranını içerir. Benzer şekilde, $\sigma^p = \{\rho(., .)\}$ vatandaşların hareketidir, bu hareket devrimi başlatma kararını içerir, ρ (ρ=1 devrimi temsil eder) seçkinlerin o andaki eylemlerinden ibarettir. Bu nedenle, bir önceki modelde olduğu gibi $p : \{\mu^L, \mu^H\} \times [0, 1] \rightarrow \{0, 1\}$ dır. O halde, Markov tam dengesi bir strateji kombinasyonudur, $\{\tilde{\sigma}^r, \tilde{\sigma}^p\}$ iken $\tilde{\sigma}^p$ ile $\tilde{\sigma}^r$ tüm μ'ler için birbirinin en iyi karşılığını verir. Markov tam dengeleri altoyun mükemmel dengelerinin bir alt kümesidir çünkü onlar Markovyen olmayan stratejiler içeren herhangi altoyun mükemmel dengelerini dışlar.

Markov tam dengesinin yararı taahhüt sorununu basit bir şekilde kapsıyor olmasıdır: sözü geçen sistem durumu, burada μ_t'nın değeridir, taraflardan her biri, daha önce verilmiş sözlerden ya da oyunun geçmişte nasıl oynandığından bağımsız olarak, kendi için en iyi stratejiyi oynar. O halde, bu denge konsepti hâlihazırda taahhüt sorunu içinde oluşur: tüm oyuncular biliyorlar ki her biri gelecekteki çıkarları için oynayacaklar. Bu denge konsepti ile ilgili olarak bir başka uygun şey de Bellman denklemlerini kullanarak kendisinin kolay çözülebilir analizlere uygun olmasıdır (yani basit dinamik programlama savları; dinamik programlama ve onların ekonomideki kullanımının iyi tanımları için bkz. Sargent 1987 ve Stokey, Lucas ve Prescott 1989)

Bir kez devrim varken biz de bedellerle başlayalım. $V^P(R, \mu^S)$'yi eğer devrim $\mu^S \in \{\mu, 1\}$ durumunda başlarsa yoksul vatandaşlara dönüş olarak belirledik. Şunu unutmayalım, sadece devrim dönemindeki μ^S'nin değeri önemlidir; ondan sonra, μ^S'nin fraksiyonu kadar ekonominin üretken kapasitesi sonsuza dek yok olur. Bu μ^S durumunda başlayan devrimin değerini gösterir, o da aşağıdaki gibidir:

$$V^P(R, \mu^S) = \frac{(1-\mu^S)\bar{y}}{1-\delta} + \beta\frac{(1-\mu^S)\bar{y}}{1-\delta} + \beta^2\frac{(1-\mu^S)\bar{y}}{1-\delta} + \cdots \qquad (5.19)$$

bu da gelecekteki tüm getirilerin birleşmesidir, tabii geleceğin $\beta < 1$ iskonto faktörü ile iskonto edildiği gözden kaçırılmamalıdır. Elimizde şu var:

$$V^P(R, \mu^S) = \frac{(1-\mu^S)\bar{y}}{(1-\delta)(1-\beta)}$$

Bunu görebilmek için (5.19) u şöyle yazabiliriz:

$$V^p(R, \mu^S) = \frac{(1-\mu^S)\bar{y}}{1-\delta} + \beta\left[\frac{(1-\mu^S)\bar{y}}{1-\delta} + \beta\frac{(1-\mu^S)\bar{y}}{1-\delta} + \cdots\right]$$

ve daha sonra bu ifadenin sağındaki köşeli ayraç içindeki terimi gözlemlendiğinde V^p (R, μ^S)'nin kendisinden başka bir şey olmadığı görülür. Bu nedenle, (5.19) şöyle de yazılabilir:

$$V^p(R, \mu^S) = \frac{(1-\mu^S)\bar{y}}{1-\delta} + \beta V^p(R, \mu^S) \tag{5.20}$$

ve bunu V^p (R, μ^S) için çözmek daha önce yazılmış olan formülü verir ve onu da aşağıda (5.21) için kullanırız.

Sonsuz ufkun analitik olarak bize nasıl yardımcı olacağını fark etmek önemlidir. Bizim burada kullandığımız gerçek şu ki, geleceğe bakıp vatandaşların devrimin faydalarının bir toplamını almaktır. (5.20)'nin söylediği şudur; sonsuz geleceğe yarından bakmak ile bugünden bakmak arasında bir fark görünmüyor.

Ayrıca, zengin seçkinler her şeyi kaybettiklerinden, V^r $(R, \mu^S) = 0$'dır. Daha sonra, $\mu^L = 1$ olduğunu varsaydığımızı anımsayalım; $\mu_t = \mu^L$ iken vatandaşlar hiçbir zaman devrime kalkışmayacaklardır. O halde, tek geçerli değer $\mu^H = \mu$ durumunda başlayandır, o da:

$$V^p(R, \mu^H) = \frac{(1-\mu)\bar{y}}{(1-\delta)(1-\beta)} \tag{5.21}$$

Şimdi seçkinlerin kararlarına geri dönelim. İlk önce, $\mu_t = \mu^L$ durumunu değerlendirelim, burada devrim tehdidi yoktur, bu da V^r (N, μ^L) ve V^p (N, μ^L) ile gösterilmiştir. Biz μ'lerin fonksiyonlar değeri içindeki üst simgeleri olan H ve L'yi anlatımı kolaylaştırmak için koruduk. Markov tam denge konsepti, geçmişte yapılan vaatlerden bağımsız olarak, bu durumda seçkinler, o noktada onların yararına hangisi uyuyorsa o politikayı seçerler. Çünkü devrim tehdidi yoktur, bu $\tau^N = \tau^r$ eşitliğini ayarlamak ve yeniden dağıtımı garanti etmemektir. Ancak, $\mu_t = \mu^L$ durumu demokrasidışı düzende kalıcı değildir. Bir sonraki dönemde, $\mu_t = \mu^H$ eşitliğine geçeriz ve bu durumda seçkinler yeniden dağıtımı gündeme getirmek durumundadır ya da devrim olabilir.

Seçkinler ile vatandaşların değerlerini $\mu_t = \mu^H$ durumunda $V^r(N, \mu^H)$ ve $V^p(N, \mu^H)$'e bakarak gösterelim. Bu, V^r (N, μ^L) ile $V^p(N, \mu^L)$'nin değerlerini belirleyen ilgili Bellman denklemlerinin şöyle yazılabileceğini gösteriyor:

$$V^r(N, \mu^L) = y^r + \beta\left[qV^r(N, \mu^H) + (1-q)V^r(N, \mu^L)\right] \tag{5.22}$$
$$V^p(N, \mu^L) = y^p + \beta\left[qV^p(N, \mu^H) + (1-q)V^p(N, \mu^L)\right]$$

Bu değer fonksiyonlarının, bu kitaptaki dinamik analizler boyunca tekrarlanan bir biçimi var, bu nedenle onların arkasındaki nedenleri anlamak önemli. Somutluk için seçkinlere odaklandık.

(5.22)'deki değer fonksiyonları, seçkin üyesi için değer demokrasidışı düzende ve $\mu_t = \mu^L$ durumunda iki terim içerir: (1) bugün ne olduğu, ilk terim y^r; ve (2) yarın ne olmasının beklendiği, ya da devam değeri, ikinci terim ile gösterilir, $\beta [q V^r(N, \mu^H) + (1 - q) V^r(N, \mu^L)]$. Bugün, $\tau^N = \tau^r$ kararı verili iken, yeniden dağıtım yoktur ve seçkin üyesi y^r'ye elde tutar. İkinci terim β ile çarpılır çünkü yarın başlar ve bu nedenle, iskonto faktörü β ile bugüne geri indirgenmiştir. Yarın, μ'nin dağıtımından yeni bir yol açılır ve $1 - q$ olasılığı ile μ^L durumu yinelenir, öyleyse elimizde $\mu_{t+1} = \mu^L$ olur. Bu durumda, bugüne dair tamamen aynı gerekçeyle seçkin aktörün değeri o noktadan itibaren ileriye doğru $V^r(N, \mu^L)$ dir; bundan dolayı bu terim $1 - q$ ile çarpıldı ve gelecekteki değerin bir kısmı olarak eklendi. $V^r (N, \mu^L)$ değeri yinelenir çünkü dünya $\mu_t = \mu^L$ durumunda sonsuz geleceğe doğru bakıyordur bu da dünyanın $\mu_{t+1} = \mu^L$ durumunda sonsuz geleceğe bakıyor olması ile benzerlik gösterir ((5.20) eşitliğini hatırlayınız). Kalan olasılıkla, q, durumda bir değişiklik olur ve $\mu_{t+1} = \mu^H$ eşitliğini elde ederiz, seçkin üyesi için gelecekte farklı bir değere sahip oluruz, bu da $V^r (N, \mu^H)$ ile gösterilir.

Benzer argüman vatandaşlar için de geçerlidir ve buna karşılık gelen ifade olan $V^p (N, \mu^L)$'yi verir, yine iki terim içermektedir: bugün ne aldıkları, y^p, yarın ne alacakları, $\beta [qV^p (N, \mu^H) + (1- q) V^p (N, \mu^L)]$'dır.

(5.22)'deki değer fonksiyonları ile ilgili olarak güzel olan, onların "rekursif" (yinelenen) yapısıdır. Aslında, gelecek neredeyse şimdiyle benzer, öyleyse μ^L durumunda bugün geçerli olan değer aynı zamanda eğer durum μ^L ise yarın da geçerlidir.

Doğal olarak, (5.22) dengeyi tanımlamak için yeterli değildir çünkü $\mu_t = \mu^H$ durumunda ne olduğunu bilmiyoruz ya da diğer bir deyişle, $V^r(N, \mu^H)$'nin ne olduğunu bilmiyoruz ve benzer şekilde, $V^P(N, \mu^H)$'nin de ne olduğunu bilmiyoruz. Bu durumda, etkin bir devrim tehdidi olabilir. Öyleyse, ilk önce devrim baskısının bağlayıcı olup olmadığını kontrol etmeliyiz. Bunu yapabilmek için $V^r(N)$ ve $V^P(N)$'yi toplumun daima demokrasidışı düzende kaldığında ödeyeceği bedeller olarak tanımlıyoruz (yani devrim yok iken) ve seçkinler bu bedelleri asla vatandaşlara dağıtmayacaklardır (yani $\tau^N = \tau^r$). Şimdi net olarak elimizde aşağıdaki denklem vardır:

$$V^r(N) = y^r + \beta y^r + \beta^2 y^r + \cdots$$
$$= \frac{y^r}{1 - \beta}$$

Seçkinler hiç vergilendirme yokmuş gibi her zaman y^r'yi aldığından ve bu gelecekteki gelir akışı şimdiye, β iskonto faktörü üzerinden düşürüldüğünden. Benzer şekilde:

$$V^p(N) = \frac{y^p}{1-\beta} \tag{5.23}$$

Biz şunu söylüyoruz, eğer yoksul vatandaşlar $\mu_t = \mu^H$ durumunda hiç yeniden dağıtım olmayan demokrasidışı düzende yaşamak yerine devrimi tercih ederlerse o zaman devrim baskısı bağlayıcı olur, bu da eğer:

$$V^p(R, \mu^H) > V^p(N)$$

Burada V^P (R, μ^H) (5.21) tarafından verilmiştir. (4.7)'deki tanımı kullanarak, devrim baskısı şuna eşittir:

$$\theta > \mu \tag{5.24}$$

Diğer bir deyişle, devrim baskısının bağlayıcı olabilmesi için eşitsizliğin yeterince yüksek olması gerekir (yani θ yeterince yüksek). Eğer eşitsizlik o kadar da yüksek değilse o zaman elimizde $\theta \leq \mu$ olur, $\mu_t = \mu^H$ durumunda bile devrim tehdidi yoktur, hem de hiç yeniden dağıtım olmasa da. Bu durumda, seçkinler her zaman baskı altında olmadan en iyi vergi oranını belirlerler, $\tau^N = \tau^r$ ve bizim denge yolunda hiç devrimimiz olmaz.

Bir önceki bölümdeki "durağan" model analizimizi anımsamak faydalı olacaktır. Dinamik modeldeki (5.24) devrim baskısı statik model (5.4) teki devrim baskısı ile benzerlik gösterir. Her iki durumda da, onlar basitçe eşitsizliği devrime kalkışmanın maliyeti ile ilişkilendirirler. Bu bizim statik ile dinamik model arasında kurduğumuz paralelliğin temelini oluşturur.

Daha da ilginç olanı da devrim baskısının bağlayıcı olduğu (5.24)'teki durumdur. Eğer, bu durumda, seçkinler tehdit düzeyi $\tau^N = \tau^r$ iken $\mu_t = \mu^H$ olarak belirlerlerse o zaman devrim olacaktır. Bu nedenle, seçkinler vergi oranını $\tau^N = \hat{\tau} > 0$ olarak belirleyerek bazı tavizler verirler. Biz, seçkinler vergi oranını $\hat{\tau}$ olarak belirlediklerinde ve gelecekte de böyle yapmaları beklendiğinde, $\mu_t = \mu^H$ durumunda değerleri seçkinler ve vatandaşlara göre gösteririz ve V^r $(N, \mu^H, \tau^N = \hat{\tau})$ ile V^P $(N, \mu^H, \tau^N = \hat{\tau})$ iken devrim yoktur. Bu vergi oranında i tipi oyuncu $(1 - \hat{\tau})$ y^i'yi net gelire sahiptir, buna ek olarak $\hat{T}$ kadar da götürü transferi alır. Hükümetin bütçe baskısından, bu götürü transferi $\hat{T} = (\hat{\tau} - C(\hat{\tau}))\,\bar{y}$ dir, burada $\hat{\tau}\,\bar{y}$ toplam vergi geliridir ve $C(\hat{\tau})\,\bar{y}$ vergilendirme maliyetidir.

Daha önceki aynı argümanla, aşağıdaki denklemlerce verili olan V^r $(N, \mu^H, \tau^N = \hat{\tau})$ ve $V^P(N, \mu^H, \tau^N = \hat{\tau})$ değer fonksiyonlarına sahibiz:

$$\begin{aligned} V^r(N, \mu^H, \tau^N = \hat{\tau}) &= y^r + (\hat{\tau}(\bar{y} - y^r) - C(\hat{\tau})\bar{y}) \\ &\quad + \beta\left[q\,V^r(N, \mu^H, \tau^N = \hat{\tau}) + (1-q)\,V^r(N, \mu^L)\right], \\ V^p(N, \mu^H, \tau^N = \hat{\tau}) &= y^p + (\hat{\tau}(\bar{y} - y^p) - C(\hat{\tau})\bar{y}) \\ &\quad + \beta\left[q\,V^p(N, \mu^H, \tau^N = \hat{\tau}) + (1-q)\,V^p(N, \mu^L)\right] \end{aligned} \tag{5.25}$$

Açıklama amaçlı, seçkin tabaka üyesi birinin değer fonksiyonu üzerine odaklandık. Şimdi ilk terim $y^r + (\hat{\tau}(\bar{y} - y^r) - C(\hat{\tau})\bar{y})$, bu da $\hat{\tau}$ oranında vergilendirilmesinin ardından o kişinin gelirini gösterir. İkinci terim yine devam değeridir, $\beta\,[q\,V^r(N, \mu^H, \tau^N = \hat{\tau}) + (1-q)\,V^r(N, \mu^L)]$, q olasılığı ile μ^H durumu yarın yine ortaya çıkar ve bu durumda, zengin $\tau^N = \hat{\tau}$ belirlemeyi sürdürür ve $V^r(N, \mu^H, \tau^N = \hat{\tau})$ alır. $1 - q$ olasılığı ile durum μ^L ye geçer ve buna karşılık gelen değer $V^r(N, \mu^L, \tau^N = \hat{\tau})$ olur. Tüm terim, günümüze iskonto için β ile çarpılır.

Benzer bir argüman, $V^p(N, \mu^H, \tau^N = \hat{\tau})$ için ifadenin de temelini oluşturur. Vatandaş bugün nispeten yüksek bir gelir elde eder çünkü $\hat{\tau}$ oranında yeniden dağıtım vardır. Ancak, gelecekte ne olacağı belirsizdir. Eğer durum μ^H da kalırsa yeniden dağıtım sürer. Yine de garantisi yoktur ve hatta, tehdit durumu μ^L'a dönüşebilir burada devrim tehdidi yok olur. Daha önce gördüğümüz gibi, verdikleri sözü bir kenara bırakıp, seçkinler yeniden dağıtımı durduracaklardır ve $\tau^N = \tau^r$ olarak belirleyeceklerdir. O halde, $V^p(N, \mu^H, \tau^N = \hat{\tau})$ için ifade hâlihazırda bugün yapılmış olan, gelecekteki "güvenilir olmayan" yeniden dağıtımı içeriyor. Bugünün yeniden dağıtımının ortaya çıkışı vatandaşların de facto siyasal gücünün olmasındandır: nispeten etkin bir devrim tehdidine sahiptirler ve seçkinler yeniden dağıtım formunda bazı tavizler vermezlerse sistemi alaşağı edebilirler. Siyasal güç, o halde, onlara ek gelir sağlar. Ne yazık ki vatandaşa siyasal gücü veren şey -devrim tehdidi- ortadan kaybolduğunda, bu yeniden dağıtım yarın sona erebilir. Bu toplumdaki taahhüt sorununun özünü verir.

Ayrıca şunu da unutmayalım, bu noktadaki nedenselliğin bir önceki bölümde kullanılan basit oyunla benzerliği vardır. Orada, seçkinler yeniden dağıtımı $\hat{\tau}$ vergi oranında yapacaklarına dair söz verirler, ancak devrim tehdidi dağıldıktan sonra, doğal olarak vergi oranını yeniden belirleyip belirlemeyeceklerine karar verirler. Burada, seçkinler bugün başarılı bir biçimde vatandaşlara yeniden dağıtımı gerçekleştirirler, ancak vatandaşların önemsedikleri sadece bugünkü yeniden dağıtım değil ayrıca yarın ve daha sonra yapılacak olan yeniden dağıtımdır. Bugünün yeniden dağıtımı vatandaşların siyasal gücü ile desteklenir: devrim tehdidi. Seçkinler yarınki yeniden dağıtım için de söz verebilirler, ancak doğal devrim tehdidinin yarın için (yani durum μ^L'den $1 - q$ olabilirliğine doğru değişir) ortadan kalktığında karar verirse onlar artık sözlerini tutmazlar ve vergileri 0'a indirirler, $\tau^N = \tau^r$ olur. O halde, orada talep edilen, bir önceki bölümdeki basit oyun dinamik taahhüt sorunlarını yakalamanın indirgenmiş biçimiydi, burada daha dikkatlice modellenmiştir.

Mevcut oyunun analizine geri dönersek, seçkinlerin μ^H durumunda $\hat{\tau}$ vergi oranında yeniden dağıtıma karar vermelerinin ardından vatandaşların alacağı konumu belirlemek durumundayız. Net olarak, devrimin olmadığı durum, $\rho = 0$, ile devrim durumu, $\rho = 1$, arasında tercih yapmak durumundadırlar. Eğer devrime girişmeye karar verirlerse, o zaman oyun bir kez bu duruma geldiğinde, devrim için değer fonksiyonları, $V^r(\mathrm{R}, \mu^H)$ ve $V^p(\mathrm{R}, \mu^H)$ olacaktır. Aksi du-

rumda, elimizde $V^r\ (N, \mu^H, \tau^N = \hat{\tau})$ ve $V^p\ (N, \mu^H, \tau^N = \hat{\tau})$ olacaktır. Dahası, açıkça, vatandaş $V^p(\mathrm{R}, \mu^H)$ ya da $V^p\ (N, \mu^H, \tau^N = \hat{\tau})$'nin büyük olması durumuna göre ρ'yu seçer. Dolayısıyla şunu yazabiliriz:

$$\rho \begin{cases} = 0 \text{ eğer } V^p(R, \mu^H) \leq V^p(N, \mu^H, \tau^N = \hat{\tau}) \\ = 1 \text{ eğer } V^p(R, \mu^H) > V^p(N, \mu^H, \tau^N = \hat{\tau}) \end{cases} \tag{5.26}$$

Bu karar hesabı tüm vatandaşlar için aynıdır. Bir başka deyişle, vatandaş eğer devrimle bugün $\hat{\tau}$ oranındaki yeniden dağıtıma göre daha yüksek bir geri dönüş alırsa devrime katılır, bu da yine "seçkinlerin yarı güvenilir yeniden dağıtım vaatleri" olarak düşünülebilir -bugün $\hat{\tau}$ vergi oranında yeniden dağıtım olacaktır ve eğer koşullar yarın etkin bir devrim tehdidi olduğunu belirlemişse yarın da yeniden dağıtım olabilir. Biz, (5.26)'da, $V^p\ (\mathrm{R}, \mu^H) = V^p\ (N, \mu^H, \tau^N = \hat{\tau})$, o halde $\rho = 0$ durumunu varsayarak sürdürüyoruz, böylece kayıtsızlık devrim başlatmamakla ortadan kalkar.

ρ'nin (5.26) ile verili olduğu durumda, elimizde ayrıca şu da olur:

$$V^r(N, \mu^H) = \rho V^r(R, \mu^H) + (1 - \rho) V^r(N, \mu^H, \tau^N = \hat{\tau}) \tag{5.27}$$

$$V^p(N, \mu^H) = \max_{\rho \in \{0,1\}} \left\{ \rho V^p(R, \mu^H) + (1 - \rho) V^p(N, \mu^H, \tau^N = \hat{\tau}) \right\}$$

Hepimizin bildiği gibi, seçkinler eğer yapabiliyorlarsa devrimi önlemek isterler; soru bunu yapabilecek kudrette olup olmadıklarıdır. Bu soruyu yanıtlayabilmek için seçkinlerin vatandaşlara verebilecekleri en yüksek değer sözünün ne olduğuna bakmamız gerekir. Açıktır ki, seçkinler (4.11)'de verilen vatandaşların en fazla tercih ettikleri vergiyi, yani τ^p'yi, belirlediklerinde bu durum gerçekleşir. Bu nedenle, uygun olan $V^p\ (\mathrm{R}, \mu^H)$ ve $V^p\ (N, \mu^H, \tau^N = \tau^p)$ arasında olan karşılaştırmadır. Eğer, $V^p\ (N, \mu^H, \tau^N = \tau^p) \geq V^p\ (R, \mu^H)$ ise, o zaman devrim önlenebilir aksi durumda bu söz konusu olamaz.

Tahmin edileceği üzere, fonksiyon değeri $V^p\ (N, \mu^H, \tau^N = \tau^p)$ büyük ölçüde q ya bağlıdır, gelecekteki durumun μ^H olma olasılığıdır çünkü bu yeniden dağıtımın gelecekte yeniden ortaya çıkması için bir ölçüdür (yani bir anlamda, seçkinlerin gelecekteki yeniden dağıtım sözünün ne kadar güvenilir olduğudur). $V^p\ (N, \mu^H, \tau^N = \tau^p)$'e dair bir ifade elde etmek için $V^p\ (N, \mu^H, \tau^N = \tau^p) = V^p\ (N, \mu^H)$'yi (5.22) deki yerine koyduk ve şunu unutmayalım (5.22) ile (5.25) iki bilinmeyenlide iki lineer denklemdir, $V^p\ (N, \mu^H, \tau^N = \tau^p)$ ve $V^p\ (N, \mu^L)$ değer fonksiyonlarıdır. Bu iki denklem çözümlendiğinde, şunu buluruz:

$$V^p(N, \mu^H, \tau^N = \tau^p) = \frac{y^p + (1 - \beta(1 - q))(\tau^p(\bar{y} - y^p) - C(\tau^p)\bar{y})}{1 - \beta} \tag{5.28}$$

(5.28) denkleminin apaçık bir yorumu vardır: $V^p\ (N, \mu^H, \tau^N = \tau^p)$, y^p'nin bugünkü iskontolu değerine eşittir, vatandaşın vergilendirme öncesi gelirine olası

yeniden dağıtımın bugünkü net değeri eklenir. Net yeniden dağıtım $\tau^p(\bar{y} - y^p) - C(\tau^p)\bar{y}$ olur, ancak bu sadece μ^H durumunda ortaya çıkar, bu da q oranında bir zamanda gerçekleşir. Ancak, (5.28)'de, $(\tau^p(\bar{y} - y^p) - C(\tau^p)\bar{y})$, q ile değil, $(1 - \beta(1 - q))$ ile çarpılır. Bu bugün μ^H durumunda başladığımız gerçeğini yansıtır ve bugünün gelecekten iskonto nedeniyle daha önemli olduğu bilindiğine göre (yani çünkü $\beta < 1$'dir), yeniden dağıtımın olmayacağı μ^L durumu $(1 - q)$ değil $\beta(1 - q)$ ağırlığını alır. Sonuç olarak, μ^H durumu kalan ağırlık olan $1 - \beta(1 - q)$'yu alır. (Farklı ifade edildi çünkü biz yüksek seviyede başladık, vatandaşlar transferleri bugün ve zamanın q kadarlık kısmını yarın alırlar, öyleyse transferin şimdiki net iskontolu değeri $1 + \beta q/(1 - \beta) = (1 - \beta(1 - q))/(1 - \beta)$.) ile çarpılır. Şunu da gözden kaçırmayın $\beta \to 1$ olarak (yani iskonto kaybolana kadar), μ^H durumunun ağırlığı gerçekten de q'ya yaklaşır.

Bu değer fonksiyonu verili iken, eğer $V^p(N, \mu^H, \tau^N = \tau^p) \geq V^p(R, \mu^H)$, ise devrimin ertelenebilir olduğunu görebiliriz, ya da eğer:

$$\frac{y^p + (1 - \beta(1 - q))(\tau^p(\bar{y} - y^p) - C(\tau^p)\bar{y})}{1 - \beta} \geq \frac{(1 - \mu)\bar{y}}{(1 - \delta)(1 - \beta)}$$

ki onu da sadeleştirebiliriz:

$$\mu \geq \theta - (1 - \beta(1 - q))(\tau^p(\theta - \delta) - (1 - \delta)C(\tau^p)) \qquad (5.29)$$

Eğer durum geçerli olmaz ise, vatandaşa yapılacak maksimum güvenilir transfer bile yeterli olamaz ve denge yolunda devrim gerçekleşecektir. Şimdi μ^H'ın kritik değerini belirlemek için (5.29)'u kullanabiliriz, yine μ^* şeklinde gösterilmiştir öyle ki $\mu^H = \mu^*$ olduğunda $V^p(N, \mu^H, \tau^N = \tau^p) = V^p(R, \mu^H)$'dir ya da:

$$\mu^* = \theta - (1 - \beta(1 - q))(\tau^p(\theta - \delta) - (1 - \delta)C(\tau^p)) \qquad (5.30)$$

burada $\mu^* < \theta$'dır. Doğal olarak, $\mu \geq \mu^*$olduğunda elimizde, $V^p(N, \mu^H, \tau^N = \tau^p) \geq V^p(R, \mu^H)$ olur ve devrim önlenir. Öte yandan $\mu < \mu^*$ olduğunda $V^p(N, \mu^H, \tau^N = \tau^p) < V^p(R, \mu^H)$'dir ve vatandaşlar için en iyi vergi oranında dahi gelecekteki transferlerin nadir olması beklenir ve gelecekte yeterli yeniden dağıtım olmayacaktır, vatandaşlar siyasal gücün seçkinlerin elinde olduğu demokratik olmayan bir düzende yaşamak yerine devrimi tercih eder.

Statik modeldeki $p = 1 - \beta(1 - q)$ ile birlikte (5.30)'daki ifadenin (5.15)'teki ifade ile benzer olduğunu işaret etmek yararlı olabilir, yine iki model arasındaki benzerliğin üzerinde durmak gerekir.

Statik modelde olduğu gibi, $\mu > \mu^*$, olduğunda seçkinler vergi oranını $\hat{\tau} < \tau^p$ olarak ayarlamak yoluyla devrimi önleyebilir. Bu vergi oranı $V^p(N, \mu^H, \tau^N = \hat{\tau}) = V^p(R, \mu^H)$ şeklindedir; şöyle ki vatandaşların, devrim dönemlerinde,

devrim ile demokratik olmayan bir düzende yaşama arasında kayıtsız bir tutum sergilemelerine neden olur. (5.21) ile (5.28) kullanarak bizim $\hat{\tau}$'ımız vardır, aşağıdaki denklem bunu verir:

$$\mu = \theta - (1 - \beta(1 - q))(\hat{\tau}(\theta - \delta) - (1 - \delta)C(\hat{\tau})) \qquad (5.31)$$

Tüm bu parçaları bir araya getirerek, bu bölümün anahtar pozisyonunu elde ederiz, o da -daha da karışık olsa- pek çok açıdan 5.3 Önermesini yansıtır. Bu ayrıca bu kitapta analizi yapılan pek çok oyunun ortak özelliğidir. Daha basit indirgenmiş biçim (statik) modeli ile başlayıp ve daha sonra çoğu zaman bizim sonuçlarımızın dinamik modelde daha tatmin edici olduğunu gösterdik.

Bu bölümün ana sonucunu daha biçimsel ortaya koyabilmek için doğrudan Önerme 5.3'ten önceki stratejileri belirlemek için kullandığımız formüle başvurabiliriz. Orada, eylemler μ yüksek ya da düşük olmasına göre konumlandırılmıştır ve şimdi de bu önemli durum değişkenidir. Bu Markov stratejisinin, tekrarlanan oyunda, üzerine düşünüldüğünde, dengeleri Önerme 5.3'te incelenmiş olan, aynı oyundaki denge stratejileri ile aynı biçime sahip olduğu görülür. Bu bize şu durumu sağlar:

Önerme 5.4: *Orada, $G^{\infty}(\beta)$ oyununun $\{\bar{\sigma}^{r}, \bar{\sigma}^{p}\}$ tekil Markov tam dengesindedir. μ^{*} ve $\hat{\tau}$'nin (5.30) ve (5.31)'de verili olduğunu varsayalım. O halde bu dengede:*

- *Eğer $\theta \leq \mu$ ise, seçkinler asla yeniden dağıtmazlar ve vatandaşlar da asla devrim yükü altına girmezler.*
- *Eğer $\theta > \mu$ ise, o zaman elimizde şunlar vardır:*
  - *(1) Eğer $\mu < \mu^{*}$ ise, seçkinlerce verilen sözler devrimi önlemek için yeterli güvenirlikte değildir. Düşük aşamada, seçkinler yeniden dağıtmazlar ve devrim olmaz, ancak yüksek aşamada, vergi oranı ne olursa olsun devrim ortaya çıkar.*
  - *(2) Eğer $\mu \geq \mu^{*}$ ise, seçkinler düşük aşamada yeniden dağıtmazlar ve yüksek tehdit seviyesinde vergi oranını $\hat{\tau}$ olarak belirlerler, tam da* devrimi engelleyecek orandadır. Vatandaşlar asla isyan etmezler.

Burada biz, önermeyi ifade etmek adına sezgisel alternatif biçimi kullandık. Önerme 5.3 ile 5.4 arasındaki farklar μ^{*} için formüldür ve stratejilerin şimdi, tekrarlanan oyunda Markov stratejisi olmaları, kapsamlı biçim oyunu olmamaları durumudur.

$\theta > \mu$ olduğu durumlara odaklanmak ilginçtir. Seçkinlerin yönetimde oldukları durum ile başlayabiliriz, eğer $\mu < \mu^{*}$ ise, o zaman $\mu_t = \mu^{L}$ iken vergi oranını sıfır olarak belirlerler; ancak durum μ^{H} döndüğünde, devrimce silinip süpürülürler. Sorun şu ki, seçkinler vatandaşlara yeniden dağıtım önererek iktidarda kalmak isteseler de, onlar vatandaşlara demokratik olmayan düzenin bugünkü değerini, devrimin mevcut değeri ölçüsünde yeterince tercih edilebilir kılamazlar. Devrimi önleyebilmek için sadece şimdi değil, gelecekte de yeniden

dağıtmak durumunda olmalıdırlar. Ne yazık ki, yine de gelecekte yeniden dağıtacaklarına dair güvenilir bir söz veremezler ve sonuç olarak, vatandaşlar isyanı en iyi seçenek olarak görürler. Bunun tersi, $\mu \geq \mu^*$olduğunda seçkinler yeniden dağıtım ile devrimi önleyebilirler. Bu nedenle, $\mu_t = \mu^L$ durumunda, $\tau^N = 0$ olarak belirlerler ve $\mu_t = \mu^H$ olduğunda vergi oranını $\tau^N = \hat{\tau}$ olarak ayarlarlar, tam da devrimi engellemeye yetecek yükseklikte.

Bu önerme, o halde, dinamik bir kurguda, seçkinlerin vatandaşlara kaynakları aktarım kabiliyetinin -diğer bir deyişle, sözlerinin "güvenilirliği"- nasıl siyasal gücün gelecekteki tahsisine bağlı olduğunu gösterir. q çok düşük olduğunda, vatandaşlar etkin devrim tehdidi nedeniyle bugün de facto siyasal güce sahip olabilirler, ancak gelecekte bu güce tekrar sahip olmaları olasılığı yoktur. Bu durumda, seçkinlerce verilmiş olan herhangi bir söz güvenilir değildir ve vatandaşlar ellerindeki siyasal gücü toplumu kendileri için daha faydalı olana doğru dönüştürmek için kullanırlar. Bu sadece q yüksekse geçerlidir, bu nedenle vatandaşların de facto siyasal güçlerinin gelecekte de nüksetmesi olanaklıdır, bu da seçkinlerin verdiği sözlerin devrimi önlemek adına yeterince güvenilir olması anlamına gelir.

Burada enteresan bir paradoks vardır. q yüksek olduğunda ki bu durumda vatandaşların de facto siyasal güçleri daha kalıcıdır, o zaman devrimi önlemek daha kolaydır. Bu durumu (5.30)'da tanımlanan μ^*'nin q'daki düşüşünün, (5.15)'de tanımlanan μ^*'nin p'deki düşüşüyle benzer olmasından biliyoruz. Bunun nedeni; vatandaşların gücü geçici olmadığında, gelecekte yeniden dağıtım yapılacağı yolunda güvenilir vaatlerde bulunmanın seçkinler için kolaylaşmasıdır. Bu biraz gariptir, çünkü basit yollu sezgi ile şu söylenebilir; vatandaşlar daha iyi örgütlendiklerinde ve daha güçlü olduklarında devrim daha büyük bir tehdit haline gelir. Durum bu değil çünkü gelecekteki devrim tehdidi, devrimi savma adına, seçkinlerin daha güvenilir vaatlerde bulunmalarına yol açar. Modele demokrasiyi dahil ettiğimizde dengenin bu özelliği, demokrasinin oluş sıklığı konusunda tarihsel olayların bazılarının ilginç yorumlarına imkân verir. (Bkz. Bölüm 7)

Ayrıca, son bölümde olduğu gibi, μ^*'nun dayanağı olan kritik eşik toplumsal eşitsizlik ölçüsüydü. Özellikle, toplumsal eşitsizlik ne kadar fazla ise (yani θ ne kadar yüksek ise) μ^* da o kadar yüksek olur ve devrimlerim olma olasılığı daha da güçlenir. Nedeni yalındır: daha büyük eşitsizlik ile devrim daha çekici hale gelir ve devrimi önleyebilmek için daha büyük oranlı güvenilir miktarın verilmesi gerekir.

7. Teşvik Edici-Uyumlu Vaatler

Önceki bölümlerdeki analizler Markov tam dengelerine odaklandı ve devrimin bir denge olarak nasıl ortaya çıkabileceğini gösterdi. Vatandaşların gelecekteki siyasal güçleri sınırlı olduğundan seçkinlerin siyasal gücü kendi ellerinde tuttuklarında verdikleri sözlerin inandırıcılığı kusurludur ve vatandaşlar

bugün devrim yoluyla gücü elde etmek isteyebilirler. Bu senaryonun önemli bir bileşeni taahhüt sorunuydu: seçkinler devrim tehlikesi kaybolur kaybolmaz en fazla tercih ettikleri vergi oranına dönmeyi uygun bulurlar. Markovyen stratejilerine sınırlı ilgimizin sonucuydu çünkü empoze ettiğimiz, bir kez devrim tehdidi azaldığında seçkinlerin daima en acil faydalarını karşılayacak stratejileri tercih etmeleriydi.

Yine de seçkinlerin başka belirli sözleri vermeleri mümkündür -örneğin, onların acil çıkarları için önem arz etmese de gelecekte yeniden dağıtımın yapılacağına dair söz verebilirler. Bu sözü, eğer verdikleri sözlerden cayarlarsa devrim tehdidinin ortaya çıktığı durumda vatandaşlar devrim yükünü almayı tercih edebilirler örtülü anlayışla destekleyebilirler. Diğer bir deyişle bu verilen sözler gelecekteki cezalandırma tehdidi karşısında ya da "tekrarlanan-oyun" stratejileri gereği desteklenebilirler. Cezalar vatandaşların gelecekteki eylemlerine karşılık gelir (yani devrim), seçkinler bir kez kendilerinden öngörülen davranıştan saparlarsa (yani verdikleri sözlerden dönmek) bu seçkinlere zarar verecektir. Oyuncuların Markovyen olmayan stratejilerle oynamalarına izin verdiğimizde, sonuç daha büyük bir parametre değerler kümesi ile demokrasidışı düzenin sürmesi olur. Markovyen ile Markovyen olmayan stratejiler arasındaki önemli fark, ikincisi oyunculara eylemlerini t tarihinde konumlandırma imkânı verir, sadece bununla da kalmaz oyunun daha önceki tarihinden o tarihe dek buna imkân verilmesini sağlar.

Bu kitap tekrarlanan oyunlar teorisi ile ilgili kapsamlı bir tartışmaya girmez, bu nedenle analiz kısadır (daha fazla tekrarlanan oyunlar hakkında Fudenberg ve Tirole 1991 ile Bölüm 5'e; burada ele aldığımıza benzer oyun sınıflamalarında cezalandırma stratejilerinin taahhüt sorunlarını çözümlemesinin analizi için ise Powell 2004'e bakılabilir). Burada göstermek istediğimiz şey şudur: bu tür bir söz verme, taahüt sorunlarını çözme yolunda ilerleme kaydedebilir; ancak sorunun esasını oluşturan taahhüt sorunu kalıcı olacaktır. Durum hâlâ şu olacaktır; seçkinler devrim tehdidinin olmadığı durumda büyük miktarda yeniden dağıtım için inandırıcı bir söz veremezler ve sonuç olarak, 5.4 önermesinin ruhu Markovyen olmayan stratejilerde bile geçerli olur.

Şimdi aldığımız konum şöyledir; Önerme 5.4 açısından $\theta > \mu$ ve $\mu < \mu^*$, öyleyse Markov tam dengelerinin sınırlamasıyla benzersiz denge devrim içerir. Şimdi şuna bakalım, seçkinlerin gelecekteki cezalandırmalarla desteklenen teşvik edici-uyumlu sözler kullanılarak devrimi önleyebilmesi mümkün müdür? Bunu yapabilmek için önce, bir kez ceza stratejilerini dikkate aldığımızda seçkinlerin vatandaşlara verebileceği en fazla değeri bulalım. Çünkü genelde, tekrarlanan oyunların pek çok altoyun mükemmel dengesi vardır, biz seçkinler için en iyi olan altoyun mükemmel dengesine odaklanıyoruz. Bu altoyun mükemmel dengesi, en geniş değerler parametresi seti için bir devrimi önleyecektir; ancak değerler parametre seti için devrimi önleyen ayrıca başka altoyun mükemmel dengesi bulunur, bu durumda vatandaşlar daha fazla alırlar. Yine de, bu özellikli belirgin denge analizi

Markovyen olmayan dengelerde ne tür çıktıların desteklenebileceğine dair fikir verir.

Durum μ^L olduğunda başladığımızı da unutmayalım. Öncelikle, eğer yeniden dağıtırlarsa seçkinler için $\mu_t = \mu^H$ durumunda $\tau^N = \tau^H \leq \tau^p$ oranınındaki ve $\mu_t = \mu^L$ durumunda $\tau^N = \tau^L \leq \tau^p$ oranındaki değeri hesaplarız (çünkü artık Markovyen stratejilere bakmıyoruzdur, şimdi, $\tau^L > 0$ mümkündür). Ayrıca şimdi için vatandaşların devrim yükünü alacakları varsayımında bulunuyoruz (daha sonra, bunu vergi vektörü üzerinde bir kısıtlama olarak değerlendiririz). Daha önceki bölümdeki aynı argümanlarla, bu değer aşağıdaki denklem tarafından verilidir

$$\begin{aligned} V^r\left(N, \mu^L, \left[\tau^L, \tau^H\right]\right) = y^r + \left(\tau^L(\bar{y} - y^r) - C(\tau^L)\bar{y}\right) \\ + \beta\left[qV^r\left(N, \mu^H, \left[\tau^L, \tau^H\right]\right)\right. \\ \left. + (1-q)V^r\left(N, \mu^L, \left[\tau^L, \tau^H\right]\right)\right] \end{aligned} \tag{5.32}$$

Şimdi, daha önceki bölümde yaptığımız gibi, $V^r(N, \mu^L)$ yerine farklı bir notasyon kullanıyoruz, $V^r\ (N, \mu^L, [\tau^L, \tau^H])$. Bunun nedeni, Markov Tam Dengesinde iken seçkinler her zaman $\mu_t = \mu^L$ olduğunda $\tau^N = 0$ olarak belirliyorlardı; bu artık doğru değil. Özellikle, biz seçkinlerin, $\mu_t = \mu^L$ olduğunda τ^L vergi oranında güvenilir sözler verdiği durumlara bakıyoruz ve $\mu_t = \mu^H$ olduğunda τ^H vergi oranının belirlenmesi ile ilgileniyoruz. Yeni notasyon bu durumu yakalıyor. μ^L terimi $\mu_t = \mu^L$ durumunda olduğumuza gönderme yapıyor ve [τ^L, τ^H]'nin $\mu_t = \mu^L$ durumundaki vergi oranından başlayarak sözü verilmiş olan vergilerin vektörüdür.

(5.32) için önsezi basittir: ilk terim, vergi oranı τ^L iken, yine seçkinlere mevcut geri dönüş olan $y^r + (\tau^L(\bar{y} - y^r) - C(\tau^L)\bar{y})$'dir. İkinci terim devam değeridir, durum μ^H'ye döndüğünde vergilendirmenin τ^H'ye dönüşeceğini

$$\begin{aligned} V^r\left(N, \mu^H, \left[\tau^L, \tau^H\right]\right) = y^r + \left(\tau^H(\bar{y} - y^r) - C\left(\tau^H\right)\bar{y}\right) \\ + \beta\left[qV^r\left(N, \mu^H, \left[\tau^L, \tau^H\right]\right)\right. \\ \left. + (1-q)V^r\left(N, \mu^L, \left[\tau^L, \tau^H\right]\right)\right] \end{aligned}$$

kabul eder. Aynı şekilde elimizde bir de şu vardır:
değerin başlangıç durumu μ^H olacak şekilde. Bu iki ifadeyi birleştirdiğimizde aşağıdakini elde ederiz:

$$\begin{aligned} & V^r\left(N, \mu^L, \left[\tau^L, \tau^H\right]\right) \\ & = \frac{y^r + (1-\beta q)\left(\tau^L(\bar{y} - y^r) - C\left(\tau^L\right)\bar{y}\right) + \beta q\left(\tau^H(\bar{y} - y^r) - C(\tau^H)\bar{y}\right)}{1-\beta} \end{aligned} \tag{5.33}$$

seçkinlerin, $[\tau^L, \tau^H]$ vergi vektörü ile özetlenen "sözü verilmiş" davranışlarına bağlı kaldıklarındaki değer olarak. Buradaki kilit nokta bu davranışın onlar için "teşvik edici-uyumlu" olup olmadığı -bu da onların şimdi ya da gelecekte ondan vazgeçip geçmeyecekleri anlamına gelir.

Peki vazgeçerlerse ne olur? Açıkçası, bu sorunun yanıtı vatandaşların nasıl davranacağına bağlıdır. Bizim görmek istediğimiz, seçkinlerin μ^L durumundaki $\tau^L > 0$ vergi oranında yeniden dağıtım sözünün güvenilir duruma getirip getiremeyeceğimiz. Güvenilir olması, yüksek olasılıkla, ondan vazgeçmek daha az kârlı olduğunda ya da bu reçetelendirilmiş davranıştan vazgeçildiğinde cezasının karşılığının ağır olması durumunda mümkündür. En ağır ceza vatandaşların fırsat yeniden ortaya çıktığında devrim yapmalarıdır (vatandaşlar için $\mu_t = \mu^L$ durumunda devrim yükü altına girmek hiçbir zaman kârlı olmaz çünkü $\mu^L = 1$'dir, öyleyse $\mu_t = \mu^L$ durumunda böylesi bir devrim yükü altına girme tehdidi güvenilir değildir ve bu nedenle hiçbir zaman altoyun mükemmel dengesinin bir parçası değildir). Sonuç olarak, seçkinlerin sözlerinden dönmeyeceklerini garantilemenin en iyi yolu onları mümkün olan (inandırıcı) en ağır cezalarla tehdit etmektir -bu da durumun $\mu_t = \mu^H$'ye değiştiği andan itibaren devrimle olabilir öyleyse durum bir kez $\mu_t = \mu^H$ olduğunda devrim gerçekleşir. O ana kadar ne yapılabilir? Seçkinler şimdi söz verdikleri davranıştan vazgeçiyorlar öyleyse, hâl bu iken, kendileri için en iyi politikayı benimserler, bu nedenle $\tau^N = \tau^r = 0$ olur. Nitekim, elimizde olan seçkinler için $V_d^r(N, \mu^L)$'nin değeridir, burada d altsimgesi onların çerçevesi belirlenmiş davranıştan vazgeçtiklerini simgeler. Bu değer aşağıdaki yineleme ile verilidir:

$$V_d^r(N, \mu^L) = y^r + \beta\left[q\,V^r(R, \mu^H) + (1-q)V_d^r(N, \mu^L)\right]$$

burada biliyoruz ki V^r (R, μ^H) = 0'dır. Bu olguyu kullanarak, elimizde aşağıdaki denklem vardır:

$$V_d^r(N, \mu^L) = \frac{y^r}{1-\beta(1-q)} \tag{5.34}$$

Bu analiz $\mu_t = \mu^L$ durumundaki τ^L oranında tek yeniden dağıtımı hemen kurar, öyle ki:

$$V^r\left(N, \mu^L, \left[\tau^L, \tau^H\right]\right) \geq V_d^r(N, \mu^L) \tag{5.35}$$

güvenilirdir. Eğer eşitsizlik tersine olsaydı, seçkinler vazgeçmeyi deneyebilir ve μ^L durumunda vatandaşlara yeniden dağıtım vermezlerdi, kendilerini şimdi τ^L oranında (ve durum yüksek seviyeye geldiğinde τ^H oranında) vergilendirmek yerine sonuçlarına katlanırlardı. O halde, (5.35) seçkinler için "teşvik edici-uyumlu" olabilmesi konusunda τ^L vergi oranında yeniden dağıtım için gerek-

lidir ve tabii vatandaşlara güvenilir sözler verilmesi konusunda elzemdir. $\mu_t = \mu^H$ durumundaki $\tau^H \leq \tau^P$ vergi oranı otomatik olarak güvenilirdir çünkü biz $\mu <$ μ^{**}'deki parametre alanı kısmına bakıyoruz, öyleyse, seçkinlerin yüksek durumda iken söz vermiş oldukları eylemlerden herhangi bir dönüş anında cezalandırılır.

Altoyun mükemmel dengesi seçkinler için de en iyisidir, μ^L durumundan başlayarak aşağıdaki maksimizasyon sorununa çözüm olarak karakterize edilebilir:

$$\max_{\tau^L, \tau^H} V^r\left(N, \mu^L, \left[\tau^L, \tau^H\right]\right) \tag{5.36}$$

(5.35)'in konusudur ve

$$V^p\left(N, \mu^H, \left[\tau^L, \tau^H\right]\right) \geq V^p\left(R, \mu^H\right) \tag{5.37}$$

burada V^p $(N,\ \mu^H,\ [\tau^L,\tau^H])$ vatandaşların μ^H durumundaki vergi vektörü $[\tau^L, \tau^H]$ ve V^p $(R,\ \mu^H)$'den başlayan değeridir, doğal olarak da bir önceki bölümde μ^H durumunda (5.21) ile verili olan vatandaşların devrim değeridir.

Oysa ilk sınırlama seçkinlerin sözlerinden dönmek isteklerini engelliyordu, ikinci sınırlama vatandaşların yüksek seviyede devrim yükünü almak istemeyeceklerini gerektiriyordu.

V^p $(N, \mu^H, [\tau^L,\tau^H])$ değeri seçkinler için değerlerle benzer şekilde elde edilir. Özellikle, vatandaşlar için aşağıdaki değer fonksiyonlarına sahibiz. Düşük seviyede:

$$\begin{aligned} V^p\left(N, \mu^L, \left[\tau^L, \tau^H\right]\right) = y^p &+ \left(\tau^L(\bar{y} - y^p) - C\left(\tau^L\right)\bar{y}\right) \\ &+ \beta\left[qV^p\left(N, \mu^H, \left[\tau^L, \tau^H\right]\right)\right. \\ &+ (1-q)V^p\left(N, \mu^L, \left[\tau^L, \tau^H\right]\right)\Big] \end{aligned}$$

ve yüksek seviyede:

$$\begin{aligned} V^p\left(N, \mu^H, \left[\tau^L, \tau^H\right]\right) = y^p &+ \left(\tau^H(\bar{y} - y^p) - C\left(\tau^H\right)\bar{y}\right) \\ &+ \beta\left[qV^p\left(N, \mu^H, \left[\tau^L, \tau^H\right]\right)\right. \\ &+ (1-q)V^p\left(N, \mu^L, \left[\tau^L, \tau^H\right]\right)\Big] \end{aligned}$$

İki ifadeyi birleştirerek şunu elde ederiz:

$$V^p\left(N, \mu^H, \left[\tau^L, \tau^H\right]\right) \tag{5.38}$$
$$= \frac{y^p + \beta(1-q)\left(\tau^L(\bar{y} - y^p) - C\left(\tau^L\right)\bar{y}\right) + (1 - \beta(1-q))\left(\tau^H(\bar{y} - y^p) - C(\tau^H)\bar{y}\right)}{1-\beta}$$

Bu maksimizasyon sorununa tam bir çözüm bulmadan önce, μ^H'nin minimum değerini karakterize etmek basittir öyle ki devrim önlenebilir. Biz bu

eşiği μ^{**} ile ifade ediyoruz ve bunu bir önceki bölümdeki μ^{*} analojiyi kullanarak yapıyoruz. Biçimsel olarak, bu eşik μ^{H}'nin minimum değerine karşılık gelir, öyle ki kısıtlayıcı optimizasyon sorun seti boş değildir. Sınırlama seti boş olduğunda, bu $[\tau^{L}, \tau^{H}]$ vektör vergisinin olmadığı anlamına gelir bu da aynı anda inandırıcıdır ve vatandaşları devrim yükü altına girmeme konusunda ikna edebilir, öyleyse μ^{H} durumunda denge devrimi olmalıdır.

Bu eşiği hesaplamak için τ^{H}'nin alabileceği en büyük değerin τ^{p} olduğunu unutmayın. Yüksek seviyede, seçkinler, devrimi önleyebilmek için en fazla yeniden dağıtımı vermek konusunda isteklidirler. Peki ya τ^{L} ne olacak? Bir kez $\tau^{H} = \tau^{p}$ olduğunda, τ^{L} seçkinlerin teşvik edici-uyumlu sınırlamasının durumuna göre verilidir, (5.35) bir eşitlik olarak vardır. Dolayısıyla, inandırıcı ölçülerde vaat edilebilecek en büyük yeniden dağıtım miktarını $\mu_t = \mu^{L}$ durumunda, vergi oranı $\bar{\tau}'$ olarak belirlemekten kaynaklanıyordur, öyle ki ya $V_d^{r}(N, \mu^{L}) = V^{r}(N, \mu^{L}, [\bar{\tau}', \tau^{p}])$ ve $\bar{\tau}' \leq \tau^{p}$ ya da $\bar{\tau}' = \tau^{p}$'dir. Daha da özel olarak diyelim ki $\bar{\tau}''$ aşağıdaki gibi olsun

$$\frac{y^{r} + (1-\beta q)(\bar{\tau}''(\bar{y} - y^{r}) - C(\bar{\tau}'')\bar{y}) + \beta q(\tau^{p}(\bar{y} - y^{r}) - C(\tau^{p})\bar{y})}{1-\beta} = \frac{y^{r}}{1-\beta(1-q)}$$

y^{r}'nin tanımının yerini alarak ve terimleri basitleştirerek, şunu elde ederiz:

$$\bar{\tau}''(\theta - \delta) + \delta C(\bar{\tau}'') = \frac{\beta q}{(1-\beta q)}\left[\frac{\theta}{1-\beta(1-q)} - (\tau^{p}(\theta - \delta) + \delta C(\tau^{p}))\right] \tag{5.39}$$

Daha sonra maksimum güvenilir vergi oranı $\bar{\tau}' = \min\{\bar{\tau}'', \tau^{p}\}$ olur.

Bu vergi oranı, $\bar{\tau}'$, β'nın artan fonksiyonu olarak gösterilebilir; gelecek ne kadar değerli olursa seçkinler için sözlerinden dönmek o kadar az çekici duruma gelir, bu da söz verebilecekleri en yüksek vergi oranı anlamına gelir. Bu sezgiseldir ve aslında tekrarlanan oyunların analizinin temel prensibidir; acil çıkarları doğrultusunda hareket etmeyen oyuncular için bu hareketin kazanımlarının gelecekteki diğer bazı hususları dengelemesi gerekir. Burada, bu eylemleri gerçekleştirirlerse, gelecekte cezalandırılacaklardır, sözlerine uymaları konusunda onları ikna etmek daha da güçleşecektir.

(5.39)'da gün ışığına çıkan önemli nokta, seçkinler söz vermek konusunda sınırsız güçlere sahip değildir: onlar gelecekteki cezalandırılamalarla desteklenen, sınırlı kapasiteye sahiptir. Yapacakları herhangi bir söz verme eylemi söz konusu anda onların çıkarlarına hizmet ediyorsa güvenilir olacaktır. Burada, devrim tehdidi olmadan da bazı olumlu yeniden dağıtım onların çıkarına olabilir çünkü aksi durumda daha sonra devrimi tolere etmeleri gerekeceğini bilirler. Yine de, geleceğe dair bu devrim tehdidi cezalandırmaları sadece sınırlı bir

yeniden dağıtımı destekleyebilir (yani düşük düzeyde seçkinler $\bar{\tau}'$'den daha fazla bir vergi oranının güvenilir olarak sözünü veremezler).

O halde bu analiz devrim önlenebilir mi sorusunun, $\mu_t = \mu^L$ durumundaki $\bar{\tau}'$ vergi oranını ve $\mu_t = \mu^H$ durumundaki τ^p vergi oranının $\mu_t = \mu^H$ durumundan başlayarak vatandaşlar için devrim daha iyiden ibaret olduğunu gündeme getirir. Ya da, farklı ifade edilirse, $[\bar{\tau}', \tau^p]$ vergi vektörünün, (5.35) ve (5.37) eşitsizliklerinde verili olan bir dizi maksimizasyon sorunu sınırlaması içinde bulunup bulunmadığıdır.

Bir önceki bölümdeki analizin bir analojisi olarak, $\mu^H = \mu^{**}$ iken, μ^{**}'nün $V^p(N, \mu^H, [\bar{\tau}', \tau^p]) = V^p(\mathrm{R}, \mu^H)$ olduğunda, tüm $\mu \geq \mu^{**}$ için vergi vektörü $[\bar{\tau}', \tau^p]$'nin kısıtlayıcı sette olduğunu görebiliriz. Daha açık bir biçimde, eşik μ^{**} (5.39)'da verilen $\bar{\tau}'$'nun çözümüdür:

$$\mu^{**} = \theta - \beta(1-q)\left(\bar{\tau}'(\theta - \delta) - (1-\delta)C(\bar{\tau}')\right) \qquad (5.40)$$
$$-(1-\beta(1-q))(\tau^p(\theta-\delta) - (1-\delta)C(\tau^p))$$

$\mu^{**} > 0$ olduğu doğrulanabilir.

Bu bölümdeki notasyonu kullanarak hatırlayalım, μ^*, $V^p(N, \mu^H, [0, \tau^p]) = V^p(\mathrm{R}, \mu^H)$ tarafından belirlenmiştir, öyleyse tüm $\bar{\tau}' > 0$ için elimizde şu olur:

$$\mu^{**} < \mu^*$$

ki bu da (5.30) ve 5.40)'daki formüllerle açıktır.

Bu şunun göstergesidir; bir kez cezalandırma stratejilerine izin verdiğimizde teşvik edici-uyumlu sözlerle, ama aksi takdirde mümkün olamazdı, devrimin önlenebileceği durumlar olacaktır. Bu $\mu \in [\mu^{**}, \mu^*)$ iken doğrudur. Yine de, $\mu^{**} > 0$ olduğu sürece seçkinlerin verebilecekleri sözlerin en iyisini verseler de devrimin önlenemeyeceği durumlar (yani $\mu < \mu^{**}$ olduğunda) olacaktır.

Bu tartışma bu bölümün temel sonucuna götürür, o da informel olarak aşağıdaki gibi ifade edilir:

Sonuç: *Markovyen olmayan stratejilere izin verdiğimizde, devrim tüm $\mu \geq \mu^{**}$ için önlenebilir. Burada, $\mu^{**} < \mu^*$'dir, bu şu anlama gelir, daha büyük bir yeniden dağıtım şimdi mümkündür, ancak $\mu^{**} > 0$ ise eğer μ yeterince küçükse, bu da devrimin olabileceği anlamını taşır.*

Bu bölümün sonuçlarını daha dikkatli ortaya koyabilmek ve dengenin tanımlamasını tamamlayabilmek için bu oyunda stratejinin ne olduğunu tanımlamamız gerekir. Bir önceki bölümle arasındaki temel fark Markov stratejilerindeki kısıtlamayı kaldırmış olmamız ve şimdi bir strateji sadece herhangi bir t günündeki duruma dayalı değildir aynı zamanda oyunun o güne kadarki geçmişi ile de ilgilidir. $\mathcal{H}^{t-1}$, $h^{t-1} \in \mathcal{H}^{t-1}$ ile gösterilen belirli tarihçesi ile $t-1$'e kadar tüm olası oyun senaryolarını simgelesin. Seçkinlerin ve vatandaşların eylemleri şimdi

$\sigma^r = \{\tau^N(.,.)\}$ ve $\sigma^p = [\rho\ (.,.,.)\}$ ile gösterilmektedir, burada $\tau^N(\mu_t, h^{t-1},)$ seçkinlerin t gününde mevcut durum $\mu_t = \mu^H$ veya μ^L iken ve gözlenlenebilir gelişim aşaması h^{t-1} iken belirlediği vergi oranıdır. Bu durumda $\tau^N: \{\mu^L, \mu^H\} \times \mathcal{H}^{t-1}, \rightarrow [0,1]$'dir. Benzer şekilde, $\rho\ (\mu_t, \tau^N, h^{t-1})$ vatandaşların mevcut durumu, seçkinlerin mevcut eylemleri ve tarih uyarınca devrimi başlatma kararıdır. Elimizde olan durumda $\rho: \{\mu^L, \mu^H\} \times [0,1] \times \mathcal{H}^{t-1} \rightarrow \{0,1\}$'dir. Öyleyse altoyun mükemmel dengesi bir strateji kombinasyonudur, $\{\hat{\sigma}^r, \hat{\sigma}^p\}$, öyle ki $\hat{\sigma}^r$ ve $\hat{\sigma}^p$ tüm mümkün tarihler $h^{t-1}, \in \mathcal{H}^{t-1}$, ve aynı oyun aşamasında daha önce girişilmiş eylemler için birbirlerine en iyi karşılık gelenlerdir.

$\mu < \mu^{**}$ olduğunda, onu takip eden strateji profili benzersiz altoyun mükemmel dengesidir: $\mu_t \in \{\mu^L, \mu^H\}$ için $\tau^N(\mu_t > h^{t-1},\ ) = 0$'dır ve herhangi bir h^{t-1}, için $\rho\ (\mu^L, ., h^{t-1}) = 0$ ve herhangi bir h^{t-1} için $\rho\ (\mu^H, ., h^{t-1}) = 1$'dir. Bu bir dizi parametre değerleri için devrim yeterince çekicidir bu nedenle taahhütler işlemeyecektir; ilk seferinde μ^H yükseldiğinde, bir önceki oyunun tarihçesi ya da mevcut vergi oranı ne olursa olsun devrim olacaktır. Çünkü seçkinler bunu bilirler, onlar μ^L ortaya çıktığında sadece vergileri sıfır olarak ayarlarlar.

$\mu \geq \mu^{**}$ olduğunda altoyun mükemmel dengesinin doğasını anlayabilmek için şunun da aklınızda bulundurulması önemlidir, bu durum seçkinler için fazladan bir motivasyon barındırır: "vergide yeknesaklık" Sezgisel olarak, seçkinler kendileri için en az maliyetle verili miktar yeniden dağıtımı vatandaşlara ulaştırmak ister. Çünkü $C(\cdot)$ fonksiyonu ile verili olan vergi maliyeti dışbükeydir, bu vergilerin mümkün olduğunca az değişkenliğe sahip olması gerektiği anlamına gelir -bir başka deyişle yeknesak olmalıdırlar.[4] Bu düşünce ilk kez, optimal maliye politikası bağlamında Barro (1979) tarafından ortaya koyuldu, ancak burası için de geçerlidir. Böylesi vergide yeknesaklık daha önce mümkün değildi çünkü seçkinler μ^L durumunda asla yeniden dağıtım sözü veremezlerdi. Şimdi yeniden dağıtımın bu türü mümkün olduğuna göre vergide yeknesaklık da bir olasılık olarak ortaya çıkmaktadır.

Vergide yeknesaklık argümanı, seçkinler için V^p (R, μ^H)'nin yararını temin için en ucuz yolun, τ^S, sabit bir vergi oranı belirlemek olduğunu ortaya koymuştur, öyle ki:

$$V^p\left(N, \mu^H, \left[\tau^S, \tau^S\right]\right) = V^p(R, \mu^H) \tag{5.41}$$

[4] Daha açık bir ifadeyle, (5.37)'yi karşılayan bir çift vergi düşünelim, τ^L ve $\tau^H > \tau^L$. Şimdi bu iki verginin ağırlıklı ortalamalarını düzenleyelim, $\bar{\tau} = \left[\beta(1-q)\tau^L + (1-\beta(1-q))\tau^H\right]$. $C(\cdot)$'nin (keskin) dışbükeyliği ile birlikte (5.38)'in kontrolü hemen $V^p(N, \mu^H, [\bar{\tau}, \bar{\tau}]) > V^p(N, \mu^H, [\tau^L, \tau^H])$'yi kurar, böylece $[\bar{\tau}, \bar{\tau}]$ vergi vektörü ayrıca devrimi önler. Dahası, yine $C(\cdot)$'nin dışbükeyliği $V^r(N, \mu^L, [\bar{\tau}, \bar{\tau}]) > V^r(N, \mu^L, [\tau^L, \tau^H])$ dir böylece $[\bar{\tau}, \bar{\tau}]$ vergi vektörü ayrıca seçkinlere yüksek yarar sağlar. Bu vergide yeknesaklığın tercih edilebilir olduğudur (eğer bu durum teşvik-uyumlu ise).

ya da, daha açık olarak, τ^S, aşağıdaki denklemde verilir:

$$\mu = \theta - \beta(1-q)\left(\tau^S(\theta-\delta) - (1-\delta)C\left(\tau^S\right)\right) - (1-\beta(1-q))\left(\tau^S(\theta-\delta) - (1-\delta)C(\tau^S)\right) \tag{5.42}$$

O halde, bu oranda iken yeniden dağıtım yapmak seçkinler için mümkün olan en iyi stratejidir. Buradaki soru vergi vektörünün teşvik edici -uyumlu olup olmadığıdır- bu da (5.35)'i karşılayıp karşılamadığı anlamına gelir. Benzer argümanlar ilk elde $[\tau^S, \tau^S]$ vektörünün teşvik edici-uyumlu olduğu anlamına gelir, tabii, $\bar{\tau}^S$ aşağıdaki denklemle verili iken, $\tau^S \leq \bar{\tau}^S$ olduğu ölçüde:

$$\bar{\tau}^S(\theta-\delta) + \delta C\left(\bar{\tau}^S\right) = \frac{\beta q}{(1-\beta q)}\left[\frac{\theta}{1-\beta(1-q)} - \left(\bar{\tau}^S(\theta-\delta) + \delta C(\bar{\tau}^S)\right)\right] \tag{5.43}$$

bu da (5.39) la benzerlik gösterir, $[\bar{\tau}^S, \bar{\tau}^S]$ vektörü $[\bar{\tau}', \tau^p]$'nin yerini almıştır.

Bunun üstüne vergide mükemmel yeknesaklığa ulaşılabilir mi sorusu $\tau^S \leq \bar{\tau}^S$ olduğu herhangi bir vergi oranı (5.41)'i karşılayabilir mi sorusuna indirgenir. Üstelik benzer argümanlar hemen μ^H seviyesinin orada var olduğunu kanıtlar, burada $\bar{\mu}^S$ ile gösterilmiştir ve aşağıdaki denklem ile verilidir:

$$\bar{\mu}^S = \theta - \beta(1-q)\left(\bar{\tau}^S(\theta-\delta) - (1-\delta)C\left(\bar{\tau}^S\right)\right) - (1-\beta(1-q))\left(\bar{\tau}^S(\theta-\delta) - (1-\delta)C(\bar{\tau}^S)\right) \tag{5.44}$$

öyle ki $\mu \geq \bar{\mu}^S$ olduğunda, mükemmel yeknesak güvenilir vergi politikası devrimi önleyecektir.

Şüphesiz, $\bar{\mu}^S > \mu^{**}$ diğer taraftan, $\bar{\mu}^S$, μ^*'den büyük ya da küçük olabilir. $\mu \geq \bar{\mu}^S$ olduğunda, seçkinler için en iyi muhtemel altoyun mükemmel dengesi $[\tau^S, \tau^S]$ vergi vektörüne karşılık gelen strateji kombinasyonudur (ki bu da yapısal olarak en düşük düzeydeki maliyetle devrimi önler). Daha açık bir ifade ile $\hat{h}^t$'nin tarihçesini belirlememize izin verin, öyle ki $h^t = \hat{h}^t$'dir eğer tüm $s \leq t$ için $\tau^N(\mu^L, h^S) = \tau^S$, burada τ^S (5.41)'de verilidir. O halde, altoyun mükemmel dengesi aşağıdaki strateji kombinasyonunda verilidir. Seçkinler için:

$$\tau^N(\mu_t, h^{t-1}) = \begin{cases} \tau^S & \text{eğer } h^{t-1} = \hat{h}^{t-1} \\ 0 & \text{eğer } h^{t-1} \neq \hat{h}^{t-1} \end{cases} \tag{5.45}$$

$\mu_t \in \{\mu^L, \mu^H\}$ için ve vatandaşlar için: $\rho(\mu^L, ., h^{t-1}) = 0$, ve:

$$\rho(\mu^H, \tau^N, h^{t-1}) = \begin{cases} 0 & \text{eğer } h^{t-1} = \hat{h}^{t-1} \text{ ve } \tau^N \geq \tau^S \\ 1 & \text{eğer } h^{t-1} \neq \hat{h}^{t-1} \text{ veya } \tau^N < \tau^S \end{cases}$$

Bu durumda, daha önce olduğu gibi, stratejiler bir oyuncunun denge yolu dışında dahi nasıl oynayacağını belirler, bu da şimdi o ana kadarki tüm olası tarihçelerin dahil edilmesi demektir. Özellikle, burada $\hat{h}^{t-1}$ denge yolunu simgeler. O halde, oyun bu yolda olduğu sürece seçkinler her iki durumda da τ^S'yi belirlerler ve vatandaşlar hiçbir zaman ayaklanmazlar. Ancak, eğer seçkinler vergi oranını τ^S'den daha az olarak belirlerlerse, tarih boyunca hareket edeceğiz demektir $h^{t-1} \neq \hat{h}^{t-1}$ ve stratejiler durum ilk kez $\mu_t = \mu^H$ olduğunda vatandaşların devrim yükü altına gireceğini söyler. Böylesi bir durumda vatandaşların devrim yükü altına girmelerinin inandırıcı olduğunu nasıl bilebiliriz? Bu seçkinlerin, $\hat{h}^{t-1}$'den farklı bir tarihsel süreç neticesinde vergi oranlarını belirleme durumunda kalırlarsa, bunu sıfıra doğru indireceklerini vurgulayan (5.45)'ten kaynaklanır. Böylece, yoksul belirlenmiş olan davranıştan sapılmasını takiben, eğer devrim yükü altına girmezse o noktadan itibaren oyunda hiçbir zaman yeniden dağıtım alamayacağını bilir. O halde, devrim baskısı $\theta > \mu$ kaldığı sürece, seçkinlerin vazgeçmesini takiben devrim yükü altına girmek optimaldir.

Sonuç olarak, $\mu \in [\mu^{**}, \bar{\mu}^S)$ olduğunda, devrim önlenebilir, ancak mükemmel vergide yeknesaklık artık mümkün değildir. Bu durumda, seçkinler için en iyi altoyun mükemmel dengesi $[\hat{\tau}^L, \hat{\tau}^H]$ vergi vektörüdür, bu da (5.36)'ya çözümdür ve aşağıdaki denklemi karşılar:

$$\hat{\tau}^L(\theta-\delta)+\delta C\left(\hat{\tau}^L\right)=\frac{\beta q}{(1-\beta q)}\left[\frac{\theta}{1-\beta(1-q)}-\left(\hat{\tau}^H(\theta-\delta)+\delta C(\hat{\tau}^H)\right)\right] \tag{5.46}$$

ve:

$$\begin{aligned}\mu=\theta&-\beta(1-q)\left(\hat{\tau}^L(\theta-\delta)-(1-\delta)C(\hat{\tau}^L)\right)\\&-(1-\beta(1-q))\left(\hat{\tau}^H(\theta-\delta)-(1-\delta)C(\hat{\tau}^H)\right)\end{aligned} \tag{5.47}$$

ve ilgili altoyun mükemmel stratejileri aşağıdaki gibidir:

$$\tau^N(\mu^L, h^{t-1})=\begin{cases}\hat{\tau}^L \text{ eğer } h^{t-1}=\hat{h}^{t-1}\\ 0 \quad \text{eğer } h^{t-1}\neq\hat{h}^{t-1}\end{cases}, \tau^N(\mu^H, h^{t-1})=\begin{cases}\hat{\tau}^H \text{ eğer } h^{t-1}=\hat{h}^{t-1}\\ 0 \quad \text{eğer } h^{t-1}\neq\hat{h}^{t-1}\end{cases}$$

$\rho(\mu^L, \cdot, h^{t-1})=0$, ve:

$$\rho(\mu^H, \tau^N, h^{t-1})=\begin{cases}0 & h^{t-1}=\hat{h}^{t-1} \text{ ve } \tau^N\geq\hat{\tau}^H\\ 1 & h^{t-1}\neq\hat{h}^{t-1} \text{ veya } \tau^N<\hat{\tau}^H\end{cases}$$

Bu tartışmayı özetlemek gerekirse, elimizde aşağıdakiler vardır:

Önerme 5.5: *$\theta > \mu$ olsun. μ^{**} ve $\bar{\mu}^S > \mu^{**}$ (5.40) ve (5.44)'de verili olsun. O zaman, seçkinlerin bakış açısından onlar için en iyi olan altoyun mükemmel dengesi, $\{\hat{\sigma}^r, \hat{\sigma}^p\}$, $G^\infty(\beta)$oyunu için şöyledir:*

(1) Eğer $\mu < \mu^{**}$ ise, o halde $\mu_t \in \{\mu^L, \mu^H\}$ ve herhangi bir h^{t-1} için $\tau^N(\mu_t, h^{t-1}) = 0$'dır; ve her $h^{t-1} \in \mathcal{H}^{t-1}$ için $\rho(\mu^L, \cdot, h^{t-1}) = 0$ ve $\rho(\mu^H, \cdot, h^{t-1}) = 1$'dir.

(2) Eğer $\mu \geq \bar{\mu}^S$ ise, $\mu_t \in \{\mu^L, \mu^H\}$ ve $h^{t-1} = \hat{h}^{t-1}$ için; (5.42)'deki verilen τ^S için $\tau^N(\mu_t, h^{t-1}) = \tau^S$; $\mu_t \in \{\mu^L, \mu^H\}$ ve $h^{t-1} \neq \hat{h}^{t-1}$ için $\tau^N(\mu_t, h^{t-1}) = 0$, $\rho(\mu^L, \tau^N, h^{t-1}) = 0$; $h^{t-1} = \hat{h}^{t-1}$ ve $\tau^N \geq \tau^S$ için $\rho(\mu^H, \tau^N, h^{t-1}) = 0$; ve herhangi bir $h^{t-1} \neq \hat{h}^{t-1}$ ya da ve $\tau^N < \tau^S$ için $\rho(\mu^H, \tau^L, h^{t-1}) = 1$'dir.

(3) Eğer $\mu \in [\mu^{**}, \bar{\mu}^S)$ ise, o halde (5.46) ve (5.47)'de verilen $\hat{\tau}^L$ ve $\hat{\tau}^H$'ye göre $h^{t-1} = \hat{h}^{t-1}$ için $\tau^N(\mu^L, h^{t-1}) = \hat{\tau}^L$ ve $\tau^L(\mu^H, h^{t-1}) = \hat{\tau}^H$; $\mu_t \in \{\mu^L, \mu^H\}$ ve $h^{t-1} \neq \hat{h}^{t-1}$ için $\tau^N(\mu_t, h^{t-1}) = 0$; $\rho(\mu^L, \cdot, h^{t-1}) = 0$; eğer $h^{t-1} = \hat{h}^{t-1}$ ve $\tau^N \geq \hat{\tau}^H$ ise $\rho(\mu^H, \tau^N, h^{t-1}) = 0$; ve eğer $h^{t-1} \neq \hat{h}^{t-1}$ ise veya $\tau^N < \hat{\tau}^H$ ise $\rho(\mu^H, \tau^N, h^{t-1}) = 1$'dir.

Önerme 5.5'ten çıkan önemli nokta, seçkinlerin devrimi önleyebilmesi için şimdi daha geniş bir parametre kümesinin var olmasıdır. Diğer bir deyişle, μ'nün yani $\mu^{**} \leq \mu < \mu^*$ olduğu toplumlarda, eğer biz seçkinlerin gelecekteki düşük tehdit dönemlerinde yeniden dağıtıma dair teşvik edici-uyumlu sözler vermelerine izin vermez isek denge devrimleri olacaktır, ancak bu devrimler söz konusu taahhütlere izin verildiğinde önlenebilir. Ayrıca, $\mu \geq \mu^*$olsa da seçkinler kendileri için yeknesak vergilerle teşvik-uyumlu sözleri kullanma olanağı ihtimali nedeniyle daha iyi bir sonuca erişebilirler.

Yine de, seçkinlerin güvenilir sözler vermek konusunda becerilerinin sınırlı olduğuna vurgu yapmak önemlidir. Sadece τ^L vergi oranındaki yeniden dağıtım sözleri ki $V^r(N, \mu^L, [\tau^L, \tau^H]) \geq V_d^r(N, \mu^L)$'ye karşılık gelir, teşvik edici-uyumludur. Bu şu anlama gelir, $\mu < \mu^{**}$olduğu toplumlarda Önerme 5.4'deki aynı hususlar geçerlidir ve güvenilir yeniden dağıtım vatandaşları demokratik olmayan düzende yaşamaya ikna etmek için yeterli değildir ve onlar alternatif rotaları tercih edeceklerdir. Burada, onlara açık olan tek seçenek devrimdir. Bölüm 6'da seçkinlerin, gelecekteki yeniden dağıtımı güvenilir kılmak için siyasal kurumlarda değişiklik önererek, onları devrim yükü altına girmeme konusunda nasıl ikna ettiklerini görüyoruz. Demokratikleşme vatandaşlara siyasal güç verir, böylece gelecekteki yeniden dağıtımın daha yüksek seviyeleri güvenilir kılınır.

8. Sonuç

Bu bölümde, demokrasidışı siyasete dair temel modelimizi geliştirdik ve siyasal taahhüdün temel unsurlarını gündeme getirdik, bu da bizim yaklaşımımızın büyük kısmını vurguluyor. Kolektif eylem ile devrim tehdidi karşısında demokrasidışı rejimin kendini, kamulaştırmadan korumak bağlamında nasıl tavizler vermek istediği konusu üzerinde çalıştık. Yine de, devrimci tehditler özünde geçici olduğundan taviz sözü yeterince inandırıcı olmayabilir. Devrim tehdidi dağıldığında, rejim bizim de bazı tarihi örneklerde değindiğimiz gibi verdiği sözlerden dönebilir. Eğer vatandaşlar demokrasidışı rejimin verdiği sözlerden geri döneceğini öngörürse rejim devrimle ortadan kaldırılabilir.

Bu fikirleri ilk önce statik kapsamlı biçim oyunu olarak örnekledik, burada biz rejim tarafından verilmiş olan sözün tutulacağına dair dışsal bir olasılığı gündeme getirdik. Bu model kullanışlı ve işlenebilir olsa da sözünden dönmenin dışsal olasılığının çok indirgenmiş bir biçimdir. Bu nedenle, ayrıca daha zengin dinamik bir model geliştirdik, bu modelde rejim bugün için sözler verebiliyor ancak gelecek için söz veremiyor. Dinamik modeldeki niteliksel sonuçların nasıl statik modeldekilere benzer olduğunu gösterdik.

Bununla birlikte, şimdiye kadar kabul ettiğimiz nedenler kısıtlayıcıdır: örneğin, söz konusu rejimin siyasal tavizler dışında, gelirin yeniden dağıtımı gibi kullanabileceği başka enstrümanlar yok mudur? Bunun yanıtı evettir ve Bölüm 6'da demokratikleşmenin seçkinlerce devrimi durdurmak için ortaya çıkardıkları inandırıcı bir taviz olduğu konusunu tartışıyoruz. Demokratikleşme ile seçkinler yurttaşların vergi oranını sadece bugün için değil yarın için de belirlemelerine izin veriyorlar. Ancak, orada bile bizim tartışmamız tamamlanmış olmuyor. Herhangi türden bir taviz vermek yerine seçkinler baskıyı devrimi önleyici bir araç olarak ya da demokratikleşme zorunluluğu olarak kullanabilirler. O halde, Bölüm 6'da biz ayrıca tavizler ile demokratikleşme ve baskı arasındaki etkileşim sorununu tartıştık. Bölüm 6 ayrıca bizim demokratikleşmeye yaklaşımımızın kavramsal temellerini tartışır- özellikle, kurumsal değişimlerin neden taahüt sorunlarının çözümüne yardımcı olabileceği konusuna vurgu yapar.

6. Demokratikleşme

1. Giriş

Bu bölümde, temel demokratikleşme modelimizi hem heveslendirdik hem de geliştirdik. Bireylerin farklı siyasal kurumlar üzerinden tercihleri vardır çünkü onlar bu kurumlara bağlı olarak siyasal aktörlerin farklı eylemler içinde bulunacaklarını öngörürler -böylece, elde farklı siyasetler ile sosyal seçimler bulunur. Bu anlamda, analizimiz bir önceki iki bölümdeki demokrasi ve demokrasidışı düzen modellemeleri üzerine inşa edilmiştir.

2. Siyasal Kurumların Rolü

Her şeyden önce neden kurumlar hakkında konuşmak durumundayız? Neden sadece seçkinlerin ve vatandaşların farklı siyasetler üzerinde tercihleri vardır ve onların arasındaki siyasal çatışmanın bir grubun ya da diğerinin lehine bir dizi politikalarla sonuçlanacağını söylemiyoruz? Bizim tartıştığımız sosyal grupların arasındaki çatışmadan fazlası olduğudur. Siyasetler üzerindeki çatışma statiktir, bugün ne olduğu ile ilgilidir. Rasyonel aktörler gelecekle de ilgilidirler. İşte tam burada siyasal kurumlar sürekliliği olan ve bunun sonucu olarak gelecekteki siyasal eylemler ile siyasal dengeler üzerinde etkisi vardır - devreye girer. O halde, siyasal kurumlar üzerine dinamik dizge içinde ciddiyetle düşünmeliyiz; bu güzergâhta demokrasinin önce ortaya çıkışını sonra da konsolidasyonunun teorisini geliştirebiliriz. Bunun önemi bağlamında, siyasal kurumların ne işe yaradığı kavramsallaştırılır.

Bizim üzerinde durduğumuz konu siyasal kurumların de jure siyasal gücün tahsisini düzenliyor olmaları. Siyasal güç, nasıl bir siyasetin uygulanması gerektiği konusunda çatışma olduğunda, belirli bir grubun (ya da bireyin) siyaset arenasındaki etkinliğinin ölçüsüdür. Eğer seçkinler zengin olanlarsa ve daha güçlülerse, beklentimiz düşük vergiler, düşük yeniden dağıtım ve genel olarak yoksuldan çok zenginin yanında olan politikalardır. Bu nedenle siyasal güç, çatışan tercihlerin toplamına dair her tartışmada içkindir. Demokrasinin çeşitli modelleri o tercileri farklı olarak toplar ve bu nedenle, Bölüm 4'te de tartışıldığı gibi onlar doğal olarak farklı miktarlardaki siyasal gücü farklı gruplar arasında bölüştürürler. Yine de bizim yaklaşımımızın kritik noktası tipik olarak

demokratik düzende demokratik olmayan düzene oranla vatandaşların çoğunun daha fazla siyasal gücünün olmasıdır.

İleriye dönük rasyonel ekonomik aktörler yalnızca bugünün ekonomik dağılım ve politikalarıyla değil, gelecekteki ekonomik tahsis ve politikalarla da ilgilidirler. O halde, siyasal güç değerlidir ve tüm gruplar bir biçimiyle gelecekte kendileri için daha büyük siyasal güç sağlamak isterler. Siyasal kurumlar de jure siyasal gücün gelecekteki dağılımına sürekli olmaları bakımından etki edebilirler. Bizim kurumlara yaklaşımımız, bazen geri çevrilmesi zor olsa da siyasetlerin kurumlara göre daha kolay geri çevrilebildiği varsayımına dayanır. O halde demokratikleşme vatandaşların sadece bugün daha güçlü olmasına imkân vermez aynı zamanda alternatif bir rejim olan demokrasidışı düzene göre gelecekte de güçlü olmalarını sağlar. Bundan dolayı, demokratikleşme bir anlamda siyasal gücün vatandaşların çoğuna transferinin bir yoludur. Eğer vatandaşlar bugün demokrasiyi güvence altına alırlarsa yarın için de jure siyasal güçlerini artıracaklardır çünkü demokrasi hayatta kaldığı sürece ekonomik ve sosyal politikaların belirlenmesinde daha fazla sözleri olacaktır.

Vatandaşlar toplumun demokratikleşeceğinden nasıl emin olabilirler? Bundan ancak yeterli siyasal güce sahiplerse emin olabilirler. Açıkça demokrasidışı düzenlerle başlarsak, vatandaşların oy hakkı yoktur ya da en azından onların tercihlerinin pek bir önemi yoktur. Öyleyse nasıl siyasal güç sahibi olabilirler? Yanıtı, siyasal güç sadece biçimsel kurallarla elde edilmez, onu ayrıca de facto siyasal güç biçiminde de görebiliriz. Vatandaşlar, demokratik olmayan düzende siyasal güce sahip olabilirler, bunun koşulu gerçek bir devrim tehdidi ya da de jure siyasal gücü elinde bulunduran seçkinlerin ekonomik ve sosyal çıkarlarına zarar verecek belirgin bir sosyal huzursuzluk yaratmaktır. Bu kitap boyunca, siyasal gücü tartıştığımızda, bu hem siyasal kurumlardan gelen gücün dahil edildiği hem de vatandaşların sisteme meydan okuması veya seçkinlerin darbe girişimlerinin -bu, gücü elde etmenin de facto yollarıdır- tartışıldığı anlamına gelir. Diğer bir deyişle, bizim hedeflerimiz doğrultusunda, siyasal güç bir sosyal grubu kendi tercih ettiği de jure veya de facto politikalara yaklaşmasına olanak sağlayandır.

Ancak hikayemiz henüz tamamlanmadı. Şimdiye kadar, tartışmalarımız aşağıdaki diyagramla özetlenebilir:

$$\text{Siyasal Güç}_t \Longrightarrow \text{Siyasal Kurumlar}_t \Longrightarrow \text{Siyasal Kurumlar}_{t+1} \Longrightarrow \text{De jure Siyasal Güç}_{t+1}$$

Bugün siyasal gücü elinde bulunduran gruplar onların lehine olan siyasal kurumları ortaya koyabilir veya diğerlerini ortaya koymaları için zorlayabilir. Bu siyasal kurumlar devamlılığını sürdürür ve gelecekteki siyasal gücün tahsisini düzenler. Bu nedenle, demokratikleşme vatandaşların gelecekteki siyasal güçlerini artırmalarına olanak tanır. Peki vatandaşlar, neden gelecekteki siyasal

güçlerini pekiştirmek için siyasal kurumlara gereksinim duyarlar? Her şeyden önce bugün siyasal güçleri vardır.

Bizim teorimizde, siyasal kurumlar, bugün daha fazla siyasal gücü olanın yarın bu güce sahip olacak olanın genelde farklı olması anlamında de facto siyasal güç geçici olduğunda kullanışlıdır. Bu geçici doğa, sistemdeki çeşitli ekonomik, sosyal ve siyasal şokların sonucu olarak oluşabilir. Elbette, Bölüm 5'te kolektif-eylem sorunu üzerine ampirik literatürün belirttiği gibi sorun çözülebilir olsa bile, böylesi çözümlerin geçici olduğu üzerinde durmuştuk. Gerçek şu ki, grubun kolektif-eylem sorununu bugün için çözmüş olması yarın da çözmeyi başarabileceği anlamına gelmez. Bugün siyasal istikrarsızlık yaratan durgunluk olabilir, bu da siyasal sonuçlara etki etmek, de facto'yu kullanmak isteyen gruba avantaj sağlayabilir, ancak durgunluk çoğunlukla geçicidir, yarın bir patlama da gerçekleşebilir.

Şimdi vatandaşların de facto siyasal güce sahip olduklarını düşünelim, ancak yarın için aynı siyasal güce sahip olamayacaklarını biliyorlar. Bu durumda, siyasal güçlerini sabitlemek için bir dizi kurum talebinde bulunabilirler. Bu tam olarak demokratik durumların yapabileceği bir şeydir. Vatandaşların siyasal kriz veya savaşın sonu gibi olağandışı bir olaydan kaynaklanan de facto güçleri kurumsallaşır ve sadece seçkinlerin değil tüm vatandaşların katılımıyla nispeten özgür ve eşitlikçi oylama yoluyla gelecekteki siyasal güce dönüşür.

Argümanımızda son bir adım daha var. Demokratikleşme demokrasidışı düzenden demokrasiye geçiştir ve demokrasidışı düzende kararları seçkinler alırlar. O halde, demokratikleşme seçkinlerin "imtiyazı genişletme" kararı ile gerçekleşir ve toplumun geniş kesimlerini karar alma mekanizmasına dahil eder. Bu sadece teorik bir ifade değildir. Giriş ve Bölüm 2'deki tartışmalar gösterdi ki, 19. yüzyıl Avrupa'sında ve hem 19. yüzyıl hem de 20. yüzyıl Amerikası'nda demokrasiye yönelik belli başlı hareketlerin neredeyse tamamı mevcut siyasal sistemin toplumun daha önce dışlanmış segmentlerine verilen imtiyazın uzantılarıydı.

Onlar neden bunu yapsın ki? Bunun yanıtı vatandaşların demokrasidışı düzenlerdeki geçici siyasi de facto güçlerinin, devrim veya ciddi sosyal huzursuzluk gibi sistem için maliyetli olacak eylemler yapabilmelerinden gelmektedir. Seçkinler bunu önlemek isteyecekler ve gerekirse bunun için tavizlerde bulunmaya razı olacaklardır. Ancak, vatandaşlar sadece bugüne ait tahsisler ve siyasetlere değil geleceğe yönelik olanlara da ilgi gösterirler. Dolayısıyla, olağan koşullarda, seçkinler güncel tavizler kadar geleceğe yönelik vaatlerde de bulunmak zorundadırlar. Ancak, devrim tehdidi azaldığında -de facto siyasal gücün kritik geçici doğası!- bu sözlerden dönülebilir. Sonuç olarak seçkinler güven verici sözler vermek isterler. Bu kurumların taahhüt değerinin konuyla ilgili olduğu yerdir. Demokratikleşme, siyasal gücün vatandaşlarının çoğuna inandırıcı bir biçimde ulaşmasını sağlar, bu da seçkinlerin sözlerinin onurlandırılacağı ihtimalini artırır. Demokratikleşme, seçkinlerin gelecekteki politikalar konusunda inandırıcı sözler vermeye karar verdiklerinde

ortaya çıkar ve bunu da siyasal gücün (kendilerine ait olan kısmından) de jure kısmından feragat ederek yaparlar.

Diyagram teorimizde şöyle özetlenebilir:

Vatandaşların devrim tehdidi veya sosyal huzursuzluktan gelen geçici siyasal güçleri	$\Longrightarrow$	seçkinlerin gelecekteki politikaları taahhüt gereksinimi	$\Longrightarrow$	demokrasinin gelişi	$\Longrightarrow$	gelecekte vatandaşlara daha fazla siyasal güç

3. Siyasal Kurumlar Üzerine Tercihler

Bu bölümde, özellikle demokraside demokrasidışına karşı siyasal kurumlar üzerinden yaşanan temel çatışmayı göstereceğiz. Bu amaçla, Bölüm 4'te tartışılan temel iki sınıf modeline geri dönelim. Toplam popülasyon 1'de normalleştirilmiş olsun, $1 - \delta > 1/2$ olan oyuncuların bir kısmı y^p'lik yoksul gelire sahip olsunlar ve kalan kısım da $y^r > y^p$'lık gelir kadar zengin olsun. Zenginler seçkinler ve yoksullar da vatandaşlardır. Ortalama gelir $\bar{y}$ ile gösteriliyor ve daha önce olduğu gibi θ notasyonunu eşitsizliğin parametresi olarak kullanıyoruz. Yoksul vatandaşların ve zengin seçkinlerin gelirleri (4.7) ile verilidir ve yoksul vatandaşın tercih ettiği vergi oranı (4.11)'i karşılar.

Biz ayrıca Bölüm 4'te anlatılan dolaylı fayda için notasyonu kullanıyoruz: $V(y^i|\tau)$, siyasetin τ ile verili olduğu durumda y^i düzeyinde gelire sahip bir oyuncunun faydasını gösterir. Şimdi, $V^p(D) \equiv V(y^p|\tau^p)$ yoksul oyuncunun vergi oranı τ^p'ye eşit olduğunda dolaylı faydasını tanımlar. Eşdeğer olarak, demokraside, tüm vatandaşlar aynı politik tercihlere sahiptir ve τ^p için oy kullanırlar, bu nedenle demokrasideki denge vergi oranı τ^p'dir. O halde, $V(y^p|\tau^p)$ de demokraside vatandaşın dolaylı faydasıdır, $V^p(D)$ (D demokrasi anlamındadır). Benzer şekilde, $V^r(D) \equiv V(y^r|\tau^p)$ demokraside seçkinin dolaylı faydasıdır. Demokrasidışı düzende, seçkinin en çok tercih ettiği vergi oranı, $\tau^r = 0$ olarak sonuçlanacaktır; o halde, $V^p(N) \equiv V(y^p|\tau^r)$ demokrasidışı düzende vatandaşın dolaylı faydasıdır (N demokrasidışı düzen olarak geçer), burada denge vergi oranı olan $\tau^r = 0$'dır. Sonuç olarak, $V^r(N) \equiv V(y^r|\tau^r)$ demokrasidışı düzende seçkin oyuncunun dolaylı faydasıdır.

Elimizde şu var:

$$V^p(D) > V^p(N) \quad \text{sırasında} \quad V^r(D) < V^r(N) \tag{6.1}$$

Diğer bir deyişle, vatandaşlar demokratik düzende daha yüksek fayda ve daha fazla gelir sahibi olurlar, oysa demokrasidışı düzende seçkinlerin sahip olduğu gelir daha fazladır. Bu tespitte hemen öne çıkan olası sonuç siyasal kurumlar üzerine olan *çatışmanın* varlığıdır- bu aslında toplumun demokratik mi

yoksa demokrasidışı düzende mi olacağına dair bir çatışmadır. Demokraside vatandaşlar nispeten daha yüksek fayda elde ederler, demokrasidışı düzende ise seçkinlerin faydası daha yüksektir.

4. Siyasal Güç ve Kurumlar

4.1 Politikalara Karşı Kurumlar

Kurumlar ve politikalar arasında ne fark vardır? Hem siyaset biliminde hem de diğer sosyal bilimlerde, kurumlar ile politikaların farklı konular olduğuna dair örtük bir anlayış vardır. Söz gelimi, çok az insan vergi politikasının "kurum" olduğunu düşünür, öte yandan orada bir kurumun olup olmadığı ya da toplumun demokratikliğinin genellikle kurumlarla ilişkilendirildiği görülür. Öyleyse fark nedir?

Nobel Ödüllü ekonomi tarihçisi Douglass North kurumları "toplumdaki oyunun kuralları veya daha biçimsel olarak... insan etkileşimini şekillendiren insancıl tasarımsal sınırlamalar" (1990, s. 3) olarak tanımlıyor. Kurumlara dair bu tanım, yaygın bir dizi kurum, ekonomik kararları öne çıkaran çok çeşitli sosyal ve politik görüşleri kuşatmasında, ekonomik ve sosyal faaliyetin örgütlenme biçimi düşünüldüğünde yararlıdır. Ancak bizim hedeflerimiz doğrultusunda çok da geniş bir tanım olabilir. Bizim için politikalar ile kurumlar arasındaki temel ayrım onların "sürekliliki eri" ve kurumların siyasal gücün gelecekteki tahsisini etkileme yetileridir. Politikalardan dönülmesi çok daha kolaydır, oysa kurumlar daha kalıcıdır. Dahası, kurumlar, çeşitli grupların siyasal tercihlerinin nasıl sosyal tercihlerde toplandığını belirler. O halde, bugün bir dizi kurumun ortaya çıkması farklı sosyal grupların yalnız bugün değil yarın da nasıl güçlü olacakları durumunda etkilidir.

Kurumların sürekliliği ve gelecekte gücün tahsisini etkileme konusundaki yetenekleri onları bir taahüt aygıtı olarak değerli kılar. Siyasetteki taahhüt sorununun Bölüm 5'te tartışıldığını hatırlayalım, gündeme gelmesinin nedeni iktidarda olan grubun, seçkinlerin, gelecek için sözler vermeleri ancak daha sonra bu sözlerin arkasında durma kaygılarının olmamasıydı. Onlar ya sözlerinden dönüp farklı bir dizi eyleme yönelmiş ya da farklı politikaları tercih etmişlerdi. Bu konuya taahhüt sorunu bağlamında değiniyoruz çünkü iktidardaki güç belli politikalara dair inandırıcı sözler veremez. Taahhüt sorunu, siyasal gücün gelecekte belirli bir grubun elinde olacağı olgusuyla yakından ilintilidir. Bu açıklama ayrıca kurumların taahhüt aygıtı olarak da kullanışlı olabileceğini ortaya koyar çünkü onlar gücün gelecekteki tahsisini de etkilemektedirler. Basitçe ifade etmek gerekirse, eğer belirli bir grup bir dizi eyleme taahhütte bulunmak istiyorsa, bu eylem dizisinin uygulandığını görmek için bir siyasal partiye daha fazla güç vermek yerine bu sözü inandırıcı kılmak için en iyi yol nedir? Bir başka deyişle, taahhüt sorunu ortaya çıkar çünkü siyasal gücü elinde bulunduranlar ile taahhüdü verilen sözlerden yarar sağlayacaklar arasında bir

"ayrışma" vardır. Siyasal gücü elinde bulunduranların kimliğini değiştirin, sözler güvenilir duruma gelir.

Biz, kurumların taahhüt değerine vurgu yapan ilk kişiler değiliz. Bu tema pek çok çalışmada yer aldıysa da ve pek çok diğerinde de örtülü olarak yazıldıysa da (örn., yapı-indüklü denge literatürü, bkz. Shepsle 1979; Romer ve Rosenthal 1978; ve Shepsle ve Weingast 1984), muhtemelen, en açık şekliyle North ve Weingast'ın (1989) taslak çalışmasıyla ilintilidir. Onların argümanı, Britanya'da, 1688'deki Muhteşem Devrim'in ardından, anayasal rejimin kuruluşu Krallığın borcunu ödeyemeyeceği taahhüdünü getirmiş, böylece borçlanma kapasitesi artırılmıştır. Bu, finansal kurumlarda köklü değişimlere neden olmuş ve Sanayi Devrimi'nin ön şartlarından bir kısmı da karşılanmış oluyordu.

Bu kurumsal değişim pratikte neye denk düşüyor? Bu taahhüdü nasıl yerine getiriyor? Bu sorular üzerine düşünmek, bu özel bağlam içinde kurumların rolünü netleştiriyor ve daha genel olarak bizim siyasal kurumlar ve demokrasi konusuna bakışımızda onların rolünü öne çıkarıyor. İlk önemli özellik kurumların sürekliliğinin olmasıdır. Muhteşem Devrim'in ardından, hükümdar, Parlamentonun onayı olmadan, keyfi olarak, borçları manipüle edebildiği günlere dönemezdi. Muhteşem Devrim, düzenli parlamentoları ortaya çıkardı (önceleri onlar kral tarafından toplantıya "çağrılırdı") ve Parlamentoya mali konular hususunda kontrol yetkisi verdi. Kurumların bu özelliğidir ki borçların geri ödeneceğine dair inandırıcı sözler verdirir.

North ile Weingast'ın açıklaması zorlayıcıdır ve Avrupa kurumsal tarihinin değişimine yol açan en temel örnekteki bir takım temel konuların en uygun tanımını yapar. Neden kurumların geri ödemelerini inandırıcı kılarlar? Eğer Parlamento meşru kral II. James'i yönetimden edecek kadar güçlü ise neden kralın gelecekteki borçlara dair sözünden dönmemesi için kurumlarda değişikliğe gereksinim duydu? Yanıtın tam bir araştırmasına girmek bizi siyasal güce ve siyasal güç ile kurumların arasındaki ilişkiye götürür. II. James'i tahtından eden Parlamento, de facto siyasal gücünü kullandı ve Hollanda yardım için ordusunu gönderdi. Ancak bu durum geçiciydi, Parlamento'nun her talebinde Hollanda ordusunu gönderecek değildi (hemen ekleyelim, Fransızlarla savaşmakla meşguldüler). Yani, Parlamento, İngiltere'deki siyasal kurumları, geçici olan de facto gücünü sabitlemek için değiştirdi. Yeni kurumlar de jure siyasal gücü Parlamento ile bölüştürdüler- tamamen olmasa da öncekine göre daha fazla olacak şekilde. Dahası, gücün bu yeni tahsisi kralın borcu ile ilgili yükümlülüğü yerine getirmeme gibi bir seçeneği ortadan kaldırdı çünkü borcun çoğunluğu Parlamento tarafından tutuluyordu bu da borcun ödenmesini sağlama görevini Parlamentoya veriyordu (Stasavage 2003).

Benzer konular bizim demokratikleşme teorimizde de önemli olacaktır: seçkinler haklarından mahrum edilenlerin devrim yapmasını önlemek için demokratikleşmeye zorlanacaktır. Demokrasi bir kez kurulduğunda, politik arenada uzun ömürlü değişikliklere neden olacaktır ve bu değişiklikler gücü ve

gelecekte arzu ettikleri politikaları vatandaşlara vermek doğrultusunda yeterince güvenilir olan taahhütleri yürürlüğe koyacaktır.

4.2 Kurumlar ve Taahhüt

Bizim North ile Weingast (1989) tartışmamız temel soruyu gündeme getirdi: Her şeyden önce neden kurumlar taahhüt eder? Modelimizde, bunun nedeni şudur: de jure siyasal kurumlar kimin ne zaman hangi eylemlerde bulunacağını belirler. Örneğin, demokraside, politikalar çoğunluk oyu ile belirlenir, yani bu şu demektir; eğer seçkinlerin vatandaşlara meydan okuyacakları de facto siyasal güçleri yoksa vatandaşlar istediklerini alabilirler. Demokrasi oluşturulduğunda vatandaşlar kurumların onlara de jure siyasal güç vereceğinin ayırdına varırlar, bu da çoğunluk yanlısı politikaların taahhüdü olarak kendini gösterir, gelecekte de facto siyasal güçleri olmayacak olsa bile bunun böyle olma durumu değişmez.

Dahası, demokrasi bir kez oluşturulduğunda onu değiştirmenin neden maliyetli olacağı konusunda doğal sebepler vardır -en açık haliyle gruplar bir dizi kuruma yatırım yapmışlardır (Brainard ve Verdier 1997; Coate ve Morris 1999; Acemoglu ve Robinson 2001). Bir örnek verilirse, 1867'de İngiltere'de İkinci Reform Hareketi'nden hemen sonra Muhafazakâr ve Liberal Demokrat Partiler kendilerini kitle partileri olma yönünde örgütlemeye başlamıştı ve ulusal örgütlenmeler olarak rekabet etmesi gereken kurumları oluşturmuşlardı. Muhafazakâr ve liberal kulüpler ile ülke çapına yayılan yeni kitlesel seçmeni harekete geçirmek için örgütlenmeler ağı oluşturdular. Bunlar demokrasinin işlemediği durumlarda değerleri yok edilecek olan özel yatırımlardır. Bu unsur demokrasiyi kalıcı kılar çünkü bu durumda vatandaşlar daha önce sahip oldukları hakları daha büyük bir şevk ile korurlar. Dahası, demokrasiye has bu örgütlenmelerin oluşturulması, bir kez oluşturulduktan sonra kolektif-eylem sorununun çözümünde de olumlu katkı sağlar. Bunlar demokrasinin bir kez oluşturulduktan sonra neden geri döndürülmesinin zor (hatta imkânsız) olduğuna dair temel nedenlerdir ve demokrasinin neden bir dizi kurum olarak taahhüt gücü olduğunu da açıklar.

4.3 Siyasal güç

Şu ana kadar yapılan tartışmalar gösterdi ki siyasal iktidarın farklı yönleri vardır. Açıkçası, siyasal kurumlar, siyasal gücü, cumhurbaşkanlığı ya da yasama organını kontrol edenlere armağan eder. Örneğin, Birleşik Devletler Anayasası önermek ve yasa yapmak arasında bölüştürür yani seçimde başarı gösteren gruplara kendi istedikleri gibi siyaset yapma gücünü verir. Yine de, bundan daha fazla siyasal gücün olacağı da açıktır. Venezuela'daki durumu düşünün. Hugo Chavez, 1998'de ezici çoğunlukla Cumhurbaşkanı seçildi ve 1999'da anayasasının yeniden yazım sürecini yakından kontrol etme imkânına sahipti bu da sahip olduğu gücü büyük ölçüde artırdı. Chavez, bu nedenle, oldukça

fazla de jure siyasal güce sahipti. Ancak diğer gruplar ki bunlar cumhurbaşkanlığını kontrol edemiyor ya da anayasanın yeniden yazımı konusunda etkileri olamıyordu, bunların da belirgin bir de facto siyasal gücü vardı. Chavez'in tercih ettiği politikalara karşı çıkan güçler -örneğin, devlete ait petrol şirketi yöneticileri- ekonomiyi dize getirecek grevler düzenleyebilirdi, nitekim Aralık 2002'den sonra iki ay bunu yaptılar. Siyasi rakipler, böylesi politikalara etki edecek de jure siyasal güçleri olmasa da rejimin politikalarını değiştirmesini talep eden sokak gösterileri örgütleyebilirlerdi. Böylesi ekonomik kararlar ile kolektif eylemler rejim için maliyetli olur.

Yine de, rejime kafa tutan böylesi bir güç doğası gereği geçicidir. Grevdeki petrol işçileri ekonomiye ağır maliyetler yüklese de ve tabii rejimi hırpalasa da onlar eş zamanlı olarak kendileri ve ailelerini de hırpaladılar. Grevler zorunluluktan geçici olmalıdır. Dahası, grevlerin örgütlenmesi ve kalıcı olması zordur ve onların gücü, dünya petrol fiyatı gibi, zaman içinde değişkenlik gösteren başka faktörlere bağlıdır. Venezuela'daki petrol işçilerinin gücü jeopolitik faktörlerle de alakalıdır ve Birleşik Devletler'in petrol gereksiniminin yüzde 15'ini Venezuela'dan karşılıyor olması da önemlidir. Bu, ABD yönetiminin, petrol akışının sürmesi için Venezuela'nın politikalarına müdahalesine yol açıyor. Ancak, böylesi müdahalelerin doğası ABD yönetiminin karakteri ile yakından ilgilidir, ki bu da zaman içinde değişir bu da yine de facto gücü geçici kılar.

Grev ya da gösteri tehdidinin sürekli olduğu konusu tartışılabilir ki Chavez'i politikalarını değiştirmek konusunda ikna etmeye yeterli olurdu. Ancak, şu da açıktır ki Chavez, bu tehditler grevler ve gösterilerde dillendirilene kadar hiçbir tavizde bulunmadı. Genellikle tehdit içeren grevleri örgütlemenin inandırıcı olup olmadığı açık değildir çünkü pek çok insanın eyleminin kontrol edilebilmesi zorunluluğu ve rejimin grev kırıcı eylemleri organize edebilmesi de bir gerçektir. Bir grev ya da gösterinin ortaya çıkması onun gelecekte de kolaylıkla örgütlenebileceği anlamına gelmez. Bu faktörler Chavez karşıtlarının siyasal tavizle neden uyumlu olmadıklarının göstergesidir, nedeni ise onların bu olanların tersine çevrilebilir olduğunu öngörmesidir. Bu güçler sadece başkanın yerinden edilmesi ile memnun olacaklardır ve böylece de jure gücün tahsisi de el değiştirmiş olur.

Demokratikleşme bağlamında, geçici şoklar ile siyasal iktidardaki değişiklik arasındaki en iyi örneklerden birini Therborn (1977) işaret etmiştir, kendisi pek çok demokratikleşme hareketinin savaşı takiben ortaya çıktığını gözlemlemiştir. Bu teorimizle de uyumludur çünkü savaş, vatandaşlar, ki silahlı kuvvetler onlardan oluşmaktadır, terhis edilene kadar geçici de olsa önemli bir güce sahiptir. Bu tehdit, Birinci Dünya Savaşı sonrası Almanya gibi demokratikleşen ülkelerde açıkça görülmüştür.

O halde de facto siyasal güce dair önemli bir nokta onun ille de "sabit" olması gerekmediğidir -yani grubun siyasal gücü zaman içinde ekonomik ve

siyasal şoklar nedeniyle değişir. Daha önce bizim basit diktatörlük modelimizde geçici siyasal güce örnek teşkil eden bir vaka üzerinde durmuştuk. İlginçtir ki de facto siyasal gücün geçici doğası otoriter rejimlerde muhalefetin kolektif eylemini tarif eden O'Donnell ve Schmitter'ın (1986) geçişler literatüründe aşağıda belirtildiği gibi açıkça görülmüştür:

> *...bu dalga eninde sonunda zirveye ulaşır... Belirli bir normalleşme bir zaman sonra yeniden tesis edilir ki bazı gruplar ile bireyler yeniden depolitize oldular, kaynakların tükenmesi veya hayal kırıklığı ile diğerleri de radikalleştiler... Yine de diğerleri sadece basit olarak sürekli hareket halinde olmaktan ve özel hayatlarına saldırıdan yorulmuş olabilirler.* (s. 26)

5. Demokratikleşmenin Durağan Modeli

Biz şimdi demokratikleşme yaklaşımımızın tüm temel unsurlarını karakterize eden bir model inşa ediyoruz. Siyasal çatışma ve kurumların taahhüt rolü de dahil bu yaklaşım, devrim tehdidinden gelen hak mahrumiyetini geçici siyasal güç çerçevesinde değerlendiriyor. Belli koşullar altında, seçkinler, devrim tehdidi karşısında gelecekte gerçekleşecek vatandaş yanlısı politikalar çerçevesinde inandırıcı bir taahhüt olarak demokratikleşme yönünde teşvik edilir. Bu bölümde, şunu varsayarak sürdürüyoruz, bir kez demokrasi oluşturulduğunda artık demokrasi konsolide edilmiştir. Bir sonraki bölümde yer alan demokrasiye karşı darbeler çalışmasına riayet ediyoruz.

İki grup var, zengin ile yoksul δ ile $1 - \delta$ fraksiyonlu gruplar. Seçkinler zengin, vatandaşlar da yoksuldur, Bölüm 9'da analizin sonuçlarının alternatif siyasal kimlik yapılarına göre güçlü olduğunu gösterdik. Bireysel tercihler vergilendirme sonrası gelirler üzerinden tanımlanmıştır, aşağıdaki denklem bunu verir:

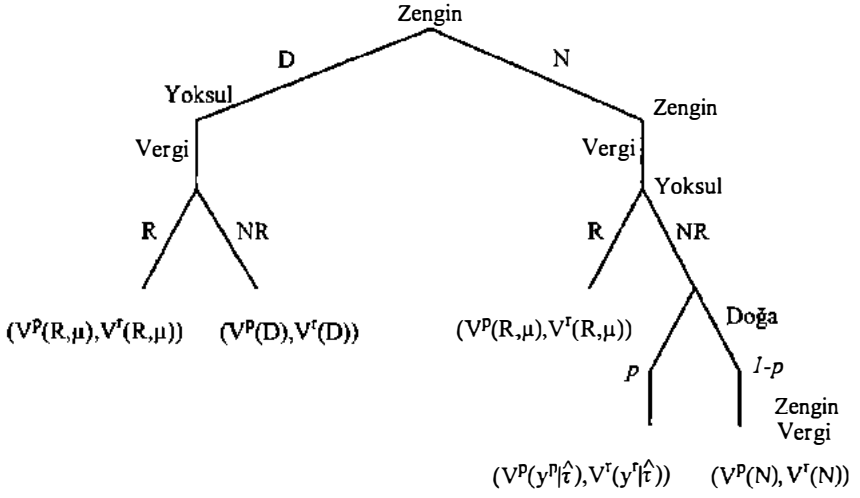
$$\hat{y}^i = (1 - \tau)\, y^i + (\tau - C(\tau))\, \bar{y}$$

ve toplum, hükümet politikasının seçkinler tarafından belirlendiği demokrasidışı düzene başlar.

Şunu unutmayalım seçkinler rekabet içermeyen siyasal güce sahiplerse, sıfır vergi tercih eder ve gelirin yeniden dağıtımını tercih etmezler (yani $\tau^r = 0$). Tersinde, vatandaşlar için en çok tercih edilen vergi oranı $\tau^p > 0$ olur, bu da (4.11) ile verilidir. τ^p için karşılaştırmalı durağanlıklar de önemli bir rol oynar. Hatırlayalım, bir önceki tartışmamızda gruplararası eşitsizliğin daha da büyük seviyesi (yani θ'nın yüksek seviyesi) vatandaşların arzu ettiği vergi oranını artırır; bu nedenle $d\tau^p / d\theta > 0$'dır.

Şimdi, seçkinler ile vatandaşlar arasında gerçekleşen ve içindeki hareket dizilerinin Şekil 6.1'deki oyun ağacında gösterildiği genişlemiş biçim oyununun zamanlamasını özetleyelim. Oyun hakkında Şekil 5.3'te tanımlanan tartışmayı takip ederek, bir rejime karşı gelmenin ne denli çekici olduğunu belirleyen

şokun değerini tayin eden "doğa" tarafından şekillendirilen başlangıç seçeneğini kavrayabiliriz. Ancak, Bölüm 5'te de tartışıldığı gibi, statik modelde L durumunu bastırmanın hiçbir zararı yoktur, ağaçtan *bu* dalı koparak sadece demokrasidışı rejime meydan okunan duruma odaklanılabilir. Durum bu olduğunda, daha önce yaptığımız gibi ayrıca H gösterimini bastırırız. Bu nedenle, ağacın sol tarafında Şekil 6.1 Şekil 5.3'ten farklılaşır, L dalını takiben düşer.

Şekil 6.1. Demokratikleşme Oyunu.

Seçkinler siyasal güç konusunda önceliklidir ve vatandaşlardan önce hareket ederler. Onlar önce demokrasinin oluşturulup oluşturulmayacağına karar verirler, bu D adlı daldır ya da N dalıdır. Son bölümde olduğu gibi, demokrasidışı düzende seçkinlerin belirlediği vergi oranına τ^N dedik ve τ^D gösterimini medyan seçmenin demokraside belirlediği vergi oranı olarak kullanıyoruz. Eğer seçkinler D'yi seçerlerse, demokrasiyi kurmuş olur ve medyan seçmen, yoksul oyuncu, vergi oranını belirler. Eğer demokratikleşmezlerse o zaman vergi oranını seçkinler belirler. Bu siyaset tercihini takiben, vatandaşlar devrimi başlatıp başlatmama kararı verirler. Bölüm 5'teki tartışmanın ardından, devrimler onlara katılan bireylere özel avantajlar sağlarlar ve o halde kolektif-eylem sorunu yoktur. Eğer devrime girişilmişse ve vatandaşların $\xi^p \leq 1 - \delta$ sayısı kadarı yer almışsa o devrim her zaman başarılı olur. Devrim sonrasında, yoksul vatandaşlar seçkinlerin gelirlerini kamulaştırırlar. Ancak, devrim sırasında, ekonomideki $\mu > 0$ fraksiyonu kadar gelir tahrip edilir. μ'nün yüksek değeri devrimin nispeten maliyetli olduğunu ima eder.

Bölüm 5'teki analizde de olan bu varsayımlar, devrim sonrasında her bir vatandaşın elde edeceği kazancı gösterir:

$$V^P(R, \mu) = \frac{(1 - \mu)\bar{y}}{1 - \delta} \tag{6.2}$$

Seçkinler devrimde kamulaştırılır ve onların hiçbir şey almayacaklarını varsayıyoruz (yani $V^r(R,\mu) = 0$).

Yine söylüyoruz, eğer vatandaşlar devrim olduğunda seçkinlerin kendi ideal siyaseti, τ^r'de olduğundan daha fazlasını elde edeceklerse *devrim baskısı bağlayıcıdır*. O halde, devrim baskısı eğer $V^p(R,\mu) = (1-\mu)\,\bar{y}/(1-\delta) > y^p$ ise bağlayıcıdır veya eğer:

$$\theta > \mu \tag{6.3}$$

Bölüm 5'te olduğu gibi, büyük eşitsizlik (yani yüksek θ) devrim baskısını daha da bağlayıcı kılar. Ayrıca, doğal olarak, μ'nün düşük düzeyi (yani vatandaşlar için devrim sonrası daha fazla gelir) devrimi daha da çekici kılar ve devrim baskısı (6.3) yüksek olasılıkla bağlayıcıdır. Eğer vatandaşlar devrim yükü altına girerlerse, R dalı, o zaman oyun vatandaşların kazancı ile biter ve seçkinler $(V^p(R,\mu), V^r(R,\mu))$'yi alır.

Eğer demokrasi oluşturulmuşsa ve devrim yok ise, biz $(D, N\ R)$ dalı üzerindeyizdir. Bu durumda, oyun medyan oyuncunun tercih ettiği vergi oranının uygulanması ile biter. Bu durumda vatandaşlar ile seçkinler $(V^p(D), V^r(D))$ kazançlarına sahip olurlar, bu daha önce olduğu gibidir:

$$V^p(D) = V\left(y^p \mid \tau^D = \tau^p\right) = y^p + \tau^p(\bar{y} - y^p) - C(\tau^p)\bar{y} \quad \text{ve} \tag{6.4}$$

$$V^r(D) = V\left(y^r \mid \tau^D = \tau^p\right) = y^r + \tau^p(\bar{y} - y^r) - C(\tau^p)\bar{y}$$

Seçkinler için alternatif, demokratikleşmeyi seçmeme ve vergi oranını kendileri belirleme olabilir. Bu durumda, konu seçkinlerin belirli tavizlere dair güvenilir taahhütlerde bulunup bulunmayacaklarıdır. Biz yine bunu basit bir yolla modelliyoruz o da "devam oyunu"nu gündeme getirmekle oluyor yani $1 - p$ olasılıkla seçkinler vergi oranını yeniden belirleyebilir ancak p olasılığı ile bunu yapamazlar ve devrim kararından önce seçilen vergi oranı uygulanır. Bu da bizim, demokrasidışı düzendeki toplumda seçkinler gelecekte yüksek yeniden dağıtımın sözünü verebilirler ancak buna bağlı kalmak durumunda değillerdir -de facto siyasal gücün geçici doğasının can alıcı noktası burasıdır- düşüncesini modellememize olanak verir.

Bölüm 5'te de tartışıldığı gibi daha tatmin edici bir yaklaşım tekrar eden bir oyuna sahip olmaktır, bu oyunda seçkinler bugün için tercih ettikleri siyaseti sunabilir ancak bir kez devrim tehdidi geçtiğinde gelecekteki politikalara dair hiçbir söz veremezler. Bu tam olarak bizim Bölüm 7'de geliştirdiğimiz modeldir ve mevcut kurulumun benzer olduğunu göreceğiz ancak pek çok biçimde dinamik oyuna göre daha basittir. O halde, temel konuları vurgulamaya bu basit kurulum ile başlamayı tercih ediyoruz, daha tatmin edici bir çerçeveye sonra döneceğiz.

Devrimi engellemek için seçkinler vergi oranını $\tau^N = \hat{\tau}$ olarak belirleyebilirler, bu oran onların ideal vergi oranından farklı olur. Bu, seçkinler demokratikleşmediklerinde ve vergiyi yeniden belirleyemedikleri durumda etkin olacak olan vergi oranıdır. O halde, seçkinler $\hat{\tau}$ oranında yeniden dağıtım sözü verirlerse, vatandaşlar isyan etmemeyi tercih ederler ve doğa seçkinlerin vergiyi yeniden belirlemelerine izin vermez; oyun $V(y^p|\tau^N = \hat{\tau})$ ve $V(y^r|\tau^N = \hat{\tau})$ bedelleri ile sona erer. Tersi durumda, eğer doğa vergi oranının yeniden belirlenmesine izin verirse, seçkinler en fazla tercih ettikleri oranı uygularlar, τ^r. Bu durumda, bedeller V^p (N) ve V^r (N) dir, burada:

$$V^p(N) = V\left(y^p \mid \tau^N = \tau^r\right) = y^p \quad \text{ve} \quad V^r(N) = V\left(y^r \mid \tau^N = \tau^r\right) = y^r$$

Sonuç olarak, gelirin yeniden dağıtımı sözünden beklenen bedeller $\left(V^p(N, \tau^N),\ V^r(N, \tau^N)\right)$ olarak yazılabilir, yani:

$$V^p(N, \tau^N) = y^p + p\left(\tau^N(\bar{y} - y^p) - C(\tau^N)\bar{y}\right) \quad \text{ve}$$
$$V^r(N, \tau^N) = y^r + p\left(\tau^N(\bar{y} - y^r) - C(\tau^N)\bar{y}\right)$$

burada τ^N vergi oranındaki yeniden dağıtımın yalnızca p olasılığında olabileceği olgusu dikkate alınıyor. (Toplumun demokrasidışı düzende ve sınırlama altında olmadığı V^i (N) gösterimi ile toplumun demokrasidışı düzende ancak seçkinlerin devrimi engellemek için vergi oranını belirlemek durumunda olduğu V^i (N, τ^N) gösterim biçimi arasındaki farkı dikkate alınız. Biz de bu tür bir gösterim biçimini daha sonra kullanıyoruz.)

Şimdi, bu kapsamlı biçim oyununun altoyun mükemmel dengesini analiz edebiliyoruz. Bunu yapabilmek için Bölüm 5'te olduğu gibi oyun ağacının sonundan başlıyoruz ve geriye doğru tümevarım uyguluyoruz. Biz, seçkinlerin ve vatandaşların eylemlerini $\sigma^r = \{\emptyset, \tau^N, \bar{\tau}^N\}$ ve $\sigma^p = \{\rho(.), \tau^D\}$ olduğu üzerinden değerlendiriyoruz. Seçkinler $\tau^N \in [0,1]$ vergi oranı belirler ve $\emptyset \in \{0,1\}$ ise demokrasiyi yaratıp yaratmayacaklarına karar verirler ki burada $\emptyset = 1$ ise demokrasinin yaratıldığı anlamına gelir. Eğer devrim yoksa ve doğa $\nu = 1$'i seçerse seçkinler vergi oranını yeniden belirlemek durumunda kalırlar. Çünkü seçkinler $\nu = 0$ iken karar vermezler, biz bunu $\bar{\tau}^N \in [0,1]$ olarak gösteriyoruz. Vatandaşlar, $\rho \in \{0,1\}$ ($\rho = 1$'in devrimi temsil ettiği durumda) olduğunda devrime girişip girişmeyeceklerine karar verirler; bu karar seçkinlerin durumuna göre alınır; bu nedenle $\rho : \{0,1\} \times [0,1] \to \{0,1\}$ olur. Seçkinler demokratikleşme kararını verdiklerinde $\emptyset$ ve vergi oranını τ^Nolarak belirlediklerinde, $\rho(\emptyset, \tau^N)$ seçkinlerin devrim kararıdır. Sonuç olarak, eğer $\emptyset = 1$ ise demokrasi oluşturulmuştur ve yoksul $\tau^D \in [0,1]$ vergi oranını alır. O halde, altoyun mükemmel dengesi bir strateji kombinasyonudur, daha da ötesi, $\{\tilde{\sigma}^r, \tilde{\sigma}^p\}$, yani $\tilde{\sigma}^p$ ve $\tilde{\sigma}^r$ tüm uygun altoyunlarda birbirlerinin en iyi karşılıklarıdır.

İlk önce, seçkinlerin demokrasiyi oluşturmadıkları durumu düşünelim, belirli bir vergi oranı olan $\tau^N = \hat{\tau}$'yi vadetmiş olsunlar ve devrim olmasın. Bu durum beklenen bedelleri gündeme getirir, şöyle ki:

$$V^p(N, \tau^N = \hat{\tau}) = y^p + p(\hat{\tau}(\bar{y} - y^p) - C(\hat{\tau})\bar{y}) \quad \text{ve} \tag{6.5}$$
$$V^r(N, \tau^N = \hat{\tau}) = y^r + p(\hat{\tau}(\bar{y} - y^r) - C(\hat{\tau})\bar{y})$$

Eğer $V^p(N, \tau^N = \hat{\tau}) \geq V^p(R, \mu)$ ise, o zaman böylesi bir imtiyaz devrimi durduracaktır: Bölüm 5'teki analizi takiben, μ^* tanımlayabiliriz, öyle ki $\mu = \mu^*$'dır, bizim de elimizde $V^p(R, \mu^*) = V^p(N, \tau^N = \tau^p)$ vardır; bu da vatandaşların seçkinlerin onlar için en iyi vergi oranını taahhüt etmeleri durumunda, τ^p, alacakları ile devrim olduğunda alacakları bedeli eşitler (şüphesiz, $V^p(N, \tau^N = \tau^p) < V^p$ (D)'dir çünkü daha önceki durumda, seçkinler yalnızca bu vergiyi taahhüt ediyorlardı ve onların taahhüdü sadece p olasılığında gerçekleştiriliyordu.) Devrimin bedelinin bu kritik değeri, μ^*, $V^p(R, \mu^*) = V^p(N, \tau^N = \tau^p)$ eşitliğinde aşağıdaki denklemle verilidir:

$$\mu^* = \theta - p(\tau^p(\theta - \delta) - (1 - \delta)C(\tau^p)) \tag{6.6}$$

$\mu < \mu^*$ olduğunda, devrim maliyetli değildir ve μ^* tanımı ile elimizde $V^p(R, \mu) > V^p(N, \tau^N = \tau^p)$ olur. Böylece, en iyi vergi oranında dahi, seçkinlerin sözleri devrimi engelleyecek nitelikte değildir. O halde seçkinler devrimi önlemek için mutlaka demokratikleşmelidir. Eğer demokrasi yeterince yeniden dağıtım üretirse ki demokrasiden sonra vatandaşlar isyana kalkmayacaktır, o zaman demokratikleşme stratejisi uygulanabilirdir. V^p (D) $\geq V^p(R, \mu)$ olduğunda durum budur, bu da aşağıdaki denkleme eşittir:

$$\mu \geq \theta - (\tau^p(\theta - \delta) - (1 - \delta)C(\tau^p)) \tag{6.7}$$

$\mu \geq \mu^*$ olduğunda, bu şu demek olur; devrim öyle maliyetlidir ki seçkinler yeniden dağıtımla bunun önüne geçebilirler. Bu durumda, onların iktidarda kalmalarının koşulu vergi oranını yoksulun isyan etmekle etmemek arasında kaldığı noktada belirlemektir- bu da $\hat{\tau}$'nun $V^p(R, \mu) = V^p(N, \tau^N = \hat{\tau})$ eşitliğini sağladığı orandır, bu da şu demek:

$$\mu = \theta - p(\hat{\tau}(\theta - \delta) - (1 - \delta)C(\hat{\tau}))$$

ve demokratikleşmezler.

Şimdi benzersiz altoyun mükemmel dengesi olduğunu görebiliriz; ancak, bu dengenin karakteri parametre yapılandırılmalarına bağlıdır. İlk önce, $\theta > \mu$ ve $\mu \geq \mu^*$ iken, seçkinler vergi oranını $\hat{\tau}$ olarak belirlemekle iktidarda kalabilirler. Daha ilginci, bir dengeyi oluşturan benzersiz stratejiler çifti $\theta > \mu$ ve $\mu < \mu^*$ (ve (6.7) geçerlidir) olduğunda seçkinlerin devrimi önleme gerekçesi ile demokratikleşme konuya dahil olur. Strateji profilini sadece bir durum için tam olarak yazmak yararlıdır. Burada, aşağıdaki strateji profili benzersiz dengedir: seçkinler için $\tau^N = 0$, $\emptyset = 1$ ve $\bar{\tau}^N = 0$'dır. Vatandaşlar için $\rho(\emptyset = 0, \cdot) = 1$, $\rho(\emptyset = 1, \cdot) = 0$

ve $\tau^D = \tau^p$'dir. Bu denklemde seçkinler demokrasiyi oluşturur vatandaşlar vergi oranını $\tau^D = \tau^p$ olarak belirler. Eğer demokrasi oluşturulursa, o zaman vatandaşlar isyan etmezler (ρ ($\emptyset$ = 1, ·) = 0); fakat denge yolunun dışında vatandaşlar ρ ($\emptyset$ = 0, ·) = 1'i oynarlar - bu da, demokrasi oluşturulmazsa vatandaşlar devrimi yükseltmeyi tercih ederler demektir. İşte devrimin bu inandırıcı tehdidir ki seçkinleri demokratikleşmeye uyarır. Şimdi aşağıdaki sonuca sahibiz:

Önerme 6.1: *Şekil 6.1'de tasvir edilen oyunda bir tekil altoyun mükemmel dengesi* $\{\tilde{\sigma}^r, \tilde{\sigma}^p\}$ *vardır ve şöyledir:*

- *Eğer* $\theta \leq \mu$, *o halde devrim baskısı bağlayıcı değildir ve seçkinler demokratikleştirmeden veya geliri yeniden dağıtmadan iktidarda kalabilirler.*
- *Eğer* $\theta > \mu$, *o halde devrim baskısı bağlayıcıdır. Ek olarak,* μ^**'nün (6.6)'da belirlendiğini düşünelim. O halde:*
  - *(1) Eğer* $\mu \geq \mu^*$, *seçkinler demokratikleşmezler ve vergi oranını devrimi önleyecek yeterlilikte yeniden dağıtım için* $\hat{\tau}$ *olarak belirlerler.*
  - *(2) Eğer* $\mu < \mu^*$ *ve (6.7) geçerli ise, tavizler devrimi önlemede yetersizdir ve seçkinler demokratikleşirler.*
  - *(3) Eğer* $\mu < \mu^*$ *ise ve (6.7) geçerli değilse, devrim vardır.*

En önemli sonuç Önerme 6.1'den elde edilen sonuçtur o da, demokrasi, seçkinlerin vatandaş yanlısı siyaset yapacakları sözü yeterince inandırıcı olmadığında devrimi önleyebilmek için ortaya çıkar. Şunu akıldan çıkarmayalım, p ne kadar düşük olursa böylesi sözler o kadar inandırıcılığını yitirir, μ^* ne kadar yüksek olursa da tavizlerin devrimi etkilemesi o denli az bir ihtimaldir. Bu nedenle de güven eksikliği seçkinleri demokratikleşmeye zorlar. Dahası, eşitsizliğin yeterince yüksek olması ($\theta > \mu$) devrimi çekici kılan ilk özelliktir. Bu modelin karşılaştırmalı durağanlıklarını incelemeden ve etkilerini daha fazla tartışmadan önce baskıyı sürece dahil ediyoruz.

6. Demokratikleşme ya da Baskı?

Şimdiye kadar vatandaşların demokrasidışı rejimde iktidara kafa tutabildiğinde tavizler ile demokratikleşme arasındaki ödünleşme üzerine çalıştık. Ancak, Bölüm 2'de belirtildiği gibi, demokrasidışı düzenler, tavizin herhangi bir türünü vermek yerine, siyasal değişim girişimlerine genellikle baskıyla karşılık verirler. Bunun pek çok örneği vardır. Aralık 1989'da, Çavuşesku rejimi Romanya'da demokratikleşmeyi engellemek için orduyu kullandı. Bu taktik, ordu göstericilerle yan yana durmayı tercih ettiğinde geri tepti, rejimin yanında duran sadece gizli polis teşkilatı kalmıştı. Benzer şekilde, Komünist Parti, Çin'de Tiananmen Meydanı'nda 1989'da, taviz vermek yerine, demokrasi yanlısı güçleri bastırmak için tankları kullandı. Konu ile ilgili bir başka örnek, Bur-

ma'daki (Myanmar) askeri cuntadır, tüm muhalefeti bastırmak için kuvvet kullanarak gücünü korumuştur. Bir önceki bölümdeki modele şimdi baskıyı dahil ediyoruz ve baskı bir seçenek olduğunda demokrasinin ortaya çıkış koşulları üzerine çalışıyoruz. Analiz ilk olarak seçkinlerin vatandaşları bastırmaya karar verdiği varsayımı ile başlıyor, bu her zaman başarılı olur. Bu varsayım doğrultusunda, O'Donnell ile Schmitter (1986) şunu söylüyorlar:

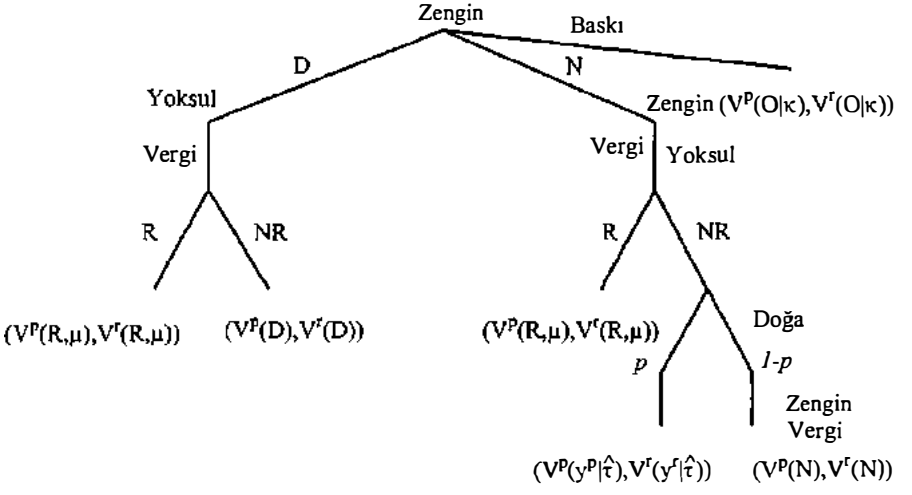
> *...hiçbir değişim sadece, bağlılık, kapasite ve baskı uygulama eğilimine sahip bir rejime muhalefet edenlerce zorlanamaz.* (s. 21)

Yine de, bu bölümün ilerleyen sayfalarında baskının başarısız olduğu durumları da göz önünde bulunduruyoruz, ki söz konusu durum devrimin dengede gerçekleşebileceği durumdur.

Vergi öncesi gelirleri (4.7) ile verilidir, baskının getireceği maliyetlerin net gelire etkisi buraya dahil edilmemiştir. Özellikle, *i* oyuncusuna vergi sonrası net geri dönüş aşağıdaki gibidir:

$$\hat{y}^i = \omega\Delta y^i + (1-\omega)\left((1-\tau)\, y^i + (\tau - C(\tau))\, \bar{y}\right) \tag{6.8}$$

Burada Δ baskının getirdiği maliyeti ifade eder, ω = 0 baskının olmadığının göstergesidir ve ω = 1 baskının olduğu durumun göstergesidir. Baskı maliyetini tıpkı devrim maliyetinde olduğu gibi modelledik. Öngörümüz $\Delta = 1 - \kappa$ olduğudur, ki bu da baskının efektif maliyetinin κy^i'e eşitliği demektir. Biz, vatandaşların seçkinlerle aynı miktarda gelir kaybına uğradıkları varsayımını sadece simetri anlamında kabul ediyoruz, bu konu analizde büyük rol oynamıyor çünkü baskı kararı seçkinlerce alınıyor.

Şekil 6.2. Demokratikleşme veya Baskı

Oyun, Şekil 6.1'de gösterilenle aynıdır, tek fark yeniden dağıtım vaadi, baskı kullanmak veya demokrasiyi oluşturmak gibi seçenekler arasında ilk önce seçkinlerin tercih yapıyor olmalarıdır- bkz. Şekil 6.2. Eğer baskıyı kullanırlarsa, bu her zaman başarılı olur ve oyun ağacı $\left(V^p(O|\kappa), V^r(O|\kappa)\right)$ bedelleri ile son bulur, burada O harfi "baskı" anlamına gelir (çünkü R hâlihazırda devrim için kullanılmıştır). Baskı ile seçkinler iktidarda kalırlar ve en fazla tercih ettikleri vergi oranını belirlerler:

$$V^p(O \mid \kappa) = (1 - \kappa)y^p \quad \text{ve} \quad V^r(O \mid \kappa) = (1 - \kappa)y^r$$

Eğer seçkinler baskıyı tercih etmezlerse, demokrasiyi seçebilirler ve ağacın geri kalanı Şekil 6.1'deki gibidir.

Analiz bir önceki bölümdeki analizi yakından yansıtır. İlk önce,μ^*'e varan hesaplamalar değişmemiştir, bu nedenle daha önce de olduğu gibi, eğer $\mu \geq \mu^*$ ise seçkinler tavizler yolu ile iktidarda kalabilir, ancak eğer $\mu < \mu^*$ ise kalamazlar. Ancak, μ değeri ne olursa olsun seçkinlerin baskı gibi bir seçenekleri vardır. Dengede ne olduğunu anlayabilmek için bizim, seçkinlerin baskı durumundaki bedelleri ile demokrasi veya tavizlerdeki bedelleri karşılaştırmamız gerekir. Bunu akılda tutarak, baskı maliyeti için iki eşik seviye tanımlayabiliriz, $\hat{\kappa}$ ve $\tilde{\kappa}$, öyle ki seçkinler bu eşik seviyelerinde kendilerinin çeşitli seçenekleri arasında kayıtsızdırlar. Daha açıklayıcı olmak gerekirse, $\hat{\kappa}$'nın böyle olduğunu düşünelim:

$$V^r(O \mid \hat{\kappa}) = V^r(N, \tau^N = \hat{\tau})$$

veya bir başka deyişle,

$$\hat{\kappa} = \frac{p}{\theta}\left(\delta C(\hat{\tau}) - \hat{\tau}\,(\delta - \theta)\right) \tag{6.9}$$

$\hat{\kappa}$'da, seçkinler yeniden dağıtım ile baskı arasında kayıtsızdırlar. Sonuç olarak, tüm $\kappa < \hat{\kappa}$ için yeniden dağıtım sözü vermek yerine baskıyı tercih ederler. Hatırlayalım, κ baskı tarafından tahrip edilen gelirin bir fraksiyonudur, öyleyse o ne kadar düşük olursa baskı o derece çekici hale gelecektir. Bu baskının ortaya çıkış parametreler dizisinden birinin $\mu \geq \mu^*$ ve $\kappa < \hat{\kappa}$ durumu olduğunun göstergesidir.

Daha sonra, diğer bir eşiğin tanımlanması, şöyle ki:

$$V^r(O \mid \tilde{\kappa}) = V^r(D)$$

veya daha da açık olmak gerekirse,

$$\tilde{\kappa} = \frac{1}{\theta}\left(\delta C(\tau^p) - \tau^p\,(\delta - \theta)\right) \tag{6.10}$$

$\tilde{\kappa}$'da, seçkinler demokratikleşme ile baskı arasında kayıtsızdırlar. Sonuç olarak, tüm $\kappa < \tilde{\kappa}$ için baskıyı demokratikleşmeye tercih ederler. O halde, baskının

dengenin bir çıktısı olmasının diğer parametre değerler dizisi $\mu < \mu^*$ ve $\kappa < \tilde{\kappa}$ olduğunda gerçekleşir.

Hem $\hat{\kappa}$ eşik seviyeleri hem de $\tilde{\kappa}$ eşitsizlik durumunda artış gösterir -bu da θ'yu artırır. Örneğin, (6.10)'u tamamen farklılaştıran, şuna sahibiz:

$$\frac{d\bar{\kappa}}{d\theta} = -\frac{\delta}{\theta^2}\left(C(\tau^P) - \tau^P\right) + \frac{1}{\theta}\left(\delta C'(\tau^P) - \delta + \theta\right)\frac{d\tau^P}{d\theta} > 0$$

Bunun neden böyle olduğunu görebilmek için $(\tau^P - C(\tau^P))\bar{y}$'nin hükümetin bütçe kısıtlamasından kişi başına transferi verdiğini akılda tutalım; elimizde $C(\tau^P) - \tau^P < 0$ olmalı, bu da $-\delta(C(\tau^P) - \tau^P/\theta^2 > 0$ verir. Daha sonra, $-\delta + \theta > 0$, $y^r > y^p$'yi izler ve ayrıca biz biliyoruz ki $(d\tau^P)/d\theta > 0$'dir. Bu nedenle, $d\tilde{k}/d\theta > 0$'dir.

Eşitsizlik ne kadar artarsa $\hat{\kappa}$ ve $\bar{\kappa}$ da o kadar sezgiseldir. Yüksek eşitsizlik yeniden dağıtımı seçkinler için daha da maliyetli kılar ve diğer her şeyin eşit olması da baskıya götürür: demokrasiye ve yeniden dağıtım sözüne karşılık daha çekicidir. Bu da maliyeti yüksek olsa da seçkinleri baskı yönünde tercih yapmak konusunda yüreklendirir.

Şimdi bu oyundaki doğal dengelerin altını çizecek önermeyi yapabiliriz. Bunu yapabilmek için biz yine sezgisel bir yaklaşım benimsiyoruz. Stratejilerin doğası Önerme 6.1'de tartışılanla benzerdir, tek fark seçkinlerin baskı kurup kurmayacakları konusunda öncelikli karar verebiliyor olmaları, $\omega \in \{0, 1\}$ ve vatandaşların devrim kararı ω şartına bağlıdır buna ek olarak $\emptyset$ ve τ^N'de önem taşır. Yine, altoyun mükemmel dengesi bir strateji kombinasyonudur $\{\tilde{\sigma}^r, \tilde{\sigma}^p\}$. Demokrasi: $\theta > \mu, \mu < \mu^*$ve $\kappa \geq \bar{\kappa}$ olduğunda sonuçlanır.

Şimdi elimizde aşağıdaki sonuçlar vardır:

Önerme 6.2: Şekil 6.2'de gösterilen oyunda benzersiz altoyun mükemmel dengesi $\{\tilde{\sigma}^r, \tilde{\sigma}^p\}$ vardır ve o öyledir ki:

- *Eğer $\theta \leq \mu$ ise, o halde devrim baskısı bağlayıcı değildir ve seçkinler baskı uygulamadan, yeniden dağıtmadan veya demokratikleşmeden iktidarda kalabilirler.*
- *Eğer $\theta > \mu$ ise, o halde devrim baskısı bağlayıcıdır. Ek olarak μ^*'in (6.6)'da $\hat{\kappa}$ ve $\bar{\kappa}$'in (6.9) ve (6.10)'da belirlendiğini düşünelim. O halde:*
  - *(1) Eğer $\mu \geq \mu^*$ ve $\kappa \geq \hat{\kappa}$ ise, baskı nispeten maliyetlidir ve seçkinler geliri devrimi önlemek adına yeniden dağıtırlar.*
  - *(2) Eğer $\mu < \mu^*$ ve $\kappa < \bar{\kappa}$ veya $\kappa \geq \bar{\kappa}$ ve (6.7) geçerli değilse veya eğer $\mu \geq \mu^*$ ve $\kappa < \hat{\kappa}$ ise, o zaman seçkinler baskı kullanırlar.*
  - *(3) Eğer $\mu < \mu^*$ ise, (6.7) geçerli ve $\kappa \geq \bar{\kappa}$ ise, tavizler devrimi önlemek adına yetersiz ve baskı nispeten maliyetlidir bu nedenle seçkinler demokratikleşirler.*

Önerme 6.1'de olduğu gibi, demokrasi, vatandaş yanlısı güvenilir bir yol olarak ortaya çıkar. Demokrasinin gerçekleşip gerçekleşmeyeceğini μ ve κ nin değerlerine bağlıdır. $\theta > \mu$ ve μ , μ^*'den düşük olursa devrim nispeten çekicidir ve seçkinlerce verilen sözlerin inandırıcılığının kusurluluğu verili iken onların devrimden önce taahhüt ettikleri vergi oranının uygulanabilir olması mümkün değildir. Bu durumda, seçkinler mümkün olan en arzu edilebilir vergi oranını sunsalar da, τ^P, vatandaşlar devrimi seçerler. Bu öngörüyle, seçkinler devrimle kamulaştırmayı önlemek için baskıyı ya da demokratikleşmeyi tercih etmek zorundadır. Baskı κ'nın nispeten düşük olduğu durumda çekicidir, öyleyse demokrasinin ortaya çıkışı, devrimin vatandaşlar için yeterince kazançlı, baskının da seçkinler için yeterince maliyetli olduğu durumda gerçekleşir. Baskı ayrıca, demokrasinin oluşumunun devrimi önleyici niteliğinin yeterince güçlü olmadığı durumda kullanılır.

Güvenilir olmadıkları için taahhütler işe yaramadığında, seçkinler demokratikleşmeli veya baskı kurmalıdırlar. Acemoglu ve Robinson (2000b), taahhütlerin işe yaramama sebeplerinin farklı önemde bir nedene dayanabileceğini gösterdik. Biz, seçkinlerin güç ve baskı kurabilme yetilerinin özel bir bilgi olduğunu ifade eden bir model geliştirdik. Güçlü tipler devrimi kolaylıkla bastırabilirken zayıf tipler bunu yapamazlar. Bir devrimle karşı karşıya gelindiğinde, seçkinin baskı kurmadığı, ancak onun yerine, zayıflık gibi de görülebilecek, gelirin yeniden dağıtımı gibi tavizler verdiği durumlar olduğunu gösterdik. Bu durumda, tavizler, aslında devrimi teşvik de edebilir. Bu nedenle biz şunu gösterdik, tavizler vatandaşlara iletilen mesajlar olarak kullanılmazlar ve seçkinler baskı altında tutmalı veya demokratikleştirmelidir.

6.1 Karşılaştırmalı Durağanlık

Şimdi, dengenin karşılaştırmalı durağanlığını detaylı olarak inceliyoruz. Eşitsizlik ile demokratikleşme arasındaki ilişkiyi analiz etmek ilginçtir.

Eşitsizliğin düşük seviyeleri için özellikle de $\theta \leq \mu$ ise, demokratikleşme asla ortaya çıkmaz çünkü devrim tehdidi bağlayıcı değildir. O halde demokratikleşme toplumun yeterince eşitsizliğini gerektirir (yani $\theta > \mu$)'ki böylece devrim bir tehdit haline gelir. Öngörüsel olarak, eşitliğin yüksek olduğu toplumlarda vatandaşlar varlıkların statükocu dağıtımı altında olmaktan yeterince memnundurlar öyle ki iktidara itirazı asla düşünmezler ve demokratikleşme hiçbir zaman ortaya çıkmaz (tabii belki de bu bölümün ilerleyen sayfalarında tartıştığımız gibi, seçkinlerin demokrasi yönündeki güçlü gerçek tercihleri yeniden dağıtımın getirdiği kayba karşılık ağır basmıyorsa). Dahası, eşitsizlik öyle yüksek olmalıdır ki, yeniden dağıtım sözü devrim tehdidini bertaraf edecek güçte olamasın; özellikle $\theta > \theta^*$ iken, burada:

$$\mu = \theta^* - p(\tau^p(\theta^*)(\theta^* - \delta) - (1 - \delta)C(\tau^p(\theta^*)))$$

Burada $\tau^P(\theta^*)$ gösterimini, eşitsizliğin ölçüsüne bağlı olarak, medyan seçmenin tercihi olan vergi oranı için kullanıyoruz. Bu durum karşılaştırmalı durağanlık hesaplanırken göz önünde bulundurulmalıdır. Açıktır ki, $\theta^* > \mu$ dir çünkü $p\ (\tau^P\ (\theta^*)\ (\ \theta^* - \delta) - (1 - \delta)\ C\ (\tau^P\ (\theta^*))) > 0$'dır. O halde, düşük seviyelerden başlayan eşitsizlikteki artış demokratikleşmeyi daha da mümkün kılar. (6.7) den $\theta, \hat{\theta}$'nin bir başka kritik değerini de belirleriz, şöyle ki:

$$\mu = \hat{\theta} - (\tau^p(\hat{\theta})(\hat{\theta} - \delta) - (1 - \delta)C(\tau^p(\hat{\theta})))$$

Burada $\bar{\theta} > \theta^*$'dir. Bu eşitsizlik $p < 1$ ve $\tau^P(\theta)(\theta - \delta) - (1-\delta)\ C\ (\tau^P(\theta))$'nin θ'deki artışından doğar. Bu sonuncu sonucu görebilmek için bu ifadenin türevinin şu olduğunu akılda tutmak gerekir:

$$\frac{d\tau^p(\theta)}{d\theta}\left(\theta - \delta - (1 - \delta)C'(\tau^p(\theta))\right) + \tau^p > 0$$

Bu böyledir çünkü zarf teoremi ile (yani τ^P'yi belirleyen birinci dereceden koşul), $(\theta - \delta - (1-\delta)\ C'(\tau^P(\theta))) = 0$ ve ayrıca $\tau^P > 0$'dır. Bu nedenle bir dizi eşitsizlik dereceleri vardır $\theta \in (\theta^*, \bar{\theta}]$ burada demokrasi uygun bulunacaktır, devrimden kaçınılmış olacaktır.

Ancak, eşitsizlik çok yüksek olduğunda, $\bar{\kappa}$ ve $\hat{\kappa}$ nispeten yüksektir ve seçkinler yüksek seviyelerdeki yeniden dağıtıma katlanmak yerine baskıyı tercih ederler. O halde demokratikleşme sadece eşitsizliğin orta seviyelerinde ortaya çıkabilir. Buradaki önemli teorik nokta vatandaşlar demokrasiyi demokrasidışı düzene tercih ederler çünkü demokrasi daha fazla yeniden dağıtım içerir ve bu tercih eşitsizlik arttıkça daha da güçlü hale gelir. Buna ek olarak, seçkinler demokrasidışı düzeni tercih ederler ve eşitsizliğin yüksek olmasını daha da isterler ve demokraside daha fazla yeniden dağıtımın kendilerinin uzağında olmasını beklerler. Eşitsizlik ne kadar yüksekse seçkinler için demokrasidışı düzen demokrasiye göre daha da çekicidir. O halde, eşitsizliğin yüksek düzeylerde olduğu toplumlarda seçkinler kaynaklarını güç toplamak için kullanacaklardır ve devrimi demokratikleşme olmadan önleyeceklerdir.

Baskının verili maliyeti için κ, eşitsizliğin kritik eşiğini örtülü olarak tanımlayabiliriz, $\tilde{\theta}(\kappa)$, öyle ki:

$$\kappa = \frac{1}{\tilde{\theta}\ (\kappa)}(\delta C(\tau^p(\tilde{\theta}\ (\kappa))) - \tau^p(\tilde{\theta}\ (\kappa))(\delta - \tilde{\theta}(\kappa)))$$

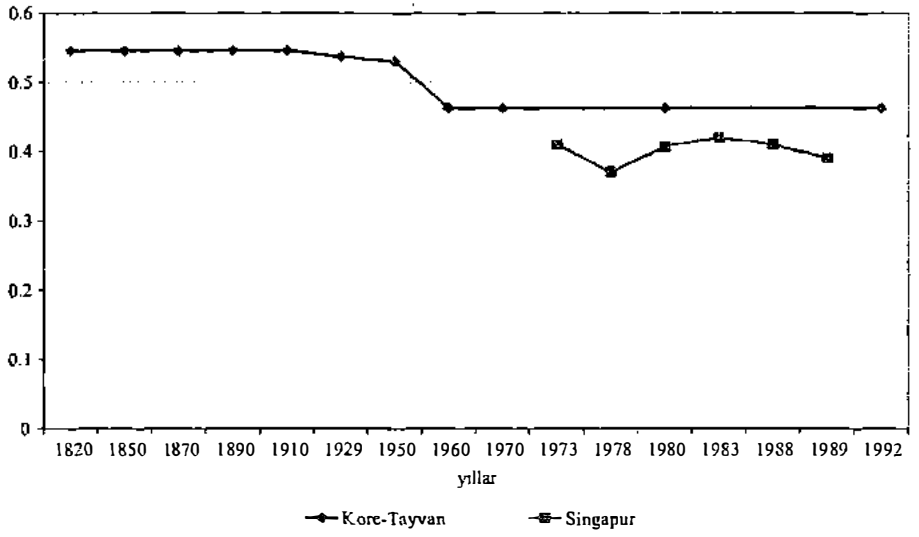
Daha sonra, demokratikleşme eşitsizliğin bu eşikten daha az olmasını gerektirir, ya da $\theta \leq \tilde{\theta}(\kappa)$ olur. $\theta^{min} = min\{\hat{\theta}, \tilde{\theta}(\kappa)\}$ eşitliğini tanımlar. Şimdi durumu ortaya koyuyoruz:

6.1'in Doğal Sonucu: *Eşitsizlik ile demokratikleşme arasında tek düze olmayan bir ilişki vardır. Özellikle, $\theta \leq \theta^*$ ise, toplum demokrasidışı düzende kalır ve seçkinler iktidarlarını korurlar; $\theta > \theta^{min}$ emin olduğunda toplum baskıcı demokrasidışı düzende kalır. Demokratikleşme $\theta \in (\theta^*, \theta^{min}]$ olduğunda ortaya çıkar.*

Eğer $\hat{\theta} \leq \tilde{\theta}(\kappa)$ ise o zaman baskı çekici hale gelmeden önce (6.7) geçerli değildir ve $\theta > \theta^*$ verili iken taahhütler işe yaramaz, seçkinler devrimi önlemek adına baskı için zorunludurlar. Eğer $\hat{\theta} > \tilde{\theta}(\kappa)$ ise, o zaman eşitsizliğin kritik seviyesi olan $\tilde{\theta}(\kappa)$ ulaşılmışsa devrim demokratikleşme ile önlenebilecek iken seçkinler baskı ile önlemeyi daha çekici bulurlar.

Önerme 6.2'deki sonuçlar, özellikle de 6.1'in Doğal Sonucundakiler, Bölüm 1 ve Bölüm 3'te tartışılan bazı karşılaştırmalı modelleri anlamamıza yardımcı olabilir. Tüm Batı Avrupa ülkeleri yirminci yüzyılın başında demokratikleşmiş olsalar da Latin Amerika'nın bazı bölümleri, Paraguay, Nikaragua ve El Salvador gibi ülkelerde diktatoryal rejimler yüzyıl boyunca varlıklarını sürdürmüşlerdir. Bu durum, Afrika ülkelerinden olan, 1980 yılına kadar Zimbabve (Rodezya) ve 1994 yılına dek Güney Afrika için de geçerliydi. Böylesi sonuçlar bizim modelimizde anlatılabilirdir çünkü söz konusu toplumlarda eşitsizliğin kapsamı demokratikleşmeyi seçkinler için fazlasıyla maliyetli kıldığından, onları baskıyı seçmeye yönlendirir.

Ayrıca bu ülkelerde baskı nispeten daha ucuz olduğu için de tercih edilmiş olduğu da bir olgu olabilir- örneğin, Orta Amerika- çünkü haklarından mahrum edilenler Kızılderililerdi ki onlar bölgeye ilk gelen İspanyolların torunları olan seçkinlerden etnik anlamda ayrışıyordu. Benzer biçimde Rodezya'da ve Güney Afrika'da oy hakkına sahip olanlar beyazlardı buna karşılık hakları ellerinden alınmış olan ve baskı altındakiler siyah Afrikalılardı. Bölüm 2'de, Kısım 6.1'de, demokratikleşme için sivil toplumun örgütlenmesinin ne kadar önemli olduğunu tartıştık. Eğer sivil toplum dağınık ve örgütsüz ise o zaman mevcut rejime tehdit oluşturabilecek kolektif-eylem sorununu çözmek zor olabilir ve herhangi bir atılımın bastırılması daha kolay olabilir. Hem Orta Amerika hem de Güney Afrika'daki ırkçı hâkimiyetin uzun tarihi sivil toplumun evrimini açıklamada önemli olabilir. Guatemala'da örneğin, angarya 1945'e kadar kullanılıyordu ve hükümet politikaları emek hareketliliğini ve kolektif örgütlenme yetisini sınırlıyordu (McCreery 1994). Güney Afrika'da apartheid rejimi yasaklayıcı düzenlemeler getirip, yine yasaklayıcı yasaları geçirdi ve siyah Afrikalıların eğitim ve kariyer fırsatlarına sınırlamalar getirdi. Her iki durumda da bu etkenler sivil toplumun parçalanmasına ve demokrasidışı rejimlerin sürmesine yardımcı oldu.

Şekil 6.3. Gini Katsayısı (Kore-Tayvan ve Singapur).
Kaynaklar: Singapur: Ekonomik Büyüme Araştırması,
Deininger ve Squire Veri Seti Kore-Tayvan: Bourguignon ve Morrison (2002).

Model daha da zenginleştirildiğinde, siyasi seçkinlerce düzenlenen zenginlik biçimi gibi unsurlarla baskı maliyetleri de etkilenebilir. Daha sonra, biz, bu durumun söz konusu ülkelerin tamamında önemli olabileceğini gösterdik, siyasi seçkinler öncelikle toprak sahibidirler. Gerçekten de, bu ülkelerde demokratikleşmenin gerçekleşmesi seçkinlerin varlıklarında önemli değişikliklerin meydana gelmesi ile mümkün olabilir.

Önerme 6.2 aynı zamanda, Singapur'da politik değişimlerin olması yönündeki baskıların neden bu kadar az olduğunu da gösteriyor gibidir. Örneğin, Case (2002) şunları not düşer

> ... *"daha geniş bir orta sınıfın ortaya çıkışı ve toplumun çoğunlukla daha katılımcı yönde büyümesine yönelik telkinlere rağmen, toplumsal güçler demokrasi için güçlü herhangi bir baskıyı biriktirmek yönünde başarısız olmuştur."* (s. 81)

Bizim analizimiz Singapur'daki bu eksikliğin eşitsizliğin düşük düzeylerinden kaynaklanmış olabileceği görüşünde. Şekil 6.3 Singapur'daki eşitsizliğe dair verileri Deininger ve Squire veri setinden yola çıkarak gösteriyor. Bu veri seti, Dünya Bankası tarafından derlenmiştir[1], sadece 1973'teki eşitsizlik verisine dair ölçümleri içeriyor nedeni ise Singapur'daki kolonyal döneme ait eşitsizlik datalarının tarihsel olarak yoksunluğudur. Elde olan veri gösteriyor ki Singapur'da eşitsizlik bağımsızlıktan bu yana her zaman düşük olmuştur ve yükselme eğilimi göstermemiştir. Şekil 6.3 ayrıca, demokratikleşmeyi gecik-

[1] http://www.worldbank.org/research/growth/dddeisqu.htm.

meli olarak deneyimlemiş, Tayvan ile Güney Kore, diğer iki Asya ülkesindeki eşitsizliğin tarihsel modelini Bourguignon ve Morrisson (2002) verisinden yola çıkarak gösterir. Bu resim, tarımsal reformlar uygulanmaya başlandığında, 1950 ile 1960 arasındaki büyük düşüş bir kenara bırakıldığında Singapur'dakine benzerdir.

Sonuç olarak, Epstein, Bates, Goldstone, Kristensen ve O'Halloran (2004) ile Papaioannou ve Siourounis'e (2004) ait iki deneysel bildiride, bizim ilk olarak Acemoglu ve Robinson (2001) önerdiğimiz demokratikleşme ile eşitsizlik arasındaki ilişki geçici bir destek bulur.

Vergilendirme maliyetleri de ayrıca denge modelini ve demokratikleşmenin ortaya çıkıp çıkmayacağını etkilemiştir. C (.) özellikle de $C'(.)$ düşük olduğunda τ^P yüksek olabilir ve demokraside daha fazla yeniden dağıtım olacaktır. Bu durum demokrasiyi vatandaşlar için daha çekici kılsa da paradoksal olarak dengenin ortaya çıkma olasılığını düşürebilir. Bunun nedeni şöyle ifade edilebilir: seçkinlerin taahhüt edebildiği vergi yükseldikçe onların devrimi demokratikleşme olmadan önleyebilmeleri de mümkündür.

Son tahlilde, (6.7)'nin Önerme 6.2 üzerinde oynadığı rolün yansıması ilginçtir. Demokrasinin, oldukça vatandaş yanlısı politikaların ortaya çıkışını tehdit ettiği noktada, baskı seçkinler için çekicidir. Ancak, politikalar yeterince çoğunlukçu değilse (6.7)'nin geçerliliği olası değildir; bu nedenle $\mu < \mu^*$ olduğunda baskı kurmak durumda kalacaktır çünkü demokrasi devrimi önleyemeyecektir.

7. Demokratikleşmenin Dinamik Bir Modeli

Biz şimdi, temel motivasyonu daha tatmin edici bir yolla gelecekteki siyaset için taahhüt konusunu modellemek olan demokratikleşmede sonsuz ufuk modelini geliştiriyoruz. Vatandaşlar, kesin olarak, demokrasi ve siyasal kurumların yapısında değişiklik talep ediyorlar nedeni ise böylesi değişikliklerin gelecekteki siyasal gücün tahsisini etkileyecek olması. Böylece, bizim göz önünde bulundurduğumuz sorunlar doğal olarak dinamik ve dönemler arasıdır. Durağan modelde, modellemeyi yapabilmek için bizim yapmamız gereken oldukça keyfi bir yaklaşım olan seçkinlerin seçimlerini yaptıktan sonra bunu yeniden optimize edebileceklerinin mümkün olabileceğini ortaya koymaktır. Biz şimdi, bu ham varsayımdan elde edilen benzer sonuçları, tekrarlanan oyunun zamansal yapısından doğal akışını göstermiş oluyoruz.

Bu model, Bölüm 5 Kısım 6'da ve bir önceki kısımda geliştirilen modelin doğrudan uzantısıdır. Biz de aynı gösterimi kullandık ve $G^{\infty}(\beta)$ gibi yine sonsuz ufukta tekrarlanan oyun indirimine gönderme yaptık. Yine, daha önce olduğu gibi zengin seçkinler ile yoksul vatandaşlardan oluşan 1 kadar bir toplam nüfus var, bu nüfusun fraksiyonları δ ile $1 - \delta$'dır.

Başlangıçta, demokrasidışı bir düzen hâkim, ancak vatandaşlar güce kolektif eylem ile itiraz edebiliyorlar ve demokraside medyan seçmen yoksul vatan-

daş olacaktır. De facto gücün yapısı tam olarak Bölüm 5 Kısım 6'daki gibidir, öyleyse devrim maliyet μ_t'den $\mu_t \in \{\mu^L, \mu^H\}$ ve Pr $(\mu_t = \mu^H) = q$ olduğunda, bağımsız olarak $\mu_{t-1} = \mu^H$ veya μ^L'dır. Biz yine normalleştiriyoruz böylece μ^L=1 oluyor ve $\mu^H = \mu$'ini kullanıyoruz.

Bu oyun evresinin zamanlaması benzerdir. Her periyotta seçkinler demokrasiyi mi oluşturacaklarına yoksa baskı mı kuracaklarına karar veririler. Eğer demokrasi oluşturulursa, medyan seçmen -yoksul vatandaş- vergi oranını belirler. Bizim öngörümüz eğer demokrasi oluşturuluşmuşsa iptal edilemez, o zaman toplum her zaman demokratik düzen içinde kalır. Daha önce olduğu gibi eğer baskı seçilirse, devrim üstlenilmez ve oyun evresi o periyot için son bulur, oyuncular da baskının karşılığını alırlar.

Sonuç olarak, menfaatler şimdi $U^i = E_0 \sum_{t=0}^{\infty} \beta^t \hat{y}_t^i$ tarafından verilidir; burada, tıpkı bir önceki bölümde olduğu gibi gelirler (6.8) ile verilidir, Bölüm 5'te de öyleydi, U^i sadece dengedeyken devrim yok ise geçerlidir.

Oyun evresindeki zamanlama şimdi aşağıdaki gibidir:

(1) $\mu_t \in \{\mu^L, \mu^H\}$ durumu ortaya çıkıyor.

(2) Seçkinler baskı kullanıp kullanmayacaklarına karar verirler, $\omega \in \{0,1\}$. Eğer, ω= 1 ise, yoksul devrim yükü altına giremez ve oyun evresi sona erer.

(3) Eğer ω = 0 ise, seçkinler demokratikleştirip demokratikleştirmeyeceklerine karar verir, $\emptyset \in \{0,1\}$. Demokratikleştirmemeye karar verirlerse, vergi oranı τ^N olarak belirlenir.

(4) Vatandaşlar devrimi başlatıp başlatmayacaklarına karar verir, $\rho \in \{0,1\}$. Eğer ρ =1 ise, kalan geliri sonsuza dek paylaşırlar. Eğer ρ = 0 ve $\emptyset = 1$ ise, τ^D vergi oranı medyan seçmence (yoksul vatandaş) belirlenir. Eğer ρ = 0 ve $\emptyset = 0$ ise vergi oranı τ^N dir.

Biz başlangıçta bu oyun için oyuncuların oyunun mevcut durumunun fonksiyonları olan Markov stratejilerini oynamalarının sınırlandırıldığı Markov tam dengelerini karakterize ettik. Bu kurguda Markovyen dengelere odaklanmak doğal olsa da bir sonraki bölümün bütünlüğünü korumak adına biz Markov stratejileri üzerindeki kısıtlamaları bıraktık ve Markovyen olmayan altoyun mükemmel dengelerini tartıştık. Bölüm 5'te olduğu gibi bu durumun bizim genel sonuçlarımızın niteliksel doğasını değiştirmediğini gösterdik.

Oyunun durumu devrim için geçerli fırsatı oluşturur, μ^L *veya* μ^H ile gösterilir ve P siyasi durumu ya N'dir (demokrasidışı düzen) ya da D'dir (demokrasi). Daha formel olarak $\sigma^r = \{\omega(.), \emptyset(.), \tau^N(.)\}$ seçkinlerce girişilen eylem biçimlerinin gösterimi olabilir ve de $\sigma^p\{\rho(.), \tau^D\}$ yoksulların eylemleridir. σ^r baskı $\omega : \{\mu^L, \mu^H\} \rightarrow \{0,1\}$ veya $\emptyset : \{\mu^L, \mu^H\} \rightarrow \{0,1\}$'den, $P = N$ olduğunda demokrasi kararının gösterimidir ve $\emptyset$ = 0 (yani demokrasi genişletilmemişse)

iken vergi oranı $\tau^N: \{\mu^L, \mu^H\} \rightarrow [0,1]$'dir. Açıktır ki, eğer $\emptyset = 0$ ise P, N'de kalır ve eğer $\emptyset$, = 1 ise P, sonsuza dek D'ye döner; öyleyse biz bu stratejileri, siyasal durumun belirgin fonksiyonları üzerinden yapamayız. Vatandaşların eylemleri devrimi başlatma kararını içerir, $\rho: \{\mu^L, \mu^H\} \times \{0,1\}^2 \times [0,1] \rightarrow \{0,1\}$ ve siyasi durum $P = D$ iken muhtemel vergi oranı $\tau^D \in [0,1]$ olur. Burada, $\rho(\mu, \omega, \emptyset, \tau^N)$ seçkinlerin mevcut eyleminin yanı sıra duruma göre konumlanmış vatandaşın devrim kararıdır çünkü seçkinler önceki olayların zamanlamasına göre oyun evresinde vatandaşlardan önce hareket ederler. O halde, Markov tam dengesi ulusun strateji kombinasyonudur $\{\tilde{\sigma}^r, \tilde{\sigma}^p\}$, öyle ki $\tilde{\sigma}^p$ ile $\tilde{\sigma}^r$, tüm μ_t ve P için birbirlerine en iyi karşılıklardır.

Bu oyunun dengelerini uygun Bellman denklemlerini yazarak tanımlayabiliriz. $V^p(R, \mu^S)$'yi $\mu^S \in \{\mu^L, \mu^H\}$ durumunda devrim olursa vatandaşa dönüşü olarak tanımlayalım. Bu değer doğal olarak aşağıdaki denklemde verilidir:

$$V^p(R, \mu^S) = \frac{(1-\mu^S)\bar{y}}{(1-\delta)(1-\beta)} \tag{6.11}$$

burada periyot başına, şimdiden düşülen sonsuz gelecek için devrimden geri dönüştür. Ayrıca, seçkinler her şeylerini kaybettikleri için μ^S'nin değeri ne olursa olsun $V^r = (R, \mu^S) = 0$'dır. Dahası, şunu da hatırlatalım, $\mu^L = 1$ olarak varsaydık, bu nedenle $V^p = (R, \mu^L) = 0$ dır ve vatandaşlar $\mu_t = \mu^L$ olduğunda hiçbir zaman devrime girişmeyeceklerdir.

(N, μ^L) durumunda seçkinler iktidardadırlar ve devrim tehdidi yoktur, o halde herhangi bir Markov tam dengesinde $\emptyset = \omega = 0$'dır ve $\tau^N = \tau^r = 0$'dır. Bu basit olarak şu demektir, seçkinler iktidarda olduğunda ve vatandaşlar onlar için bir tehdit değilse seçkinler baskı kurmazlar ve kendi tercih ettikleri vergi oranını uygularlar o da sıfırdır. O halde, vatandaşların ve seçkinlerin değerleri $i = \rho$ veya r'dir ve bunlar aşağıdaki denklemle verilidir:

$$V^i(N, \mu^L) = y^i + \beta\left[qV^i(N, \mu^H) + (1-q)V^i(N, \mu^L)\right] \tag{6.12}$$

Şimdi (6.12) i tipi bir oyuncunun demokrasidışı düzende, devrim tehdidi olmadığında, değerinin y^i'nin bugünkü bedeline, buna ek olarak beklenen bugüne geri indirimli devam değerine eşit olduğunu söylüyor (β ile çarpılma nedeni de zaten budur). Bugünkü bedel y^i'dir çünkü vergiler sıfırda belirlenmiştir ve herkes sadece geliri harcar. Onların devam değerleri iki terimden oluşur, ikincisi $(1-q)$ V^i (N, μ^L), μ^L'nin yarınki olası artış değeri kadar, V^i (N, μ^L) durumdaki değeridir. Bu durumda, yarın bugünkü ile aynıdır, bu nedenle de aynı değer "tekrarlanır". İlk terim, q V^i(N, μ^H), muhtemelen şöyledir, μ^H yarın için artar V^i (N, μ^H)'nin o anki değeri ile çarpılır. Bu değer farklıdır çünkü şimdi rejime potansiyel bir tehdit bulunmaktadır. Bunun nasıl sonuçlandığını görebilmek için V^i (N, μ^H)'nin değerinin neye benzediğini anlamamız gerekir.

(N, μ^H) durumunu düşünelim, burada demokrasidışı düzen hâkimdir fakat devrime girişmek de görece çekicidir. Seçkinlerin $\emptyset = \omega = 0$ ve $\tau^N = \tau^r$ oynadığını düşünelim, o zaman onlar ne demokrasiyi oluşturabilir ne baskı kurabilir ne de vatandaşlara yeniden dağıtımı gerçekleştirebilirler. O halde, elimizde şu olacaktır:

$$V^p(N, \mu^H) = \frac{y^p}{1-\beta}$$

Devrim baskısı $V^p(R, \mu^H) > V^p(\mathrm{N}, \mu^H)$ ile eşdeğerdir, bu nedenle yeniden dağıtım veya demokratikleşme olmadan vatandaşlar $\mu_t = \mu^H$ olduğunda devrimi başlatmayı tercih ederler. Bu $\emptyset > \mu$ eşdeğerdir, bu da bir önceki bölümde yer alan (6.3) ile özdeştir ve θ yeterince yüksekse devrimin çekici hale geldiğini söyler (yani eşitsizlik yeterince yüksek olduğunda).

Devrim seçkinler açısından en kötü sonuç olduğundan, onu engellemeye çalışacaklardır. Bunu üç farklı yolla yapabilirler. İlk olarak, seçkinler siyasal gücü korumayı tercih edebilirler, $\emptyset = 0$, ancak yeniden dağıtımı vergilendirme yolu ile yaparlar. Bu durumda, yoksul seçkinlerce seçilen vergi oranının belirli değerinin τ^N olduğu yerde $V^p(\mathrm{N}, \mu^H, \tau^N)$ alır. İkincisi, seçkinler demokrasiyi oluşturabilirler. Üçüncüsü, seçkinler baskı kurmayı seçebilirler. $V^i(\mathrm{O}, \mu \mid \kappa)$'nin oyuncu $i = p$,'nin değer fonksiyonu olduğunu düşünelim, seçkinler baskı stratejisini takip ettiklerinde r, μ durumundadır ve baskı maliyeti de κ'dır. Baskı maliyetinin önemini vurgulamak ve daha sonra eşit değerini tanımlamak için gösterimi sadeleştirmek adına bu değerleri açıkça κ üzerinde konumlandırıyoruz.

Eğer seçkinler demokrasiyi inşa ederlerse veya yeniden dağıtım eliyle iktidarda kalma eğilimi gösterirlerse, vatandaşlar bu durumda bile devrimi tercih edebilirler; öyle ki:

$$V^p(N, \mu^H) = \omega V^p(O, \mu^H \mid \kappa) + (1-\omega) \max_{\rho \in \{0,1\}} \times \left\{ \rho V^p(R, \mu^H) + (1-\rho)(\phi V^p(D) + (1-\phi) V^p(N, \mu^H, \tau^N)) \right\}$$

burada $V^p(D)$ demokraside vatandaşa dönüşü ifade eder. (Burada şunu da not düşelim, seçkinlerin ω ve $\emptyset$ kararında vatandaşların değerinin nasıl etkili olduğunu da unutmamak gerekir). Eğer $\omega = 1$ ise, seçkinler baskı kurmayı tercih ederler, vatandaşlar isyan edemezler ve $V^p(\mathrm{O}, \mu^H \mid \kappa)$ olan devam değerini alırlar. Eğer $\omega = 0$ ise o zaman vatandaşlar $V^p(R, \mu^H)$ ile seçkinlerin demokrasiyi oluşturma kararına dayalı olanı karşılaştırırlar. Eğer $\emptyset = 1$ ise o zaman demokrasi ile devrim arasında bir seçim yaparlar. Eğer $\emptyset = 0$ ise devrim ile τ^N vergi oranında yeniden dağıtım sözünün kabulü arasında bir tercih yaparlar.

Öncelikle seçkinler için yeniden dağıtım ile demokratikleşme arasındaki değiş tokuşa odaklanacağız ve daha sonra baskıyı analize dahil edeceğiz. Seçkinler yeniden dağıtım stratejisini seçtiklerinde vatandaşlara dönüşü şöyledir:

$$V^p(N, \mu^H, \tau^N) = y^p + \tau^N(\bar{y} - y^p) - C(\tau^N)\bar{y} \qquad (6.13)$$
$$+ \beta \left[q V^p(N, \mu^H, \tau^N) + (1 - q) V^p(N, \mu^L) \right]$$

Seçkinler vatandaşlara yeniden dağıtımı tüm gelirleri τ^N oranında vergileyerek yaparlar. Vatandaşlar bu nedenle gelirlerini y^p kendi kazananlarından ve $\tau^N (\bar{y} - y^p) - C (\tau^N) \bar{y}$ transferinden sağlarlar. Eğer bir sonraki periyotta hâlâ $\mu_{t+1} = \mu^H$ durumundaysak yeniden dağıtım sürer. Ancak, eğer durum $\mu_{t+1} = \mu^L$ yönünde değişirse yeniden dağıtım durur ve vatandaşlar $V^p(N, \mu^L)$ alırlar. Bu bizim, seçkinlerin gelecekteki yeniden dağıtım taahhütlerinin gerçekleşmesinin etkin bir devrim tehdidi ile mümkün olabileceği yönündeki kanımızı doğrular.

Devrimi önleyen ikinci strateji demokratikleşmedir, $\emptyset = 1$. Çünkü $1 - \delta > 1/2$'dir, demokraside medyan seçmen vatandaştır ve denge vergi oranı τ^p ve $T = (\tau^p - C(\tau^p))\bar{y}$'dir. Öyleyse, vatandaşlara ve seçkinlere demokrasideki geri dönüş şöyledir:

$$V^p(D) = \frac{y^p + \tau^p(\bar{y} - y^p) - C(\tau^p)\bar{y}}{1 - \beta} \quad \text{ve} \qquad (6.14)$$

$$V^r(D) = \frac{y^r + \tau^p(\bar{y} - y^r) - C(\tau^p)\bar{y}}{1 - \beta}$$

Bu ifadeler devam eder çünkü bu bölümde biz demokrasinin bir kez oluşturulduğunda konsolide olduğunu ve darbeler olmadığını varsayıyoruz.

Demokratikleşme devrimi önleyecek mi? Yanıt net değildir. Şu da mümkün olabilir, $\mu_t = \mu^H$ durumunda devrim öyle çekicidir ki demokratikleşme bile gerçekleşmesini engelleyemez. Şu açıktır ki, devrimi önlemek için demokratikleşme durumu $V^p(D) \geq V^p(R, \mu^H)$ olur, bu da bizim Kısım 5'te elde ettiğimiz durumla tıpa tıp aynıdır (yani (6.7).

Seçkinlerin yeniden dağıtım stratejisi ile devrimi önleyip önleyemeyeceklerini belirlemek için V^p (N, μ^H, $\tau^N = \tau^p$)'nin demokratikleşme olmadan vatandaşlara verilecek en yüksek fayda olduğunu düşünelim. En yüksek faydaya (6.13)'teki $\tau^N = \tau^p$ ayarlayarak erişilir. O halde, (6.12) ile (6.13) birleştirerek şunu elde ederiz:

$$V^p(N, \mu^H, \tau^N = \tau^p) = \frac{y^p + (1 - \beta(1 - q))(\tau^p(\bar{y} - y^p) - C(\tau^p)\bar{y})}{1 - \beta} \qquad (6.15)$$

(6.15)'in güzel bir yorumu vardır. Şöyle der, V^p (N, μ^H ,$\tau^N = \tau^p$), y^p'nin bugünkü indirimli değerine eşittir, vatandaşların vergilendirme öncesi gelirine seçkinlerden vatandaşlara net yeniden dağıtımın hâlihazırdaki değerine eklenir. Net yeniden dağıtım $(\tau^p (\bar{y} - y^p) - C(\tau^p) \bar{y})$ ifadesi ile verilidir ancak bu sadece bugün ve μ^H durumu geçerli olduğunda gelecekte zamanın q kadarlık

kısmında ortaya çıkar. (Bunun $(1-\beta(1-q))/(1-\beta)$ ifadesine yol açmasının nedeni Bölüm 5'te (5.28)'den sonra tartışılan nedenle bire bir aynıdır.

Eğer $V^p(N, \mu^H, \tau^N = \tau^p) < V^p(R, \mu^H)$ ise o halde $\mu_t = \mu^H$ olduğunda yapılabilecek en fazla transfer devrimi önlemek için yeterli değildir. (6.7) geçerli olduğu sürece $V^p(D) \geq V^p(R, \mu^H)$. Açıktır ki, $V^p(N, \mu^H = 1, \tau^N = \tau^p) > V^p(R, \mu^H = 1)$ çünkü devrim vatandaşlara sonsuza dek sıfır bedel doğurur. Bu, $\mu^H = 1$ olduğunda vatandaşların μ^H durumunda τ^p oranındaki yeniden dağıtımı kabul ettikleri değerdir, bu değer devrimin değerinden büyüktür demektir. Ayrıca şunu da unutmayın:

$$V^p(N, \mu^H = 0, \tau^N = \tau^p) = y^p + (1 - \beta(1 - q))(\tau^p(\bar{y} - y^p) - C(\tau^p)\bar{y})$$
$$< V^p(R, \mu^H = 0) = \frac{\bar{y}}{1 - \delta} \tag{6.16}$$

öyleyse devrimin bedeli $\mu^H = 0$ olduğu durumun bedelinden büyük olmalıdır. Çünkü $V^p(R, \mu^H)$ tek düze olarak artıyordur ve μ'de devam eder, bu durum orta değer teoremi ile benzersiz olarak $\mu^* \in (0, 1)$, yani $\mu^H = \mu^*$ olduğunda:

$$V^p(N, \mu^H, \tau^N = \tau^p) = V^p(R, \mu^H) \tag{6.17}$$

$\mu < \mu^*$ olduğunda, tavizler işe yaramaz bu nedenle seçkinler demokratikleşmeye ya da baskı kurmaya mecbur bırakılırlar. $\mu \geq \mu^*$ *olduğunda, devrimi* geçici yeniden dağıtım ile önleyebilirler ki bu demokratikleşme bir seçenek iken (çünkü demokratikleşme ile yeniden dağıtım geçici değil kalıcıdır) onlar için her zaman tercih edilebilir bir seçenektir. Bu durumda, seçkinlerin belirlediği vergi, ki biz onu $\hat{\tau}$ ile gösteriyoruz, vatandaşları devrim ile demokrasidışı düzende taahhütleri kabul etmek arasında farkı olmayan bir noktada bırakır -bu da $\hat{\tau}$'nin $V^p(N, \mu^H, \tau^N = \hat{\tau}) = V^p(R, \mu^H)$ denklemini karşılaması anlamına gelir.

Denge hareketlerini belirlemek için seçkinler nazarında yeniden dağıtım yoluyla iktidarda kalmak ile baskı maliyeti karşısında demokrasi seçimlerinin bedellerini karşılaştırmamız gerekir. Genel çerçeveyi kaybetmeden dikkatimizi, seçkinlerin her zaman baskı kurma stratejilerini oynamayı, bazı zamanlar baskıyı kullanmak diğer zamanlar yeniden dağıtımı sürece dahil etmek gibi daha karmaşık durumlara tercih ettikleri üzerine odakladık (bu ayrıca "tek atışta sapma" ("one-shot deviation") ilkesinden dolayı genellemenin olmadığı bir durumdur, bu durum bir sonraki bölümde detaylıca tartışılmıştır; bkz. ayrıca Fudenberg ve Tirole 1991, s. 108-10). Standart argümanlar ile bu değerler Bellman denklemlerine karşılık gelir:

$$V^i(O, \mu^H \mid \kappa) = \Delta y^i + \beta \left[q V^i(O, \mu^H \mid \kappa) + (1-q) V^i(N, \mu^L) \right] \quad (6.18)$$
$$V^i(N, \mu^L) = y^i + \beta \left[q V^i(O, \mu^H \mid \kappa) + (1-q) V^i(N, \mu^L) \right]$$

burada baskı maliyetinin tazmininin sadece devrim tehdidinin aktif olduğu durumda olacağı dikkate alınır -bu da $\mu_t = \mu^H$ durumudur. Δ'nin tanımı ile birlikte, baskıdan seçkinlere ve vatandaşlara baskı çıkarımı açısından Bellman denklemleri eş zamanlı olarak çözülebilir:

$$V^r(O, \mu^H \mid \kappa) = \frac{y^r - (1 - \beta(1-q))\kappa y^r}{1-\beta} \quad \text{ve} \quad (6.19)$$
$$V^p(O, \mu^H \mid \kappa) = \frac{y^p - (1 - \beta(1-q))\kappa y^p}{1-\beta}$$

$V^r(O, \mu^H \mid \kappa)$ değer fonksiyonunun net bir yorumu vardır: baskı stratejisinden seçkinlere kalan bedel onların gelirlerinin iskontolu toplamıdır, $y^r / (1-\beta)$ eksi beklenen baskı maliyetidir. Baskı maliyetinin net mevcut değeri seçkinler için $(1-\beta(1-q))\kappa y^r / (1-\beta)$'dir çünkü onlar bu maliyeti bugün ve zamanın q kadarlık bölümünü de gelecekte öderler.

Baskının ne zaman ortaya çıkacağını anlayabilmek için $V^r(O, \mu^H \mid \kappa)$'yı $V^r(D)$ ile $\mu < \mu^*$ iken ve $V^r(N, \mu^H, \tau^N = \hat{\tau})$ $\mu \geq \mu^*$ iken karşılaştırmamız gerekir. Bir önceki bölümdeki yaygın-biçimli oyunda olduğu gibi şimdi iki eşiği belirliyoruz; baskı maliyeti değerleri -bu kez κ^* ve $\bar{\kappa}$ - öyle ki seçkinlerin bu eşit düzeylerinde sahip oldukları farklı seçenekler arasında fark olmamasıdır. Daha da belirgin olarak, κ^*'nın $\tau^N = \hat{\tau}$ vergi oranında olduğunu düşünelim ve baskı $V^r(O, \mu^H \mid \kappa^*) = V^r(N, \mu^H, \tau^N = \hat{\tau})$. Bu eşitlik şunu gösterir:

$$\kappa^* = \frac{1}{\theta}(\delta C(\hat{\tau}) - \hat{\tau}(\delta - \theta)) \quad (6.20)$$

Benzer şekilde, $\bar{\kappa}$ nın, öyle ki baskının bu maliyetinde seçkinlerin demokratikleşme ile baskı arasında fark görmedikleri bir durum olduğunu düşünelim - bu da $V^r(O, \mu^H \mid \bar{\kappa}) = V^r(D)$ demektir, şunu göstermektedir:

$$\bar{\kappa} = \frac{1}{\theta(1-\beta(1-q))}(\delta C(\tau^p) - \tau^p(\delta - \theta)) \quad (6.21)$$

Lafı dolandırmadan söylemek gerekirse $\bar{\kappa} > \kappa^*$, yani, eğer seçkinler baskıyı yeniden dağıtıma tercih ederlerse o zaman onlar aynı zamanda baskıyı demokratikleşmeye tercih ederler. Öyleyse, seçkinler $\mu \geq \mu^*$ ve $\kappa < \kappa^*$ olduğunda baskıyı tercih eder ve ayrıca $\mu < \mu^*$ ve $\kappa < \bar{\kappa}$ olduğunda da tercihleri değişmez.

Önceki analizlerimiz göz önüne alındığında, parametre alanının farklı bölümlerinde dengeleri oluşturan stratejiler kolaylıkla inşa edilebilir. O halde,

elimizde şu vardır (6.1 ve 6.2 önermelerinde olduğu gibi, tüm strateji dizisini belirtmeden açıklamak):

Önerme 6.3: $G^{\infty}(\beta)$ oyununda benzersiz Markov tam dengesi $\{\tilde{\sigma}^{T}, \tilde{\sigma}^{P}\}$ vardır ve o öyledir ki:

- *Eğer $\theta \leq \mu$ ise, o halde devrim baskısı bağlayıcı değildir ve seçkinler baskı kurmadan, yeniden dağıtmadan veya demokratikleştirmeden iktidarda kalabilirler.*
- *Eğer $\theta > \mu$ ise, o halde devrim baskısı bağlayıcıdır. Ek olarak, μ^{*}'in (6.17) ve κ^{*} ve $\bar{\kappa}$'in (6.20) ve (6.21) belirlendiğini düşünelim. O zaman:*
  - *(1) Eğer $\mu \geq \mu^{*}$ ve $\kappa \geq \kappa^{*}$ise, baskı nispeten maliyetlidir ve seçkinler devrimi önlemek için geliri μ^{H} durumunda yeniden dağıtırlar.*
  - *(2) Eğer $\mu < \mu^{*}$ ve $\kappa < \bar{\kappa}$ veya $\kappa \geq \bar{\kappa}$ ve (6.7) geçerli değil veya eğer $\mu \geq \mu^{*}$ ve $\kappa < \kappa^{*}$ ise, seçkinler μ^{H} durumunda baskı kullanırlar.*
  - *(3) Eğer $\mu < \mu^{*}$ (6.7) geçerli ve $\kappa \geq \bar{\kappa}$ ise, tavizler devrimi önlemek için yetersiz kalır ve baskı nispeten maliyetlidir. Bu durumda, μ^{H} durumunda seçkinler demokratikleşirler.*

Demokrasi sadece $\mu < \mu^{*}$ olduğunda ortaya çıkar, baskı nispeten maliyetlidir (yani $\kappa \geq \bar{\kappa}$) ve (6.7) geçerlidir. Baskı maliyeti için bu kritik eşik, $\bar{\kappa}$), eşitsizlikte yükseliyor (θ'de yükseliyor); daha da belirgin olarak, biz yine son kısımda kullanılan tartışmaya benzer bir tartışma ile gösteriyoruz ki:

$$\frac{d\bar{\kappa}}{d\theta} > 0$$

Öngörümüz şudur; eşitsizlik yüksek olduğunda, demokrasi daha da yeniden dağıtımcıdır (yani τ^{P} yüksektir) ve bu nedenle zengin seçkinleri için daha maliyetlidir ki onlar bundan dolayı baskı kullanmaya daha meyilli olurlar.

Bir önceki durağan modelde de gösterildiği gibi demokrasi sadece orta düzeyde eşitsizliğin olduğu toplumlarda bir denge sonucu olarak ortaya çıkar. Çok eşitlikçi ya da eşitsizliğin yüksek olduğu toplumlarda demokrasi bir denge unsuru olarak ortaya çıkmaz. Eşitliğin yüksek olduğu toplumlarda, haklarından mahrum edilenler için iktidara karşı durmak konusundaki teşvik azdır ve seçkinler taviz vermek zorunda olmadıkları gibi demokratikleşme zorunlulukları da yoktur. Eşitsizliğin yüksek olduğu toplumlarda seçkinler iktidarda kalabilmek için yeniden dağıtımı kullanamazlar, ancak, böylesi toplumlarda demokrasi seçkinler için kötü bir seçenek olduğundan onlar iktidardan vazgeçmek yerine baskıyı tercih ederler. Öyleyse şunu söylemek doğru olur orta düzeyde eşitsizliğin olduğu toplumlarda demokrasi ortaya çıkma eğilimindedir. Burada, eşitsizlik, siyasi statükonun ortaya çıkmasını engellemek için yeterince yüksektir, ancak seçkinlerin baskıyı daha çekici bulmalarını engelleyecek kadar da

yüksek değildir. Bu nedenle, 6.2 Doğal Sonucunun ardındaki sezgisel durum doğrudan bu model ile uyumludur.

Biz bir sonraki kısımda Markov tam dengelerine sınırlama getirilse bile benzer sonuçların baki kalacağını gösterdik: $\mu \geq \tilde{\mu}^{**}$ olduğu yerde $\tilde{\mu}^{**} < \mu^{*}$ olduğunda devrim geçici yeniden dağıtım ile durdurulabilir -bundan dolayı daha geniş kapsamlı parametreler- ancak $\mu < \tilde{\mu}^{**}$ ise seçkinler tavizleri devrimi önleyebilmek için kullanamazlar.

Belki de paradoksal olarak, q'nun yüksek olması hakların genişletilmesini zorlaştırıyor. Yük bir q vatandaşların iyi örgütlendiği bu nedenle de belirli aralıklarla devrim tehdidi oluşturabildikleri bir ekonomiye denk düşüyor. Alternatif olarak, eğer μ^{L} yeterince azsa, o zaman bu durumda bile, seçkinler vatandaşlara yeniden dağıtım yapmak zorunda kalırlar. Bu durumda, μ^{L}'nin düşük değeri de aynı sonuca yol açacaktır. İyimser bir varsayım da şu olabilir, bu durumda hakların genişletilmesi daha da mümkün olabilir. Durum bu değildir, ancak düzenli devrim tehdidinin varlığı nedeniyle gelecekteki yeniden dağıtım güvenilir hale gelebilir. Vatandaşlar kendilerine verilen sözü denetleyecek güce sahip olduklarında, seçkinler için vatandaşların gelecekteki siyasal gücünü artırmak adına kurumsal değişikliğe gitmeleri gereği daha da azalır.

Bu sonuç, neden ondokuzuncu yüzyılda Almanya'nın sadece sınırlı bir demokrasiye izin vererek refah devleti oluşturduğunu, bunun yanı sıra İngiltere ile Fransa'nın daha koşulsuz demokratikleştiğini açıklar. Toplumsal huzursuzluk İngiltere ve Fransa'da olduğu gibi Almanya'da da güçlü idi. Ancak, işçi sınıfının mevcut rejim altındaki gücü açısından bu üç ülke arasında belirgin farklar vardır. Oysa İngiltere ve Fransa'da güçlü Sosyalist partiler yoktu ve sendikaların çok az bir önemi vardı, Alman Sosyal Demokrat Partisi o dönem için Avrupa'daki en büyük sol kanat partisi idi ve emek hareketi güçlü idi (ancak seçimlere katılımı oy verme sınırlamasından dolayı etkin olamamıştı). Örneğin, Nolan (1986, s. 354), Alman işçi hareketinin gücünü aşağıdaki gibi açıklıyor: "İngiltere ilk endüstri devrimini tecrübe etmiş ve Fransa da ilk önemli sosyalist dernekler şekillendirmiş olsa da Almanya ondokuzuncu yüzyılın sonunda en büyük ve en iyi örgütlenmiş işçi hareketini ortaya çıkarmıştı." Demokratikleşmeye dayalı alternatif teori sadece şuna dayanır: İşçi sınıfının gücü ne dayalı hakların genişletilmesine dayanan alternatif demokratikleşme konusu, İngiltere ve Fransa'dan önce Almanya'da gerçekleşmiştir. Önerme 6.3, ki bu demokratikleşme teorisini siyasal gücün transferi olarak inşa eden önermedir, tersine Alman seçkininin gelecekteki yeniden dağıtım vaadi ile toplumsal huzursuzlukla başa çıkmak için daha fazla esnekliğe sahip olduğunu savunur. Bu kısmen de asıl kanıtlarla tutarlıdır. İngiltere ile Fransa demokratikleştiler ve daha sonra yoksula yeniden dağıtımı artırdılar halbuki Almanya yeniden dağıtıma demokrasidışı rejimini değiştirmeden girişti. Ayrıca bu yeniden dağıtım önlemlerinin de işçi sınıfından gelecek olan potansiyel bir devrim tehdidi karşısında alındığı da şüphe götürmez. Örneğin Williamson (1998, s. 64) şöyle

yazar "[Alman] refah programının temel amacı zamana yayılan sosyal reform ile devrimi önlemek ve emekçi sınıfları devlet otoritesi ile uzlaştırmaktı."

Ek olarak, yüksek ve düşük durumlar arasındaki aytım şuna vurgu yapar, rejim değişiklikleri beklenmedik dönemlerde meydana gelir, belki de ekonomik krizler veya durgunluk dönemleri olabilir. Bu ayrıca Bölüm 3'te tartışılan kanıtlarla da uyumludur (ayrıca bakınız, Acemoglu, Johnson, Robinson ve Yared 2004). Bu kitapta biz, bu fikirleri, indirgenmiş biçim parametresi μ kullanarak elde etmiş olsak da, ki böylece devrim maliyetleri doğrudan Acemoglu ve Robinson (2001)'daki dalgalanmayı gösterdi, aslında nasıl aynı sonuçların devrim maliyetinin sabit olduğu bir modelden elde edileceğini göstermiş olduk ancak toplam faktör verimliliği dalgalanır tıpkı iş döngüsünün standart modellerinde olduğu gibi. O modelde, verimlilikteki değişim devrimlerin (ve darbelerin) fırsat maliyetlerini değiştiriyor ve bu aynı etkilere sahiptir.

8. Altoyun Mükemmel Dengesi

Bir önceki kısımda, $G^{\infty}(\beta)$'nun altoyun mükemmel dengesinin bir altdizinini tanımladık. Bu bölümde ise, Markovyen stratejilerinin sınırlaması olmadan demokratikleşmenin temel dinamik modelimizi analiz ediyoruz. Daha da özel olarak, altoyun mükemmel dengelerine bakıyoruz. Genelde, çeşitli tarihsel olaylarla desteklenen -tarih-bağımlı stratejiler ile bizim analizimiz Bölüm 5'teki analizi yansıtır- bu oyunun pek çok altoyun mükemmel dengeleri bulunur. Biz, cezalandırma stratejilerinin yeniden dağıtımı μ^L durumunda güvenilirliğinin bağlamını konu ediyoruz. Bu nedenle, seçkinler için en iyi olan muhtemel dengeye bakıyoruz, ki bu denge parametre değerlerinin en geniş dizisi için demokratikleşmeyi engelleyecektir. O halde, örtük olarak biz, demokrasidışı düzende vatandaşlara güvenilir yeniden dağıtımın mümkün olan en yüksek miktarı ile ilgiliyiz. Yalınlaştırmak için baskı kullanımını soyutluyoruz ancak bu kolaylıkla eklenebilir. Bölüm 5, Kısım 7'de olduğu gibi, bu kısımdaki analiz, μ,$\tilde{\mu}^{**} < \mu^*$ kesim seviyesinin $\mu \geq \tilde{\mu}^{**}$ olduğunda var olduğunu göstermek üzerine yoğunlaşır, demokratikleşme olmadan yeniden dağıtım olacaktır, bu da devrimi önleyecektir. Tersi söz konusu $\mu < \tilde{\mu}^{**}$ iken, $\mu_t = \mu^H$ olduğunda demokratikleşme denge özellikleri gösterir.

Tam olarak Bölüm 5'teki analizde olduğu gibi, çalışma alanımız, seçkinlerin μ^L durumunda vergi oranı $\tau^L > 0$ iken hangi koşullar altında yeniden dağıtım yapabilecekleridir, böylece $\mu < \mu^*$ olduğunda bile demokrasidışı rejimden çıkış engellenecektir. Orada biz, söz konusu yeniden dağıtımın sınırlanması durumunda seçkin için teşvik-uyumlu olduğunu görüyoruz -bu da, öyle ki, $[\tau^L, \tau^H]$ vektörü uyarınca seçkin için yeniden dağıtımdan bedelin, ki bu bedel $V^r(N, \mu^L [\tau^L, \tau^H])$ ile verilidir, sözünden dönme bedelinden daha büyük olması gerekir, $V_d^r(N, \mu^L)$.

Bölüm 5'te bizim çalıştığımız oyun ile bu oyun arasında sadece bir maddi fark vardır: (6.7) geçerli olduğu sürece, demokrasidışı rejim çöktüğünde, demokrasiye geçiş olacaktır. O halde, $V_d^r(N, \mu^L)$ değeri burada, seçkinlerin μ^L durumunda çark edebileceklerini dikkate alır, onların "cezası" μ^H durumunda daha önce de olduğu gibi devrime karşı demokratikleşmedir. Bunun nedeni onun vatandaşlar için seçkinler demokratikleştikten sonra devrim tehdidinin altoyun mükemmel stratejisi olmayışıdır çünkü onlar demokratikleşme ile devrime oranla daha fazla bedel elde ederler. Sonuç olarak, eğer seçkinler demokratikleşirlerse, bu devrimi önler. Bu, seçkinler için $V_d^r(N, \mu^L)$ değerinin aşağıdaki yineleme ile verili olduğunu gösterir:

$$V_d^r(N, \mu^L) = y^r + \beta\left[q\, V^r(D) + (1-q)\, V_d^r(N, \mu^L)\right]$$

burada V^r (D), (6.14)'teki gibidir.

Daha önce olduğu gibi, sadece $[\tau^L, \tau^H]$ vergi vektöründe yeniden dağıtımın gerçekleşmesi, öyle ki:

$$V^r\left(N, \mu^L, \left[\tau^L, \tau^H\right]\right) \geq V_d^r(N, \mu^L)$$

güvenilirdir. Ek olarak, şu açıktır ki, Bölüm 5'teki (5.38)'in V^p (N, μ^H $[\tau^L, \tau^H]$)'in türevlerine giden yol hâlâ geçerlidir. Öyleyse, seçkinler için teşvik uyumlu kısıtlama daha önceden farklılaşır nedeni de $V_d^r(N, \mu^L)$ değişimdir.

Bölüm 5'te olduğu gibi, genel olarak, seçkinler için en iyi denge, zaman içinde vergide yeknesaklık adına teşvikleri göz önünde bulundurma gerekliliğidir. Ancak, tartışmayı yalınlaştırmak adına ve vergi yeknesaklığı konsepti bizim analizimizin merkezinde olmadığından, μ^H'nin minimum değerini belirleme üzerine odaklandık, öyle ki seçkinler demokratikleşmeyi önleyebilecekti. Bunu $\tilde{\mu}^{**}$ ile gösterdik yani $\mu \geq \tilde{\mu}^{**}$demokrasidışı düzen yeniden dağıtım sözleri ile varlığını koruyabilir. Hâlâ şu durum geçerlidir, μ^H durumunda maksimum vergi oranı τ^p'dır. Öyleyse, yapmamız gereken sadece, μ^Ldurumunda teşvik maksimum uyumlu yeniden dağıtımı bulmaktır, bunu da şimdi $\tilde{\tau}'$ ile gösteriyoruz. Benzer bir tartışma ile bu aşağıdaki denklemde verildiğidir:

$$V^r\left(N, \mu^L, \left[\tilde{\tau}', \tau^p\right]\right) = V_d^r(N, \mu^L)$$

$V^r(D) > 0$ olduğundan, seçkinler demokratikleştiğinde vatandaşlar sapmayı daha az cezalandırabilirler, bu da seçkinler için sapmanın daha çekici olduğu anlamına gelir. Sonuç olarak, $\tilde{\tau}' < \bar{\tau}'$olduğu kuşku götürmez, bu da (5.39)'u karşılamaktadır.

Ek olarak, vatandaşlar için devrimin değeri aynı olduğundan, devrim maliyetinin kritik değerinin formülü, $\tilde{\mu}^{**}$, Bölüm 5'te μ^{**} için olan formülle aynı olmak durumundadır, orada elde edilen $\bar{\tau}'$'nin değeri, yeni değeri aracılığıyla $\tilde{\tau}'$'nin yerini alır. Böylece, $\tilde{\mu}^{**}$'nin kritik değeri kolaylıkla bulunabilir, öyle ki

(6.22)'de gösterilmiş olan $\tilde{\mu}^{**}$'nin değeri Bölüm 5'teki μ^{**}'nin değerinden büyüktür çünkü burada, seçkinlerin maruz kalacağı potansiyel cezalar daha az şiddetlidir.

$V^p\left(N, \mu^H, \left[\bar{\tau}', \tau^p\right]\right) = V^p(R, \mu^H)$ da $\mu^H = \tilde{\mu}^{**}$. Bu da:

$$\tilde{\mu}^{**} = \theta - \beta(1-q)\left(\bar{\tau}'(\theta-\delta) - (1-\delta)C\left(\bar{\tau}'\right)\right) - (1-\beta(1-q))\left(\tau^{p'}(\theta-\delta) - (1-\delta)C(\tau^p)\right) \quad (6.22)$$

Daha önemli olan, $\tilde{\mu}^{**} < \mu^{**}$ olduğunun açık olmasıdır (burada μ^* (6.17) ile verilidir ve daha önce olduğu gibi elimizde, eğer $\mu \geq \tilde{\mu}^{**}$ ise seçkinler yeniden dağıtım ile iktidarda kalabilirler bilgisi vardır. Eşit derece önemli olan, $\mu < \tilde{\mu}^{**}$ olduğunda, Bölüm 5'in zıddı olarak, devrim yoktur çünkü seçkinler ilave araca sahiptir -demokratikleştirebilirler.

Özetle, seçkinlere ve vatandaşlara Markovyen olmayan stratejileri oynama izni vermek, Bölüm 5'teki modele benzer bir şekilde bu model için de etkileri vardır. Vatandaşların cezalandırma tehdidi -özellikle de devrime girişebilecekleri tehdidi- μ^L durumunda bir miktar yeniden dağıtımın sağlanabileceğine işaret eder. Bu miktarın burada düşük olması gerçekten de ilginçtir çünkü seçkinlerin demokratikleştirme olasılığı vatandaşların onları cezalandırmasını da sınırlar. Daha da önemlisi, yine de, Bölüm 5'teki analizin ana baskısı burada da geçerlidir. Cezalandırma stratejilerini kullanma yetisi seçkinlerin tavizler eliyle iktidarda kalabilme koşullarını artırsa da bu durum güvenilirlik sorununu ortadan kaldırmaz. $\mu < \tilde{\mu}^{**}$ olduğunda, tavizler işe yaramaz nedeni de gelecekteki güvenirliliğin yetersizliğidir ve seçkinler demokratikleştirmeye mecbur bırakılırlar.

9. Alternatif Siyasal Kimlikler

Şimdi Bölüm 4, Kısım 4.4'teki modele geri dönüyoruz, burada siyasi çatışmayı sosyo-ekonomik sınıf çizgisinde kabul ediyoruz, ancak bu kabul X grubunun Z grubuna karşı olması anlamındadır. Şunu hatırlayalım, grup X çoğunlukta olduğunda ve vergiler ile transfer biçimleri sırasıyla çoğunluk oylaması ile belirleniyorsa, iki çeşit altoyun mükemmel dengesi vardır. Her iki çeşitte de yeniden dağıtım grup Z'den daha sayısal grup olan X'e doğrudur ve eğer $\delta_X^p > 1/2$ ise, denge vergisi oranı X'in yoksul üyeleri için ideal noktada olacaktır; eğer $\delta_X^p < 1/2$ ise, denge vergisi oranı X grubunun zengin üyeleri için ideal noktada olacaktır. Biz şimdi, bu modelin nasıl bu bölümün Kısım 6'sında sunulan bizim durağan demokratikleşme modelimize yerleştirilebileceğini tartışıyoruz.

Biz demokrasidışı düzeni grup Z'nin yönetimi olarak düşünüyoruz ki onlar da bize göre seçkinlerdir. Şüphesiz, seçkinlerin yönetimi artık zenginlerin yönetimi değildir çünkü grup Z'nin üyelerinden bazıları nispeten yoksuldur. Demokrasidı-

şı düzende ilk mesele, verginin ve transfer oranlarının belirlenmesi ve baskı ya da demokratikleşme gibi kilit kararların nasıl alındığıdır. Bizim öngörümüz bunların Z grubunda çoğunluk oyu ile belirlendikleri yönündedir, bu da düşünülmesi gereken iki durumun olduğuna işaret eder: biri $\delta_Z^r > \delta_Z/2$ olduğunda diğeri tersi geçerli olduğunda. Bu kısımda, tüm olası durumların kapsamlı analizini yapmaya çalışmıyoruz; $\delta_Z^r > \delta_Z/2$ olduğu varsayımı ile ilerliyoruz, ki bunun anlamı da Z'nin zengin üyelerinin tercihleri demokrasidışı düzende sosyal seçimleri belirler. Ayrıca şunu da varsayıyoruz, $\delta_X^p > 1/2$ böylece Bölüm 4'te altı çizilen sadece bir demokratik denge ile muhatap olmuş oluyoruz. Vergi oranı ile ilgili olarak, demokrasidışı düzendeki τ^N gösterimini koruyoruz.

Grup Z'nin tüm üyeleri $T_X = 0$ vergi oranını uygulamayı tercih eder ve eğer devrim tehdidi yoksa, o zaman sınırlanmamış vergi oranı Z'nin üyesi olan medyan seçmence belirlenir, o da zengin olan oyuncudur. Bu nedenle, demokrasidışı düzendeki vergi oranı Z'nin zengin üyesinin ideal noktasıdır, τ_Z^r, birinci derece koşulu karşılamaktadır:

$$C'(\tau_Z^r) = 1 - \frac{\delta_Z \alpha_Z^r \alpha}{\delta_Z^r} \tag{6.23}$$

burada bir iç çözüme sahip olmayı varsayıyoruz ve bu iç çözümde $y_Z^r = \alpha_Z^r \alpha \bar{y} / \delta_Z^r)$ olduğu gerçeğini kullanmış oluyoruz.

Bu nedenle, bu durumda, yeniden dağıtım, gelir τ_Z^r üzerindeki denge vergi oranı ile birlikte, grup X'ten grup Z'ye gider. Dahası, grup X'e yeniden dağıtım verilmemiştir, $T_X = 0$ ve $T_Z = (\tau_Z^r - C(\tau_Z^r))\bar{y}/\delta_Z$. Açıkçası, Z grubu üyeleri demokrasidışı düzeni tercih ediyor, bunun tersi X grubu üyeleri için geçerlidir.

Eğer seçkinler baskıyı tercih ederlerse, o zaman bizim öngörümüz -bu bölümün başlarındaki analizimizi takiben- hem Z hem de X grubu üyelerinin baskı maliyetleri ile karşı karşıya kaldıkları yönündedir. Bunun Z grubu üyelerine bedelleri şöyledir:

$$V_Z^p(O \mid \kappa) = (1 - \tau_Z^r)(1 - \kappa) y_Z^p + T_Z \quad \text{ve} \tag{6.24}$$
$$V_Z^r(O \mid \kappa) = (1 - \tau_Z^r)(1 - \kappa) y_Z^r + T_Z$$

Bu denklemler takip edilir çünkü eğer seçkinler baskıyı kullanırlarsa, onlar iktidarda kalırlar ve ayrıca grup X'ten kendilerine gelir transferi yapacaklardır. Optimal vergi oranı olan τ_Z^r, κ'dan bağımsızdır. Grup X'e baskı sonrası yansıyacak olan bedeller:

$$V_X^p(O \mid \kappa) = (1 - \tau_Z^r)(1 - \kappa) y_X^p \quad \text{ve} \quad V_X^r(O \mid \kappa) = (1 - \tau_Z^r)(1 - \kappa) y_X^r$$

Diyelim ki grup X üyeleri kolektif eyleme dahil olup demokrasidışı düzene karşı devrime kalkışabilirler. Bunun, bütün Z grubu üyeleri için kamulaştırma-

ya yol açtığını varsayalım ancak bu durumda, bizim temel analizimizde de olduğu gibi devrim maliyetlidir. Devrimden sonra tüm gelirin (sadece Z'nin gelirinin değil) X grubu üyeleri arasında eşit dağıtıldığını öngörelim. Çünkü şimdi grup X içinde heterojenlik bulunur, bizim, grubun karşı karşıya kaldığı sosyal-seçim sorununu nasıl çözeceğimizi belirlememiz gerekir. Bu sorunun kaynağını görebilmek için ilk önce şunu bir kenara yazmak gerekir, X grubunun tüm üyeleri için devrimden gelecek olan bedel:

$$V_X^i(R, \mu) = \frac{(1-\mu)\bar{y}}{\delta_X}$$

$i = p, r$ için devrim olmadan da X grubunun yoksul ve zengin üyeleri için bedeller $(1-\tau_Z^r)\, y_X^p$ ve $(1-\tau_Z^r)\, y_X^r$'dir. Bu nedenle, artık iki devrim kısıtlaması vardır:

$$\frac{(1-\mu)\bar{y}}{\delta_X} > (1-\tau_Z^r) y_X^p \quad \text{yoksullar için ve}$$

$$\frac{(1-\mu)\bar{y}}{\delta_X} > (1-\tau_Z^r) y_X^r \quad \text{zenginler için}$$

Şunu unutmayalım, gelirler $\delta_X^r y_X^r = \alpha_X^r\ (1-\alpha)\bar{y}$ ve $\delta_X^p y_X^p = (1-\alpha_X^r)\ (1-\alpha)\ \bar{y}$ olarak tanımlanır, öyle ki α_X^r, X grubunun, bu grupta zengine tahakkuk eden gelir fraksiyonudur. Devrim kısıtlamaları içine bunları ikame edersek, şunu buluruz

$$\frac{1-\mu}{\delta_X} > \frac{(1-\tau_Z^r)(1-\alpha_X^r)(1-\alpha)}{\delta_X^p} \quad \text{yoksullar için ve} \qquad (6.25)$$

$$\frac{1-\mu}{\delta_X} > \frac{(1-\tau_Z^r)\alpha_X^r(1-\alpha)}{\delta_X^r} \quad \text{zenginler için}$$

Artık şu varsayım hemen söylenebilir $y_X^r > y_X^p$, bunun da anlamı $\alpha_X^r \delta_X^p > (1-\alpha_X^r)\, \delta_X^r$, yani devrim baskısı öncelikle yoksulu bağlar. Bu nedenle X grubunun üyesi yoksulun devrime öncelik tanıyacağı durumlar olabilirken zengin için bu söz konusu olmaz. Sosyal-seçim sorununu, grup X'in kararını çoğunluk oylaması ile aldığını varsayarak çözdük, bunun da anlamı, onlar daha kalabalık olduğundan yoksulun tercihleri devrimin sahne alıp alamayacağını belirler. Eşdeğer bir alternatif, yalın olarak X grubundaki yoksulun kendi başına devrime girişebileceğini varsaymak olacaktır.

X grubunca devrim tehdidi ile karşı karşı kalan Z grubunun medyan seçmeni taviz vermeye gönüllü olurlar bunu da kendine doğru olan yeniden dağıtımı düşürme eliyle yapar ve sınırlar çerçevesinde, X grubuna (yani $T_X > 0$ belirlemek) bile yeniden dağıtım vererek bunu gerçekleştirir. Daha önce olduğu gibi, Z grubunun X grubuna vereceği güvenilir taahhüdün maksimum fayda oranı hesaplanabilir. Bu, $T_Z = 0$ olarak ayarlamayı içerir, vergi oranını X'in yoksul üyesinin tercih ettiği oran olarak belirlemek, τ_X^p; ve $T_X = (\tau_X^p -$

$C\left(\tau_X^p\right))\ \bar{y}/\delta_X$ olarak belirlemeyi içerir. Herhangi bir yeniden dağıtım vaadinin sadece p olasılığında uygulanmasının mümkün olduğu göz önünde bulundurulursa, bu X grubu üyelerine beklenen bedelleri verir:

$$V_X^p(N, \tau^N = \tau_X^p) = y_X^p + \frac{p}{\delta_X}\left(\tau_X^p(\bar{y} - \delta_X y_X^p) - C(\tau_X^p)\bar{y}\right) - (1-p)\tau_Z^r y_X^p \quad \text{ve}$$

$$V_X^r(N, \tau^N = \tau_X^p) = y_X^r + \frac{p}{\delta_X}\left(\tau_X^p(\bar{y} - \delta_X y_X^r) - C(\tau_X^p)\bar{y}\right) - (1-p)\tau_Z^r y_X^r$$

Bu ifadeler, seçkinlerin vergi oranını, $1-p$ olasılığıyla, yeniden belirleyebilme edimine sahip olabilecekleri olgusunu içermektedir ve bu nedenle devrim tehlikesi geçmiş olduğundan, seçkinler kendi tercih ettikleri vergi oranı olan τ_Z^r'yi uygulayabilecekler ve X grubu üyeleri yeniden dağıtım alamayacaklar.

Biz bunu yeni bir μ^* tanımlamak için kullanabiliriz, öyle ki eğer $\mu < \mu^*$ ise, o zaman taahhütler devrimi duruduramazlar. $\mu^*, V_X^p\left(N, \tau^N = \tau_X^p\right) = V_X^p\ (R, \mu^*)$ eşitliği ile tanımlanır, bu da şu demektir:

$$\mu^* = 1 - \frac{1}{\delta_X^p}\left[\delta_X(1-\alpha_X^r)(1-\alpha) + p\left(\tau_X^p\left(\delta_X^p - \delta_X(1-\alpha_X^r)(1-\alpha)\right)\right.\right.$$
$$\left.\left. - \delta_X^p C(\tau_X^p)\right) - (1-p)\delta_X\tau_Z^r(1-\alpha_X^r)(1-\alpha)\right] \qquad (6.26)$$

Vurgulanması gereken ilk temel nokta şudur; zengin ile yoksul arasındaki çatışma durumunda bizim analizimize benzer şekilde, eğer $\mu < \mu^*$ (6.26) ile tanımlıysa, o zaman seçkinler yeniden dağıtım taahhüdü veya tavizler yoluyla iktidarda kalamazlar, ya baskı kurmak ya da demokratikleştirmek durumundadırlar. Bu nedenle, bizim kitabımızın üzerine inşa edildiği temel mekanizma -adını koymak gerekirse, verilen sözler, siyasal iktidarın yapısında köklü değişiklikler yaratmadığı sürece inandırıcı olmayabilir- siyasi kimliklerin yapısı ne olursa olsun işlevini yerine getirir.

Diğer tüm ödünleşimler aynı zamanda öncekine benzer niteliksel özelliklere sahiptir. Örneğin, $\mu < \mu^*$ iken, seçkinlerin demokratikleştirmesi demokrasinin baskı karşısında ne kadar maliyetli olduğu ile ilgilidir, öte yandan eğer $\mu \geq \mu^*$ ise, seçkinler taviz mi baskı mı seçimini yaparlar.

Sapmanın ana noktası bu modelin karşılaştırmalı durağanlık, özellikle de eşitsizlikle ilgili olanı. Bölüm 4'te tartışıldığı gibi, gruplararası eşitsizlikteki bir artış α daki bir artış ile yakalanabilir. α'nın etkilerini düşünelim. Eğer $\mu < \mu^*$ ise, seçkinler için ödünleşim demokratikleştirme ile baskı arasındadır. Yüksek α, X grubundaki medyan seçmeni yüksek vergi oranlarını tercih etmeye yönlendirir, bu da Z grubu üyeleri için baskı lehine demokrasiyi beter hale getirir. Eğer $\mu \geq \mu^*$ ise, yüksek α, seçkinlerin devrim ile demokrasidışı düzeni farksız kılabilmek için X grubuna önermeleri gereken yeniden dağıtım miktarını artırır, yine baskı lehinedir. Bu sonuçlar, gruplararası eşitsizliğe dahil olanlardan söz

ediyoruz, Bölüm 5'te elde edilenlerle temelde aynıdır. Bu kısımdaki gruplararası eşitsizlikteki değişimler, yine de, mutlaka gözlemlenmiş eşitsizlik ölçütlerindeki değişikliklerle eşleşmek durumunda değildir.

Dahası, şimdi az bir artışın etkilerine bakalım, Z grubunun gelirinin grubun zengin üyelerine tahakkuk eden kısmı anlamına gelir α_Z^r ile α_X^r'i sabit tutuyoruz. α_Z^r deki bir artış açıkça ölçülmüş olan eşitsizliği artırır. Birincisi, az yukarı çıktığında demokrasidışı düzende alınan denge vergisi oranı düşer. İkincisi, (6.25)'in sol tarafı değişmediğinden, devrim yapıldığında elde edilecek olan fayda değişmez. O halde, demokrasidışı düzende alınan denge vergisi oranı düştüğünden, ölçülmüş olan eşitsizlik açık olarak artmış olsa da devrim çekiciliğini yitirir.

Ekonomi dışı iki grup arasındaki çatışmanın bu kısa analizi şunu gösterir; demokratikleştirmenin temel mekanizmaları hangi siyasal kimlikler uygun ise orada uygulanabilir ve ayrıca eşitsizlik söz konusu olduğunda karşılaştırmalı durağanlığın oldukça farklı olabileceğine vurgu yapar. Bu, bizim yaklaşımımızın güçlü tahminlerinin, verilen sözler inandırıcı değilse gelecekteki yeniden dağıtımda siyasal kurumların rolünün konuyla ilişkilendirildiğini gösterir.

10. Hedeflenen Transferler

Şimdi biz hedeflenen transferlere girişin (bkz. Bölüm 4, Kısım 4.3) Bölüm 5'teki durağan modelde bizim sonuçlarımızı nasıl değiştirdiğini kısaca tartışıyoruz. Bizim, orada ve Bölüm 5'te gösterdiğimiz şuydu; hedeflenen transferlere izin vermek seçkinler üzerindeki demokrasi yükünü artırdı, bu da seçkinler için durumu daha da kötüleştirirken vatandaşların lehine oldu. Aynı zamanda, bu etki, seçkinlerin demokrasidışı düzende vatandaşlardan kendilerine doğru yeniden dağıtımı yapabilecekleri olgusunu güçlendirmiştir. Bu nedenle, demokrasidışı düzenin vatandaşlar üzerindeki yükü artar. Vatandaşlar demokrasidışı düzene karşı daha memnuniyetsizken, seçkinler çok daha memnundurlar ve demokrasiden daha fazla korkarlar. Daha genel olarak, transferler hedeflenebildiğinde toplumda büyük bir dağıtımsal çatışma olacaktır (sadece zengin ile yoksul arasında değil, herhangi gruplar arasında da olabilir), nedeni ise iktidardakilerin kaynakları kendileri lehine yeniden dağıtmak konusunda mali sistemi daha etkin kullanabiliyor olmalarıdır.

Bizim çerçevemizde artan çatışma etkisi açıktır. Birincisi, hedeflenen transferler vatandaşlar için devrimi daha çekici kılar çünkü demokrasidışı düzende vatandaşlar şimdi seçkinlere yeniden dağıtılan vergileri ödemektedir. Aynı konu ayrıca, demokrasidışı düzen seçkinler için daha çekicidir ve onlar baskıyı kullanmak konusunda daha da isteklidir savı için de geçerlidir.

Bu, transferlerin hedeflenip hedeflenemeyeceği anlamına gelir, daha genel olarak, toplumdaki mali yeniden dağıtımın dengedeki siyasal kurumlar üzerinde önemli etkileri olacaktır. Yine de, bizim çerçevemiz, hedeflenen transferle-

rin demokrasiyi çok mu az mı mümkün kıldığı üzerine kesin tahminlerde bulunmaz. Çünkü onlar, devrim tehdidini güçlendirirler, hedeflenen transferler olmadan geçici yeniden dağıtım etkin olacakken demokratikleştirmeyi zorunlu kılabilirler. Ancak, onlar demokrasidışı düzeni seçkinler için daha çekici kıldıklarından, baskıya da neden olabilirler, böylece demokrasiye barışçıl geçiş engellenmiş olur.

11. Demokraside Seçkinlerin Gücü

Şimdi, vatandaşlara farklı büyüklüklerde güç veren, farklı demokrasi türlerini tartışabileceğimiz sınıf modellerine geri dönelim. Demokratik siyasetlerin oldukça genel modelinde tarafların, farklı gruplara kamu hizmetinin ağırlıklı toplamını maksimize ettiğini hatırlayalım. İki-gruplu modelin bağlamında bu, demokraside denge vergi oranını χ parametresinin bir fonksiyonu olarak verir, bu da yarar üzerindeki ağırlığı seçkinler lehine ele geçirir. Bunun için Bölüm 4'te, $\tau(\chi = 0) = \tau^p$ ve $(d\tau(\chi))/d\chi < 0$ ile birlikte $\tau(\chi)$ gösterimini kullanmıştık. Yani bu şu demektir, demokraside vatandaşların gücü azaldığında, denge vergi oranı da azalır ve tabii demokrasinin vatandaşlara geliri yeniden dağıtımının derecesi de aynı akıbete uğrar. Bundan yola çıkarak şuna varırız:

$$\frac{dV^p(D)}{d\chi} < 0 \quad \text{ve} \quad \frac{dV^r(D)}{d\chi} > 0$$

Devrimin ve baskının seçkinler ve vatandaşlar için değerleri demokratik siyasetin modellemesindeki bu değişiklikten etkilenmez.

Bu modelin etkilerinden bazılarını incelemek için Bölüm 6'daki basit statik modele geri dönüyoruz. İlk önce şunu not edelim, seçkinler için $\mu \geq \mu^*$ iken baskı ile yeniden dağıtım taahhüdü arasındaki ödünleşim demokrasinin bu yeni modeli için değişmemiştir. O halde, χ'in $\tilde{\kappa}$ için etkilerini araştırmak üzerine yoğunlaşabiliriz, burası seçkinler için baskı ile demokrasi arasında bir fark olmadığı baskı maliyetinin kritik noktasıdır. Şunu hatırlayalım, baskı maliyetinin kritik eşiği olan $\tilde{\kappa}(\chi)$, ki biz şimdi bunu χ olarak indeksliyoruz, şu şekilde tanımlanmaktadır:

$$V^r(O \mid \tilde{\kappa}) = V^r(D)$$

bizdeki var olan şekli:

$$\tilde{\kappa}(\chi) = \frac{1}{\theta}(\delta C(\tau(\chi)) - \tau(\chi)(\delta - \theta)) \tag{6.27}$$

ki bu da (6.10) ile benzeşim gösterir, değişken siyasal güç rekabetinden doğan denge vergi oranının, $\tau(\chi)$, vatandaşların en çok tercih ettiği vergi oranı olan $\tau(\chi)$ yerini alır. Şuna dikkat edelim

$$\frac{d\bar{\kappa}(\chi)}{d\chi} = \frac{1}{\theta}\left(\delta C'(\tau(\chi)) - (\delta - \theta)\right)\frac{d\tau(\chi)}{d\chi} < 0$$

seçkinlerin gelirlerinin vatandaşlarınkinden daha fazla olduğu ve onun da $d\tau(\chi)/d\chi < 0$ olduğu gerçeğini de akılda tutalım. Böylece, demokrasiyi daha az çoğunlukçu yapan χ'teki artış seçkinler için baskıyı daha az çekici kılar. Bu şunun göstergesidir, demokrasinin seçkinlerin gücünü artırma becerisi genellikle seçkinler için baskıyı daha az çekici hale getirerek demokrasiye barışçıl geçişe olanak verir. Yine de, χ'i artırmak iki ucu keskin bıçaktır çünkü demokraside seçkinlerin gücü arttığında demokrasi daha az vatandaş yanlısı hale gelir. Yalnız şu bir gerçektir, vatandaşların refahı demokrasi ile artar bu da demokratikleştirmeyi devrimi önlemek adına uygulanabilir kurumsal değişim konumuna getirir. χ çok yüksek olduğunda, demokrasi, vatandaş yanlısı siyasetler için artık inandırıcı bir taahhüt değildir; seçkinlerin devrimi önlemek için baskıdan başka seçenekleri yoktur. Bu tartışmayı özetlemek için:

Önerme 6.4: *Bu modelde değişken güç ile χ'in düşük değerlerden başlayarak yükselişi demokrasiyi daha yeniden dağıtımcı yapar ve seçkinler için baskıyı daha az çekici kılar. Bu demokrasiyi daha mümkün kılar. Ancak, χ yükselişini sürdürdüğünde, (6.7)'nin geçerliliği azalır ve bu nedenle de demokratikleşmenin devrimi önleyebilmesi daha az olası hale gelir, bu da seçkinlerin yine baskıyı tercih etmelerine neden olur.*

Pek çok ilginç örnek Önerme 6.4'ün önemini gösterir. Örneğin, seçkinlerin demokratik siyasetler içinde başarılı bir biçimde rekabet edebilmek konusundaki yetersizlikleri genellikle darbeye yol açar. Bölüm 1'de tartışıldığı gibi pek çok bilim insanı, *Sáenz Peña* yasalarının uygulanmasının ardından, Muhafazakârların Radikallerle olan rekabette yetersiz kalmalarının Arjantin'de 1930'daki darbenin ardındaki faktörlerden biri olduğunu savunur. Geleneksel seçkinler tam demokrasinin verilmesi konusunda istekliydiler, bunun nedeni kısmen onların, yeni kurumlar eliyle daha büyük bir güce hükmedeceklerine olan inançlarıydı. Muhafazakârların başarısızlığı χ'in demokratikleştirme anında düşünülenden daha küçük olduğunu gösterir. Tersine, Kolombiya'daki geleneksel seçkinler, 1936'daki erkelere oy hakkı tanımasının tamamlanmış olmasının sonrasında bile, iktidarlarını koruyabilmek adına siyasal kurumların manipülasyonunda başarılı olmuşlardır. Özellikle, seçim kurallarını üçüncü şahısların girişlerini engelleyecek şekilde yapılandırarak, özellikle de Sosyalistlerin girişlerini engelleyerek, hizipleri parti içinde tutmayı sağlamış oldular ve radikal yeniden dağıtım politikaları taleplerini de sınırlamış oldular (bkz. Mazzuca ve Robinson 2004). Daha önce de belirtildiği gibi, diğer faktörler Kolombiya'da bu stratejiyi kolaylaştırdı, özellikle de toprakların dağıtımının diğer Latin Amerika ülkelerinden daha eşitlikçi olduğu bir gerçektir; bu neden-

le yeniden dağıtımla çok da ilgisi olmayan sağlam bir orta sınıf vardı (bkz. Bergquist 2002).

Bu Kolombiya örneği şunu göstermektedir, en azından bir dereceye kadar, kurumların manipülasyonu χ'i endojen yapabilir. Bu savı desteklemek için Sáenz Peña da seçim sistemini, "eksik liste" adlı bir sistem getirerek manipüle etmeyi denemişti. Bu sistemde, kongre adayları üç üyeli seçim bölgelerinden seçilmişti; ancak sadece iki üye en çok oyla partiden seçilmişti, üçüncünün partiye ayrılması ikinci en fazla sayıdaki oyla oldu. Smith (1978, s. 11) şunları kaydeder, "küçük partilere karşı keskin bir ayrımdı, yeni hareketlerin oluşumunu engelledi, kurulmuş olan çıkarları korudu." Bu sistem, ileride yaşanacak olan çatışmayı önlemek adına, sandalye sayısının üçte birini Radikaller için garanti etme yolu olarak inşa edilmişti, bunun yanı sıra Muhafazakârların da sandalyelerin üçte ikisini muhafaza edecekleri beklentisi vardı.

Pinochet'nin 1989 anayasası, görünen o ki, demokrasinin başarılı manipülasyonuna etkileyici bir örnektir. Pinochet, askeri hükümeti daha da genişletmesini umduğu plebisiti kaybetti. Kendisi gerçekten demokratikleştirmek ya da seçim sonuçlarını göz ardı ederek güç kullanımı yoluyla iktidarda kalmak arasında bir seçim yapmak ile karşı karşıya kaldı. Sonunda, demokrasinin daha iyi bir seçenek olduğuna karar verdi, ancak onun tercihleri kendi "demokrasi tasarımı" başarısının etkisi altındaydı. Özellikle, seçim kuralları içine yazmayı başarabildiği sistematik dalavere ile Muhafazakâr gruplar yoğunlukla temsil edilebildi (Londregan 2000); bizim modelimizde, bu χ'i artırır ve baskıyı daha az çekici hale getirir.

Diğer bir potansiyel örnek Rokkan (1970)'de, kendisinin savunusu, nispi temsilin kitlesel demokratikleştirme döneminde Muhafazakârlarca iktidarlarını koruyabilmek adına pek çok Batı Avrupa ülkesinde yürürlüğe konulduğu yönündedir. Bizim çerçevemizde, eğer Rokkan doğruysa, o halde seçim kurallarındaki bu değişim İsveç, Belçika ve Norveç gibi ülkelerde demokrasinin korunmasında önemli rol oynamış olabilir (gerçi Rokkan, İsveç ve Norveç'te yaptıkları gibi, Sosyalistlerin iktidara geldiklerinde neden kural değişikliklerinin kalıcı olduğunu açıklamaz; bkz. Mazzuca ve Robinson 2004).

Bu bölümdeki sonuçlar ayrıca, siyasal seçkinlerin geçişleri nasıl "yönettiklerine" dair karşılaştırmalı siyaset literatüründe yapılan iddialar üzerine bazı aydınlatıcı ilginç ışıklar tutmuştur (örn. Linz ve Stepan 1996). Örneğin, genellikle savunulan şudur, Arjantin'deki diktatörlük 1983'teki Falkland Savaşı'ndan sonra çöktüğünden, demokratik kurumların tasarımlarını etkileme konusundaki becerisi azdı. Diğer taraftan, Brezilya diktatörlüğü, 1985 yılında demokrasiye düzenli geçişi nispeten başardığından, kendisi siyasal kurumların biçimini ve oluşmaya başlayan demokrasi sonuçlarını önemli ölçüde belirleyebildi. Bizim modelimiz demokrasiyi manipüle edebilme becerisi demokrasiye barışçıl bir geçişe öncülük edebilir öte yandan tersi durumda baskı olurdu. Bu nedenle, Brezilya ordusunun, 1980'lerde demokratikleşme sürecini kontrol ede-

bilmesinin mümkün olması gerçeği aslında demokrasinin gelişini kolaylaştırmış olabilir.

Seçkinlerin neden bazı yerlerde sınırlı demokrasi kurabildiklerini bazılarında ise kuramadıklarını ne açıklar? Bazı durumlarda neden çoğunluğun kurumların tasarımını kendi güçlerini sınırlayacak şekilde yapmalarını ne açıklar?

Birincisi, pek çok durumda, ilgili kurumlar aslında tarihsel olarak belirlenmiş olabilir ve değiştirmesi zordur. Doğaları gereği, kurumlar zaman içinde varlıklarını sürdürme eğilimindedirler (Acemoglu, Johnson ve Robinson 2001, 2002) ve rejimin dinamiklerini anlamak adına verili olduğu şekilde almak gerekir. Buna ilginç bir örnek şu olabilir, tüm Latin Amerika ülkelerinin başkanları vardır. Latin Amerika'daki başkanlık sisteminin kökenindeki uzlaşma şöyledir, bu ülkeler bağımsızlıklarını kazandıklarında, cumhuriyeti nasıl organize edecekleri konusunda Birleşik Devletler'in siyasal kurumlarının ayrıntılı bir planını model olarak aldılar. Dolayısıyla onlar bir zaman kabul görmüş olan demokrasi biçimlerini benimsediler.

İkincisi, kurumların oluşumu hem maliyetleri hem de faydaları içerir, ki bunların her ikisi de belirsizdir. ANC'nin Güney Afrika anayasasında beyazlar için inşa ettiği garantileri içeren kararı ele alalım. Bu, diğer şartlar eşit olmak kaydıyla onun kendi gücünü sınırladı, onun durduğu noktada pek de arzu ettiği bir durum değildi. Bu tavizlerin bir bölümü oransal temsilin uygulanması olmuştur. Reynolds (1999) şunları söylüyor:

> *Tüm müzakere süreci boyunca en az tartışmalı konulardan birisi, 1994'teki Kurucu Meclis'in seçiminde nispi temsil sistemi (PR) konusunda hemen hemen tüm kilit oyuncuların mutabakata varmış olmasıdır. Beyazların parlamentosu, İngilizlerden dar bölge (single member district, SMD) çoğunluk sistemini miras almıştı... çünkü böyle yaparak seçim avantajı sağlayacaklarını düşündüler. (s. 183)*

Ancak, ANC için ayrıca şu açıktır ki, beyazların yetersiz temsil edildiği seçim sistemi istikrarı bozucu tehlikede olabilirdi. Reynolds (1999, s. 184) şunu kaydeder, "1980 nüfus sayımı beyazların sadece beş...bölgede... çoğunlukta olduğunu gösterdi, ANC, PR'nin, potansiyel olarak sistem karşıtı azınlık partilerini demokratik düzen içindeki rollerini oynamaya teşvik edecek, sistem yanlısı kapsayıcı bir politikayı benimsemek yönünde dönüşümlerini gerçekleştirmeyi kolaylaştırabilecek yolun kadrini bildi" ve "NP hızla, mevcut SMD çoğunluk sisteminin koltuk kazanma yetilerini mahvedecek potansiyele sahip olduğunun ayırdına vardı" (Reynolds 1999, s. 185). ANC sadece beyazların yeterince temsil edilemeyeceği endişesini taşımıyordu aynı zamanda gerekenden fazla temsil edilebilecekleri kaygısı içindeydi. Örneğin, SMD sisteminin sorunlarından biri şuydu; "ANC'ye onları üçte iki eşiğinin ötesine geçirmeye, yani kalıcı anayasayı tek başına yazabilmeye yetecek kadar sandalye bonusu verebilirdi" (Reynolds 1999, s. 185). Bölüm 5'te de değinildiği gibi, ANC şunun farkına vardı, anayasayı tek başına yeniden yazmak avantajlı değildi. Sonuç olarak, ANC çabucak PR'ye dönmeyi kabul etti.

ANC'nin bu tür tavizleri verip vermeyeceği, beyaz azınlığın girişebileceği olası eylemlerin kendileri nazarındaki algılayışına bağlıydı. Örneğin, eğer beyazların demokrasiye karşı darbe girişiminde bulunacakları beklentisi varsa ya da varlıkları ile ülkeden kaçabileceklerse, anayasada teminatlar inşa etmek daha çekici olabilir. Gerçekte ise, herhangi bir kurumsal teminatın işe yarayacağı kesin değildir. Örneğin, Zimbabve'de Robert Mugabe'nin rejimi, 1980 anayasasının üzerine yüklediği kuvvetler ayrılığı ilkesini çiğneme olanağı bulmuştu, buna beyazların siyasal gücünü desteklemek amacıyla tasarlanmış hükümler de dahildir.

12. Rejimler Üzerindeki İdeolojik Tercihler

Şimdiye dek bizim analizimizde, oyuncuların siyasal kurumları önemsemelerinin tek nedeni bu kurumların farklı ekonomik sonuçlarıdır. Buna alternatif ve tamamlayıcı perspektif bireylerin de rejimlere dair ideolojik tercihlerinin olabileceğidir. Örneğin, Avrupa'daki Aydınlanma döneminin ardından çok muhtemeldir ki seçkinler demokrasiyi demokrasidışı düzene sadece ideolojik nedenlerden dolayı tercih etmişti.

Böylesi ideolojik kaygıların katılımı bizim analizimizi nasıl etkiler? Bir düzeyde, oldukça fazla etkiler -bir başka düzeyde o kadar da etkilemez. Tabii ki, eğer ideolojik tercihler öncelikli ise analizimizin çoğu geçersizdir. Ancak, eğer ideolojik tercihler mevcut ise, ancak bireysel tercihleri tamamen de çiğneyecek kadar geniş değilse, bizim analizimizin çoğu ve şimdiye kadar geliştirilen anlayışlar geçerliliğini sürdürür.

Bizim, Bölüm 5'te baskı olmadan aldığımız temel demokratikleşme modelinde ideolojik meseleleri ortaya koyalım. Özellikle, insanların fayda fonksiyonlarının tüketime dahil edilebilir ve demokrasi için esas tercihi yakalayan bir terim olduğunu düşünelim. Demokraside, y^p ve y^rgelirini tüketen, yoksul vatandaşın faydası ile zengin seçkin oyuncunun faydası $y^p + B_p\bar{y}$ ve $y^r + B_r\bar{y}$ şeklindedir, burada biz ortalama gelire göre normalize ediyoruz. İşte, $B_p > 0$ ve $B_r > 0$ demokratik kurumlar altında yaşamanın pozitif faydasını gösterir. Tersi durumda, eğer toplum demokrasidışı düzen altında ise, o zaman oyuncular bu fazladan faydasal "yararları" elde edemezler. Tüm oyuncular kendi beklenen faydasını maksimize yönünde davranır.

Bu modelde, devrim tehdidi demokratikleşmenin ortaya çıkmasındaki tek yol değildir. Eğer B_r nispeten geniş ise, o zaman seçkinler demokratikleşmeyi tercih eder hem de bunu geliri kendileri yeniden dağıtım yolu ile engelleyebilecekken yaparlar. Bu daha önce hiçbir zaman alamadığımız bir sonuç oldu çünkü demokratikleşme seçkinler için her zaman tavizler vermekten daha kötüydü. Bu "tamamen ideolojik" bir demokratikleşmeye denk düşer, yürütücü gücü de seçkinlerin sosyal değerleridir, ortaya çıkması $V^r(\mathrm{D}) \geq V^r(\mathrm{N}, \tau^N = \hat{\tau})$ ile olur.

Bu yeni özelliğin modeli nasıl etkilediğini görebilmek için şunu hemen belirtelim, ne devrim baskısı ne de μ^* belirleyen denklem demokrasiden gelen değere bağlı değildir, ideolojik tercihlerin dahil olmasıyla onlar değişmez bir konum almışlardır. Tek fark önce şudur, $\theta > \mu$ ve $\mu < \mu^*$ ise ortaya çıkar. Şimdi şu mümkündür, $\mu \geq \mu^*$ olsa bile, böylece demokratikleşme tavizlerle önlenebilir, seçkinler yine de demokratikleştirirler. Dahası, $\theta \leq \mu$ olsa dahi, ki böylece devrim baskısı bağlayıcı olmaz, B_r, $V^r(D) \geq V^r(\mathrm{N})$'yi sağlamak için yeterince geniş olabilir, böylece ideolojiye bağlı bir demokratikleşme ortaya çıkar.

Buradaki önemli konu, doğal olarak, seçkinlerin demokrasi konusundaki tercihlerinin yeterince güçlü olup olmadığıdır. Bunu çalışabilmek için iki kesim seviyesinin belirlenmesi gerekir: $\bar{B}$, $B_r \geq \bar{B}$, olsa bile $\theta \leq \mu$ olduğundaki kesim seviyesidir, öyle ki devrim baskısı bağlayıcı değildir, seçkinler demokratikleştirirler. Bu açık olarak aşağıdaki denklemle verilidir:

$$\tilde{B} = \frac{1}{\delta}\left(\delta C\left(\tau^p\right) - \tau^p\left(\delta - \theta\right)\right)$$

burada eşitliğin sağ tarafı seçkinlerden olan net transferdir, koşulu ise demokraside seçilecek olan vergi oranıdır, τ^p. Bu demokraside seçkinlerin ödediği net transferdir ancak, bunun karşılığında onlar, demokrasiyi kurmuş olmanın getirdiği ideolojik çıkarı elde ederler, B_r.

Ancak, $\theta > \mu$ olduğunda, karşılaştırma vergilendirme olmayışı ile demokrasi arasında değil, daha çok sınırlı vergilendirme ve demokrasi arasında olacaktır. O halde, uygun olan eşik şudur:

$$\tilde{B} = \frac{1}{\delta}\left(\delta C\left(\tau^p\right) - \tau^p\left(\delta - \theta\right) + p\left(\hat{\tau}\left(\delta - \theta\right) - \delta C(\hat{\tau})\right)\right)$$

burada demokrasi olmadan bile, p olasılığıyla $\hat{\tau}\left(\delta - \theta\right) - \delta C(\hat{\tau}) < 0$ eşitliğinde, seçkinlerden net yeniden dağıtımın olacağı dikkate alınır. Açıktır ki elimizde şu vardır:

$$\tilde{B} < \bar{B}$$

Bu denklemlerin analizi şunu gösteriyor ki hem $\tilde{B}$ hem de $\bar{B}$, θ'de yükseliyorlar, bir başka deyişle, eşitsizlik ne kadar yüksek ise, $\tilde{B}$ ve $\bar{B}$ de o kadar yüksektir. Örneğin:

$$\frac{d\tilde{B}}{d\theta} = \frac{1}{\delta}\left(\delta C'\left(\tau^p\right) - \left(\delta - \theta\right)\right)\frac{d\tau^p}{d\theta} - \frac{1}{\delta}\left(\delta - \theta\right) > 0$$

bunu hemen takiben $-\left(\delta - \theta\right) > 0$ olduğunu not edelim ve $(d\tau^p)/d\theta > 0$ olduğunu hatırlayalım. Bunun nedeni daha büyük bir eşitsizlik ile demokrasi seçkinler için daha maliyetlidir (çünkü onlardan daha fazlasını alarak yeniden dağıtır) ve sonuç olarak demokrasiyi demokrasidışına tercih edebilmek için ideolojik tercihlerinin güçlü olması gerekir.

Sonuç olarak şunu not edelim, (6.7) ile karşılaştırıldığında demokrasinin devrimi önleme durumunun inandırıcı olması daha kolaydır çünkü eğer devrim

varsa demokrasinin payına düşmeyen fazladan bir kamu hizmeti yararı vardır. Bu dikkate alındığında (6.7)'yi yeniden şöyle ifade edebiliriz:

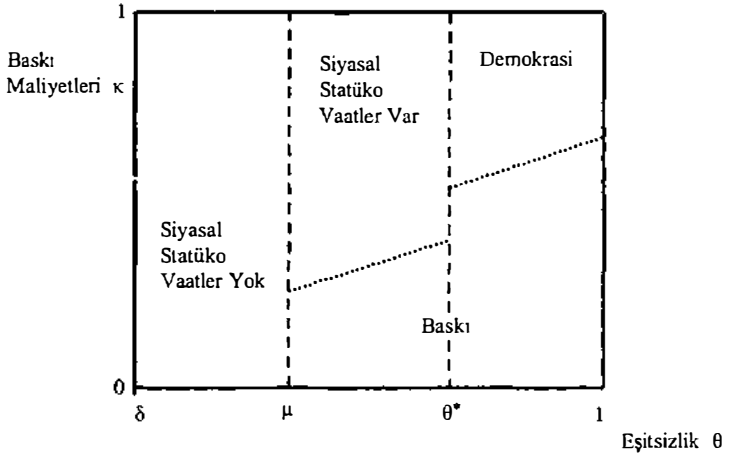
$$\mu \geq \theta - (\tau^p(\theta - \delta) - (1 - \delta)C(\tau^p)) - B_p \tag{6.28}$$

Elimizde aşağıdaki sonuç vardır:

Önerme 6.5: *Benzersiz altoyun mükemmel dengesi vardır, öyle ki:*

- *Eğer $\theta \leq \mu$ ve $B_r \leq \bar{B}$ ise, o zaman devrim baskısı bağlayıcı değildir ve seçkinler demokratikleşmeden veya geliri yeniden dağıtmadan iktidarda kalırlar. Eğer $B_r > \bar{B}$ ve (6.28) geçerli ise, o zaman seçkinler demokratikleşirler.*
- *Eğer $\theta > \mu$ ise, o zaman devrim baskısı bağlayıcıdır. Ek olarak, μ^*(6.6)'da belirlendiğini düşünelim. O halde:*
  - *(1) Eğer $\mu \geq \mu^*$ ve $B_r \leq \tilde{B}$ ise, seçkinler demokratikleşmezler ve devrimi önlemek adına geliri yeterince yeniden dağıtacak olan $\hat{\tau}$ vergi oranını belirlerler.*
  - *(2) Eğer $\mu < \mu^*$ veya $\mu \geq \mu^*$ ve $B_r > \tilde{B}$ ve (6.28) geçerli ise, o zaman seçkinler demokratikleşirler.*
  - *(3) Eğer (6.28) geçerli değilse, devrim vardır.*

Birkaç ilginç nokta bulunur: (1) eğer ideolojik değerlendirmeler önemli değil ise, bizim daha önceki analizimiz aynen geçerlidir çünkü bu B_r'nin yeterince küçük olduğunu gösterir, öyleyse $B_r \leq \bar{B}$ ve $B_r \leq \tilde{B}$ parametre alanının ilgili kısmı olacaktır, burada Önerme 6.5'in etkileri Önerme 6.1'in etkileri ile özdeş hale gelir ve (2) ideolojik değerlendirmeler yeterince önemli ise demokrasiye geçişi tetikleyebilir, bu da tamamen ekonomik nedenlerle meydana gelmiş olmaz. Yine de, bu durumda bile, ekonomik özendiriciler potansiyel olarak önemlidir. Örneğin, hem $B_r > \tilde{B}$ hem de $B_r > \bar{B}$ eşitsizlik düşük olduğunda daha olasıdır. Eşitsizlik arttıkça demokraside seçkinlerden gidecek olan yeniden dağıtım da genişler ve demokrasinin verili yararı karşısında bu iki durumun geçerliliği daha az olasıdır.

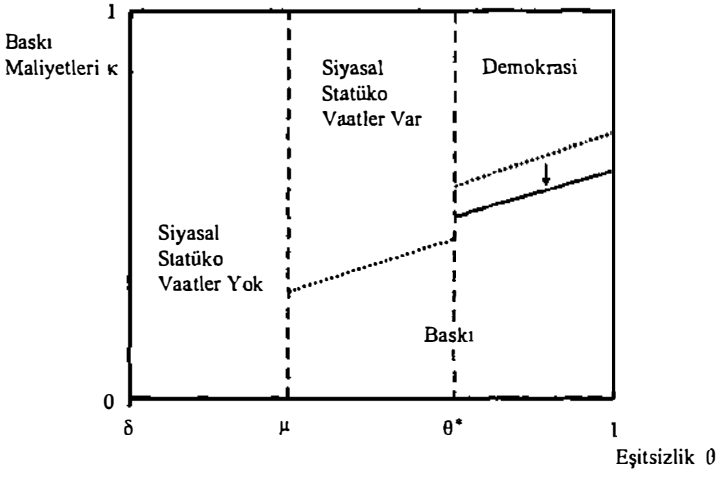

Şekil 6.4. Vaatler, Baskı veya Demokrasi?

13. Demokratikleşmenin Resmi

Biz şimdi, Bölüm 2'deki Şekil 2.1'i titizlikle inşa edebileceğimiz kendi çerçevemizi yeterince geliştirdik. Bunu Şekil 6.2 durağan modeli bağlamında yaptık ve demokrasinin her zaman devrimi durdurmak anlamında yeterince yeniden dağıtımcı olduğunu varsaydık. Şekil 6.4'ü düşünelim. Yatay eksendeki eşitsizliktir ve dikey eksendeki de baskı maliyeti olarak gösterilir. İlk önce şunu belirtelim, eşitsizlik düşük olduğunda -özellikle de $\mu > \theta$ ise- devrim tehdidi yoktur, bu şekil 6.4'teki μ'nün solunda kalan bölgedir. Daha sonra, şunu belirtelim, demokrasidışı rejimin tavizler eliyle iktidarda kalabilir ve gelirin yeniden dağıtımı da ayrıca κ'dan bağımsızdır ve bu da böylece başka bir dikey çizgidir. Bu (6.6)'da elde edilir. Kısım 6.1'de bu denklemi karşılayan eşitsizliğin kritik düzeyini göstermek için θ^* gösterim biçimini kullandık, bu da Şekil 6.4'te gösterilmiştir. O halde, bizim kutuyu üç bölgeye ayıran iki dikey çizgimiz bulunuyor. Solda, baskısız politik statüko var. Sonuç olarak, eşitsizliğin çok yüksek olduğu bir bölge vardır, burada demokrasi oluşturulmaz ya da baskı kullanılmazsa devrim olacaktır.

Şimdi sadece seçkinlerin ne zaman baskıyı kullanmak istediklerini belirlemek kaldı. Seçkinlerin yeniden dağıtım yoluyla iktidarda kalabilecekleri bölgeyi düşünün. Onlar, $\hat{\kappa}$'nın (6.9) belirlenmiş olduğu $\kappa < \hat{\kappa}$ olduğunda baskıyı seçeceklerdir. $\hat{\kappa}$ eşitsizlik yüksek olduğunda, θ'nin yükselen fonksiyonudur, seçkinler tavizler verirken daha çok yeniden dağıtım yapmak durumundadır ve baskı daha fazla çekici hale gelir. Benzer şekilde, demokrasi ya da baskı uygun seçenekler olduğunda, baskı eğer $\kappa < \tilde{\kappa}$ ise en uygun seçenektir, burada $\tilde{\kappa}$ (6.10) ile belirlenmiştir. Son olarak, şekli tamamlamak için şunu belirtelim, θ'nin herhangi bir değeri için $\tilde{\kappa} > \hat{\kappa}$'dır. Bu böyledir çünkü demokrasi her zaman verilen tavizlerden daha çok yeniden dağıtım içerir. Anlaşılır olması adına bu fonksiyonların sadece bir bölümü şekilde çizilmiştir.

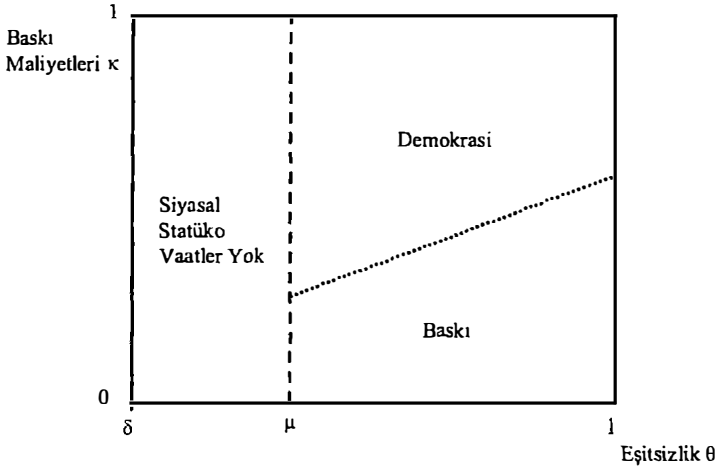
Şekil 6.5. Demokrasiyi Manüple Etmek.
Demokrasiyi daha az yeniden dağıtımcı yapmak demokratikleşme alanını genişletir.

Bu resimler bağlamında bazı ilginç deneyler yapabiliriz. Örneğin, diktatörün demokrasiyi daha az vatandaş yanlısı olma yönünde manipüle edebileceğini dahil edebiliriz. Bunun resim üzerindeki tek etkisi $\tilde{\kappa}$'yı aşağı kaydırmak olur, bu da şunu gösterir, baskı maliyetinin onun optimal olabilmesi adına düşük olması gerekir -demokrasinin manipüle edilebileceği verili iken, bu seçkinler için daha az tehdit içerir. Bunun etkisi demokrasiyi elde edebileceğimiz alanı genişletmek olur. Bu olasılık Şekil 6.5'te gösterilmiştir.

Son olarak, şunu belirtmemize izin verin, Şekil 6.4, Bölüm 2'deki Şekil 2.1 in temelini oluşturur. Tek fark bizim Şekil 2.1'i demokrasidışı rejimlerin gelirin yeniden dağıtımı ile iktidarda kalabileceklerini göz ardı ederek sadeleştirmiş olmamızdır. Eğer Şekil 6.4'te bu olasılığı göz ardı edersek θ^* daki dikey çizgiyi sileriz ve $\tilde{\kappa}$'yı θ'nin fonksiyonu olarak gösteren yukarıya eğimli çizgiyi genişletmemiz gerekir. Bu Şekil 6.6'da sonuçlanır, yani Şekil 2.1 ile aynıdır.

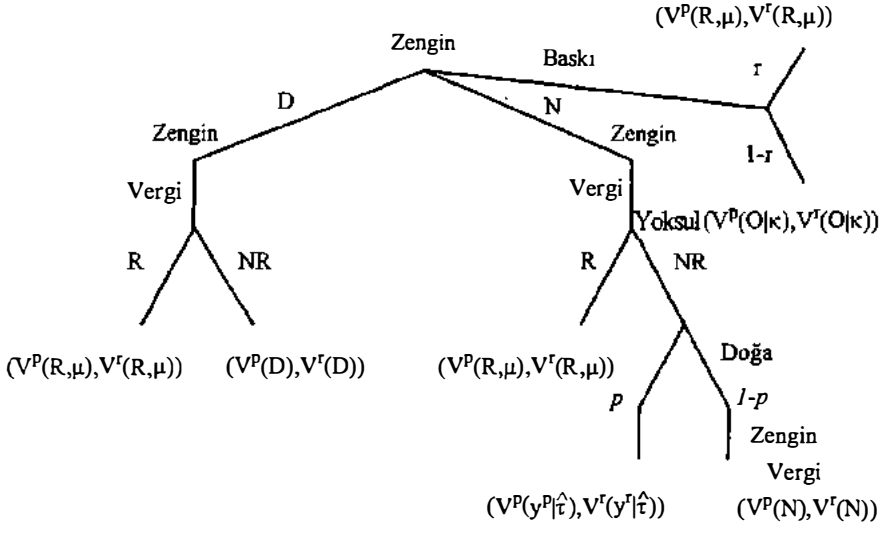
14. Denge Devrimleri

Biz şimdiye kadar baskının kesinlikle işe yarayacağını ve devrimi önleyeceğini varsaydık. Tarih devrim tehdidini güçlendiren beceriksiz baskıyla doludur ve sonunda bu durum devrime veya önemli bozulmaya neden olmuştur. Bu kısımda, baskı yönteminin her zaman işe yaramadığını tartışıyoruz, özellikle de, baskıyı takiben vatandaşların r olasılığında isyan edebileceklerini düşünelim. Bu nedenle, baskının başarısız olmasına izin verdik. Bunu yapabilmek için de

Şekil 6.6. Demokrasi veya Baskı

yine, tam dinamik model yerine, Kısım 6'daki statik geniş biçimli oyun modelini geliştirdik. Şekil 6.7'deki oyun ağacı bu oyunu çizer. Bu modifikasyon, doğal olarak, baskısız bir ortamda demokrasiden ve demokrasidışı düzenden bedelleri etkilemez. Dahası, seçkinlerin vatandaş yanlısı politikalar sözüyle iktidarda kalabilmelerinin koşullarını etkilemez. Sonuç olarak μ^* için formül değişmez.

Şekil 6.7. Demokratikleşme veya Devrim

Ancak, baskının başarısız olmasına izin vermek baskıdan gelecek olan bedelleri değiştirir. Özellikle, baskının değer fonksiyonları şimdi aşağıdaki ile verilidir:

$$V^p(O \mid \kappa) = (1-r)(1-\kappa)y^p + r\frac{(1-\mu)\bar{y}}{1-\delta} \quad \text{ve}$$

$$V^r(O \mid \kappa) = (1-r)(1-\kappa)y^r$$

Bu r olasılığı iledir, baskının başarısız olduğu durumda ve devrim varlığını sürdürecek iken geçerlidir. Bu durumda, her iki taraf da bedellerini devrimden alırlar.

Bu baskı maliyetinin kesim değerlerini açık bir yolla değiştirir. Daha özel olarak, $\hat{\kappa}(r)$ seçkinleri baskı ve yeniden dağıtım arasında kayıtsız kılan eşik olsun. Böylece:

$$V^r(O \mid \hat{\kappa}(r)) = V^r(N, \tau^N = \hat{\tau})$$

ya da bir başka deyişle:

$$\hat{\kappa}(r) = -\frac{r}{1-r} + \frac{p}{(1-r)\theta}\left[\delta C(\hat{\tau}) - \hat{\tau}(\delta - \theta)\right] \tag{6.29}$$

Sonra, seçkinler için baskı ve demokratikleşme arasında kayıtsız kalacakları eşiği şöyle belirleyelim:

$$V^r(O \mid \tilde{\kappa}(r)) = V^r(D)$$

veya daha açık olarak:

$$\tilde{\kappa}(r) = -\frac{r}{1-r} + \frac{1}{(1-r)\theta}\left[\delta C(\tau^p) - \tau^p(\delta - \theta)\right] \tag{6.30}$$

burada eşik değerlerini r olarak endeksliyoruz. Açıkça, $\hat{\kappa}$ ve $\tilde{\kappa}$'nin (6.9) ve (6.10) tarafından belirlendiği yerde $\hat{\kappa}(r) < \hat{\kappa}$ ve $\tilde{\kappa}(r) < \tilde{\kappa}$. Baskının başarısız olması mümkün olduğunda, seçkinler için uygun olması koşulu daha da ucuz olmasıdır.

Bu kesim değerlerinin baskının başarısız olacağı olasılığına dayanıyor olması yine de analizde radikal değişikliklere yol açmaz. Özellikle, bu oyundaki dengeyi aşağıdaki önerme ile karakterize edebiliriz, ki bu önerme Önerme 6.2 ile benzerlik gösterir. Temel fark, seçkinlerin baskıyı tercih etme durumunda, r olasılığı ile devrimin var olmasıdır.

Elimizde şimdi aşağıdaki sonuç bulunur:

Önerme 6.6: Şekil 6.7'de betimlenen oyunda benzersiz altoyun mükemmel dengesi vardır $\{\tilde{\sigma}^r, \tilde{\sigma}^p\}$:

- *Eğer $\theta \leq \mu$ ise, o zaman devrim baskısı bağlayıcı değildir ve seçkinler baskı, yeniden dağıtım veya demokratikleşme olmadan iktidarda kalabilirler.*
- *Eğer $\theta > \mu$ ise, o zaman devrim baskısı bağlayıcıdır. Ek olarak, μ^*in (6.6)'da ve $\hat{\kappa}(r)$ ve $\tilde{\kappa}(r)$'in (6.29) ve (6.30)'da belirlendiğini düşünelim. O halde:*

(1) Eğer $\mu \geq \mu^*$ ve $\kappa \geq \hat{\kappa}(r)$ ise, o zaman baskı nispeten maliyetlidir ve seçkinler devrimi önlemek adına geliri yeniden dağıtırlar.

(2) Eğer $\mu < \mu^*$ ve $\kappa < \kappa$ (r) veya $\kappa \geq \bar{\kappa}(r)$ ve (6.7) geçerli değil, veya eğer $\mu \geq \mu^*$ ve $\kappa < \hat{\kappa}(r)$ ise, o zaman seçkinler baskı kullanırlar. r olasılığı ile baskı başarısız olur ve devrim onun yerini alır.

(3) Eğer $\mu < \mu^*$ (6.7) geçerli ve $\kappa \geq \bar{\kappa}(r)$ ise, o zaman tavizler devrimi önlemek konusunda yetersizdir ve baskı nispeten maliyetlidir bu nedenle seçkinler demokratikleşirler.

Bu uzantı, denge devrimlerinin nasıl demokratikleşmeyi önlemek adına seçkinlerce hesaplanmış olarak ortaya çıktığını gösterir. Bu durum ayrıca toplumsal eşitsizliğin çok yüksek olması durumunda devrimlerin daha olası olduğunu söyler, öyle ki devrim riskine rağmen seçkinler baskıyı demokratikleşmeye tercih ederler.

15. Sonuç

Bu bölümde temel demokratikleşme modelimizi inşa ettik. Bunu yapabilmek için genel olarak, neden sadece siyasal gücün değil de, siyasal kurumların önemli olduğunu tartıştık. Siyasal kurumların rolünü anlamak için insanların hesaplamalarının belirgin dinamik yönlerinin ayırdına varılması gerektiğini gösterdik. Kurumlar önemlidir çünkü onlar de jure siyasal gücün gelecekteki tahsisini etkilerler, siyasi aktörler kurumları kontrol altına almak ve değiştirmeyi arzularlar, nedeni de mevcut siyasal güçlerinde kalmak istemeleridir. Kurumların gelecekteki siyasal gücün tahsisini etkiliyor olması nedeniyle onlar ayrıca taahhüt oluştururlar -bizim teorimizde kilit önemde olan kurumların bir yönü.

Demokrasiye götüren faktörlerle ilgili, demokrasi bir kez oluşturulduğunda konsolide olur, geçerli varsayımı altında bazı temel öngörülerde bulunduk. Öyleyse demokratikleşme ne zaman ortaya çıkar? Önemli bir faktör de gruplararası eşitsizliği artırmak olabilir. Demokrasinin eşitsizliğin yeterince yüksek olduğu durumda ortaya çıktığını gösterdik ki bu durum hakkından mahrum edilenlerin iktidara kafa tutabilmesine yol açar, öte yandan eşitsizlik o kadar da yüksek değilse seçkinler baskı kullanmayı daha çekici bulurlar. Toplumların bir kesitini düşünelim. Düşük eşitsizlikte biz, demokrasiyi inceleme eğiliminde olmayız çünkü demokrasidışı düzenler potansiyel engelleri etkisiz hale getirebilmek için geçici politik tavizler vererek iktidarlarını koruyabilirler. Eşitsizlik daha da yükseldiğinde demokrasiyi gözlemliyoruz. Demokrasidışı düzende seçkinler iktidarda kalmak adına politik tavizleri kullanmayı isteseler de, gelecekteki taahhütlerin eksikliği durumunda mevcut taahhütler devrimi savmak için yeterli değildir. Ancak seçkinlerin kendi güç tekellerini korumaları durumunda geleceğe dair söz konusu güvenilir taahhütlerde bulunamazlar, böylece

devrimden kaçınmak için iktidarlarını terk etmek –demokratikleştirmek- durumunda kalırlar. Yine de, eşitsizlik daha da yükseldiğinde demokrasi seçkinler için tehdit oluşturmaya başlar çünkü onlar demokratikleştirdikleri taktirde yeniden dağıtımın cezalandırıcı oranları gibi son derece zıt politikalarla karşı karşıya kalacaklardır. Sonuç olarak, baskı çekici gelmeye başlar. Öyleyse demokratikleşme, gruplararası eşitsizlikte tek düze olarak artmaz ve bizim beklentimiz, eşitsizlik ile demokrasi arasında ters-U-şeklinde bir ilişkidir, burada demokrasi eşitsizliğin orta seviyelerinde gerçekleşir.

Yine de, gruplararası eşitsizlik hikayenin sadece bir bölümüdür ve biz diğer faktörlerin demokrasinin oluşumunu nasıl etkilediğini görmeye başladık. Örneğin, demokrasidışı düzende seçkinlerin gücü ve belki de demokrasinin biçimini manipüle etme yetileri demokratikleşmeyi etkileyebilir. Analizimizi geliştirmeyi sürdürürken pek çok başka faktör bu resme dahil olacak. Seçkinlerin kendi zenginliklerini elde tutma biçimlerine yönelik önemli roller vardır, ayrıca küreselleşme boyutunda rolleri bulunur ve orta sınıf için de kilit bir yol vardır.

Bu bölümdeki analizde eşitsizlik ile demokrasi arasında ilginç dinamik ilişkiler olduğunu gösteriyor, zira bunlar çeşitli yönleri ile Acemoglu ve Robinson'da (2000a, 2002) araştırılmıştır. Orada yükselen eşitsizliğin sonuçta seçkinleri nasıl demokratikleştirmeye -devrim baskısını sertleştirerek- zorlayabildiğini gösterdik. Demokrasi oluşturulduktan sonra onun yeniden dağıtımcı doğası, bu süreci takiben eşitsizlikte düşüşe neden olması açısından sermaye birikimi süreci ile etkileşime girebilir. Bu nedenle bu çalışmalar, sermaye birikiminin iç kaynaklı sürecinin, eşitsizliğin ve demokratikleşmenin tıpkı Bölüm 3'te eşitsizliğin yollarında tartışıldığı gibi, Kuznets eğrisi için nasıl hesap edilebilir olduğunu gösterdi.

Bizim araştırmamızın ana konusu olmasa da, demokratikleşmenin etkin olup olmadığı üzerinde kısaca durmak yararlıdır. Bölüm 4'ten şunu hatırlayalım, bunu tartışmanın en iyi yolu toplam artık üzerinden değerlendirme yapmaktır. Eğer sadece Pareto kriterini kullanmış olsaydık o zaman demokrasi ile demokrasidışı düzeni karşılaştırma olanağı bulamazdık. Demokraside vatandaşlar daha iyi durumdadır, demokrasidışı düzende ise seçkinlerin konumu daha iyidir. Pareto kriteri iki dizi kurumu sıralayamaz. Yine de toplam artık ile daha fazla ilerleme kaydedebiliriz. Siyaset tipinin sadece yeniden dağıtımcı vergilendirme olduğu en basit modeli alırsak şu hemen söylenebilir, baskı kullanılmadığında demokrasidışı düzende toplam artık daha yüksektir. Maliyetli yüksek olduğundan yeniden dağıtım basit olarak toplam geliri ve böylece artığı azaltır. Seçkinler yeniden dağıtımı desteklemediklerinden ve yollarını demokrasidışı düzende bulduklarından, bu durumda demokrasinin etkinliği daha düşük olur. Bu sonuç kısmen, bizim temel düşüncelerle iletişime girebilmek için kullandığımız basitleştirilmiş modelin neticesidir. İlk olarak, eğer yeniden dağıtım, malî yeniden dağıtım yerine kamu mallarına yatırım şeklini alırsa o vakit seçkinler kamu mallarının daha az miktarda sunumunu isteyeceklerdir (buna

karşılık vatandaşlar onların daha fazla miktarda arzını arzu edeceklerdir.) Eşitsizlik durumunda, ikisinin de ideal noktası, koşulun artı-maksimize seviyesi ile çakışmaz. Bu durumda demokratikleşme, etkin olan durumundaki yükselişi kamu mallarının tedarikindeki artış ile sağlayabilir. İkincisi, demokrasidışı düzenler bir kez baskı kullanma yoluyla iktidarda kaldığında demokrasi etkinlik çerçevesinde onlara daha çekici gelmeye başlar. Baskı, seçkinler ile vatandaşlar arasında kaynakların paylaşımını etkileme konusunda basit olarak kaynakları israf eder. Bu durumda, yeniden dağıtımcı vergilendirme önemli çarpıtmalara neden olsa bile, demokrasi etkin olabilir.

7. Darbeler ve Konsolidasyon

1. Giriş

Şimdiye kadar, demokrasinin bir kez oluşturulduğunda sürekli devam edeceği durumları inceledik -demokrasiye doğru ilerleyişte geri dönüşler yoktur. Gerçeklik ne hikmetse oldukça farklıdır. Ülkelerin, daha az demokratik hale geldiği ve demokratik rejimlerin askeri darbelerce iktidardan indirilip diktatörlüğe dönüldüğü pek çok örnek vardır.

Latin Amerika ülkelerinin pek çoğunun yakın tarihi demokrasi içi ve dışı salınımlarla özellikle sakatlanmıştır. Örneğin, Arjantin'de, erkeklere genel oy hakkı 1912 yılında etkin hale geldi, ancak çok kısa bir süre sonra 1930'da bir darbe ile geri alındı (bkz. Bölüm 1). Demokrasi, 1946 yılında yeniden geri geldi ancak 1955'te yeniden bir darbeye yenik düştü, 1973'te yeniden oluşturuldu, 1976'da bir kez daha altüst edildi ve son olarak 1983 yılında tekrar kuruldu. Bu yıllar arasında, 1943, 1962 ve 1966'da pek çok yarıdemokratik rejim darbelere maruz kaldı. Demokrasiye karşı neden darbeler vardır? Neden pek çok Kuzey Avrupa ülkesinde kitlesel demokrasi kalıcıdır ve neden Latin Amerika'daki gibi az gelişmiş ülkelerde bu bir dizi kurumun konsolide edilmesi daha zor olmuştur?

Bu bölüm, demokrasiye karşı darbelerin analizinde bir çerçeve sağlar ve daha sonra Bölüm 6'da geliştirilen modellerle, demokrasinin oluşumu ve konsolidasyonunu irdeleyecek çerçevenin yanı sıra demokrasi ile demokrasidışı düzen arasındaki potansiyel geçişleri yapılandıran bu fikirleri birleştirir.

Darbeler teorimizi inşa ederken, demokrasinin oluşumunu anlamak konusunda açıkça öne çıkan aynı ekonomik ve siyasal güdüleyicilerin üzerinde durduk. Şimdiye kadar, demokratik toplumlarda vatandaşların çoğunluğu siyasetleri kendi lehlerine ve seçkinlerin çıkarlarının tersine değiştirmeye hazırdır. Bu durum vatandaşları demokrasi yanlısı yapar aynı anda seçkinleri de demokrasi karşıtı olmaya zorlar. Bu çatışan güdülenmeler demokrasinin nasıl ve ne zaman ortaya çıkacağını belirler. Aynı temel güçler darbelerin de itici güçlerini belirler. Nedeni de seçkinlerin demokrasidışı düzeni demokrasiye tercih etmeleridir, onlar demokrasiye karşı darbeyi -belli koşullar altında- tercih edebilirler, zira darbe gelecekte kendileri için daha elverişli siyasetlere yol açacaktır.

Seçkin yanlısı siyasetler talep etmek yerine neden darbe girişimi? Bu sorunun yanıtı demokrasiye geçişteki tartışmalar ile aynıdır: seçkinler sadece bugünkü siyaseti değil gelecektekini de dert edinirler ve demokraside gelecekteki

siyasetler medyan seçmence belirlenir, ki bunlar da seçkin üyesi değildir. O halde, demokrasi seçkinleri yatıştırmak adına bugünkü politikaları taahhüt edebilir ancak gelecekteki seçkin yanlısı politikalar için bir güvence içermez, özellikle de seçkinlerin sahip oldukları siyasal güç geçici ise durum tam olarak böyle demektir. Bu nedenle, siyasal kurumlardaki değişim yine gelecekteki siyasetleri şekillendirmek yönünde ortaya çıkar, bu da (de jure) siyasal gücün paylaşımın değiştirilmesi ile mümkündür.

Analizimizin sonuçlarından biri, darbelerin seçkinler ile vatandaşlar arasındaki eşitsizliğin büyük olduğu toplumlarda daha olası olduğudur. Seçkinlerden çıkan yeniden dağıtım oranı eşitsizliğin derecesi kadar yükselir. O halde seçkinlerin, rejim değişikliğinden elde edeceği kazanç, eşitsiz bir toplumda eşitlikçi bir topluma kıyasla daha fazladır. Doğal olarak bu iddia, geleneksel olarak ölçülen eşitsizlik, seçkinler ve vatandaşların kimliğine bağlıdır ifadesi ile eşleşip eşleşmemesi ile ilgilidir.

Darbeler teorimizi, demokratikleşme modeli ile birleştirdiğimizde, demokratikleşme ile darbeler arasında dengeye olanak tanıyan dinamik bir çerçeve elde ederiz. Bu çerçevede, son derece eşitsiz toplumlar demokrasi ile diktatörlük arasında sık aralıklarla geçişi tecrübe edebilirler. Demokrasidışı düzende vatandaşların sisteme kafa tuttuklarında elde edecekleri oldukça fazladır, hızla demokratikleşmeye gidiş de bu kazanımlar arasındadır, demokraside ise seçkinler yüksek yeniden dağıtım düzeyinden dolayı mutsuzdur ve dolayısıyla demokratik rejime karşı darbe girişiminde bulunabilirler. Bu anlayış demokrasinin konsolidasyonun neden pek çok toplumun belirgin ekonomik eşitsizliğe sahip olduğu Latin Amerika'da nispeten zor olduğunun da gerekçesini verir.

Bizim analizimiz ayrıca, tam konsolide olmuş ve yarı konsolide demokrasiler arasındaki ayrımı ortaya koyar. Biz, etkin bir darbe tehdidi olmadığında demokrasinin tam olarak konsolide olduğunu söylüyoruz. OECD ülkeleri, demokrasinin tam olarak konsolide olduğu ülkelere örnektir. Konsolide olmamış bir demokrasi darbelere kurban giden demokrasidir. Yarı konsolide olmuş demokrasi darbeleri önleyebilir, ancak bunu darbe tehdidinin yokluğunda elde edilmiş olan denge politikalarını değiştirerek yapabilir. O halde, yarı konsolide demokrasiler, seçmenler ve partilerin etkin olarak darbe tehdidi olmadan siyaset tercihlerini yaptıkları tam konsolide olmuş demokrasilerden farklı olarak darbe gölgesinde yaşarlar.

Bir başka ilginç sonuç, tek düze olmayan eşitsizlik ve gelirin yeniden dağıtımı konusundaki tek düze olmayan ilişkidir. Yüksek eşitsizlik genel anlamda daha fazla miktarda yeniden dağıtıma yol açar (Bölüm 4'te tartışılmış olan uyarılar ile birlikte). Ancak, darbelerin olabileceği bir modelde, son derece eşitsiz toplumlar, demokrasi ile diktatörlük arasında gidip gelirler ve bu nedenle daha az eşitsizliğin hüküm sürdüğü toplumlardaki kadar yeniden dağıtım gerçekleşmez.

Ayrıca şu da ilgi çekicidir, konsolide olmuş demokrasilerde darbe tehditleri önemli olmadığından yeniden dağıtımın miktarında çok az bir değişkenlik olacaktır veya hiç olmayacaktır. Bunun tersine, eşitsizliğin yüksek olduğu toplumlarda yarı konsolidedir ya da konsolide değildir. Konsolide olmayan rejimlerde mali politika geçicilik özelliği daha da fazladır, nedeni de, toplum farklı siyasal rejimler arasında gidip gelirken mali yeniden dağıtımın miktarı değişir. Yarı konsolide demokrasilerde denge darbeleri yoktur, ancak yeniden dağıtımın miktarı darbelerin sahne almasını engellemek adına dalgalıdır. Bu model Gavin ve Perotti'de (1997) ortaya konulan mali politika Latin Amerika'da Avrupa'da olduğundan daha değişkendir bulgusu ile tutarlıdır.

Demokratik konsolidasyonun nasıl tanımlanacağı hususunda önemli bir akademik tartışma yürütülüyor ve bu tartışma Schumpeteryan demokrasi tanımının doğru olan tanım olup olmadığı sorusuna kadar gider. Linz ve Stepan (1996) şunu ortaya koyarlar

> *...konsolide olmuş demokrasiden bizim anladığımız, demokrasinin "şehirdeki tek oyun" haline geldiği...siyasal durumdur. Davranışsal olarak, herhangi bir siyasal grubun demokratik rejimi devirme girişimi yoksa demokrasi şehirde tek oyun haline gelmiştir.* (s. 5)

Linz ve Stepan, bu ilk tanımı temin etmesine rağmen -mevcut siyaset bilimi literatürünün büyük kısmı ile uygun olarak- yine de demokrasinin konsolide olması için şart olan diğer koşulları da eklemeyi sürdürdüler. Konsolide olmuş bir demokrasi olabilmek için bir ülkenin şunlara sahip olması şarttır:

> *bir devlet...işleyen bir devlet varsa, diğer beş bağlantılı ve karşılıklı güçlendirilmiş durumlar da mutlaka vardır veya demokrasinin konsolide olabilmesi için hazırlanmış olmalıdır. İlk olarak, özgür ve canlı sivil toplumun gelişimi için gerekli koşullar olmalıdır. İkincisi, nispeten özerk ve değerli siyasal toplum olmalıdır. Üçüncü olarak, hukukla bağlı kurallar olmalıdır... Dördüncüsü, kullanışlı bir devlet bürokrasisi olmalıdır... Beşincisi, kurumsallaşmış bir siyasal toplum olmalıdır.* (s. 7)

Konsolidasyon üzerine tartışma, bu tür listelere neyin eklenmesi veya çıkartılması gerektiği etrafında döner ("demokrasi"ye eklenmesi gerekli sıfatlara yönelik olarak, bkz. Collier ve Levitsky 1997). Açıkça, bu minvalde, demokratik olarak değerlendireceğimiz rejimlerin çoğu konsolide olmamışlardır (bkz. Philip 2003 Latin Amerika üzerine, burada olasılıkla, bu açıdan konsolide olmuş demokrasi yoktur). Linz ve Stepan'ın ilk tanımları bizim yaklaşımımızla tutarlı olsa da, daha sonra ekledikleri koşullar için aynı durum söz konusu değildir.

Bunun yerine, bizim *konsolidasyon* kelimesini kullanımımız, demokrasinin Schumpeteryan bakış tanımı üzerine kuruludur. Daha önce de tartıştığımız gibi bu durum, demokrasi teorisinin kurulumu için olağan bir alan gibi gözüküyor, bu bakış Schedler'in (1998) aşağıdaki görüşünü de yansıtır:

"Demokratik konsolidasyon" ifadesi rejimin sürekliliği beklentilerine gönderme yapmalıdır -başka bir şeye değil. Benzer şekilde, "konsolide olmuş demokrasi" kavramı, konuyla ilgili gözlemcilerin gelecekte de sürdürülebilir olduğu beklentisi içindeki demokratik rejimi tanımlamalıdır. (s. 103)

2. Darbelerin Tetikleyicileri

Biz şimdi, demokrasinin oluşturulduğu ve medyan seçmenin tercihlerinin vergi oranını belirlediği bir toplum düşünüyoruz. İki gruplu modelimizi kullanmaya devam edeceğiz ve seçkinleri zenginlerle vatandaşları yoksullarla özdeşleştireceğiz. O halde, demokraside medyan seçmen, yoksul oyuncudur. Ancak, daha önceki analizimizin tersine, şimdi demokrasinin sonsuza kadar sürmeyeceğini göz önünde bulunduruyoruz ve aslında, demokrasiye karşı bir darbe olabileceğini düşünüyoruz. Demokrasideki vatandaş yanlısı politikalardan ötürü -örneğin, demokratik siyasetlerce işaret edilen gelirin yeniden dağıtımıdır- vatandaşlar nispeten iyi, seçkinler ise kötü durumdadır. Bu akıl yürütme, demokrasi için en büyük tehdidin seçkinlerden geldiğini gösterir. O halde, biz darbeleri, seçkinleri yeniden dağıtımı azaltmak için demokrasiden demokrasidışı düzene geçmeye güdüleyen konular üzerine odaklanarak modelliyoruz.

Pek çok darbenin, özellikle de Latin Amerika'dakilerin, hedeflerinden birisi yeniden dağıtımın azaltılmasıydı ve pek çok durumda, yeniden dağıtımın azaltılması ve gelir dağılımının önemli ölçüde değiştirilmesi mümkün olabildi (Bölüm 3'te tartışılan kanıtlara bakınız). Darbelerin genellikle orduca yapılması bilinen bir durumken, bizim yaklaşımımızdaki varsayım, çeşitli nedenlerle, ordu, vatandaşlardan çok seçkinlerin çıkarlarını temsil etmektedir. Biz bunun makul bir ilk geçiş olduğu inancındayız, yine de, uygulamada, askeri hedefler her zaman tekil bir grubun hedefleri ile örtüşmez ve demokrasinin hayatta kalması konusunda önemli etkilere sahip olabilir. Siyasetin biçimsel modellerine demokrasinin konsolidasyonunda ordunun rolünü dahil etmek gelecekteki araştırmalar için önemli bir alandır ve bu başlığa kısaca kitabın sonuç bölümünde geri dönüyoruz.

Bu bölümde, biz yalın olarak, belli bir bedel karşılığında seçkinlerin orduyu kontrol edebilir ve demokrasiye karşı darbe düzenleyebilir olmalarını verili olasılık olarak değerlendiriyoruz ve onların bunu hangi koşullar altında gerçekleştirmek istediklerini araştırıyoruz. Modelleme çerçevesinden bakıldığında, önemli bir gözlem de şudur, vatandaşların demokrasiyi istemeleri ile seçkinlerin demokrasidışı düzeni istemeleri arasında paralellik vardır. Şunu unutmayalım, vatandaşlar gelecekteki çoğunluk yanlısı politikalar için güvenilir taahhütler ve bunun için demokrasiye geçişi talep ederler (ve seçkinler onlara bunu vermeleri için baskı altında tutulmuştur), gelecektekini olduğu kadar bugünkü siyasetler ve sosyal seçimleri önemsedikleri için de onların sadece geçici de facto siyasal güçleri vardır. Benzer muhakeme demokrasiden demokrasidışı düzene geçişte de geçerlidir. Seçkinler daha az vatandaş yanlısı politikaları be-

nimserler ve bu isteklerini güvence altına alacak geçici siyasal güce sahiptirler. Ancak, onlar gelecekteki siyasetleri de önemsiyorlar ve bir kez geçici olan de facto güçlerini kaybettiklerinde demokrasinin benimsediği yüksek vergiler ve gelirin yeniden dağıtımını yeniden topluma kazandıracaktır. O halde, seçkinlerin gelecekte tercih ettikleri politikaları korumalarının yolu, siyasal kurumları onlara bugün olduğu gibi gelecekte de daha fazla de jure politika verecek şekilde değiştirmektir -bu da demokrasiden demokrasidışı düzene geçiş anlamına gelir.

Demokratların seçkinlere ve darbeyi önlemek adına orduya tavizler vermek isteyecekleri yönünde oldukça fazla kanıt vardır, ancak bunların etkinliği güvenilir olmamaları nedeniyle zayıflıyor. Nordlinger (1977) konu hakkında şunları söylüyor:

> *...darbeyi önlemek için yapılan bütçe artışlarına rağmen ordu müdahale etti, tıpkı 1973'te Şilili Başkan Allende'ye yapıldığı gibi. Sivile çalışan denk derecelere kıyasla ordudaki daha büyük maaş artışları, sağlanan yan imkânlar ve ek donanımın satın alınmasına rağmen Allende devrildi.*[1] (s. 71)

Demokrasidışı düzene geçişle, demokrasidışı düzenden demokrasiye geçişte yaptığımız modelleme arasında bir fark var: ilk durumda, demokrasiye geçişte vatandaşların devrim seçenekleri var ve seçkinler bunu engellemek için demokrasiyi oluşturdular. Burada ise seçkinler siyasal güçlerini darbe girişimi ve sistem değişimi için kullanıyorlar. Demokrasiden ve demokrasiye geçişlerin modellemesi için biz bu özel yolu benimsedik çünkü bizim inancımıza göre bu yol gerçeğe uygun bir yaklaşım sağlar: pek çok durumda, demokrasi demokratikleşen seçkinlerle mümkün olmuştur, oysa demokrasiden diktatörlüklere geçiş neredeyse hiçbir zaman karşılıklı anlaşma ile olmamıştır.

3. Darbelerin Durağan Modeli

Demokrasiye karşı darbeleri modellemek için Bölüm 4'teki temel iki sınıflı modeli, seçkinlerin maliyeti yüksek darbe girişiminde bulunabilecekleri ihtimalini dikkate alarak geniş düşünelim. Oyuncular ve onların gelirleri ile ilgili benzer varsayımlarda bulunuyoruz ancak şimdi darbe kaynaklı maliyetleri kabul ediyoruz. Özellikle, elimizde şu var:

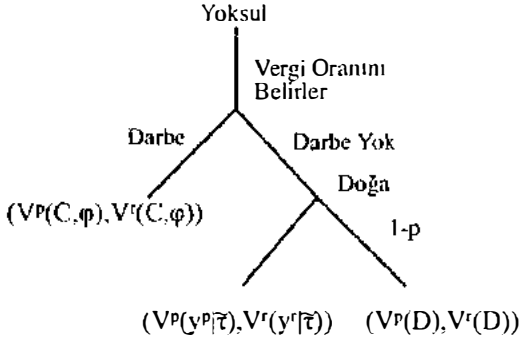
$$\hat{y}^i = \zeta\iota\,(S)\,y^i + (1-\zeta)\left((1-\tau)\,y^i + (\tau - C\,(\tau))\,\bar{y}\right) \qquad (7.1)$$

Buradaki düzende $\zeta = 0$ darbenin olmadığı durumu ve $\zeta = 1$ darbe durumunu gösteriyor. $\iota\,(S)$ gösterimi S durumunda darbe maliyetidir. Darbe maliyetlerini, devrim ve baskı maliyetleri ile bire bir aynı yoldan -tahrip edilen gelirlerin bir kısmı- modelledik. Bir önceki bölümdeki durağan modelde olduğu gibi biz basit olarak darbenin bir tehdit oluşturduğu durum üzerine odaklanıyoruz ve bu

[1] Diğer örnekler için, bkz. Schmitter (1971, s. 484) ve Cox (1976, s. 207-8).

nedenle S için gösterimi ortadan kaldırıyoruz. Eğer darbe yoksa maliyet de yoktur; böylece eğer $\zeta = 0$ ise, o halde ι=1'dir. Böylece geçerli maliyet, $\zeta = 1$ iken ι'nın değeridir ki biz bunu $0 < \varphi < 1$ olduğu durumda $1 - \varphi$ olarak gösteriyoruz.

Şekil 7.1, darbelerin analizinde kullandığımız oyunu gösteriyor. İlk olarak demokratik düzende olduğumuzdan, medyan seçmen vergi oranını belirliyor, τ^D. Eğer seçkinlerden gelen bir darbe tehdidi yoksa vatandaşlar, (4.11)'de verili olduğu gibi en fazla tercih ettikleri vergi oranını belirlerler, τ^p. Bu da (6,4) ile verili olan $V^P(D)$ ve $V^r(D)$'deki bedellerle sonuçlanır. Seçkinlerin darbe girişiminde bulunup bulunmayacakları demokrasideki ve demokrasidışı düzendeki devam değerine bağlıdır. Darbe tehdidinden dolayı, vatandaşların başlangıçta seçtikleri vergi oranının τ^p'den farklı olmasına müsaade ettik. Bunun ardından, seçkinler darbe yükü altına girip giremeyeceklerine karar verirler.

Şekil 7.1. Darbe Oyunu

Eğer girerlerse toplum demokrasidışı düzene geçiş yapar ve seçkinler vergi oranını belirler. Doğal olarak kendi en fazla tercih ettikleri vergi oranını seçerler, $\tau^N = \tau^r$. Sonuç olarak oyun, vatandaşlar ve seçkinler için kendileri ile ilgili bedeller ile sona erer.[2]

$$V^p(C, \varphi) = (1 - \varphi)y^p \quad \text{ve} \quad V^r(C, \varphi) = (1 - \varphi)y^r \tag{7.2}$$

Alternatif olarak, seçkinler darbe yükü altına girmemeye karar verirlerse siyasal sistem demokratik kalır. Bu durumda, doğa bir kez daha harekete geçer ve medyan seçmenin -demokraside siyasal olarak belirleyici olan oyuncu- önceki aşamada vatandaşlarca vaat edilen, vergi oranını yeniden belirleyip belirlemeyeceğine karar verir. Bizim basit demokratikleşme modelimizde olduğu gibi, bu bizim bir sonraki bölümde daha detaylı modellememizdeki gösterime

[2] Bu değerleri, darbeden sonra seçkinlerin vergi oranını belirledikleri ve kendi ideal noktalarını seçtiklerini vurgulamak için $V^p(C, \varphi, \tau^N = \tau^r)$ ve $V^r = (C, \varphi, \tau^N = \tau^r)$ olarak yazabiliriz. Ancak, her hangi bir altoyun mükemmel dengesinde $\tau^N = \tau^r$ olduğu için bu gösterimi gözardı ediyoruz. Benzer kabuller $V^p(D, \tau^D = \tilde{\tau}, \tilde{\tau}^D = \tau^p)$ ve $V^r(D, \tau^D = \tilde{\tau}, \tilde{\tau}^D = \tau^p)$ değerleri için de geçerlidir, burada $1-p$ olasılıkla vatandaşlar vergi oranını yine seçerler ve $\tilde{\tau}^D$ olarak belirlerler. Ayrıca, bu değer fonksiyonlarından $\tilde{\tau}^D = \tau^{D}$ argümanını da gözardı ediyoruz.

karşılık gelir: bir rejim (demokratik rejim dahi olsa) gelecekteki vergileri güvenilir olarak taahhüt edemez. Daha belirgin olarak doğal, p olasılığı ile $\tilde{\tau}$ ile gösterilmiş olan sözü verilen verginin kalıcı olmasını belirler ve vatandaşlar ile seçkinler $V(y^p \mid \tau^D = \tilde{\tau})$ ve $V(y^r \mid \tau^D = \tilde{\tau})$ değerlerini alırlar, bu da her zamanki gibi aşağıdaki denklemleri verir:

$$V\left(y^r \mid \tau^D = \tilde{\tau}\right) = y^p + \tilde{\tau}(\bar{y} - y^p) - C(\tilde{\tau})\bar{y} \quad \text{ve}$$

$$V\left(y^r \mid \tau^D = \tilde{\tau}\right) = y^r + \tilde{\tau}(\bar{y} - y^r) - C(\tilde{\tau})\bar{y}$$

Diğer taraftan eğer, doğa demokrasiye vergiyi yeniden belirleme şansı verirse, medyan seçmen yeni bir vergi oranı seçer, bu da $\bar{\tau}^D$ ile gösterilir $V^p(D)$ ve $V^r(D)$ değerlerine yol açar.

Bu nedenle, yeniden dağıtım sözünden kaynaklanan değerlerin vergi oranı sadece $\tilde{\tau}$, demokraside vatandaşlar $V^p(D, \tau^D = \tilde{\tau})$ ve $V^r(D, \tau^D = \tilde{\tau})$'dir, öyle ki:

$$\begin{aligned} V^p(D, \tau^D = \tilde{\tau}) &= y^p + p(\tilde{\tau}(\bar{y} - y^p) - C(\tilde{\tau})\bar{y}) \\ &\quad + (1-p)(\tau^p(\bar{y} - y^p) - C(\tau^p)\bar{y}) \\ V^r(D, \tau^D = \tilde{\tau}) &= y^r + p(\tilde{\tau}(\bar{y} - y^r) - C(\tilde{\tau})\bar{y}) \\ &\quad + (1-p)(\tau^p(\bar{y} - y^r) - C(\tau^p)\bar{y}) \end{aligned} \tag{7.3}$$

Bu ifadeler $1-p$ olasılığında dikkate alınır, vatandaşlar kısıtlama altında olmadan vergiyi yeniden belirleme noktasına gelirler ve en çok tercih ettikleri vergi oranını seçerler $\bar{\tau}^D = \tau^p$.

Şimdi biz, geriye doğru tümevarım ile bu oyunun altoyun mükemmel dengesini betimleyebiliriz. Esasen, bu oyun bizim Bölüm 6'daki durağan demokratikleşme oyunumuzun yapısı ile aynıdır. Önemli konular, darbe yükü altına girilip girilmeyeceğinin seçkinlerin ilgi alanı içinde olup olmadığı ve vatandaşların taahhüt yolu ile darbeyi önleyip önleyemeyecekleridir (bu durumda, kendilerine doğru daha az yeniden dağıtım için). Stratejiler $\sigma^r = \{\zeta(.), \tau^N\}$ ve $\sigma^p = \{\tau^D, \bar{\tau}^D\}$'dir. Oyuna birinci başlayan vatandaşların eylemleri, ilk olarak $\tau^D \in [0,1]$ vergi oranından ibarettir, burada yine $v = 1$ gösterimini kullanıyoruz, bir başka vergi oranı $\bar{\tau}^D \in [0,1]$ dir. Burada, üst simge D yine demokrasiye işaret etmektedir. Seçkinlerin eylemleri bir darbe kararıdır, burada medyan seçmen vergi oranı $\zeta : [0,1] \rightarrow \{0,1\}$ olarak belirlendiğinde $\zeta(\tau^D)$ darbe seçimidir ve eğer $\zeta = 1$ ise hangi vergi oranının belirleneceği kararıdır, bunu da biz $\tau^D \in [0,1]$ olarak gösterdik; $\tau^N \in [0,1]$ vergi oranlarının kararlarını ayarlamayı gösterir. Daha sonra altoyun mükemmel dengesi bir strateji birleşimidir $\{\bar{\sigma}^r, \bar{\sigma}^p\}$ öyle ki σ^p ve $\tilde{\sigma}^r$ tüm uygun oyunlar için birbirlerini en iyi şekilde karşılarlar.

Mevcut durum verili iken darbenin seçkinler için çekici olup olmadığı darbe baskısının, $V^r(C, \varphi) > V^r(D)$, bağlayıcı olup olmadığı ile ilgilidir. Bu da

şunu ortaya koyuyor; darbe baskı altında olmayan demokrasiden daha önemlidir. Bu darbe baskısı şöyle ifade edilebilir:

$$(1-\varphi)y^r > y^r + (\tau^p(\bar{y}-y^r) - C(\tau^p)\bar{y})$$

veya

$$\varphi < \frac{1}{\theta}(\delta C(\tau^p) - \tau^p(\delta-\theta)) \tag{7.4}$$

Bu baskı bağlayıcı olmadığında demokrasi yeterince yeniden dağıtımcı değildir veya darbeler seçkinlerin hiçbir zaman kârlı bulamayacağı kadar maliyetlidir. Bu durumda, demokrasiye tam konsolide olmuştur şeklinde bakarız: demokrasinin istikrarına karşı herhangi bir etkili tehdit asla yoktur. (7.4)'ten darbe maliyetinin kritik seviyesini elde edebiliriz, $\hat{\varphi}$ ile gösterilmiştir, öyle ki eğer $\varphi \geq \hat{\varphi}$ ise demokrasi tam olarak konsolide olmuştur. Bu da şunu getirir:

$$\hat{\varphi} = \frac{1}{\theta}(\delta C(\tau^p) - \tau^p(\delta-\theta)) \tag{7.5}$$

Tersine, bu baskı bağlayıcı ise demokrasi tam konsolide değildir: eğer vatandaşlar eyleme geçmez ise denge yolunda darbe olacaktır. Vatandaşların yapabileceği eylem vergi oranını azaltmaktır. Ancak buradaki sorun, bunu yapmayı tam olarak taahhüt edememeleridir, nedeni de darbe tehdidi yatıştığında vergiyi yeniden belirleyebilme olanağıdır. Bu ihtimali göz önünde bulundurarak, vatandaşların vergi oranını $\tilde{\tau}$ olarak belirlediğinde seçkinlere kalan değer $V^r(D, \tau^D = \tilde{\tau})$ olur. Bu daha az yeniden dağıtım sözü stratejisi, sadece, bu değerin darbeyi takiben seçkinlere dönüş değerinden büyük ise darbeyi önler, bu da $V^r(D, \tau^D = \tilde{\tau}) \geq V^r(C, \varphi)$ dir. Diğer bir deyişle sadece eğer:

$$y^r + p(\tilde{\tau}(\bar{y}-y^r) - C(\tilde{\tau})\bar{y}) + (1-p)(\tau^p(\bar{y}-y^r) - C(\tau^p)\bar{y}) \geq (1-\varphi)y^r$$

Şimdi darbe maliyetinin eşik değerini belirleyebiliriz, φ^*, öyleki $\varphi < \varphi^*$ ise vatandaşların sınırlı yeniden dağıtım sözü seçkinleri darbeden caydıracak kadar etkin değildir. Tabii ki, seçkinlerin yeniden dağıtımı onlardan tamamen uzaklaştırmalarını engellemek için vatandaşların verebileceği en çekici taahhüt $\tilde{\iota} = 0$'dır öyleyse bizim elimizde mutlaka φ^*, $V^r(D, \tau^D = 0) = V^r(C, \varphi^*)$ vardır. Bu eşitliğin çözümü eşik değeri olan φ^* şu şekilde verir:

$$\varphi^* = \frac{1-p}{\theta}(\delta C(\tau^p) - \tau^p(\delta-\theta)) \tag{7.6}$$

Bu tartışma verili iken, altoyun mükemmel dengesini aşağıdaki gibi özetleyebiliriz:

Önerme 7.1: Şekil 7.1'de betimlenen oyunda benzersiz altoyun mükemmel dengesi $\{\tilde{\sigma}^r, \tilde{\sigma}^p\}$ bulunur. $\hat{\varphi}$ ve φ^* in (7.5) *ve* (7.6)'da belirlendiğini düşünelim. O zaman, bu benzersiz dengede, aşağıdakileri elde ederiz:

- *Eğer* $\varphi \geq \hat{\varphi}$ *ise, o zaman demokrasi tam konsolidedir ve vatandaşlar tercih ettikleri vergi oranı olan* $\tau^p > 0$ *(4.11) de verildiği şekliyle belirlerler.*
- *Eğer* $\varphi \in [\varphi^*, \hat{\varphi}[$ *ise, o zaman demokrasi yarı konsolidedir. Vatandaşlar,* $\tilde{\tau} \leq \tau^p$ *olması nedeniyle* $V^r(D, \tau^D = \tilde{\tau}) = V^r(C, \varphi)$ *olduğu bir* $\tau^D = \tilde{\tau}$ *vergi oranı belirlerler.*
- *Eğer* $\varphi < \varphi^*$ *ise, o zaman demokrasi konsolide değildir. Darbe olur, seçkinler iktidara gelir ve en çok tercih ettikleri vergi oranı olan* $\tau^N = \tau^r$*'yi belirlerler.*

Bu analiz denge darbelerinin, seçkinlerin gelecekteki yeniden dağıtımı sınırlamanın bir yolu olarak nasıl gerçekleşebildiğini gösterir. Özellikle şu söylenebilir, darbeler bilhassa ($\varphi < \varphi^*$ olduğunda), demokrasinin gelecekteki düşük yeniden dağıtım taahhüdünün potansiyelinin sınırlı olmasından kaynaklanır. O halde, seçkinler mevcut (ve geçici) siyasal güçlerini siyasal kurumları değiştirmek dolayısıyla gelecekteki yeniden dağıtımı düşük tutmak yönünde kullanırlar. O zaman seçkinler mevcut siyasal güçlerini siyasal kurumları değiştirmek yönünde kullanırlar böylece gelecekteki yeniden dağıtımı düşürmüş olurlar. Demokratikleşme tartışması ile paralelliği açıktır: yine, siyasal kurumlardaki denge değişimleri siyasal gücün gelecekteki tahsisini düzenleyen bir yol olarak gerçekleşir. Baskı ve darbeler arasında da paralellik vardır -her ikisi de demokrasiden kaçınmak adına güç kullanırlar, ancak onlar bunu farklı siyasal durumlardan başlatarak yaparlar. Bu nedenle darbelerin karşılaştırmalı durağanlığı baskı altında tutma ile benzerlik gösterir.

Tam ve yarı konsolide demokrasiler arasındaki ayrım yararlıdır. Darbe tehdidi kesinlikle yoksa demokrasi tam konsolide demektir, demokrasi gerçekten engelli değildir ve vatandaşlar en fazla tercih ettikleri vergi oranını belirleyebilirler (sınırlama olmaksızın), τ^p . Öte yandan, yarı konsolide olmuş demokrasi eğer vergi oranını τ^p olarak belirlerse darbe kurbanı olur. Demokrasinin bu türü sadece, seçkinlere tavizler vermek yoluyla onları darbeden vazgeçirerek ayakta kalabilir. Ampirik olarak, yarı konsolide olmuş demokrasinin bu eğilimi diğer başka kafa karıştıran davranış biçimlerini açıklamamıza yardımcı olabilir: Örneğin, Wantchekon (1999), El Salvador'da vatandaşların çoğunluğunu temsil eden partilerin 1990'larda darbeyi tetikleyeceği korkusuyla, seçimlerde taahhüt ettikleri yeniden dağıtımın miktarını düşürmeyi denediklerini gündeme getiriyor.

Bizim analizimizle Przeworski'nin (1991), konsolide olmuş demokrasinin, daha önceki dönemdeki seçkinler de dahil, tüm grupların yeterince geniş iktidarda olabilme imkânına sahip olmasını gerektirir iddiası ile karşılaştırmak ilginçtir. Przeworski'nin (1991) de ortaya koyduğu gibi:

> *...rıza, demokratik kurumlardaki kazanım olasılığına bağlıdır. Belirli bir aktör...eğer demokratik rekabette galip gelebilme olasılığına bağlılığı... bir takım*

asgari getiriden fazla ise rıza gösterecektir... Demokrasi, ilgili tüm siyasal güçlerin, belirli bir sistemdeki kurumlar altında asgari iyi olabilme olasılığına sahip olduğunda genel rızayı harekete geçirecektir. (s. 30-1)

Bu görüşe göre, demokrasinin istikrarlı olabilmesi için tüm grupların gücün kullanımı konusunda yeterince olanağa sahip olmaları gerekir. Eğer herhangi bir grup tamamen dışarıda bırakılırsa, iktidar için mücadele onlara cazip gelecektir. Bu düşünce siyasal bilimcilerce geniş ölçüde kabul görmüştür (örn., Weingast 1997). Colomer (2000, s. 10) bu görüşü "demokrasinin oluşumu siyaset oyununun yeni kuralları üzerinde varılan konvansiyonel anlaşma ile ortaya çıkar. Anlaşma mümkündür çünkü demokrasi belirlenmemiş gelecekte farklı aktörlere makul umutlar kazanma veya paylaşma olanağı verir" diye yazdığında yinelemiş oldu.

Aksine, bizim demokrasi modelimizde, seçkinler hiçbir zaman gücü elde edemezler, nedeni de politikaların daima medyan seçmenin tercihlerini karşılamasıdır. Ancak bu, seçkinlerin demokrasi ile elde etmek istediklerini alamayacakları anlamına gelmez çünkü de jure güçleri olmasa da de facto güce sahip olabilirler. Örneğin, demokrasinin yarı konsolide olduğu durumda vatandaşların politikaları hükümeti oluşturmuyor olsalar da seçkinlerin ihtiyacını karşılar. Doğrusunu söylemek gerekirse bu ironiktir çünkü Przeworski'ye göre seçkinler hükümeti oluşturamazlarsa darbe girişiminde bulunacaklardır ve bu nedenle de demokrasi konsolide değildir. Gerçi, eğer sistemi zor yoluyla devirebiliyorlarsa o zaman etkin bir de facto güce sahiplerdir demektir, bu da tam olarak hükümeti devirmeden de istediklerini alabilme gücüne sahip olmaları anlamına gelir. Seçkinler de facto güce sahip değillerse demokrasiden istediklerini alamazlar ancak aynı zamanda darbe girişiminde de bulunamazlar. O halde, Przeworski'nin iddiası bizim modelimiz için yanlıştır.

Biz şimdi darbelerin karşılaştırmalı durağanlığını eşitsizlik bağlamında ele alıyoruz. İlk önce, üstü kapalı olarak eşitsizliğin kritik eşiğini tanımlayabiliriz, $\bar{\theta}$:

$$\varphi = \frac{1}{\bar{\theta}} \left(\delta C(\tau^p(\bar{\theta})) - \tau^p(\bar{\theta}) (\delta - \bar{\theta}) \right)$$

öyle ki $\theta \leq \bar{\theta}$ olduğunda darbe baskısı, (7.4), bağlayıcı olmayacaktır. Bir başka deyişle, bu eşitsizliğin eşik düzeyidir, öyle ki eşitsizlik bu düzeyden az olduğunda demokrasi tam olarak konsolide olmuştur.

Sonrasında, φ^* tanımını kullanarak $\bar{\theta}$'yi belirleyebiliriz, öyle ki:

$$\varphi = \frac{1-p}{\bar{\theta}} \left(\delta C(\tau^p(\bar{\theta})) - \tau^p(\bar{\theta}) (\delta - \bar{\theta}) \right)$$

$\theta \leq \bar{\theta}$ ise demokrasi yarı konsolidedir. dahası, $\bar{\theta} > \bar{\theta}$ olup olmadığını kontrol etmek basittir. Bu tartışma aşağıdaki doğal sonuca götürür:

7.1'in Doğal Sonucu: φ ve p'nin sabit olduğu ve eşitsizliğin θ ile verilmiş olduğu bir toplum düşünelim. O halde $\bar{\theta}$ vardır ve $\bar{\theta} < \bar{\theta}$ öyle ki

- $\theta \leq \bar{\theta}$ *olduğunda, demokrasi tam konsolidedir ve denge vergi oranı her zaman* τ^p *dir.*
- $\theta \in (\bar{\theta}, \bar{\theta}]$ *olduğunda, demokrasi yarı konsolidedir. Darbeyi önlemek için vergi oranını* $\tilde{\tau}$ *olarak belirlerler.*
- $\theta > \bar{\theta}$ *olduğunda, demokrasi konsolide değildir. Darbe vardır ve seçkinler iktidara gelir ve vergi oranını* $\tau^N = \tau^r$ *olarak belirlerler.*

Bu analiz darbelerin daha eşitsiz toplumlarda gerçekleşme eğiliminde olduğunu gösteriyor. Daha az eşitsiz ancak yine de oldukça eşitsiz toplumlarda demokrasi yarı konsolidedir ve yalnızca düşük vergiler gibi biçimlerde seçkinlere tavizler vererek varlığını sürdürür. Eşitsizliğin neden darbelerin gerçekleşmesinde önemli olduğu görüşü açıktır: darbeler gelecekteki yeniden dağıtımın seçkinlerce düşük tutulabilmesinin bir yolu olarak darbeler gerçekleşirler. Demokrasi, eşitsizliğin yüksek olduğu durumda daha fazla yeniden dağıtımcıdır ve bu nedenle de seçkinler için daha maliyetlidir. O halde, darbeler, eşitsiz bir toplumda onlar için daha caziptir.

Bu karşılaştırmalı durağanlık Bölüm 3'teki bulgularla tutarlıdır, bunlar ülke boyunca ilişkiler anlamında eşitsizliğin ve demokrasinin ölçütlerinin daha düşük eşitsizlik düzeylerini arzulayan daha demokratik toplumlar eliyle tartışıldı. Bir önceki bölümde, bunun böyle olmasının nedeninin daha eşitlikçi toplumlarda baskının daha az çekici olması, bu nedenle de seçkinlerin demokrasiyi oluşturmalarının daha muhtemel olduğunu tartıştık.

Şimdi demokrasinin, daha eşitlikçi bir toplumda bir kez oluşturulduğunda konsolide olmasının daha muhtemel olduğunu görebiliriz.

4. Demokrasinin Oluşumunun ve Konsolide Olmasının Dinamik Bir Modeli

Bizim analizimiz şu ana kadar demokratikleşmeyi ve demokrasinin konsolide olmasını ayrı ayrı ele aldı. Özellikle, demokratikleşmenin analizinde bizim yalınlaştırılmış varsayımımız şuydu, demokrasi bir kez oluşturulduğunda tam olarak konsolidedir ve asla engellenemez. Tersine, seçkinlerin yeniden dağıtımının azaltılmasını kendilerinden uzaklaştırmak için demokrasinin tersine çevrilmesi konusunda nasıl bir çaba içine girdiklerini gördük. Oyuncuların demokrasinin tersine çevrilebileceğinin farkına varması analizi nasıl değiştirir?

Durum, Bölüm 6'daki analizlerdekine benzer ise, o halde oyunun bir önceki bölümde analizinin yapıldığı durağan halinden, yani, sözü verilen vergi oranının yeniden ayarlanabilme olasılığının modellemesi olarak gelecekteki eylemleri taahüt edememe durumundan uzaklaşmak istiyoruz.

En önemlisi, bir önceki bölümdeki statik model, denge salınımlarının farklı rejimler arasında nasıl ortaya çıkabildiği analizine izin vermez. Bu meselelerle alakadar olabilmek için ilk kez Bölüm 5'te sözü geçen sonsuz ufuk modeline geri dönüyoruz ve devrim, demokratikleşme ve darbelere izin veriyoruz.

Daha önce olduğu gibi, sonsuz ufuk modelini dikkate alıyoruz ve gösterimi $G^{\infty}(\beta)$ şeklindedir. 1 büyüklüğünde nüfus $1 - \delta > 1/2$ büyüklüğündeki yoksul vatandaşlara bölünmüştür, kalan δ zengin seçkini oluşturur. İlk olarak siyasal güç seçkinlerin ellerinde toplanmıştır ancak medyan seçmen yoksul oyuncudur. Oyuncuların $t = 0$ zamanında beklenen yararı yine $U^i = E_0 \sum_{t=0}^{\infty} \beta \hat{y}_t^i$ ile verilidir. Burada, eğer bu bir demokrasidışı düzen ise, vergi sonrası gelir $\hat{y}_t^i$, (6.8)'de verilidir, eğer bu bir demokrasi ise vergi sonrası gelirler (7.1)'de verilidir.

Vatandaşların kolektif eylem teknolojisi yoluyla girişebilecekleri devrim ve bu devrimin getirileri daha önce belirtilenlerle özdeştir. Demokraside, seçkinler darbe girişiminde bulunabilir. Darbenin ardından tüm oyuncular gelirlerinin φ^S kadar bir bölümünü kaybederler, buradaki tehdit durumu $S = H, L$'dır ve $\varphi^H < \varphi^L$'dır ayrıca siyasal durum da başlangıçtaki statükosuna yani seçkinlerin siyasal gücü kontrol ettikleri duruma geri döner. Devrim tehdit analizine benzer bir analiz yaparak, düşük tehdit durumunda darbe tehdidinin etkin olmadığını varsayıyoruz ve ayrıca $\varphi^L = 1$ olarak ayarlıyoruz. Bu durumda konu ile ilgili maliyet, $S = H, \varphi^H = \varphi$ durumunda seçkinlere düşecek olan maliyettir ve sadece bu durumda seçkinler darbe girişiminde bulunmak isteyeceklerdir. Biz Pr $(\varphi_t = \varphi) = s$ olduğunu öngörüyoruz ve hem q hem de s'nin 1/2 den az olduğunu bu nedenle de, de facto gücün uygulamasını kolaylaştıran krizlerin nispeten nadir olaylar olduğunu varsayıyoruz.

Eğer bir darbe girişimi söz konusu ise, o zaman ilk etapta $\mu_t = \mu^L$ dır öyle ki yakındaki bir devrimden söz edemeyiz. Benzer şekilde, eğer demokratikleşme ortaya çıkarsa o zaman demokrasi 1'lik bir darbe maliyeti ile yola çıkar, bunun da anlamı darbe kendini göstermeden önce demokrasinin en azından bir ölçüde şansı vardır. Sonuç olarak, her demokrasidışı dönemde seçkinler demokratikleştirip demokratikleştirmeyeceklerine karar vermek durumundadırlar, eğer demokratikleştirirlerse toplum demokratik bir hal alır ve medyan seçmen yani vatandaş vergi oranını belirler.

Belirli bir süre içindeki olayların özeti aşağıdaki gibi özetlenebilir:

1. μ_t veya φ_t durumu ortaya çıkar.
2. Eğer demokratik bir düzende isek vatandaşlar vergi oranını τ^D olarak belirlerler aksi durumda seçkinler τ^N olarak belirler.
3. Demokrasidışı rejimde seçkinler baskı, ω, ya da demokratikleşme, ϕ, kararı verirler bulunup bulunmayacaklarına karar verirler. Demokraside darbe girişiminde bulunup bulunmayacaklarını belirlerler, ζ. Eğer onlar demokratikleştirirlerse ya da darbe yükü altına girerlerse, iktidara gelen parti

Aşama 2'de belirlenen vergi oranı olan τ'ın uygulayıp uygulamayacağına veya yeni bir vergi oranı belirleyip belirlemeyeceğine karar verir.

4. Eğer $P = N$ ve $\omega = 0$ ise vatandaşlar devrime kalkışıp kalkışmayacaklarına karar verirler, ρ. Eğer devrim varsa ekonominin geri kalan gelirini paylaşırlar. Eğer devrim yoksa Aşama 2 veya 3'te kararlaştırılmış olan vergi oranı uygulamaya konulur.
5. Gelirler realize olur ve tüketim yerini alır.

Biz tekrar, stratejilerin yalnızca dünyanın mevcut durumuna bağlı olduğu bu oyunun Markov tam dengelerini tanımlıyoruz.[3] Söz konusu durum (D, φ^H), (D, φ^L) (N, μ^L) ya da (N, μ^H)'*dir ve* burada N iktidardaki seçkinleri (yani demokratik olmayan rejimi) D ise demokrasiyi gösterir $\sigma^r = \{\omega(.), \phi(.), \tau^N, \zeta(\cdot), \tau^N\}$ seçkinler tarafından yapılan hamlelerin gösterimi olsun, $\sigma^p = \{\rho(\cdot), \tau^D(\cdot), \tau^D\}$ de vatandaşların hamlelerini göstersin. σ^r gösterimi, $P=N$ iken, baskı $\omega: \{\mu^L, \mu^H\} \to \{0, 1\}$ veya demokratikleşme $\emptyset: \{\mu^L, \mu^H\} \to \{0, 1\}$ kararlarından ve $\emptyset = 0$ iken (demokrasi olmadığında), $\tau^N: \{\mu^L, \mu^H\} \to \{0, 1\}$ vergi oranından oluşmaktadır. Açıkça, eğer $\emptyset = 0$ ise, P, N'de kalır ve eğer $\emptyset = 1$ ise P, D'ye dönüşür. Seçkinler, $P = D$ olduğunda, durum φ iken ve medyan seçmen vergi oranını τ^D olarak belirlediğindeki darbe kararının $\zeta(\varphi, \tau^D)$ olduğu $\zeta: \{\varphi^L, \varphi^H\} \times [0, 1] \to \{0, 1\}$ fonksiyonu olan bir darbe kararı alırlar. Eğer $\zeta = 1$ ise, siyasî durum $P = N$'dir ve seçkinler vergi oranı, $\tau^N \in [0, 1]$'i de yeniden belirlerler. Vatandaşların hamleleri devrim başlatma kararı olan, $\rho: \{\mu^L, \mu^H\} \times \{0, 1\}^2 \times [0, 1] \to \{0, 1\}$'den oluşur. Burada, $\rho(\mu, \omega, \emptyset, \tau^N)$, vatandaşların, duruma ve seçkinlerin mevcut hamlelerine koşullanmış olan, devrim kararıdır. $P = D$ olduğunda, vatandaşlar vergi oranını $\tau^D: \{\varphi^L, \varphi^H\} \to [0, 1]$ belirlerler.

O halde Markov tam dengesi bir strateji kombinasyonudur, $\{\tilde{\sigma}^r, \tilde{\sigma}^p\}$ öyle ki $\tilde{\sigma}^p$ ve $\tilde{\sigma}^r$ tüm μ_t, φ_t, P için birbirlerini en iyi karşılayandır. Her zaman olduğu gibi, biz uygun Bellman denklemlerini yazarak Markov tam dengesini tanımlıyoruz.

Diyelim ki, demokrasi varken ve darbe girişiminde bulunmanın maliyeti $V^i = (D, \varphi^L)$ iken, $i = p, r$ tipi bir oyuncunun değeri φ^L olsun. Benzer şekilde, $V^i = (\mathrm{D}, \varphi^H)$de maliyet φ^H olduğunda i oyuncusunun değeri olsun (burada darbenin bir sonucu olarak demokrasidışı düzene geçişin varlığının söz konucu olduğu durumdur).

Durum (D, φ^L) olduğunda medyan seçmen üzerinde sınırlama yoktur, bu nedenle $\tau^D = \tau^P$ vergi oranını tercih edecektir. Bunun vatandaşlara ve seçkinlere geri dönüşü şöyledir:

[3] Bu bölümde, Markovyen olmayan dengeyi incelemiyoruz. Altoyun mükemmel dengeleri çalışmasının burada sunulan modelin basitleştirilmiş versiyonu olarak Powell (2004)'de görülebilir.

$$V^i(D, \varphi^L) = y^i + \tau^p\left(\bar{y} - y^i\right) - C(\tau^p)\bar{y} + \beta\left[sV^i(\varphi^H) + (1-s)V^i(D, \varphi^L)\right] \tag{7.7}$$

$i = p, r$ için ve daha önceki gibi $\tau^p\left(\bar{y} - y^i\right) - C(\tau^p)\bar{y}$, τ^p vergi düzeyinde i oyuncusunun karşı karşıya kaldığı yeniden dağıtımın net tutarını gösterir.

Daha sonra, yoksulun darbe girişiminde tercih edecekleri vergi oranında farklı bir vergi oranını belirleyebileceği (D, φ^H) durumunu düşünelim. (D, φ^H) ile vergi oranı τ^D iken $V^i(D, \varphi^H, \tau^D)$ durumundaki değerleri göstereni aşağıdaki gibidir:

$$\begin{aligned} V^i(D, \varphi^H, \tau^D) = {} & y^i + \tau^D\left(\bar{y} - y^i\right) - C(\tau^D)\bar{y} \\ & + \beta\left[sV^i(D, \varphi^H, \tau^D) + (1-s)V^i(D, \varphi^L)\right] \end{aligned} \tag{7.8}$$

Açıkçası, $\tau^D(\bar{y} - y^p) - C(\tau^D)\bar{y} \leq \tau^p(\bar{y} - y^p) - C(\tau^p)\bar{y}$ ve $\tau^D(\bar{y} - y^r) - C(\tau^D)\bar{y} \geq \tau^p(\bar{y} - y^r) - C(\tau^p)\bar{y}$, için $\tau^D \leq \tau^p$.

Seçkinler, τ^D vergi oranını inceledikten sonra bile darbe girişimine karar verebilirler, bu nedenle (D, φ^H) durumundaki değerler $V^i(D, \varphi^H, \tau^D)$'dakine eşit olmak durumunda değildir. Bunun yerine, biz onları $V^i(\varphi^H)$ olarak gösteriyoruz, şöyle ki:

$$\begin{aligned} V^r(\varphi^H) &= \max_{\zeta \in \{0,1\}}\left\{\zeta(V^r(N, \mu^L) - \varphi y^r) + (1-\zeta)V^r(D, \varphi^H, \tau^D)\right\} \\ V^p(\varphi^H) &= \zeta(V^p(N, \mu^L) - \varphi y^p) + (1-\zeta)V^p(D, \varphi^H, \tau^D) \end{aligned} \tag{7.9}$$

burada şunu hatırlayalım, $\zeta = 1$ darbe anlamına gelir. (7.9) un ilk satırı, seçkinler için yüksek tehdit düzeyinde $V^r(\varphi^H)$ değerinin onların darbe girişiminde bulunup bulunmayacaklarına bağlı olduğunu söylüyor. Bu kararı verirken, darbe olmadığında vatandaşların tavizi ile oluşan τ^D vergi oranıyla gelecek olan değerle ki bu da $V^r(D, \varphi^H, \tau^D)$'dir, darbe girişimi ile gelecek olan değeri karşılaştırırlar. Bu değer $V^r(N, \mu^L) - \varphi y^r$'dir, yani devrim tehdidi yok iken demokrasidışı düzende olanın getirdiği değerdir, $V^r(N, \mu^L)$'den darbe maliyeti olan φy^r düşülür. İkinci satır bu durumda vatandaşlar için değerin, $V^p(\varphi^H)$ ayrıca seçkinlerin ne yapacağına bağlı olduğunu ortaya koyar. Eğer, ζ=1 ise o zaman vatandaşlar kendilerini demokrasidışı düzende bulurlar ve onların devam değeri $V^P = (N, \mu^L)$ eksi darbe maliyeti olan φy^p olur; oysa eğer ζ=0 ise darbe yoktur, demokrasi sürer ve vatandaşların sahip olduğu değer $V^P(D, \varphi^H, \tau^D)$'dir.

Şimdi bir evvelki bölümdeki oyunda zikredilen durağan darbe baskısının bir genellemesi olan *darbe baskısını* bu değişken kuruluma ekleyebiliriz.

Bu baskı, darbenin ne zaman çekici olduğu kontrol edilerek, ki burada medyan seçmenin tercih ettiği vergi oranının $\tau^D = \tau^p$'nin olarak ayarlanması koşuluyla, hemen (7.9)'dan çıkarılır. Bu o halde şöyledir:

$$V^r(N, \mu^L) - \varphi y^r > V^r(D, \varphi^H, \tau^D = \tau^p) \tag{7.10}$$

Bu darbe, bir darbenin, seçkinlerin siyasal güce el koyarak vergileri düşürmelerinden sağlayacağı kazancın $V^r(N, \mu^L) - V^r(D, \varphi^H, \tau^D = \tau^P)$, darbenin maliyeti, φy^r'den fazla olması durumunda gerçekleşeceğini ortaya koyar.

Şimdi biz φ'in kritik değerini belirleyebiliriz, bu değer $\hat{\varphi}$ ile gösterilmiştir, öyle ki $\varphi \geq \hat{\varphi}$ olduğu sürece darbe seçkinler nazarında hiçbir zaman kazançlı olmayacaktır, hatta vatandaşların vergisi $\tau^D = \tau^p$ durumunda (D, φ^H) olsa bu böyledir. Bu kritik değer (7.10) daki eşitsizliği, $\tau^D = \tau^p$ ile eşitliği açık olarak karşılar. O halde:

$$\hat{\varphi} = \frac{V^r(N, \mu^L) - V^r(D, \varphi^H, \tau^D = \tau^p)}{y^r} \tag{7.11}$$

Sözcüklerle ifade etmek gerekirse bu denklem, kritik eşiğin yani öylesine ki, seçkinler için mevcut gelir kaybının, vatandaşların en fazla tercih ettiği vergi oranı ile demokratik düzende sonsuza dek yaşamanın iskontolu değerine eşdeğer olduğunu, $V^r(D, \varphi^H, \tau^D = \tau^P)$, bunun karşısında $V^r(N, \mu^L)$ değerini veren darbe yükü altına girip demokrasidışı düzene geçiş yapmayı belirtir.

Ancak, (7.11) $V^r(N, \mu^L)$ ve $V^r(D, \varphi^H, \tau^D = \tau^P)$ için ifadeleri edinmediğimiz sürece bilgilendirici değildir. $\tau^D = \tau^P$ vergi oranı ile her zaman demokraside kalmanın seçkinlere geri dönüşü basit olarak aşağıdaki gibidir:

$$V^r(D, \varphi^H, \tau^D = \tau^p) = \frac{y^r + \tau^p(\bar{y} - y^r) - C(\tau^p)\bar{y}}{1 - \beta} \tag{7.12}$$

Bir sonraki adımda demokrasidışı düzenin seçkinlere değerini hesaplıyoruz, $V^r(N, \mu^L)$. Önce standart argümanlarla elimizde olan şudur:

$$V^i(N, \mu^L) = y^i + \beta\left[qV^i(N, \mu^H) + (1 - q)V^i(N, \mu^L)\right] \tag{7.13}$$

i= p veya r için $V^i = (N, \mu^H)$ olduğu yerde $\mu_t = \mu^H$ olduğunda demokrasidışı düzendeki değerleri ifade eder. Bu ifadede, $\mu_t = \mu^L$ $(= 1)$ olduğunda seçkinler demokrasidışı rejimde yeniden dağıtımı seçmezler olgusunu hâlihazırda kullandık.

Daha sonra, toplum demokrasidışı düzeni kurduğundan, eğer bir darbe gerçekleşir ise o zaman demokratikleşme daha önce ortaya çıkmış olmalıdır. O halde şunu varsayıyor olmamız doğaldır, eğer darbeler gerçekleşirse ve durum $\mu_t = \mu^H$ konumuna geçerse o zaman darbe, yeniden demokratikleşme yerini almalıdır ve bu nedenle $\mu_t = \mu^H$ olduğunda bu yerini alma gerçekleşmelidir

gibi bir parametre alanı parçasının içindeyizdir. O halde, $V^r\ (N, \mu^H) = V^r\ (D, \varphi^L)$'i uygulamaya koyabiliriz.

Ancak sorun şu ki, demokrasiye bir kez yeniden ulaşıldığında (D, φ^H) durumuna da ulaşılmış olur ve başka bir darbe olup olmayacağı konusunda bazı tahminlerde bulunmamız gerekir. Ancak, dinamik programlamanın mantığı, gelecekte olabilecek olan darbeler ile ilgili yaptığımız tahminlerin önemli olmadığını dikte eder. Başka bir deyişle $V^r\ (N, \mu^L)$ ve $V^r\ (D, \varphi^L)$'yi $\hat{\varphi}$ eşiği için iki farklı şekilde hesaplayabiliriz. İlk ve muhtemelen daha doğal bir yol olarak, bizim öngörümüz bir kez (D, φ^H)'e ulaşıldığında bir başka darbe olacaktır. İkinci yol sadece bir "tek atışta sapma"ya bakar (bkz. Fudenberg ve Tirole 1991, s. 108-10) ve öngörüsü bugün seçkinler darbe yükü altına girseler de bunu bir daha asla yapmayacaklardır ve demokrasi (D, φ^H) durumunda bile hayatta kalacağıdır.

Şimdi biz, modelin işleyişini ve ilkelerini göstermek için $\hat{\varphi}$ kritik değeri her iki yaklaşımdan da çıkaracağız. İlkinden başlayalım, bu durumda, ilgili değerler aşağıdaki gibi yazılabilir:

$$V^r(N, \mu^L) = y^r + \beta\left[qV^r(D, \varphi^L) + (1-q)V^r(N, \mu^L)\right] \tag{7.14}$$

ve

$$\begin{aligned} V^r(D, \varphi^L) = {} & y^r + \tau^p(\bar{y} - y^r) - C(\tau^p)\bar{y} \\ & + \beta\left[s(V^r(N, \mu^L) - \varphi y^r) + (1-s)V^r(D, \varphi^L)\right] \end{aligned} \tag{7.15}$$

(7.14)'ün (N, μ^H) durumunda, daha önce tartışılan nedenlerden ötürü demokrasiye geçişi zorunlu kıldığını gözden kaçırmayalım (yani demokrasiye geçişte bir dengenin olduğu parametre alanı parçasının içindeyiz). Diğer taraftan, (7.15) şunu da zorunlu kılıyor, (D, φ^H) durumu vuku bulduğunda bir darbenin varlığı söz konusudur, bu nedenle demokrasidışı düzene geçişin varlığı söz konusudur, bu durumda seçkinlere verilecek olan değer $V^r\ (N, \mu^L) - \varphi y^r$ dir, burada şunu da göz önünde bulundurmak gerekir, seçkinler böylesi bir durumda darbe maliyetine φy^r, maruz kalırlar. $V^r\ (N, \mu^L)$'i çözmek için (7.14) ve (7.15)'i iki bilinmeyenli iki denklem olarak değerlendiriyoruz $V^r\ (N, \mu^L)$ ve $V^r\ (D, \varphi^L)$olduğunda $V^r\ (N, \mu^L)$'in çözümünü yapabiliriz.

(7.12)'yi kullanarak (7.10)'un içine bu yerleştirildiğinde ve φ için çözümünü yapmak aşağıdaki kritik değerleri verir:

$$\hat{\varphi} = \frac{1}{\theta}\left(\frac{\delta C(\tau^p) - \tau^p(\delta - \theta)}{1 - \beta(1-q)}\right) \tag{7.16}$$

Tek atışta sapmaya bakarken kullanılacak ikinci metot genellikle yalındır. Bu durumda, darbe sadece bir kez gerçekleşip bir daha asla olmayacağından,

bir kez demokrasiye ulaşıldığında, vatandaşların her zaman τ^p oranında vergilemeleri gerçeğine rağmen bir daha asla darbe olmayacaktır. Bu durum (7.14)'te belirtilmiştir, şimdi elimizde olan şudur:

$$V^r(D, \varphi^L) = \frac{y^r + \tau^p(\bar{y} - y^r) - C(\tau^p)\bar{y}}{1 - \beta}$$

Bunu (7.14)'te yerine koyarsak $V^r(N, \mu^L)$ için çözebiliriz, o da aşağıdaki denklemi verir:

$$V^r(N, \mu^L) = \frac{(1 - \beta(1 - q))y^r + \beta q(\tau^p(\bar{y} - y^r) - C(\tau^p)\bar{y})}{(1 - \beta)(1 - \beta(1 - q))}$$

Elde edileni (7.10)'da (7.12)'yi kullanarak yerine koyarsak ve φ için çözersek (7.16)'da elde ettiğimiz benzer kritik değeri elde ederiz.

$\varphi \geq \hat{\varphi}$ olduğunda darbe tehdidinin bir rolü yoktur ve demokrasi tam konsolide olmuştur. Vergi oranı, $\tau^D = \tau^p$, medyan seçmen için her zaman, o hep bilinegelen ödünleşim ile belirlenir ve vergilendirmenin toplumsal kaybının karşısında transferler dengelenir. $d\hat{\varphi}/d\theta > 0$'i inceleyelim şöyle ki, burada dikkat çekilen, daha eşitsiz bir toplumun tam konsolide olmuş bir demokrasiye ulaşması çok muhtemel değildir. Bu böyledir çünkü eşitsizliğin yüksek düzeyleri seçkinler için demokrasiyi daha az çekici kılar ve sonuçları statik modelden genelleştirir.

Bir sonraki aşamada darbenin maliyetlerini belirleyebiliriz, φ^*, öyleki eğer $\varphi \geq \hat{\varphi}$ ise vatandaşlar (D, φ^H) durumunda vergi oranını yeterince düşük belirleyerek darbeyi önleyebilirler (veya, aksine, $\varphi < \hat{\varphi}$ olduğunda, $\tau^D = 0$ durumunda φ^H belirleyen bir siyasetle bile darbe önlenemez). Çünkü vatandaşların belirleyebileceği en düşük vergi oranı $\tau^D = 0$, φ^* ise $V^r(N, \mu^L) = V^r(D, \varphi^H, \tau^D = 0) = \varphi^* y^r$ ile verilidir.

(7.7) ve (7.8) i birleştirilerek $V^r(\varphi^H) = V^r(D, \varphi^H, \tau^D = 0)$'yi ayarlayarak seçkinler için her zaman demokraside kalmanın değerini hesaplayabiliriz. Buradan şunu tanımlayabiliriz

$$V^r(D, \varphi^H, \tau^D = 0) = \frac{y^r + \beta(1 - s)(\tau^p(\bar{y} - y^r) - C(\tau^p)\bar{y})}{1 - \beta}$$

bu medyan seçmenin demokrasi altında seçkin üyesine vermeyi taahhüt edebileceği inandırıcı olan maksimum değerdir.

$V^r(N, \mu^L)$'ye çözüm bulmak için yine tek atışta sapmayı kullanıyoruz. Bunu yapabilmek için (7.14)'le çalışıyoruz ve $V^r(N, \mu^H) = V^r(D, \varphi^L)$ yerine kullanıyoruz. Daha önce olduğu gibi darbe yükü altına sadece bir kez girilebileceğini varsayıyoruz ve eğer yeniden demokratikleşme var ise bir daha asla darbe olmaz. Ancak, $V^r(N, \mu^L)$, için formül farklıdır çünkü demokrasi darbeden sonra yeniden oluşturulduğunda bu medyan seçmenin $\tau^D = 0$ olduğunda $\varphi_t = \varphi^H$'i belirlediği bir demokrasi olacaktır. Bu nedenle:

$$V^r(D, \varphi^L) = \frac{y^r + (1 - \beta s)(\tau^p(\bar{y} - y^r) - C(\tau^p)\bar{y})}{1 - \beta}$$

Bunu (7.14)'te kullanarak, şunu buluruz:

$$V^r(N, \mu^L) = \frac{(1 - \beta(1 - q))y^r + \beta q(1 - \beta s)(\tau^p(\bar{y} - y^r) - C(\tau^p)\bar{y})}{(1 - \beta)(1 - \beta(1 - q))}$$

O halde $V^r(\varphi^H) = V^r(N, \mu^L) - \varphi y^r$ şu anlama gelir:

$$\varphi^* = \frac{1}{\theta}\left(\frac{\beta(q + s - 1)(\tau^p(\delta - \theta) - \delta C(\tau^p))}{1 - \beta(1 - q)}\right) \tag{7.17}$$

burada $\tau^p(\delta - \theta) - \delta C(\tau^p) < 0$ ve $q + s - 1 < 0$ dır bu nedenle φ^*, q ve s'de düşüyor. Eğer q yüksek ise darbeyi takip eden demokrasidışı rejim kısa ömürlü olacaktır çünkü devrim tehdidi çabucak yeniden ortaya çıkacaktır. Bu durum bir darbeden beklenen faydayı azaltır. Benzer şekilde, eğer yüksek ise darbe baskısı düzenli olarak bağlayıcıdır ve seçkinlerin bu durumda nispeten düşük vergi ödüyor olmaları nedeniyle demokrasi onlar için daha az maliyetlidir. Ayrıca şu da açıktır ki, $\varphi^* < \hat{\varphi}$ dir.

Bu bölümün odak noktası için daha da önemlisi $d\varphi^*/d\theta > 0$'dir: yüksek eşitsizlik φ^* eşiğini düşürür ve darbeyi daha mümkün kılar, nedeni de eşitsiz bir toplumda seçkinler demokrasi altında daha fazla kaybederler.

Eğer $\varphi \geq \varphi^*$ ise demokrasi yarı konsolidedir: vatandaşlar darbede vergi oranını τ^p durumunda (D, φ^H)'in altına çekerek kaçınırlar ve $\tau^D = \tilde{\tau} \leq \tau^P$ uygulanması durumunda öyle ki:

$$V^r(N, \mu^L) - \varphi y^r = V^r(D, \varphi^H, \tau^D = \tilde{\tau}) \tag{7.18}$$

Toplum her zaman demokratik kalsa da darbe tehdidi yine de önemlidir ve vergileri etkiler: $\tilde{\tau}$ vergi oranı τ^p den azdır, vatandaşlar bu oranı darbe tehdidinin yoksulluğunda belirleyebilirler. Şimdi $V^r(D, \varphi^H, \tau^D = \tilde{\tau})$ aşağıdaki denklemler aracılığıyla çözülür:

$$\begin{aligned} V^r(D, \varphi^H, \tau^D = \tilde{\tau}) &= y^r + \tilde{\tau}(\bar{y} - y^r) - C(\tilde{\tau})\bar{y} \\ &\quad + \beta\left[sV^i(D, \varphi^H, \tau^D = \tilde{\tau}) + (1 - s)V^i(D, \varphi^L)\right] \end{aligned} \tag{7.19}$$

$$\begin{aligned} V^i(D, \varphi^L) &= y^r + \tau^p(\bar{y} - y^r) - C(\tau^p)\bar{y} \\ &\quad + \beta\left[sV^i(D, \varphi^H, \tau^D = \tilde{\tau}) + (1 - s)V^i(D, \varphi^L)\right] \end{aligned}$$

bu da şunu verir:

$$V^r(D, \varphi^H, \tau^D = \bar{\tau}) = \frac{y^r + (1-\beta(1-s))\,(\bar{\tau}\,(\bar{y}-y^r) - C(\bar{\tau})\bar{y})}{1-\beta} + \frac{\beta(1-s)\,(\tau^p\,(\bar{y}-y^r) - C(\tau^p)\bar{y})}{1-\beta}$$

$V^r(N, \mu^L)$i hesaplayabilmek için yine (7.14)'ü kullanıyoruz. Tek atışta sapma yaklaşımı $V^r(D, \varphi^L)$'i, vatandaşların vergi oranını $\tau^D = \bar{\tau}$ iken $\varphi_t = \varphi^H$ olarak ve $\tau^D = \tau^p$ iken $\varphi_t = \varphi^L$ olarak belirlediklerinde seçkinlerin demokrasideki değeri ile (7.14)'teki yerine koymamız gerekir anlamındadır. Bu değer sadece (7.19) ile hesaplanan $V^r(D, \varphi^L)$'dir:

$$V^r(D, \varphi^L) = \frac{y^r + \beta s\,(\bar{\tau}\,(\bar{y}-y^r) - C(\bar{\tau})\bar{y}) + (1-\beta s)\,(\tau^p\,(\bar{y}-y^r) - C(\tau^p)\bar{y})}{1-\beta}$$

(7.14)'ten $V^r(N, \mu^L)$'i çözmek için bunu kullanarak şunu elde ederiz:

$$V^r(N, \mu^L) = \frac{(1-\beta(1-q))y^r + \beta^2 qs\,(\bar{\tau}\,(\bar{y}-y^r) - C(\bar{\tau})\bar{y})}{(1-\beta)(1-\beta(1-q))} + \frac{\beta q(1-\beta s)\,(\tau^p\,(\bar{y}-y^r) - C(\tau^p)\bar{y})}{(1-\beta)(1-\beta(1-q))},$$

Bu hesaplamaların sonuçlarını (7.18)'e ekleyerek $\bar{\tau}$ vergi oranının şu denklem ile örtülü olarak verili olduğunu buluruz:

$$\varphi = \frac{1}{\theta}\left(\frac{(\beta(1-q-s)-1)\,(\bar{\tau}\,(\delta-\theta) - \delta C(\bar{\tau}))}{1-\beta(1-q)} + \frac{\beta(q+s-1)\,(\tau^p\,(\delta-\theta) - \delta C(\tau^p))}{1-\beta(1-q)}\right)$$

Örtük ayrım, $\bar{\tau}$'nin, θ'de düştüğünü gösterir: $d\bar{\tau}/d\theta < 0$'dir bu nedenle yüksek eşitsizlik, darbeyi önlemek için gerekli vergi oranını düşürür.

Eğer $\varphi < \varphi^*$ ise demokrasi konsolide değildir, vatandaşların $\tau^D = 0$ olarak belirleme stratejisi de darbeyi engelleyemeyecektir. Bu durumda, toplum $\varphi_t = \varphi$ iken demokrasidışı düzene geri döner. Vatandaşlar böylesi bir sonucu önlemeye çalışırlar ve eğer başarılı olabilirlerse gelecekte düşük vergi oranları taahhüt edeceklerdir. Ancak, böylesi taahhütler inandırıcı değildir çünkü gelecekteki vergi oranları gelecekteki siyasal dengelerle belirlenmektedir, bir kez darbe tehdidi ortadan kalktığında vergi oranı yeniden τ^p'e yükselir. İleri görüşlü seçkinler bunun farkındadır ve darbeyi tercih ederler, bu seçim tüm toplum için maliyetli bir sonuç doğurur.

Bu tartışma Bölüm 3'te tartışılan darbenin vuku bulduğu koşulları genelleştirir. Tam ve yarı konsolide demokrasiler kavramları doğal olarak dinamik

bağlamda da ortaya çıkabilir. Bununla birlikte, bizim şimdi tam dinamik bir modelimiz olduğuna göre statik modelde yapamayacağımızı yapıp demokratikleşme analizi ile darbe analizini entegre edebiliriz.

(N, μ^H) durumunu düşünelim. Eğer vatandaşlar bu durumda devrim girişiminde bulunmazlarsa seçkinler sonsuza kadar iktidarda kalacaklardır ve $\tau^N = 0$ olarak belirlerler, böylece vatandaşlar $y^p / (1-\beta)$'a eşit olan kamu hizmetini alırlar. Bunun tersine $\mu_t = \mu^H$ durumunda devrimle birlikte $V^p(R, \mu^H) = (1-\mu)\bar{y} / (1-\delta)(1-\beta)$'i elde ederler, yani devrimden dönüşün sonsuz geleceğin mevcut andaki iskontosu için birim zamanı. Şunu unutmayalım ki devrim, bir kez devrim ortaya çıktığında toplum sonsuza kadar öyle kalır anlamında soğurgan bir durumdur ve bu nedenle sadece devrim anındaki μ'nün değeri önemlidir. Bundan dolayı, zaman içinde birim-zaman geri dönüşü sabittir (bu ayrıca $\mu_t = \mu^L (= 1)$ durumunda devrimin hiçbir zaman oluşmayacağı anlamına gelir). Göz önünde bulundurulması gereken olayları azaltmak için şimdi $\theta > \mu$'i uygulamaya koyuyoruz ki o da şu anlama gelir, $\mu_t = \mu^H (= \mu)$ olduğunda devrim tehdidi bağlayıcıdır.

Devrimin gerçekleştiği durumda, seçkinler herşeyi kaybederler, bu da $V^r(R, \mu^H) = 0$'dir. Bu nedenle her ne pahasına olursa olsun bunu önlemeye çalışırlar. Bunu üç farklı yolla yapabilirler. Birincisi, vatandaşlara demokrasi düzeni altında geri dönüşü vererek, $V^p(D, \varphi^L)$ demokratikleştirebilirler, $\emptyset = 1$. İkincisi, vatandaşlara $V^p(O, \mu^H \mid \kappa)$ değerini vererek baskı kurma yolunu seçebilirler, bu da bir önceki bölümde elde ettiğimiz değer ile benzeşim gösterir. Üçüncüsü, siyasal gücü ellerinde bulundurmayı seçebilirler, $\emptyset = 0$, ancak vergiler eliyle yeniden dağıtırlar. Bu durumda, seçkinler τ^N vergi oranını uygulamaya koyarlar ve vatandaşlara $V^p(N, \mu^H, \tau^N)$ geri dönüş verirler, burada:

$$V^i(N, \mu^H, \tau^N) = y^i + \tau^N(\bar{y} - y^i) - C(\tau^N)\bar{y} + \beta[q\,V^i(N, \mu^H, \tau^N) + (1-q)\,V^i(N, \mu^L)] \tag{7.20}$$

Bu nedenle oyuncu i, kendi kazancından y^i kadar gelir ve ayrıca $\tau^N(\bar{y} - y^i) - C(\tau^N)\bar{y}$ kadar net gelir transferi elde eder. Eğer bir sonraki dönemde hâlâ $\mu_{t+1} = \mu^H$ durumunda isek o zaman yeniden dağıtım sürer. Ancak, eğer bir sonraki dönemde ekonomi $\mu_{t+1} = \mu^L$ durumuna dönerse yeniden dağıtım durur. Bu görüş, seçkinlerin gelecekteki yeniden dağıtımı taahhüt edemeyeceğini ortaya koyar. Ayrıca, $\tau^N \leq \tau^p$'dir, bu şu demektir, seçkinler kendilerini τ^p oranından daha yüksek bir oranda vergilendiremezler çünkü bu oran vatandaşa yeniden dağıtımı maksimize eden orandır. Eğer bu vergi oranı devrimi engellemeyi başaramaz ise o zaman hiçbir vergi oranı $\tau^N \in [0,1]$ bunu yapamaz.

Seçkinler eliyle gerçekleştirilen hem demokratikleşme hem de yeniden dağıtımda vatandaşlar yine de devrimi tercih edebilirler. Böylece seçkinlerin $\emptyset$ ve τ^N eylemleri verilli iken vatandaşlara gidecek değer (N, μ^H) durumunda şöyle olur:

$$V^p(N, \mu^H) = \omega V^p(O, \mu^H \mid \kappa) + (1-\omega) \max_{\rho \in [0,1]}$$

$$\times \left\{ \rho V^p(R, \mu^H) + (1-\rho)(\phi V^p(D, \varphi^L) + (1-\phi) V^p(N, \mu^H, \tau^N)) \right\}$$

(7.13) ve (7.20)'yi birleştirerek demokratikleşme olmadan vatandaşlara verilebilecek maksimum faydayı hesaplarız. Bu, seçkinlerin vergi oranını devrim tehdidi varken -ki bu da vatandaşlar için devam değerinin $\tau^N = \tau^p$ olmasıdır- $V^p(N, \mu^H, \tau^N = \tau^P)$ olarak belirlemesini içerir. Bu değer şuna karşılık gelir:

$$V^p(N, \mu^H, \tau^N = \tau^p) = \frac{y^p + (1-\beta(1-q))(\tau^p(\bar{y} - y^p) - C(\tau^p)\bar{y})}{1-\beta} \quad (7.21)$$

bu da tabii ki (6.15)'ten bir önceki bölümde elde edilen ile aynıdır. Vatandaşlar (7.21) $V^p(R, \mu^H)$ ile karşılaştırırlar. Bu μ^H'in kritik değerini belirler:

$$\mu^* = \theta - (1-\beta(1-q))(\tau^p(\theta - \delta) - (1-\delta)C(\tau^p)) \quad (7.22)$$

öyle ki $\mu^H = \mu^*$ olduğunda $V^p(N, \mu^H, \tau^N = \tau^p) = V^p(R, \mu^H)$'dir. $0 < \mu < \mu^*$ için devrim vatandaşlar için $\mu_t = \mu^H$ durumunda oldukça çekicidir öyle ki seçkinlerin yapacağı yeniden dağıtımın maksimum miktarı bile bunun olmasını engelleyemez. Öyleyse demokratikleşme seçkinler için tek seçenek olarak varlığını sürdürür. Ayrıca:

$$\frac{d\mu^*}{d\theta} = 1 - (1-\beta(1-q)) \frac{d(\tau^p(\theta - \delta) - (1-\delta)C(\tau^p))}{d\theta} > 0$$

öyle ki yüksek eşitsizlik devrim eşiğini yükseltir çünkü vatandaşlar demokrasidışı düzende daha kötü durumdadır. Vatandaşlar şimdi, maliyeti yüksek olsa da devrim yükü altına girmeye isteklidir.

$\mu \geq \mu^*$ için demokratikleşme (μ^H, N) durumunda vatandaşlara yeniden dağıtım ile göz ardı edilebilir. Bu durumda seçkinlerin devrimden kaçınmak için belirledikleri vergi oranı $\tau^N = \hat{\tau}$ olur, öyle ki $V^p(N, \mu^H, \tau^N = \hat{\tau}) = V^p(R, \mu^H)$ yani μ'deki düşüş ve θ'deki yükseliş anlamında gelir (yani eşitsizlik düzeyindeki artış).

Demokrasidışı rejimin tavizler vererek iktidarda kalabilmesi ve demokrasinin konsolide veya konsolide olmadığı koşulların belirlenmesinin ardından geriye baskı seçeneğinin sonuçlarının dikkate alınması kalır. Bizim baskı ile ilgili sonuçlarımız daha öncekine benzerdir bu nedenle baskı nedeniyle oluşan bedeller (6.18)'de verilidir. Yine, göz önünde bulundurulması gereken iki durum vardır. Eğer $\mu \geq \mu^*$ ise bu durumda demokrasidışı rejim hiçbir zaman demokratikleşme gereksinimi duymaz, bu durumda eğer siyasal taviz vermekten daha az maliyetli ise dengede baskı kullanılır. Koşulların bu olduğu durumda ve kuşkusuz seçkinlerin κ^* vergi oranını yeniden dağıtımı sözünde bulunması ile baskı arasında $\hat{\tau}$ eşiğine kayıtsızlığı daha önce elde edilenle benzerdir. Özellikle de yine κ^*'ın

(6.20)'de verilidir. Eğer $\mu < \mu^*$ ise o halde seçkinler iktidarda kalmak için taviz seçeneğini kullanamazlar ve baskı maliyetini demokrasi maliyeti ile karşılaştırırlar. Daha önceki analizde demokrasi maliyeti benzersiz bir biçimde tanımlanmıştı çünkü biz demokrasinin tam olarak konsolide olduğu kanısındaydık. Ancak, şimdi söz konusu olan bu değil demokrasinin seçkinlere maliyeti ve dolayısıyla da baskının çekiciliği demokrasinin doğasıyla ilgilidir.

Eğer $\varphi \geq \hat{\varphi}$ ise böylece demokrasi tam konsolidedir, o halde seçkinlerin baskı ile demokratikleşme arasında fark görmedikleri eşik $\bar{\kappa}$ (6.21)'de verilidir. Eğer $\varphi \in [\varphi^*, \hat{\varphi})$ ise o zaman demokrasi kısmi olarak konsolidedir ve darbe tehdidi karşısında vergi oranı düşürülür. Bu durumda, $\kappa(\varphi)$ eşik seviyesi belirleyebiliriz, öyle ki seçkinler baskı ve yarı konsolide demokrasiyi oluşturmak arasında neredeyse fark görmezler. Bunun denklemini görmek için ilk önce baskının değerinin Bölüm 6'da (6.19)'la verili olan $V^r(O, \mu^H \mid \kappa)$ olduğunu hatırlayalım. Konsolide olmamış demokraside olmanın değeri $V^r(D, \varphi^L)$'dir bu da (7.14) ve (7.15)'i karşılıyor. Böylece $\kappa(\varphi)$ öyle ki $V^r(O, \mu^H, \kappa(\varphi)) = V^r(D, \varphi^L)$'dir. φ ne kadar yüksekse darbe o kadar daha çok maliyetlidir, bu durumda vergi de daha yüksek olur ve seçkinler için demokrasinin oluşturulma maliyeti de daha fazla olacaktır. Öyleyse, $\kappa(\varphi)$ kesin olarak φ'nin artan fonksiyonudur çünkü arttıkça seçkinler nazarında demokrasinin yükü de artar ve baskıyı kullanmaya daha eğilimli olurlar. Sonuç olarak, eğer $\varphi < \varphi^*$ ise demokrasi konsolide değildir ve $\bar{\kappa}$ eşiğini seçkinlerin baskı kurmak ile konsolide olmamış demokrasiyi oluşturmak arasında fark görmedikleri durum olarak tanımlayabiliriz.

Demokratikleşmenin devrimi engellediği parametre uzay alanına ilgiyi sınırladık; yani $V^p(O, \varphi^L) \geq V^p(R, \mu^H)$. Çünkü demokrasi mutlaka dikkatleri üzerine çeken bir durum değildir, $V^p(D, \varphi^L)$ değer fonksiyonu gelecekteki muhtemel darbeleri de dikkate alır. Darbeye konu olan demokrasilerdense yarı konsolide olmuş demokrasinin vatandaşlara olan değeri daha yüksektir, öyleyse bu konsolide olmamış demokrasinin vatandaşlara değerinin $V^r(R, \mu^H)$'den büyük olduğuna emin olmak için yeterlidir. Konsolide olmamış demokrasinin vatandaşlara değerini formüle dökmek için (7.7) ve (7.13) ü $V^p(N, \mu^H) = V^p(D, \varphi^L)$ ve $V^p(\varphi^H) = V^p(N, \mu^L)$ ile birlikte kullandığımızda elde edeceğimiz sonuç aşağıdaki gibidir:

$$V^p(N, \mu^L) = y^p + \beta\left[q V^p(D, \varphi^L) + (1-q) V^p(N, \mu^L)\right]$$

$$V^p(D, \varphi^L) = y^p + \tau^p(\bar{y} - y^p) - C(\tau^p)\bar{y} + \beta\left[s(V^p(N, \mu^L) - \varphi y^p) + (1-s) V^p(D, \varphi^L)\right]$$

ki aynı zamanda vatandaşların bakış açısından (7.14) ve (7.15) ile aynıdırlar. $V^p(D, \varphi^L)$ için çözmek istediğimizde de şunu buluruz:

$$V^P(D,\varphi^L)=\frac{y^P\left((1-\varphi\beta s)(1-\beta(1-q))+\beta s\right)}{(1-\beta(1-s))(1-\beta(1-q))-\beta^2 sq}$$
$$+\frac{(1-\beta(1-q))(\tau^P(\tilde{y}-y^P)-C(\tau^P)\tilde{y})}{(1-\beta(1-s))(1-\beta(1-q))-\beta^2 sq}$$

Ve bu nedenle şartlar V^P (D, φ^L) $\geq V^P$ (R, μ^H) konumuna geldiğinde:

$$\frac{(1-\beta+\beta(q+s))(1-\theta)(1-\varphi\beta s)}{1-\beta+\beta(q+s)}$$
$$+\frac{(1-\beta(1-q))(\tau^P(\theta-\delta)-(1-\delta)C(\tau^P))}{1-\beta+\beta(q+s)}$$
$$\geq 1-\mu$$

bu bizim sadece geçerli olduğunu varsaydığımız parametreler üzerindeki durumdur. Bölüm 6'da karşılık gelen duruma gelince bu durum demokrasinin yeterince yeniden dağıtılabilir olduğunda geçerlidir. Bu bizi ilginç bir ödünleşime götürür: yüksek yeniden dağıtılabilir demokrasi siyasal istikrarsızlığa götürür, ancak eğer yeniden dağıtımın potansiyeli fazlaca sınırlandırılmışsa demokratikleştirme ile devrim önlenemez.

Şimdi aşağıdaki sonucu kurabiliriz:

Önerme 7.2: $\{\tilde{\sigma}^r, \tilde{\sigma}^p\}$ oyununda benzersiz Markov tam dengesi vardır. $G^\infty(\beta)$, $\hat{\varphi}, \varphi^*, \kappa^*, \bar{\kappa}$ ve $\kappa(\varphi)$'in daha önceki gibi tanımlandığını düşünelim. O halde, bu dengede:

- *Eğer* $\mu \geq \mu^*$ *ise, toplum demokrasidışı düzende kalır.* $\mu_t = \mu^L$, *olduğunda,* $\tau^N = \tau^r$*'dir ve yeniden dağıtım yoktur. Eğer* $\kappa < \kappa^*$ *ise, o zaman* $\mu_t = \mu^H$ *olduğunda, seçkin baskı kullanır. Eğer* $\kappa \geq \kappa^*$ *ise, o zaman* $\mu_t = \mu^H$ *olduğunda* $\tau^N = \hat{\tau}$*'tir, öyle ki* $V^P(N, \mu^H, \tau^N = \hat{\tau}) = V^p(R, \mu^H)$*'tir.*
- *Eğer* $\mu \geq \mu^*$ *ise, o zaman:*

(1) Eğer $\varphi \geq \bar{\varphi}$ *ve* $\kappa \geq \bar{\kappa}$ *ise, tam konsolide demokrasinin içindeyizdir. Toplum ilk defasında demokrasiye geçiş yapar* $\mu_t = \mu^H$ *ve sonrasında da demokratik kalır ve vergiler her daim* $\tau^D = \tau^P$*'de verilidir.*

(2) Eğer $\varphi^* \leq \varphi \leq \hat{\varphi}$ *ve* $\kappa \geq \kappa(\varphi)$ *ise, yarı konsolide bir demokrasinin içindeyizdir. Toplum ilk kez demokrasiye geçer* $\mu_t = \mu^H$ *ve sonrasında demokratik kalır.* $\varphi_t = \varphi^L$ *olduğunda,* $\tau^D = \tau^P$ *olur.* $\varphi_t = \varphi^H$ *olduğunda demokrasi vergi oranını* $\tau^D = \tilde{\tau} < \tau^p$ *olarak belirler öyle ki* $V^r(N, \mu^L) - \varphi\bar{y} = V^r(\varphi^H, D, \tau^D = \tilde{\tau})$*'dir.*

(3) Eğer $\varphi < \varphi^*$ *ve* $\kappa \geq \check{\kappa}$ *ise, konsolide olmamış demokrasinin içindeyizdir. Toplum sürekli olarak rejim değiştirir. Demokrasidışı rejimde,* $\mu_t = \mu^L$ *olduğunda seçkinler vergi oranını belirlerler,* $\tau^N = \tau^r$ *olduğunda demokratikleştirirler. Demokraside* $\mu_t = \mu^H$ *olduğunda* $\varphi_t = \varphi^L$*'dir,* $\tau^D = \tau^p$ *iken* $\varphi_t = \varphi^H$ *darbe vardır.*

(4) Eğer $\varphi \geq \hat{\varphi}$ ve $\kappa \leq \bar{\kappa}$ veya $\varphi^* \leq \varphi < \hat{\varphi}$ ve $\kappa < \kappa(\varphi)$ veya eğer $\varphi < \varphi^*$ ve $\kappa < \check{\kappa}$ ise, $\mu_t = \mu^L$ olduğunda $\tau^N = \tau^r$'dir ve yeniden dağıtım yoktur ve $\mu_t = \mu^H$ olduğunda, seçkinler iktidarda kalabilmek için baskı kullanırlar.

7.2 Önermesinin temel mesajı demokrasinin yine yükseldiğidir çünkü seçkinler siyasal iktidardaki tekellerini korurken gelecek politikalarını taahhüt edemezler. Ancak bir kez oluşturulduğunda demokrasi mutlaka konsolide değildir. Rasyonel bireylerin gelecekte demokrasiye karşı ortaya çıkabilecek darbeleri öngörüyor olması olgusuna rağmen, demokrasinin yaratımı yine de, Bölüm 6'da tanımlanan yolla benzer biçimde devrimi engelleyemeyebilir. Bunun nedeni seçkinlerin darbe girişiminde bulunabilmeleri için de facto gücü sahip olmaları gerektiği ve bu güce gelecekte de sahip olacakları gerçeğinin muğlak olmasıdır. Durum böyleyken, vatandaşlar demokrasinin oluşumuna önem verirler, bu da demokrasinin kalıcı olmadığını anlasalar da, de jure gücü onların tarafına çeker.

Şimdi söz konusu durumları daha detaylı inceleyelim. İlk olarak $\mu \geq \mu^*$ olduğu denge türünde devrim öyle maliyetlidir ki eşitsizliğin miktarının ve q değerinin verili olduğu durumda seçkinler yeniden dağıtım ile devrimi engelleyebilirler. O halde, $\mu_t = \mu^L$ durumda seçkinler tercih ettikleri vergi oranı olan sıfırı uygularlar (yani $\tau^N = \tau^r = 0$), μ^H durumunda ise eğer baskı kurmak yeterince maliyetli ise vergi oranını $\tau^N = \hat{\tau}$ olarak uygulamak eliyle yeniden dağıtırlar, ki bu da tam da devrimi durdurmak için yeterlidir. Ancak baskı kurmak görece daha az maliyetli ise, o zaman seçkinler devrimi tehdidine vatandaşları bastırarak yanıt verirler. Bu dengede hiçbir zaman demokratikleşme yoktur ve yeniden dağıtımın miktarı, seçkinlerin tercihi baskı kurmaktan yana ise, nispeten sınırlandırılmıştır (sıfır). Yeniden dağıtım söz konusu ise eşitsizlik bu rejimde yine de yeniden dağıtımın seviyesini artırır çünkü seçkinler, devrimi önlemek adına, (N, μ^H) durumunda yüksek vergileri tercih etmeleri konusunda mecbur bırakılmışlardır.

$\mu < \mu^*$ olduğunda ne olacağını düşünelim. Toplum μ^H durumuna geçtiğinde seçkinler artık yeniden dağıtım eliyle siyasal güçlerini koruyamayacaklardır ve mutlaka baskı kuracak veya demokratikleştireceklerdir. $\varphi \geq \hat{\varphi}$ ve $\kappa \geq \bar{\kappa}$ değerlerine bağlı dört tip denge vardır. İlk olasılık φ ve κ. Demokrasi, bir kez oluşturulduğunda tam konsolidedir ve baskı nispeten maliyetlidir, öyle ki seçkinler vatandaşların bundan böyle her daim $\tau^D = \tau^p$'i uygulayacaklarını bilmelerine rağmen demokrasi oluşturulacaktır. Bu tip toplumlarda yeniden dağıtımın miktarı en üst seviyededir, mali dalgalanma ya çok azdır veya hiç yoktur ve toplum bir kez demokratik olduğunda darbe tehdidi hiçbir rol oynamaz. Biz bu durumu OECD ülkelerinin pek çoğundakine benzer bir durum olarak yorumluyoruz. Demokrasinin ortaya çıkması θ olduğunda daha olasıdır -yani toplum $\theta > \mu$ olduğu sürce epeyce eşitlikçidir öyle ki devrim tehdidi bağlayıcıdır.

İkinci olasılık $\varphi^* \leq \varphi < \hat{\varphi}$ ve $\kappa \geq \kappa(\varphi)$'dir. O zaman demokrasi yarı konsolidedir ve ayakta kalabilmesi belli durumlarda tavizler vermesine bağlı-

dır. Özellikle, eğer demokraside vatandaşlar vergi oranını (D, φ^H) durumunda τ^p olarak ayarlarlar ve bu da darbenin girişimi oluşacağı anlamına gelir. Vatandaşlar bu durumda, düşük vergi $\tau^D = \tilde{\tau}$ ödemeleri ile seçkinlerin darbe (D, φ^H) teşebbüsünde bulunmalarını engellerler. Toplum her zaman demokratik olarak kalsa da darbe tehdidinden ötürü yeniden dağıtımın seviyesi tam konsolide bir demokrasideki yeniden dağıtımın altında olur.

Üçüncü tip denge $\varphi < \varphi^*$ ve $\kappa \geq \check{\kappa}$'i içerir öyle ki demokrasi konsolide değildir: durum φ^H doğru değişirse darbe seçkinler için nispeten daha çekici olur ve vergi oranlarını düşürmekle önüne geçilemez. Bunun sonucu olarak da ekonomi demokrasi ile demokrasidışı düzen arasında gelişigüzel salınır durur. Daha da net söylemek gerekirse, baskı çekici olmadığında seçkinlerin iktidarda olmasıyla başlar ve $\tau^N = \tau^r$'i uygularlar. Durum μ^H'a doğru değiştiğinde demokratikleştirirler sonrasında da vatandaşlar $\tau^D = \tau^p$ uygular. Ancak durum (D, φ^L)'den (D, φ^H)'e doğru değiştiği andan itibaren seçkinler darbe girişiminde bulunurlar, siyasal gücü yeniden ele geçirirler ve $\tau^N = 0$ olarak uygularlar. Öyleyse bu dengede siyaset değişkenliği en yüksek düzeyindedir ve yeniden dağıtımın miktarı da ikinci ve üçüncü duruma göre daha azdır ancak birinci durumdaki miktardan daha fazladır. Bu rejimde yüksek eşitsizlik düzeyi yeniden dağıtımı artırır, nedeni de demokrasi varken vergi oranlarını artırıyor olmasıdır, bunun yanı sıra demokrasidışı düzende hiçbir zaman yeniden dağıtım yoktur. Bu durumda, vatandaşlar iktidarda iken en yüksek vergi oranını uygularlar, tam olarak öngörülen de yeniden dağıtımın bir darbe ile sonunun geleceğidir. Bu sonuç, Latin Amerika'daki yüksek yeniden dağıtımcı ancak görece kısa ömürlü popülist rejimlerin varlığını açıklayabilir (örn., bkz. Kaufman ve Stallings 1991).

Sonuncu denge, seçkinlerin demokrasidışı rejimi korumak adına baskının devreye girmesini içeriyor. Bu tip denge, baskı maliyeti yeterince düşük olduğunda, çeşitli durumlarda ortaya çıkar. Nedeni de $\bar{\kappa} > \kappa(\varphi) > \check{\kappa}$ iken baskı seçkinler için en çekici olduğu konumdadır, zira bunu sezinlediklerinde tam konsolide olmuş bir demokrasi oluşturmak durumunda kalacaklardır. Bu ilginçtir, o halde, bizim analizimizin öngörüsü tam ya da yarı demokrasi olmasındansa konsolide olmamış demokrasi oluşturulacaktır.

Demokratikleşmelerde olduğu gibi darbeler de önemli konumda meydana gelirler, öyle ki bu konumlar bunlara nispeten beklenmeyen veya olağanüstü durumlar denilebilir. Bu bağlamda bir cazip yorum da şu olabilir, önemli konum durgunluk veya ekonomik kriz dönemlerine denk düşüyor olabilir. Böylesi krizlerde darbe girişiminde bulunmak daha az maliyetli olabilir çünkü toplum kargaşa içindedir, türbülans ve siyasal istikrarsızlığın oluşturduğu gelirin veya çıktının nispi kaybı daha yumuşak olabilir, zira çıktı hâlihazırda düşüktür. Bu yorum -ki rejim değişikliklerinin özellikle de darbelerin, durgunluk dönemlerinde olması daha muhtemel olanı öne sürüyor- verideki genel modellerle uyumludur. Darbelerin çoğu, tıpkı Brezilya'da 1964'te olanlar gibi (kanıt için bkz., Bölüm 3), durgunluk veya ekonomik zorlukların yaşandığı dönemlerde olur.

Değişkenlik ile darbeler arasındaki ilişki, zengin toplumların demokrasinin konsolidasyonunda daha büyük başarı elde edebilmelerinin mümkün olan nedeninin ekonomik istikrar olduğunu ortaya koyuyor (Acemoğlu ve Zilibotti 1997).

Bu analizde dört tane daha sonuç elde edilebilir. İlki eşitsizliği rejim değişiklikleri ile ilişkilendirir. θ'deki artış $\mu^{\star}, \varphi^{*}, \hat{\varphi}, \kappa^{\star}, \bar{\kappa}, \kappa(\varphi)$'yi ve $\check{\kappa}$'i de artırır. Böylece, eşitsizliğin daha da yüksek seviyesi devrimleri, darbeleri ve baskıyı daha da çekici kılar. Bölüm 6'daki modelde de olduğu gibi -ki orada demokrasinin her daim konsolide olduğu öngörüsü vardı- eşitsizlik ile demokratikleşme arasında ters-U şeklinde bir ilişki vardır. Eşitliğin veya eşitsizliğin yüksek olduğu toplumların demokratikleşmesi olası değildir. Daha çok, eşitsizliğin orta düzeyde olduğu toplumlarda demokratikleşmeyi gözlemliyoruz. Bu bölümdeki modelin öngörüsü demokratikleşmiş olunduğunda demokrasinin daha eşitlikçi toplumlarda konsolide olması daha da muhtemeldir. Bu nedenle, Singapur gibi gerçekten eşitlikçi toplumların demokrasidışı düzende kalmalarını görmeyi bekleyebiliriz. Eşitsizlik düzeylerinin yüksek olduğu toplumlar demokratikleşeceklerdir ve tam veya yarı konsolide demokrasi halini alırlar, bunun yanı sıra daha da büyük eşitsizlik düzeyindeki toplumlar demokratikleşirler ancak konsolide değillerdir. Bu iki durum Britanya ve Arjantin'in tarihsel evrimine denk düşebilir. Son olarak, açık söylemek gerekirse eşitlikçi olmayan bir toplum hiç de demokratikleşmeyebilir, ki Güney Afrika deneyimi tam da bu duruma örnektir. Tabii ki bu ifadeler diğer her koşul eşit olduğunda nispeten geçerlidir.

İkinci sonuç eşitsizlik ile yeniden dağıtım arasındaki bağlantı ile ilgilidir. Bunu görebilmek için darbe maliyetini tespit edelim φ ve $\theta^{H} > \theta^{L}$ tanımlayalım, öyle ki $\varphi = \hat{\varphi}(\theta^{L})$ ve $\varphi = \varphi^{*}(\theta^{H})$'dir. Dahası $\mu < \mu^{*}(\theta^{H})$ olduğunu varsayalım. $\theta < \theta^{L}, \varphi \geq \hat{\varphi}(\theta)$ olduğunda, eşitsizlik demokrasinin tam konsolidasyonu için yeterince düşüktür. Şimdi eşitsizlikte bir artış olduğunu düşünelim (yani θ'de bir artış). Bu ilk etapta tıpkı yeniden dağıtım üzerindeki oylamanın standart modellerindeki gibi yeniden dağıtımı artırır (örn., Meltzer ve Richard 1981) çünkü $d\tau^{p}/d\theta > 0$'dir. Ancak, θ, θ^{L}'in üzerine çıktığında demokrasi artık tam konsolide değildir fakat yarı konsolidedir (yani $\varphi \in [\varphi^{*}(\theta), \hat{\varphi}(\theta))$. Bu durumda, vatandaşlar vergileri τ^{p} durumunda $\tilde{\tau}$'den (D, φ^{H})'e düşürmek zorunda kalırlar, yani genel olarak yeniden dağıtım da düşer. Ancak, yarı konsolide bir demokraside eşitsizlik ile vergilendirme arasındaki ilişki belirsizdir. Ortalama vergi oranı $\tau^{a} = (1-s)\,\tau^{p} + s\tilde{\tau}$ dir. Eşitsizlik durumunda τ^{p} oranı yükselirken $\tilde{\tau}$ düşüyor. Eğer vergilendirmenin $C(\tau)$ maliyeti oldukça kabarık ise o zaman ikinci etki hâkim olur ve ortalama vergi oranı eşitsizlik arttıkça düşer. Öngörüsel olarak, yüksek eşitsizlik seçkinler için darbeyi daha çekici kılar, öyleyse, darbeyi önlemek için vatandaşlar esasen vergi oranını φ konumunda düşürmelidirler, bu da ortalama üzerindeki yeniden dağıtılabilir verginin azalmasına yol açar. Eşitsizlik daha da arttıkça, elimizde $\theta > \theta^{H}$ olur öyleyse $\varphi < \varphi^{**}$'dir ve demokrasi şimdi tam ve yarı demokrasilerdekine göre daha düşük ortalama yeniden dağıtım ile konsolide değildir. O halde, eşitsizlik düzeyinin orta seviyelerde olduğu

toplumlarda çok eşitlikçi ve çok eşitsizlikçi toplumlara göre daha fazla yeniden dağıtım olduğunu da göz önüne alırsak, eşitsizlik ile yeniden dağıtım arasında tekdüze olmayan bir ilişki vardır.

Analizimizin üçüncü çıkarımı mali değişkenlikle ilgilidir. Mali değişkenlik ile eşitsizlik arasındaki ilişkinin artıyor olması muhtemeldir. Her bir rejimde yüksek eşitsizlik daha fazla değişkenliğe neden olur. Dahası, yüksek eşitsizlik konsolide olmamış demokrasi yaratır, buradaki mali değişkenlik de büyük olasılıkla en yüksek miktarı oluşturacaktır. Bu, mali politikanın neden Latin Amerika'da OECD ülkelerinde olduğundan daha oynak olduğunu açıklayabilir (Gavin ve Perotti 1997).

Analizimizin dördüncü çıkarımı, yeniden dağıtım maliyetinin politik sistemin dengesi üzerinde de etkisi olduğu üzerinedir. Vergilendirme maliyetinin daha az kabarık hale geldiğini varsayalım, öyle ki $C(\tau^p)$ değişmez ancak $C'(\tau^p)$ düşer. Şimdi vergilendirmeden toplumsal kayıplar daha düşük olduğundan medyan seçmen vergilendirmenin yüksek seviyesini tercih eder. Ancak, τ^p yükseldikçe $-(\tau^p(\bar{y} - y^r) - C(\tau^p)\bar{y})$'i de yükselecektir o halde demokrasi seçkinler için daha da maliyetli bir hal alır ve konsolide olması da daha az muhtemeldir. Bu da vergilendirmenin daha az tahribat yarattığı toplumlarda -örneğin, GSYİH'nın büyük bir kısmının doğal kaynaklardan elde edildiği yerlerde- demokrasilerin konsolide olmasının daha zor olabileceği anlamına gelir. Bu sonucun daha sonra tartışılmış olanla açık bir paralelliği vardır; o da hedeflenmiş transferlerin de büyük olasılıkla darbeyi yaratacağıdır. Bu iki sonucun işaret ettiği nokta şudur, daha verimli veya esnek mali sistem, sonuçları siyasal denge açısından bir kez dikkate alındığında her zaman tercih edilebilir olmayabilir.

Bu kitapta bunları göz önünde bulundurmuyor olsak da, sosyal hareketliliğin rejim değişikliği üzerindeki etkileri bu bölümdeki modelde Leventoğlu (2003a,b) tarafından incelenmişti, bu eser Wright (1996) ve Benabou ve Ok (2001)'in eserleri üzerine inşa edilmiştir. Kendisinin gösterdiği şudur, toplumsal hareketlilik varken -şu anlamda, t zamanında yoksul olan bir birey $t+1$ zamanında zengin olabilir veya tam tersi- ve vergilendirme kararı "yapışkan" iken -şu anlamda, bugün belirlenmiş olan vergi oranı gelecekteki vergi oranını da etkiler- bu durumda toplumsal hareketlilik oranı rejim değişikliklerinde önemli etkilere sahiptir. Yoksul medyan seçmenin demokraside tercihi olan vergi oranını düşünelim. Buradaki ana sonuç, gelecekte zengin olmayı uman yoksul kimse gelecekte yoksul kalmayı bekleyen kimseye göre daha düşük bir oranı tercih eder. Bu nedenle, sosyal hareketliliğin alanı ne kadar büyük ise politik olarak yüksek vergilere destek daha az olacaktır ve demokrasi de daha az yeniden dağıtımcıdır. Sonuç olarak, demokrasi seçkinlerce daha da istekle kabul edilendir nedeni de darbelerin toplumsal hareketlilik oranın yüksek olduğu toplumlarda daha az çekici olmasıdır. Bu, Amerika Birleşik Devletleri gibi bir ülkenin ondokuzuncu yüzyılda yüksek toplumsal hareketlilikle (beyaz adam) demokrasisini nasıl konsolide ettiğini açıklamaya yardımcı olabilir.

5. Alternatif Siyasi Kimlikler

Şimdi Bölüm 4'teki modele kısaca dönebiliriz, orada siyasal çatışmanın sosyo-ekonomik sınıflar çizgisinde değil grup X ve grup Z arasında olduğunu düşündük. Daha önceki bölümde, demokrasiye giden mekanizmalar göz önüne alındığında temel sonuçlar ve demokrasinin oluşturulabileceği koşullar bu konumda değişmemiştir. Temel fark, özellikle de eşitsizlik anlamında karşılaştırmalı durağanlıkların bir kısmının farklı olmasıdır.

Bu model doğrudan darbeler ve demokratik konsolidasyon çalışmalarına doğru genişletilebilir. Grup X çoğunlukta olduğunda demokratik yeniden dağıtım, yoksulların tercihleri veya grup X'in zengin üyelerinin δ_A^P in $1/2$'den büyük mü küçük mü olacağına bağlı olarak belirlenen yeniden dağıtımın denge miktarı ile birlikte grup Z'den grup X'e olur. Demokrasidışı düzen grup Z'ce idare edilir ve kolaylık olması açısından demokrasidışı düzende vergi oranının grup Z'deki çoğunluk oylaması ile belirlendiğini varsaydık. Denge vergi oranı, grup Z'deki medyan seçmenlerin tercihi olandır, bu hususa Bölüm 6'da değinilmişti ve orada medyan seçmenin zengin olduğu varsayımı üzerinden gitmiştik. Şüphesiz, grup Z üyeleri demokrasidışı düzeni demokrasiye tercih ederler, halbuki grup X üyeleri için tersi geçerlidir.

Buna karşılık demokratik bir düzende olduğumuzu düşünelim (grup X yönetimi) ancak grup Z üyeleri demokrasidışı düzeni yeniden kurabilmek için bir darbe girişiminde bulunabilirler. Bu bölümün modellerinin dinamikleri bu duruma uygulanabilir. Darbe kararının grup Z'nin çoğunluk oylaması ile belirlendiğini düşünelim bu durumda Z'nin medyan seçmeni ki onlar zengin oyuncudur, kararı alacaktır. Bir darbe tehdidi ile karşı karşıya kalındığında, grup X'in hem yoksul hem de zengin üyeleri taviz vermek isterler bunu da Z'den X'e yeniden dağıtım miktarını düşürmek eliyle yaparlar. Bu tür tavizler bizim analizimizdeki benzer nedenlerden dolayı güvenilir olmasa da grup Z gücü geri kazanmak amacıyla yine de darbe girişiminde bulunabilir ve Z lehinde politikalar bağlamında inandırıcı bir taahhüdü tetikleyebilir. O halde, darbelere giden temel mekanizmalar siyasal kimliklerin doğasından bağımsızdır. Yine de, ölçülen eşitsizlik açısından bu bölümde şimdiye dek vurgulamış olduklarımızdan farklı olarak karşılaştırmalı durağanlık olan örnekleri inşa etmek kolaydır.

6. Hedeflenen Transferler

Biz şimdi kısaca darbeler ve demokratik konsolidasyon için hedeflenen transferlerin etkilerini tartışıyoruz. Bölüm 6'da, hedeflenen transferlere izin verilmesinin daha büyük siyasal istikrarsızlığa neden olduğunu gösterdik çünkü bu siyasal oyuna desteği artırıyor. Demokrasi vatandaşlar için iyi seçkinler için kötüdür. Buna paralel, demokrasidışı düzen seçkinler için iyi vatandaşlar için kötüdür.

Darbeler bağlamında bunun, hedeflenen transferlerin varlığı seçkinlerin darbe girişiminde bulunma tutkularını artırdığı ve demokrasiyi daha az konso-

lide etme eğilimi olduğunu gösteriyor. Örneğin, bu bölümdeki statik model bağlamında hedeflenen transferlerin takdimi $\hat{\varphi}$ ve φ^* kritik eşiklerini artırır, bu da seçkinlerin, daha maliyetli olsa da darbe girişiminde bulunma isteklerinin olacağı anlamına geliyor. Bunu takiben darbe olmadan vatandaşlar seçkinleri daha fazla vergilendirirler ve seçkinler darbe eliyle bir kez gücü elde ettiklerinde vatandaşları vergilendirebilirler -daha önce yapamadıkları bir şey- bu da darbe girişiminin yararını artırır.

İlginçtir ki, daha önceki bölümde yer alan demokrasi tartışmasından farklı olarak, şimdi hedeflenen transferler demokrasiye karşı darbe olasılığını artırır. Bunun nedeni de grup içi eşitsizliğin seçkinler açısından demokrasiyi daha az çekici kılmasıdır. Tersi durumunda grup içi eşitsizliğin demokratikleşme üzerindeki etkileri belirsizdi, bunun nedeni de hem devrim baskısını hem de seçkinlerin baskı kullanma isteklerini etkilemiş olmasıydı.

Sonuç olarak, hedeflenen transferlerin darbeler üzerine etkisi gösteriyor ki daha esnek bir mali sistem siyasal denge üzerindeki etkisi nedeniyle "amaca zarar verici" olabilir.

7. Demokraside ve Darbelerde Güç

Bizim temel analizimiz gösteriyor ki, demokrasiye karşı darbelerin kökeni demokrasinin yeniden dağıtımcı politikalarında yatıyor. O halde ilginç bir soru da demokraside alternatif düzenlemelerin nasıl olup da darbe girişimlerini etkilediğidir. Bu soruyu yanıtlamak için Bölüm 3'teki statik modele geri dönüyoruz ve seçkinlere de bir kısım güç bağışlayabilen zengin demokrasi modelimizi açıklıyoruz. Bizim iki sınıflı modelimiz bağlamında bu, $\tau(\chi)$'in seçkinlerin ağırlığı olduğu yerde, χ vergi oranına bir çözüm getiriyor. $\chi = 0$ olduğunda demokrasinin temel modeline sahibiz, bu modelde yoksul oyuncu medyan seçmendir ve en fazla tercih ettiği vergi oranını seçer, öyleyse $\tau(\chi = 0) = \tau^p$'dir. Bölüm 4'te, $\tau(\chi)$ dolaylı olarak (4.16) birinci dereceden koşul ve bu $d\tau(\chi)/d\chi < 0$ olduğunu gösterdi. Yani, demokraside vatandaşların gücü azaldıkça, buna bağlı olarak denge vergi oranı ve demokrasinin seçkinlerden yeniden dağıttığı gelir de azalır.

Bu modelin ve bu Bölüm 6'daki analizin önemli çıkarımı şudur; χ arttığında demokratik siyasette seçkinlerin gücü artar ve demokraside ellerinde bulundurdukları değer daha büyüktür. Öyleyse, elimizde olan $dV^p(D,\chi)/d\chi < 0$ ve $dV^r(D,\chi)d\chi > 0$ dir. Sonuç olarak, değişken gücün eklenmesinin, bizim darbelerin temel yaygın biçimli oyunumuzda, darbe baskısı üzerinde önemli etkileri olduğunu görmek kolaydır. Şunu hatırlayalım, darbe baskısı $V^r(C,\varphi) > V^r(D,\chi)$ veya (7.4)'tür. χ ne kadar yüksek ise demokrasi seçkinler için o kadar iyidir ve (7.4)'ün bağlayıcı olacağı da o kadar düşüktür. Bu nedenle, χ'teki 0 üzerinde artış konsolide olmamış demokrasinin yarı konsolide demokrasiye dönüşmesine yol açabilir. Dahası, χ'teki artışın sürmesi toplumu tam konsolide olmuş

bir demokrasiye götürebilir. Bunun nasıl olduğunu ayrıca (7.6)'nın nasıl olup da χ'e dayandığını görebiliriz ve yeni bir kritik eşik olan $\varphi^*(\chi)$'i elde edebiliriz:

$$\varphi^*(\chi) = \frac{1-p}{\theta}(\delta C(\tau^p(\chi)) - \tau(\chi)(\delta - \theta))$$

Çünkü $\varphi^*(\chi < 1) < \varphi^*(\chi = 1)$ olduğundan seçkinlerin gücü arttıkça darbe girişiminde bulunmak daha az çekici bir hal alır ve demokrasinin konsolide olması daha olası hale gelir.

Önerme 7.3: *Değişken siyasal gücün modelinde X'teki bir artış darbe baskısının bağlayıcılığını daha az mümkün kılar ve toplumun konsolide olmuş bir demokrasiye sahip olacağı daha muhtemeldir.*

Bu sonuç gösteriyor ki, konsolide olmayan bir demokrasideki vatandaşlar kendi güçlerini sınırlamak isteyebilirler ve böylece seçkinlerin gücüne destek vermiş olurlar. Bu onların gelirinde azalmaya neden olsa da diğer şeyler eşit olduğunda bu aynı zamanda darbe tehdidini de ortadan kaldırır. Vatandaşlar açısından bunu yapmanın en bariz yolu demokraside kurumları seçkinlerin daha da fazla temsil edildiği şekli ile düzenlemektir -onlara sayısal temsillerinden daha fazla güç vermektir. Ancak bu vatandaşlar için uygun olsa bile bu vatandaşların böyle davranmayı tercih edecekleri anlamına gelmez. Gerçekte, bir darbenin başarılı olup olmayacağı ya da gerçekleştirilip gerçekleştirilmeyeceği darbe girişiminde bulunmadan bilinemez. Böylesi bir belirsizlik ile karşı karşıya kalındığında vatandaşlar demokratik düzende seçkinlerin gücünü artırmak istemeyebilirler, nedeni de bunun vatandaşların bedelini sonsuza dek düşürecek olmasıdır, bunun yanı sıra darbe başarısız olabilir ve tehditler ortadan kaybolabilir. Bundan dolayı darbeyi önlemek adına kurumları şekillendirmede bir ödünleşim vardır. Bunun anlamı kurumlar demokraside seçkinlerin gücünü artırmak adına özgürce şekillendirilebilse bile, demokratlar için her zaman böylesi girişimlerde bulunmak en uygun seçenek değildir; sonuçta, darbeler bazen denge durumlarında ortaya çıkabilir.

Ancak Bölüm 6'da vurgulandığı gibi ilgili kurumların çoğu çok uzun tarihsel süreçler sonucudur ve son derece kalıcıdır. Doğası gereği kurumları değiştirmek zordur ve o halde demokratların veya hatta demokrat olmayanların herhangi bir tarihte siyasal kurumların yapısı üzerinden serbestçe en uygun hale getirebileceğini hayal etmek de bu gerçek dışıdır. Gerçekten de, 1980 Zimbabve anayasasında veya Güney Afrika'daki apartheid rejimini sona erdiren müzakere edilmiş anlaşmada olduğu gibi, seçkinlerin gücünü artırmaya yönelik kurumsal mühendislik örneklerinin büyük toplumsal kırılmalar bağlamında gerçekleşmesi ilginçtir. Kurumları yeniden biçimlendirmeye yönelik diğer girişimler, Brezilya'da ordu diktatörlüğünden sonra başkanlık rejiminden parlamenter rejime meşru kabul edilen geçiş gibi, genellikle başarısızdır.

Kurumsal yapı ile demokrasinin konsolidasyonu arasındaki ilişki ayrıca siyaset bilimi literatüründe vurgulanmıştır. Örneğin, Rueschemeyer, Stephens ve Stephens (1992) şuna dikkat çekiyorlar:

> *demokrasi bir kez yerleştiğinde, parti düzeni, egemen sınıfların çıkarlarını korumak ve böylece onları alternatif otoriter arayışların peşinde olmaktan uzak tutmak anlamında önem kazandı. Demokrasi ancak, en az birinin etkin bir biçimde hâkim sınıfın çıkarını koruduğu, iki veya daha fazla birbiriyle yarışan güçlü siyasal partinin olduğu yerde veya egemen sınıfların devlet aygıtına doğrudan erişimine izin verilen bir parti düzeni ile konsolide olabilir.* (s. 9)

Onlar daha sonra şuna işaret ettiler (s. 10), "demokrasi... sadece, eğer kapitalist sınıfın çıkarları doğrudan tehdit edilmiyorsa konsolide olabilir." Hâlihazırda, parti düzeninin önemi ve demokrasinin konsolide olması bağlamında iki önemli tarihsel örneği tartıştık: biri Arjantin'de 1930'daki darbe öncesi dönem ve diğeri Kolombiya'da uzun demokratik tarihinin açıklanmasına yardımcı olmasına dairdir. Bu hiç şüphesiz gelecekteki araştırmalar için önemli bir alandır.

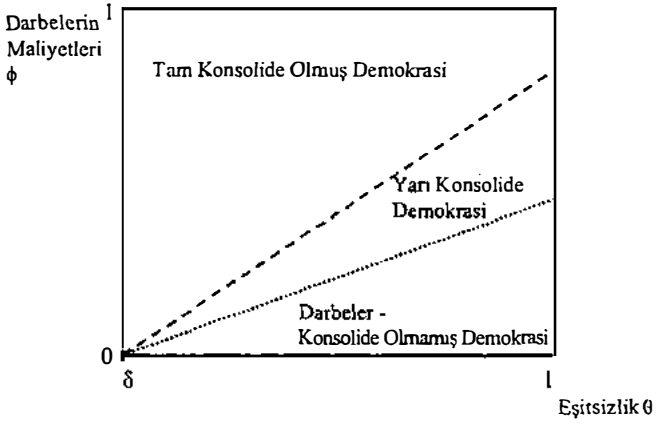
Bu bağlamda, en çok ilgi çeken fikir, başkanlık demokrasilerinin darbelere daha yatkın olduğuydu (Linz 1978, 1994). Przeworski ve diğ. (2000) kanıtın bu iddiayı doğruladığını buldu; onların kararı:

> *şu açıktır ki başkanlık demokrasileri parlamenter demokrasilere göre daha kısa ömürlüdür. Bu fark, ne söz konusu kurumların incelendiği ülkelerin zenginliği ne de onların ekonomik performansı ile ilgilidir. Herhangi bir siyasi koşul altındaki işlevleri ile de ilgili değildir. Yalın olarak sadece, Başkanlık demokrasileri tüm ekonomik ve siyasal koşullar altında daha fazla kırılgandır.* (s. 136)

Bu ampirik kanıt, o halde, başkanlık demokrasilerinin istikrarsız olduğu görüşü ile uyumludur, nedeni de başkanın medyan seçmenin tercihlerini temsil etme eğiliminde olmasıdır. Parlamenter rejim ile genellikle koalisyon hükümetleri kurulur ve vatandaşların tercihleri denge siyasetinde mutlaka tam ifadesini bulamaz. Bunun anlamı, parlamenter rejimlerin seçkinler için bir tehlike oluşturamayabileceğidir. Tersi durumda, başkanlık rejiminde, siyasetin gündemine daha radikal politikalar oturabilir çünkü bu politikalar halkın çoğunluğunun desteğini kazanmaya çalışan, başkanlık koltuğuna talip olan adaya yönelik politikalar olacaktır.

8. Konsolidasyonun Resmi

Biz şimdi, önsözde kullanılmış olan Şekil 2.2'yi titizlikle türetebilecek bir konumdayız. Bu şekil eşitsizlik ile darbe maliyeti arasındaki ilişkiyi gösteriyor. Kolaylık olsun diye Bölüm 2'de tam ve yarı konsolide demokrasi arasında ayrım yapmadık, bu nedenle Bölüm 6'daki tartışmamız ile birlikte ilk önce tüm resmi inşa ettik ve daha sonra onun Bölüm 2'deki şekillerin elde edilmesi bakımından nasıl sadeleştirilebileceğini gösterdik. Şekil 7.2'yi ele alalım, yatay eksen

Şekil 7.2. Konsolidasyon veya Darbeler?

üzerindeki θ, dikey eksen üzerindeki φ'dir. İlk tema darbe baskısıdır. Şimdi bunu şu şekilde yazabiliriz:

$$\varphi = \frac{1}{\theta}\left(\delta C(\tau^p) - \tau^p(\theta - \delta)\right) \tag{7.23}$$

Eğer $\theta = \delta$ ise, o zaman tamamen eşitlik vardır, daha sonra (7.23) $\varphi = 0$ olduğunu gösterir. Eşitsizliğin olmadığı durumda, hatta darbe maliyeti sıfır iken, seçkinler için darbe ile demokrasi arasında fark yoktur. Sezgisel olarak, eşitsizlik olmadığında, gelir dağılımı yoktur ve bu nedenle maliyetli olmasa da darbeyi teşvik edecek de yoktur. Böylece, (7.23) başlangıç noktasından başlar ve artar -eşitsizlik artıkça darbeler cazip hale gelir ve seçkinlerin kayıtsız kalması için darbe maliyetinin artması gerekir. Eşitsizlik $\theta = 1$'e elimizde $\varphi = \delta C\left(\tau^p(\theta = 1)\right) - \tau^p(\theta = 1)(1-\delta) = \delta(C(1) + 1) - 1 < 1$ olduğu görülebilir çünkü eşitsizlik arttıkça $\tau^p(\theta = 1) = 1$'dir. Bu çizginin sağına doğru eşitsizlik darbe maliyeti ile karşılaştırıldığında nispeten yüksektir ve sonuç olarak, darbeler cazip olacaktır. Soluna doğru olan bölge tam konsolide demokrasi bölgesidir. Yarı konsolide ve konsolide olmamış demokrasinin durumları arasındaki ayrımı ortaya koymak için aşağıdaki fonksiyonu dikkate alalım:

$$\varphi = \frac{1 - p}{\theta}\left(\delta C(\tau^p) - \tau^p(\theta - \delta)\right)$$

bu denklemdeki θ ve φ çiftleri, seçkinlerin darbe girişiminde bulunmak ile demokrasi altında en iyi imtiyaz vaadini kabul etmek arasında fark görmediğini gösteriyor. Yine kaynağa doğru gittiği aşikâr olan bu fonksiyon artıyor $\theta = 1$ olduğunda elimizde $\varphi = (1-p)(\delta(C(1) + 1) - 1) < 1$ vardır. Şekil 7.2'den Şekil 2.2'ye gitmek kolaydır; bizim sadece yarı konsolide demokrasi ile konsolide olmamış demokrasi arasındaki çizgiyi indirmemiz yeterlidir.

9. Savunma Amaçlı Darbeler

Buraya kadar, yeniden dağıtımın sınırlandırılmasını seçkinlerden uzakta tutacak, demokrasideki darbeler üzerine yoğunlaştık. Diğer makul fikir, seçkinler darbeleri, demokrasinin devrime sürükleneceğinden korktuklarında desteklerler. Böylesi darbeleri "savunma" olarak değerlendirebiliriz, şöyle ki; darbeleri destekleyenler onları kendileri için daha kötü bir sonuca karşı savunma olarak görürler: o da devrimdir. Böylesi bir senaryo demokrasiye karşı devrimin, demokrasidışı düzene karşı devrimden daha kolay olabildiği durumda ortaya çıkabilir. Biz şimdi bu özellikleri sergileyen bir modeli tartışıyoruz.

Savunma amaçlı darbeyi modellemek için bizim temel statik modelimizin bir başka biçimini düşünelim. Yine, demokraside siyaset üzerinde kontrolü olan vatandaşlar önce davranıp vergi oranı konusunda karar verirler. Bu vergi oranının ardından, seçkinler darbe girişiminde bulunup bulunmayacaklarına karar verirler. Ancak bizim öngörümüz, seçkinlerin kararından sonra vatandaşların devrime kalkışabilecekleri yönündedir ki bu durum öncekinden farklıdır. Devrimden dönüşte iki durum arasında farklılık bulunduğu gibi ayrıca bir darbenin varlığına da bağlıdır. Öyleyse biz bunu, darbe kararı $\mu(\zeta)$ olduğunda ζ olarak ifade ediyoruz.

Bizim makul gördüğümüz kritik varsayım şöyledir:

$$\mu(\zeta = 0) < \mu(\zeta = 1)$$

bu, demokrasiye karşı devrimci eylemin, demokrasidışına karşı devrimci eyleme göre daha kolay ve daha etkili olduğu anlamına gelir(devrimin maliyetinin μ olduğunu hatırlayalım). İstisnalar olabileceği halde, -örneğin demokrasidışı düzen haksız ve acımasız olduğunda ki bu durum, adaletsizliklere karşı bir tepki olarak vatandaşların kolektif-eylem sorunlarını çözmeye yardımcı olur- durum aynen şöyle olmalıdır; demokrasiyi alaşağı etmek, iyi organize olmuş bir askeri rejimi alaşağı etmeye göre daha kolaydır.

Bu bizim sonuçlarımızı nasıl etkiler? Öncelikle analizi $\mu(\zeta = 1) \to 1$ varsayarak basitleştirdik, bu nedenle darbeyi takiben etkili bir devrim tehdidi varlık gösteremez. Şimdi ilgili değer fonksiyonlarını yazabiliriz. Demokrasiler kısıtlanmamışken, elimizde (6.4)'ce verili olan $V^p(D)$ ve $V^r(D)$ değerleri olur. Darbe sonrası, elimizde Bölüm 7.3'teki gibi (7.2) bulunur ki bu da bizim mevcut amacımız için devrim tehdidinin darbe sonrası kaybolduğu olgusunu içerir. Demokrasi idaresi altında daha az yeniden dağıtım vaadi değerleri (7.3) olmuş olanlarla özdeştir. Buna ek olarak, Bölüm 6'dakilere benzer olarak devrim değerlerine de sahibizdir:

$$V^p(R, \mu(\zeta)) = \frac{(1 - \mu(\zeta))\bar{y}}{1 - \delta}$$

bu, devrimden dönüşün darbenin varlığı ile koşullanmasıdır.

Burada, informel olarak bu modelden elde edilen sonuçları ana hatları ile belirtiyoruz. İlk olarak, eğer $\mu(\zeta = 0) \to 1$ ise, o zaman temel önerme, Önerme 7.1 geçerlidir. Demokrasiye karşı etkili bir devrim tehdidi yoktur ve darbe kararı basit olarak yeniden dağıtım maliyetlerinin darbe maliyetine karşı ödünleşimi ile alınır.

Ancak, eğer $\mu(\zeta = 0) < 1$ ise o zaman bu modelden elde edilecek yeni sonuçlar olur. Doğal olarak, daha önce bir darbe olduğunda gelecekte de bir darbe olacaktır, fakat bazı eklemlenen durumlarda da darbe olması ihtimaldir. Bunu görebilmek için önce şunları karşılaştıralım:

$$V^P(R, \mu(\zeta = 0)) = \frac{(1 - \mu(\zeta = 0))\bar{y}}{1 - \delta}$$

bununla

$$V^P(D, \tau^D = \tilde{\tau}) = y^P + p(\tilde{\tau}(\bar{y} - y^P) - C(\tilde{\tau})\bar{y}) + (1 - p)(\tau^P(\bar{y} - y^P) - C(\tau^P)\bar{y})$$

$\tilde{\tau}$'in darbeyi önleyen vergi oranı olduğu durumdur. Vergi oranındaki bu azalma zorunludur çünkü aksi durumda seçkinler zorunlu olarak darbe yapacaklardır. Ancak, vergi oranındaki bu azalma verili iken, demokrasi vatandaşlar için daha az çekicidir ve durum şöyle de olabilir:

$$V^P(R, \mu(\zeta = 0)) > V^P(D, \tau^D = \tilde{\tau})$$

Eğer durum bu ise, seçkinler vatandaşların kendilerine doğru çok da yeniden dağıtımcı olmayan demokraside yaşamak yerine devrim yükü altına gireceklerini öngörürler çünkü bir devrim onlar için en kötü sonuçtur, seçkinler devrimi önlemek adına darbe yükü altına girmeyi tercih ederler.

Bunu "savunma amaçlı darbe" olarak düşünebiliriz çünkü seçkinler darbe yükü altına yeniden dağıtımı azaltmak için değil daha çok devrimi önlemek için giriyor olacaklardır. Latin Amerika'da demokrasiye karşı girişilen darbelerin çoğu kapitalist sistemi veya hatta demokrasiyi devrimden koruma amaçlı olduklarını iddia etmişlerdi -çarpıcı bir örnek olarak 1973'te Şili'deki durum gösterilebilir. Bu model söz konusu iddialarda gerçeklik payı olabileceğini gösterir.

Yine de, bu durum ile yeniden dağıtım arasında hâlâ bir etkileşim olması ilginçtir. Buna sahibiz:

$$V^P(R, \mu(\zeta = 0)) > V^P(D, \tau^D = \tilde{\tau})$$

fakat durum hâlâ şöyle olabilir:

$$V^P(R, \mu(\zeta = 0)) < V^P(D)$$

Bu şu demek, demokrasi kendini bir darbeye karşı savunuyor olmasaydı devrim vatandaşlar için cazip olabilirdi! Bu nedenle, her şeyden önce devrimin

bir tehlike haline gelebilecek olmasının nedeni, darbe baskısının demokratik siyasetlerin vatandaşların arzularına göre şekillenmesini önleme olgusudur.

10. Sonuç

Bu bölümde, darbeler modelini tanıttık. Bu darbeler teorisinin bizim Bölüm 6'daki demokratikleşme teorisi ile nasıl birleştirileceğini gösterdik. Bu genişletilmiş model bize, demokrasinin sadece oluşturulması koşullarının yanı sıra, aynı zamanda konsolide edilmesi koşullarını çalışma olanağı sundu -Elbette eşit önemde olmaları meselesi gözetilerek. Pek çok demokrasi bir kere oluşturulduğunda çabucak çöker, öyleyse biz burada bunun neden böyle olduğunu anlamak yönünde bir çerçeve inşa ettik. Demokratikleşmeyi modellerken ortaya çıkmış olan benzer durumların çoğunun demokratik konsolidasyon üzerine çalışırken de kendini gösterdiğine işaret ettik. Özellikle, darbeler ortaya çıkarlar çünkü demokratlar güçlerini vatandaş yanlısı ve seçkin karşıtı yasaların ve siyasetlerin ortaya çıkması için kullanacaklarını güvenilir bir biçimde taahhüt edemezler. Bunu önleyebilmek için seçkinler adına tek çözüm gücü ele geçirmektir -darbe yapmaktır.

Sözü geçen karşılaştırmalı durağanlığın, eşitsizliğin gözlemlenen ölçütlerinin siyasal kimliklerin doğasına bağlı olması hakkındaki önerme ile eşleşmesine rağmen, demokrasinin konsolide olup olmadığının nasıl grup içi eşitsizliğe dayandığını gösterdik. Siyasal çatışma yoksul ile zengin arasında olduğunda bizim beklentimiz yüksek eşitsizlik durumunun daha fazla darbeye yol açması yönündedir. Ayrıca gösterdik ki seçkinlerin gücü demokratik konsolidasyon için önemlidir. Eğer seçkinler yeterli güce sahiplerse darbe girişiminde bulunmaya gereksinim duymazlar. Bu durum darbeden kaçınmanın kurumsal çözümlerle de olabileceğini göstermektedir, tıpkı devrimi önleme konusunda demokrasinin bir kurumsal çözüm olduğu tartışmamız gibi. Belki de demokratlar kurumları değiştirebilirler ve bunu yapmakla da demokrasi içinde seçkinlere daha fazla güç verirler. Bu demokrasinin gücünü sınırlandırır, ancak onun konsolide olmasını sağlayabilir, yani kısaca demokrasi konsolidedir ancak sınırlandırılmıştır. Yine de, böyle bir strateji uygulanabilirse de tehlikeleri vardır. Eğer demokratlar, demokrasiyi konsolide etmek konusundaki tutkularının etkisiyle seçkinlere çok fazla güç verirlerse, o zaman konsolide ettikleri demokrasinin istikrarlı olmayan topluluğun dönüşümü konusundaki yetisi fazlasıyla sınırlandırılmış olabilir çünkü vatandaşlar yığını devrimi ve daha radikal sosyal ve politik değişimi zorlayabilir.

Bunlar sadece modelden çıkarımladığımız ilk ampirik derslerdir. Bundan sonraki üç bölümde, demokrasinin konsolide olmasını belirleyen diğer pek çok aktörü tartışıyoruz

8. Orta Sınıfın Rolü

1. Giriş

Bölüm 4'te, demokratikleşme ve darbelerin temel modellerini farklı düzenlemelerde çalışabilmek temelinde ortaya koyduk. Mevzuları basit tutmak için bu uygulamayı statik oyunun temel genişletilmiş biçimi bağlamında yapıyoruz ki burada taahhüt sorunu indirgenmiş biçim yoluyla modellendi. Amacımız, neden bazı ülkelerin demokratik, diğerlerinin demokratik olmadığı üzerinde düşünmek için geliştirdiğimiz çerçevenin yararını göstermek ve çerçevenin nasıl zenginleştirilebileceği ve genişletilebileceğinin yollarını ortaya koymaktır. Kitapta ayrıca, analizlerimizin ve önermelerimizin sonuçlarını buraya kadar daha informel tuttuk. Örneğin, stratejilerin formel niteliklerini sergilemedik.

Bu bölümde, seçkinler ile büyük halk yığınlarının çıkarları arasına üçüncü bir grubun dahil olmasına izin vererek çerçevemizi genişletiyoruz. Kolaylık olsun diye, bu gruba orta sınıf dedik. Modelimiz, seçkinler ile vatandaşlar arasındaki siyasal çatışmaya odaklanmıştı. Açıkçası, reel-dünya toplulukları bizim sadece iki gruplu basit modelimizle örtüşmüyor. Tıpkı seçkinler ile vatandaşlar ve zengin ile yoksul ayrımları gibi izlenebilir bir araç olarak fikir geliştirirken kullanışlıdır, üç sınırlı model de aynen böyledir (Occam'ın usturasının diğer bir uygulanışı). Pek çok birey kendini, zengin ve yoksuldan farklı olarak, "orta sınıf"ın üyesi olarak gördüğünden ve siyasal bilimcilerin demokraside belirleyici seçmenin orta sınıftan geldiğine inandıklarından, biz de bu yaklaşımın kullanışlı olduğuna inandık.

Sosyal bilimlerde uzun erimli bir gelenek, Moore'un (1966) *Social Origins of Dictatorship and Democracy (*Diktatörlük ve Demokrasinin Toplumsal Kökenleri) de dahil, üçüncü sınıfları orta sınıfı -veya Moore'un da ifade ettiği gibi Marksist terminolojiyi takiben, *burjuva-* sonucu demokrasiye varan süreçte kilit aktör olarak görür. Moore'un iddiası, sadece burjuvazisi yeterince güçlü toplumların demokratikleşebileceği yönündedir, diğer yandan toprak sahiplerinin yeterince güçlü olduğu toplumlarda burjuvanın gelişimi onlarla birlik halinde olmalıdır bu da dönüşümü diktatörlükler yönüne çevirecektir.

Modernleşme geleneğinden gelen bilim insanları da orta sınıfın önemine vurgu yapmışlardır (örn., Lipset 1959; Dahl 1971). Huntington (1991), demokrasiyi istikrarsızlaştıran dağıtımsal çatışmanın azaltılması konusunda orta sınıfın anahtar rolünü düşündürmektedir. Onun savunusu

> *...ekonomik gelişim orta sınıfın genişlemesini sağlar... Demokrasi, ... çoğunluk yönetiminde yapılanır ve demokrasi, geniş yoksul çoğunluğun küçük zengin oligarşiye karşı koyduğu yoğunluklu eşitsizlik durumunda zordur.*

Benzer biçimde, Latin Amerika'daki diktatörlükler ve demokratik konsolidasyon orta sınıfın oynadığı önemli rolü vurgulamaktadır. Bunu, Arjantin'in demokrasi tarihi içinde Radikal partinin rolü üzerine, tartışmamızda görmüştük ve ayrıca nispeten geniş orta sınıfların bulunduğu Kolombiya ve Kosta Rika gibi ülkelerde bu ülkelerin komşuları ile kıyaslandığında neden alışılmışın dışında bir demokratik siyasal geçmişe sahip oldukları fikrini tartışmıştık.

Bu konulardan hareketle, bu bölümde vatandaşların seçkinlere karşı siyasal çekişmesi üzerine kurulu analizimizi orta sınıfı da dahil ederek genişlettik. Bu durumun temel yaklaşımımızdan ana sonuçları nasıl farklılaştırdığını ve demokrasinin oluşumu ve konsolide olması sürecinde orta sınıfın hangi anlamda önemli bir rol oynadığını gösteriyoruz. Bu bölümde seçkinlere ve vatandaşlara atıfta bulunmak yerine, şu üç gruba atıfta bulunuyoruz; zengin, orta sınıf ve yoksul. Bu dili kullanmamızın nedeni çeşitli durumları inceliyor olmamız, bazı durumlarda orta sınıfı zengine karşı yoksul ile ortaklaşan olarak düşünüyoruz ve diğer bazı durumlarda da orta sınıfı yoksula karşı zengin ile ortaklaşma halinde değerlendiriyoruz, böylelikle "seçkin"in parçası haline geliyor. Bu durumda seçkinler bileşimi orta sınıfı da içeriyor, öyleyse kafa karışıklığını engellemek için bu dili bu bölüm itibarı ile kullanmayı bırakıyoruz.

Kısmi demokrasilerin ortaya çıkışının analizi ile başlıyoruz, bu da toplumun sadece kısmi bir kesiminin oylamaya katıldığı durumu ifade ediyor.[1] Bu segment genellikle seçkinler ve orta sınıfı içerir, bu durumda yoksul oy kullanma üzerinde bulunan gelir veya okuryazarlık kısıtlamaları nedeniyle dışarıda tutulmuştur. Demokrasi, bazı Latin Amerika ülkeleri veya Afrika ülkelerinde demokrasidışı düzenden genel oy hakkı eliyle (Bkz. Bölüm 1 ve 3) doğrudan geçişle ortaya çıkmasına karşın, Avrupa demokrasisinin gelişimi daha yavaş olmuştur. Bizim üç sınıflı modelimiz böylesi marjinal demokratikleşmelerin analizini olanaklı kılar. Özellikle, devrim tehdidi, haklarından mahrum bırakılmanın bir sonucu olarak orta sınıf ve yoksulun arasındaki koalisyondan geliyorsa, zengin seçkin, bu koalisyonu kırma amaçlı olarak oy kullanma hakkını

[1] Kısmi demokrasi tam demokrasiden az olduğundan, onu demokrasidışı düzenin bir formu olarak düşünebiliriz. Bölüm 2'den hatırlayalım, yine de bizim analizimizin odağı bir toplumu demokrasiye ya da ondan uzağa iten güçleri anlamaktır. Analizimizin çoğunluğu tam demokrasiyi bazı seçkinlerin yönetimi ile karşılaşırmaya odaklanmış olsa da, o halde biz, seçkinlerin siyasal kontrolü ile kısmi demokrasiye doğru hareketi -bu tabii ayrıca orta sınıfı da içerir- demokratikleşmenin bir aşaması olarak çalışabiliriz.

sadece orta sınıf lehine genişleterek durumu kendi lehine çevirebilir. Çünkü orta sınıf anlamı itibarı ile yoksuldan zengindir, onları devrimden vazgeçirmek daha kolaydır.

Bir sonraki adım, kısmi demokrasiden tam demokrasiye geçişi analiz etmektir. Burada, biz iki farklı yaklaşım arasında ayrım yaptık. İlki, genellikle, Britanya'da 1867'deki İkinci Reform Yasası'nı anlatırken imdada yetişir, o da, gruplardan birinin iktidarda kalma olasılığını artıran, demokratik hakların genişlemesine yol açan, seçkinler arası rekabettir (örn. zengin ile orta sınıf arasındaki). Bu öyküye göre, Muhafazakâr Parti Başbakanı Disraeli, Liberallerin başındaki Gladstone karşısında partisini güçlendirmek yolunda, toplumun geniş kesimlerinin haklarından mahrum kalacağı Radikal bir reform gündeme getirdi. Böylesi bir seçkin içi rekabetin bu çerçevede nasıl modelleneceğini gösterdik, fakat daha sonra ayrıca bunun ne Britanya ne de diğer durumlar için kısmi demokrasiden tam demokrasiye geçişi açıklayan tatmin edici yanıtlar içermesinin mümkün olmadığını tartıştık. Bunun yerine bizim Bölüm 6'daki temel modelimizde olduğu gibi haklarından mahrum bırakılmış olan yoksuldan gelecek devrim tehdidinin hem Britanya hem de çalıştığımız diğer durumlar için önemli olduğunu belirtmektedir.

Buradan esinlenerek, yoksuldan gelen devrim tehdidine kısmi demokrasinin tepkisini analiz etmek için üç sınıflı modelimizi kullandık. Daha özel olarak ise, durumu seçkinlerin ve orta sınıfın oy kullanma hakkına sahip, yoksulun ise sisteme meydan okuduğu şekliyle modelledik. Bir kez daha, mevcut rejimin gelecekteki yeniden dağıtım üzerine vaatleri tamamen güvenilir değildir çünkü zenginin ve orta sınıfın ellerindeki de jure siyasal güç ile devrim tehdidi geçtiğinde tercih ettikleri politikalardan geri döneceklerdir. O halde, tam demokrasi, siyasal gücün gelecekteki dağıtımını değiştirmenin bir yolu olarak ortaya çıkar, böylece gelecekteki yoksul yanlısı siyasetin güvenilir vaatlerinin oluşumunu sağlar. Bu örnekteki yeni sonuçlar orta sınıfın rolünü içerir: Eğer orta sınıf yeterince yoksul ise, kısmi demokrasi bile yoksulun tercihine yakın siyasetler üretecektir (örn., yeniden dağıtılabilir vergilendirme oranları). Bu durumda, yoksul, etkinliği olan devrim tehdidi orta iken ona kesin olarak vaat edilmiş sözler yerine getirilmemiş olsa bile, gelecekte nispeten yoksul yanlısı politikalar beklentisi içinde olur. Burada, nispeten yoksul orta sınıf şeklindeki büyük eşitsizlik, mevcut rejime, yoksula aslında demokratik haklarını vermek zorunda kalmadan, nispeten çekici gelen siyasetler vadedilmesini sağlayarak, tam demokrasiyi daha az olası kılabilir.

Analizimizden, orta sınıfın rolüne dair elde edilen en ilginç yeni sonuçlar baskı seçeneğini kullanmayı ortaya koyduğumuzda ortaya çıkar. Bölüm 6'da öğrendik ki eşitsizliğin yüksek olduğu toplum demokratikleşemez çünkü yüksek eşitsizlik düzeyleri ile demokrasi zenginin tercih ettiği politikalardan radikal olarak farklı olan politikaları benimseyebilir. Bunun öngörülmesi ile zenginler demokratikleşmeyi önleyebilmek için baskıyı kullanmayı arzu edeceklerdir.

Dağıtılabilir vergilendirme modelinde demokraside çoğunluğu oluşturan yoksul, gelirin yeniden dağıtımına yüksek oranlarda olumlu bakar. Ancak, eğer orta sınıf yeterince geniş ise, tam demokrasideki medyan seçmen orta sınıf temsilcisi olabilir, eğer orta sınıf yeterince varlıklı ise bu medyan seçmen yalnızca sınırlı yeniden dağıtımı seçebilir. O halde, nispeten büyük ve varlıklı orta sınıf zengin ile yoksul arasında bir tampon bölge konumunda hareket eder ve yeniden dağıtımı sınırlar. Bunun gerçekleşmesi sağlanarak, siyasetler zenginin tercihlerinden uzak değildir, bu zengini baskı kullanmaktan vazgeçirir ve demokrasiyi daha mümkün kılar.

Orta sınıfın tampon olması tartışması, başlangıçta, zenginin iktidarda olduğu ve oy kullanma haklarını orta sınıf ve yoksulun da dahil edildiği toplumun kalanına genişletme düşüncesinde olduğu model üzerine odaklanır. Latin Amerika örneklerinin çoğunda geçerli olan alternatif senaryo şöyledir, demokrasidışı düzen zenginin ve orta sınıfın çıkarlarını temsil eder ve yoksulun da sisteme dahil edilmesi ile birlikte demokrasiye geçilip geçilmeyeceğine karar verilmesi gerekir. Bu durumda, aynı zamanda kısmi demokrasiden tam demokrasiye geçiş olarak da değerlendirebileceğimiz model, siyasal bilimler literatüründe sık tartışılan ılımlılar (*softliner*) ile sertlik yanlıları (*hardliner*)lar arasındaki ayrımı formülleştirmenin yolunu açar. Nitel hesapların pek çoğuna göre (örn., O'Donnell ve Schmitter 1986), demokrasidışı rejimlere meydan okunulduğunda kuvvet kullanma taraftarı olan sertlik yanlıları ile yumuşak bir geçişi yönetme isteğinde olan ılımlılar arasında genellikle bölünme olur. Demokrasiye geçiş ılımlıların rejim içinde etkili hale gelmesiyle gerçekleşir. Bizim çerçevemizde, zengin ile orta sınıf arasında doğal bir ayrım vardır. Nedeni de zenginin demokrasinin benimsediği politikalar sebebiyle kaybedeceği daha çok şey vardır, onlar orta sınıfa göre daha fazla baskı yanlısıdırlar. Bir grup ilginç parametre değeri için demokrasidışı düzende, sertlik yanlıları safına düşen zenginin etkinliği daha fazla olduğunda baskı gündeme gelecektir, fakat demokrasiye barışçıl geçişte orta sınıf yani ılımlılar daha etkilidir.

Sonuç olarak, Bölüm 7'de darbeleri analiz ettik. Orta sınıfın rolünün zenginin demokrasiden kaçınmak adına baskıya yönelme eğiliminin azalmasındaki rolünü yansıtabileceğini gösteriyoruz. Eğer demokraside medyan seçmeni orta sınıf temsil ediyor ve orta sınıf da nispeten varlıklı ise bu demokrasinin zengin karşıtı etkisini hafifletir ve darbeleri zengin için daha az çekici kılar. Orta sınıfın zengin ile yoksul arasında tampon olma olgusu demokrasinin konsolide olmasına yardımcı olabileceği gibi ilk etapta onun kurulmasına da destek olur.

Genel olarak bu bölümdeki analiz, demokrasinin ortaya çıkışında orta sınıfın bir çok açıdan önemli bir rol oynadığını ortaya çıkarıyor: (1) demokrasinin itici gücü olabilir, özellikle de kısmı demokrasinin ortaya çıkması konusunda, (2) siyaset arenasına yoksulun yanında yer alarak dahil olabilir, kısmı demokrasiden tam demokrasiye geçişte kolaylaştırıcı bir hamle yaparak, (3) belki de en ilginci, zengin ile yoksul arasında demokrasinin zengin karşıtı olmamasını

sağlayarak ve böylece zenginin baskı kullanma ya da darbe girişiminde bulunma konusunda fikrini çeliyor olmakla tampon görevi görüyor olması ve (4) zengin ile birlikte iktidarda olduğunda ılımlıların rolünü oynayarak baskı karşıtı tartışmanın içinde olması ve demokrasiye geçişin yanında olması ki bu orta sınıf için zengine göre daha az maliyetli bir seçenektir.

2. Üç Sınıflı Model

İlk önce, üçüncü gelir grubuna imkân vermek üzere, Bölüm 4'teki temel iki gruplu modelimizi genelleştiriyoruz. Üç grup oyuncu vardır: büyüklüğü δ^r olan zengin, büyüklüğü δ^m olan orta sınıf ve büyüklüğü δ^p olan yoksul. Toplam nüfusu daha önce olduğu gibi 1'e normalize ediyoruz, $\sum_i \delta^i = 1$ ve $\delta^p > \delta^m > \delta^r$ olduğunu varsayıyoruz bu da yoksul nüfus yoğunluğu en fazla olan grup, onu orta sınıf takip ediyor ve zengin nüfusun en küçük bölümünü oluşturuyor demektir. Ayrıca, ortalama geliri $\bar{y}$ olarak gösteriyoruz ve formülü şöyle kuruyoruz:

$$y^r = \frac{\theta^r}{\delta^r}\bar{y},\ y^m = \frac{\theta^m}{\delta^m}\bar{y}, \quad \text{ve} \quad y^p = \frac{\theta^p}{\delta^p}\bar{y} \tag{8.1}$$

Bu şu anlama gelir, grup i ekonominin toplam gelirinden θ^i kadar paya sahiptir ve doğal olarak, $\sum_i \theta^i = 1$'dir. Dahası, bizim öngörümüz şöyledir:

$$\frac{\theta^r}{\delta^r} > \frac{\theta^m}{\delta^m} > \frac{\theta^p}{\delta^p} \tag{8.2}$$

öyle ki zenginler orta sınıftan daha zengindir, yani sırasıyla yoksuldan da daha zengindir.

Daha önce olduğu gibi, siyasal sistemin, gelirlerinin toplu olarak yeniden dağıtıldığı negatif olmayan vergi oranı $\tau \geq 0$'i belirlediğini ve vergilendirmenin toplam maliyetinin $C(\tau)\bar{y}$ varlığını öngörüyoruz. Yine de, Bölüm 4'te gösterdiğimiz gibi, grup özel transferleri sonuçların güvenirliği değiştirilmeden kolayca ortaya konulabilir, dolayısıyla buradaki kurulum sadece kolaylaştırmak için kullanılmıştır.

Bu kurulum göz önüne alındığında, zengin, orta sınıf ve yoksul oyuncuların en fazla tercih ettikleri vergi oranlarını belirleyebiliriz. Herhangi bir grup için en çok tercih edilen vergi oranı $\hat{y}^i$'yi maksimize eden vergi oranıdır, o halde i grubu için en çok tercih edilen vergi oranı, aşağıda köşe çözümü ihtimaline izin veren Kuhn-Tucker formunda yazdığımız koşulu sağlar: $-y^i + (1 - C'(\tau^i))\bar{y} = 0$ ve $\tau^i > 0$ ya da $-y^i + (1 - C'(\tau^i))\bar{y} \leq 0$ ve $\tau^i = 0$. Gelirlerin tanımları yerine koyduğumuzda bu iki koşulu şu şekilde yazıyoruz:

$$\left(\frac{\delta^i - \theta^i}{\delta^i}\right) - C'(\tau^i) = 0 \quad \text{ve} \quad \tau^i > 0 \quad \text{veya} \tag{8.3}$$
$$\left(\frac{\delta^i - \theta^i}{\delta^i}\right) - C'(\tau^i) \leq 0 \quad \text{ve} \quad \tau^i = 0$$

Tanım gereği $y^r > \bar{y}$ olduğunda, zengin için bu var, (8.3) eşitsizlik olarak duruyor ve önceki gibi $\tau^r = 0$'dir. Dahası, $\bar{y} > y^p$ olduğundan, yoksulun en çok tercih ettiği vergi oranı pozitiftir (yani $\tau^p > 0$), aşağıdaki ile verilidir:

$$\left(\frac{\delta^p - \theta^p}{\delta^p}\right) = C'(\tau^p) \tag{8.4}$$

Orta sınıfın en çok tercih ettiği vergi oranı, y^m'in ortalama gelir $\bar{y}$'den fazla veya az olmasına bağlı olarak sıfır veya pozitif olabilir. Reel-dünya geliri dağılımının çoğunda, zengin yeterince zengindir, öyle ki medyan ortalamadan azdır, öyleyse biz $\theta^m / \delta^m < 1$ veya $\bar{y} > y^m$ varsayıyoruz. O halde, bizim elimizde τ^m aşağıdaki verili şeklinde vardır:

$$\left(\frac{\delta^m - \theta^m}{\delta^m}\right) = C'(\tau^m) \tag{8.5}$$

ve $\tau^m > 0$'dir. Bu varsayım bizim en ilginç olan duruma odaklanmamızı sağlar. Ancak, bu durum sayesinde orta sınıf yoksuldan daha zengindir (yani $\theta^m / \delta^m > \theta^p / \delta^p$), elimizde ayrıca şu da vardır:

$$\tau^p > \tau^m$$

böylece orta sınıf her zaman yoksuldan daha düşük vergi oranlarını tercih eder.

Bu modelin demokratik dengesini belirleyebilmek için Bölüm 4'teki analizi uygulayabiliriz. İki "Downscu" siyasal partinin seçimi kazanma hamlesi olarak birbirleriyle işbirliği yapmadan vergi politikaları önerdiği oyununu düşünelim. Çoğunluk oy kullanır. Çünkü tüm bireyler tekil-zirveli tercihlere sahiptir, MVT (Medyan Seçmen Teoremi) uygulanır ve benzersiz denge medyan seçmenin tercihi olan siyaseti öneren iki tarafı da içerir. Demokratik siyaset dengesinin doğası o halde hayati olarak üç grubun da göreli büyüklüklerine bağlıdır. Özellikle, $\delta^p > \delta^m > \delta^r$ olduğuna yönelik önceki varsayım doğrudan doğruya $\delta^r < 1/2$ olduğunu ima eder, bu nedenle zengin çoğunluk değildir. Bu bizi iki ilginç durumla karşı karşıya bırakır:

1. $\delta^p < 1/2$, öyleyse yoksul da çoğunluk değildir ve medyan seçmen, orta sınıf oyuncusudur. Bu durumda, çoğunluk oylaması orta sınıfın en çok tercih ettiği siyasete, τ^m, yol açar.

2. $\delta^p \geq 1/2$, öyleyse yoksul çoğunluktur ve çoğunluk oylaması onların en fazla tercih ettiği siyaseti, τ^p, üretir.

Şimdi bu iki durumu ayrı ayrı inceliyoruz.

İlk önce, $\delta^p \geq 1/2$ olduğunu varsayalım. O halde, yoksul çoğunluktur ve demokratik siyasetler onların en fazla tercih ettiği vergi oranına, τ^p'ye götürür, (8.4)'te verili olduğu gibi. Bu dengenin karşılaştırmalı durağanlığı iki sınıflı modeldekilerle benzeşir, ancak şimdi önemli olan θ^p'dir ki o da ille de yoksul ile zengin arasındaki değil, yoksul ile ortalama gelir arasındaki farkın ölçüsüdür. Örneğin, θ^p geriliyorsa o zaman yoksul nispeten yoksullaşır, onların en fazla tercih ettikleri vergi oranı, τ^p, artar, bir başka deyişle $(d\tau^p)/(d\theta^p) < 0$'dir. Ancak, bu zengin ile yoksul arasındaki uçurumun sabit kalması durumunda gerçekleşir. Örneğin aynı anda θ^m taki artışla telafi edilmiş θ^p ve θ^r'de aynı anda bir düşüşe sahip olabiliriz. Bu durumda, yoksul yine de yüksek vergilerin kalmasını isteyecek ve onun için oy kullanacaktır, ancak onlar zengine göre yoksul değil, ortalama gelire göre yoksuldurlar.

Bu gözlem hâlihazırda gösteriyor ki, eşitsizlik ile denge siyaseti arasındaki ilişki şimdi kullandığımız eşitsizliğin ölçüsüne bağlıdır. Örneğin, literatürdeki ortak ölçü Gini katsayısı veya bireysel gelirin logaritmik standart sapmasıdır. Şimdi gelir dağılımında değişim olduğunu düşünelim, öyle ki θ^p'de veya $\bar{y}$'de hiçbir değişim olmadan, orta sınıf yoksullaşır (yani θ^m düşer) ve zengin daha da zenginleşir (yani θ^r artar). Bu modelde $\delta^p \geq 1/2$ ile birlikte, bunun vergilendirmenin denge oranına bir etkisi yoktur, halbuki her iki ölçü uyarınca gelir eşitsizliği artmış olur. Aslında, eğer $y^m < \bar{y}$ ise, ortalama sapmanın daha titiz ve zahmetli tanımına göre (Rothschild ve Stiglitz 1970, 1971), elimizde daha eşitsiz bir dağıtım vardır -orijinal olanın ortalama sapma olanıdır, yani bunun anlamı orijinal dağıtıma göre dağıtımın eteklerinde şimdi daha fazla ağırlık olduğudur. Benzer biçimde, eşitsizliğin ölçüsünü zengin ile yoksul arasındaki uçuruma bağlı olarak kullansaydık (örn., gelir dağılımının sık kullanılan ölçüsü olan 90'ıncı ve 10'uncu yüzdelik oranları), yine eşitsizlik artar, fakat seçilmiş olan denge politikası üzerinde bir etkisi olmazdı. Bunun yerine, bu model belirli bir tahmin yapar: denge siyaseti yoksul ile ortalama gelirler arasındaki uçuruma bağlı olmalıdır. Ancak, bu tahminin mutlaka eşitsizliğin siyaseti ile standart ölçüsü arasındaki ilişkiyle eşleşmesi gerekmez.

Daha sonra, $\delta^p < 1/2$ olduğu durumu düşünelim, öyle ki yoksul salt çoğunluk değildir ve medyan seçmen orta sınıftandır. Bu durumda, siyasal denge orta sınıf oyuncusunun dolaylı faydasını maksimize eden vergi oranı ile verilidir. Siyasi denge vergi oranı (8.5) ile verilidir. Denge vergi oranının karşılaştırmalı durağanlığı yoksulun en çok tercih ettiği vergi oranıyla benzeşir. Özellikle, elimizde aşağıdaki denklem varsa:

$$\frac{d\tau^m}{d\theta^m} < 0$$

öyle ki orta sınıf ortalamaya göre yoksullaşırsa, yüksek vergileri arzular.

Şimdi, eşitsizliğin ölçüsü ile vergi oranları arasındaki ilişki daha da inceliklidir. Örneğin, dağıtımda θ^p'i düşürecek bir değişim düşünelim, öyle ki yoksul daha da yoksullaşır, aynı anda θ^m ve θ^r'yi artırır. Ölçümlerin pek çoğu bu durumu eşitsizlikte bir artış olarak gösterecektir, ancak denge vergi oranı aslında azalır.

Biz şimdi bu üç sınıflı çerçeveyi, demokrasinin oluşumu ve konsolidasyonu için orta sınıfın hangi yeni faktörleri çalışmaya dahil edebileceğine bakmak için kullanıyoruz.

3. Kısmi Demokrasinin Ortaya Çıkışı

Daha önce de tartışıldığı gibi, Batı Avrupa deneyimi demokrasiye doğru kademeli bir hareketi gösteriyor: ilk önce, orta sınıf siyasal sisteme dahil edildi daha sonra da yoksullar. Bölüm 6'da siyasal hakları olanlarla olmayanlar arasındaki basit oyunun analizi yapıldı. Yani bazı düzeylerde bu, demokrasidışı düzenden başlayarak demokrasiye radikal geçiş modeli olarak düşünülebilir. Latin Amerika deneyimi böylesi bir oyunla yaklaşık olarak değerlendirilse bile, Batı Avrupa deneyimi de demokrasinin nasıl aşama aşama ortaya çıkabileceğini, hangi faktörlerin orta sınıfın oy kullanma hakkı konusunda rol oynadığını ve hangi faktörlerin yoksula da oy kullanma hakkının veriliyor olmasının yaralı olabileceği, demokrasinin sonraki aşamalarındaki analizini ayrıca ileri sürer. Latin Amerika'da bile okuma yazma bilmeyenleri oy kullanmaktan alıkoyan sınırlamalar vardı (örn., 1936'ya kadar Kolombiya'da ve 1970'e kadar Şili'de). Çünkü okuma yazma bilen insanlar bilmeyenlere göre daha zengin olma eğilimindedir, oy kullanma hakkının sadece okuma yazma bilen erkekler açısından genişletilmesi yoksula değil sadece orta sınıf lehine oy kullanma hakkının genişletilmesi ile benzerdir.

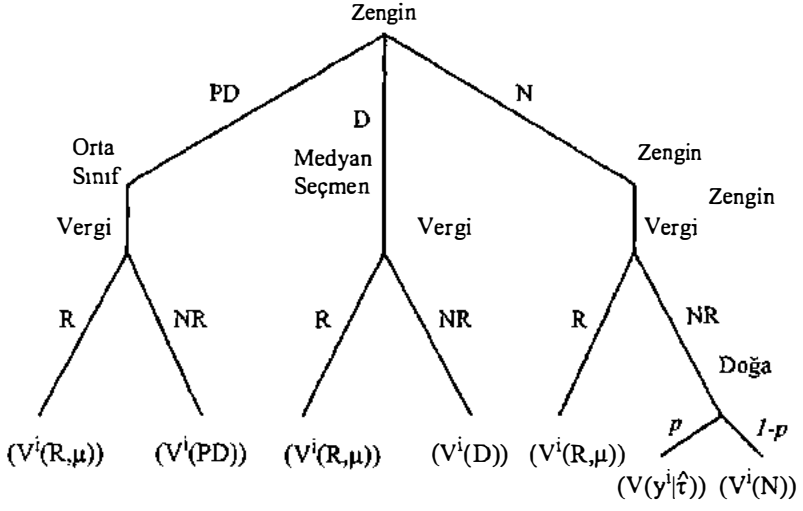
Şimdi, tıpkı Bölüm 6'da yoksulda olduğu gibi, orta sınıfın oy kullanma hakkından mahrum edildiği ve devrim tehdidini doğurduğu durumu düşünelim. Son zamanlarda orta sınıftan gelen devrim tehdidi inanılması zor gibi gözükse de, Avrupa'da demokratikleşmenin ilk zamanları -Britanya'da ondokuzuncu yüzyılın ilk yarısında olduğu gibi- toplumun orta sınıfından gelen ciddi bir toplumsal huzursuzluğa tepkiydi. Latin Amerika'da da durum farklı değildi. Örneğin, ondokuzuncu yüzyılın sonlarında demokrasinin oluşumuna yönelik bir dizi ayaklanmayı örgütleyen Arjantin'deki Radikal Parti esasen kentsel tabanlı bir orta sınıf hareketi idi (Alonso 2000).

Bu konuyu modellemek için orta sınıf ve yoksulun beraberce bir devrim tehdidi doğurduğunu varsayalım, ancak orta sınıfın bu süreçten çekilmesi du-

rumunda yoksulun devrim girişimi başarılı olamaz. Bu nedenle, devrimin bir tehdit olabilmesi için orta sınıf ve yoksulun koalisyonu gereklidir. Bunun nedeni şu olabilir, pek çok örnekte olduğu gibi daha eğitimli ve fırsatlara erişimi olan orta sınıftır ve bu nedenle de hukuk dışı ve devrimsel faaliyetlerin örgütlenmesinde öncü rolü oynar.

Kurgunun geri kalanı Bölüm 6'daki statik oyun ile benzerdir, şimdilik, o halde, zenginin baskıyı kullanmasına izin vermiyoruz. Şekil 8.1 oyun ağacını gösterir. İki yeni unsur var: (1) zengin şimdi iki demokratikleşme kararına sahiptir: kısmi ve tam; ve (2) kritik devrim kararı orta sınıfça verilir çünkü eğer orta sınıf devrim koalisyonundan çekilirse devrim gerçekleşmemiş sayılır. Oyun ağacını nispeten basit tutmak için biz de devrim eylemini yoksul ile baskıladık. Ayrıca, bedelleri vektör cinsinden ifade etmek suretiyle ağacı mümkün olduğunca basit kılmaya çalıştık. Bunun sonucu olarak, $V^i(R, \mu) = (V^p(R, \mu), V^p(R, \mu), V^m(R, \mu), V^r(R, \mu))$, bedeli ve benzeri.

Bu oyunu yine geriye doğru tümevarım ile analiz edebiliriz, ancak üç grubun hepsi için de şimdi değerleri belirlememiz gerekir; devrim, kısmi ve tam demokrasi için olduğu gibi ayrıca zenginin de jure siyasal gücü kontrol ettiği mevcut sistem altında taahhüt edilmiş yeniden dağıtım değerlerinden söz ediliyor.

Şekil 8.1. Kısmi Oy Hakkı ve Orta Sınıf

Bizim öngörümüz devrimden dönüşlerin daha önceki ile benzer olduğudur, şimdi farklı olan ise bu dönüşlerin orta sınıf ve yoksulca paylaşılıyor olmasıdır. Daha önceki modelimizde olduğu gibi, analizi devrimin bir tehdit olduğu duruma odakladık. Öyleyse, elimizde olan:

$$V^p(R, \mu) = V^m(R, \mu) = \frac{(1-\mu)\bar{y}}{\delta^p + \delta^m} \tag{8.6}$$

yoksul ve orta sınıfın devrim yükü altına girmesinin bedeli olarak. Eğer devrim girişiminde bulunurlarsa, ekonominin gelirinin μ fraksiyonu kadarı tahrip olur ve kalan yoksul ile orta sınıf arasında dağıtılır, bu da $\delta^p + \delta^m$ oyuncularının toplamı kadardır. Daha önce olduğu gibi elimizde $V^r(R, \mu) = 0$ vardır.

Devrim baskısı, eğer hem orta sınıf hem de yoksul mevcut sistem altında devrimi statükoya tercih ederse bağlayıcıdır veya eğer

$$V^p(R, \mu) = V^m(R, \mu) = \frac{(1-\mu)\bar{y}}{\delta^p + \delta^m} > y^p \quad \text{ve} \quad > y^m$$

Çünkü $y^m > y^p$'dir, eğer devrim tehdidi orta sınıf için bağlayıcı ise yoksul için de öyle olacaktır. O halde, devrim baskısı şöyledir:

$$\mu < 1 - \left(\frac{\delta^p}{\delta^m} + 1\right)\theta^m \tag{8.7}$$

Bu koşul sezgisel bir davranış şekli gösterir. θ^m düştüğünde orta sınıfın gelir bölüşümü düşer, bu da orta sınıf ve ortalama gelir arası anlamındaki eşitsizliği artırır. Bu (8.7)'nin sağ tarafını artırır ve onun μ'den büyük olmasını daha olası kılar.

Daha önce olduğu gibi, zengin devrim tehdidini yeniden dağıtım taahhüdü ile karşılayabilir, ki bu da yalnızca kısmi güvenilir bir taahhüttür çünkü devrim tehdidi yatıştıktan sonra, onların vergiyi 1– p olasılığında yeniden belirleme şansı vardır. Zengin siyasal gücü elinde tuttuğunda ve τ^N vergi oranında yeniden dağıtım taahhüdünde bulunduğunda üç farklı grubun değerleri şöyledir:

$$V^i(N, \tau^N) = y^i + p\left(\tau^N\left(\bar{y} - y^i\right) - C(\tau^N)\bar{y}\right) \tag{8.8}$$

$i = p, m, r$ için.

Diğer taraftan, eğer zengin kısmi demokrasiyi seçerse, $P\,D$, sadece orta sınıfa oy hakkı verilir, bu kısmi demokraside $\delta^p > \delta^m > \delta^r$ varsayımı ile zengin azınlıktır ve orta sınıfın tercihi olan vergi oranı hayata geçirilecektir. Genel olarak, kısmi demokraside belirlenen vergi oranı için τ^{PD} gösterimini kullanıyoruz. Ancak, şimdilik, V^i $(P\,D)$ değerleri, bir orta sınıf oyuncusu için ideal olan vergi oranı $\tau^{PD} = \tau^m$ olduğunu dikkate alıyor. O halde, elimizde olan:

$$V^i(P\,D) = y^i + \left(\tau^m\left(\bar{y} - y^i\right) - C(\tau^m)\bar{y}\right) \tag{8.9}$$

Sonuç olarak, demokrasideki değerler medyan seçmenin yoksul mu yoksa orta sınıf oyuncusu mu olduğuna bağlıdır. Hatırlayalım, bu δ^p'in 1/2'den küçük mü büyük mü olduğuna bağlıdır. O halde,

$$V^i(D) = y^i + \left(\tau^D\left(\bar{y} - y^i\right) - C(\tau^D)\bar{y}\right) \tag{8.10}$$

buradan,

$$\tau^D = \begin{cases} \tau^m & \text{eğer } \delta^p < 1/2 \\ \tau^p & \text{eğer } \delta^p \geq 1/2 \end{cases} \tag{8.11}$$

denklemin olduğu yere yazalım.

Bu hemen eğer $\delta^p < 1/2$ ise tam ve kısmi demokrasinin aynı vergi oranı ve bölüşüme götürdüğünü gösterir. O halde, bu durumda zengin tam ve kısmi demokrasi arasında fark gözetmez. Diğer taraftan, $\delta^p \geq ½$ olduğunda zenginin değeri olan $V(y^r \mid \tau^D)$'de kesinlikle azaldığından τ^D ve $\tau^p > \tau^m$ olduğundan elimizde $V^r(P\,D) > V^r(D)$ vardır.

Bölüm 6'da olduğu gibi yeniden dağıtım taahhüdünün devrimi önleyebilecek olup olmaması önemli mesele olacak. Eğer bunu yapabilirse zengin kısmi veya tam demokrasiyi devrime tercih eder. Bir devrimin önlenebilmesi için ihtiyacımız olan:

$$V^m(N, \tau^N) \geq V^m(R, \mu) \tag{8.12}$$

veya

$$V^p(N, \tau^N) \geq V^p(R, \mu). \tag{8.13}$$

Çünkü $V^p(R, \mu) = V^m(R, \mu)$ olduğundan ve orta sınıfın yoksuldan zengin olduğu gerçeğini de düşünürsek, $V^m(N, \tau^N) > V^p(N, \tau^N)$, (8.12)'nin karşılanması (8.13)'e göre daha kolaydır ve zengin sadece bunu karşılamaya ve orta sınıfı devrimin bir parçası olmamaya ikna etmeye çalışır. Zenginin orta sınıfa teklif edebileceği en yüksek değer açıktır ki orta sınıfın en çok tercih ettiği vergi oranı τ^m'dir. O halde, devrimi önlemek adına taahhüt edilen yeniden dağıtım için gereksinimimiz şöyledir:

$$V^m(N, \tau^N = \tau^m) \geq V^m(R, \mu)$$

$$y^m + p(\tau^m(\bar{y} - y^m) - C(\tau^m)\bar{y}) \geq \frac{(1-\mu)\bar{y}}{\delta^p + \delta^m}$$

Bu koşulun bir eşitlik durumuna dayandığı şekliyle μ^* tanımlayalım veya başka bir deyişle:

$$\mu^* = 1 - \frac{(\delta^p + \delta^m)}{\delta^m}(\theta^m + p(\tau^m(\delta^m - \theta^m) - \delta^m C(\tau^m))) \tag{8.14}$$

Sonuç olarak, Kısmi ya da tam demokrasi devrimi önleme konusunda etkili olduğunda ayrıca Bölüm 6'dakine benzer bir duruma gereksinmemiz vardır. Bunun anlamı bu seçeneklerin hem orta sınıf hem de yoksul için devrimi çekici olmaktan çıkaracak olmasıdır. Daha önce olduğu gibi benzer bir tartışma, bir devrimin orta sınıf için daha az çekici olduğu bu nedenle de uygun olan koşulun tam ona göre olduğu anlamına gelir. Dahası:

$$V^m(P\,D) \geq V^m(D)$$

çünkü kısmi demokraside orta sınıf en fazla tercih ettiği vergi oranını belirler. O halde, $V^m(P\,D) \geq V^m(R, \mu)$'e sahip olmak etkindir veya:

$$\frac{1}{\delta^m}(\theta^m + \tau^m(\delta^m - \theta^m) - \delta^m C(\tau^m)) \geq \frac{1-\mu}{\delta^p + \delta^m} \tag{8.15}$$

Bu tartışma verili iken, aşağıdaki sonuca sahibizdir, ki bu da Bölüm 6'daki sonuçların doğrudan genellemesidir:

Önerme 8.1: *Yukarıda tanımlanan oyunda, benzersiz altoyun mükemmel dengesi bulunur. μ^*'in (8.14) belirlendiğini düşünelim. O halde:*

- *Eğer (8.7) bağlayıcı değilse, zengin en fazla tercih ettiği vergi oranı $\tau^N = \tau^r$'yi belirler,*
- *Eğer (8.7) bağlayıcı ve (8.15) geçerliliğini yitirirse, devrim olur.*
- *Eğer (8.7) bağlayıcı ve $\mu \geq \mu^*$ ise, zengin demokratikleştirmeyi vergi oranını $\tau^N = \hat{\tau}$ olarak belirlemek yoluyla engeller öyle ki $V^m(N, \tau^N = \hat{\tau}) = V^m(R, \mu)$*
- *Son olarak, eğer (8.7) bağlayıcıysa, (8.15) geçerliyse ve $\mu < \mu^*$ ise, o zaman zengin demokratikleşir. Eğer ek olarak, $\delta^p \geq 1/2$ ise, zengin kısmi demokrasiyi seçer ve eğer $\delta^p < 1/2$ ise zenginler kısmi veya tam demokrasi karşısında kayıtsızdırlar.*

Bu önermenin genel kanısı, Bölüm 6'daki Önerme 6.1'deki ile aynıdır. Kurumsal değişim yine, gelecekteki politikaları güvenceye almak için bir gruptan diğerine siyasal gücün transferinin bir yolu olarak ortaya çıkar. Burada, kısmi ve tam demokratikleşme arasındaki seçimi açıklamaya çalışıyoruz. 19. yüzyıldan itibaren neden demokrasi, toplumsal haklardan mahrum kesimlere değil de orta sınıfa doğru zenginden orta sınıfa güç transferi yapar, böylece orta sınıfın gelecekte yeniden dağıtımı elde etmesi sağlanır. Bu yeni özellikler ile birlikte kısmi ve tam demokratikleşme arasındaki seçimi açıklamaya çalışıyoruz ve ondokuzuncu yüzyıldan itibaren neden demokrasinin, toplumsal haklardan mahrum kesimlere değil de orta sınıfa doğru genişlediği gerçeğini açıklamaya çalışır. Önerme 8.1 okuma-yazma bilenlerin okuma-yazma bilmeyenlere göre daha fazla siyasal haklar tanınmasını ve okuma-yazma bilmeyenlerin bu haklardan mahrum edilmelerinin açıklanmasına yardımcı olur.

Eğer bu model (8.7), (8.15), $\mu < \mu^*$ ve $\delta^p < 1/2$ ile birlikte gerçeğin iyi bir tahmini ise bilim insanlarının orta sınıfa atfettiği role bir gerekçe sağlar: demokratikleşmenin ilk dönemleri orta sınıf öncülüğünde gerçekleşti; orta sınıfın kısmi demokrasi ile sisteme dahil edilmesi zengin için toplumsal huzursuzluğu önlemenin en ucuz yoluydu.

Eşitsizliğe atfen karşılaştırmalı durağanlığı vurgulanmaya değer. Önerme 6.1'in sonuçlarına paralel olarak, orta sınıfa tahakkuk eden gelirin bir alt kısmı (8.7)'deki devrim baskısının geçerliliğini daha mümkün kılar çünkü (8.7)'nin

sağ tarafı θ^m'de azalmaktadır. θ^m'nin μ^* üzerindeki etkisini görebilmek için (8.14)'ü tamamen diferansiyellemeliyiz, o da bize şunu verir:

$$\frac{d\mu^*}{d\theta^m} = -\frac{(\delta^p + \delta^m)}{\delta^m}\left(1 - p\tau^m + ((\delta^m - \theta^m) - \delta^m C'(\tau^m))\frac{d\tau^m}{d\theta^m}\right) < 0$$

Çünkü (8.5) ten elimizde olan $(\delta^m - \theta^m) - \delta^m C'(\tau^m) = 0$'dir (zarf teoreminin farklı bir uygulaması) ve onu $1 - p\tau^m > 0$, $(d\mu^*)/(d\theta^m) < 0$ ediyor. Böylece, orta sınıfın gelir payı arttığında μ^* düşer, bu da zenginin tavizleri orta sınıfı daha geniş değer parametreleri için satın alabilmekte kullanabileceğini gösterir.

Bu eşitsizlik ile ilgili görüş yoksul ile zengin arasındaki uçurum olmadığını öne çıkarır (Bölüm 6'da olduğu gibi). Devrim tehdidi oluşturan ve devrimden vazgeçirilmesi gereken (sınırdaki) toplumsal sınıf şimdi orta sınıftır, öyleyse önemli olan mevcut rejimde ne kadar varlık gösterdiğidir. O halde, şimdi "eşitsizlik"in can alıcı noktası orta sınıfa dahil bireyin toplumun geri kalanına göre ne kadar zengin olduğudur, veya θ^m dir. Sonuç olarak, orta sınıfın gelirleri göreceli olarak azaldığında daha yoksullaşarak rejimin dışına çıkar ve daha çok devrim eyleminde bulunur. Dolayısıyla orta sınıf yoksullaştığında yeniden dağıtımın taahhüdünü güvene almak için kısmi demokrasiye geçiş için harekete ihtiyacı var.

4. Kısmi Demokrasiden Tam Demokrasiye

Önceki bölümde, Bölüm 6'daki temel modelimizin akıl yürütmesinin genişletilmesiyle kısmi demokrasinin nasıl ortaya çıkabileceği tartışıldı. Şimdi, kısmi demokrasinin yoksulun siyasal haklarını genişletebileceğinin nedenlerine geri dönüyoruz. Seçkin-içi çatışma modeli ile başlıyoruz. Bu tartışma Britanya'daki İkinci Reform Yasası tartışmalarının bazılarında örtük olarak bulunuyor. Daha sonra yönümüzü, tam demokrasiye geçişe götüren, yoksuldan gelen devrim tehdidi modeline çeviriyoruz ki bu bizim Bölüm 6'daki temel yaklaşımımız ile daha benzer özellikler taşır.

4.1 Seçkin-içi Çatışma ve Tam Demokrasiye Geçiş

Demokrasiye geçişte seçkin-içi çatışmanın önemli olduğu görüşü, kısmen, İngiliz deneyiminden esinlenmiştir, burada Disraeli ve Gladstone arasındaki rekabet siyasal reformun önemli bir faktörü oldu.

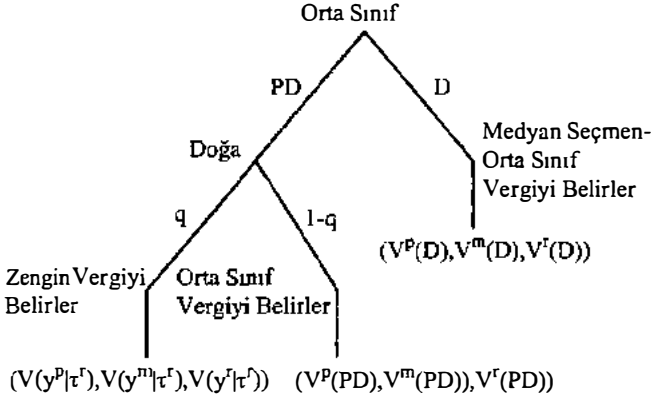
1866'da Russell'ın Liberal hükümeti oy verme üzerindeki mülkiyet kısıtlamalarında gevşeme önerisinde bulundu. Bu tedbir, Disraeli ve önderliğindeki Muhafazakâr ve sağ-kanat Liberaller koalisyonu tarafından bozguna uğratıldı, kendilerine "Adullamites*" diyorlardı ve böylesi bir genişlemenin oldukça cömertçe olduğunu düşünüyorlardı. Liberal hükümet sonrasında çöktü ve Disraeli

* İngiliz Liberal Partisi'ndeki ömrü kısa olmuş reform karşıtı hizip. Adını Davut'un kaçıp saklandığı Adullam mağarasından almaktadır (ç.n.)

azınlık yönetimini oluşturdu (yönetim dışından 360 parlamenterin karşı çıkmasına rağmen sadece 290 Parlamento üyesi ile birlikte). Disraeli, oy kullanma haklarının genişletilmesi ile ilgili daha sonra mevcut Liberal ölçüye göre daha da radikal haklar teklif etti ve Disraeli'nin teklifi parlamentodan geçen teklif oldu.

Bu olgularla nasıl bir anlam yaratabiliriz? İhtimallerden biri politikacıların iktidarda kalmak için güçlü istekleri olduğu tartışmasıdır ve oy kullanma hakkını yeni kazanmışların kendi partilerine oy verecekleri beklentisi ile hakkı genişletebilecekleridir (örn., bkz. Himmelfarb 1966, Britanya örneği için bu tartışan kişi; bkz. Collier 1999'daki genel tartışma). Bu izahta, Disraeli'nin oy kullanma hakkını genişletmesinin nedeni -önceleri karşı çıktığı bir şeydi- haklarını yeni kazanan seçmenlerin Muhafazakârlara oy vereceğine karar vermiş olmasıdır.

Potansiyel olarak daha ilginç ve ekonomik teşvikler temelinde bizim yaklaşımımızla daha uyumlu bir diğer görüş toplumun yoksul kesimlerini siyaset arenasına dahil etmek bir sosyal grubu diğeri pahasına güçlendirebilir, o halde imtiyazı yoksul yönünde genişletmek gelecekteki politik dengeyi etkilemek yönünde stratejik bir adımdır. Analizini yaptığımız sınıf modellerinde, yoksulu siyasal sisteme dahil etmek, zengine göre orta sınıfın daha çok işine yarayabilir, bu nedenle orta sınıf kendi siyasal gücünü artırmak adına daha fazla demokratikleşme için daha fazla zorlayabilir. Bu yorumu İngiliz deneyimine uygularsak, Disraeli yönetimindeki Muhafazakâr Parti'nin (Tory) zengin toprak sahipleri sınıflarına göre orta sınıfı daha fazla temsil ettiğini tartışmamız gerekir ki bu gerçekçi olmayabilir. Her durumda, bu yaklaşımın kısmi demokrasiden tam demokrasiye geçişte tamamen tatmin edici bir açıklama getirmediğini tartışırız. Yine de, bu tartışmanın biçimsel olarak nasıl geliştirildiğini anlamak yararlıdır.

Şekil 8.2. Disraeli Gladstone'a karşı.

Bu fikirleri formülleştirmek için Şekil 8.2'de betimlenen oyunu düşünelim. Altta yatan siyasal düşünceler şöyledir, sadece zenginin ve orta sınıfın oy kullanma hakkının olduğu kısmi demokraside zenginin gücü elde etmesi az da

olsa olasıdır; $q < 0$, diyelim. Bu konuda harekete geçirici neden şöyledir; sınırlı demokraside orta sınıf zenginden sayıca fazla olsa da lobicilik ve diğer ikna edici etkinlikler siyasal sistemi kontrol etmek için etkilidir, bu da bazen zenginin çıktıları kontrolünü mümkün kılar. Tam demokraside, bizim öngörümüz, sayısal üstünlük egemen olur (sayıca geniş insan grubuna kulis yapmak veya ayartmak zordur) ve öngörümüz $\delta^p < 1/2$ olduğudur böylece medyan seçmen bizce siyaset çıktılarını belirleyen orta sınıf oyuncusudur. Oyun orta sınıfın iktidarda olmasıyla başlar, ancak kısmi demokraside bu gücü q olasılığı ile zengine kaptırmaktan korkar. Öyleyse, eğer sistemi olduğu gibi tutarsa, en fazla tercih ettiği vergi oranını, τ^m, $1-q$ olasılığı ile elde edecektir ancak $\tau^N=0$ olasılığı ile q'dir. O halde, karşılık gelen beklenen bedel şöyledir:

$$V^m(P\,D) = y^m + (1-q)(\tau^m(\bar{y} - y^m) - C(\tau^m)\bar{y})$$

Tersi durumda, eğer orta sınıf hakları yoksula doğru genişletirse, onlar medyan seçmen haline gelirler ve bedelleri de şöyle olur:

$$V^m(D) = y^m + (\tau^m(\bar{y} - y^m) - C(\tau^m)\bar{y})$$

Yoksulun siyasal sisteme dahil edildiğinde medyan seçmen haline geleceğinin bilinmesi nedeniyle, orta sınıf hakları genişletir ve tam demokrasiye geçişin öncülüğünü yapar. Bu durum, onun en fazla tercih ettiği vergi oranını elde etmesini garantiler.

Kurumsal değişimin temelinde yatan düşünce yine bizim temel argümanımız ile benzeşir: belirli bir grup, şimdi bu orta sınıftır, bugün için gücü elinde bulundurur ancak bu geçicidir. O halde, kurumları değiştirmek istemesinin nedeni kendi siyasal iktidarına kilitlenme isteğidir. Önceleri, uygun kurumsal değişiklikler yoksulun oylarını elde etmek içindi böylece kendileri daha güçlü hale gelecekti. Burada, orta sınıf yoksulu sisteme zengini dengelemesi için dahil ediyor, böylece orta sınıfın daha güçlü olması garanti ediliyor.

Bu seçkin-içi rekabet görüntüsü ilginç olsa da, Britanya örneğindeki tarihsel kanıttan gerekli desteği alamıyor. Muhafazakârlar, hakların genişletilmesinin Meclis'ten geçmesinin hemen ardından gerçekleşen 1868 seçimini kaybettiler (ve Liberal Parti Üçüncü Reform Yasasını 1884'te bastırmasının ardından 1885'teki seçimi kaybetti). Yani, eğer strateji seçimleri kazanmak yönünde idiyse de, şu çok açık ki tamamen başarısızlıkla sonuçlanmıştır. Muhafazakârların seçimi kaybettikleri gerçeği yine de onların hakların genişletilmesindeki amacının seçimi kazanmak olmadığını kanıtlamaz. Özellikle, Corn Yasaları üzerine yaşanan ayrılığın sonucu olarak, Muhafazakâr Partili toprak sahiplerinin gizli oylamanın yokluğundan yararlanarak, seçmen üzerinde uyguladıkları kontrol ile Muhafazakâr Parti'ye destek esasen kırsal alanlarda yoğunlaştı. Disraeli yönetiminden geçen reform kriterleri ile seçimlerdeki oylama sonucunda; ilçelerde yüzde 45 kasabalarda ise yüzde 145 oranında artış sağlanarak Muhafazakârlar etkin bir yenilgiye uğratıldı.

Liberallerin ve Muhafazakârların sadece kendi iktidarlarını korumak adına oy hakkını genişletmeye hazır oldukları fikri de tamamen ikna edici değildir. Tersine, her iki parti de oy hakkının genişletilmesi konusuna esas olarak karşıydılar. 1859 ve 1865 yılları arasında Liberal Başbakan Palmerston -kendisi oy hakkının genişletilmesine karşıydı- ve Muhafazakârların lideri Lord Derby ile gizlice anlaştı böylece oy hakkı meselesi Meclis'te bir daha asla gündeme gelemeyecekti. (Lee 1994, s. 138). Bu dönem boyunca, Disraeli kendisi siyasal reformun amansız muhalifiydi. 1859'da reforma muhalefet ederken şunları söylemişti:

> *Eğer bir demokrasi kurarsanız, olgunlaşma döneminde, kamu kurumlarının kamu harcamalarında gerçekleşen kapsamlı artışla birleşen büyük sabırsızlığıyla karşılaşırsınız. Zamanı geldiğinde böylesi bir birleşik etkinin meyvelerini toplayacaksınız. Vakti geldiğinde savaşlarınız olacak, bir nedenden değil tutkudan kaynaklı ve zamanı geldiğinde küçültücü bir biçimde aranan barışa teslim olacaksınız ve küçültücü bir biçimde onu elde edeceksiniz, bu da otoritenizi azaltacak ve belki de bağımsızlığınızı tehlikeye sokacaksınız. Siz, zamanı geldiğinde, demokrasi ile mülkünüzün daha az değerli ve özgürlüğünüzün tamamlanmamış olduğunu göreceksiniz* (Lang'dan 1999 alıntı, s. 81-2).

Genel olarak, Britanya'da 1860 ve 1870'ler boyunca taraflar arası rekabetin en makul yorumu şöyleydi, yükselen sosyal baskının kaçınılmaz sonucu olarak her iki taraf da oy kullanma hakkının genişletilmesini kabul etti, açıkça gördüler ki bu durum az ya da çok kendileri lehine yapılandırılabilir. Bu karmaşık bir "son hamle"yi doğurdu. Cowling (1967, s. 89) Muhafazakâr Parti'nin Disraeli'yi 1867'de desteklemesinin nedeni olarak eğer yasa meclisten geçememiş olsaydı "Liberallar tam olarak, 1866'da Derby ve Disraeli'nin olması için gayret ettiklerini yapabilir, onları önleme çabasına girebilirlerdi -Reformu kendi saflarına taşırlardı" görüşünü savunuyordu. Aslında, Disraeli'nin başbakan olmak adına ilk hamlesi oy verme hakkının genişletilmesinin o kadar da cömertçe yapılmaması yönündeydi ancak daha sonra fark etti ki bu hamle ona çoğunluğun desteğini getirmeyecek. Sonrasında daha radikal bir teklife geçiş yaptı, böylelikle heterojen bir grup Liberalin de desteğini alıp yasayı geçirebilecekti. Disraeli için 1867 reformunun bir zaferi sandalye dağılımının ilçelerden kasabalara doğru sınırlandırılmış olmasıdır, ki aksi durum daha da önemli olurdu. Bu strateji Muhafazakâr Parti ve onun seçim bölgesi için oy hakkının genişletilmesi etkisini azaltmıştır. Smith'in (1966, s. 97) kabulü ve savunusu şu yöndedir, "Derby ve Disraeli...1867'de insanlara güvenmeyi kararlaştırmadı veya kaderini Muhafazakâr demokrasiye bağladı. Popüler galeyanı tatmin etmek ve işçi sınıfının üst katmanlarını siyasal sistemle bağdaştırmak adına ne yapmaları gerektiğini düşündülerse onu yaptılar."

Avrupa'daki demokratikleşmede ondokuzuncu yüzyılın diğer durumları da tam demokrasiye geçişin seçkinlerin bir alt grubu için kendi oy payını artırmak adına bir yol olduğu görüşünü çok da desteklemiyor. Örneğin, Almanya'da,

devrim tehdidinin ana unsur olduğu ortaya çıktı. Devrimdeki ordu birimleri ve 1918-19'da Almanya'da ekonominin çöküşü ile önceki siyasal seçkinler devrimi önlemek için bir geçiş sürecini üretme çabasına girdiler, böylece kendi çıkarları da en alt düzeyde hasar görebilecekti.

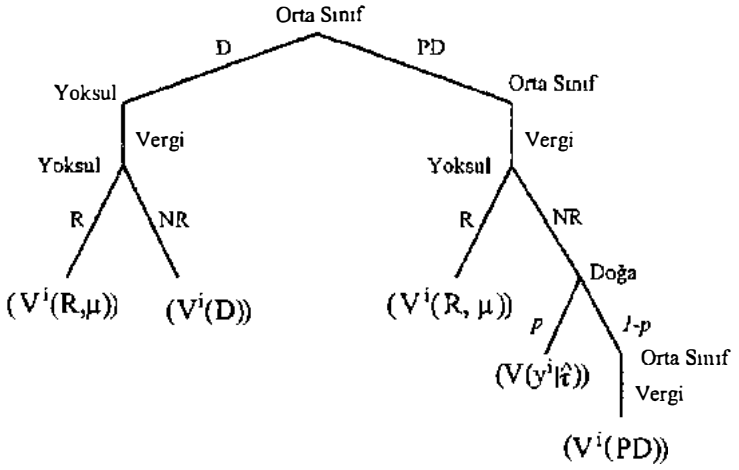
Fransa'da, seçkinler içinde daha belirgin alt kümeler vardı. Orleancılar ve Meşrutiyetçiler monarşist kamp içinde ayrı hizipler kurdular, temelde orta sınıf üyesi olan Cumhuriyetçiler demokratik olsalar da 1848'de erkeklere genel oy hakkı taraftarı değillerdi.1848'de monarşi çökünce, bu gruplar devrimcilerin taleplerini kabullenmek durumunda kaldılar. Aynısı 1870 dönemi için de geçerlidir. O dönemin çatışması, özellikle Komün, demokrasiyi 1848 sınırlarına zorladı. Seçkin içindeki hiçbir grup erkeklere evrensel oy hakkına razı değilse de, bunu yeniden gündeme getirmek zorunda kaldılar.

İsveç'teki durum belki de İngiltere'deki durum ile en fazla benzeşendir. 1906'da, Liberal Parti'nin ilk hükümeti, erkeklere evrensel oy hakkı yasasını mecliste geçirememesinin ardından düştü. 1909 reform kanunu daha sonra Lindman yönetimindeki Muhafazakâr hükümet eliyle meclisten geçti. 1867'de Disraeli ile birlikte olduğu gibi, "Liberaller'in 1906'daki düşüşünden sonra bir yıl görevde kalan Lindman ve onun Muhafazakâr bakanlığı, kendi ölçütlerinde siyasal reformu geçirmeyi bir fırsat olarak gördü" (Collier 1999, s. 84). Her ne kadar parlamentonun bir kamarasında kabullenilmiş olsa da, Muhafazakârlar birden fazla oy kullanımının korunması ve vergi mükellefiyeti ile oy hakkı üzerinden diğer kamaranın kontrolünü ellerinde bulundurdu. Britanya'da olduğu gibi bu olay örgüsü Muhafazakârların oy kazanmak için girişimlerinin sonucu değildi fakat daha çok tam demokrasi talebi yönünde yükselen sosyal baskıya karşılık hasarı sınırlama alıştırmasıydı.

4.2 Devrim Tehdidi ve Tam Demokrasiye Geçiş

Öyleyse, kısmı demokrasiden tam demokrasiye geçiş seçkin-içi bir rekabetin sonucu değilse, nedeni neydi? Bizim yanıtımız, belki de şaşırtıcı olmayarak; yine haklarından mahrum edilmiş yoksuldan gelen devrim tehdidir.

Bölüm 1'de gösterildiği gibi İkinci Reform Yasası'na gidilen yıllarda Britanya'da siyasi ve toplumsal huzursuzluk gün gibi ortadaydı. Bölüm 3'te, diğer ülkelerin çoğunda siyasal reformları benzer güçlerin zorladığını salık veren kanıtları tartıştık. Bu nedenle bizim anlayışımıza göre kısmi demokrasiden tam demokrasiye geçişi anlamak için ihtiyacımız olan model Bölüm 6'da çerçevesi çizilen modeldir.

Şekil 8.3. Kısmiden tam Demokrasiye.

Şimdi bir toplumun nasıl olup da kısmi demokrasiden tam demokrasiye geçtiğini analiz edelim çünkü yoksul etkili bir meydan okuma oluşturur veya devrim tehdidini ortaya çıkarır. Altında yatan ekonomik model bizim daha önce tanımlanan temel üç-sınıflı modelimizle aynıdır.

Bu modelin Bölüm 6'daki modelden farkı nedir? Temel farkları daha fazla kurumsal değişim yoksa kısmı demokrasinin dünyasındayızdır, orta sınıf vergi oranı göz önüne alındığında kısmi demokraside siyasi belirleyicidir ve $\bar{y} > y^m$ verili iken pozitif vergilendirme olacaktır ve böylece yeniden dağıtımın yönü yoksula doğrudur, onlar siyasal sistemin dışında bırakılmış olsalar bile bu böyledir. Şekil 8.3'te oyun ağacı çizilmiştir. Devrim tehdidi şimdi yoksuldan gelir ve Bölüm 6'daki şekle benzer bir biçim alır. Devrimden sonra, yoksul kalan geliri paylaşır ve orta sınıf ile zengin hiçbir şey elde edemez. Özellikle de devrim varsa, elimizdeki denklem şöyledir:

$$V^p(R, \mu) = \frac{(1-\mu)\bar{y}}{\delta^p}$$

ve $V^m(R, \mu) = V^r(R, \mu) = 0$

Şu önemlidir, daha fazla demokratikleşme olmadan, kısmi demokrasinin içindeyizdir, öyleyse geçerli değerler (8.9) olanlardır. Bu da şunu gösterir devrim baskısı şimdi farklıdır çünkü mevcut sistem yeniden dağıtımı τ^{PD} vergi oranında yapmaktadır. Özellikle de, bu durumda devrim baskısı şunu gerektirir:

$$V^p(R, \mu) > V^p(PD)$$

bu da şuna eşittir:

$$\mu < 1 - \theta^p - (\tau^m(\delta^p - \theta^p) - \delta^p C(\tau^m)) \tag{8.16}$$

Ek olarak, kısmi demokrasi şimdi τ^{PD}'den büyük olan τ^m oranında vergilendirmeyi taahhüt eder, tıpkı zenginin demokrasidışı düzende devrimi savmak adına yüksek yeniden dağıtım taahhüdü gibi. Farkı ise eğer siyasal iktidarı elinde bulunduranlar, orta sınıf ve zenginler, vergiyi yeniden belirleme olanağı bulurlarsa, sıfır vergilendirmeye kadar inmeyeceklerdir ancak daha ziyade oy hakkı tanınan medyan ki şimdi onlar bir orta sınıf oyuncusudur- seçmenin en fazla tercih ettiği vergi oranını belirleyecektir. O halde, mevcut rejimle gelecekteki yeniden dağıtım taahhüdünü takiben, üç sosyal gruba denk düşen değerler şöyledir:

$$\begin{aligned} V^i(PD, \tau^{PD}) = y^i + p\left(\tau^{PD}\left(\bar{y} - y^i\right) - C(\tau^{PD})\bar{y}\right) \\ + (1-p)\left(\tau^m\left(\bar{y} - y^i\right) - C(\tau^m)\bar{y}\right) \end{aligned} \tag{8.17}$$

$i = p, m, r$ için burada şuna katılıyoruz, eğer orta sınıf vergi oranını yeniden belirleme noktasına gelirse, o zaman kendi tercih ettiği oranı seçer ve τ^m olarak belirler. Daha önceki analizimizi takiben, şimdi kritik seviyeyi belirleyebiliriz, μ^*, böylece μ^*'de elimizde şu olacaktır:

$$V^p(PD, \tau^{PD} = \tau^p) = V^p(R, \mu^*)$$

veya

$$\begin{aligned} \mu^* = 1 - \theta^p - (p(\tau^p(\delta^p - \theta^p) - \delta^p C(\tau^p)) \\ + (1-p)(\tau^m(\delta^p - \theta^p) - \delta^p C(\tau^m))) \end{aligned} \tag{8.18}$$

İleride başvurulmak üzere önemli bir yeni özellik vardır: μ^*, τ^m'ye düşer. Öngörüsel olarak, mevcut rejim daha fazla yeniden dağıtımcı olduğunda, gelecekteki yeniden dağıtım taahhütleri konusunda yoksulu ikna etmek daha kolaydır çünkü mevcut rejim vergiyi yeniden ayarlama olanağı bulduğunda bir miktar yeniden dağıtım gerçekleşecektir. Bu şuna işaret eder, orta sınıf daha fazla yeniden dağıtımı desteklerse, yoksulu devrime girişmemek konusuna ikna etmek daha kolay olur. Son kertede, demokratikleşmeyi göz ardı etmek daha kolaydır.

Sonuç olarak, tam demokrasiye geçişin devrimi önlediği konusunu kontrol etmemiz gerekir. Bu tartışma şunu gösteriyor, $\delta^p < 1/2$ olduğunda tam demokrasi ayrıca orta sınıf oyuncusunun en çok tercih ettiği vergi oranını karşılamak durumunda. O halde, bu durumda, tam demokrasinin kısmi demokrasiden bir farkı yoktur. Daha da ilginç olan , $\delta^p \geq 1/2$ olduğunda, ki bu durumda medyan seçmen tam demokraside yoksul oyuncudur ve yoksulun en çok tercih ettiği vergi oranına, τ^p, yönelir. Hal bu iken, devrimi engellemek adına tam demokrasi koşulu $V^p(R, \mu) \leq V^p(D)$ olur ki bu da şuna karşılık gelir:

$$\mu \geq 1 - \theta^p - (\tau^p(\delta^p - \theta^p) - \delta^p C(\tau^p)) \tag{8.19}$$

Bu tartışma verili iken şunu söyleyebiliriz:

Önerme 8.2: *Şekil 8.3 tanımlanan oyunda benzersiz altoyun mükemmel dengesi vardır, öyle ki:*

- *Eğer (8.16) bağlayıcı değilse, o zaman kısmi demokrasi orta sınıfın en fazla tercih edilen vergi oranı $\tau^{PD} = \tau^m$'yi belirler.*
- *Eğer (8.16) bağlayıcı ise ve (1) $\delta^p \geq 1/2$ ve (8.19) geçerliliğini yitirirse veya (2) $\delta^p < 1/2$ ve $\mu < \mu^*$ ise, o halde devrim olur.*
- *Eğer (8.16) bağlayıcı ve $\mu \geq \mu^*$, ise, o zaman mevcut rejim tam demokrasiye geçişi, yeniden dağıtımı $\tau^{PD} = \hat{\tau}$ vergi oranında belirlemek suretiyle engeller öyle ki $V^p(PD, \tau^{PD} = \hat{\tau}) = V^p(R, \mu)$'dir.*
- *Sonuç olarak, eğer (8.16) bağlayıcı, (8.19) geçerli, $\delta^p \geq 1/2$ ve $\mu < \mu^*$ ise, o halde tam demokrasiye geçiş gelecekte yoksul için güvenilir bir yeniden dağıtım taahhüdü olarak gerçekleşir.*

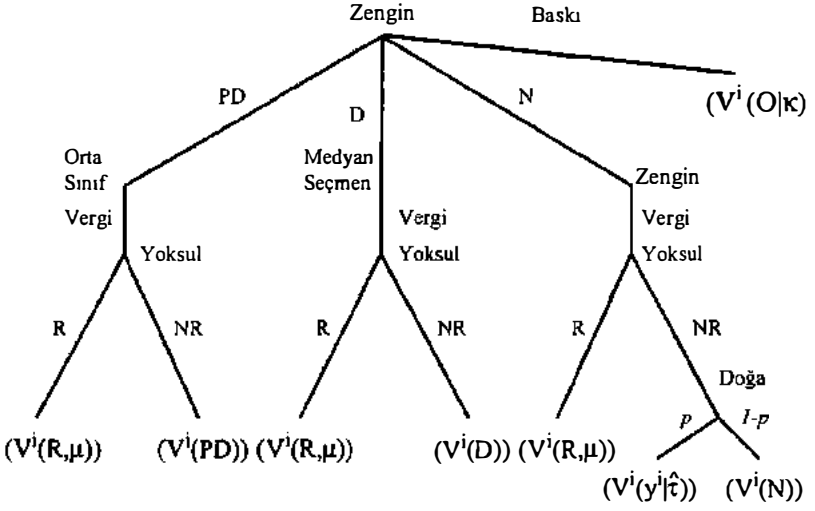
Genellikle, bu önermenin sonuçları Önerme 6.1'deki ile benzerdir. Ancak, önemli bir yeni sonuç vardır. Sonuçlarımızdan biliyoruz ki, orta sınıf nispeten yoksul olduğunda τ^m daha yüksektir (yani θ^m/δ^m düşük olduğunda). Ancak bizim analizimiz gösteriyor ki τ^m nin yüksek seviyesi kısmi demokrasiyi yoksul için daha çekici kılar ve μ^*'i düşürür. Sonuç olarak, orta sınıfın nispeten yoksul olduğu toplumlarda belki de tam demokrasi olmadan devrim tehdidini savmak mümkün olabilir. Burada, demokrasidışı düzende (veya kısmi demokraside) esas olan orta sınıftır ve eğer yoksula vadettiği herhangi bir taahhütten dönerse, kendi tercihi olan siyasete geri döner, τ^m. Eğer orta sınıf nispeten yoksul ise yoksulun tercihi olan siyaset, τ^m, τ^p'ten çok da uzak olmayacaktır. Bu durumda, orta sınıfın τ^p'yi taahhüt etmesinin mümkün olmaması durumu daha az önemlidir, devrim daha az çekicidir ve demokrasinin ortaya çıkması pek de mümkün değildir. O halde, bu modelin öngörüsü şöyledir, tam demokratikleşme sadece yoksulun yoksul olması durumu değil, fakat aynı zamanda orta sınıfın da nispeten zengin olmasıdır. Bu sonuç kesinlikle, demokratikleşmede orta sınıfın gücü ve servetinin önemi konusunu tartışan bilim insanlarının tartışmaları ile aynı çizgidedir.

5. Baskı: Bir Tampon Olarak Orta Sınıf

Bu bölümde, Bölüm 3'te analizini yaptığımız, hem orta sınıfın hem de yoksulun oy kullanma hakkından mahrum olduğu basit oyuna geri dönüyoruz, ancak devrim tehdidinin yoksuldan geldiği alternatif varsayımını da yapıyoruz.

Gerçekte, hem orta sınıf hem de yoksul siyasal sistemden dışlandığında tehdit oluştururlar. Önemli olan hangi grubun merkezde olduğudur. Bir önceki

bölümde, kabul edilen durum hem orta sınıfın ve hem de yoksulun haklarından mahrum edildiğiydi ancak orta sınıf merkezde olandı. Burada, alternatif senaryoyu araştırdık: Bölüm 6'daki temel demokratikleşme modelimizde olduğu gibi zengin devrimi önlemek için yoksulu memnun etmek durumundaydı. Hayati olarak, yine de, zenginin devrimi önlemek adına zor kullanabileceği ihtimalini de yeniden gündeme getiriyoruz. Kilit soru şu: Zengin ne zaman demokratikleşme yerine baskıyı tercih edecektir?

Şekil 8.4. Tampon Olarak Orta Sınıf.

Bu modelde, orta sınıfın varlığı, zengin ile yoksul arasında bir tampon olarak hareket edebilir ve toplumun baskıdan kaçınmasına olanak sağlayabilir. O halde, baskının ortaya çıkması orta sınıfın küçük veya görece yoksul olduğu toplumlarda daha mümkündür.

Altta yatan model bizim temel üç-sınıflı modelimizle benzerdir. Oyuncular yine vergi sonrası geliri değerlerler ancak, ek olarak, eğer zengin baskı stratejisini benimser ise baskının potansiyel maliyetleri vardır. Daha özel olarak, *i* sınıfı oyuncusunun yararı şimdi (6.8) de verili olan biçimi alır.

Şekil 8.4 oyun ağacını gösteriyor. Zenginin iki demokratikleşme seçeneği bulunuyor: kısmi ve tam. Ayrıca, kilit devrim kararı şimdi yoksulda (onlar orta sınıfın yardımı olmadan da devrim yükü altına girerler). Ek olarak, biz, zenginin yeniden dağıtım taahhüdünün kusurlu olduğu özelliğine sahibiz çünkü onlar vergiyi yeniden belirleme olanağını devrim tehdidi $1 - \rho$ olasılığı ile geçtiğinde bulurlar, bu da herhangi bir verginin belirlenmesi olasılığının başlangıçta ρ olasılığı ile mümkün olduğunun göstergesidir.

Bizim varsayımımız şudur, devrimden dönüşler daha önceki ile benzerdir fakat yoksul, temel devrimci unsur olduğundan yalınlığın yüzü suyu hürmetine

onların geri dönüşleri kendi aralarında bölüştüğünü varsayıyoruz. Böylece, devrime girişmesinin yoksula geri dönüşü şöyledir:

$$V^p(R, \mu) = \frac{(1-\mu)\bar{y}}{\delta^p} \tag{8.20}$$

Orta sınıf ve zengin, devrim sonrası hiçbir şey elde edemez, öyleyse $V^m(R, \mu) = V^r(R, \mu) = 0$

Eğer yoksul mevcut sistemde devrimi yeniden dağıtıma tercih ederse devrim baskısı bağlayıcıdır veya eğer $V^p(R, \mu) = (1-\mu)\bar{y}/\delta^p > y^p$ şeklinde ise, Devrim baskısı şöyle yazılabilir:

$$\theta^p < 1 - \mu \tag{8.21}$$

Daha önce olduğu gibi, zengin devrim tehdidini yeniden dağıtım taahhüdü ile karşılayabilir, ki bu da sadece kısmen inandırıcı bir taahhüttür çünkü onların tehdidin yatışmasının ardından vergi oranını yeniden belirlemek için ρ olasılığına sahiptir. Üç farklı gruba düşen değerler, zengin siyasal gücü elinde bulundurduğunda ve $\hat{\tau}$ vergi oranında yeniden dağıtım taahhüt ettiğinde, (8.8) ile $\tau^N = \hat{\tau}$'de verilidir.

Eğer zengin kısmi demokrasiyi tercih ederse, $P\ D$, sadece orta sınıf oy hakkına sahip olur ve şu varsayım ile $\delta^p > \delta^m > \delta^r$ bu kısmi demokraside zengin bir azınlıktır ve orta sınıfın en fazla tercih ettiği vergi oranı uygulanır. Varsayım ile bu vergi oranı, τ^m kesinlikle olumludur. O halde, elimizde (8.9) ile verili olan $V^i(P\ D)$ değerleri vardır.

Sonuç olarak, demokraside değerler medyan seçmenin yoksul mu yoksa orta sınıf oyuncusu mu olduğuna bağlıdır. Şunu hatırlayalım, bu δ^p'in 1/2'den büyük mü küçük mü olduğuna bağlıdır. Değerler, (8.11) ile belirlenen vergi oranı ile birlikte (8.10) ile verilidir. Daha önce olduğu gibi, eğer $\delta^p < 1/2$ ise o zaman $V^r(P\ D) = V^r(D)$'dir fakat $\delta^p \geq 1/2$ olduğunda, elimizde olan $V^r(P\ D) > V^r(D)$'dir.

Bölüm 6'daki analizde ve Bölüm 3'te olduğu gibi, kritik konu yeniden dağıtım vaadinin devrimi önleyebilir olup olmadığıdır. Ancak şimdi, orta sınıfın siyasi aktör olmuş olmasının aksine, devrimi önlemede yatıştırılması gereken yoksuldur. Bu nedenle devrimi önlemek için ihtiyacımız olan şudur:

$$V^p(N, \tau^N) \geq V^p(R, \mu) \tag{8.22}$$

Zenginin yoksula önerebileceği en yüksek değer açık olarak, yoksulun en fazla tercih ettiği vergi oranını ayarlayabildiğindedir, τ^p, bu da şuna denktir:

$$V^p(N, \tau^N = \tau^p) \geq V^p(R, \mu)$$

Bu durum bir eşitliği barındırıyor gibi μ^*'yi tanımlamak veya diğer bir deyişle:

$$\mu^* = 1 - \theta^p - p(\tau^p(\delta^p - \theta^p) - \delta^p C(\tau^p)). \tag{8.23}$$

Devrimi önlemeye çalışmak için zengin şimdi ayrıca kısmi demokrasi girişiminde bulunabilir. Kısmi demokrasiyi takiben, medyan seçmen orta sınıf oyuncusudur ve $\tau^{PD} = \tau^m$ vergi oranını seçer. Bu strateji devrimi şu koşulla önleyebilir:

$$V^p(PD) \geq V^p(R, \mu)$$

veya eğer:

$$\mu \geq 1 - \theta^p - (\tau^m(\delta^p - \theta^p) - \delta^p C(\tau^m)) \tag{8.24}$$

Sonuç olarak baskının bedellerine bakmalıyız, onlar da şöyledir:

$$V^i(O \mid \kappa) = (1 - \kappa)y^i \quad \text{için} \quad i = p, m, r \tag{8.25}$$

Analiz daha öncekiyle benzerdir ve özellikle, zenginin baskı ile onların diğer alternatifleri arasında fark görmediği baskı maliyeti için eşik değerlerini belirlememiz gerekir. Bu eşik değerlerini $\hat{\kappa}$ ve $\tilde{\kappa}(\tau)$ ile simgeleştirelim, öyle ki zenginler bu eşik seviyelerinde çeşitli seçenekler arasında kayıtsız kalsınlar. İkinci eşik ya demokraside, τ^D, veya kısmi demokraside, τ^{PD}, sonuçlanacak olan vergi oranında konumlanmıştır. Daha da açık söylemek gerekirse, elimizde olan şudur:

$$V^r(O \mid \hat{\kappa}) = V^r(N, \tau^N = \hat{\tau})$$

burada $\hat{\tau}$ şu şekildedir, $V^p = (N, \tau^N = \hat{\tau}) = V^p(R, \mu)$. Diğer bir deyişle:

$$\hat{\kappa} = \frac{p}{\theta^r}(\delta^r C(\hat{\tau}) - \hat{\tau}(\delta^r - \theta^r)) \tag{8.26}$$

O halde, $\hat{\kappa}$'de, zengin yeniden dağıtım ile baskı arasında kayıtsızdır. Sonuç olarak, tüm $\kappa < \hat{\kappa}$'ler için onlar baskıyı yeniden dağıtıma tercih ederler. Bu, $\mu \geq \mu^*$ ve $\kappa < \hat{\kappa}$ olduğunda, baskının ortaya çıktığı parametre şekilleri setine işaret eder.

Daha sonra, demokrasideki vergi oranının bir fonksiyonu olarak $\tilde{\kappa}(\tau)$ *ile* seçkinlerin demokrasi ile baskı arasında kayıtsız kaldıkları eşiği tanımlayalım:

$$V^r(O \mid \tilde{\kappa}(\tau)) = V^r(D) \tag{8.27}$$

veya

$$V^r(O \mid \tilde{\kappa}(\tau)) = V^r(PD) \tag{8.28}$$

Bu iki koşul aynı formüle işaret eder:

$$\tilde{\kappa}(\tau) = \frac{1}{\theta^r}\left(\delta^r C(\tau) - \tau\left(\delta^r - \theta^r\right)\right) \tag{8.29}$$

burada eğer baskı tam demokrasi değerine eşitlenirse $\tau = \tau^D$'dir (yani (8.27)) veya eğer kısmi demokrasi değeri uygunsa $\tau = \tau^{PD}$'dir (yani (8.28)).

$\tilde{\kappa}(\tau)$'de, zengin baskı, hem kısmi hem de tam demokrasi arasında kayıtsız kalır, bu da $\tau \in \{\tau^D, \tau^{PD}\}$ vergi oranına götürür. Sonuç olarak, tüm $\kappa < \tilde{\kappa}(\tau)$'ler için onlar baskıyı demokratikleşmeye tercih ederler. O halde, $\mu < \mu^*$ ve $\kappa < \tilde{\kappa}(\tau)$ olduğunda baskının bir denge sonucu olduğu başka bir parametre değerleri seti şöyledir:

Önerme 8.3: *(8.19)'un geçerli olduğunu varsayalım. Şekil 8.4'te tanımlanan oyunda, benzersiz bir altoyun mükemmel dengesi bulunur. μ^*, $\tilde{\kappa}(\tau)$ ve $\hat{\kappa}$ yukarıdaki gibi tanımlanmış olsun. O halde:*

- *Eğer (8.21) bağlayıcı değilse zenginler, tercih ettikleri vergi oranını, $\tau^N = \tau^r$'yi belirlerler.*
- *Eğer (8.21) bağlayıcı ise o zaman:*
  (1) Eğer $\mu < \mu^*$ ve (8.24) geçerli, $\delta^P \geq 1/2$ ve $\kappa \geq \tilde{\kappa}(\tau^{PD})$ ise zengin, kısmi demokratikleştirmeyi üstlenir.
  (2) Eğer $\mu < \mu^*$ (8.24) geçerli değil, $\kappa \geq \tilde{\kappa}(\tau^D)$ ve $\delta^P \geq 1/2$ ise zengin, tamamen demokratikleşir.
  (3) Eğer (1) $\mu < \mu^*$, (8.24) geçerli değil ve $\delta^P < 1/2$ veya (2) $\mu < \mu^*$, (8.24) geçerli değil, $\kappa < \tilde{\kappa}(\tau^D)$ ve $\delta^P \geq 1/2$ veya (3)) $\mu < \mu^*$ (8.24) geçerli ve $\kappa < \tilde{\kappa}(\tau^{PD})$ ise; veya (4) $\mu \geq \mu^*$, ve $\kappa < \hat{\kappa}$ ise, o zaman zengin baskı kullanır.
  (4) Eğer $\mu \geq \mu^*$ ve $\kappa \geq \hat{\kappa}$ ise, zengin demokratikleştirmeyi vergi oranını $\tau^N = \hat{\tau}$ *ile* belirlemek suretiyle, yeniden dağıtım taahhüdünde bulunarak engeller, öyle ki $V^p(N, \tau^N = \hat{\tau}) = V^p(R, \mu)$ olur.

Bu önermedeki temel sonucu anlayabilmek için şunu aklımızda bulunduralım, devrim baskısı bağlayıcı olduğunda birkaç olasılık vardır. İlk olarak, zengin tavizleri gücü elinde bulundurmak adına kullanmaktan acizdir ($\mu < \mu^*$), ancak (8.24) geçerlidir ve $\delta^P \geq 1/2$'dir. Bu şunu gösterir, kısmi demokratikleşme aslında devrimi önlemek için yeterlidir çünkü orta sınıf zengine göre daha fazla yeniden dağıtımcıdır. Dahası, $\delta^P \geq 1/2$ olduğundan, tam demokratikleşme yoksulu iktidara getirebilir, eğer mümkünse zengin bunun olmamasını tercih eder. Bu durumda, kısmi demokratikleşme ortaya çıkar, eğer $\kappa \geq \tilde{\kappa}(\tau^{PD})$ ise o zaman baskı nispeten maliyetlidir. İkincisi, tam demokratikleşmenin ortaya çıkış nedeni ne tavizlerin ne de kısmi demokratikleşmenin işe yaramamasındandır (yani $\mu < \mu^*$ ve (8.24) geçerli değildir) ve baskı nispeten maliyetlidir (yani $\kappa \geq \tilde{\kappa}(\tau^D)$). $\delta^P \geq 1/2$ ve (8.19) geçerli olduğundan tam demokrasinin yaratılma-

sı τ^p vergi oranına götürür, bu da devrimi önler. Üçüncüsü baskının ortaya çıktığı durumdur. Bu dört şekilde gerçekleşebilir. Birincisi, yoksula verilen tavizler yine işlemez, (8.24) geçerli değildir ve $\delta^p < 1/2$'dir. Bu durumda, kısmi demokrasi devrimi önlemede yetersiz yeniden dağıtımcıdır. Dahası, tam demokratikleşme medyan seçmenin orta sınıfın bir üyesi olmasına yol açar ve bu da τ^m vergi oranına götüreceğinden, (8.24)'ün geçerliliğinin başarısız olması da ayrıca yoksulu ayaklanmaya götürecektir. Bu durumda, zenginin, devrimi önlemek için baskıdan başka seçeneği kalmaz. İkincisi, yine, ne tavizler ne de kısmi demokrasi devrimi önleyebilir, fakat hâlihazırda $\delta^P \geq 1/2$ ve (8.19) geçerli iken tam demokrasi bunu yapabilir. Bununla birlikte, $\kappa < \tilde{\kappa}(\tau^D)$ olduğunda baskı tam demokrasiye tercih edilir. Üçüncüsü, tavizler işe yaramaz ancak kısmi demokrasi yarayabilir ve $\kappa < \tilde{\kappa}(\tau^{PD})$. Burada, kısmi demokrasi devrimi önleyebilecek iken zengin orta sınıfa haklarını vermek yerine baskılamayı tercih edebilir. Dördüncü durumda, burada tavizler işe yarar ancak baskı maliyet olarak daha ucuzdur ($\mu \geq \mu^*$ ve $\kappa < \hat{\kappa}$). Bu son durum tavizlerin işe yaramadığı durumla ve baskının nispeten maliyetli olduğu durumla benzerdir, öyle ki zengin yoksulu yatıştırmak için vergi oranını yeterince yüksek tutarak iktidarını korur.

Bu önerme Önerme 6.2 ile benzerdir. Temel fark şimdi, iki eşikten birinin, $\tilde{\kappa}(\tau)$, orta sınıfın boyutu ve gelir seviyesine bağlı olmasıdır. Şu açıktır ki, $\tilde{\kappa}(\tau)$'deki τ yükseliyor, o halde demokrasideki yüksek vergi oranı, τ, zengin için baskıyı daha çekici kılar. Vergiler demokraside, yoksul oyuncu medyan seçmen olduğunda, daha yüksektir (yani $\delta^p \geq 1/2$), bu da orta sınıfın sayıca az olduğu bu nedenle de yoksulun etkin olduğu veya medyan seçmenin orta sınıf oyuncusu olduğu duruma karşılık gelir (yani $\delta^p < 1/2$) ancak nispeten yoksuldur ve yüksek vergileri sever.

O halde, nispeten geniş ve varlıklı bir orta sınıf zengin için demokrasiyi daha az maliyetli kılabilir ve baskıyı daha az mümkün kılabilecek, yoksul ile zengin arasında bir tampon oluşturabilir. Aksine, orta sınıf, küçük veya yoksul olduğunda, zengin, baskıyı üstlenmek konusuna daha eğilimli olabilir. İkaz "belki" de gereklidir çünkü bu ihtiyaç her zaman böyle olmayabilir. Örneğin, eğer θ^m artarsa, τ^m düşer ve (8.24)'ün geçerli olması daha az mümkün hale gelir. Eğer $\mu < \mu^*$ ise, (8.24)'ün geçerliliği sona erer ve $\delta^p < 1/2$ olur, o zaman zengin yönünü baskıya doğru değiştirir çünkü ne kısmi ne de tam demokrasi devrimi önlemek için yeterince yeniden dağıtımcı değildir.

6. Baskı: Ilımlılar Sertlik Yanlılarına Karşı

Bir önceki bölümde, zenginin, o güne kadar siyasal sistemden dışlanmış olan yoksuldan gelen devrim tehdidini önlemek adına baskı ile demokratikleşme arasında bir seçim yapmak durumunda olduğu bir model tartışıldı. O halde, demokratikleşme orta sınıfa olduğu kadar yoksula da siyasal güç verdi ve bu

yolla, orta sınıf baskı ile demokratikleşme arasındaki mübadeleyi etkilemek anlamında önemli bir rol oynadı. Zenginin beklentisi, geniş ve nispeten zengin bir orta sınıf ile demokraside yüksek vergilerle karşı karşıya kalmayacak ve daha büyük olasılıkla baskı kurmak yerine demokratikleşme yönündeydi.

Bu bölümde, benzer bir oyunu analiz ettik, ancak, hem zengin hem de orta sınıf, yönetici koalisyonun parçalarıydı ve onlar yoksula mevcut rejim altında yeniden dağıtım taahhüdü vermek konusunda birlikte karar vermek durumundaydılar. Bu analizdeki temel kavrayış, zenginin orta sınıfa göre her daim daha çok baskı yanlısı olmasıdır. Bunun çok basit bir nedeni vardır: zenginin orta sınıfa göre yeniden dağıtılabilir vergide daha fazla kaybedecek şeyi vardır.

Zenginin ve orta sınıfın baskıya karşı tavırları arasındaki bu fark ılımlılar ile sertlik yanlıları arasında sıklıkla yapılan ayrımı formülleştirmek için bir yol sağlar. Bu konu özellikle, Latin Amerika ve Güney Avrupa demokrasiye geçişleri için ileri sürülmüştür, öyle ki diktatörlükleri kontrol hususunda seçkinler arasında çoğunlukla ayrılıklar olmuştur: sertlik yanlıları diktatörlüğün devamı için genellikle baskı kullanmayı arzu ederler, ılımlılar ise demokrasiye yumuşak inişten yanadırlar.

Fakat kimdir bu ılımlılar ile sertlik yanlıları? Demokrasidışı düzendeki seçkinler açık olarak heterojendirler, ancak heterojenliğin önemli kaynakları nelerdir? Bizim üç-sınıflı modelimiz, orta sınıf oyuncusu sertlik yanlılarını zengin oyuncu olarak göstererek, bu soruya basit bir yanıt içerir. Bölüm 9'da başkaca bölünmelerin de olabileceğini gösteriyoruz -örneğin toprak sahipleri ile kapitalistler arasındaki de aynı çizgidedir- ancak şimdilik bizim odaklanmamız üç-sınıflı modeledir, ki bu modeldeki tek fark, bu gelirlerin nereden oluştuğu arasındaki fark değil, gelir seviyeleri arasında oluşmuş olandır.

Ekonomik model tıpkı daha öncekinde olduğu gibi üç-grup oyunculudur. Demokrasidışı düzende, zengin ve yoksul sınıfın farklı tercihlerinin olduğu durumda bizim onların farklılaşmasını bütünleştirecek bir yol önermemiz gerekir, özellikle de yoksulu baskılayıp baskılamamak konusundaki kararları bakımından. Bu bölümde şimdiye kadar kısmi demokrasiyi modellerken, bu durumu orta sınıfın tercihlerinin eğer devrim tehdidinden azade edilmişse, siyaset çıktısını belirlediği öngörüsüyle değerlendirdik. Burada hem zengin hem de orta sınıfın tercihlerinin önem taşımasına olanak sağlayan farklı bir yaklaşım benimsedik. Biz, demokrasidışı düzende siyaset kararlarının faydacı toplumsal refah fonksiyonuna göre yapıldığını varsayıyoruz, bunun anlamı, eğer baskı kararı zengin ile orta sınıfın faydasının ağırlıklı toplamını maksimize edecek ise baskının gündeme gelmesi söz konusudur.

Bu tür bir yaklaşımın haklı çıkarılmasına yönelik çeşitli yollar vardır, ancak bu bizim Bölüm 4'teki modelimizin doğal bir uzantısıdır, burada χ parametresi demokraside seçkinlerin gücünü temsil eder. Bizim bölümün ekinde iddia ettiğimiz ve kanıtladığımız bu sav şöyledir, pek çok demokratik siyaset χ için farklı mikro kuruluşlara indirgenmiştir. Genel olarak, o halde, demokratik vergi

oranını medyan seçmenin $\chi = 0$ ile özel bir durumu olduğu, faydaların ağırlıklı toplamı olarak düşünebiliriz. Analojik mantık önerisi şöyle, seçkin-içi tercihler toplamı sorununa aynı şekilde yaklaşılabilir ve baskı kararının basit olarak zengin ile orta sınıfın ağırlıklı toplam faydalarının maksimize edilmesi olduğu düşünülebilir. Örneğin, seçkin kontrolünü, siyasal partilerin sadece seçkin üyelerin ve hiziplerin oylarını almak için mücadele ettikleri bir sınırlı demokrasi şekli olarak düşünebiliriz (örn., pek çok Avrupa ve Latin Amerika ülkesinde evrensel oy hakkının yaratılmasından önce olduğu gibi). Kolaylık olması ve bizim ana sonuçlarımızı etkilememesi bakımından seçkinlerin farklı altgruplarının tercihlerinin ağırlığının aynı olduğu, bu nedenle de baskı kararının basit olarak seçkinlerin kamu hizmetlerinin toplamını maksimize ettiği varsayımı ile ilerliyoruz.

Yine demokratikleşme seçeneği ve zengince yeniden dağıtım sözünün inandırıcılığının eksikliği mevcut, çünkü seçkinler, vergi oranını devrim tehdidinin savuşturulmasından sonra $1 - p$ olasılığı ile yeniden belirleyebilirler.

Bizim varsayımımız devrim kazanımlarının daha öncekine benzer olduğu yönünde, tabii yoksul kazanımlarını sadece kendi arasında paylaşıyor. Yoksulun devrim yükü altına girmesinin ona getirdiği kazanım $V^p(R, \mu) = (1 - \mu)\,\bar{y} / \delta^p$ ile birlikte $V^m(R, \mu) = V^r(R, \mu) = 0'dır$.

Her zamanki gibi, devrim baskısı eğer yoksul devrimi mevcut sisteme tercih ederse bağlayıcıdır veya eğer $(1 - \mu)\,\bar{y} / \delta^p > y^p$ ise, geçerli devrim baskısı şöyle yazılabilir:

$$1 - \mu > \theta^p \tag{8.30}$$

Bu bölümde biz, bu koşulun geçerli olduğunu varsayıyoruz.

Mevcut sistem muhafaza edildiğinde üç farklı grubun değerleri τ^{PD} vergi seviyesinde (8.17)'deki $V^i(P\,D, \tau^{PD})$ ile verilidir. Çünkü hem zengin hem de orta sınıf iktidar koalisyonunun parçasıdır, biz bu rejimi kısmı demokrasi olarak adlandırıyoruz.

Tam demokrasideki değerler, medyan seçmenin yoksul veya orta sınıf oyuncusu olmasına bağlıdır. Şunu hatırlayalım ki, bu δ^p'in 1/2'den büyük mü küçük mü olduğuna bağlıdır. Burada, bizim öngörümüz şöyledir, $\delta^p \geq 1/2$, öyleyse:

$$V^i(D) = y^i + \left(\tau^p\left(\bar{y} - y^i\right) - C(\tau^p)\bar{y}\right)$$

Daha önceki analizimizde ve Bölüm 6'da olduğu gibi yeniden dağıtım taahhüdü sadece kusurlu güvenilirdir ve bir devrimi sadece eğer $V^p(P\,D, \tau^{PD}) \geq V^p(R, \mu)$ ise önler. Yine, kritik değeri belirleyebiliriz, μ^*, öyle ki μ^*'de elimizde şu vardır:

$$V^p(P\,D, \tau^{PD} = \tau^p) = V^p(R, \mu^*)$$

Konuyu yalınlaştırmak için $\mu < \mu^*$ olduğu duruma odaklanacağız, öyleki yeniden dağıtım sözü devrimi engellemek için yeterli değildir. O halde seçim demokratikleşme ile baskı arasındadır. Baskının bedelleri (8.25) ile verilidir.

Yine eşik değerlerini belirliyoruz, ancak şimdi biri zengini diğeri orta sınıfı ifade ediyor, ilgili grubun demokratikleşme ile baskı arasında kayıtsız kalmasını sağlıyor. Bu iki kritik değerin, zengin ve orta sınıf için ayrı ayrı olarak $\tilde{\kappa}^r$ ve $\tilde{\kappa}^m$ olduğunu düşünelim. Onlar aşağıdakilerce tanımlanırlar:

$$V^r(O \mid \tilde{\kappa}^r) = V^r(D) \quad \text{ve} \quad V^m(O \mid \tilde{\kappa}^m) = V^m(D)$$

veya, daha açık olarak:

$$\tilde{\kappa}^r = \frac{1}{\theta^r}\left(\delta^r C(\tau^p) - \tau^p(\delta^r - \theta^r)\right) \tag{8.31}$$

$$\tilde{\kappa}^m = \frac{1}{\theta^m}\left(\delta^m C(\tau^p) - \tau^p(\delta^m - \theta^m)\right)$$

Daha önce olduğu gibi, $\kappa < \tilde{\kappa}^r$ olduğunda zengin baskıyı demokratikleşmeye tercih ediyor ve $\kappa < \tilde{\kappa}^m$ olduğunda orta sınıf baskıyı demokratikleşmeye tercih ediyor.

Şu önemlidir, zenginin orta sınıftan zengin olduğu gerçeği nedeniyle $\theta^r/\delta^r > \theta^m/\delta^m$'dir, elimizde olan $\tilde{\kappa}^m < \tilde{\kappa}^r$'dir, bu nedenle $\kappa \in [\tilde{\kappa}^m, \tilde{\kappa}^r[$ için zenginin baskı kullanmak istediği yerde orta sınıf demokratikleşmeyi baskıya tercih eder. Bu bölgede, o halde, seçkinlerin iki grubu arasındaki tercih farklılık gösterir. Bu durumda, baskı eğer durum şöyle ise seçilir:

$$\delta^r V^r(O \mid \kappa) + \delta^m V^m(O \mid \kappa) > \delta^r V^r(D) + \delta^m V^m(D)$$

veya eğer:

$$\delta^r(1-\kappa)y^r + \delta^m(1-\kappa)y^m$$
$$> \delta^r(y^r + \tau^p(\bar{y} - y^r) - C(\tau^p)\bar{y}) + \delta^m(y^m + \tau^p(\bar{y} - y^m) - C(\tau^p)\bar{y})$$

Şimdi, y^rve y^m'in tanımları için yerine koyarak ve $\bar{y}$ aracılığıyla bölerek baskının şu durumda seçildiğini buluruz:

$$\kappa < \frac{1}{(\theta^r + \theta^m)}\left(\delta^r C(\tau^p) - \tau^p(\delta^r - \theta^r) + \delta^m C(\tau^p) - \tau^p(\delta^m - \theta^m)\right)$$

$\tilde{\kappa}^r$ ve $\tilde{\kappa}^m$'in tanımlarını kullanarak, ayrıcı şunu da elde ederiz:

$$\kappa < \tilde{\kappa}^e = \frac{\theta^r \tilde{\kappa}^r + \theta^m \tilde{\kappa}^m}{(\theta^r + \theta^m)}$$

burada $\tilde{\kappa}^e \in (\tilde{\kappa}^r, \tilde{\kappa}^m)$'dir. Eğer, $\kappa < \tilde{\kappa}^e$ ise, zenginin tercihleri baskının kullanılacağını belirler, oysa eğer $\kappa \geq \tilde{\kappa}^e$ ise o zaman kazanan orta sınıfın tercihleri olur ve zengin $\kappa \in [\tilde{\kappa}^e, \tilde{\kappa}^r[$ iken baskıyı istiyor olsa da demokrasi oluşturulur.

Daha önce olduğu gibi ayrıca demokratikleşmenin devrimi engellemesini garanti altına almamız gerekir, bunun şartı (8.19)'dur. Bu analiz aşağıdaki önermeye götürür:

Önerme 8.4: *$\delta^p \geq 1/2$, $\mu < \mu^*$, $1 - \mu > \theta^p$ ve (8.19)'un geçerli olduğunu varsayalım. Böylece demokratikleşme devrimi önler. O halde, benzersiz altoyun mükemmel dengesinde:*

- *Eğer $\kappa \geq \tilde{\kappa}^r$ise, o zaman hem zengin hem de orta sınıf demokratikleşmeyi baskıya tercih ederler ve demokratikleşme gelecekteki yeniden dağıtım için güvenilir bir taahhüt olarak ortaya çıkar.*
- *Eğer $\kappa < \tilde{\kappa}^m$ ise, o zaman hem zengin hem de orta sınıf baskıyı demokratikleşmeye tercih ederler ve devrimi önlemek için baskı kullanırlar.*
- *Eğer $\kappa \in [\tilde{\kappa}^m, \tilde{\kappa}^r[$ ise, baskıyı demokratikleşmeye tercih ederken, orta sınıf ise demokratikleştirmeyi baskıya tercih eder. Eğer $\kappa < \tilde{\kappa}^e$ ise, seçkinler demokratikleştirmeyi önlemek için baskıyı kullanırlarken, eğer $\kappa \geq \tilde{\kappa}^e$ ise, demokratikleştirirler.*

Bu önerme, özellikle de $\kappa \in [\tilde{\kappa}^m, \tilde{\kappa}^r[$ olduğu durumdaki, ılımlıların (burada, orta sınıf) ve sertlik yanlıları (burada zengin) farklı tutumlarını yakalar. Sertlik yanlılarının demokratikleşme ile kaybedecekleri daha çoktur ve ılımlılar demokrasiye geçişi tercih ettiğinde dahi onlar baskıyı tercih ederler.

Bu model demokratikleşmenin seçkinlerin "bölünmesi" ile ortaya çıktığı fikrini formülleştirmek için kullanılabilir. Bunu görebilmek için $\kappa < \tilde{\kappa}^m$ olduğu durumu düşünün, öyle ki başlangıçta seçkinler içindeki her iki grup da baskıyı destekliyor. Şimdi κ'in yükseldiği durumu düşünelim. Örneğin, baskı maliyetleri yükselebilir çünkü Soğuk Savaş'ın sonu, uluslararası toplumu daha demokrasi yanlısı bir tutuma itti veya komşu ülkelerdeki demokratikleşme, baskıya daha az makul kıldı. Bu durumda, κ, $\kappa \in [\tilde{\kappa}^m, \tilde{\kappa}^r[$'nin olduğu bölüme geçebilir. Başlangıçta, zengin yine de baskıyı tercih eder ancak şimdi orta sınıfın tercihi demokrasiden yanadır. Burada seçkinler, farklı kesimlerin farklı politikaları benimsemesi yönünde bölünmüştür. Yine de, $\kappa \in [\tilde{\kappa}^m, \tilde{\kappa}^e[$ olduğu sürece, zenginin tercihleri baskın gelir ve baskın denge durumunda kullanılır. Ancak, eğer κ, $\tilde{\kappa}^e$'in üzerinde artarsa, zengin yine de baskının tarafında olsa bile, orta sınıfın tercihleri baskın gelir ve demokratikleşme ortaya çıkar. Bu noktada, seçkinler içindeki bölünme demokratikleşmeye götürür ancak sadece orta sınıfın seçkin içindeki gücü yeterince geniş ise bu olur. Bizim, tercihlerin bir araya gelmesi modelimizde (yani faydacı sosyal refah fonksiyonu), κ arttıkça her iki grup da baskıdan yana daha az tavır koyar, bu da baskıdan yana tavırları değişmeyen seçkinlerin kararında değişime yol açabilir.

Zengin ile orta sınıf arasında baskı konusunda ayrılık yaşanmasının orta sınıfın nispeten yoksul olduğu durumda gerçekleşmesi ilginçtir. Orta sınıf nispeten zengin iken (yani θ^m/δ^m yüksek olduğunda), demokrasi de yeniden dağıtımdan alacaklarından kayıpları da fazla olur ve onlar daha fazla baskı yanlısı olurlar.

7. Demokrasinin Konsolidasyonunda Orta Sınıfın Rolü

Bu bölümde, ilgimizi demokrasinin oluşumundan başka bir noktaya kaydırdık ve orta sınıfın demokratik konsolidasyonda nasıl bir rol oynayabileceğini inceliyoruz. Geniş ve nispeten zengin bir orta sınıfın demokrasinin konsolide olmasına nasıl yardımcı olabileceğini gösteriyoruz. Öngörümüz şu, medyan seçmen orta sınıf oyuncusu olduğunda, demokrasi daha az yeniden dağıtımcı ve orta sınıf zenginleştiğinde bu daha da azalıyor. Demokrasi daha az yeniden dağıtımcı hale geldiğinde ise zenginin rejim değişiminden kazanımı daha az ve demokrasinin varlığını sürdürme ihtimali daha da güçleniyor.

Şimdi üç-sınıflı modelimize geri dönelim. Temel kurulum önceki ile aynıdır. Bizim öngörümüz tam demokraside medyan seçmenin orta sınıf üyesi olduğu yönündedir ve $\tau^m > 0$ vergi oranını tercih eder. Bu da şuna işaret eder, $V^i(D)$ değerleri $\tau^D = \tau^m$ ile birlikte (8.10)'u karşılar. Zengin bir darbeyi harekete geçirip geçirmeyeceğine karar vermek durumundadır; darbenin ardından çıkacak bedeller şöyledir:

$$V^i(C, \varphi) = (1 - \varphi)y^i \quad \text{için} \quad i = p, m, r$$

Daha önce olduğu gibi, medyan seçmen darbe tehdidini yeniden dağıtım vaadi ile karşılayabilir, bu da sadece kısmen güvenilir bir söz anlamına gelir çünkü bir kez darbe tehdidi geçtiğinde, vergiyi yeniden belirleme imkânı ρ olasılığındadır. Demokrasinin varlığında ve $\tau^D \leq \tau^m$ vergi oranında yeniden dağıtım taahhüdünün söz konusu olduğu durumda üç gruba ait değerler şöyledir:

$$V^i(D, \tau^D) = y^i + p\left(\tau^D\left(\bar{y} - y^i\right) - C(\tau^D)\bar{y}\right) + (1 - p)\left(\tau^m\left(\bar{y} - y^i\right) - C(\tau^m)\bar{y}\right)$$

Statüko verili iken darbenin zengin için çekici olup olmadığı darbe baskısının, $V^r(C, \varphi) > V^r(D)$ bağlayıcılığı ile ilgilidir:

$$\varphi < \frac{1}{\theta^r}\left(C(\tau^m)\delta^r - \tau^m(\delta^r - \theta^r)\right) \tag{8.32}$$

Bu baskı bağlayıcı olmadığında, demokrasi yeterince yeniden dağıtımcı değildir veya darbeler öyle maliyetlidir ki zengin darbeyi hiçbir zaman kârlı bulmaz. Bu durumda, biz demokrasiyi tam konsolide olmuş olarak değerlendiriyoruz: demokrasinin istikrarı karşısında asla hiçbir etkin tehdit olmamıştır. Şu açıktır ki (8.32)'yi karşılamak (7.4)'ü karşılamaktan daha kolaydır çünkü $\tau^m < \tau^p$'dir. Çünkü orta sınıf daha zengindir, daha az vergilendirmeyi tercih eder ve bu zengin için darbeyi daha az çekici kılar. Dahası, θ^m ne kadar büyükse τ^m o kadar küçük olur ve zengine darbenin çekici gelebilmesi için de bir o kadar ucuz olması gerekir.

Bu baskı bağlayıcı olduğunda, demokrasi tam olarak konsolide değildir: eğer orta sınıf harekete geçmez ise denge yolu üzerinde darbe gerçekleşecektir.

Alabileceği tedbir de demokrasinin zenginin üzerine yüklediği mali yükü azaltmaktır veya başka bir deyişle vergi oranını düşürmektir. Orta sınıfın $\tilde{\tau}$ vergi oranını belirlemesi ile zengine düşen değer $V^r(D, \tau^D = \tilde{\tau})$ olur. Bu daha az yeniden dağıtım talebinin darbeyi önlemesi stratejisi sadece bu değerin darbeyi takiben zengine dönecek değerden büyük olması ile mümkündür (yani $V^r(D, \tau^D = \tilde{\tau}) \geq V^r(C, \varphi)$). Bir başka deyişle, demokrasi sadece aşağıdaki durumda hayatta kalabilir:

$$\varphi \leq \frac{p}{\theta^r}(\delta^r C(\tilde{\tau}) - \tilde{\tau}(\delta^r - \theta^r)) + \frac{(1-p)}{\theta^r}(\delta^r C(\tau^m) - \tau^m(\delta^r - \theta^r))$$

Bizim Bölüm 7'deki temel statik konsolidasyon oyunu analizimizde olduğu gibi, şimdi φ^{**}'deki eşik değeri tanımlıyoruz, öyle ki $\varphi < \varphi^{**}$ iken, demokrasice yapılan sınırlı yeniden dağıtım taahhüdü zengini darbeden vazgeçirmek için yeterli değildir. Tabii ki, zengine yapılabilecek en çekici teklif yeniden dağıtımı onlardan uzak tutmak (yani $\tau^D = 0$), o halde, biz mutlaka buna φ^{**}, $V^r(D, \tau^D = 0) = V^r(C, \varphi)$'de sahip olmalıyız. Bu eşitliğin çözümü, φ^{**} eşik değerini aşağıdaki gibi verir:

$$\varphi^{**} = \frac{(1-p)}{\theta^r}(\delta^r C(\tau^m) - \tau^m(\delta^r - \theta^r)) \tag{8.33}$$

Bu tartışma verili iken, bu oyunun altoyun mükemmel dengesini aşağıdaki gibi özetleyebiliriz:

Önerme 8.5: *Yukarıda tanımlanan oyunda, benzersiz altoyun mükemmel dengesi vardır, öyle ki:*

- *Eğer darbe baskısı (8.32) bağlayıcı değilse, darbe tehdidi zayıftır, demokrasi tam konsolidedir ve orta sınıf en çok tercih ettiği vergi oranını belirler,* $\tau^m > 0$.
- *Eğer darbe baskısı (8.32) bağlayıcı ve* $\varphi \geq \varphi^{**}$ *ise o zaman demokrasi yarı konsolidedir. Orta sınıf vergi oranını belirler,* $\tilde{\tau} < \tau^m$, *öyle ki* $V^r(D, \tau^D = \tilde{\tau}) = V^r(C, \varphi)$*'dir.*
- *Eğer darbe baskısı (8.32) bağlayıcı ve* $\varphi < \varphi^{**}$ *ise o zaman demokrasi konsolide değildir.* Darbe vardır, zengin iktidara gelir ve en çok tercih ettiği vergi oranını belirler, $\tau^D = \tau^r$.

Bu modelin kattığı ana fikir şudur, orta sınıfın tercihi olan vergi oranı şimdi darbe baskısı içinde ve (8.33)'ün tanımında elzemdir.

Dahası, $\varphi < \varphi^{**}$'in Bölüm 7.1'de elde edildiğini görmek kolaydır. Demokraside vergiler, medyan seçmen yoksul oyuncu iken daha yüksektir ki (yani $\delta^p \geq 1/2$) bunun karşılık geldiği durum orta sınıfın küçük veya medyan seçmenin orta sınıf oyuncusu (yani $\delta^p < 1/2$) olduğu, ancak nispeten yoksul ve

yüksek vergileri tercih ettiği durumdur. Bu durumlardan her ikisi de zengin için darbeyi daha da çekici kılar. O halde, nispeten geniş ve varlıklı orta sınıf zengin için demokrasiyi daha az maliyetli kılar ve darbeleri daha az mümkün kılarak ve böylece demokrasinin konsolidasyonuna yardımcı olarak yoksul ile zengin arasında bir tampon görevi görür.

8. Sonuç

Bu bölümde, analizimize üçüncü bir grubu, orta sınıfı, dahil ettik. Sosyopolitik çatışmanın sosyo-ekonomik sınıflar çizgisinde olduğu durumlar üzerine olan tartışmaya odaklandık. Biz bu modeli, orta sınıfın demokrasideki önemi üzerine, siyaset bilimi ve sosyoloji literatürüyle tutarlı, bazı ilginç yeni anlayışlar oluşturmak için kullandık. Bu bölümde, orta sınıfın dahil edilmesinin nasıl olup da "seçkin içi bölünme"de işe yaradığını gösteren basit model de dahil, çeşitli olguları araştırmış olmamıza rağmen anlamlı olabilecek iki temel sonuç vardır.

İlk olarak, güçlü ve büyük bir orta sınıf demokratikleşmeye yardımcı olabilir çünkü yoksula göre daha az radikal politikalar yanlısıdır. Bu nedenle, eğer zengin demokrasinin orta sınıf oyuncularının çıkarları uyarınca kontrol edildiğine ikna olursa demokrasiden korkmak için daha az nedeni olur ve demokrasiyi önlemek adına baskı kullanmak konusuna daha az eğilimli olur. Bunun ortaya çıkışı ya orta sınıfın sayısal olarak büyümesiyle medyan seçmenin orta sınıf oyuncusu haline gelmesi ya da medyan seçmenin hâlihazırda orta sınıf oyuncu olması ve daha da zenginleşmesi (ve böylece daha az yeniden dağıtımı tercih eder) ile olabilir. Diğer teorilerde ilginç olan şudur ki, Demokraside gücün dağılımı ile ilgili Bölüm 4'ün ekinde tartışılanlarda olduğu gibi demokraside orta sınıfın siyasal gücü, sayısal gücünün gösterebileceğinden daha fazla olduğu vurgulanmıştır. Bu konudaki en meşhur örnek "Gelirin yeniden dağıtımı konusunda Direktor yasası" ("Director's law of income redistribution") (Stigler 1970)'dir, ki buradaki iddia demokrasideki yeniden dağıtım politikalarının üstünlüğünün gerçekte yoksula değil orta sınıfa yaradığıdır. Bu iddiaya dair kesin mikro kuruluşlar olmamasına ve ampirik açıdan tartışmalı olmasına rağmen çeşitli şekillerde formüle edilebilir. Örneğin, Persson ve Tabellini (2000, s. 57-8) nasıl olduğunu olasılıklı oy davranışı modelinde gösteriyorlar (Bölüm 4 Kısım 2'ye eke bakınız). Eğer orta sınıf yoksul ve zengine göre daha az ideolojik ise o zaman onun tercihleri demokraside politikaların belirlenmesinde kritik özelliktedir. Alternatif yaklaşım, lobicilik modeli bağlamında kabul edilebilir (Grossman ve Helpman 2001; Bölüm 4, Kısım 3'e ek) o da orta sınıfın kolektif-eylem sorununu diğer gruplara göre daha iyi çözebiliyor olmasıdır.

İkinci ve bununla ilişkili olarak güçlü bir orta sınıf demokratik konsolidasyonu teşvik edebilir. Bunun yapacağı mekanizma demokratikleşme aşamaları

ile benzerdir. Eğer orta sınıf demokratik politikalar hususunda yeterince etkili değilse o zaman demokrasi zengin için o kadar da maliyetli değildir, sonuç olarak darbeler daha az cezbedicidir. Bu nedenle, orta sınıfın hem büyüklüğü, siyasal gücü hem de nispi geliri bakımından güçlendirilmesi daha önce mevcut olan konsolide olmamış demokrasinin konsolidasyonuna yol açabilir. Burada tabii ki doğal bir uyarı vardır: eğer orta sınıf haddinden fazla zenginleşirse o zaman zenginden ayırt edilemez hale gelir ve bu nedenle de zengin ile yoksul arasındaki kritik tampon olma görevini yerine getiremez. Genel olarak, bu bölümdeki modeller üçüncü bir grubun; orta sınıf veya burjuvazinin olabilir, demokratikleşmede önemli roller oynayabileceğini öne sürüyor. Bunu yapabilmesinin nedeni de siyasal çatışmanın doğasını değiştirmesidir. Demokratikleşme literatüründeki akademisyenler, orta sınıfın demokraside önemli bir rol oynayabileceğini kesin olarak öne sürmelerine rağmen, onlar bu iddialar konusunda mikro kuruluşlar için aynı teminatı vermediler. Bu bölümde, çerçevemizi üç grup olarak genişletmemizin orta sınıfa atfedilen önem konusunda doğal mikro kuruluşları gündeme getirdiğini gösterdik.

9. Ekonomik Yapı ve Demokrasi

1. Giriş

Buraya kadar, gelirin seviyesinin ve dağıtımının belirlenmesini dışsal olarak ele aldık. Bu bölümde, gelirin seviyesini ve dağıtımını içselleştiriyoruz. Gelirle doğrudan donatılmış olmak yerine insanların varlıkları çeşitli yollardan sağlamaları mümkündür: toprak, emek fiziksel ve beşeri sermaye. Bir toplu üretim fonksiyonu olarak teknolojiyi dahil ediyoruz, kendisi bu üretim faktörlerinin bir çıktı üretebilme sürecinde nasıl birleştirilebileceğini belirler. Ayrıca kilit noktadaki ekonomik kurumları, özellikle de çeşitli varlıklardaki dönüş oranlarını belirleyen mülkiyet hakları ve rekabetçi piyasaları ortaya koyuyoruz.

Neden bunlardan herhangi biri daha önemli olsun? Öngörüsel olarak, ekonominin yapısı veya ekonomi kurumları eğer seçkinler için demokrasi ve demokrasidışı düzen arasındaki seçimde veya vatandaşlar için devrime karşı demokrasinin faydaları konusunda etkin olacaklarsa önemli olabilirler. Bunun böyle olmasının pek çok nedeni vardır. İlki, ekonominin yapısı devrim, baskı veya darbe maliyetlerini etkileyebilir. İkincisi, ekonominin yapısı ayrıca farklı gruplar arasındaki yeniden dağıtımcı politikaları da etkileyebilir, bizim çerçevemiz demokrasinin oluşumu ve konsolidasyonu ile ilintili olan bir olgu. Bu bölümde her iki grup fikri de inceliyoruz. Analizi yapılan modeller ayrıca bizim, siyaset bilimi ve sosyoloji literatüründe demokrasiye dair en belirgin iddiaları düşünmemize yol açar. Örneğin, demokrasinin tarım toplumlarında hiçbir zaman sürdürülemeyeceği iddiası veya en azından seçkinlerin büyük toprak sahipleri olduğu tarım toplumlarında literatürde Moore (1966) ve Dahl'den (1971), Rueschemeyer, Stephens ve Stephens'a (1992) genel kabul gören bir görüştür. Ancak bu iddiaların mikrokuruluşlarla ilgili kısmı net değildir. Bu bölümdeki modeller böylesi bir çıkarıma neden olacak mekanizmaları izole etmeye yardımcı olacaktır.

Darbelerin ve baskının maliyetinin neden ekonominin yapısı ile ilintili olabileceği konusunda makul nedenler olduğu görülmektedir. En önemlisi, baskı ve darbeler maliyetlidir çünkü onlar ekonomik yaşamı bozarlar. Modern kapitalist ekonomide üretim, pek çok farklı firmadan girdi gerektirir ve bunların çoğu merkezden veya kasıtlı olarak koordine edilmez, daha çok piyasanın gizli elinin yanı sıra yerleşik firmaların görünür eli düzenler. Dahası, bu ekonomik ilişkilerin çoğu bir çeşit örtük güvene dayalıdır. En basit düzeyde, işveren işçilerin bir sonraki gün orada olacaklarını bilir ve işçiler de orada olduklarında

onlar için bir iş olacağını ve ücretlerini alacaklarını bilirler. Daha önemlisi, her firma tedarikçilerinin üretim için gerekli malzemeleri sağlayacaklarına güvenir ve müşteriler ve firmalar orada o ürünleri satın almak için bulunurlar. Daha da önemlisi, sunulan mal ve hizmetin kalitesi konusunda örtük bir güven vardır. İşverenler, işçilerin sadece orada olacaklarına değil aynı zamanda uygun miktarda çaba göstereceklerine ve tedarikçilerin sadece herhangi bir tekil malzemeyi değil, fakat üretime olanak sağlayan yeterli kalitedeki malzemeleri temin edebileceklerine de inanırlar. Sonuç olarak müşteriler, onlara çekici gelmeyen tüketim amaçlı ürünleri değil, yüksek kalitedeki ürünleri alacaklarına güveniyorlar. Herhangi bir şiddet patlaması anı, siyasal sistemin dönüşümünde herhangi bir karmaşa, toplumda hâlihazırda mevcut çatışmaları yükseltecek herhangi bir durum da ayrıca iktisadi yapıyı, güven ilişkilerini, kapitalist üretimin özünü oluşturan işbirliğini bozar. Bununla ilgili bir tartışmada, Dahl (1971) şunları not eder,

> *...muazzam sınırlamalar, maliyetler ve teşvik edici ve şiddet tehdidi ile manipüle edilemeyecek, karmaşık davranış biçiminin gerekli olduğu gelişmiş bir toplumun yönetiminde şiddet, zorlama ve baskının verimsizliği.* (s. 79)

Literatürde askeri siyaset üzerine benzeşen düşünceler bulunur. Örneğin, Finer (1976)'da askeri hükümetlerin, maliyetler çok yüksek olacağından karmaşık endüstriyel toplumları idare edemeyeceklerini savunur. Şunu söyler:

> *ekonomi yol aldıkça, işbölümü yaygınlaştıkça, ikincil daha sonra da üçüncül hizmetler genişledikçe ve toplum profesyonel bürokrasinin, teknikerlerin varlığını istiyorsa... o zaman ordu sadece kendi kaynakları ile yönetebilmek konusundan uzaklaşır.* (s. 17)

Bu fikirler baskının ve darbelerin neden maliyetli olduklarını ortaya koyuyorlar. Gerekçelendirme, kapitalist üretim için önemli olan karmaşık ekonomik ilişkilerin çöküşünü işaret ediyor. Tarımsal üretimde benzer ilişkiler söz konusu olsa da, açıktır ki onlar daha az önemlidir. Tarımsal üretimde kalite hususları, fabrikasyon üretim ile karşılaştırıldığında daha az önemlidir. Daha az gelişmiş ve daha az endüstrileşmiş ekonomide alıcı ve tedarikçi arasında daha az karmaşık olan bir ilişki bulunur ve beceriye; yatırımlar ile kapital bazlı ilişkiye; daha az güven vardır. Bu değerlendirmeler doğal olarak şuna işaret ediyor, baskı ve darbeler, hem fiziksel hem de insan açısından toprak-yoğun yerine semaye-yoğun üretim tekniklerinin hâkim olduğu ekonomilerde daha maliyetli hale gelir.

Eşit önemde olan şudur, ekonominin yapısı siyasal çatışmanın biçimine ve seçkinler için demokrasinin yeniden dağıtımcı etkilerine ilham verebilir. Örneğin, toprak sahiplerinin demokraside sanayicilere göre kaybedecekleri daha çok şey vardır. Şunu hatırlayalım, bizim yaklaşımımızın tamamı, demokraside vatandaşların siyaseti kendi lehlerine belirleme siyasal gücüne sahip olduğu karinesine dayalıdır. Vatandaşların demokraside istedikleri siyasetleri elde edebilmelerini sınırlayan faktörlerden biri seçkinlerin sayıları ile orantılı olmayan bir güce sahip

olabilmeleridir (örn., lobicilik veya partiler üzerinde kontrol oluşturma yoluyla, 4. Bölüme Ek'te analizi yapıldı). Ancak, bizim Bölüm 4'te değindiğimiz gibi, Laffer Eğrisinde vatandaşların yapabileceklerini sınırlayan aynı önemde ekonomik bir faktör bulunur. Bu konuyu gelirin yeniden dağıtımı bağlamında tartışmak en kolay yoldur. Eğer vergiler çok yüksekse, bu ekonomik faaliyetleri bastırır ve öyle derin ekonomik çarpıklıklar oluşturur ki ortada pek de bir üretim kalmaz. O halde, demokrasinin doğal olarak kısıtlanması yüksek vergilerin uygulanmasıyla olur, bu vergilerin kaynakların tahsisini çok da bozmadığına emin olmaya çalışmak ve seçkinlerin varlıklarını çekmeye itecek bir durumun oluşmaması için vergi gelirlerinin düşük tutulması gerekir. Ancak, bu hususların hangi ölçüde, sermaye ve toprağa uygulandığı önemli ölçüde farklılık gösterir. Toprak üzerine uygulanacak yüksek vergi en çok toprak sahiplerini arazilerini boş bırakmak konusunda teşvik eder, ancak başka da yapabilecekleri bir şey yoktur. Aksine, daha esnek şekilde tedarik edilir veya mobildir: sermaye daha yüksek oranda vergilendirildiğinde, birikim o kadar da çok olmayacaktır; sermayeyi elinde bulunduranlar paralarını vergilendirilmeyen sektörlere yatıracaklardır veya vergilendirilmeyecekleri başka bir ülkeye götüreceklerdir (Bölüm 10'da detaylıca tartıştığımız bir ihtimal). Beşeri sermaye muhtemelen en esnek olanlardandır çünkü insanlar gayret göstermedikleri sürece, ki eğer vergiler çok yükselirse bunu yapmak için hazır olmayacaklardır, bu işe yaramaz. Bu durum şuna işaret eder, demokrasi doğal olarak toprak sahiplerine, fiziki veya beşeri sermayeyi elinde bulunduranlara göre yeniden dağıtımı çok fazla bozulma yaratmadan maksimize etme çabası ile yüksek vergiler uygular. Benzer şekilde, eşitsizliğin hüküm sürdüğü toplumların çoğunda demokrasi ilk önce varlığın yeniden dağıtımına döner ve toprağın yeniden dağıtımı fiziksel sermayeye göre daha kolay belki de daha az bozulmaya neden olacağından, toprak reformu en ağır eşitsizliklerin giderilmesinde bir yoldur. Beşeri sermayenin, tabii ki, yeniden dağıtılması mümkün değildir. Yine, toprak sahiplerinin demokraside kapitalistlere veya sanayicilere göre kaybedecekleri daha fazla şey vardır.

Bu fikirler şuna işaret eder, ağırlıklı olarak toprağa yatırım yapmış olan seçkinler genelde demokrasidışı düzenin korunması için güç kullanımı konusunda daha isteklidirler veya fiziksel veya beşeri sermayeye yatırım yapmış seçkinlere göre demokrasidışı düzene geçişi garanti altına alırlar. Bu belki de baskı ve darbelerin bu tür toplumlarda daha az maliyetli olmasındandır ve bu nedenle, demokrasiye karşı çıkmak veya onu baltalamanın maliyeti, bu yapıldığında elde edilecek olan yarara göre daha düşüktür (yani, yeniden dağıtımcı vergilendirme gibi, vatandaş yanlısı, seçkin karşıtı politikalardan kaçınma). Veya demokrasiden kaçınmanın faydaları toprak sahipleri için daha büyük olabilir çünkü onların beklentisi gelirlerinin daha yüksek bir oranla vergilendirilmesi veya hatta varlıklarının toprak reformları ile yeniden dağıtılmasıdır.

Son bir husus da belki şu olabilir, toprak sahipleri genellikle sanayicilerden daha zengindir veya beşeri sermayeyi elinde bulunduranlar, özellikle de daha yoksul ülkelerde, ki onlar demokratikleşmenin kenarında veya demokratik

olabilecekleri ancak hâlihazırda demokrasilerini konsolide edememiş uygun ekonomik siyasi gelişmenin eşiğindedirler. O halde, Bölüm 8'deki analizlerimiz bağlamında, zenginlere karşılık gelen toprak sahipleri ve sanayiciler ile yüksek beşeri sermayeyi elinde bulunduranlara karşılık gelen orta sınıftır. Toprak sahipleri vergilendirme eliyle daha büyük kayba uğrarlar çünkü onlar zengindirler; bundan dolayı, diğer her koşul eşit olduğunda, demokrasiyi koruma yönündeki eylemler için daha istekli olurlar. Yine de, bu bölümde, ekonomik yapının çıkarımlarını, eşitsizliği sabit tutarak inceliyoruz, böylece daha önce tarif edilen mekanizmalara daha net odaklanıyoruz.

Bu bölümü, burada tartışılan fikirlerin ekonomik ve siyasal gelişim arasındaki ilişkiyi anlamak için nasıl faydalı olabileceğinin altını çizerek bitiriyoruz.

2. İktisadi Yapı ve Gelir Dağılımı

Biz şimdi belirgin bir ekonomik yapı ortaya koyuyoruz, bu yapı bizim gelir dağılımını içselleştirmemize ve farklı faktör donatımlarının (factor endowment) siyasal çıkarımlarını tartışmamıza olanak sağladı. Biz bu yapıyı, emeği (vatandaşlar için gelirin kaynağı olarak), fiziksel sermayeyi ve toprağı içermesi için istiyoruz. Basitleştirmek için analizlerin çoğunda beşeri sermayeden soyutluyoruz ve Bölüm 10'daki çıkarımına geri dönüyoruz. Biz, toplam üretim fonksiyonu ile üretilen, benzersiz nihai tüketim malı ile tam rekabetçi bir ekonomi düşünüyoruz:

$$Y = F(K, L, N)$$

Burada K öz sermayedir, L üretken arazi toplam tutarıdır ve N işgücüdür. Y toplam çıktı, bu insanların tüketmek durumunda olduğu fiziksel miktardır. Tüm bu faktörler tam olarak kullanıma sokulmuştur ve bizim öngörümüze göre üretim fonksiyonu F ölçeğe göre sabit getirileri gösterir, böylece her üç faktör de ikiye katlandığında, toplam çıktı da ikiye katlanır. Ölçeğe göre sabit getiriler önemlidir çünkü üretimden elde edilen tüm gelirler üretim, sermaye, toprak ve emek faktörlerine gelir olarak dağıtılır. Tam rekabetçi piyasalar, üretimin tüm faktörlerinin kendi marjinal ürünlerini ödeyeceklerini ima ederler. Kurumlar sabit tutulduğunda sonuç eşitsizliktir çünkü bu marjinal ürünler farklılaşır ve farklı faktörler için farklı eksiklikler bulunur.

Buraya kadar kullanılan bu çerçeve için bir mikro kuruluş sağlamanın en basit yolu toplam üretim fonksiyonunun Cobb-Douglas biçimini alacağını varsaymaktır:

$$Y = (K + \sigma L)^{\theta} N^{1-\theta} \tag{9.1}$$

Burada $0 < \theta < 1$ ve $\sigma > 0$ dir. Bu modeldeki gelir dağılımını hesapladığımızda netleşecek olan, $1-\theta$'in ortaya çıkardığı güç bu modelle buraya kadar kullanılan modelleri ilişkilendirmek için bilinçli olarak seçilen N'in seçimi.

Bu fonksiyondaki iki özellik örtüktür. Birincisi, emek ile üretimin diğer fonksiyonları arasında sınırlı bir ikame vardır (daha da açık olarak, emek ile diğer faktörler arasındaki ikame esnekliği 1'e eşittir). İkincisi, sermaye ile toprak arasında çok daha yüksek düzeyde bir ikame vardır. Bu varsayımların ikisi de makuldür. Örneğin, onların işaret ettiği şey, gelir, sermaye birikiminin bir sonucu olarak büyüdüğünde ulusal gelirdeki emek payının sabit olduğudur, oysaki toprağın payı düşer ve sermayenin payı yükselir. Bu ampirik kanıtlar ile aşağı yukarı uyumludur.

Bunu daha detaylıca inceleyelim. İlk olarak, daha önce olduğu gibi $1-\delta$ vatandaş olduğunu ve şimdi bu oyuncuların ücretlilere karşılık geldiğini varsayıyoruz. Bundan dolayı, $N = 1-\delta$'dir ve üretim fonksiyonunu aşağıdaki gibi yazabiliriz:

$$Y = (K + \sigma L)^{\theta}(1-\delta)^{1-\theta}$$

Dahası, kalan δ oyuncu ki onlar seçkinleri teşkil eder, emek sahibi değildir ve her biri toplam sermaye stokunun, K ve δ toplam toprak stokunun, L, δ'lik kısmını barındırır.

Bizim öngörümüz nihai ürünün Y ölçüm standardı olduğu yönündedir (yani onun fiyatı 1'de normalize edilir. Başından sonuna kadar, diğer tüm fiyatlar bu nedenle nihai ürünün fiyatına göredir. Rekabetçi piyasalarda üretimin tüm faktörlerinin kendi tam marjinal ürünlerini ödedikleri gerçeğinden yararlanırsak, faktör fiyatları için aşağıdaki ifadeleri elde ederiz:

$$w = (1-\theta)\left(\frac{K+\sigma L}{1-\delta}\right)^{\theta} \tag{9.2}$$

$$r = \theta\left(\frac{K+\sigma L}{1-\delta}\right)^{\theta-1}$$

$$v = \sigma\theta\left(\frac{K+\sigma L}{1-\delta}\right)^{\theta-1}$$

Burada, w ücret oranını, r sermayeye dönüşü ve v toprağın kira bedelini gösterir. Bu fiyatların tamamı "gerçek" veya nispi fiyatlardır çünkü onlar nihai ürün cinsinden ölçülmüştür.

Milli gelir payları aşağıda verili olan üç faktörden meydana gelir:

$$s_N \equiv \frac{wN}{Y} = 1-\theta \tag{9.3}$$

$$s_K \equiv \frac{rK}{Y} = \theta\frac{K}{K+\sigma L}$$

$$s_L \equiv \frac{vL}{Y} = \theta\frac{\sigma L}{K+\sigma L}$$

Emeğe tahakkuk eden milli gelir payının bir sabit ve $1-\theta$ eşit olması ilginçtir. Bu doğrudan Cobb-Douglas üretim fonksiyonunun (9.1) fonksiyonel biçiminden kaynaklanır. Örneğin, sermaye birikimi ve (9.2)'den reel ücretler artsa bile, milli gelir içindeki emek payı yine de sabit kalır. Aynı zamanda, milli gelirde sermayenin payı artar ve toprağın payı düşer.

Şimdi, toplam gelir $(\kappa + \sigma L)^{\theta}$ $(1 - \delta)^{1-\theta}$'dir ve toplam nüfus 1 olduğundan bu ayrıca ortalama gelirdir $\bar{y}$. Bu nedenle:

$$\bar{y} = (K + \sigma L)^{\theta}(1 - \delta)^{1-\theta} \tag{9.4}$$

Vatandaşların sadece emek gelirleri olduğu gerçeğinden yararlanırsak, vatandaşın geliri için bir ifade elde edebiliriz, y^p ile gösterilir:

$$y^p = (1-\theta)\left(\frac{K+\sigma L}{1-\delta}\right)^{\theta} = \frac{(1-\theta)(K+\sigma L)^{\theta}(1-\delta)^{1-\theta}}{1-\delta} \tag{9.5}$$
$$= \left(\frac{1-\theta}{1-\delta}\right)\bar{y}$$

bu da kitap boyunca y^p için kullanılan kesin ifadedir.

Şimdi şunu hatırlayalım, seçkinlerin tüm üyelerinin türdeş olduklarını ve onların hem sermayenin hem de toprağın sahipleri olduklarını varsayıyoruz. O halde, elimizde olan:

$$y^r = \frac{rK + vL}{\delta} = \frac{\theta}{\delta}(K + \sigma L)^{\theta}(1 - \delta)^{1-\theta} = \frac{\theta}{\delta}\bar{y} \tag{9.6}$$

bu denklem bize seçkin üyesinin gelirini veren bir ifadesi olarak düşünülüyor.

Bizim varsayımımız; parametreler şunu gösterir ki ortalama gelir zenginin gelirinden daha azdır veya diğer bir deyişle $\delta < \theta$, bu da gelirlerin dışsal olduğu modelde yapılan varsayımlarla özdeştir.

3. Siyasal Çatışma

Şimdi biz, daha önce yaptığımız demokraside siyaseti belirleme analizlerimizin, nasıl bu karmaşık ekonomik modele adapte edilebileceğini gösteriyoruz. Daha önceki gibi, tüm bireyler tüketimde doğrusal olan fayda fonksiyonlarına sahiptir ve bireyler gelirlerinin tümünü tükettikleri için geliri maksimumlaştırmayı hedeflerler. Yine, bizim öngörümüz iki siyaset enstrümanı olduğu yönündedir: gelire orantılı bir vergi oranı ve tüm oyuncuların aldıkları toplu ödeme transferi. Daha önce olduğu gibi, geliri yeniden dağıtmak maliyetlidir. Şimdi temelinde daha zengin bir dizi kurumun olduğu bir modele sahip olmamıza karşın, bu bölümdeki analizde bunların dışsal olduklarını varsayıyoruz, öte yandan Bölüm 9'da onların analize nasıl dahil edilebileceğini tartışmıştık.

i bireyinin yararı şimdi $(1-\tau)y^i + T$ veya $i = p, r$'dir, tabii burada yönetimin bütçe baskısı yine şuna işaret eder:

$$T = \delta\tau y^r + (1-\delta)\tau y^p - C(\tau)\bar{y} = (\tau - C(\tau))\bar{y}$$

Vergilendirme maliyetlerini birleştirmekle, yoksul oyuncunun dolaylı yararını $V(y^p|\tau) = (1-\tau)\, y^p + \big(\tau - C(\tau)\big)\bar{y}$ olarak elde ederiz. Doğrudan faydayı maksimize etmenin birinci dereceden koşulu daha önce elde edilen ile aynıdır ve Bölüm 4'ten de bildiğimiz üzere tercihler tek zirvelidir, (sınırlandırılmamış) demokratik denge vergi oranını belirlemek için medyan seçmen teoremini uygulayabiliriz, yine τ^p ile gösterilir. Yoksulun gelirinin (9.5) ile verili ve ortalama gelirin (9.4) ile verili olduğu gerçeğini kullanarak bu denge vergisi, τ^p, Bölüm 4'teki temel vergi oranı ile benzerdir, ismiyle çağırmak gerekirse (4.11) dir.

4. Sermaye, Toprak ve Demokrasiye Geçiş

Bu bölümde, önceki iki bölümdeki ekonomik ve siyasal modelleri, Bölüm 6 Kısım 6'daki temel demokratikleşme modelimize eklemledik, buna baskı unsurunu da eklemledik. İlk ele aldığımız konu, iktisadi yapının baskı maliyetlerini nasıl etkilediği hususudur. Bir önceki tartışmamızı takiben, bizim öngörümüz baskının, gelirlerinin kaynaklarına bağlı olarak, seçkinler için maliyet oluşturduğu yönündedir -özellikle, gelirleri daha çok sermayeye mi yoksa toprağa mı dayanıyor konusu. Daha önce tartışıldığı gibi, varsayımı şöyle kurmak mantıklıdır, vatandaşlardan kaynaklı devrim tehdidini ve kalkışmayı bastırmak ile ilintili bozulma, sanayiciler, fabrikalar ve ticaret için toprak için olduğundan daha maliyetlidir. Sonuç olarak, seçkinler için toprak önemli olduğunda, demokratikleşmeyi engellemek için baskı maliyetine katlanmaya daha isteklidirler. Sermayeden elde edilen gelirin topraktan elde edilen gelire göre daha önemli sayıldığı toplumda, baskının olası maliyetlerinin demokrasi maliyetlerinin üzerinde olması olasıdır ve seçkinler, hoşnutsuz olan vatandaşlara karşı baskı uygulamak yerine, demokrasiyi vermeyi tercih eder.

Daha önce yapılan analize paralellikler göz önüne alındığında, burada sadece modelin ana hatlarını çizdik. Zengin seçkinler baskı, demokratikleşme veya yeniden dağıtım taahhüdünde bulunmak konusunda karar vermelidirler; eğer baskı, demokratikleşme ve devrim yoksa doğal durum bir kez daha seçkinlerin söz verdikleri vergiyi yeniden belirleyip belirlemeyeceklerine karar verir. Bu model için oyun ağacı Şekil 6.2 ile aynıdır.

Altında yatan ekonomik model Bölüm 2'de anlatılan ile aynıdır. Seçkinler sermaye ve toprağın sahibidirler. Dahası, seçkinlerin tamamı gelir sağlama yöntemine sahiptirler bu nedenle seçkinler arasında hiçbir farklılık yoktur (daha sonra biz, sanayiciler ile toprak sahipleri arasındaki ayrıma geri dönüyoruz). Daha önce olduğu gibi, devrimden vatandaşlara kalan bedel $V^p(R,\mu) = (1-\mu)\,\bar{y} / (1-\delta)$'dir, oysa seçkinler her zaman $V^r(R,\mu) = 0$ alırlar.

Baskı seçkinler için maliyetlidir. Şimdiye dek, gelir dışsal olarak belirlendiğinden, biz sadece baskının (ve darbelerin) gelirin bir kısmını tahrip ettiğini varsaydık. Daha önceki tartışmalar, yine de, sermayeyi çatışmanın yok ettiğini hayal etmenin aslında daha kullanılışlı olabileceğini öne sürüyor -biz de bu bölümde böyle olduğunu varsayıyoruz. Ancak, bu bölümün tüm sonuçları tahrip edilen gelirin sermayeden gelen tahrip edilmiş kısmının topraktan gelen tahrip edilmiş kısmından büyük olması durumunda geçerlidir. Dahası, şu da doğrulanabilir ki, daha önceki bölümlerin tüm sonuçları eğer biz gelir yerine varlıkların baskı, devrim veya darbeler tarafından tahrip edilmesine izin verirsek yeniden ifade edilebilir.

Sonuç olarak, eğer seçkinler devrimden ve demokratikleşmeden kaçınmak için baskı altına almayı tercih ederlerse sermayenin κ_K ve toprağın κ_L kadarlık kısmını kaybedeceklerdir. Dahası, bizim öngörümüz:

$$\kappa_K \geq \kappa_L$$

Gösterimi indirgemek için $\kappa_L = \kappa$ ve $\kappa_K = \varrho\kappa$ olarak düzenledik burada $\varrho \geq 1$'dir.

Eğer demokrasi var ise vatandaşlara ve seçkinlere düşen değerler aşağıda verilidir:

$$\begin{aligned} V^p(D) &= w + \tau^p(\tilde{y} - w) - C(\tau^p)\tilde{y} \qquad (9.7)\\ &= \frac{1}{1-\delta}(1 - \theta + \tau^p(\theta - \delta) - (1-\delta)C(\tau^p))(K + \sigma L)^\theta(1-\delta)^{1-\theta} \\ V^r(D) &= \frac{rK + \nu L}{\delta} + \tau^p\left(\tilde{y} - \frac{rK + \nu L}{\delta}\right) - C(\tau^p)\tilde{y} \\ &= \frac{1}{\delta}(\theta + \tau^p(\delta - \theta) - \delta C(\tau^p))(K + \sigma L)^\theta(1-\delta)^{1-\theta} \end{aligned}$$

burada faktör fiyatları w, r ve ν (9.2) ile verilidir ve vatandaşların en fazla tercih ettikleri vergi oranı τ^p'dir. Bu ifadeler demokrasinin varlığını dikkate alırlar, vatandaşlar tercihleri olan vergi oranını kısıtlama olmadan belirlerler.
Diğer taraftan, eğer seçkinler baskı kurmayı tercih ederlerse, bedeller şöyle

$$\begin{aligned} V^p(O|\kappa) &= (1-\theta)\left(\frac{(1-\varrho\kappa)K + \sigma(1-\kappa)L}{1-\delta}\right)^\theta \qquad (9.8)\\ V^r(O|\kappa) &= \frac{\theta}{\delta}((1-\varrho\kappa)K + \sigma(1-\kappa)L)^\theta(1-\delta)^{1-\theta} \end{aligned}$$

olur:

Sonuç olarak, seçkinler, demokratikleşmeden ve baskı yöntemine başvurmadan, mevcut rejim altında yeniden dağıtımı önerebilirler. Bu durumda bunu

yapabilmelerinin en iyi yolu, vatandaşların en fazla tercih ettikleri vergi oranını önermektir, τ^p, (4.11) ile verilidir; bu durumda değerler şöyledir:

$$V^p(N, \tau^N = \tau^p) = \frac{1}{1-\delta}(1 - \theta + p(\tau^p(\theta - \delta) - (1-\delta)C(\tau^p))) \times (K + \sigma L)^\theta (1-\delta)^{1-\theta} \quad (9.9)$$

$$V^r(N, \tau^N = \tau^p) = \frac{1}{\delta}(\theta + p(\tau^p(\delta - \theta) - \delta C(\tau^p)))(K + \sigma L)^\theta (1-\delta)^{1-\theta}$$

bu da bu taahhüdün sadece p olasılığı ile realize olabildiği gerçeği ile birleşir.

Daha önce olduğu gibi, eğer $\theta \leq \mu$ ise devrim tehdidi yoktur. Bu tartışma için en ilginç durum $\theta > \mu$ olduğu durumdur, yalınlık adına, biz durumun böyle olduğunu varsayıyoruz. Yeniden dağıtım taahhüdü eğer $V^p(N, \tau^N = \tau^p) \geq V^p(R, \mu)$'e sahipsek devrimi önler. Bölüm 6'daki argümanların aynısını kullanarak, bu $\mu \geq \mu^*$'a eşittir, burada μ^* (6.6)'da verilidir.

Eğer $\mu < \mu^*$ ise, seçkinler yeniden dağıtım taahhüdü ile bir devrimi önleyemezler, o zaman demokratikleşmeye veya baskıya başvurmak durumunda kalırlar. Biz her zamanki gibi $V^p(D) \geq V^p(R, \mu)$ olduğunu varsayıyoruz böylece demokratikleşme bir devrimi önler, bunun için formül (6.7)'deki ile aynıdır.

Seçkinler ne zaman baskıyı tercih ederler ? Bu $\mu \geq \mu^*$ olup olmadığına bağlıdır. $\mu \geq \mu^*$ olduğunda, geçerli karşılaştırma yeniden dağıtım ve baskı arasındadır çünkü seçkinler için uygulanabilir olduğunda, yeniden dağıtım her zaman demokratikleşmeye tercih edilir. Daha da ilginç olan husus $\mu < \mu^*$ olduğunda baskı ile demokratikleşme arasında bir ödünleşim olduğudur. Bu durumda, basitçe seçkinler $V^r(D)$ ve $V^r(O|\kappa)$ (9.7) ve (9.8)'de verili olduğu gibi karşılaştırıyorlar. Şu açık ki, $V^r(D) < V^r(O|\kappa)$ ise veya aşağıdaki durum geçerli ise baskıyı tercih ediyorlar:

$$\theta + \tau^p(\delta - \theta) - \delta C(\tau^p) < \theta \left(\frac{(1 - \varrho\kappa)K + \sigma(1-\kappa)L}{K + \sigma L} \right)^\theta \quad (9.10)$$

(9.10)'u sermaye-toprak oranı açısından yeniden yazmak yararlı olur, $k=K/L$. Bu bize şunu verir:

$$\theta + \tau^p(\delta - \theta) - \delta C(\tau^p) < \theta \left(\frac{(1 - \varrho\kappa)k + \sigma(1-\kappa)}{k + \sigma} \right)^\theta \quad (9.11)$$

baskının gerçekleştiği koşul olarak yüksek olduğunda ekonomin daha "sermaye-yoğun" olduğunu söylüyoruz, oysa k'in düşük değerleri k'ye karşılık gelir nispeten "toprak-yoğunluklu" toplumlardır. (9.11) denklemi bir toplumdaki sermaye yoğunluğu seçkinler için baskının çekici olup olmadığını belirgin hale getirir. Bu durumda ortaya çıkan kilit karşılaştırmalı durağanlık bir sonraki bölümde tartışılmıştır. Şimdilik, analizi aşağıdaki önerme ile özetledik:

Önerme 9.1: *(6.7)'nin geçerli olduğunu $\theta > \mu$ ve (6.6)'da μ^*'nün verildiği gibi $\mu < \mu^*$ olduğunu varsayalım. O halde, aşağıdakileri elde ederiz:*

- *Eğer (9.11) geçerli değilse, demokratikleştirme seçkinlerce gelecekteki güvenilir bir yeniden dağıtım taahhüdü olarak gerçekleşir.*
- *Eğer (9.11) geçerli ise, seçkinler baskıyı devrimi önlemek için kullanırlar.*

Bu önerme o halde, Bölüm 6'daki temel sonuçlarla benzerdir. Burada ilgilenilen şey, koşulun baskının arzulanan olup olmadığını belirlediğidir, (9.11), geçerlidir, dayanağı da ekonominin ne kadar sermaye-yoğun bir ekonomi olduğudur (yani k'in düzeyi). Bunu görebilmenin en kolay yolu $\varrho = 1$ durumunu dikkate almaktır, böylece baskı maliyeti sermaye ve toprak üzerine eşit biçimde düşürülür. Bu durumda, aşağıdaki önermeyi elde ederiz:

Önerme 9.2: *Oyunu $\varrho = 1$ ile düşünelim. O halde (9.11), k'den bağımsızdır öyleyse siyasî denge ekonominin sermaye yoğunluğundan etkilenmez.*

Tersine, eğer $\varrho > 1$ ise, (9.11)'in k yükselirken geçerli olduğunu doğrulamanın daha az olası olduğu açıktır. O halde, k^*'yi şöyle tanımlayalım:

$$\theta + \tau^p(\delta - \theta) - \delta C(\tau^p) = \theta \left(\frac{(1 - \rho\kappa)k^* + \sigma(1 - \kappa)}{k^* + \sigma} \right)^{\theta} \qquad (9.12)$$

O zaman şöyle ifade edebiliriz:

9.1'in Doğal Sonucu: *$\varrho > 1$ oyunu ile betimlenen ve k^*'in (9.12) ile tanımlandığı bir toplum düşünelim. O zaman, benzersiz altoyun mükemmel dengesinde, elimizde olan, eğer $k < k^*$ ise o zaman seçkinler devrim tehdidini baskı ile karşılayacaklardır ve eğer $k \geq k^*$ ise onlar devrim tehdidine karşılık olarak demokratikleştireceklerdir.*

Bu doğal sonuç bu bölümün ana sonucudur. Bu, sermaye yoğun bir toplumun demokratikleşmesinin daha mümkün olduğunu gösteriyor. Bunun nedeni, seçkinlerce kullanılacak gücün toprak yoğun bir topluma göre, böylesi bir toplumda daha maliyetli olmasıdır veya daha farklı ifade edilirse, sermaye yatırımları toprak varlığına sahip olanlar ile karşılaştırıldığında seçkinleri daha demokrasi yanlısı kılar (yani bir sonraki kısımda tartışıldığı gibi sanayiciler toprak sahiplerine göre daha fazla demokrasi yanlısıdırlar).

5. Darbenin Sermaye ve Toprak Üzerindeki Maliyetleri

Biz şimdi bu fikirleri darbelere doğru genişletmek adına ilerliyoruz. Baskı kullanmak ile darbe girişimleri arasındaki paralellikler nedeni ile bu maliyetlere bir başka etkenin de sermaye-yoğunluklu ekonominin niteliğine bağlı olarak

doğal nedenlerinin olduğu görülmektedir. Özellikle, darbe sırasında ekonominin üretken varlıklarının belli bir bölümünün yok edildiğini düşünelim. Bir darbe girişiminde tahrip edilmiş fiziksel sermaye φ_K ve toprak φ_L olsun. Şöyle düşünmek doğaldır:

$$\varphi_K \geq \varphi_L$$

Diğer bir deyişle, bir darbe ile ilintili bozulmaların sermaye üzerindeki etkisi toprağa olduğundan daha yıkıcıdır. Bunun makul olma nedenleri daha önce tartışılanlarla benzerdir. Darbeler ve ona bağlı kargaşa ve bozulma karmaşık ekonomik ilişkilerin bozulmasına neden olur. Bunlar, kapitalist üretimde tarımsal üretime göre daha önemlidir. Bu doğaldır çünkü imalatta ürün kalitesine tarımda olduğundan daha fazla önem verilir.

Dahası, alıcı ile tedarikçi ağları arasındaki karmaşık ilişkilerin ve vasıflılık ile sermaye özelindeki ilişkilere yatırımın önemi sanayileşme faaliyetlerinin yoğun olduğu alanlarda daha da büyüktür. O halde, darbe sonucu toprak sermayeye göre daha az zarar görecektir.

$\varphi_L = \varphi$ ve $\varphi_K = \xi\varphi$ 'den $\xi \geq 1$ olsun. Bu varsayım verili iken, darbeden sonraki gelirleri şöyle yazabiliriz:

$$\tilde{y}^p = (1-\theta)\left(\frac{(1-\xi\varphi)K + \sigma(1-\varphi)L}{1-\delta}\right)^{\theta} \tag{9.13}$$

$$\tilde{y}^r = \frac{\theta}{\delta}((1-\xi\varphi)K + \sigma(1-\varphi)L)^{\theta}(1-\delta)^{1-\theta} \tag{9.14}$$

Açıktır ki, her iki ifade de darbeden önce olanlardan daha az, (9.5) ve (9.6) çünkü bir darbeye bağlı bozulmalar ekonominin üretken varlıklarının belli bir bölümünde tahribe yol açar.

Darbelerin maliyet tanımları ile kuşanmışken, şimdi ekonomik yapının darbeler ve demokratik konsolidasyon üzerindeki etkisini analiz edebiliriz. Bu kısımdaki model için oyun ağacı Şekil 7.1 ile gösterilenle aynıdır.

Seçkinlerin darbe girişiminde bulunup bulunmayacakları demokrasi ve demokrasidışı düzendeki devam değerine bağlıdır. Bir darbe tehdidi ile karşı karşıya gelen medyan seçmen darbeyi önlemek adına taviz vermek ister (yani $\tau^D < \tau^p$ belirler). Bunun ardından, seçkinler darbe yükü altına girip girmeyeceklerine karar verirler. Eğer bunu yaparlarsa, toplum demokrasidışı düzene döner ve seçkinler vergi oranını belirlerler. Doğal olarak, başarılı bir darbenin ardından en fazla tercih ettikleri vergi oranını seçerler, $\tau^N = 0$. Sonuç olarak, oyun vatandaşlar ve seçkinler için her birinin kendi payına düşen bedellerle sona erer, $V^p(C,\varphi) = \tilde{y}^p$ ve $V^r(C,\varphi) = \tilde{y}^r$ burada $\tilde{y}^p$ ve $\tilde{y}^r$ (9.13) ve (9.14) ile verilidir. Alternatif olarak, eğer seçkinler darbe yükü altına girmemeye karar verirlerse siyasal sistem demokratik olarak kalır ve $1-p$ olasılığı ile medyan seçmen bir önceki aşamada vatandaşlarca taahhüt edilen vergiyi yeniden belirleme olanağını

elde edebilir. O halde, p olasılığı ile vatandaşlarca taahüt edilen vergi, τ^D, kalır ve vatandaşlar ve seçkinler $V(y^p \mid \tau^D)$ ve $V(y^r \mid \tau^D)$ değerlerini alır, burada:

$$V(y^r \mid \tau^D) = \frac{1}{1-\delta}\left(1-\theta+\tau^D(\theta-\delta)-(1-\delta)C(\tau^D)\right)$$
$$\times (K+\sigma L)^{\theta}(1-\delta)^{1-\theta} \quad \text{ve}$$
$$V(y^r \mid \tau^D) = \frac{1}{\delta}\left(\theta+\tau^D(\delta-\theta)-\delta C(\tau^D)\right)(K+\sigma L)^{\theta}(1-\delta)^{1-\theta}$$

Eğer, diğer yandan, yapı demokrasiye vergiyi yeniden belirleme olanağı verse, vatandaşlar ve seçkinler demokrasiye uygun (sınırlandırılmamış) değerleri alırlar $V^P(D)$ ve $V^r(D)$ (9.7) ile verilidir. O halde, τ^D değerli alt vergilendirilmede demokratik taahhütten kaynaklanan değerler $V^P(D,\tau^D)$ ve $V^r(D,\tau^D)$, öyle ki:

$$V^p(D,\tau^D) = \frac{1}{1-\delta}\left[1-\theta+p\left(\tau^D(\theta-\delta)-(1-\delta)C(\tau^D)\right)\right. \tag{9.15}$$
$$\left.+(1-p)(\tau^p(\theta-\delta)-(1-\delta)C(\tau^p))\right](K+\sigma L)^{\theta}(1-\delta)^{1-\theta}$$
$$V^r(D,\tau^D) = \frac{1}{\delta}\left[\theta+p\left(\tau^D(\delta-\theta)-\delta C(\tau^D)\right)\right.$$
$$\left.+(1-p)(\tau^p(\delta-\theta)-\delta C(\tau^p))\right](K+\sigma L)^{\theta}(1-\delta)^{1-\theta}$$

Bu ifadeler, $1-p$ olasılığı ile vatandaşların vergiyi yeniden belirleme imkânı elde ettiğini, darbe kararının hâlihazırda geçmişte kaldığını ve dolayısıyla, onların en fazla tercih ettikleri vergi oranını seçtiklerini, τ^p, dikkate alır.

Şimdi biz bu oyunun altoyun mükemmel dengesini geriye doğru tümevarım ile karakterize edebiliriz. Darbenin seçkinler için çekici olup olmadığını darbe baskısına bağlıdır, $V^r(C,\varphi) > V^r(D)$, bağlayıcıdır. Bu da darbenin kısıtlı olmayan bir demokrasi altında yaşamaktan daha çekici olduğunu gösterir. Bu darbe baskısı şöyle ifade edilebilir:

$$\theta+\tau^p(\delta-\theta)-\delta C(\tau^p) < \theta\left(\frac{(1-\xi\varphi)k+\sigma(1-\varphi)}{k+\sigma}\right)^{\theta} \tag{9.16}$$

burada yine ifadeyi ekonomide sermaye yoğunluğu $k = K/L$ cinsinden yazıyoruz. Bu kısıtlama bağlayıcı olmadığında darbeler öyle maliyetlidir ki seçkinler hiçbir zaman darbeyi kârlı bulmazlar -demokrasi tam olarak konsolidedir. (9.16) eşitliği oldukça sezgiseldir ve beklenen yoldaki parametrelerdeki değişimleri karşılar. Örneğin, daha büyük bir vergi oranı, τ^p, onun geçerliliğini daha olası kılar çünkü sadece sol taraf τ^p bağlıdır ve onun içinde azalıyor. φ'in daha büyük seviyesi onu daha az geçerli kılar çünkü seçkinlerin varlıklarının daha büyük bir kısmı darbe süreci içinde tahrip olmuştur.

Tersine, bu kısıtlılık bağlayıcı olduğunda demokratik rejim tam olarak konsolide değildir: eğer vatandaşlar en fazla tercih ettikleri vergi oranından sapma

göstermezlerse denge yolu boyunca bir darbe olacaktır. O halde, darbeyle tahrip olan varlıkların bir kısmının kritik değerini tanımlayabiliriz, φ^* ile gösterilmiştir, öyle ki $\varphi < \varphi^*$ (yani darbe çok da maliyetli değildir) olduğunda, vatandaşların taahhüt ettiği sınırlı yeniden dağıtım seçkinleri darbeden vazgeçirmez. Tabii ki seçkinlere vatandaşlarca yapılabilecek en çekici taahhüt yeniden dağıtımı tamamen uzak tutmaktır (yani $\tau^D = 0$). O halde, biz ona φ^*'de sahip olmalıyız, $V^r(D, \tau^D = 0) = V^r(C, \varphi^*)$ veya:

$$\varphi^* = \left[1 - \left(1 + \frac{(1-p)}{\theta}(\tau^p(\delta - \theta) - \delta C(\tau^p))\right)^{\frac{1}{\theta}}\right]\left(\frac{k+\sigma}{\xi k+\sigma}\right) \qquad (9.17)$$

Bu ifade her zaman olduğu gibi, yüksek τ^p seviyesinin demokrasiyi seçkinler için daha kötü kıldığını ve o halde, φ^*'i yükselteceğini gösterir, bu da seçkinlerin, τ^p yüksek olduğunda darbe yükü altına girmek istedikleri anlamına gelir. Şimdi aşağıdaki sonuca sahibizdir:

Önerme 9.3: *Yukarıda tanımlanan oyunda, benzersiz altoyun mükemmel dengesi vardır, öyle ki:*

- *Eğer darbe baskısı (9.16) bağlayıcı değilse, demokrasi tam konsolidedir ve vatandaşlar en fazla tercih ettikleri vergi oranını belirler,* $\tau^p > 0$.
- *Eğer darbe baskısı (9.16) bağlayıcı ve* $\varphi \geq \varphi^*$ *ise, demokrasi yarı konsolidedir. Vatandaşlar* $\tau^D = \tilde{\tau} < \tau^p$ *vergi oranını ayarlarlar, öyle ki* $V^r(D, \tau^D = \tilde{\tau}) = V^r(C, \varphi)$*'dir.*
- *Eğer darbe baskısı (9.16) bağlayıcı ve* $\varphi < \varphi^*$ *ise, demokrasi konsolide değildir. Darbe vardır, seçkinler iktidara gelirler ve en fazla tercih ettikleri vergi oranını ayarlarlar,* $\tau^N = 0$.

Bu sonucun yeni olan bölümü darbe olasılığının ekonomik yapıdan etkilenmesidir -özellikle de toplumun sermaye yoğun mu yoksa toprak yoğun mu olmasına bağlı olarak. Ancak, sermaye yoğunluğu derecesinin seçkinlerin refahını etkilediği tek neden, sermaye ve toprağın değişik parçalarının darbe sürecinde tahrip edilmiş olmasıdır (yani $\varphi_K > \varphi_L$). Bunu vurgulamak için Önerme 9.2'ye benzer bir sonuç konumlandırıyoruz:

Önerme 9.4: *Bu oyunu* $\xi=1$ *ile düşünelim. O zaman, (9.16) k'den bağımsızdır bu nedenle siyasal denge ekonominin sermaye yoğunluğundan etkilenmez.*

Bu sonucun kanıtının izleri (9.17)'de sürülebilir çünkü $\xi=1$ olduğunda, $(k + \sigma) / (\xi k + \sigma) = 1$'dir ve sağ taraftan iptal edilir. Bu önermenin belirttiği husus, darbelerin maliyeti sermeye ve toprağı elinde bulunduranlar için aynı iken, buradaki modelde ekonomik yapı ile sermaye yoğunluğu arasında bir bağlantı olmadığıdır.

Ancak bu resim, büyük ölçüde $\xi > 1$ olduğunda değişir. Sermaye ve toprak üzerindeki büyük maliyetlerle, (9.16) k' nin arttığını gösterir, darbe baskısı daha gevşek hale gelir ve (9.17)'den, φ^* düşer. Bu bizim iki eşik seviyesi tanımlayabileceğimizi gösterir, $\hat{k}$ ve k^* öyle ki $k = \hat{k}$'de (9.16) eşitlikte geçerlidir. Diğer taraftan, $k = k^*$'dir öyle ki demokrasi $\tau^D = 0$'i vaat ettiğinde seçkinler darbe ya da demokrâside yaşamak konusunda kayıtsızdır. Doğal olarak, $k^* < \hat{k}$'dir. Bu tartışma bir sonraki sonucu kurar:

9.2'nin Doğal Sonucu: *Bu oyunla tanımlanmış bir toplum düşünelim ve $\xi > 1$ olduğunu varsayalım. k^* ve $\hat{k}$ tanımlandığı gibi olsun. Benzersiz altoyun mükemmel dengesinde, elimizde olan, şudur ki eğer $k < k^*$ ise, o zaman toplum konsolide olmamış bir demokrasidir. Eğer $k^* \leq k < \hat{k}$ ise, o zaman toplum yarı konsolide demokrasidir. Eğer $k \geq \hat{k}$ o zaman, toplum tam konsolide bir demokrasidir.*

O halde, toprak yoğun toplumlarda k'nin düşük olduğu durumda, krizler döneminde darbeler olacaktır. Ancak, üretim yapısı farklı olduğunda -bu, sermaye yoğunluğunun k^* eşik seviyesince yakalandığı şekliyle, üretim sürecinde ve seçkinlerin varlık portföylerinde sermayenin nispeten daha önemli olduğu anlamına gelir- bundan böyle darbeler denge yolunda artık oluşmazlar ve demokrasi sürer. Fakat, $k < \hat{k}$ olduğundan, demokrasi tam konsolide olmuş siyasal kurum değildir ve etkin bir darbe tehdidi ile varlığını sürdüren seçkinlere tavizler vermek suretiyle ayakta kalabilir. Toplum daha da sermaye yoğun bir hal aldığında ve k yükseldiğinde, sonunda denge vergi oranlarını ve yeniden dağıtımcı politikaları etkileyen darbe gölgesinden kurtulmuş tam demokrasi durumunu alır.

Bu model, o halde, ekonominin yapısının nasıl olduğunu gösterir, özellikle sermaye yoğunluğunun kapsamı, demokrasinin konsolide olmak yönündeki eğilimini etkiler. Altında yatan düşünce, seçkinlerin varlıklarının büyük kısmının fiziki sermaye şeklinde olduğu, sanayileşmenin yoğun olduğu toplumda, darbelere bağlı olarak gelişen sarsıntı ve bozulma -baskı ile oluşanlar gibi- daha çok zarar verir. Sonuç olarak, sermaye yoğun toplumda darbelerin yanı sıra baskı da daha az çekicidir.

6. Sermaye, Toprak ve Demokrasinin Yükü*

Ekonomik yapının demokrasiyi etkileme ihtimali olan daha da önemli bir kanal, seçkinlerin demokrasiye karşı tutumlarının da ekonominin yapısıyla beraber değişeceğidir çünkü sermaye ve toprağın tipik olarak farklı olan vergi yükleri vardır. Bu kısımda bir modeli bu vasıfla analiz ediyoruz. Uzatmamak için darbeler ve demokratik konsolidasyonlar üzerinde odaklanacağız. Önceki iki bölümdeki sonuçlardan hareketle, demokrasiye geçişin analizinin benzer

* Bu sayfadaki 6. Sermaye, Toprak ve Demokrasinin Yükü bölümünden, 374. sayfanın sonuna kadar olan kısım Sevil Kurdoğlu tarafından çevrilmiştir.

olduğu açıktır; darbe yapma cesaretini kıran faktörler baskı yapma cesaretini de azaltır ve demokrasiye geçişe yol verir.

Bu kısımdaki anahtar şudur, toprağın arzı daha az esnek olduğu için izin verildiğinde, vatandaşlar toprağı sermayeden daha çok vergilendirirler. Bu nedenle, başka herşeyi eşit olması koşuluyla, gelirleri açısından toprak daha önemli olduğu için seçkinler demokrasiye daha çok karşıdırlar. Bu bize, toprak-yoğun ekonomilerde demokrasiyi konsolide etmenin (ve demokrasiye geçmenin) daha az olası olduğunun bir başka nedenini verir.

Şimdi bu konuyu farklı kaynaklardan elde edilen gelirlerin ayrı ayrı vergilendirilebileceklerini varsayarak tartışalım: bilhassa, sermaye gelirinin vergi oranı τ_K ve toprak gelirinin vergi oranı, τ_L. Yazı boyunca, emekten elde edilen gelirin vergisi olmadığını (yani, emeğin vergisi, τ_N sıfıra eşittir) varsayarak tartışmamızı sadeleştiriyoruz. Açıktır ki, vatandaşlar kendi gelirlerini vergilendirmek istemeyecekler, fakat daha genel olarak, demokrasidışı bir rejimde, seçkinler vatandaşları vergilendirmek ve kendi aralarında yeniden dağıtmak isteyebilirler (önceki bölümlerde hedefli transferler tartışmalarındaki gibi). Ama, açıklamayı sadeleştirmek ve dikkatleri $\tau_N = 0$ olduğu durum üzerinde toplamak için bu ihtimali görmezden geliyoruz.

Sermaye ve toprak gelirleri üzerinde ayrı vergiler olduğunda vergilendirme maliyetlerini nasıl modelleriz? Vergilendirmenin maliyetlerinin kökeninde, büyük ölçüde, üretim faktörlerinin esnek bir şekilde arz edildiği yatar. Örneğin, emeği vergilendirmek 'pahalıdır' çünkü bireyler piyasaya emek arz etmek yerine dinlenceye daha çok vakit ayırırlar. Bu maliyetlerin iki yönü vardır, her ikisi de bu tartışma için elzemdir. Birincisi, piyasaya daha az emek arz edildiği için ölçülen gelir ve dolayısıyla vergi gelirleri düşer. Bu, vergi gelirlerini kullananlar açısından bir maliyet yaratır çünkü şimdi daha az gelir vardır. İkincisi, tahsisin etkinliğinin de bir maliyeti vardır; vergilendirme yokken emek en iyi kullanım alanına, yani piyasaya tahsis ediliyordu. Vergilendirme bunu zorlaştırır ve en etkin olarak kullanıldığı yerin dışında bir yerde yeniden tahsisinde gereken zaman için bir teşvik yaratarak, daha az değerli olduğu bir yerde, dinlence ya da ev içi üretimde, kullanılmaya zorlayarak bir çarpıtma yaratır. Sermayenin vergilendirilmesi de benzer şekilde pahalıdır, özellikle böyledir çünkü sermaye vergiden kaçınmak için diğer alanlara, hatta dışarıya kaçabilir. Yine, sermayenin bu tepkisi, hem vergilerin önemli oranda azalacak olmasından dolayı hem de sermayenin farklı etkinliklerde tahsisinin bozulmasından dolayı, pahalıdır. Daha genel olarak, her durumda vergilendirme sonuçlarında bozulmalar yaratır çünkü vergilendirmeden kaçmak için çabalarken, her faktör en üretken kullanımına tahsis edilmez ve üstünden vergi toplanarak ölçülen piyasa geliri düşer. Bu her iki maliyetin çeşitli faktörlerin 'arzının esnekliği'ne ilişkin olması da önemlidir. Bir faktör esnek olmayan bir şekilde arz edildiğinde, piyasadaki faaliyet alanından kolaylıkla uzaklaştırılamaz; böylelikle de ölçülen gelir değişmez ve birkaç bozulma meydana gelir. Arz esnekliklerinin vergilendir-

menin maliyetlerini belirlemede asıl faktör olduğunu düşünmek, derhal sermayeyi vergilendirmenin toprağı vergilendirmekten daha pahalı olduğunu açığa vurur. Nihayetinde, sermaye kolaylıkla diğer sektörlere gidebilir, fakat toprak yerinde kalır; en fazla faaliyeti durdurulabilir.

Bu mülahazalarla motive edildiğimizde, sermayenin vergisi τ_K ise, vergilendirmenin maliyeti $C_K(\tau_K)rK$ eşittir; toprağın vergisi τ_L ise, vergilendirme maliyeti $C_L(\tau_L)vL$'dir. Önceden olduğu gibi, her iki denklem de sürekli, farklılaşabilir ve dışbükeydir. Ayrıca da, alışılmış sınır koşulunu $C_L'(0) = C_K'(0) = 0$ ve biraz daha farklı bir sınır koşulunu $C_L'(1) > 1$ ve $C_K'(1) > 1$'e (bu farkın sebebi ilerde açıklığa kavuşacak) yüklüyoruz. Yaptığımız can alıcı varsayım şudur:

$$C_L'(\tau) < C_K'(\tau) \text{ hepsi için } \tau > 0$$

Bu varsayım sermayeyi vergilendirmenin marjinal maliyetinin her zaman toprağı vergilendirmenin marjinal maliyetinden daha yüksek olduğunu ima eder, yani, sermayenin topraktan daha esnek bir şekilde arz edilmesi demektir. Bu varsayımın önemli sonucu vatandaşların toprağa sermayeden daha büyük vergiler yüklemek isteyecekleridir.

Tartışmayı daha da kolaylaştırmak için temel aldığımız modelden bir yönüyle daha ayrılıyoruz. Hedeflenmiş transferler modelimizde olduğu gibi toplu -miktar transferlerine ek olarak, seçkinlere, T_r, yapılan toplu miktar transferler gibi belirli grupları -bilhassa vatandaşları, T_p- hedefleyen transferler de vardır.

Bütün bu parçaları veri alarak, seçkinlerin ve vatandaşların toplam vergisonrası gelirlerini aşağıdaki gibi yazabiliriz:

$$\hat{y}^p = w + T_p$$

$$\hat{y}^r = (1 - \tau_K)\frac{rK}{\delta} + (1 - \tau_L)\frac{vL}{\delta} + T_r$$

Bu formül bütün sermayeye ve toprağa seçkinlerin her bir bireyi tarafından eşit olarak sahip olunduğu varsayımını içerir ve sayıları δ'dır.

Şimdi hükümetin bütçe kısıtlaması aşağıdaki gibi yazılabilir:

$$\delta T_r + (1 - \delta)T_p = \tau_K rK - C_K(\tau_K)rK + \tau_L vL - C_L(\tau_L)vL \qquad (9.18)$$

(9.18)'in sol tarafı transferlere yapılan toplam harcamaları gösteriyor. T_r seçkinlerin üyelerinin aldığı toptan-miktar transferdir ve δ ile çarpılmıştır; T_p ise bir vatandaşa yapılan transferdir ve böyle olduğu için $1 - \delta$ ile çarpılmıştır. Sağ taraf sermaye ve topraktan elde edilen toplam vergi geliridir. Vergi oranlarının τ_K, τ_L olması halinde, sermaye sahipleri toplam $\tau_K rK$ ve toprak sahipleri toplam $\tau_L vL$ vergi öderler. Bu miktarlardan vergilendirmenin maliyetlerini düşeriz, $C_K(\tau_K)rK$ ve $C_L(\tau_L)vL$'dir.

Hedeflenmiş bir transferin kendileri için elde edilebilir olduğundan hareketle, vatandaşlar, bu hedeflenmiş transferi kullanarak sermaye ve topraktan elde ettikleri bütün geliri basitçe bölüşürler; dolayısıyla demokraside elimizde $T_r = 0$ var.

Bundan sonra, vatandaşlar artık kendilerini vergilendirmedikleri için en çok tercih ettikleri vergiler net vergi tahsilatını maksimize edenlerdir, yani (9.18)'in sağ tarafı -diğer bir ifadeyle, vatandaşlar şimdi Laffer Eğrisi'nin tepesinde olmak isteyeceklerdir, bu da toplam vergi geliri ile (mevcut) vergi oranına ilişkindir. Dolayısıyla, vatandaşların en çok tercih ettikleri vergiler aşağıdaki maksimizasyon problemini çözerek kolaylıkla hesaplanabilir:

$$\max_{\tau_K, \tau_L} \{\tau_K r K - C_K(\tau_K) r K + \tau_L v L - C_L(\tau_L) v L\}$$

Birinci-derece koşullar açıktır ve örtük olarak yoksullar, τ_K^p , τ_L^p, için en çok tercih edilen vergilere ulaşmamızı sağlar:

$$C_K'\left(\tau_K^p\right) = 1 \qquad (9.19)$$
$$C_L'\left(\tau_L^p\right) = 1$$

bu formül net vergi gelirlerini maksimize eder. $C_L'(\tau) < C_K'(\tau)$ varsayımı $\tau_K^p < \tau_L^p$ anlamına gelir.

Şimdi demokratik vergilendirmenin seçkinler üzerindeki yükünü hesaplayacağız. Bölüm 4'teki gibi, yükü, seçkinlerin dışında bölüşülen net miktarı olarak tarif ediyoruz. Şimdi artık transferler alamadıkları için bu, basitçe, ödedikleri vergiye eşittir, dolaysıyla:

$$\text{Yük}\left(\tau_K^p, \tau_L^p\right) = \tau_K^p r K + \tau_L^p v L$$

(9.3)'ü kullanarak bunu toplam gelir ve sermaye yoğunluğu üzerinden yazabiliriz:

$$\mathcal{B} \equiv \frac{\text{Yük}\left(\tau_K^p, \tau_L^p\right)}{Y} = \tau_K^p \frac{k}{k+\sigma} + \tau_L^p \frac{\sigma}{k+\sigma} \qquad (9.20)$$

(9.19)'dan akılda tutulması gereken birinci şey, τ_K^p ve τ_L^p vergi oranları k'dan bağımsızdırlar. Öyleyse, (9.20), ekonomi sermaye yoğun hale geldikçe demokrasinin seçkinler üzerindeki yükünün azalacağı anlamına gelir. Bu da sermayeyi vergilendirmenin toprağı vergilendirmekten daha az cazip olduğu gerçeğini yansıtır. Analitik olarak, vergilerin yükü, B, sermaye yoğunluğunda azalır:

$$\frac{d\mathcal{B}}{dk} = \frac{\tau_K^p}{k+\sigma} - \frac{\tau_K^p k + \tau_L^p \sigma}{(k+\sigma)^2} < 0$$

bu da $\tau_K^p < \tau_L^p$ gerçeğinin sonucudur. Bu sonucun anlamı, seçkinlerin topraktansa sermayeye daha fazla yatırım yaptıkları zaman demokrasiye bir sebeple daha daha az karşı oldukları anlamına gelir; çünkü demokrasi sermayeyi topraktan daha az vergilendirir.

$\tau_K^p < \tau_L^p$'nin bir diğer ilginç yorumu vardır. Şimdiye kadar, toprak ve sermayeden elde edilen gelirlere yüklenen farklı vergi oranlarına vurgu yaptık. Diğer bir olasılık varlıkların yeniden dağıtımıdır. Varlığın yeniden dağıtımı bu bölümde açıklıkla ele alınmadığı için varlığın yeniden dağıtımı potansiyelinin de bu τ_K^p ve τ_L^p vergilerinde içkin olduğunu düşünebiliriz. Varlığın yeniden dağıtımının, sermaye ve toprağın yeniden dağıtımından farklı olduğunu düşünmemiz için herhangi bir sebep var mı? Cevap evettir. Her ne kadar demokrasi, toprağı toprak reformu yoluyla kolaylıkla yeniden dağıtırsa da, sermayenin yeniden dağıtımı daha zordur çünkü sermaye, fabrikalar şeklinde olduğundan, kolaylıkla yeniden dağıtılamaz. Daha da önemlisi, bu fabrikalar sahiplerinden alınıp yeni birilerine verildiğinde, tipik olan şudur ki verimlilikleri düşer. Bunun nedeni kapitalist üretim için gerekli kompleks ilişkilerin -belirli yatırımlar ve know-how- hepsi eski sahiplerinin elindedir ve transfer edilmeleri zordur, hatta imkânsızdır. Denilebilir ki, sermayenin kendisini yeniden dağıtmaktansa, firmalardaki hisseler yeniden dağıtılabilir; ancak, firmanın modern teorisi (Hart 1995) bir firmadaki aktörlerin teşviklerinin mülkiyet yapısına bağlı olduğunu ileri sürer; öyle ki, sermaye, üretimi zedelemeden keyfi bir şekilde yeniden dağıtılamaz. Gerçekten de, eğer sermaye piyasaları mükemmelse, başlangıçtaki mülkiyet yapısının etkin olduğunu umabiliriz (eğer değilse, o taktirde yeniden dağıtımın etkileri daha da kompleks hale gelir; örn., Legros ve Newman 1996).

Toprak, bozulmalar yaratmadan, daha kolaylıkla yeniden dağıtılabilir. Toprak büyük toprak sahiplerinden alındığında ve tarım işçilerine dağıtıldığında, randıman kaybı önemli olmayabilir ve aslında, bazı tahminlere göre, hatta randıman daha da artabilir çünkü büyük çiftliklerin birçoğunda belli başlı toprak sahipleri randımanlı olabilecekten daha fazla toprağı işlerler (Binswanger, Deininger ve Feder (1995) toprak reformlarının randıman kazanımlarına yol açtığı kanıtını tartışırlar; Besley ve Burgess (2000) Hindistan'daki toprak reformlarının toplam ekonomik performans üzerinde çok az ters etkisi olduğunu gösterirler). Bu da, toprak reformunun demokrasiler için belli başlı bozulmalara yol açmadan mali amaçlarına ulaşmak için çoğunlukla cazip bir siyaset aracı olduğu fikrini verir. Doğallıkla, bu, demokrasilerin toprak sahipleri üstündeki yükünün sermaye sahipleri üzerindeki yükünden daha büyük olduğuna işaret eder. Bu mülahaza, toprak zenginler için daha önemli bir varlık olduğunda, demokrasiden daha çok korktukları ve tipik olduğu üzere, kendilerinden yeniden dağıtım için daha fazla alınacağını ve daha büyük bir yük bekledikleri anlamına gelir. Vardığımız şu sonuçta $\tau_K^p < \tau_L^p$ görüldüğü gibi.

Şimdi bu iki parçayı birleştirelim ve sermaye ve toprak üzerindeki vergilerin farklı olduğu bir dünyada darbelerin olasılığını analiz edelim. Burada tarif

edilen ekonomik modeli ve Şekil 7.1'de gösterilen oyunu düşünün. Bir darbe sürecinde (yani, $\varphi_K = \varphi_L$ ya da $\xi = 1$) sermaye ve toprağın aynı kesimlerinin yıkıma uğradığını varsayarak tartışmayı daha da sadeleştirelim. Bu varsayım bu kısımda üstünde durmak istediğimiz kanalı izole eder.

Eğer vatandaşlar en çok tercih ettikleri vergileri ve transferleri elde etmek üzere iseler, sermaye ve toprak üzerindeki vergiler (9.19)'da verilmiştir, ayrıca da $T_r = 0$'dır. Bunun anlamı her vatandaşa transferin aşağıda verildiği gibi olduğudur:

$$T_p^p = \frac{\tau_K^p r K - C_K\left(\tau_K^p\right) r K + \tau_L^p v L - C_L\left(\tau_L^p\right) v L}{1-\delta}. \tag{9.21}$$

T_p^p'deki üstte yazılı olan p vatandaşların tercihi olan değere işaret eder. Dolayısıyla, karşılık gelen değerler sınırlandırılmamış demokrasidekilerdir:

$$V^p(D) = w + T_p^p \tag{9.22}$$

$$V^r(D) = \left(1-\tau_K^p\right)\frac{rK}{\delta} + \left(1-\tau_L^p\right)\frac{vL}{\delta}$$

faktör fiyatları w, r ve v (9.2)'de; τ_K^p ve τ_L^p (9.19)'da; ve T_p^p (9.21)'de verilmiştir.

Seçkinlerin bir darbe yapıp yapmayacakları demokrasi ve demokrasidışı rejimlerde devamlılık değerlerine bağlıdır. Vatandaşlar gene, potansiyel olarak en tercih ettikleri vergi oranlarından τ_K^p ve τ_L^p, farklı olan ve $\tilde{\tau}_K$ ve $\tilde{\tau}_L$ ile gösterilen oranlarla sermaye ve emeğin gelirini vergilendirirler. Bir vatandaş için bu duruma karşılık gelen yeniden dağıtım:

$$\tilde{T}_p^p = \frac{\tilde{\tau}_K r K - C_K(\tilde{\tau}_K) r K + \tilde{\tau}_L v L - C_L(\tilde{\tau}_L) v L}{1-\delta} \tag{9.23}$$

Vatandaşların seçkinlere yeniden toplu miktarlar dağıtmak yerine sermaye ve toprak üzerindeki vergileri kesmeye karar verecekleri açıktır çünkü bu vergiler çarpıklığa yol açarlar. Eğer emeğin gelirinin vergilendirilmesine müsaade etseydik, vatandaşlar kendilerini vergilendirmeyi en makul seçenek olarak görürler ve bir darbeden sakınmak için seçkinlere kaynakları transfer ederlerdi.

Bunu takiben seçkinler darbeyi yapıp yapmamaya karar verirler. Eğer yaparlarsa, toplum demokrasidışılığa geçer ve seçkinler vergi oranını tayin ederler. Doğal olarak, en çok tercih ettikleri vergi oranlarını seçerler, $\tau_K^N = \tau_L^N = 0$. Sonuç olarak oyun, vatandaşlar ve seçkinler için kazançla sonlanır $V^p(C, \varphi)$ ve $V^r(C, \varphi)$, açılımları ise şöyledir:

$$V^p(C, \varphi) = (1-\theta)(1-\varphi)^\theta \left(\frac{K+\sigma L}{1-\delta}\right)^\theta \tag{9.24}$$

$$V^r(C, \varphi) = \frac{\theta}{\delta}(1-\varphi)^\theta (K+\sigma L)^\theta (1-\delta)^{1-\theta} = \frac{\theta}{\delta}(1-\varphi)^\theta Y$$

Alternatif olarak, eğer seçkinler bir darbeye girişmezlerse, siyasal sistem demokratik olarak kalır. Bu durumda, doğal durum bir kere daha harekete geçer ve demokrasinin, bir önceki aşamada vatandaşların taahhüt ettiklerini tekrar vergilendirip vergilendirmeyeceğini belirler. Daha önce olduğu gibi bu devamlılık oyunu, darbe tehdidi ortadan kalkınca demokrasinin daha az yeniden dağıtımı (yani vatandaş yararına politikaları kabullenmeyebilir) taahhüt edemeyebileceği gerçeğini içinde taşır. Doğa, olasılık p ile vatandaşlar tarafından taahhüt edilen vergi oranlarının muhafaza edildiğini teyit eder ve seçkinler ve vatandaşlar

$V(y^p \mid \tau_K^D = \tilde{\tau}_K, \tau_L^D = \tilde{\tau}_L)$ ve $V(y^r \mid \tau_K^D = \tilde{\tau}_K, \tau_L^D = \tilde{\tau}_L)$ değerlerini elde ederler, açılımları ise şöyledir:

$$V\left(y^r \mid \tau_K^D = \tilde{\tau}_K, \tau_L^D = \tilde{\tau}_L\right) = w + \tilde{T}_p^p$$

$$V\left(y^r \mid \tau_K^D = \tilde{\tau}_K, \tau_L^D = \tilde{\tau}_L\right) = (1-\tilde{\tau}_K)\frac{rK}{\delta} + (1-\tilde{\tau}_L)\frac{\nu L}{\delta}$$

$\tilde{T}_p^p$ (9. 23)'de verilmiştir.

Diğer yandan, eğer doğa demokrasinin vergiyi yeniden koymasına izin verirse, her ikisi de (sınırlandırılmamış) demokrasi değerlerini, $V^p(D)$ ve $V^r(D)$, elde ederler, (9.22)'de verildiği gibi. Dolayısıyla, yalnızca $(\tilde{\tau}_K, \tilde{\tau}_L)$ vergi oranları üstünden, bir demokraside vatandaşlar tarafından daha az yeniden dağıtım taahhüdünden ortaya çıkan değerler $V^p(D, \tau_K^D = \tilde{\tau}_K, \tau_L^D = \tilde{\tau}_L)$ ve $V^r(D, \tau_K^D = \tilde{\tau}_K, \tau_L^D = \tilde{\tau}_L)$ dir, öyle ki:

$$V^p\left(D, \tau_K^D = \tilde{\tau}_K, \tau_L^D = \tilde{\tau}_L\right) = w + (1-p)T_p^p + p\tilde{T}_p^p \tag{9.25}$$

$$V^r\left(D, \tau_K^D = \tilde{\tau}_K, \tau_L^D = \tilde{\tau}_L\right) = \left(1 - p\tilde{\tau}_K - (1-p)\tau_K^p\right)\frac{rK}{\delta} + \left(1 - p\tilde{\tau}_L - (1-p)\tau_L^p\right)\frac{\nu L}{\delta}$$

w, r ve ν (9.2)'de verilmiştir; τ_K^p ve τ_L^p (9.19)'da verilmiştir; T_p^p (9.21)'de verilmiştir; ve $\tilde{T}_p^p$ (9.23)'de verilmiştir. Bu ifadeler, olasılık $1-p$ olduğunda vatandaşların vergiyi yeniden koyacaklarını hesaba katarlar ve bu durumda kısıtlamalar olmayacağı için en tercih ettikleri vergileri τ_K^p ve τ_L^p'yi, seçerler, (9.19)'da verildiği gibi.

Şimdi, bu oyunun altoyun mükemmel dengesini geriye doğru tümevarım yoluyla karakterize edebiliriz. Can alıcı sorunlar, bir darbe girişiminin seçkin-

lerin yararına olup olmadığı ve vatandaşların ödünler vererek bir darbeyi önleyip önleyemeyecekleridir.

Bir darbenin istenir olup olmadığı, darbe kısıtlamasının, $V^r(C,\varphi) > V^r(D)$ bağlayıcılığına bağlıdır. Seçkinler üzerindeki vergilendirmenin yükü yeteri kadar yüksek olduğunda cevap evettir. (9.22) ve (9.24)'ü kullanarak darbe kısıtlaması şöyle ifade edilebilir:

$$(1-\varphi)^{\theta} > \left(1-\tau_K^p\right)\frac{k}{k+\sigma} + \left(1-\tau_L^p\right)\frac{\sigma}{k+\sigma} \tag{9.26}$$

Bu kısıtlamanın bağlayıcı olmaması durumunda demokrasi tam olarak konsolide olmuştur.

Tersine, bu kısıtlama bağlayıcı olduğunda, demokrasi tam olarak konsolide olmamıştır: vatandaşlar bir eyleme girişmezlerse, denge mecrası boyunca bir darbe olacaktır. Vatandaşların girişebilecekleri eylem demokrasinin seçkinlere tevdi ettiği yükü, hem sermaye hem de toprak üzerindeki vergileri azaltmak olacaktır. Bilhassa, vatandaşların yapabileceği en iyi şey, seçkinlere her iki vergiyi de $V^r(D, \tau_K^D = 0, \tau_L^D = 0)$ sıfırlama taahhüdüdür. Daha önceki analizdeki gibi bu durumda φ, φ^* için bir eşik değer belirleyebiliriz, öyle ki, $\varphi < \varphi^*$ olduğunda yurtaşların vereceği kısıtlı dağılım taahhüdü, seçkinleri bir darbeden vazgeçirmek için yeterli değildir. Bu yüzden, onu φ^*'da tutmalıyız, $V^r(D, \tau_K^D = 0, \tau_L^D = 0) = V^r(C, \varphi^*)$. Bu denklemi çözdüğümüzde φ^* için eşik değeri:

$$\varphi^* = 1 - \left(\left(1-(1-p)\tau_K^p\right)\frac{k}{k+\sigma} + \left(1-(1-p)\tau_L^p\right)\frac{\sigma}{k+\sigma}\right)^{\frac{1}{\theta}} \tag{9.27}$$

Bu tartışmadan hareketle, bu oyunun altoyun mükemmel dengesini aşağıdaki gibi özetleyebiliriz:

Önerme 9.5: *Yukarıda tarif edilen oyunda, özgül bir altoyun mükemmel dengesi vardır, şöyle ki:*

- *Eğer darbe sınırlaması (9.26) bağlayıcı olmazsa, demokrasi tam olarak konsolide olmuştur. Vatandaşlar sermaye ve toprak üzerinde en tercih ettikleri vergilendirmeyi koyabilirler, $\tau_K^p > 0$ ve $\tau_L^p > 0$, (9.19)'da verildiği gibi.*
- *Eğer darbe sınırlaması bağlayıcı olursa (9.26) $\varphi \geq \varphi^*$, demokrasi yarım konsolide olmuştur. Vatandaşlar vergiyi τ_K^p ve τ_L^p'nin altında koyarlar.*
- *Eğer darbe sınırlaması (9.26) bağlayıcı olursa ve $\varphi < \varphi^*$ ise, demokrasi konsolide olmamıştır. Bir darbe olur, seçkinler iktidara gelirler ve tercih ettikleri vergileri, $\tau_K^N = \tau_L^N = 0$, koyarlar.*

Sermaye yoğunluğu için iki eşik seviyesi daha belirleyelim $\hat{k}$ ve k^* öyle ki, ekonomi bu eşik seviyelerini geçerken, önce yarım konsolide olur ve sonra tam konsolide olur. Bu eşik seviyeleri şöyledir:

$$k^* = \frac{\left(\left(\left(1-(1-p)\tau_L^p\right)\right)-(1-\varphi)^\theta\right)\sigma}{(1-\varphi)^\theta-\left(1-(1-p)\tau_K^p\right)} \tag{9.28}$$

ve

$$\hat{k} = \frac{\left(\left(1-\tau_L^p\right)-(1-\varphi)^\theta\right)\sigma}{(1-\varphi)^\theta-\left(1-\tau_K^p\right)} \tag{9.29}$$

Öyleyse, 9.2 önermesinin Doğal Sonucu aynen daha önce olduğu gibi k^* ve $\hat{k}$'a uygulanır, (9.28) ve (9.29)'da verildiği gibi. Dolayısıyla, sonuç daha öncekine benzerdir: Sermaye ve sanayi toprağa ve tarıma göre daha fazla önem kazandıkça seçkinler demokrasiye karşı daha az muhalif hale gelirler ve demokrasiye karşı tehdit azalır. Ancak, bunun nedeni daha öncekinden farklıdır. Bir önceki bölümdeki modelde, demokrasinin yükü seçkinlerin varlıklarının birleşiminden bağımsızdı; darbelere karşı farklı tavırları, bir darbenin meydana getireceği kesintilerin farklı maliyetlerinden ortaya çıkar. Belki pratikte daha önemli olan şudur ki, seçkinlerin bütün kesitleri demokrasiden eşit şekilde zarar görmez. Bu kısım, toprağın daha fazla vergilendirildiği (ya da belki toprak reformu yoluyla radikal bir şekilde yeniden dağıtıldığı) bir model inşa ederek bunu vurgular; dolayısıyla, toprak onlar için önemli bir gelir kaynağı olduğunda demokrasiden daha çok korkarlar. Sermayenin yoğunluğu arttıkça, demokrasiye muhalefetleri azalır ve konsolidasyon daha olası olur.

Bu bölümdeki modelin çıkarsamaları hemen demokratikleşmeye nakledilir. Çünkü demokrasinin yükü kapitalistlerden çok toprak sahiplerine düşer, sermayenin yoğunluğu arttıkça, baskı demokrasiye kıyasla daha az cazip hale gelir ve demokratikleşme daha çok ortaya çıkar. Gerçekten de, daha önceki analize benzetmeyle, baskının seçkinler için asla cazip olmamasını sağlayacak kadar yüksek bir sermaye yoğunluğu seviyesi var olur.

7. Toprak Sahipleri ile Sanayiciler Arasındaki Çatışma

Önceki analiz, bir ekonomideki artan sermaye yoğunluğunun demokrasiye karşı darbeleri nasıl daha az olası kıldığını gösterdi. Tartışmayı sadeleştirmek için varlıkların birleşimini değiştirmeyi kabul ettik, fakat seçkinlerin homojen olduklarını, her bir üyenin sermaye ve toprakta eşit pay sahibi olduklarını varsaydık. Pratikte, belli gruplar var (toprak sahipleri ve sanayiciler) ve bazı gruplar demokrasiye diğerlerinden daha çok karşıdırlar. Böylesi farklılıklar Moore'la (1966) gelen yazının devam edip gelen temalarındandır ve daha yakın zamanın demokratikleşme yazınında, 'sertlik yanlıları' ve 'ılımlılar' görünüşü altında yeniden ortaya çıktı. Önceki bölümde, bir sertlik yanlısı ile ılımlı arasındaki farklılığa, hem zengin ve hem orta sınıf aktörleri olan bir model bağlamında,

nasıl bir içerik ve mikro temeller verilebileceğini tartıştık. Bununla beraber, 8. Bölümde, gelirler hâlâ dış etkilere bağlıydı ve bu aktörlerin arasındaki tek fark gelir seviyeleri idi.

Bu bölümün modelleri bu konuya bir diğer yaklaşım sağlarlar. Özellikle, hem baskı düzeninin hem de darbelerin maliyeti ağırlıklı olarak toprağın sahiplerinden daha çok sermaye sahiplerine düşeceğinden ve demokrasinin yükü sermaye sahiplerinin üzerinde daha büyük olduğundan, kapitalistlerin ve sanayicilerin demokrasiye toprak sahiplerinden daha az muhalefet edeceklerini bekleriz. Bu nedenle, seçkinlerin bölünebileceği, kapitalistlerin demokrasiden yana olacakları ve toprak sahiplerinin ise karşı çıkacakları durumları tahayyül edebiliriz.

Her ne kadar, siyaset bilimi yazınındaki sertlik yanlıları ile ılımlılar arasındaki tartışma demokrasiye geçiş tartışmaları ile sınırlanmış olsa da, arkasındaki mantık böyle bir farklılığın demokratik konsolidasyon için önemli olduğu fikrini verir. Demokrasiye karşı çıkanlar arasında bir heterojenlik vardır; bu gruplar arasında bölünmeler olduğunda, tercihlerinin nasıl toplanacağı demokrasinin yaşayıp yaşamayacağının belirlenmesi açısından can alıcıdır. Bu yüzden, seçkinlerin heterojen olduğu koşullarda sermaye yoğunluğunun demokratik konsolidasyonu nasıl etkileyeceğine odaklanan önceki iki bölümü takip edeceğiz. Bu bölüm 8'deki, seçkinlerin heterojenliğinin demokratikleşme bağlamında tartışıldığı analizle zıtlık teşkil edebilir.

Bu kısımda önceki kısımla aynı modeli kullanıyoruz, ama üç aktör grubuyla: işçiler, toprak sahipleri ve sanayiciler. Sanayicilerin sayısını δ^k ile toprak sahiplerinin sayısını δ^l ile gösteriyoruz, öyleki, $\delta^k + \delta^l = \delta$. Bütün sermaye sanayicilerin ve bütün toprak, toprak sahiplerinin elindedir. Önceki kısımdaki analizi de toprak sahipleri (yani $\xi = 1$) için bir darbenin diferansiyel maliyetleri olmadığını varsayarak devam ettiriyoruz, fakat onlar üzerinde yoksul işçiler tarafından konan farklı vergi oranları vardır. Siyasal durum yine benzer bir oyun tarafından tanımlanır. Vatandaşlar önce sermaye ve toprak üzerinde, τ_K^D ve τ_L^D vergi koymaya karar verirler ve kendi ideal vergi oranlarından farklı olan $\tilde{\tau}_K$ ve $\tilde{\tau}_L$, sözünü vermeyi isteyebilirler. O halde, eğer seçkinler bir darbe girişiminde bulunmamaya karar verirlerse, doğal olarak diğer bir yol kalır, demokrasinin taahhüt sorununu yakalamak: $1-p$ olasılığıyla, vatandaşlar $\tilde{\tau}_K$ ve $\tilde{\tau}_L$ üzerinde vergileri yeniden koyarlar.

Ancak, seçkinlerin ne yapmak istediklerini tartışmak için kapitalistler ve toprak sahiplerinin tercihlerini bir araya getirmenin bir yolunu önermeliyiz. Daha önce tartışıldığı gibi bunu yapmanın çeşitli yolları var, fakat burada, kararların faydacıl bir sosyal refah fonksiyonu kullanarak belirlendiklerini varsayarak zenginler ve orta sınıfların tercihlerini bir araya getirdiğimiz 8. Bölüm 6. Kısım'daki modeli takip ediyoruz. Burada aynı varsayımı yapıyoruz, öyle ki, eğer darbe kararı seçkinlerin -toprak sahipleri artı sanayiciler- toplam kamu hizmeti şirketleri hisselerini maksimize edecekse, seçkinler bir darbeden yanadırlar.

Şimdi ödemeler de farklıdır çünkü üç grup vardır. Eğer oyun teorisinin sonucu demokrasiyse, vatandaşlar, (9.19)'da verilen en tercih edilen vergi oranlarını koyarlar ve vatandaşların, sanayicilerin (kapitalistler) ve toprak sahiplerinin kazançları sırasıyla aşağıdaki gibidir:

$$V^p(D) = w + T_p$$
$$V^k(D) = \left(1 - \tau_K^p\right) \frac{r K}{\delta^k} + T_r$$
$$V^l(D) = \left(1 - \tau_L^p\right) \frac{v L}{\delta^l} + T_r$$

w, r *ve* v (9.2)'de verildiği gibidir ve demokrasi seçeceği için $T_r = 0$, T_p (9.21)'de verilmiştir. Burada, sermaye ve toprağa seçkinlerin bu iki fraksiyonu tarafından eşit olarak sahip olunduğunu varsayıyoruz. $V^k(D)$'yı bütün sanayicilerin ve $V^l(D)$'yi bütün toprak sahiplerinin değeri olarak yazarak işaretlemeyi sadeleştirdik; bu kısımdaki bütün değer denklemlerinde aynısını yapıyoruz.

Eğer, diğer yandan, bir darbe varsa, sanayiciler ve toprak sahipleri iktidara gelirler ve bu durumda vergileri ve transferleri ortak olarak seçeceklerini varsayıyoruz. Bu vergilendirmenin olmamasıyla sonuçlanır, fakat darbe sürecinde, sermaye stokunun ve toprağın bir parçası φ yok edilir. Bu yüzden, bir işçiye, bir sanayiciye ve bir toprak sahibine ödemeler şöyledir:

$$V^p(C, \varphi) = (1 - \theta)(1 - \varphi)^\theta \left(\frac{K + \sigma L}{1 - \delta}\right)^\theta$$
$$V^k(C, \varphi) = \theta(1 - \varphi)^\theta (K + \sigma L)^{\theta - 1}(1 - \delta)^{1-\theta} \frac{K}{\delta^k}$$
$$V^l(C, \varphi) = \theta(1 - \varphi)^\theta (K + \sigma L)^{\theta - 1}(1 - \delta)^{1-\theta} \sigma \frac{L}{\delta^l}$$

Bir darbeye verilen bu bedelleri sıralarken, darbeden sonra tesis edilecek demokrasi dışı rejimde seçkinlere vergilendirme getirilmeyeceğini kabul ediyoruz. Sanayiciler, kendi aralarında dağıtmak için toprak sahiplerini vergilendirerek, $\tau_L^N > 0$ ve $T_r > 0$ olarak saptamaktan yana olabilirler. Benzer şekilde, toprak sahipleri sanayicileri vergilendirmekten yana olabilirler. Fakat böyle bir vergilendirme, bir darbenin olup olmayacağını belirleyen aynı refah fonksiyonunun maksimize edilmesiyle belirlenecektir ve nesnel fonksiyonun faydacıl biçimi dengededir.

Nihayet, yoksullar $\tau_K^D = \tilde{\tau}_K$ ve $\tau_L^D = \tilde{\tau}_L$ vergi oranlarında yeniden dağıtım sözü verdiklerinde beklenen ödemeler -bu söze p olasılığıyla sadık kalacaklarını hesap ederek- şöyledir:

$$V^p(D, \tau_K^D = \bar{\tau}_K, \tau_L^D = \bar{\tau}_L) = w + (1-p)T_p^p + p\bar{T}_p^p$$

$$V^k(D, \tau_K^D = \bar{\tau}_K) = \left(1 - p\bar{\tau}_K - (1-p)\tau_K^p\right) r\frac{K}{\delta^k}$$

$$V^l(D, \tau_L^D = \bar{\tau}_L) = \left(1 - p\bar{\tau}_L - (1-p)\tau_L^p\right) v\frac{L}{\delta^l}$$

Önceki analize paralel olarak, tekrar bir darbe sınırlaması ve φ için eşik değerleri tarif edebiliriz, öyle ki, seçkinler bir darbe ve demokraside yaşamak arasında fark gözetmemektedirler. Eğer darbeler bu kritik seviyelerden daha pahalı ise, o taktirde tamamen konsolide olmuş bir demokrasideyiz. Bu değerler şimdi seçkinlerin içindeki siyasal iktidar dengesine bağlıdır. Önce, $V^k(C, \varphi) > V^k(D)$ ve $V^l(C, \varphi) > V^l(D)$ anlamına gelen temel darbe kısıtlamalarını tarif edelim. Sırasıyla şöyledir:

$$\theta(1-\varphi)^\theta(K + \sigma L)^{\theta-1}(1-\delta)^{1-\theta} > \left(1 - \tau_K^p\right) r \tag{9.30}$$

ve

$$\theta(1-\varphi)^\theta(K + \sigma L)^{\theta-1}(1-\delta)^{1-\theta}\sigma > \left(1 - \tau_L^p\right) v \tag{9.31}$$

Eğer bu sınırlamalar tutarsa, o taktirde demokrasi darbeden kaçınmak için yüksek düzeyde bazı tavizler vermeli, bu yüzden, tam olarak konsolide olmamıştır.

Dolayısıyla, bir darbe olacaksa yoksulların bile taahhüt edebilecekleri en fazla tavizi yaptıklarını gösteren sınırlamaları $V^k(C, \varphi) > V^k(D, \tau_K^D = 0)$ ve $V^l(C, \varphi) > V^l(D, \tau_L^D = 0)$ yazabiliriz. Bu koşullar demokrasinin kısmen konsolide olduğu koşulları belirlerler. Bundan, sanayicilerin, vatandaşlardan en iyi tavizi almak yerine bir darbeyi tercih etmelerine sebep olan sınırlamayı:

$$\theta(1-\varphi)^\theta(K + \sigma L)^{\theta-1}(1-\delta)^{1-\theta} > \left(1 - (1-p)\tau_K^p\right) r \tag{9.32}$$

ve toprak sahiplerine verilebilecek en iyi tavizin bir darbe yapmaktan daha kötü olduğu koşulları gösteren bir sınırlamayı:

$$\theta(1-\varphi)^\theta(K + \sigma L)^{\theta-1}(1-\delta)^{1-\theta}\sigma > \left(1 - (1-p)\tau_L^p\right) v \tag{9.33}$$

elde ederiz; hatırlamak gerekir ki bunlar $\tau_K^D = 0$ ve $\tau_L^D = 0$ olarak değerlendirilirler.

Hangi koşullar altında bir darbenin olacağını görmek için bir darbenin seçkinlerin faydacıl refah fonksiyonunu maksimize edip etmeyeceğini incelemeliyiz. Eğer:

$$\delta^k V^k(C, \varphi) + \delta^l V^l(C, \varphi) > \delta^k V^k(D, \tau_K^D = 0) + \delta^l V^l(D, \tau_L^D = 0)$$

Burada, $\delta^k V^k$ (C,φ) + $\delta^l V^l$ (C,φ), seçkinler demokrasiye karşı bir darbe girişiminde bulunduklarında, sanayicilerin ve toprak sahiplerinin kamu hizmetleri gelirlerinin toplamıdır. $\delta^k V^k$ $(D, \tau_K^D = 0)$ + $\delta^l V^l(D, \tau_L^D = 0)$ işaretlemesiyle gösterilen, sanayiciler ve toprak sahipleri olabilecek en iyi tavizi kabul eder ve bir darbeye girişmezlerse kamu hizmeti şirketi hisselerinin kazançlarının toplamıdır. Toprak sahipleri bir darbeden yana olduğunda V^l (C, φ), $> V^l(D, \tau_L^D = 0)$ olabilir, halbuki sanayiciler darbeye karşı olduğunda V^k $(C, \varphi) < V^k$ $(D, \tau_K^D = 0)$ olur. Şimdi:

$$\begin{aligned}
&\delta^k V^k(C, \varphi) + \delta^l V^l(C, \varphi) \\
&\quad = \theta(1-\varphi)^\theta (K + \sigma L)^{\theta-1}(1-\delta)^{1-\theta}\left(\delta^k \frac{K}{\delta^k} + \delta^l \sigma \frac{L}{\delta^l}\right) \\
&\quad = \theta(1-\varphi)^\theta (K + \sigma L)^{\theta}(1-\delta)^{1-\theta} = \theta(1-\varphi)^\theta Y
\end{aligned}$$

Benzer şekilde:

$$\begin{aligned}
&\delta^k V^k(D, \tau_K^D = 0) + \delta^l V^l(D, \tau_L^D = 0) \\
&\quad = \delta^k \left(1 - (1-p)\tau_K^p\right) r \frac{K}{\delta^k} + \delta^l \left(1 - (1-p)\tau_L^p\right) v \frac{L}{\delta^l}
\end{aligned}$$

Böylece, demokrasi mümkün olan en iyi taahhüdü verirse (yani, $\tau_K^D = 0$, $\tau_L^D = 0$) bir darbe olur, eğer:

$$\theta(1-\varphi)^\theta Y > \left(1 - (1-p)\tau_K^p\right) rK + \left(1 - (1-p)\tau_L^p\right) vL \tag{9.34}$$

Demokrasi hiçbir tavizde bulunmazsa

$$(1-\varphi)^\theta Y > \left(1 - \tau_K^p\right) rK + \left(1 - \tau_L^p\right) vL \tag{9.35}$$

olduğunda darbe olur.

(9.35)'in (9.26)'daki denklemle aynı olduğunu not edin. Bundan başka, (9.34), (9.27)'de verilen bir darbenin kritik değerinin φ^*tam aynısı anlamına gelir. Böylece, 9.5 Önermesinin analizi bu duruma uygulanır. Örneğin, sermaye yoğunluğunun kritik seviyelerini, k^* ve $\hat{k}$ öyle ki, eğer $k < k^*$ olursa, bir darbe olur. $k \in [k^*, \hat{k})$ için demokrasi tavizler vererek hayatta kalabilir ve dolayısıyla yarım konsolide olmuştur, halbuki eğer $k \geq \hat{k}$ ise, demokrasi tam olarak konsolide olmuştur.

İlginçtir ki, şimdi seçkinlerin çıkarlarının ve tercihlerinin birbirinden uzaklaştığı durumlar ortaya çıkmaktadır. $\tau_K^p < \tau_L^p$ için sermaye yoğunluğu arttıkça toprak sahipleri doğal olarak sanayicilerden daha fazla darbe eğilimlisidirler. Ancak, sermaye yoğunluğu arttıkça sanayiciler toprak sahiplerine göre daha çok güç kazanırlar; bu yüzden, darbe kararı artan bir şekilde çıkarlarını yansıtır

(yani, demokraside daha az kaybettikleri için darbe girişimine daha az eğilimlidirler). Böylece, seçkinlerin bölündüğü ilginç bir duruma sahip oluruz. Toprak sahipleri darbe isterler ama sanayiciler istemezler; sermaye yoğunluğu yeteri kadar yüksek olduğunda sanayicilerin tercihleri hâkim olandır.

Burada önemli olan, basitçe, ekonomi geliştikçe ve sermaye ve sanayi daha önemli hale geldikçe, seçkinlerin bir bütün olarak daha fazla demokrasi yanlısı oldukları değildir. Aksine ve daha da gerçekçi olan şudur: seçkinler arasında bölünmeler vardır; eski aristokratik toprak sahipleri her zaman demokrasiye daha çok karşıdırlar çünkü daha yüksek bir fiyat öderler ve gelecekte demokratik politika yüzünden daha da yüksek bir fiyat ödemekten korkarlar. Tutumları çok hızlı değişmiyor fakat sanayileşmeyle beraber, ekonominin yapısı değişiyor, seçkinlerin yeni fraksiyonları daha güçlü hale geliyorlar ve sanayiciler darbelerden daha çok kayıplar elde ediyorlar ve demokrasiden daha az korkuyorlar. Bu yeni dilimler daha çok güçlendikçe, demokrasi seçkinlerden daha az korkar. Bu sonuç, sermaye yoğunluğu arttıkça, sanayicilerin artan bir şekilde bir darbeye muhalif olmaları ve toprak sahiplerinin daha az darbe yanlısı olmalarıyla, seçkinlerin farklı fraksiyonlarının tercih yoğunluğunun değişmesi gerçeğinin sonucudur. Tercihin göreli yoğunluğu göreli siyasal güce karşılık gelir.

8. Sanayiciler, Toprak Sahipleri ve Pratikte Demokrasi

Bu bölümde geliştirilen perspektifler, demokrasinin yaratılmasında ve konsolidasyonunda ülke çapındaki farklılıkları anlamamıza nasıl yardımcı olur? Latin Amerika ve Batı Avrupa arasındaki karşılaştırma özellikle dikkat çekici. Britanya ve Fransa gibi Avrupa ülkeleri 1870'lerde tam demokrasiye doğru ilerlediğinde, aslen kentleşmiş toplumlardı; Brezilya, Guatemala ve Venezüella 1940'larda demokratikleştirildiklerinde aslen kırsal ülkelerdi. Avrupa'nın durumunda, demokrasi her ne kadar gelirin yeniden dağıtımını yaratsa ve ekonominin ve sosyal politikaların yoksulların yararına yapsa da, varlıkların radikal bir yeniden dağıtımı programı ortaya çıkmadı. Avrupalı sosyalistlerin 'sermaye stokunun sosyalizasyonu'nu kesinlikle konuşmuş olmalarına rağmen, ciddi bir seçim stratejisi olarak hiçbir zaman önerilmedi, belki sanayinin millileştirilmesi bağlamını hariç tutmalı. Ancak, millileştirme, en azından Britanya'nın durumunda, ağır kayıplara uğramış ve sahiplerinin zararlarının daima karşılandığı sanayiler içindi. Sermayenin ciddi bir şekilde yeniden dağıtımı yalnızca komünist devrimlerden sonra oldu. Ancak, Latin Amerika'da özgürlüklerini yeni kazanan kırsal yoksullar tarım reformu talep ettiler -toprağın toptan yeniden dağıtımı (Lapp 2004). Arjantin ve Uruguay gibi daha çok şehirleşmiş ülkeler hariç, siyasetin kır-şehir makası etrafında evrilen Latin Amerika'nın demokra-

tikleşmesinde bu hep olmuştur.[1] Toprağın radikal bir yeniden dağıtımı taleplerine cevap Brezilya'da 1964'te, Guatemala'da 1954'te, Venezuella'da 1948'de ve Şili'de 1973'te meydana gelen darbelerdi. Dolayısıyla, sanayicilerin, yeniden dağıtımından daha az korktukları için toprak sahiplerinden daha az antidemokratik oldukları olgusu, ülke çapındaki tarihsel deneyim ile uyum halinde gözükmektedir.

Sanayicilerin ve toprak sahiplerinin demokrasi karşısında farklı tercihlere sahip oldukları, 1990'lardaki Orta Amerika'nın demokratikleşme dinamiklerini açıklamaya yardımcı olabilir. El Salvador'da, örneğin, ekonomik çeşitlendirme, şehirlerde yeni ithal ikameci sanayiler ve kahveden pamuğa (Williams 1986; Paige 1997) geçişle, 1940'lardan sonra oldu. Pamuk daha çok mekanize edilmiş olduğu için kırsaldaki işçilerin önemli bir kısmına yol verildi ve işçiler şehirlere ve şehirleşmiş alanlara taşındılar. İnsanların şehirlerde temerküzü, ülkenin politik istikrarsızlığına epeyce katkıda bulunmuş gözüküyor. Ayrıca, pamuğa ve sanayiye yatırım yapan yeni nesil sanayici ortaya çıktı. Bu yeni seçkinler, çatışmalardan daha ağır kayıplara uğradı ve 1980'lerde başlayan taviz itiliminin merkezindeydi. Böylece, sanayiciler için baskıların daha pahalı olduğu fikri Orta Amerika kanıtıyla uygunluk halindedir, sanayicilerin artan siyasal gücünün rejim ve demokratikleşmede bölünmeye yol açtığı fikri gibi.

Wood (2000) bu fikirlerin Güney Afrika'ya ilginç bir uzantısını sunar; beyaz toprak sahiplerinin, apartheid rejiminden daha az yararlanan (çünkü Afrikalıları beşeri sermayeyi biriktirmekten alıkoyan kısıtlamalardan zarar gördüler) ve baskılar, Güney Afrika'ya uygulanan uluslararası yaptırımlardan kayıplara uğrayan sanayicilere göre daha az önemli hale gelmesiyle benzer bir transformasyonun meydana geldiğini tartışır.

9. Ekonomik Kurumlar

Bu bölümdeki analiz (ve aslında, bu kitabın tamamı) ekonomik kurumların yapılarını oldukları gibi aldı. Bununla beraber, açıktır ki, eğer siyasal güce sahip olanlar bu kurumları değiştirirlerse demokrasi için önemli sonuçları olabilir. Örneğin, piyasaların rekabetçi olmaları yerine iktidarda olanların müdahale ettiklerini ve piyasaları çarpıttıklarını tasavvur edin. Sermaye ve toprak sahipleri tarafından yönetilen demokrasidışı rejimde, seçkinler, bir alıcılı, birden çok satıcılı piyasalar yaratarak ücretleri indirmek için müdahale edebilirler. Demokrasidışı rejimde, bu, emeğin payına tahakkuk edeni $1 - \theta$'in altına düşürerek, sermaye ve toprağa giden ulusal gelir payını artırır. Böyle bir toplumda, demokratikleşme sadece seçkinlerin hoşlanmayacağı vergilendirme politikalarına değil, tercihleri olan ekonomik kurumları da zayıflatacaktır. Örneğin, bir

[1] Örneğin, Arjantin'de Perón'a verilen destek aslolarak şehirliydi ve onun politikaları kırsal sektörden Buenos Aires'e yeniden dağıtımı hedefliyordu. Açıktır ki, Britanya ve diğer Batı Avrupa ülkelerinde olduğu gibi, şehirli işçiler toprağın yeniden dağıtımıyla ilgilenmiyorlardı.

kere vatandaşlar -gelirlerini arz ettikleri emeklerinden kazanan- demokratik politikada baskın hale gelirlerse, sanayicilerin ve toprak sahiplerinin piyasa gücünü zayıflatacak yasalar geçirmek işlerine gelecektir. Gerçekten de, kendi piyasa güçlerini artırmak yararlarınadır, bunu belki sendikaların kurulmasına imkân sağlayarak, işsizlik sigortası ve asgari ücreti başlatarak ve işten çıkarmayı zorlaştırarak bunu yapabilirler. Demokraside bunun etkisi θ'in azalması olacaktır. 19. yüzyılda Britanya'daki demokratikleşme, emek piyasası yasalarında önemli değişikliklere yol açtı, pazarlık gücünü işverenlerden işçilere doğru çevirdi (Bölüm 3'e bakın).

İşgücü piyasasının ve diğer ekonomik kurumların böyle toplumun içinden gelişmelerinin etkisi, seçkinlerin daha antidemokratik vatandaşların ise daha demokrasi yanlısı olmasıdır. Böylece, devrim daha cazip hale gelir çünkü hedeflenmiş transferler modelimizde de görüldüğü gibi demokrasidışı statüko, vatandaşlar için daha kötü olur. Eşzamanlı olarak, demokrasi seçkinler için daha kötü olur, dolayısıyla da sakınmak için baskı kullanmaya eğilimli olacaklardır. Açık ki, bir kere demokrasi kurulduğunda, ekonomik kurumları manipüle etmek kabiliyeti seçkinleri darbe yapmaya teşvik edecektir. Özünde, ekonomik kurumların toplumun içinden organik olarak büyümelerine müsaade etmek hedeflenmiş transferler modeline benzer sonuçlar veriyor. Herhangi bir dizi politik kurumdan gelebilecek riskleri artırır ve toplumu daha çatışmalı ve daha istikrarsız yapar.

Her ne kadar, bu kitapta, toplumun içinden gelişen ekonomik kurumların modellerini analiz etmiyorsak da aslında bu önemli bir konudur. Örneğin, Moore'un (1966) ve pek çok takipçisinin çalışmalarında tarımın örgütlenmesine büyük bir vurgu vardır. Moore'a göre Britanya'da demokrasiyi imkânlı kılan güçlerden biri, göreli serbest faktörlü piyasalarda tarımın yüksek bir şekilde ticarileşmiş olmasıydı. Daha önce tartıştığımız gibi Britanya'daki demokrasi öncesi işgücü piyasası kurumları kesinlikle işçilerin pazarlık gücünü azaltmaya gayret etti -örneğin, sendikaları yasakladı, ama tabii Doğu Avrupa'daki durumdan çok farklıydı. Britanya feodalizmin yıkılışına şahitlik etmiş ilk ülkelerden biri, Doğu Avrupa'da ise 19. yüzyılın ortasına kadar yaşadı. Moore, Britanya'daki durumu Doğu Avrupa'daki 'emeğe baskı uygulayan' tarım ile karşılaştırdı. Ekonomik kurumlar toplumun içinden büyüdüğünde, bu farklılık bizim çerçevemizde anlamlıdır. Britanya'da, 19. yüzyıldaki seçkinler, her ne kadar ekonomik kurumlarda değişikliği kesinlikle sezinleseler de demokratikleşmeden Rusya veya Avusturya-Macaristan'daki seçkinlerden çok daha az kaybedecekleri vardı.

Moore'un tartışması toprak-yoğunluklu toplumlar ve demokratikleşme arasındaki diğer bir ilişkiyi de ileri sürer. İşgücüne baskı uygulayan ekonomik kurumların -ve uç haliyle, köleciliğin- tarımsal teknoloji ile bir araya gelmekte daha az etkin ve/veya tatbik edilebilir olmaları mümkündür. Örneğin bu, Birleşik Devletlerin güneyinde İç Savaş'tan (Fogel ve Engerman 1974; Eltis 2000)

önce neden öncelikle kölelerin kullanıldığına dair standart bir argümandır. Her ne kadar, bu iddianın mikro temellerini bilmiyorsak da pek çok kanıtla uygunluk halinde gözükmekte ve sermaye yoğunluklu toplumlarla demokrasi -işgücüne baskı yapmak sanayiciler için daha az mümkün ya da caziptir- arasında, ekonomik kurumlar yoluyla, diğer bir bağlantıyı sağlamaktadır.

Her ne kadar Moore'un çalışmasında, 19. yüzyılda Britanya'nın göreli olarak sermaye yoğunluklu ve Rusya'nın da toprak yoğunluklu olduğunu düşünsek de, toprak yoğunluklu toplumlar da dahil olmak üzere, ekonomik kurumlar arasındaki farklılıklardan gelen pek çok çeşitlilik vardır. Bu fikirler Latin Amerika'nın kendi içindeki çeşitliliğini açıklamakta yardımcı olurlar. Orta Amerika'yı alın, mesela. Aynı ekonomik faaliyetlerde yüksek bir uzmanlaşmaya ulaşmış olmalarına rağmen, özellikle kahvede, farklı Orta Amerika ülkelerinde tecrübe edilen siyasal gelişme yollarında büyük farklılıklar vardır (Williams 1994; Paige 1997). Örneğin, Nikaragua, 1979'da Sandinista Devrimiyle düşene kadar, 20. yüzyılın çoğunluğu boyunca, Somoza ailesinin şahsında en habis diktatörlüklerden birine sahipti. Guatemala ve El Salvador'da, öyle kleptokratik bir rejim ortaya çıkmadı; onun yerine toprak seçkinleri, ordunun yardımıyla iktidar üzerinde sıkı bir hâkimiyeti sürdürdüler. Bu hâkimiyet Guatemala'da 1940'larda, El Salvador'da 1920'lerin sonlarında kısa bir süre için gevşedi. Her iki ülkede de seçkinler demokrasiyi değil baskı yolunu seçtiler; bunun sonucunda uzun süren gerilla mücadeleleriyle savaştılar. Bu savaşlar 1990'larda müzakerelerle son buldu, fakat Guetamala'da kesinlikle, aynı seçkinler hatırı sayılır bir siyasal gücü sürdürüyorlar. Diğer yandan, komşu Kosta Rika belki de Latin Amerika'daki en demokratik ülkedir ve 1948'den beri öyledir; hatta ondan önce, göreli olarak demokratik ve baskıcı olmayan rejimler de vardı.

Bu farklı sonuçları ne açıklayabilir? Kosta Rika'da (Williams 1994; Gudmundson 1995; Paige 1997; Yashar 1997; Lehoucq 1998; Nugent ve Robinson 2000; Wood 2000; Mahoney 2001) geniş topraklı çiftliklerin olmayışı açık bir faktördür. Kahve küçük çiftçiler tarafından üretiliyordu ve erken ve orta 19. yüzyılda devlet bir dizi 'toprak edinme yasaları' geçirerek işlemek isteyen herkese kahve yetiştirecek toprak verdi. Tam tersine bir şekilde, diğer Orta Amerika ülkelerinde, geç 19. yüzyılda dünya ekonomisinin genişlemesi toprak edinme yasalarına değil ama toprağa siyasal seçkinler ve siyasal ilişkilere sahip olanlar tarafından el konulmasına yol açtı. Bu Kosta Rika gibi küçük üreticiler toplumuna değil, büyük çiftliklerin ortaya çıkmasına ve büyük bir toprak eşitsizliğine yol açtı. Bilim insanlarının çoğu Orta Amerika'nın çoğunda tarımsal örgütlenmenin farklı biçimlerini, 'toprak sahibi seçkinleri' fakat bunun Kosta Rika'daki eksikliğini bu ülkelerdeki politik gelişmenin farklı yollarını açıklamakta anahtar olarak görüyorlar.

Göreli olarak demokratik olan Kolombiya'da durum dikkate değer bir şekilde Kosta Rika'dakine benzer. Kosta Rika ve Kolombiya'da siyasal seçkinler

kahve bitkisinin üretiminden çok bitkinin finans, satın alma ve ihracı üzerinde yoğunlaşmışlardır (Kosta Rika üzerine bkz. Paige 1997 ve Mahoney 2001; Kolombiya üzerine bkz. Palacios 1980 ve Nugent ve Robinson 2000). Çıkan bir sonuç, işgücü piyasası kurumlarının Guatemala ve El Salvador'da dikkate değer bir şekilde daha fazla 'emeğe baskı' yaptıklarıdır. Guatemala'da, 1945'te demokrasinin ilk ortaya çıkışına kadar zorla çalıştırma geçerliydi, Kolombiya'da erken 1820'lerde bile tutunamamıştı. Bunun demokrasi için önemi, Guatemala ve El Salvador'da seçkinlerin toprağa yatırım yapması, eğer demokratikleşirlerse tercih ettikleri emek piyasası kurumlarını kaybedeceklerini de sezinlemesiydi, Guatemala'da 1945'te gerçekten de olduğu gibi.

Daha genel olarak, Amerika kıtaları içindeki karşılaştırmalı gelişme yazını, İspanyol ve Portekiz sömürgelerindeki başlangıç koşullarının, yerli halklardan kira almak ve sömürge seçkinlerini kontrol etmek için dizayn edilmiş ekonomik kurumlara yol açtığı fikri üzerine dayandırılmıştır (Lockhart ve Schwartz 1983; Coatsworth 1993; Engerman ve Sokoloff 1997; Acemoglu, Johnson ve Robinson 2001, 2002, 2004). Bu kurumlar, örneğin zorla çalıştırma, iyi tarif edilmiş mülkiyet haklarının ve yasalar önünde eşitliğin yokluğu ve hayli merkantilist politikalar, uzun zaman yerinde kaldı. Bunun, 19. yüzyıl boyunca Latin Amerika'daki ülkelerin sanayileşememesinde büyük bir rol oynadığı görülmektedir. Eşitsizliğin neden bu kadar büyük hale geldiğini de açıklamaya yardımcı olur. Dolayısıyla, Amerika kıtalarındaki uzun dönemli ekonomik birbirinden uzaklaşma (divergence), en azından kısmen, kökenleri sömürgelerdeki başlangıç koşullarında yatan (örn., yerli halkların nüfus yoğunluğu) farklı ekonomik kurumların, ısrarcı varlığıyla açıklanabilir.

Bu argümanlar belirli ekonomik kurumların uzun süreler boyunca var oldukları fikrini verir. Gerçekten de, eğer kurumlar devamlı olmasalardı, şimdiye kadar yaptıkları gibi siyasal hayatı yapılandıramazlardı. Bu, aynı zamanda, hepsinin hatta en ekonomik kurumların bile siyasal rejimler değişince serbestçe değiştirilemedikleri fikrini verir. Demokratikleşmeler, darbeler ve bu kısımda tartıştığımız ekonomik kurumlardaki değişiklikler arasındaki ilginç korelasyonlara rağmen, onları ayrıntılı olarak analiz etmememizin nedeni budur. Buradaki durum Bölüm 6'daki siyasal kurumlar tartışmasına benzer. Kurumlar bir kere yaratıldılar mı, -hem politik hem ekonomik- devamlı olmakta kuvvetli eğilimleri vardır (açıklayıcı mekanizmaların bir tartışması için bkz. Acemoglu, Johnson ve Robinson 2001). Herhangi bir toplumda, o anda var olan kurumlar kompleks tarihsel süreçlerin sonucudurlar. Guatemala ve Britanya'da, bir seviyede, demokratikleşme sırasında ekonomik kurumlarda önemli değişiklikler oldu; bir başka seviyede ekonomik kurumlarda tarihsel olarak belirlenmiş önemli farklılıklar vardı. Demokratikleşmenin neden Britanya'da Guatemala'dan daha hızlı olduğuna dair bir açıklama önerirken, ekonomik kurumlardaki bu farklılıkları parametrik olarak ele almak faydalı olacaktır. Eninde sonunda, ama insan ekonomik ve siyasal kurumların ortak evrimini anlatan bir teori geliştirmeyi arzu ediyor. Böyle bir teori bu kitabın alanının ötesinde, ancak

gelecekteki bir araştırma için heyecan verici bir alan (böyle bir teorinin taslağı için bkz. Acemoglu, Johnson ve Robinson 2004). Nihayet, ekonomik kurumlar ve onları destekleyen siyasal rejimler arasındaki ilişki eşitsizlik ve siyasal gelişme arasında bir bağlantı sağlar; örneğin dar bir seçkin grubunun yararına olan ekonomik kurumların olduğu toplumlar demokratik olmayarak kalabilirler ve karşılığında, bu ekonomik kurumları sürdürmeye devam ederler ve yüksek seviyede bir eşitsizlik meydana getirirler, halbuki diğer toplumlar demokrasiye geçebilirler ve daha eşitlikçi ekonomik kurumları seçebilirler.

10. Beşeri Sermaye

Bu bölümdeki modeller gösterdi ki, (fiziksel) sermaye yoğun bir toplumda baskı ve darbeler daha pahalıya mal olur ve demokrasi daha az radikal ve tehdit edicidir. Bir sonuç olarak, böyle toplumlar demokratikleşmeye daha hazır ve demokrasilerini konsolide etmeye mütemayildir. Geçen yarım yüzyılda, toprak ve hatta fiziksel sermaye daha az önemli ve beşeri sermaye ve teknoloji daha önemli hale geldi. Gerçekten de, Goldin (2001) yirminci yüzyıla 'beşeri sermaye yüzyılı' der. Bu kısımda, bu yüzden, bu bölümün analizini, beşeri sermaye ekonomide üstün geldiğinde demokrasiye ne olacağı üzerinde odaklanmaya doğru uzatacağız.

Beşeri sermaye -bireylerde vücut bulan beceriler, bilgi ve eğitim- doğal olarak mekanizmalara dahil olurlar. Birincisi, baskının veya darbelerin yükü daha çok çatışmada ölen bireylerin üzerine düşer. Bir insana zarar vermek veya öldürmek bir parça toprağı ya da bir makinayı yok etmekten daha kolaydır. Böylece, beşeri sermayenin baskıdan, şiddetten ve darbelerden en büyük zararı gördüğünü söyleyebiliriz. Daha da öteye, beşeri sermayeden elde edilen geliri vergilendirmek bile pahalıdır çünkü bir makinanın ürününün aksine beşeri sermayeden elde edilen ürün, sadece, eğer bireyler çaba sarf ederlerse ortaya çıkar. Çabayı gözlemek zordur; bu yüzden, insanları beşeri sermayeleri kullanmak için zorlamak hükümet için zordur ve yüksek gelir vergisi oranları da onları kolaylıkla caydırır. Dolayısıyla, beşeri sermayenin, fiziksel sermaye ve toprağın tersine, üretici varlıklara hâkim geldiği bir toplumdaki bir demokrasi daha az yeniden dağıtımcıdır.

Bu tartışma, hemen, toplumun fiziksel sermaye yoğunluğunun, $k = K / L$, değil de beşeri sermaye yoğunluğunun $h = H / K$ olduğu, daha öncekine benzer bir analize uygulamanın sorunsuz olduğu fikrini verir. Seçkinlere ait daha büyük beşeri sermaye onları demokrasiye karşı güç kullanmakta isteksiz yapar, daha da öteye, demokrasinin yükünü azaltır çünkü beşeri sermayesini vergilendirmek fiziksel sermayeyi ya da toprağı vergilendirmekten daha zordur. Bu kanalların her ikisi de, beşeri sermaye daha önemli hale geldikçe, demokrasinin kolaylıkla yükseleceği ve konsolide olacağını ifade eder.

Ek olarak, beşeri sermaye daha önemli oldukça, orta sınıfın (Bölüm 8'deki analizde olduğu gibi) daha zengin ve kalabalık olacağını düşünebiliriz, bu da demokrasiyi daha olası hale getirir.

Bu yüzden, analizimiz beşeri sermaye ve demokrasi arasındaki ana etkileşimler için Bölüm 3'te özellikle, 3.7 ve 3.8'deki şekillerde gösterilen ampirik ilişkileri anlamak için kullanışlı kanalları sağlayan bir dizi sebebi ileri sürer.

11. Siyasal Gelişme Hakkında Tasavvurlar

Hem fiziksel hem de beşeri sermaye ile hem de toprak yoğunluğu ile demokrasi arasındaki bu bölümde incelediğimiz ilişkiler, ekonomik ve politik gelişme arasındaki ilişki hakkında bazı tasavvurlarımıza izin veriyor. Her ne kadar son zamanlardaki ekonomik büyüme teorileri bazen büyüme sürecini sadece toplumun gelir seviyesindeki bir artma olarak vurguluyorlarsa da, ekonomik gelişme ondan daha fazlasıdır. Ekonomik gelişme ile üretken ilişkiler önemli ölçüde değişir; hem işçiler hem firmalar kırsaldan şehirlere göçerler; fiziksel sermaye ve daha sonra beşeri sermaye ve teknoloji daha önemli hale gelirler; ve bütün bir ekonomik yapı dönüşür. Bu temalar daha önce ekonomik gelişme teorisyenleri tarafından geliştirildi –örneğin, Singer (1949), Rosenstein-Rodan (1949), Nurkse (1953), Lewis (1954), Myrdal (1957) ve özellikle Kuznets (1966). Bir dereceye kadar Murphy, Shleifer ve Vishny (1989) tarafından; ve Matsuyama (1992), Acemoglu ve Zilibotti (1997, 1999) kesin bir şekil verildi.

Görüldüğü gibi ekonomik gelişme ve kişi başına gelirde artışlar, bu bölümde kullandığımız sermaye yoğunluğu kavramına ilişkin olan ekonominin yapısındaki değişiklikler yoluyla gelir. Bu perspektif, bir ekonomi geliştikçe, sermayenin topraktan daha önemli olduğu, sanayinin tarımdan daha önemli olduğu fikrini ileri sürer ve siyasal çerçevemiz demokrasiye karşı muhalefet ve tehdidin zayıfladığını belirtir. Kişi başına geliri yüksek olan ülkelerin daha sermaye yoğun olacaklarını ve bunun kişi başına gelirle demokrasi arasında ampirik bir ilişki ortaya çıkaracağını umabiliriz.

Böyle bir ilişki, önce Lipset (1959) tarafından belgelenmişti, siyasal ekonominin en önemli 'olgular'ından biridir. Bölüm 3'ün gösterdiği gibi, bu bir ucundan diğer ucuna ülkenin verilerindeki güçlü bir korelasyondur. Ancak, henüz bu ampirik olgu hakkında reel bir teorik açıklama yoktur. Lipset kendi açıklamasının kökenlerinin izini Aristo'ya kadar sürdü ve o da Aristo'nun savunmasına katıldı: "sadece göreli olarak birkaç vatandaşın reel yoksulluk içinde yaşadığı zengin bir toplumda, nüfus kitlelerinin akıllı bir şekilde siyasete katıldıkları bir durum olabilir ve sorumsuz demagogların cazibelerine kapılmalarını önlemek için gerekli olan öz-kontrolü geliştirebilirler" (1959, s.75). Bu görüşe göre, gelir ve demokrasi arasındaki ilişki, sadece göreli olarak zengin olan ülkelerde vatandaşların yeteri kadar 'olgun' oldukları ve demokrasi ile bağlantılı olan daha kompleks hayatlar yaşamaya yetecek kadar iyi bilgilenebi-

lecekleri olgusunu yansıtır. Daha yakın zamanlardaki bilim insanları, buna bir açıklama önermek yerine bu ilişkinin güçlülüğünü test etmeye odaklandılar.

Bu bölümden önce bu kitapta geliştirilen modeller bu sorun hakkında kasıtlı bir şekilde agnostik olarak inşa edildiler çünkü biz onları, kişi başına gelir seviyesiyle değişmeyen sonuçlar vermesi için dizayn ettik (örn., vergilendirmenin maliyetini normalleştirerek). Ancak, bu bölümdeki sonuçlar, ekonomik ve siyasal gelişme arasındaki ilişki hakkında makul bir mikro temel sağlayabilir. Bu sonuçlar bir ekonomi geliştikçe, üretim faktörlerinin biriktiğini ve kişi başına gelirin arttığını ileri sürerler; varlıkların daha sermaye yoğun olmalarına doğru ekonominin yapısındaki değişimdir ve bu demokrasi ve onun konsolidasyonuna yol açar.

Bu aşamada, bu, sadece, ampirik dayanağı olmayan bir tasavvurdur. Gerçekten de demokrasinin belirleyicileri üzerine ampirik çalışma, gelirin demokrasi üzerinde nedensel bir etkisi olduğunu inandırıcı bir şekilde tesis etmelidir, bu bölümdeki siyasal gelişme için mekanizmaların sonuçları gelecekteki araştırmanın bir alanıdır. Verilerdeki korelasyon diğer bir göz ardı edilen değişken yüzünden olabilir. Önceki bölümde görülen ekonomik kurumların demokrasi üzerindeki kuvvetli etkisini hatırlayın. Guatemala'daki, Britanya'ya kıyasla farklı ekonomik kurumların, Guatemala'nın Britanya'dan neden çok daha az demokratik olduğunu açıklamaya yardımcı olabilir. Açık ki, ekonomik kurumların birinci-dereceli etkisi ekonomik teşvikler ve performans üzerindedir. Böylece, ekonomik kurumlardaki bu farklılıklar Guatemala'nın neden Britanya'dan çok daha yoksul olduğunu da açıklayabilir (Acemoglu, Johnson ve Robinson 2001). Bu anlatımda, kişi başına gelir ve demokrasi pozitif korelasyonudur, fakat ikisi arasında nedensel bir ilişki yoktur. Gerçekte, her ikisi de başka bir nedenden kaynaklanırlar: ekonomik kurumlar (Acemoglu, Johnson, Robinson ve Yared 2004).

12. Sonuç

Bu bölümde, gelirin seviye ve dağılımının toplumun içinden geliştiği bir model geliştirdik ve ekonominin yapısının nasıl demokrasinin yaratılmasını ve konsolidasyonunu belirleyebileceğini gösterdik. Üretim sürecinde, fiziksel ve beşeri sermayenin toprakla kıyaslandığında ne kadar önemli olduğunu -ekonominin sermaye yoğunluğu dediğimiz şey- vurguladık ve hem baskının ve darbelerin hem de seçkinler için demokrasi yükünün maliyetine nasıl tesir edebileceğini vurguladık. Bu meydana gelir çünkü (1) baskı ve güç kullanımının maliyeti kapitalistler ve sanayiciler için toprak sahiplerinden daha büyüktür; ve (2) demokrasiler toprağı ve topraktan elde edilen geliri rasyonel bir şekilde, sermaye ve sermayeden elde edilen gelirden daha yüksek oranlarda vergilendirirler. Sunulan fikirler deneme kabilindendir ve ampirik olarak test edilmemişlerdir; ama gene de, pek çok vaka çalışması (*case study*), tarihsel

malzeme ve ekonomik gelişme teorisinin ana akım yaklaşımlarıyla uygunluk halindedir. Kişi başına gelir ve ekonominin ölçümleri arasındaki gözlenen korelasyon ile de uygunluk halindedir.

Her ne kadar bu bölümde belirgin olarak analiz etmemiş olsak da, bu sonuçların siyasal kimliklerin doğasına bağlı olmaları önemlidir. Sosyo-ekonomik sınıflar yerine, politik çatışma *X* ve *Z* etnik grupları arasında olsa da daha büyük sermaye yoğunluğunun demokrasi için benzer sonuçları olacaktı. Sermaye yoğunluğunun demokrasiye nasıl tesir ettiğini görmek için seçkinlerin her iki grubunun da sermaye ve toprağa sahip olduklarını düşünün, halbuki geri kalanın ise sadece emeği var. Çatışma etnik gruplar arasında bile olsa, daha büyük sermaye yoğunluğu büyük grup *X*'in küçük grup *Z*'yi katmayarak yeniden dağıtım arzusunu gene de azaltır çünkü bu şimdi daha pahalı olacaktır. Bu sonuç, grup *Z*'de bazı sermaye sahipleri ve toprak sahipleri var olduğu sürece doğrudur. Bu, grup *Z*'nin demokrasi tesis edildikten sonra darbe yapma saikını azaltır. Daha da öteye, demokrasidışı rejimde, bu örnekte grup *Z* tarafından yönetilir, daha büyük sermaye yoğunluğu *Z* için baskının maliyetini yükseltir, ki bu da tartıştığımız nedenlerden ötürü demokratikleşmeye yol açar.

Bu bölümün sonuçlarını, çok zenginlerin ve orta sınıfların demokrasiye tavırlarındaki farklılıkları göstermek için karşılaştırdığımız Bölüm 8'in sonuçlarıyla karşılaştırmak ilginç olacaktır. Orada gördük ki Moore'un vurgusuna uygun olarak, orta sınıf daha çok demokrasi yanlısıdır, çünkü -gelirlerinin zenginlerden daha düşük olduğunu veri alırsak- demokratik vergilendirmeden zenginlerden daha az kayba uğrarlar. Sonuç olarak, onlar, demokrasiden kaçınmak için baskıyı desteklemeyi zenginlerden daha az istiyorlardı. Bölüm 8'deki analiz gösterdi ki orta sınıf aynı mülahazalarla, demokrasidışı bir rejimden daha çok kazanç elde edecek zenginlerden daha çok darbelere muhaliftir. Bu analizlerin sorunu, 'orta sınıf', 'zenginler' gibi etiketlere karşılık gelen belirgin temellerin olmamasıdır, bu durum ekonomik değişimleri siyasal tutumlardaki potansiyel değişimlerle bağlantılandırmayı zorlaştırıyor. Bu bölümde, orta sınıfla zenginler arasındaki bu geniş ayrımlar üzerinde odaklanmak yerine, sanayicilerle toprak sahipleri arasındaki farklılıkları vurguluyoruz. Orta sınıfa gelince, sanayiciler demokrasiden daha az zarar görürler ve belki karışıklık ve şiddetten toprak sahiplerine kıyasla daha çok zarara uğrarlar.

10. Küreselleşme ve Demokrasi

1. Giriş

Bu bölümde, dünya ekonomisinin küreselleşmesinin demokrasiyi nasıl etkileyeceğini tartışıyoruz. Şimdiye kadar geliştirilen çerçeve, demokrasinin ortaya çıkışının ve yaşamasının nasıl gelir dağılımına ve bu kanalla, faktör fiyatlarına bağlı olduğunu gösteriyor. Artan uluslararası ticaret ve/veya artan mali entegrasyon formunu alan küreselleşme, faktör fiyatlarını ve gelir seviyelerini etkiliyor, dolayısıyla demokrasiyi etkileyebilir.

Pek çok bilim insanı küreselleşme ve demokrasi arasında farklı bağlantıların varlığını tasavvur ettiler ve son zamanlardaki siyasal bilimlerdeki ampirik yazın bu bağlantıların bazılarını incelemeye başladı. Bu yazın, demokratikleşmelerle uluslararası ekonomi arasındaki gelişmeler arasında önemli korelasyonlar buluyor. Örneğin, Quinn (1997, 2002), 1960'lardan beri, ülkeler arası ortalama demokrasi ölçümlerinin sermaye ve cari hesap liberalizasyonu ölçümleriyle korelasyonlarının olduğunu gösteriyor. Ancak, bu yazın (Kubota ve Milner 2005) demokrasinin uluslararası liberalizasyon (genel liberalizasyonun bir altoluşumu olarak görülüyor) üzerindeki etkileri üzerinde odaklanıyor.

Küreselleşmenin demokrasi üzerindeki potansiyel etkilerini tartışmak için küreselleşmenin üç boyutunu ayırıyoruz:

- artan uluslararası ticaret (piyasa entegrasyonu)
- artan finansal entegrasyon
- artan siyasi entegrasyon

Bu bölümde, küreselleşmenin bu farklı yüzlerinin belli bir ülke için dışsal ve politikacılar tarafından değiştirilmeye müsait olmadıklarını kabul ediyoruz. Her ne kadar bir ülkenin küreselleşmenin tesiri altında olup olmaması sıkça – en azından bir dereceye kadar- yerli politikacıların kontrolü altında ise de son zamanlardaki küreselleşme dalgasının önemli bir bileşeni uluslararası ticaretin maliyetlerindeki düşüş ve politikacıların durdurmak için yapacak pek bir şeylerinin olmadığı, dünya ekonomisinin daha büyük bir entegrasyonudur. Dolayısıyla, dışsal küreselleşmenin siyasal denge üzerindeki sonuçlarının analizi faydalı bir başlangıç noktasıdır.

Tipik olarak, daha çok uluslararası ticaret mallardaki ve faktör fiyatlarındaki açıkları kapatma eğilimindedir (Dixit ve Norman 1980; Feenstra 2003). Belirgin olan, uluslararası ticaretin yokluğunda, yerel olarak bol olan faktörlerin

fiyatlarının düşüklüğüdür. Örneğin, bir ülkede işgücü bol ve sermaye kıt ise, ücretler düşük olacak ve sermayenin dünya ortalamasından daha yüksek getiri elde edeceği doğrudur. Uluslararası ticaret, dolayısıyla o ülkede ücretleri artırır ve faiz oranlarını indirir. Hem demokrasinin darbe tehditlerine karşı konsolidasyonu hem de demokrasiye geçişler, demokrasinin tam konsolidasyonunun olduğu aşamaya varamamış, göreli olarak daha yoksul olan ülkelerin problemleridir. Örneğin, Bölüm 3'ten daha zengin olan ülkelerin tipik olarak demokrasiler olduklarını; daha yoksul olan ülkelerin demokrasidışı olduklarını veya demokrasiye karşı yüksek bir darbe riski taşıdıklarını hatırlayın. Yoksul ülkelerde aynı zamanda işgücü bol ve sermaye kıttır. Dolayısıyla uluslararası ticaret, yaşamını emeğinden kazanan yoksullar ile zengin sermaye sahipleri arasındaki gelir açığını indirmeli.

Siyasi modellerimizin bağlamında, yoksullarla zenginler arasındaki gelir açığının azaltılması azaltılmış siyasal çatışma anlamına gelir. Örneğin, zenginler ve yoksullar arasındaki açık daha küçük olursa, yoksulların yüksek yeniden dağıtımcı politikalara oy vermek için daha az sebepleri olacağı gibi demokrasi de zenginler için daha az tehdit olacaktır. Dolayısıyla, uluslararası ticaret zenginlerle yoksullar arasındaki çatışmanın yoğunluğunu düşürür ya da popüler basında bazen yazıldığı gibi küreselleşme 'sınıf çatışması'nı zayıflatabilir. Zenginler ve yoksullar arasındaki daha az yoğunluklu bir çatışma ve düşük vergilerin olduğu bir demokraside, zenginler, demokrasidışı rejime geri dönmek için bir darbenin maliyetini üstlenmeyi daha az isterler ve demokrasinin konsolide olması daha olasıdır. Dolayısıyla, küreselleşme gelişmekte olan ülkelerde demokratik konsolidasyona katkıda bulunabilir. Aynı argüman, demokrasi zenginler için daha az maliyetli olduğu için baskılarla kendilerini devam ettiren demokratik olmayan toplumların da demokratikleşme olasılıklarının artacağı anlamına da gelir; bu durumda, küreselleşmenin dünyada demokratikleşmeye katkıda bulunması gerekir. Ancak, bu sonuçlar hakkında dikkatli olmalıyız çünkü Bölüm 6'da işaret edildiği gibi eşitsizlik ve demokratikleşme arasındaki ilişki gerçekte tek düze değildir. Bunun sonucu olarak, eşitsizlikteki değişimlerin demokratikleşme üzerindeki etkileri, bu ilişkide nerede olduğumuza bağlıdır. Eğer bir göreli eşitlik durumundan başlarsak, daha büyük eşitlik -devrim tehdidini savuşturarak- aslında demokrasinin ortaya çıkmasını engeller. Yine de, demokrasinin konsolidasyonunu düşündüğümüzde, göreli olarak yoksul bir ülkede daha büyük eşitsizlik demokratik kurumların istikrarsızlığına yol açacağını varsaymak doğaldır, dolayısıyla, uluslararası ticaretin, bir kere ortaya çıkmış olan demokrasiyi daha dayanıklı yapmak için eşitsizlikte düşmeye vesile olacağını beklemeliyiz -belirsiz olsa bile. Hatta demokrasinin ortaya çıkmasındaki genel etkisi belirsiz olsa bile. Bütününe bakarsak, uluslararası ticaretin demokrasi üzerindeki etkisi ampirik bir sorudur ve bu bölümdeki modelleri gelecekteki ampirik incelemeleri çerçevelemek için çok faydalı buluyoruz.

Küreselleşmenin zengin ülkelerdeki faktör fiyatlarına etkisi tersinedir. İşgücünün bol olduğu gelişmekte olan uluslarda ücretler yükselir ve sermayenin getirisi düşerken, OECD ekonomileri gibi sermaye zengini ülkelerde ücretler düşmeli ve sermayenin getirisi artmalı. OECD ülkelerinde demokrasiye karşı darbelerin daha büyük olasılık olacağını mı beklemeliyiz? Cevabın hayır olduğuna inanıyoruz: çünkü OECD ülkeleri tam konsolide olmuş demokrasilerdir, demokratik yeniden dağıtımdaki marjinal bir artış onları konsolide olmamış demokrasiler pozisyonuna itmeyecektir.

Bu tartışma, artan uluslararası ticaretin gelişmekte olan ülkelerde eşitsizliği azaltacağı tahminine dayanmaktadır, özellikle sermaye sahipleri ile emek arasındaki açığı daraltarak. Dünyanın geri kalanına kıyasla fiziksel sermayenin az, işgücünün bol olduğu, demokratik olmayan ülkelerde bu tahmin ticaret modellerinin (özellikle ünlü Heckscher-Ohlin modeli) çoğunda var. Fakat, pratikte, dünya ekonomisine katılan bazı demokratik olmayan ülkelerde toprak bolluğu olabilir (örn., erken 20. yüzyılda Arjantin ve Şili). Bu durumda, uluslararası ticaret toprağın getirisini artırabilir ve Bölüm 9'da üstünde durulan mekanizmalar yoluyla, demokratikleşmeyi ve demokratik konsolidasyonu daha az olası yapabilir.

Diğer bir önemli ikaz da şudur ki, uluslararası ticaret sadece sermayenin ve işgücünün göreli fiyatını etkilemekle kalmaz, beşeri sermayenin göreli fiyatını da etkiler (yani vasıflılığın getirisini). Daha az gelişmiş ülkelerde, tipik olarak, vasıflı olan işgücü kıttır ve artan uluslararası ticaretin bu ülkelerdeki vasıflılığın primini düşüreceğini beklemeliyiz. Ancak, yakın zamanlarda bu ülkelerde edinilen deneyim, vasıflılığın getirisinin arttığını ve daha çok eğitim görmüş işçilerle daha az eğitim görmüş işçiler arasındaki açığın büyüdüğünü gösteriyor. Ekonomik yazın bu olguyu, vasıf-yönelimli teknolojilerin daha az gelişmiş ülkelerde ortaklıklarla yayılması ve vasıflı işgücünün marjinal üretimini artırmasıyla açıklıyor. Bu yüzden, ticaret entegrasyonunun vasıflılığın getirisini artırdığı ve bütünde eşitsizliği artırsa bile, demokratik konsolidasyona yardımcı olacağını gösteren bir modeli de kısaca tartışıyoruz. Vasıflı işçilerin 'orta sınıfa' karşılık geldiğini düşünebiliriz ve 8. Bölüm'de tartışıldığı gibi, daha zengin bir orta sınıfla, demokrasi daha az yeniden dağıtımcıdır ve konsolide olması daha olası olabilir.

Küreselleşmenin diğer bir yönü artan finansal entegrasyondur. Bu bölümde, ayrıca, dünya ekonomisindeki artan finansal entegrasyonun demokrasinin ortaya çıkışını ve yaşamasını etkileyebileceğini gösteriyoruz. Bu amaç için daha az gelişmiş ve sermaye kıtlığı olan ülkelere, finansal entegrasyon sonucunda gelen sermaye akışının etkileriyle, bu ülkelerden sermayenin kaçışı ihtimalinin etkilerini birbirinden ayırmak önemlidir. Sermaye gelişleri, tam da artan uluslararası ticaret gibi, sermayenin kıt olduğu ülkelerde sermayenin getirisini azaltır ve ücretleri artırır. Dolayısıyla, bu yolla finansal entegrasyonun etkileri, artan uluslararası ticaretin etkilerine benzer: zenginler ve yoksullar arasındaki gelir

açığını azaltır ve bu yolla, demokrasinin ortaya çıkmasına ve konsolidasyonuna yardımcı olabilir.

Sermayenin kaçışı da demokrasiye yardımcı olabilir ama farklı bir mekanizmayla. Sermayenin yurtdışında yatırımının mümkün olmadığı kapalı bir ekonomide, sermaye arzının esnekliği göreli olarak düşüktür: sermayeyi elinde bulunduranlar sermayelerini yatırımda kullanmak yerine tüketebilirler veya, üretkenliği çok daha düşük olan, vergilendirilemeyen faaliyetlere yatırabilirler ('resmi olmayan' sektör). Aksine, artan finansal entegrasyonla birlikte, yüksek vergiler sermayeyi elinde bulunduranları sermayelerini yurt dışına çıkarmaya ve vergilerin daha düşük olduğu ve kamulaştırma riskinin olmadığı, diğer piyasalarda yatırmaya özendirebilir. Diğer bir deyişle, finansal entegrasyon sermaye arzının esnekliğini artırır. Bunun farkına varınca, demokrasi sermayeye daha düşük vergi koyar ve genel olarak daha az yeniden dağıtımcıdır. Dolayısıyla, finansal entegrasyon, demokraside, sermayenin potansiyel kaçma olasılığından ötürü, yeniden dağıtımı da azaltır. Bunu sezinleyince, zenginler demokrasiden daha az korkarlar, baskıları kullanmak yerine demokrasiyi kabul etmeye daha isteklidirler ve bir fırsat ortaya çıksa bile, demokrasiye karşı darbe girişiminde bulunmaya daha az isteklidirler. Sonucunda, finansal entegrasyon demokrasinin ortaya çıkmasına ve konsolide olmasına yardımcı olabilir.

En son olarak, küreselleşme aynı zamanda artan siyasal entegrasyonla gelir, bu da çeşitli yollarla darbelerin maliyetlerini etkiler. En önemlisi, artan siyasal entegrasyonla, eğer demokrasiye karşı darbeye maruz kalırlarsa, ülkeler diğer demokratik uluslardan daha büyük yaptırımlarla yüz yüze kalabilirler. Bu yolla, küreselleşme demokratik konsolidasyona yardım edebilir. Ayrıca, daha çok siyasal entegrasyon, daha az gelişmiş uluslarda sivil toplumun gelişmesine yardımcı olabilir ve darbelerin maliyetini artırabilir, demokratik konsolidasyona katkıda bulunabilir.

Bütünde, bu bölümdeki analizimiz küreselleşme ile demokrasinin ortaya çıkışı ve konsolidasyonu arasında önemli bağlantılar olabileceğini açığa vuruyor. İlginç bir olasılık; bu bağlantıların, demokratikleşmenin ve darbelerin dalgalarını açıklamakta yardımcı olabileceği. Dalgadan kastımız, bir dizi ulusun eşzamanlı olarak demokrasiye yaklaşan ya da demokrasiden uzaklaşan bir hareket içinde olmasıdır. Demokrasiye doğru dalgalar tarihsel olarak olmuş olabilir -örneğin, Birinci Dünya Savaşı'ndan önceki sürede, İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra ve 1970'lerden beri (Huntington 1991; Markoff 1996). İlginçtir ki, bu demokratikleşme dalgaları ile küreselleşmedeki yükselmeler arasında sıkı bir korelasyon vardır; gerçekten de küreselleşmeyi, eşzamanlı olarak pek çok ülkede kuvvetli bir etki yapan ve böylece potansiyel bir açıklayıcı değişken olgu olarak düşünmek doğal.

Daha önce not edildiği gibi pek çok bilim insanı küreselleşme ve demokrasi arasındaki ilişkiyi tartıştı ve bizim analizimiz birkaç önemli katkıda bulunuyor. Birincisi, bildiğimiz kadarıyla, kimse daha önce, artan uluslararası ticaretin,

tartışmakta olduğumuz kanallar yoluyla demokrasinin ortaya çıkmasına ve konsolidasyonuna tesir edeceğini ileri sürmedi (şöyle ki, faktör fiyatları ve bu yolla gelir dağılımı üzerindeki kuvvetli etkisi).

İkincisi, Bates ve Lien (1985), Bates (1991), Rogowski (1998), Newman ve Robinson (2002) ve Boix (2003) bir ulustan çekilmenin olasılığının demokrasiyi ilerletebileceğini söylüyorlar, fakat, uluslararası ticaret, eşitsizliğin yapısını ve siyasal oyundaki çeşitli partilerin seçimlerini etkilediği zamanda tam siyasal dengenin bir analizini sunmuyorlar.

Üçüncüsü çıkış düşüncesini bir faktör hareketliliğinin standart ekonomik modeline yerleştirerek diğer önemli etkileri keşfederiz -örneğin sermaye girişinin dağıtımsal etkisi.

Her ne kadar, ekonomide küreselleşmenin kuvvetli etkileri, hem artan ticaret hem de finansal entegrasyon (Prasad ve ark. 2002), üzerine çok ciddi bir yazın varsa da, ancak şimdilerde bu kuvvetlerin kurumsal değişimle bağlantılarını kurmaya başladı. Rodrik (1997) ve Garrett (1998) gibi bilim insanları, artan küreselleşmenin ulusal hükümetlerin siyasi alanlarını kısıtladığı fikrini vurguladılar, fakat bunun kurumların denge yapısına tesir edebileceğini ileri sürmüyorlar. Küreselleşmenin demokrasi için önemli etkileri olabileceğini gösteriyoruz.

Dördüncüsü, şimdiye kadar siyasal bilim yazınının çoğu jeopolitik hakkındaki fikirler ve demokrasinin ideolojik yaygınlığı üzerinde durdu. (Kopstein ve Reilly 2000; Maxfield 2000).

Bu bölümde sunulan sonuçlar, ampirik olarak test edilmesi gereken fikirlerdir. Daha da öteye, tartıştığımız mekanizmaların demokrasiyi teşvik edip etmemesi parametre aralığının hangi kısmında olduğumuza bağlıdır. Daha önce bu, artan ticaret entegrasyonunun eşitsizlik üzerindeki etkileriyle alakalı olarak tartışıldı ve aynısı finansal entegrasyonun etkisi için de geçerlidir. Biz bunu bir teorik olasılık olarak görüyoruz, her ne kadar ampirik olarak alakalı mesele değilse de, yani eşitsizliği azaltarak artan ticaret entegrasyonu demokratik olmayan rejimleri konsolide edebilir.

Nihayet, küreselleşme, çoğunlukçu politikaları yerleştirmek için demokrasinin alanını azaltabilir, o kadar ki demokrasinin ortaya çıkması istikrarının teşvikinde başarısız olabilir. Eğer demokrasi vatandaşlara bir şey getirmezse, o taktirde devrim onlar için cazip hale gelir ve baskı da seçkinler için cazip olur. Bu koşullarda, küreselleşme demokrasiyi teşvik etmez.

2. Bir Açık Ekonomi Modeli

Küreselleşme ve demokrasi arasındaki bağlantıları tartışmak için 9. Bölümdeki modelin sermaye, toprak ve işgücü ile bir versiyonunu kullanıyoruz. Önce uluslararası ticarete kapalı olan tek bir ülke üzerinde odaklanıyoruz. Sonra,

dünya ekonomisi ile entegre olan ve diğer ülkelerle mal alıp satmaya başlayan konumuz olan ülkeye bakıyoruz.

9. Bölümde olduğu gibi, toplam bir üretim fonksiyonunun olduğunu ama bunun sermaye, toprak ve işgücünü doğrudan girdi olarak almak yerine, üç ayrı aramalın girdi olarak kullanıldığını varsayıyoruz. Daha önceki gibi, Y tüketilen nihai çıktı ve Y_K, Y_L ve Y_N de Y'nin üretiminde kullanılan üç aramalın miktarı olsun. Toplam üretim fonksiyonu, yine varsayıldığı gibi Cobb-Douglas olsun:

$$Y = (Y_K + \sigma Y_L)^{\theta} Y_N^{1-\theta} \tag{10.1}$$

ve önceki gibi, $0 < \theta < 1$ ve $\sigma > 0$ olsun.

Ticaretin olmadığı kapalı bir ekonomide, aramalların kendileri yerli üretim faktörleri tarafından üretilirler; aramallardaki alt harfler sermaye yoğunluğunu gösterir, Y_K; bir diğeri toprak yoğunluğudur Y_L; ve sonuncusu işgücü yoğunluğudur, Y_N. Açık bir ekonomide, ara mallar uluslararası ticarete tabiidir. Üretim tarafında, mümkün olan en sade dünyada, her üç mal sadece kendilerine ait faktörleri kullanarak üretilirler; bu nedenle her ara malın yerli üretimi şöyledir:

$$\begin{aligned} Y_K &= K \\ Y_L &= L \\ Y_N &= 1 - \delta \end{aligned} \tag{10.2}$$

$1 - \delta$ sayıda işçi olduğu gerçeği de kullanılmış olur. Geride kalan, seçkinleri meydana getiren, δ aktörler herhangi işgücüne sahip değildirler ve her biri toplam sermaye stokunun, K ve toplam toprak stokunun L, δ fraksiyonlarına sahiptirler.

Uluslararası ticaret olmadığında, dünya 9. Bölümdekinin aynısıdır. Daha formel ifade edersek, uluslararası ticaret olmadan, söz konusu ülke, çıktı üretmek için kendi yerli üretimi olan, sermaye, toprak ve işgücü yoğun aramallarını kullanmak zorundadır. (10.2)'yi (10.1)'e koyarsak, şuna varırız:

$$Y = (K + \sigma L)^{\theta} (1 - \delta)^{1-\theta}$$

Bu da Bölüm 9'da belirlenen toplam üretim fonksiyonunun aynısıdır.

Bütün piyasaların, hem ara çıktılar hem de üretim faktörleri için tam olarak rekabetçi olduklarını varsayıyoruz. Nihai çıktının fiyatını 1 olarak tespit ediyoruz ve bu malı sayısal olarak kullanıyoruz. Üç ara malın fiyatı p_K, p_L ve p_N olarak ifade edilmiştir. Bu fiyatları belirlemek için üretimin maliyetini minimize etmek için girdisini seçen bir firmanın maliyet minimizasyonu problemini inceliyoruz. Formel olarak, bir firma sorunu şöyle çözer:

$$\min_{Y_K, Y_L, Y_N} \{p_K Y_K + p_L Y_L + p_N Y_N\}$$

olması koşuluyla.

$$Y = (Y_K + \sigma Y_L)^{\theta} Y_N^{1-\theta}$$

Burada, $p_K Y_K + p_L Y_L + p_N Y_N$, üç ara malı kullanmanın toplam maliyetidir. Bu basit bir zorlanmış-optimizasyon problemidir. Çözmek için Lagrangean fonksiyonunu kullanıyoruz:

$$\mathcal{L} = p_K Y_K + p_L Y_L + p_N Y_N - \lambda \left[(Y_K + \sigma Y_L)^{\theta} Y_N^{1-\theta} - Y \right]$$

ve üç seçimli değişkene, Y_K, Y_L ve Y_N, ilişkin birinci derece koşulları türetiriz. Şunlardır:

$$\begin{aligned} \lambda\theta (Y_K + \sigma Y_L)^{\theta-1} Y_N^{1-\theta} &= p_K \\ \lambda\theta\sigma (Y_K + \sigma Y_L)^{\theta-1} Y_N^{1-\theta} &= p_L \\ \lambda(1-\theta) (Y_K + \sigma Y_L)^{\theta} Y_N^{-\theta} &= p_N \end{aligned} \tag{10.3}$$

Bunlardan aşağıdakileri türetiriz:

$$\frac{p_K}{p_N} = \frac{\theta}{1-\theta} \frac{Y_N}{Y_K + \sigma Y_L} \quad \text{ve} \quad \frac{p_K}{p_L} = \frac{1}{\sigma} \tag{10.4}$$

burada, birincisi (10.3)'teki birinci ve üçüncü denklemleri bölerek ve ikincisi (10.3)'teki ilk iki denklemi bölerek bulunurlar. Bu denklemler şu anlama gelirler:

$$p_K = \frac{p_L}{\sigma} = \theta \left(\frac{Y_N}{Y_K + \sigma Y_L} \right)^{1-\theta} \quad \text{ve} \quad p_N = (1-\theta) \left(\frac{Y_N}{Y_K + \sigma Y_L} \right)^{-\theta} \tag{10.5}$$

Her faktörün bir ünitesi kendisine tekabül eden malları üretmekte kullanıldığı ve faktör piyasaları rekabetçi olduğu için her faktör marjinal ürününün değeri kadar ödenir -şöyle ki:

$$w = p_N, \quad r = p_K, \quad \text{ve} \quad v = p_L$$

w ücret oranını, r sermayenin getirisini ve v toprağın kira oranını gösterir. Kapalı ekonomide, (10.2)'yi (10.5)'le beraber,

$$\begin{aligned} p_K &= \theta \left(\frac{K + \sigma L}{1-\delta} \right)^{\theta-1} \\ p_L &= \sigma\theta \left(\frac{K + \sigma L}{1-\delta} \right)^{\theta-1} \\ p_N &= (1-\theta) \left(\frac{K + \sigma L}{1-\delta} \right)^{\theta} \end{aligned} \tag{10.6}$$

elde etmek için kullanırız ve bu yüzden, ilgili kapalı ekonomi faktör fiyatları 9. Bölümde, (9.2)'de verilenlerin aynısıdır. Bu, şüphesiz, kapalı ekonomi konumuz için iki modelin aynı olduğuna dair daha önceki gözlemimiz düşünülürse bir sürpriz olmaz. Sonuç olarak, faktör payları da öncekinin aynıdır ve (9.3) tarafından verilmiştir. Aynen daha önce olduğu gibi yoksul vatandaşların ve seçkinlerin gelirleri ve ortalama gelirler (9.4), (9.5) ve (9.6) tarafından verilmiştir. Yine, seçkinlerin ortalamadan zengin olduğunu (yani, $\theta > \delta$) garantilemek için varsayımda bulunuruz. Böylece seçkinler homojendirler ve her biri eşit miktarlarda sermaye ve toprağa sahiptir. Vatandaşlar sadece kendi işgüçlerine sahiptirler. Bu bölümde siyasal çatışmanın sosyo-ekonomik hat boyunca olduğu durumlara odaklanıyoruz. Yine de, önceki analizimizden açığa çıktığı üzere, sonuçların pek çoğu siyasal çatışma diğer hatlar üzerinde olduğunda uygulanır; bu bölümün sonuç kısmında konuya kısaca döneceğiz.

Biz, yine, kaynağına bakmaksızın, gelir üzerinde tek bir verginin olduğunu varsayıyoruz. Bu vergi oranı, $C(\tau)\bar{y}$ fonksiyonunun içerdiği standart bozulmaları yaratır. Öyleyse, bir vatandaş tarafından en çok tercih edilen vergi oranı, τ^p, daha önceki ile aynı olan bir denklem tarafından verilmiştir.

2.1 Bir Açık Ekonomide Faktör Fiyatları ve Gelirler

Şimdi bu ülkenin dünya ticaret sistemine katıldığını ve herhangi bir sürtüşme olmadan dünyanın diğer ülkeleriyle ticaret yapabileceğini varsayalım. Bunu artan ticaret entegrasyonunu "küreselleşme"nin bir yönü olarak düşünüyoruz. Çünkü sadece bir tek üretilmiş mal vardır ve ülkelerin onun ticaretini yapması için bir teşvik yoktur. Fakat, son malın üretim girdisi olan aramalların ticaretini yapan ülkeler için teşvikler olabilir çünkü onlar ülkelere farklı bir şekilde bahşedilmiş olan üretim faktörlerini kullanarak üretilirler. Şimdilik, üretim faktörlerinin alınıp satılamayacağını varsayıyoruz (yani, sermaye hareketliliği ve göç yoktur). Aramalları üretmek için sadece sermaye, toprak ve işgücünün yerli stoklarını kullanmak yerine, bir ülke dünyanın geri kalanı ile ticaret yapabilir, kendisinde var olan sermaye, toprak ve işgücü yoğun ara mallarını dünya fiyatları üstünden satabilir ve son malın farklı bir seviyedeki üretimini elde edebilir. Eğer sermaye, toprak ve işgücü yoğun mallar sırasıyla $\underline{P}_N$, $\underline{P}_L$ ve $\underline{P}_K$, ile gösterilirse (altı çizili değişkenler açık ekonomiye işaret eder)

$$\underline{p}_K Y_K + \underline{p}_L Y_L + \underline{p}_N Y_N = \underline{p}_K K + \underline{p}_L L + \underline{p}_N(1-\delta)$$

Denklemin sol tarafı bu ülkenin dünya fiyatları üstünden aramallar için yaptığı toplam harcamayı gösterir; sağ taraf ise bu ülkenin aramallarını dünya fiyatları üstünden satarak elde ettiği geliri gösteriyor (üretim fonksiyonlarının (10.2)'de verildiğini düşünürsek).

Bu dünya fiyatları nasıl belirlenir? Bu tartışma için cevap elzem değil. Basitçe, fiyatların, bir dünya piyasası dengesinde belirlendiğini varsayıyoruz ve öyle alıyoruz ki:

$$\underline{p}_K = \frac{\underline{p}_L}{\sigma} = \theta\Psi^{\theta-1} \quad \text{ve} \quad \underline{p}_N = (1-\theta)\Psi^{\theta} \tag{10.7}$$

burada Ψ dünya ekonomisindeki sermaye ve toprak toplamının işgücüne göre oranı olarak düşünebiliriz. (10.6)'da, iç fiyatların belirlenmesinde önemli olan K + σ L'nin 1 – δ'ye rasyosuydu; "sermaye ve toprağın toplamının işgücüne göre rasyosu"ndan kastedilen buydu. Dünya ekonomisinde, ilgili toplamların dünya faktör stokları olduğunda, yani sadece bir ülkenin stokları olmadığında, aynı rasyonun önemli olduğunu düşünebiliriz. Örneğin, eğer dünyanın bütün ülkeleri ticaret yapıyorlarsa ve tarifeler veya ticaret sürtüşmeleri yoksa,

$$\frac{\underline{p}_K}{\underline{p}_N} = \frac{\theta}{1-\theta}\frac{\sum_j N_j}{\sum_j K_j + \sigma\sum_j L_j}$$

olur, N_j'nin j ülkesinin toplam işgücü toplamı, K_j sermaye stoku ve L_j toprak stokudur. Bu durumda, Ψ dünyadaki toplam sermaye ve toprağın toplam işgücüne rasyolarına eşittir -yani:

$$\Psi = \frac{\sum_j K_j + \sigma\sum_j L_j}{\sum_j N_j}$$

Eğer, diğer yandan, tarifler veya ticaret sürtüşmeleri varsa, Ψ bu rasyodan farklı olur. Bunun olup olmadığı bu bölümdeki analiz için önemli değildir.

Odağımız demokratik olmayan toplumlarda demokrasinin ortaya çıkışı ve konsolidasyonudur. Demokratik olmayan toplumlar tipik olarak daha yoksuldurlar ve bu yüzden sermayeden çok işgücü bolluğu vardır. Dolayısıyla, söz konusu ülkenin sermayesinin göreli olarak kıt olduğunu düşünmek doğaldır. Bunu bir varsayım olarak ifade edersek:

$$\Psi > \frac{K + \sigma L}{1-\delta} \tag{10.8}$$

Bu varsayımın en önemli iması (10.7) ile (10.6)'yı karşılaştırarak görülür, bu ise açık ticaretin başlamasından sonra, söz konusu ülkedeki işgücü yoğun aramalların fiyatı artar (ki burası hep göreli olarak işgücünün bol olduğu bir ülke olarak telakki edilir). Sezgisel olarak, dünya ekonomisine kıyasla bu ülke göreli olarak işgücü bakımından zengindir ve uluslararası ticaret olmadığı zaman işgücü yoğun aramalların fiyatlarını baskılar. Uluslararası ticaret işgücü yoğun malların fiyatını dünya seviyesine çeker.

Bir kere bu fiyatlar verildiğinde, bu ekonomideki faktör mükafatları yine şimdi bu dünya fiyatlarında değerlendirilen, marjinal ürünlerin ilgili değerlerince verilir, dolayısıyla:

$$\underline{w} = \underline{p}_N, \quad \underline{r} = \underline{p}_K, \quad \text{ve} \quad \underline{v} = \underline{p}_L \tag{10.9}$$

Bunun anlamı uluslararası ticaretin sermaye ve toprağın getirisine göreli olarak ücretleri artırdığıdır. Göreli faktör fiyatlarındaki bu değişimler, uluslararası ticaretin demokrasinin ortaya çıkıp çıkmaması ve konsolide olup olmamasının üzerinde kuvvetli etkiler yapan ana kanallardır.

Ayrıca kaydetmek gerekir ki örtük olarak *faktör fiyatı eşitlemesini* de yüklüyoruz. Yani, Ψ dünya sermaye-ve-toprak- ve-işgücü oranı ve $\underline{P}_N$, $\underline{P}_L$ ve $\underline{P}_K$, dünya fiyatları olarak yorumlandığında, (9.2)'de verilen faktör fiyatları diğer ülkelerdeki faktör fiyatlarıyla aynı olacaklardır. Yine de, faktör fiyatı eşitlemesinin tutup tutmayacağı bu analiz için önemli değildir. Önemli olan basitçe şudur ki, açık ticaretin başlamasından sonra, bol olan faktörün fiyatı diğerlerine göre artar ve söz konusu ülkede, göreli olarak yoksul bir ülke, bol olan faktör işgücüdür. Faktör fiyatı eşitlemesi tutmasa bile bu pek çok ticaret modelinin bir özelliğidir, bu model Heckscher-Ohlin modelinin standart bir özelliğidir. Bu değişikliğin önemi şudur ki, ticaretten sonra eşitsizlik azalır. Mevcut kanıtlar büyük ölçüde, ücretlerin sermayenin bol olduğu ülkelerde yüksek olduğu nosyonuyla uygunluk halindedir (Trefler 1995; Leamer 1998; Romalis 2004), fakat uluslararası ticaretteki artışın vasıfları daha yüksek olan işçilerin gelirlerini artırdığı kanıtı da vardır; şimdi bunun anlamını tartışıyoruz.

(10.7) ve (10.9)'u birleştirerek, ticaret-sonrası faktör fiyatlarını şöyle elde ederiz:

$$\begin{aligned} \underline{w} &= (1-\theta)\Psi^{\theta} \\ \underline{r} &= \theta\Psi^{\theta-1} \\ \underline{v} &= \sigma\theta\Psi^{\theta-1} \end{aligned} \tag{10.10}$$

Denklem (10.8) ücretlerin yükseldiği, toprak ve sermayenin getirisinin otarşide olduğundan daha düşük olduğu anlamına gelir.

Bu faktör fiyatlarını kullanarak, ticaret-sonrası gelirler şöyle olur:

$$\underline{y}^p = (1-\theta)\Psi^{\theta}$$

ve

$$\underline{y}^r = \frac{\theta}{\delta}\Psi^{\theta-1}(K + \sigma L)$$

ve bu durumda ortalama gelir:

$$\underline{\tilde{y}} = \Psi^{\theta-1}((1-\theta)(1-\delta)\Psi + \theta(K + \sigma L)) \tag{10.11}$$

Bu ifadeleri kullanarak, vatandaşların en çok tercih ettiği (kısıtlamasız) vergi oranını $\underline{\tau}^p$ olarak elde ederiz, böylece birinci derece koşul yine yerine getirilmiş olur:

$$\frac{\underline{y}^p}{\bar{y}} = 1 - C'(\underline{\tau}^p) \quad \text{veya} \qquad (10.12)$$

$$\frac{1-\theta}{(1-\theta)(1-\delta)+\theta\frac{K+\sigma L}{\psi}} = 1 - C'(\underline{\tau}^p)$$

10.8'den $\frac{K+\sigma L}{\psi} < 1-\delta$ böylece

$$\frac{1-\theta}{(1-\theta)(1-\delta)+\theta\frac{K+\sigma L}{\psi}} > \frac{1-\theta}{1-\delta}$$

ve

$$\underline{\tau}^p < \tau^p$$

burada $\underline{\tau}^p$ (10.12) tarafından verilen, vatandaşların ticaret sonrası tercih ettikleri vergi oranıdır ve τ^p ticaretten önceki en tercih edilen vergi oranıdır. Böylece, gelirlerini işgücü arz etmekten kazanan vatandaşlar, ticaretten sonra daha az vergi koymayı tercih ederler. Bu demektir ki, küreselleşmeden sonra, demokrasi daha az yeniden dağıtımcı olur çünkü küreselleşme gelir eşitsizliğini azaltır.

3. Siyasal Çatışma – Demokratik Konsolidasyon

Şimdi bu ekonomik modeli politik modellerimizle birleştireceğiz. Demokratik konsolidasyonun bir analizi ile başlayalım. Analiz daha öncekini yansıtıyor, özellikle Bölüm 9, Kısım 5'tekini ve Şekil 7'deki oyun ağacı stratejik durumu gösterir. Hem sermayenin hem toprağın bir fraksiyonu φ, bir darbede kaybedilir, dolayısıyla, varlık birleşimine bağlı olan diferansiyel maliyetler yoktur. İki ayrı darbe kısıtlaması belirliyoruz -biri ticaretten önceki diğeri sonraki- ve φ için iki eşik seviyesi ki φ^* ve $\bar{\varphi}$ olarak işaretliyoruz.

Bu tartışmanın anlamı ticaret öncesi demokrasi değerleri (9.7) tarafından verilirler. Benzer şekilde, ticaret öncesi, bir darbeyi takiben vatandaşlara ve seçkinlere değerler (9.24) tarafından verilirler.

Ticaret öncesi darbe kısıtlaması, $V^r(C, \varphi) > V^r(D)$, daha önce (9.16)'dan türettiğimizin aynısıdır, $\xi = 1$ olmak üzere:

$$\theta + \tau^p(\delta - \theta) - \delta C(\tau^p) < \theta(1-\varphi)^\theta \qquad (10.13)$$

Ticaretten sonra, değişen faktör fiyatlarından dolayı demokraside elde edilen değerler değişir ve aşağıdaki denklemlerde verildiği gibidir:

$$\underline{V}^p(D) = \Big[(1-\theta)\Psi + \underline{\tau}^p(\theta(K+\sigma L) - (1-\theta)\delta\Psi) \tag{10.14}$$

$$- C(\underline{\tau}^p)(\theta(K+\sigma L) + (1-\theta)(1-\delta)\Psi)\Big]\Psi^{\theta-1}$$

$$\underline{V}^r(D) = \left[\frac{\theta}{\delta}(K+\sigma L) + \underline{\tau}^p\left((1-\theta)(1-\delta)\Psi - \frac{1-\delta}{\delta}\theta(K+\sigma L)\right)\right.$$

$$\left. - C(\underline{\tau}^p)(\theta(K+\sigma L) + (1-\theta)(1-\delta)\Psi)\right]\Psi^{\theta-1}$$

Benzer şekilde darbe değerleri şöyledir:

$$\underline{V}^p(C,\varphi) = (1-\theta)\Psi^\theta \tag{10.15}$$

$$\underline{V}^r(C,\varphi) = \frac{\theta}{\delta}(1-\varphi)(K+\sigma L)\Psi^{\theta-1}$$

Dolayısıyla, ticaretten sonraki darbe kısıtlaması, $\underline{V}^r(C, \varphi) > \underline{V}^r(D)$, aşağıdaki gibi yazılabilir:

$$\theta + \delta\underline{\tau}^p\left(\frac{(1-\theta)(1-\delta)\Psi}{(K+\sigma L)} - \frac{(1-\delta)}{\delta}\theta\right)$$

$$- \delta C(\underline{\tau}^p)\left(\theta + \frac{(1-\theta)(1-\delta)\Psi}{(K+\sigma L)}\right) < \theta(1-\varphi) \tag{10.16}$$

Ticaretten sonra darbe sınırlamasının, (10.16), ticaretten sonraki darbe sınırlamasını (10.13) daha az sıklıkla bağladığını kontrol etmek kolaydır. İki nedenden olur bu. Birincisi, daha önceki alt bölümde gösterildiği gibi ticaretten sonra, vergiler daha düşüktür; bu yüzden demokrasi seçkinler için daha az maliyetlidir. İkincisi, ticaretle, seçkinler için bir darbenin maliyeti çok daha yüksektir çünkü onlar fiyat alıcıdırlar; dolayısıyla varlıklarının φ fraksiyonunun mahvolması işçiler tarafından paylaşılmaz. Daha farklı bir ifadeyle, kapalı bir ekonomide, seçkinlerin varlıkları mahvolduğunda, ücretler düşer ve sermayenin ve toprağın getirisi artar. Bunun etkileri seçkinlerin gelirinin orantısına bakıldığında daha az düşer. Tersine, sermaye ve toprağın getirisi açık bir ekonomide uluslararası fiyatlar tarafından verilir, böylece seçkinlerin gelirleri bir darbenin sonucunda orantılı olarak düşer. Bu matematik olarak, (10.16)'nın sağ tarafı ile yani $\theta(1-\varphi)$ ile sağ tarafını (10.13), yani $\theta(1-\varphi)^\theta > \theta(1-\varphi)$ ile karşılaştırıldığında görülür. Sonuç olarak, bir darbe seçkinler için şimdi daha maliyetlidir.

Benzer bir şekilde, vatandaşların siyasi tavizler taahhütlerinin bir darbeyi önlemek için yeterli olduğu koşulları inceleriz, bu politikaların sadece p (yani, Bölüm 7'deki temel statik darbe oyunumuz) ihtimali ile uygulanması verili olduğunda.

Bunu yapmak için vatandaşların seçkinlere verebilecekleri en iyi taahhütleri kullanarak, bir darbenin ticaretten önceki, φ^* ve sonraki, $\underline{\varphi}^*$, eşik maliyetlerini hesaplarız. Bunun için bir demokraside yeniden dağıtım (yani, $\tau^D = 0$) olmayacağı taahhüdünün değerleri, sadece p olasılığı ile yerine getirilebileceğini düşünürsek, (9.15)'i izleyerek, şöyledir:

$$V^p(D, \tau^D = 0) = \frac{1}{1-\delta}(1 - \theta + (1-p)(\tau^p(\theta - \delta) - (1-\delta)C(\tau^p)))(K + \sigma L)^\theta (1-\delta)^{1-\theta} \tag{10.17}$$

$$V^r(D, \tau^D = 0) = \frac{1}{\delta}(\theta + (1-p)(\tau^p(\delta - \theta) - \delta C(\tau^p)))(K + \sigma L)^\theta (1-\delta)^{1-\theta}$$

(9.15) izleyelim. Ticaretten sonraya karşılık gelen değerler ise şöyledir:

$$\underline{V}^p(D, \tau^D = 0) = [(1-\theta)\Psi + (1-p)\underline{\tau}^p(\theta(K + \sigma L) - (1-\theta)\delta\Psi) - (1-p)C(\underline{\tau}^p)(\theta(K + \sigma L) + (1-\theta)(1-\delta)\Psi))]\Psi^{\theta-1}$$

$$\underline{V}^r(D, \tau^D = 0) = \left[\frac{\theta}{\delta}(K + \sigma L) + (1-p)\underline{\tau}^p \times \left((1-\theta)(1-\delta)\Psi - \frac{1-\delta}{\delta}\theta(K + \sigma L)\right) - (1-p)C(\underline{\tau}^p)(\theta(K + \sigma L) + (1-\theta)(1-\delta)\Psi)\right]\Psi^{\theta-1}$$

Kapalı ekonomi eşik değeri φ^*, $V^r(D, \tau^D = 0) = V^r(C, \varphi)$ olarak tayin edilerek tarif edilir, dolayısıyla da:

$$\varphi^* = 1 - \left(1 + \frac{(1-p)}{\theta}(\tau^p(\delta - \theta) - \delta C(\tau^p))\right)^{\frac{1}{\theta}} \tag{10.18}$$

bu, doğal olarak, ξ=1 olunca, (9.17) ile aynıdır. Ticaretten sonraki ilgili eşik değeri, $\underline{\varphi}^*$ diğer yandan, $\underline{V}^r(D, \tau^D = 0) = \underline{V}^r(C, \underline{\varphi}^*)$ tarafından verilir, dolayısıyla:

$$\underline{\varphi}^* = (1-p)\left(\delta C(\underline{\tau}^p)\left(1 + \frac{(1-\theta)(1-\delta)\Psi}{\theta(K + \sigma L)}\right) - \delta\underline{\tau}^p\left(\frac{(1-\theta)(1-\delta)\Psi}{\theta(K + \sigma L)} - \frac{(1-\delta)}{\delta}\right)\right) \tag{10.19}$$

(10.16)'nın daha az bağlayıcı olduğunu göstermek için kullandığımız aynı argüman:

$$\underline{\varphi}^* < \varphi^*$$

anlamına gelir.

Bu demektir ki, ekonomi uluslararası ticarete açılınca, darbelerin cazip olması için maliyetlerinin daha az olması lazım. Bu yüzden, bu karşılaştırma aşağıdaki öneriyi tesis eder:

Önerme 10.1: *Ekonomik modeli ve yukarıda tarif edilen siyasal oyunu dikkate alın ve φ^*'yi (10.18) ile ve $\underline{\varphi}^*$yi (10.19) ile belirleyin. O halde:*

- *Eğer $\varphi < \underline{\varphi}^*$, açık ticaretin başlamasından hem önce hem sonra darbeler vardır.*
- *Eğer $\varphi \geq \varphi^*$, açık ticaretin başlamasından ne önce ne de sonra darbe vardır.*
- *Eğer $\underline{\varphi}^* \leq \varphi < \varphi^*$, açık ticaretin başlamasından önce darbeler vardır ama sonra değil.*

Bu önerme, dolayısıyla, gösteriyor ki, küreselleşme demokrasiyi konsolide etmeye yardım edebilir. Tartışmanın ileri sürdüğü gibi bunun iki sebebi var. Birincisi, (10.8) koşulunun tutması hipotezi altında (söz konusu ülkede dünyaya kıyasla işgücü daha boldur), açık ticaretin başlaması sermaye ve toprağın getirisine kıyasla işgücünün getirisini, dolayısıyla da toplumun daha yoksul kesimlerine getirisini artırır. Bu kanalla, artan uluslararası ticaret denge vergilerini azaltır. Vergilendirmenin azalmasıyla, demokrasinin yaşaması daha olası hale gelir. Bu kanalın cılız da olsa seçkinler ile vatandaşlar arasındaki sınıf çatışmasında bir azalmaya tekabül ettiğini düşünüyoruz. Böyle bir çatışma daha küreselleşmiş bir ülkede daha azdır, en azından bu standart modelin varsayımları altında.

İkinci sebep, açık ticaretin başlaması sonucunda, bir darbenin maliyetlerindeki değişimlere ilişkindir. Kapalı bir ekonomide, genel dengenin fiyat üzerindeki etkileri yüzünden, bir darbenin maliyeti seçkinler ve vatandaşlar arasında paylaşılır. Daha açık belirtirsek, sermaye ve toprak stoklarının kısmi, tahribi ücretleri düşürür ve sermaye ve toprağın getirisini artırır çünkü sermaye ve toprak bu durumda 'daha kıt' olur. Genel denge fiyat etkisi sermaye ve toprağın hissesine düşen gelirdeki düşüşü kısmen azaltır. Açık bir ekonomide, faktör fiyatları verilidir ve sermaye ve toprak sahipleri varlık stoklarındaki tahribin bütün yükünü taşırlar ki bu darbeleri de daha az cazip hale getirir.

4. Siyasal çatışma – Demokrasiye Geçiş

Artan uluslararası ticaretin demokrasiyi daha az yeniden dağıtımcı yapması demokrasiye geçiş için sonuçlar içerir. Demokrasiye geçişe bir bariyer de seçkinlerin demokrasinin seçkinlere karşı olacağı korkusudur. Bu korku ile demokratikleşme yerine baskıyı seçebilirler. Eğer uluslararası ticaret demokrasiyi daha az yeniden dağıtımcı yaparsa, seçkinlerin endişelerini teskin etmeli ve bu

durumda, potansiyel bir devrimci tehdidi yatıştırmak için baskıdan ziyade demokrasiyi kabulü tercih edebilirler.

Konuları analiz etmek için bir devrim tehdidi durumundaki demokratikleşme modeline dönersek -özellikle, sermaye, toprak ve işgücünün üç üretici güç olarak sunulduğu 9. Bölüm'de kullanılan versiyona. Temel teşkil eden ekonomik model daha önce tarif edilen modelle aynıdır ve onun açık ticaretin başlamasından önce ve sonrasına bakacağız. Yaygın-biçim oyunu Şekil 6.2'de sergilenen stratejik durumu içerir.

Demokrasidışı rejimle başlarız ve vatandaşların potansiyel devrim tehdidi vardır. Devrimden sonra ve açık ticaretin başlamasından önce, devrimin vatandaşlara getireceği kazanç şudur:

$$V^p(R, \mu) = \frac{(1-\mu)\bar{y}}{1-\delta} \tag{10.20}$$

$\bar{y}$ (9.4)'te verilmiştir. Onun yerine, ticaretten sonra:

$$\underline{V}^p(R, \mu) = \frac{(1-\mu)\underline{\bar{y}}}{1-\delta}$$

$\underline{\bar{y}}$ (10.11)'de verilmiştir. Ticaretten hem önce hem sonra, seçkinlerin devrimden sonra elde ettikleri kazanç sıfırdır.

Eğer seçkinler devrimden ya da demokratikleşmeden kaçınmak için baskıyı seçerlerse, sermaye ve topraklarının κ fraksiyonunu kaybedeceklerini varsayıyoruz. Baskının maliyeti hakkındaki bu varsayım, darbelerin maliyeti hakkındaki varsayımlarımızı yansıtır. Durumun geri kalan kısmı önceki gibidir. Bilhassa, bir demokratikleşme olduğunda vatandaşlar ve seçkinler için değerler, ticaretten öncesi için (9.7)'de, ticaretten sonrası için (10.4)'teki gibidir.

Eğer seçkinler ticaretten önce baskıyı seçerlerse, kazançlar şunlardır:

$$V^p(O\,|\kappa) = (1-\theta)(1-\kappa)^\theta \left(\frac{K+\sigma L}{1-\delta}\right)^\theta = \left(\frac{1-\theta}{1-\delta}\right)(1-\kappa)^\theta Y \tag{10.21}$$

$$V^r(O\,|\kappa) = \frac{\theta}{\delta}(1-\kappa)^\theta (K+\sigma L)^\theta (1-\delta)^{1-\theta} = \frac{\theta}{\delta}(1-\kappa)^\theta Y$$

bu da (9.8)'e tekabül eder, $\varrho = 1$.

Ticaretten sonra, baskı değerleri darbe değerlerine benzer bir şekilde değişir. Özellikle:

$$\underline{V}^p(O\,|\kappa) = (1-\theta)\Psi^\theta \tag{10.22}$$

$$\underline{V}^r(O\,|\kappa) = \frac{\theta}{\delta}(1-\kappa)(K+\sigma L)\Psi^{\theta-1}$$

Son olarak, seçkinler, var olan rejim koşullarında, demokratize etmeden ve baskıya başvurmaksızın, yeniden dağıtımı teklif edebilirler. Bu durumda yapa-

bilecekleri en iyi şey, vatandaşların tercih ettikleri vergi oranı, τ^p üstünden yeniden dağıtımı teklif etmektir; bu durumda değerler (9.9)'dakilerle aynıdır. Benzer şekilde, ticaretten sonra elimizde şu var:

$$\underline{V}^p(N, \tau^N = \underline{\tau}^p) = \left[(1-\theta)\Psi + p\underline{\tau}^p(\theta(K+\sigma L) - (1-\theta)\delta\Psi) - pC(\underline{\tau}^p)(\theta(K+\sigma L) + (1-\theta)(1-\delta)\Psi)\right]\Psi^{\theta-1}$$

$$\underline{V}^r(N, \tau^N = \underline{\tau}^p) = \left[\frac{\theta}{\delta}(K+\sigma L) + p\underline{\tau}^p\left((1-\theta)(1-\delta)\Psi - \frac{1-\delta}{\delta}\theta(K+\sigma L)\right) - pC(\underline{\tau}^p)(\theta(K+\sigma L) + (1-\theta)(1-\delta)\Psi)\right]\Psi^{\theta-1}$$

Burada hesaba katılan, ticaretten sonra vatandaşların en tercih ettikleri vergi oranının $\underline{\tau}^p$ olduğudur ve (10.12)'de verilmiştir.

Tartışmayı sadeleştirmek için bu bölümde, devrim sınırlamasının her zaman bağlayıcı olduğunu varsayıyoruz; yani, $\theta > \mu$ ticaret olmaksızın ve

$$\frac{\theta(K+\sigma L-(1-\delta)\Psi)}{(1-\theta)(1-\delta)\Psi+\theta(K+\sigma L)} > \mu$$

ticaret ile. Daha da öteye, demokrasi her zaman (ticaretten önce ve sonra), devrimi önlemeye yetecek kadar yeniden dağıtımcıdır.

Daha da önemlisi aşağıdakileri varsayıyoruz:

$$V^p(R, \mu) > V^p(N, \tau^N = \tau^p) \qquad (10.23)$$
$$\underline{V}^p(R, \mu) > \underline{V}^p(N, \tau^N = \underline{\tau}^p)$$

Bu koşullar, geçici yeniden dağıtım sözünün devrimi engellemek için yeterli olmadığı anlamına geliyor. Bu da bizim, parametrenin, ödünleşimin demokratikleşme ve baskı arasında olduğu aralığında bulunmamızı sağlıyor ve daha büyük bir eşitsizliğin demokrasiyi seçkinlere daha az kabul edilebilir yapıyor (bu varsayım olmaksızın, eşitsizlik ve demokrasi arasındaki eşitsizliğin diğer tarafında olabiliriz.)

Bu varsayımlarla siyasal dengenin analizi dümdüzdür. Ticaretten önce, seçkinlerin demokrasiyi tercih etmesi için ilgili koşul şudur:

$$V^r(D) \geq V^r(O \mid \kappa)$$

Bu koşul kesim seviyesinin, κ^*, olduğu kapalı bir ekonomiyi tanımlar, öyle ki, bütün $\kappa \geq \kappa^*$ için seçkinler demokratikleşmeyi baskıya tercih eder. Daha κ^* açıkçası, V^r (D) = V^r ($O \mid \kappa^*$) tarafından verilmiştir.

$$\kappa^* = 1 - \left(\frac{1}{\theta} \left(\theta + \tau^p \left(\delta - \theta \right) - \delta C(\tau^p) \right) \right)^{\frac{1}{\theta}} \tag{10.24}$$

Veya, benzer şekilde, ticaretten sonra, açık ekonomi için kontrol etmeliyiz:

$$\underline{V}^r(D) \geq \underline{V}^r(O \mid \kappa)$$

ki, $\underline{V}^r(D) \geq \underline{V}^r(O \mid \kappa^*)$ tarafından belirlenen yeni bir eşiğimiz var:

$$\underline{\kappa}^* = \delta C(\underline{\tau}^p) \left(\frac{(1-\theta)(1-\delta)\Psi}{\theta(K+\sigma L)} + 1 \right) - \delta \underline{\tau}^p \left(\frac{(1-\theta)(1-\delta)\Psi}{\theta(K+\sigma L)} - \frac{(1-\delta)}{\delta} \right) \tag{10.25}$$

ki, şüphesiz, (10.19)'daki formüle neredeyse uygundur.

Bütün $\kappa \geq \underline{\kappa}^*$ için seçkinler, açık bir ekonomide baskı kullanmak yerine demokratikleşmeyi tercih ederler. Aynı argüman daha önce olduğu gibi hemen

$$\underline{\kappa}^* < \kappa^{**}\text{'yi}$$

tesis eder, aynı nedenlerden dolayı. Açık ticaretin başlamasından sonra, demokrasi daha az maliyetlidir çünkü yoksullar şimdi τ^p yerine (10.12)'de verilen düşük vergileri, $\underline{\tau}^p$, tercih ederler. Ek olarak da, açık ekonomide baskı seçkinler için daha çok maliyetlidir çünkü bir darbeden dolayı üretici sermaye ve toprakta meydana gelen kayıp sadece onlar tarafından yüklenilir. Bunun nedeni, yine, faktör fiyatlarının dünya fiyatları tarafından verilmesidir; dolayısıyla, sermaye ve toprak, baskı rejiminin kısmi tahribinin yarattığı bozulmadan sonra, daha değerli olmazlar.

Bu tartışma, aşağıda verildiği gibi, Önerme 10.1'e paralel bir önerme tesis eder:

Önerme 10.2: *Ekonomik modeli ve yukarıda tarif edilen siyasal oyunu düşünün ve κ^{**}'yı (10.24) ve $\underline{\kappa}^*$'yı (10.25) ile gibi belirleyin.*

- *Eğer $\kappa < \underline{\kappa}^*$ ise, seçkinler, hem açık ticaretin başlamasından önce hem de sonra, devrimi ve demokratikleşmeyi engellemek için baskı kullanır.*
- *Eğer $\kappa \geq \kappa^*$ ise, açık ticaretin başlamasından hem önce hem sonra demokratikleşme vardır.*
- *Eğer $\underline{\kappa}^* \leq \kappa < \kappa^*$ ise, seçkinler, açık ticaretin başlamasından önce, devrimi ve demokratikleşmeyi engellemek için baskıyı kullanır, fakat açık ticaretin başlamasından sonra demokratikleşme vardır.*

Bu önerme, benzer nedenlerden dolayı küreselleşmeye müsaade edenlere, demokratik konsolidasyona yardım etmek için küreselleşmenin demokrasiye

geçişlerine imkân yaratabileceğini gösterir. Küreselleşme demokrasiyi daha az yeniden dağıtımcı yapar ve demokrasiye geçişleri önlemek için güç kullanmanın maliyetini artırır. Her iki kanaldan da, demokratikleşme baskıya kıyasla daha cazip hale gelir. Sonuç olarak, bu model, uluslararası ticaretin, eşitsizliği azaltarak ve bu kanalla, demokrasiyi daha olası kılarak, siyasal çatışmayı azaltacağını ileri sürer.

4.1 Toprak Bolluğunun Anlamı

Bu analiz (10.8)'in başarılı olması varsayımı üstüne kuruludur, bu da, pratikte söz konusu ülkenin emek bol (sermayesi az) demektir. Dünya ekonomisine katılan pek çok demokrasidışı ülke için makul bir varsayım ise, Arjantin ve Şili gibi ülkelerde geçen yüzyılın başında en bol olan faktör topraktı. Bu durumda, (10.8)'in tam tersi tutar ve uluslararası ticaret seçkinlerin göreli gelirini artırır.

Bu analizin politik denge için anlamı açıktır ve biz bunu aşağıdaki önermenin doğal sonucunda basitçe ifade ediyoruz:

10.1'in Doğal Sonucu: *Yukarıda tarif edilen ekonomik modeli dikkate alarak (10.8)'in tersinin tuttuğunu varsayın. O taktirde,* açık ticaretin başlaması *demokratikleşme ve demokratik konsolidasyonu daha az olanaklı kılar.*

Uluslararası ticaretin politik denge açısından anlamının faktör fiyatları üzerindeki etkilerine bağlı olduğunu vurgulamak açısından bu önermenin doğal sonucu faydalıdır. Her ne kadar, pek çok demokratik olamayan ülkede emeğin bol olan bir faktör olduğu sonucuna dayanarak uluslararası ticaretin eşitleştirici rolünü vurguladıysak da belirli durumlarda uluslararası ticaret toprağın fiyatını ve seçkinlerin gelirini artırabilir, böylece darbeler onlar için daha cazip hale gelebilir. Böyle olup olmadığı ampirik bir sorudur ve bunu gelecek bir araştırmaya bırakıyoruz.

5. Finansal Entegrasyon

Küreselleşmenin diğer bir boyutu artan finansal entegrasyondur. Şimdi, artan finansal entegrasyonun demokrasinin konsolidasyonunu nasıl etkilediğini ve demokrasiye geçişi önlemek için baskının kullanılmasının olasılığını tartışıyoruz.

"Sermaye-girişi" ve "sermaye-çıkışı" diye adlandırdığımız iki durumu birbirinden ayırt ediyoruz. Sermaye-içeri diye adlandırdığımız durum, artan finansal entegrasyonun sermaye kıt ülkeye sermaye akışının olduğu malum durumdur. Diğer yandan, sermaye-dışarı dediğimiz durum, sermayenin, ağır vergilendirme yüzünden, kıt olmasına rağmen kaçabileceği daha az gelişmiş olan

ülkeye işaret eder. Bu her iki durumu ayrı ayrı analiz ediyoruz çünkü farklı mekanizmaları vurgularlar.

5.1. Sermaye-içeri ve Demokrasi

Önceki kısımda olan modeli düşünün, fakat aramallarda ticaret olmadığını düşünün. Onun yerine, faktörlerin mobilitesinin -özellikle sermaye mobilitesinin- anlamlarını araştıracağız. Yine, sermaye ve toprağın işgücüne rasyosu önceki gibi Ψ ile gösterilen, söz konusu ülkenin $K+\sigma L$'de dünyanın geri kalanından daha az yoğun olduğunu düşünüyoruz.

Şimdi, finansal entegrasyonun olduğunu ve bu ülkenin dışarıdan sermaye akışına açıldığını ve şimdilik sermayenin dışarı gidişinin mümkün olmadığını hayal edelim. Bu ekonomik modelden tek fark; aramalların yerli üretimi aşağıdaki gibi verilmiştir:

$$\begin{aligned} Y_K &= K + K' \\ Y_L &= L \\ Y_N &= 1 - \delta \end{aligned} \tag{10.26}$$

Burada K' sermaye yoğun malların üretimi için bu ülkede yatırım yapan yabancı sermaye sahiplerine aittir. Bu ülkede yabancı sermayenin herhangi bir maliyet olmadan yatırım yapabileceğini varsayıyoruz.

Aynı argümanlar, şimdi, yerli fiyatların aşağıda verildiği gibidir:

$$\underline{p}'_K = \frac{\underline{p}'_L}{\sigma} = \theta \left(\frac{K + K' + \sigma L}{1 - \delta} \right)^{\theta - 1} \quad \text{ve} \quad \underline{p}'_N = (1 - \theta) \left(\frac{K + K' + \sigma L}{1 - \delta} \right)^{\theta} \tag{10.27}$$

ve faktör fiyatları şöyledir:

$$\underline{w}' = \underline{p}'_N, \quad \underline{r}' = \underline{p}'_K, \quad \text{ve} \quad \underline{v}' = \underline{p}'_L$$

$\underline{w}'$ ücret oranını, $\underline{r}'$ sermayenin getirisini ve $\underline{w}'$ toprağın kira oranını göstermektedir ve hepsi de finansal entegrasyondan sonraki döneme ilişkindir. Bu denklemleri birleştirerek aşağıdakileri elde ederiz:

$$\begin{aligned} \underline{w}' &= (1 - \theta) \left(\frac{K + K' + \sigma L}{1 - \delta} \right)^{\theta} \\ \underline{r}' &= \theta \left(\frac{K + K' + \sigma L}{1 - \delta} \right)^{\theta - 1} \\ \underline{v}' &= \sigma\theta \left(\frac{K + K' + \sigma L}{1 - \delta} \right)^{\theta - 1} \end{aligned} \tag{10.28}$$

Söz konusu ülkenin dünyaya kıyasla sermayesinin kıt olduğunu varsaydığımız için $K' > 0$, olacağını beklemek makuldur, öyle ki, sermaye hesabının açılmasıyla sermaye çıkmaktan ziyade ülkeye gelir. Vergiler dışarıya oranla çok yüksek olmadıkları sürece bu ülkede genellikle durum budur. Bu alt kısımda ele alığımız işbaşındaki kuvvetleri vurgulamak için yabancı sermayenin vergilendirmeden ve bir darbenin maliyetlerinden muaf tutulduğunu varsayıyoruz ve yabancı sermayenin ülke dışındaki vergilendirilmesini de dikkate almıyoruz. Öyleyse, sermayenin getirisinin dünyadaki rayici, $\underline{r} = \theta\, \psi^{\theta-1}$'dir ve $K' = 0$, $\underline{r}' > \underline{r}$ olduğunda sermaye gelişini cesaretlendirir ta ki, sermayenin yerli gayri safi getirisi $\underline{r}' = \underline{r}$ olana kadar.

Bunun anlamı $\underline{w}$ (10.10)'da verildiği gibi $\underline{w}'$ye eşit olduğudur ve dolayısıyla da yukarıdaki analizden sermaye akışı olan ekonomideki darbe eşiği (10.19)'da $\underline{\varphi}^*$ olarak verilir. Bu Önerme 10.1'in bir versiyonunu meydana getirir.

Önerme 10.3: *Yukarıda tanımlanan demokratik konsolidasyon oyununu ve ekonomik modeli göz önünde bulundurur ve φ^*'yi (10.18)'e ve $\underline{\varphi}^*$'yi de (10.19)'a göre tanımlarsak:*

- *Eğer $\varphi < \underline{\varphi}^*$ ise, finansal entegrasyonun öncesinde ve sonrasında darbe olur.*
- *Eğer $\varphi \geq \underline{\varphi}^*$ ise, finansal entegrasyonun öncesinde de, sonrasında da darbe olmaz.*
- *Eğer $\underline{\varphi}^* \leq \varphi < \varphi^*$ ise, finansal entegrasyonun öncesinde darbeler olur, ama sonrasında olmaz.*

Dolayısıyla, açık ticaretin başlaması gibi finansal entegrasyon demokrasiyi daha az yeniden dağıtımcı yapar. Bunun anlamı seçkinlerin demokrasiden daha az korku duymaları ve bir darbeye girişmeye daha istekli olacaklarıdır. Ek olarak, finansal entegrasyonla, faktör fiyatları yine dünya fiyatlarına doğru giderler (yani, işgücünün getirisi artar ve sermayeninki azalır) ve darbeler yine finansal entegrasyondan sonra daha pahalıya mal olur. (Finansal entegrasyondan önce, darbelerin sermayenin ve toprağın getirisini de artırdığını fakat finansal entegrasyondan sonra artırmadıklarını hatırlayın) Bunların her ikisinin etkisi, demokratik konsolidasyondan sonra finansal entegrasyonu daha olası kılar. Burada vurgulanan ek etki demokrasideki ortalama seçmene daha fazla sermaye çekmek için daha az vergilendirmeyi ve ücret artışını seçme cesaretini verebilir. Bu etki bundan sonraki alt kısımda daha ayrıntılı olarak tartışılmaktadır.

Benzer şekilde, demokrasiyi daha az yeniden dağıtımcı ve demokrasiye karşı güç kullanımını daha maliyetli yaparak finansal entegrasyon demokrasiye geçişe yardımcı olabilir. Dolayısıyla, seçkinler için seçim demokratikleşme ve baskı arasında olduğu sürece, Önerme 10.2'ye benzer bir önerme de ifade edebiliriz; ancak, analoji hemen belli olduğu için bundan kaçınıyoruz.

5.2 Sermaye Çıkışı*

Önceki alt kısımda finansal entegrasyonun artan uluslararası ticaretin etkisine benzer bir kanal aracılığıyla demokrasinin yerleşmesine ve demokrasiye geçişe nasıl katkıda bulunabileceğini gösterdik: seçkinler ve vatandaşlar arasındaki gelir uçurumunu ve demokrasiye karşı güç kullanmanın maliyetini etkileyerek. Bununla beraber, finansal entegrasyonun daha önemli rolü, daha yüksek oranda vergilendirildiğinde sermayenin hızla yer değiştirme ve ülke dışına çıkma potansiyelidir. Bu bağlamda söz konusu ihtimali finansal entegrasyon öncesi bir Latin Amerika ülkesinde tasavvur edebiliriz. Sermaye daha yüksek oranda vergilendirildiğinde informel sektöre yönelebilir veya seçkinler daha fazla tüketmeye ve daha az tasarrufa karar verebilirler. Vergilendirme maliyeti $C(\tau)$ ile yakaladığımız husus budur. Bununla beraber, finansal entegrasyondan sonra bir başka seçenek söz konusudur. Sermaye sahipleri daha yüksek oranda vergilendirildiklerinde sermayelerini vergilerin daha düşük olduğu Panama'ya ve Cayman Adalarına kaydırabilirler. Bu eğilim vergiler konusunda sermayenin esnekliğini artırır ve demokrasinin seçkinlere ne kadar vergi empoze edebileceğini etkiler. Bu alt kısımda söz konusu potansiyel sermaye çıkışı kanalının demokrasinin yerleşmesi üzerindeki etkilerini analiz edeceğiz. Analizimizi basitleştirmek ve sermaye çıkışı mekanizmasının etkilerini aydınlatmak için artık ülkeye sermaye akışlarına (capital inflows) odaklanacağız; bu nedenle finansal entegrasyondan sonra faktör fiyatları değişmez.

Daha önceden betimlenen ekonomik modelle başladığımızı ve hiçbir ticari mal veya finans hareketliliği olmadığını varsaydığımızda faktör fiyatları (9.2) ile gösterilir. Sermaye getiri oranı artık $\theta\left((K+\sigma L)/(1-\delta)\right)^{\theta-1}$ ve vergi oranı τ olduğunda net kazancı aşağıdaki gibidir:

$$r(1-\tau)=(1-\tau)\theta\left(\frac{K+\sigma L}{1-\delta}\right)^{\theta-1}$$

Sermaye ülke dışına çıktığında bir (net) getiri oranına $\underline{r}$ sahiptir. Böylece aşağıdaki denkliği varsayabiliriz:

$$(1-\tau^{p})\theta\left(\frac{K+\sigma L}{1-\delta}\right)^{\theta-1}<\underline{r}$$

Bu nedenle, vatandaşlar kendi sınırlandırılmamış vergi oranlarını τ^{p} sağladıklarında sermaye ülke dışına çıkacaktır. Seçkinlerin gelirlerinde ve bu yüzden vatandaşların seçkinlerden sağladıkları vergi gelirlerinde sermaye yeterince önemli olduğu sürece, vatandaşlar gerçekte vergi gelirlerinin sermaye sahiplerini paralarını ülke dışına kaydırmaya yöneltecek kadar yüksek oranda olmasını istemeyeceklerdir. Bu yüzden onlar, denge durumunda, vergi gelirlerini daha düşük ($\bar{\tau}^{p}$) kılmak isteyecekler, sonuçta aşağıdaki duruma ulaşılacaktır:

* Bu sayfadaki 5.2. Sermaye Çıkışı bölümünden, 414. sayfanın sonuna kadar olan kısım Ümit Tatlıcan tarafından çevrilmiştir.

$$r(1-\bar{\tau}^p) = (1-\bar{\tau}^p)\,\theta\left(\frac{K+\sigma L}{1-\delta}\right)^{\theta-1} = \underline{r} \tag{10.29}$$

Vergi gelir oranı düşük olduğunda demokrasi daha az maliyetli hale gelir ve yerleşmesi ihtimali artar. Düşük gelir vergisi, benzer şekilde, demokratikleşmekten kaçınmak amacıyla baskıya başvurmayı seçkinler için daha az cazip kılar.

Daha formel düzeyde, finansal entegrasyondan sonra demokrasinin getirileri artık şöyle gösterilebilir:

$$\begin{aligned}\underline{V}^p(D) &= \frac{1}{1-\delta}\left(1-\theta+\bar{\tau}^p(\theta-\delta)-(1-\delta)\,C(\bar{\tau}^p)\right)(K+\sigma L)^\theta\,(1-\delta)^\theta \\ \underline{V}^r(D) &= \frac{1}{\delta}\left(\theta+\bar{\tau}^p(\delta-\theta)-\delta C(\bar{\tau}^p)\right)(K+\sigma L)^\theta\,(1-\delta)^{1-\theta}\end{aligned} \tag{10.30}$$

burada basitçe (9.7) vergi oranı ($\bar{\tau}^p$) içinde değerlendirilir. Ayrıca açık ekonomide değerleri göstermek için $\underline{V}$ sembolünü kullanırız. Finansal entegrasyondan sonra uygulanan vergi oranı $\bar{\tau}^p$ (10.29'da gösterildiği biçimiyle) finansal entegrasyondan önceki (4.11'de gösterildiği biçimiyle) τ^p'den daha düşük olduğu için aşağıdaki denklemi elde ederiz:

$$\underline{V}^r(D) > V^r(D)$$

Yani, finansal entegrasyondan sonra demokrasi seçkinler için daha iyidir.

Benzer şekilde, vatandaşlar sıfır vergi oranı vadettiklerinde demokrasinin vatandaşlar ve seçkinler için değerlerini tasavvur edebiliriz, bu vaat olasılık p ile desteklenir. (9.15)'ten hareketle bunları artık aşağıdaki gibi gösterilebilir:

$$\begin{aligned}&\underline{V}^p(D, \tau^D = 0) \\ &\quad= \frac{1}{1-\delta}\left(1-\theta+(1-p)\left(\bar{\tau}^p(\theta-\delta)-(1-\delta)\,C(\bar{\tau}^p)\right)\right)(K+\sigma L)^\theta\,(1-\delta)^{1-\theta} \\ &\underline{V}^r(D, \tau^D = 0) = \frac{1}{\delta}\left(\theta+(1-p)\left(\bar{\tau}^p(\delta-\theta)-\delta C(\bar{\tau}^p)\right)\right)(K+\sigma L)^\theta\,(1-\delta)^{1-\theta}\end{aligned}$$

Bu ifadelerde, bir kez daha, demokrasi vergi oranlarını sıfırladığında, medyan seçmenin τ^p yerine daha düşük vergi $\bar{\tau}^p$'yi tercih edeceği dikkate alınır çünkü vergi daha yüksek τ^p olduğunda sermaye ülke dışına çıkacaktır.

Finansal entegrasyondan sonra bile darbelerin maliyetleri farklı değildir çünkü bir darbeden sonra hiçbir vergilendirme ve bu nedenle hiçbir sermaye çıkışı yoktur. Sonuç olarak, bir darbeden sonraki değerler hâlâ (9.24) ile gösterilir. Ayrıca φ^{**}'yı (10.18) ile finansal entegrasyondan önceki (yani $\varphi = \varphi^{**}$'daki) eşik değer olarak tanımlıyoruz; elimizde $V^r(D, \tau^D = 0) = V^r(C, \varphi)$ var. Ayrıca,

$\underline{\varphi}^*$'yı finansal entegrasyondan sonraki mütekabil eşik olarak tanımlıyoruz – yani, $\varphi = \underline{\varphi}^*$ olduğunda aşağıdaki denklemi elde ederiz:

$$\underline{V}^{\tau}(D, \tau^D = 0) = V^{\tau}(C, \underline{\varphi}^*)$$

bu aşağıdaki denkleme işaret eder:

$$\underline{\varphi}^* = 1 - \left(1 + \frac{(1-p)}{\theta}\left(\bar{\tau}^p(\delta - \theta) - \delta C(\bar{\tau}^p)\right)\right)^{\frac{1}{\theta}} \tag{10.31}$$

Demokrasinin finansal entegrasyondan sonra daha az adil gelir dağılımına sahip olması doğrudan aşağıdaki duruma işaret eder:

$$\underline{\varphi}^* < \varphi^*$$

Netice olarak, mevcut modelde, Önerme 10.3 ayrıca ancak ülkeye sermaye girişinden ziyade sermaye çıkışı potansiyeli aracılığıyla finansal entegrasyonun etkileri nedeniyle geçerlidir. Bu nedenle, finansal entegrasyon ayrıca demokrasinin yerleşmesine ancak artık bir ölçüde farklı kanaldan katkıda bulunabilir. Demokrasi finansal entegrasyondan sonra yüksek vergiler empoze edecek optimali bulmaz çünkü yüksek vergiler sermaye sahiplerini varlıklarını (assets) yurtdışına aktarmaya yöneltecektir. Demokraside gelirin yeniden dağıtımının (redistribution) daha az adil olması beklendiği için seçkinler darbeden kazançlı çıkmayacaklar ve demokrasi kriz dönemlerinde bile varlığını muhtemelen daha fazla sürdürecektir.

Benzer bir argüman demokrasiye geçişler konusunda da geçerlidir. Önceki alt kısımda tartışılan demokrasiye geçiş oyununu göz önünde bulundurun ve vatandaşlar ve seçkinlerin baskıya ilişkin değerlerinin (10.21)'de gösterildiğini hatırlayın. Daha önceki alt kısımdakine benzer kabuller oluşturursak, demokratik olmayan ayrıcalıklar işlemeyecek, seçkinler finansal entegrasyondan sonra aşağıdaki durumlarda demokrasiyi bastırmayı tercih edeceklerdir:

$$\underline{V}^{\tau}(D) \geq V^{\tau}(O \mid \kappa)$$

burada $\underline{V}^{\tau}(D)$ (10.30) ile tanımlanır. Bu koşul farklı bir kesim düzeyini tanımlar ve artık $\underline{\kappa}^*$ ile gösterilir, böylece $\kappa \geq \underline{\kappa}^*$ olduğunda seçkinler finansal entegrasyondan sonra demokratikleşmeyi bastırmaya tercih ederler. Daha açık bir ifadeyle $\underline{\kappa}^*$, aşağıdaki denklemle gösterilir.

$$\underline{\kappa}^* = 1 - \left(\frac{1}{\theta}\left(\theta + \bar{\tau}^p(\delta - \theta) - \delta C(\bar{\tau}^p)\right)\right)^{\frac{1}{\theta}} \tag{10.32}$$

bu basitçe (10.24)'tür ve τ^p 'nin yerini $\bar{\tau}^p$ alır. Yani $\bar{\tau}^p < \tau^p$ doğrudan aşağıdaki denkleme karşılık gelir:

$$\underline{\kappa}^* < \kappa^*$$

κ^* burada (10.24) ile gösterilir. Finansal entegrasyonun mevcudiyeti demokrasiyi seçkinler için daha az kötü kıldığı için optimal olması için bastırmanın maliyetinin daha düşük olması gerekir.

Seçkinlerin tercihi demokratikleşme ve bastırma arasında olduğunda, bu analiz Önerme 10.2'ye paralel bir önermeye yol açar: artık finansal entegrasyon -demokrasiyi tekrar daha düşük yeniden dağıtımcı yaparak- seçkinlerin finansal entegrasyon olmadan da bastırmayı tercih edecekleri koşullarda demokratikleşmeye yol açabilir. Bu önermeyi ifade etmiyoruz çünkü onun mantığı açıktır ve sonuçları daha önceden burada belirtilen sonuçlarla özdeştir.

6. Artan Siyasal Entegrasyon

Küreselleşmenin bir başka boyutu siyasal entegrasyonun artmasıdır. Daha küreselleşmiş bir dünyada uluslararasında daha yakın siyasal bağlantılar vardır. Ortak bir görüş, Doğu Avrupalı ülkelerin Avrupa Topluluğu'yla artan entegrasyonlarının demokrasiye düzgün geçişlerinde ve demokrasilerinin hızlı yerleşmesinde önemli bir unsur olduğudur. Bu görüşü destekleyen bir bulgu, Batı Avrupa'ya (örn., Berlin'e) coğrafî olarak daha yakın olan Komünizm sonrası toplumların daha demokratik olmalarıdır (Kopstein ve Reilly 2000).

Bunun doğal bir nedeni, demokratik ve demokrasidışı olmayan toplumların farklı kanallar aracılığıyla daha fazla entegrasyonlarının demokrasiyi önlemek için güç kullanmanın maliyetlerini artırmasıdır. Bunun nedenleri değişebilir, demokrasiye karşı bir darbe olduğunda demokratik ülkelerin potansiyel yaptırımları veya boykotlarından ticarî ilişkilerin bozulmasına kadar çeşitli tepkiler ortaya çıkabilir. Bir başka tamamlayıcı kanal, daha fazla siyasal entegrasyon nedeniyle, demokratik olmayan ülkeler veya zayıf demokrasilerde sivil toplumun daha güçlü hale gelmesinin darbelerin veya bastırmanın maliyetini artırmasıdır.

Bütün bu fikirlere, indirgeyici bir tarzda, siyasal entegrasyondan sonra demokrasiye karşı güç kullanmanın -daha özelde darbelerin- maliyetinin arttığını varsayarak ulaştık. Özelde, siyasal entegrasyondan sonra bir darbenin seçkinlerin varlık stoklarının (asset stocks) $\hat{\varphi} > \varphi$ kısmının mahvolmasına yol açacağını varsayıyoruz, halbuki siyasal entegrasyondan önce aynı kısım φ idi. Bu durum siyasal entegrasyondan sonra bir darbenin vatandaşlar ve seçkinler için değerlerinin (9.24) yerine aşağıdaki gibi olacağını gösterir:

$$\hat{V}^p(C,\varphi) = (1-\theta)(1-\hat{\varphi})^{\theta}\left(\frac{K+\sigma L}{1-\delta}\right)^{\theta} \tag{10.33}$$

$$\hat{V}^r(C,\varphi) = \frac{\theta}{\delta}(1-\hat{\varphi})^{\theta}(K+\sigma L)^{\theta}(1-\delta)^{1-\theta}$$

Artık aşağıdaki önermeyi ifade edebiliriz.

Önerme 10.4: *Bu modellerin temelini Önerme 10.1 ve 10.3'ün oluşturduğunu varsayalım. Siyasal entegrasyon bir kez sağlandığında bir darbenin maliyeti daha yüksektir ve toplumun yerleşik bir demokrasi olma ihtimali artar.*

Dolayısıyla, bu önerme siyasal entegrasyonun uluslararası ticaretin ve finansal entegrasyonun artmasının yol açabileceklerine benzer etkilere sahip olabileceğini gösterir. Bununla beraber, bu etkiler her ne kadar nihayetinde benzer sonuçlara sahip olsalar da, farklı bir kanaldan işleyebilirler. Gerek uluslararası baskı ve yaptırımlar gerekse demokratik olan veya olmayan ülkeler arasındaki yakın politik bağlantıların ürünü olan sivil toplumu zayıflatarak, darbeleri daha maliyetli kılarak caydırdılar.

7. Uluslararası Ticaretin Doğası Hakkında Alternatif Kabuller

Önerme 10.1 ve 10.2 küreselleşmenin demokrasinin meta piyasalarının artan entegrasyonu biçiminde hem yaratılması hem de yerleşmesi ihtimalini artırabileceğini gösterir. Fakat bu sonuçlar belirtilen modellerin yapısından kaynaklanır. Çoğu uluslararası ticaret modeli ticaretin gelişmekte olan ülkelerde (vatandaşlarla ilişkilendirdiğimiz) yoksulların gelirini artırdığını çünkü bu türden ülkelerde tipik olarak emeğin bol olduğunu varsayar. Bununla beraber, daha önceden bahsedildiği gibi ampirik kanıtlar artan uluslararası ticaretin gerçekte yoksul ülkelerde eşitliği artırıp artırmadığı konusunda muğlaktır. Ayrıca, gelişmekte olan bazı ülkelerde, örneğin Arjantin ve Şili'de gerçekte emeğin değil toprağın bol olduğu söylenebilir. Bu örneklerde artan küreselleşme toprakta getiri oranını artırıcı etkiye sahiptir. O hem eşitsizliği hem de -daha önceden 9. Bölümde kapsamlı olarak tartıştığımız- demokraside kaybedecek çok şeyi olan varlık (asset) sahiplerinin gelirlerini artırır.

Burada, yakın dönem verilerde öne çıkan ampirik örüntünün etkisi altında gelişen farklı bir uluslararası ticaret modelini ana hatlarıyla ifade edeceğiz: son 25 yıldır uluslararası ticarete açılan çoğu azgelişmiş ülkede vasıflılığın getirileri ve dolayısıyla gelir eşitsizliği fiilen artmıştır (Leamer 1995, 1998; Cragg ve Epelbaum 1996; Attanasio, Goldberg ve Pavcnik 2004). Bu durum basit Heckscher-Ohlin tahmininin tersidir -söz konusu daha az gelişmiş ülkelerde vasıflı emek nispeten daha nadir olduğu için Ohlin ticaret modeli geçerlidir. Bu yüzden, diğer bütün koşullar eşit olduğunda, açık ticaretin başlaması bu ülkelerde vasıflılığın getirisini azaltacaktır. Vasıf getirilerinin bu ülkelerde niçin artar göründüğüyle ilişkili kapsamlı bir tartışma çalışmamızın sınırlarını aşsa da, bazı doğal tahminler vardır. Daha önemlisi, son 25 yılda teknolojideki önemli gelişmelerden çoğunun nispeten 'vasıf-yönelimli' olduğu, yani bu ülkelerin vasıflı emeği tercih ettikleri ve diğer bütün koşullar eşit olduğunda, vasıflılığın getirisinin artma eğilimi sergilediği konusunda yaygın bir konsensüs vardır (örn., Acemoğlu 2002). Bu teknolojilerin çoğu ABD'de ve OECD ülke-

lerinde üretilen makinelerde yer almaktadır. Daha az gelişmiş ülkeler bu teknolojileri sadece ilişkili makineleri ABD'den ve diğer zengin ülkelerden ithal ettiklerinde kullanabilirler. Bu, azgelişmiş ülkeler uluslararası ticarete kapandıklarında tipik olarak bu makineleri kullanmadıklarını gösterir. Bu analizin önemli sonucu, açık ticaretin başlamasıyla artık daha vasıf-yönelimli, vasıflılık getirilerini giderek artıran üretim teknolojisinde bir değişimle birlikte ortaya çıktığıdır. Bu yüzden, karşı-dengeleyici bir teknoloji etkisi ortaya çıkacak ve muhtemelen standart Hecksher hâkim olacaktır –Ohlin ticaret etkisi azgelişmiş ülkelerde vasıflılık getirisini azaltır (Acemoğlu 2003b; Thoenig ve Verdier ,2003).

Vasıf-yönelimliliğin demokrasi açısından sonuçları nelerdir? Şimdiye kadar ki iki sınıflı bir model üzerine kurulu olan tartışmanın vasıf-yönelimli teknolojinin azgelişmiş ülkelere yayılmasının sonuçlarını vurguladığımız tartışmaya ters düştüğünü öne sürebiliriz: eşitsizlikte artış ve bu yüzden demokrasinin yaratılması ve yerleşmesini zorlaştıran bir güç söz konusudur. Bu kesinlikle tek muhtemel sonuçtur: bununla beraber, başka potansiyel güçler işlerlikte olabilir. Vasıflılığın getirilerinde artışı ve daha genelde (9. Bölümde tartıştığımız) modern ekonomide beşeri sermayenin artan rolünü üç sınıflı modelimizde ilginç bir biçimde analiz edebiliriz. Bu modelimiz bağlamında, orta sınıfın omurgasını vasıflı emeğin oluşturduğunu düşünebiliriz. Bu durum vasıf-yönelimli teknoloji transferiyle ilintili uluslararası açık ticaretin başlamasıyla orta sınıfın gelirini artırdığını ima eder. 8. Bölümde tartıştığımız gibi orta sınıf zengin ve yoksul sınıf arasında bir tampon işlevi yüklenebilir. Çünkü demokraside medyan seçmen orta sınıfın bir üyesi olabilir ve medyan seçmenin gelirinde (ortalama gelire göre) artış demokrasinin zengin karşıtı olma eğilimini zayıflatır. Daha az radikal politikalar benimsendiğinde zenginler demokrasiden daha az korkacak ve demokratikleşmeyi önlemek veya demokratik olmayan bir düzene geçmek için güç kullanılmasına daha az istekli olacaklardır.

Bu sorunlara ışık tutmak için 8. Bölümdeki temel modelimize kısaca döneceğiz. Bu modelde üç aktör grubu vardır: δ^r büyüklükte zengin sınıf, δ^m büyüklükte orta sınıf ve δ^p büyüklükte yoksul sınıf. Toplam nüfusu 1 olarak normalleştirdik; böylece $\sum_i \delta^i = 1$'dir. $\delta^p > \delta^m > \delta^r$ olduğunu, yani yoksul sayısının en fazla olduğunu, ardından orta sınıfın geldiğini ve zengin nüfusun en küçük grubu oluşturduğunu varsaydık. Ayrıca, ortalama geliri önce $\bar{y}$ ile ve gelirleri (8.1)'deki gibi gösterdik, böylece (8.2)'deki gibi zengin sınıf orta sınıftan ve ayrıca yoksullardan daha zengindir.

Basitleştirmek için 8. Bölümdeki tartışmamızın sınırları içinde $\delta^p < 1/2$ olduğunu varsaydığımız için yoksullar bir mutlak azınlık oluşturmaz ve bir orta sınıf aktör medyan seçmendir. Ayrıca, $\theta^m < \delta^m$ veya $\bar{y} > y^m$ olduğunu, böylece orta sınıfın gelirinin ortalama gelirden biraz yüksek olduğunu ve gelirin yeniden dağıtımı yönünde belirli miktarda vergi empoze etmek isteyeceğini varsaydık. 8. Bölümdeki gibi medyan seçmenin tercih ettiği -bu nedenle, sınır-

landırılmamış bir demokrasiyle sonuçlanan- gelirin yeniden dağıtımı miktarı olan (8.5)'e karşılık gelen vergi oranını τ^m ile gösterdik.

Şimdi 8. Bölümde tartışılan, toplumun yoksul ve orta sınıflarının oy hakkına sahip olmadığı toplumun temel siyasal oyununu ele alalım. Zenginler olası bir devrim tehdidi nedeniyle demokratikleşme veyahut güç kullanımını (baskı) düşünebilirler -sınırlı yeniden dağıtım vaadi inanılırlık taşımaz. Bir önceki analizde olduğu gibi, baskı uygulama maliyeti için bir kırılma seviyesi, $\tilde{\kappa}(\tau^D)$ vardır ki, bu da (8.29) olarak verilmektedir. Baskının maliyeti κ, $\tilde{\kappa}(\tau^D)$ olduğunda zenginler demokratikleşme ve güç kullanma arasında kayıtsız kalırlar. $\kappa < \tilde{\kappa}(\tau^D)$ olduğunda ise baskıyı tercih ederler. Orta sınıfın gelir payı arttığında τ^m'nin azaldığı, böylece $\tilde{\kappa}(\tau^D)$'nin düştüğü (8.5)'te açıktır.

Uluslararası ticarete açılma ve onunla ilişkili bir faktör olan orta sınıfın gelirinin artmasıyla vasıf-yönelimli teknoloji transferi demokraside gelirin yeniden dağıtımını daha az adil kılabilir ve demokrasiye geçişi teşvik edebilir. Özelde, açık ticaretin başlamasından sonra teknoloji daha vasıf-yönelimli hale geldiği için θ^m'nin $\hat{\theta}^m$'ye çıktığını ve sonuçta orta sınıf tarafından en fazla tercih edilen vergi oranının $\hat{\tau}^m$'ye düştüğünü varsayabiliriz; $(\delta^m - \hat{\theta}^m) / \delta^m = C'(\hat{\tau}^m)$ önerme 8.5'te örtük olarak yer alır. Bu zengin için bastırma ve demokratikleşme arasında yeni kayıtsızlık eşiği oluştuğuna işaret eder.

$$\hat{\kappa} = \frac{1}{\hat{\theta}^r}\left(\delta^r C(\hat{\tau}^m) - \hat{\tau}^m\left(\delta^r - \hat{\theta}^r\right)\right) \tag{10.34}$$

Denkleminde $\hat{\theta}^r$ zenginin uluslararası ticaret sonrası gelirlerdeki payını gösterir ve $\hat{\theta}^m > \theta^m$ nedeniyle $\hat{\theta}^r < \theta^r$'dir. Açıkça aşağıdaki formüle sahip oluruz.

$$\hat{\kappa} < \tilde{\kappa}(\tau^D)$$

Böylece aşağıdaki önermeye ulaşırız:

Önerme 10.5: *Yukarda betimlenen demokrasiye geçiş oyununu ele alalım. Toplum yoksulun ve orta sınıfın seçim hakkından yoksun olduğu demokratik olmayan bir durumla başlar.* $\tilde{\kappa}(\tau^D)$*'yi önerme 8.29 ile tanımlayalım: burada* $\hat{\kappa}$ *uluslararası ticarete açıldıktan sonrasını gösterir ve vasıf-yönelimli teknolojilerin transferi önerme (10.34) ile ifade edilebilir. Böylece aşağıdaki denklemlere ulaşırız:*

- *Eğer* $\kappa < \hat{\kappa}$ *olduğunda, zengin baskıya açık ticaretin başlamasından ve teknoloji transferinden hem önce hem sonra devrimi ve demokratikleşmeyi engellemek için başvurur.*
- *Eğer* $\kappa \geq \tilde{\kappa}(\tau^D)$ *olduğunda, açık ticaretin başlamasından ve teknoloji transferinden hem önce hem sonra demokratikleşme vardır.*

- *Eğer $\hat{\kappa} \leq \kappa < \tilde{\kappa}$ (τ^D) olduğunda, zenginler baskıyı açık ticaretin başlamasından ve teknoloji transferinden önce bir devrimi ve demokratikleşmeyi önlemek için başvurur, ancak uluslararası ticarete açıldıktan ve teknoloji transferinden sonra demokratikleşme vardır.*

Bu önerme yakın küreselleşme dalgasının ve artan uluslararası ticaretin demokrasiyi ancak başka kanaldan yeniden daha muhtemel kılacağını göstermektedir. Açık ticaretin başlamasından ilişkili daha zengin ülkelerden vasıf-yönelimli teknoloji transferleri nedeniyle orta sınıfın gelirden aldığı pay artar; demokrasi daha zengin bir orta sınıfa sahip olduğunda gelirin yeniden dağıtımına daha az eğilimli ve zenginler demokratikleşmeye daha istekli hale gelebilir.

Benzer bir argüman zenginler ve yoksullar arasındaki çatışmada bir tampon işlevi yüklenen daha zengin bir orta sınıfın demokrasinin bir darbeye yakalanma ihtimalini azaltabileceğini göstermek için geliştirilebilir. Bu nedenle, bu kanal sayesinde, demokrasisi yerine oturmayan önceki ülkelerde demokrasinin yerleşme ihtimali artar.

8. Sonuç

Bu bölümde küreselleşmenin bir ülkenin demokrasi olup olmamasını ve demokrasiye geçtiğinde bu şekilde kalıp kalmayacağını nasıl etkilediğini inceledik. Temel amacımız, analizimizi bu şekilde genişletmenin zengin bir öngörüler kümesi üreteceğini göstermekti. Bu öngörülerden çoğu uluslararası ticaretin ve faktör mobilitesinin gelir dağılımı üzerindeki etkisine bağlıdır. Bu konudaki ampirik literatür fazla yerleşmediği için bu bölümdeki modelleri küreselleşmenin demokrasi açısından olumlu olup olmadığını kesin olarak iddia etmek için kullanamayız. Bu sorunun cevabı dikkatli ve yoğun ampirik araştırmayı gerektirir -o gelecek araştırması için önemli bir alandır.

Ayrıca, daha önceden demokraside seçkinlerin gücünü ve demokrasinin yaratılmasında ve yerleşmesindeki yönlendirici etkilerini tartışırken yaptığımız uyarıyı tekrarlamak faydalı olacaktır. Daha büyük sermaye hareketliliğinin -demokrasiyi seçkinler için daha az tehdit edici kılarak- yerleşik bir demokrasinin yaratılmasına yol açabileceğini görmüştük. Bununla beraber daha büyük sermaye hareketliliği, ayrıca, bir demokraside seçkinlerin tercih ettiklerinden sapan kolektif seçimlerin kapsamını azaltıcı bir etkinin yanı sıra, demokrasinin vatandaşların çoğunluğuna istedikleri şeyi daha az sunabileceği anlamına geldiği doğrudur. Bu türden koşullarda, artan küreselleşme demokrasinin çoğunluğun refahını artırabilme kabiliyetini zayıflatabilir. Bunun kapsamı ancak ampirik araştırmalarla ortaya konulabilir.

11. Sonuçlar ve Demokrasinin Geleceği

Bu kitapta bazı toplumlar demokratikken niçin diğerlerinin olmadığını düşünmeyi sağlayacak bir çerçeve önerdik. Bu sorunun ilişkili iki yönünü vurguladık: (1) niçin öncelikle bazı toplumlar demokratiktir ve (2) niçin bazı demokrasiler varlıklarını sürdürür ve güçlenirken diğerleri yıkılmıştır? Bu bölümde daha önceden öğrendiklerimizi gözden geçirecek, çerçevemizi kullanışlı bir biçimde genişletmeye yardımcı olacağına inandığımız bazı alanları tartışacak ve modelimizin demokrasinin geleceği açısından yansımalarını ortaya koymaya çalışacağız.

1. Siyasal Gelişme Yollarının Gözden Geçirilmesi

Artık 1. Bölümde ana hatlarıyla ortaya koyduğumuz dört siyasal gelişme anlatısını gözden geçirebiliriz. Çerçevemiz bu farklı gelişme yollarını açıklamaya nasıl hizmet edebilir?

1.1 Britanya

Niçin Britanya kademeli bir demokratikleşme yolu izlemiş ve bu ülkede demokrasi neden bu kadar kolay yerleşmiştir? Bir düzeyde analizimizin cevabı açıktır: parametreler -özellikle kurumların ekonomik ve siyasal doğası, ekonominin yapısı, kolektif-eylem sorunu, devrimin maliyetleri ve kazançları- demokrasi öncesi Britanya'da bir devrim tehdidi içermekteydi ve demokratikleşme olmadan seçkinler bu baskıları püskürtemezlerdi. Seçkinler ayrıca demokratikleşmeyi önlemek için baskıya başvurmayı faydalı bulmadılar. Yine de bu cevap eksiktir. Ayrıca Britanya'nın 19. ve 20. yüzyıllarda sahip olduğu parametrelere nasıl ulaştığını anlamamız gerekir. Artık Britanya örneğini anlamada hangi parametrelerin önemli olduğunu ve nasıl evrildiklerini tartışabiliriz.

17. yüzyılda monarşinin de jure gücünü sınırlandıracak siyasal kurumları getirmek isteyenler bir dizi siyasal çatışmayı kazandılar. Siyasal kurumlardaki bu değişim ekonomik kurumları büyük ölçüde geliştirdi. Devletin müdahale riskinin azalmasıyla mülkiyet hakları daha istikrarlı hale geldi. Yeni sistemde de jure siyasal güç ticarî ve kapitalist çıkarlara sahip insanların elindeydi: bu

durum ekonomik genişleme için önemli olan -örneğin, sermaye ve finans piyasalarında- değişimlere yol açtı.

Bu kurumsal değişimlerin Britanya'da ortaya çıkmasının iki nedeni vardı. İlk olarak, modern çağ başlarken Britanya'nın monarkların güçlerini başka yerlerdekinden daha fazla sınırlandıran siyasal kurumları bulunmaktaydı (Ertman 1997). Bu kurumlar kompleks bir hanedanlar inşa etme ve istilâlar sürecinin ürünü olarak görünmektedir. İkinci olarak, ekonominin yapısında farklı grupların, özellikle (üst sınıf olarak adlandırılan) kapitalist çiftçiler ve tüccarların farklı ekonomik kurumlar içindeki çıkarlarını büyük ölçüde artıran önemli değişimler gerçekleşti. Ayrıca, Britanya'da feodal kurumların daha erken yıkılması da önemliydi (Brenner 1976). Bu faktörler İç Savaş'ın ve Muhteşem Devrim'in sonucunu önemli ölçüde etkileyen çıkar gruplarının de facto gücünü artırdı (Tawney 1941; Brenner 1993; Acemoğlu, Johnson ve Robinson 2005). Örneğin, sömürgelerde ticaret sayesinde zengin olan tüccarlar her iki çatışmada da Parlamentonun tarafında kritik önemde roller oynayabildiler.

Britanya'da 17. yüzyıldaki çatışmaların ürünü geniş bir insanlar kitlesine mülkiyet hakları sağlayan bir dizi ekonomik kurumdu (Thompson 1975). Sonuç Malthuscu döngünün kırılması ve modern ekonomik gelişimin başlamasıydı. Ancak, neticede başlayan yapısal değişimlerin (örn., kentleşme ve fabrika sisteminin ortaya çıkışının) de facto siyasal güç dağılımı açısından daha başka sonuçları vardı. Bu değişimler özellikle yoksulların güç kullanabilmelerini ve siyasal açıdan oy kullanma haklarını daha kolay elde etmelerini mümkün kıldı (Tilly 1995 ve Tarrow 1998 bu dönemde kolektif eylemin değişen niteliğini belgelerle gösterir). Yoksulların de facto siyasal gücündeki artış mevcut rejimi sürdürmeyi imkânsız ve devrim tehlikesini bertaraf etmek için siyasal kurumlarda değişimi mümkün kıldı. Bu değişim de jure siyasal gücün gelecekte nasıl paylaşılacağını belirledi ve neticede yoksulların çıkarlarıyla tutarlı ekonomik kurumlar ve politikalar üretti. Demokratikleşmenin başardığı şey kesinlikle bu kurumlar ve politikalardı. Ayrıca, eşitsizliğin artması siyasal gerilimleri şiddetlendirdi –çoğu araştırmacı bunun 19. yüzyılın ilk yarısında yer aldığını düşünür (bkz. Bölüm 3).

1832 başlarında İngiliz siyasal seçkinler daha önceden oy hakkından yoksun olanları siyasete katmayı amaçlayan bir dizi stratejik taviz verdiler çünkü bunun alternatifi toplumsal huzursuzluk, kaos ve muhtemelen devrimdi. Bu haklar kademeli olarak tanındı çünkü 1832'de toplumsal huzur orta sınıfa sunulabilecek ayrıcalıklarla mümkündü. Fakat siyasal kurumların özel ayrıntıları, özellikle Lordlar Kamarası'nın süregelen temsiliyetçi olmayan doğası tanınan bu hakların etkisini zayıflattı. Lordlar Kamarası, 1832 reformları sırasında sorgulansa da, zenginlere demokratik bir Avam Kamarası'ndan gelebilecek radikal reformlar riski karşısında önemli bir korunak sağladı. Daha sonra, işçi sınıfı Çartist hareket ve daha sonra sendikalar sayesinde yeniden örgütlenirken halka

daha fazla hak sağlanmak zorunda kalındı. Fakat Dünya Savaşı ve izleri tam demokrasiye geçişi engelledi.

Britanya'da seçkinler niçin bir demokrasi yarattılar? Aynı baskıyla karşı karşıya kalan diğer çoğu ülkede siyasal seçkinler genel oy hakkı tanımaktan ziyade insanları bastırmaya karar verdiler. Bastırmanın problemi maliyetli olmasıdır: bastırma varlıkları ve serveti tahrip riski içerir. 19. yüzyıl Avrupa'sının kentleşmiş ortamında (İkinci Reform Yasası döneminde Britanya nüfusunun % 70'i kentlerde yaşamaktaydı) genel oy hakkından yoksun kitleler nispeten daha iyi örgütlenmişti ve bu yüzden onları bastırmak zordu. Ayrıca, sanayileşme ve Britanya'nın 1840'dan sonraki karşılaştırmalı avantajlar kaynaklı serbest ticaret politikası fiziksel sermayeye ve giderek artan oranda beşeri sermayeye dayanan bir ekonomiye yol açtı. Baskı ve çatışma bu varlıkların kolayca tahribine yol açtı, böylece bastırma seçkinler için giderek maliyetli bir seçeneğe dönüştü. Demokraside sermayenin yeniden dağıtımı zor olduğu için Britanya'daki seçkinler bu rejimi daha az tehdit edici olarak görmeye başladılar ve ikna olmaları kolaylaştı.

Bastırma sadece nispeten ucuz olduğu için değil, başarıldığında kazançlı olduğu için de caziptir. Tartışmamız, ekonomik ve siyasal kurumlardaki sürekli ekonomik gelişmeyi mümkün kılan değişimlerin ayrıca demokrasiyi İngiliz seçkinler için daha az kaygı verici kıldığını göstermektedir.

Yine de, demokrasi ekonomik kurumlarda seçkinlerin tercih ettiklerinden uzak değişimlere yol açtı. 19. yüzyılda ekonomik kurumlar yoksulları -özellikle emek piyasasında- dezavantajlı kıldı. Örneğin, sendikalar yasal değildi ve 1850'lerin sonlarında bir sendika örgütlemeye çalışan İngiliz işçiler gemilerle Avustralya, Tazmanya'daki bir ceza kolonisine gönderildiler. 3. Bölümde tartışıldığı gibi, özellikle ekonomik kurumlarda yeni genel oy hakkına sahip olanların taleplerini karşılamak için değişikliklerin yapıldığı 1857'den sonra bu ve diğer birçok uygulama değişti. 19. yüzyılda İngiliz ekonomisinin işleyişi açısından önemli olsa da, bu değişimlerin seçkinler açısından sonuçları toprak seçkinlerinin hâkim olduğu bir ekonomide kırsal emek piyasalarının özgürleşmesi potansiyelinin veya toprak reformunun yaratabileceği tehdide göre daha az zarar vericiydi. Gerçekte, 19. yüzyılda Rusya veya Avusturya-Macaristan seçkinlerinin ya da 20. yüzyılda Guatemala ve El Salvador'daki seçkinlerin karşılaştıkları ekonomik kurumlardaki değişimlerle karşılaştırılırsa, Britanya'daki seçkinlerin değişimleri kabul etmeleri daha kolaydı.

Gelirin yeniden dağıtımı vaadi demokratikleşmeyi önler mi? Britanya'daki siyasal seçkinler gelirin kitlesel yeniden dağıtımını demokrasiye ciddi bir alternatif olarak almamış görünseler de kesinlikle demokrasinin bunu sağlayacağını düşünüyorlardı. Muhtemelen, Stephen'ın anladığı biçimiyle gelirin yeniden dağıtımı vaatlerine inanmak mümkün değildi. Örneğin, 1848'de Avrupa devrimlerinin ortasında Çartistler Parlamentonun fazlasıyla ilgisini çeken bir dilekçe sundular. Siyasal seçkinler dilekçeyi bu türden bir devrim tehdidi nede-

niyle dikkate almış görünmektedir; bununla beraber, gücü ellerinde tuttukları sürece böyle bir tehdide sadece kulak vermekle yetindiler -Çartist hareket onlar için sadece geçici tehditler üretti. Neticede, toplumsal karışıklığı ortadan kaldırmak için gelirin yeniden dağıtımı vaatlerinin Britanya'da birinci gündemi oluşturmaması muhtemelen şaşırtıcı değildir.

Son olarak, Britanya'da demokrasi niçin bu kadar kolay yerleşmiştir? Çerçevemiz, bunun demokratikleşme bağlamında tartıştığımız aynı faktörlerin çoğundan etkilendiğini göstermektedir. Demokrasinin yerleşmesinin nedeni darbelerin oldukça maliyetli olması ve her halükârda, demokrasinin geleneksel seçkinlere yeterince tehdit yaratacak düzeyde radikal olmamasıdır. Demokrasi nihayetinde İngiliz toplumunda temel değişimlere yol açmış, ancak eğitim reformları tam etkisini gösterene kadar yarım yüzyıl geçmesi gerekmiştir. Bu ülkedeki seçkinler asla dünyada başka yerlerdeki demokrasilerdeki yaygın tehdit tipleriyle, örneğin varlıkların radikal yeniden dağıtımı ihtimaliyle karşılaşmamışlardır. Bu koşullar altında, yaklaşımımız seçkinlerin demokrasiye daha az karşı olmaları gerektiğini ve gerçekten de böyle davrandıklarını göstermektedir.

1.2 Arjantin

Britanya'da demokrasiye yol açan güçlerin çoğu Arjantin'de de işlerlikte görünmektedir. Britanya'da olduğu gibi Arjantin'de de demokrasiye, ekonomik ve mali krizlerin beslediği bir dizi ayaklanma yol açmıştır. Ayrıca Britanya'da olduğu gibi demokratikleşme süreci, hızla artan bir eşitsizlik ve ekonomik gelişme bağlamında yer almıştır. Fakat Arjantin'in demokratikleşmesinde Britanya'dakinden farklı temel siyasal ve ekonomik kurumlar da etkili olmuştur. Bu ülkede ekonomi tarım ürünleri ihracatına dayanmaktaydı ve dünya ticaretindeki kriz zengin seçkinlerin varlıklarının değerini azaltmaktan ziyade artırdı (O'Rourke, Taylor ve Williamson 1996). Dahası, ekonomi daha az çeşitlilik sergilediği için istikrarsızlığa daha duyarlı ve daha değişkendi ve bu özellik siyasal değişimi teşvik için fırsatlar yarattı. Toprak sahibi seçkinler, demokrasiyi kabul etmek zorunda kalsalar da bu durumdan hoşlanmadılar ve Büyük Kriz'in başlarında onu zayıflatmayı başarabildiler.

Ek olarak, bu ülkede siyasal ve ekonomik kurumlar demokrasiyi kolaylaştırmadı. Siyasal kurumlar, Britanya'da 1688'den sonra ortaya çıkanlardan farklı olarak, 1920'lerde Yrigoyen'in ve 1940'larda Péron'un eylemlerinde tanık olunduğu gibi onların siyasal güçleri kullanmalarını çok az sınırlandırabildi. Arjantin'in ekonomik kurumları yerli halkların sömürüsüne dayanan diğer İspanyol sömürgelerinin mirasını belirli ölçüde sürdürmekteydi. Aslında bu sömürgeci miras Bolivya veya Guatemala'ya göre nispeten sınırlı olsa da, temel ekonomik kurumlar -özellikle toprağa ulaşmayla bağlantılı olanlar- siyasal çatışmayla ilişkili riskleri artırdı.

1930'lar ve 1940'lardaki gelişmeler demokratik politikaya hâkim olan kentli işçi sınıfların kendi lehlerine gelirin yeniden dağıtımını sağlamayı amaçladıkları oldukça kutuplaşmış bir durum ortaya çıkardı. Bu kutuplaşma ortamı kırsal seçkinler ve giderek daha fazla fanatik Péronizm karşıtı tutumu benimseyen ordu için hoş görülemezdi. Ancak ekonomik yapının demokrasiye karşı darbelerin maliyetini tolere edebilmesi mümkün değildi ve özellikle demokraside gelirin kökten yeniden dağıtımının ve popülist politikaların yaratabileceği tehditle karşılaştırılırsa, sağlayabileceği potansiyel faydalar demokratik olmayan rejiminkinden çok daha yüksektir. Bütün taraflar kurumları kendi lehlerine yapılandırmaya çalışsa da (örneğin, ordu 1912'de ve ayrıca 1950'lerin sonlarında Péronist partinin bölünmesine yol açacağı umuduyla nispî temsil sisteminin uygulanmasını destekledi), bu önlemlerden hiçbiri demokrasiyi seçkinler için daha kabul edilebilir kılmadı.

Peki, günümüzde Arjantin'de demokrasi yerleşmiş midir? Analizimiz umutlu olmak için bazı nedenler sunmaktadır. Küreselleşmede –özelde 1970'lerin ortalarından beri finansal entegrasyon sayesinde sermaye hareketliliğinde– temel artış demokrasinin seçkinlerin çıkarları için tarihteki diğer örneklere göre çok daha az tehdit oluşturabileceğini göstermektedir. Muhtemelen daha önemlisi, Arjantin'in nispeten yüksek eğitim düzeyine sahip bir toplum olması ve beşeri sermayenin değerinde artışın zenginler ve yoksullar arasındaki çatışmada temel bir tampon olarak hareket edebilecek güçlü bir orta sınıf yaratmasıdır. Neticede, demokrasi 1990'larda eşitsizlikte önemli artışa rağmen istikrarlıdır ve temel siyasal dengenin değiştiği görülmektedir. Ayrıca, 1976'dan sonra ordu tarafından uygulanan ekonomik politikaların uzun vadeli etkilerinden biri, solun ve örgütlü emeğin ekonomik temelinin Arjantin'de öncekine göre daha zayıf olmasıdır; bu durum 1990'larda Péronist partinin ekonomik ve sosyal politikalarındaki köklü dönüşümü açıklamaktadır. Paradoksal olarak, politikalardaki bu değişim sonucunda Arjantin'de demokrasi uzun vadede yerleşebileceği için bu köklü dönüşüm toplumun yoksul kesimlerinin faydasına olabilir.

1.3 Singapur

Singapur niçin demokratikleşmemiştir? Analizimiz daha basit bir cevabı göstermektedir. Singapur oldukça eşitlikçi bir toplumdur. Geleneksel zengin toprak sahibi seçkinler yoktur ve ekonomi dış sermayeye ve işadamlarına dayanmaktadır. Bu yüzden, çoğu insan durumundan nispeten hoşnut görünmektedir -onlar, en azından, siyasal kurumlarda temel bir değişime yol açmak için ciddi ve potansiyel olarak maliyetli kolektif eylemler içinde yer alacak kadar mutsuz değillerdir. Böyle bir durumda önceden sahip olduklarından daha kazançlı çıkmaları ihtimali düşüktür.

Benzer nedenle, PAP'ın mevcut seçkinlerinin güçten başka kaybedecekleri çok az şeyleri vardır. PAP esasen başarılı bir orta sınıf halkı içermektedir ve yetenekli ve potansiyel muhalifleri birlikte hareket etmeye yöneltebilecek nis-

peten açık imkânlara sahiptir. Kuşkusuz bu ihtimal Singapur'daki zengin seçkinleri ilgilendirse de, muhtemelen kendi varlıkları veya servetlerinin gasp edilmesi tehlikesiyle yüz yüze değillerdir. Her ne kadar siyasal seçkinler devlet görevlerinden elde ettikleri kapsamlı rantları büyük ihtimalle kaybedecek olsalar da bu muhtemelen ayrıcalıklı durumlarını sürdürme amacıyla uzun süreli bir baskıyı meşrulaştırma için yeterli olmayacaktır. Bu nedenle, analizimiz Singapur'un da nihayetinde yerleşik bir demokrasi haline gelmesi gerektiğini göstermektedir. Belli bir noktada, nüfusun bir kısmından daha temsili siyasal kurumlar için baskı gelecektir; bu noktada seçkinler ve PAP demokrasiyi önlemek için bastırmaya başvurmayı kullanışlı bulmayacaktır.

1.4 Güney Afrika

Güney Afrika'da demokrasi niçin bu kadar gecikmiştir ve nihayetinde ortaya çıkmasını tetikleyen faktör nedir? Burada tarihsel durum Singapur'dakinden daha farklı olmayabilir. Güney Afrika'nın beyaz seçkinlerinin demokraside kaybedecekleri çok şeyleri vardı çünkü demokrasi tarihsel olarak kesinlikle toprak reformu, servetin yeniden dağıtımı ve ekonomik kurumların zengin beyaz seçkinlerin faydalandıklarından uzak bir biçimde kütlesel ölçekte yeniden yapılandırılması konularında büyük taleplere yol açacaktı.

Güney Afrika devleti çoğu Kuzey Amerika veya Avustralya'daki göçmen kolonilerine benzer biçimde kuruldu. Ancak, ABD'dekinden farklı olarak bu ülkede yerli halklar dışardan taşınan hastalıklardan ölmedi; bu durum zengin beyaz seçkinlerin Afrika yerlilerini baskıcı yöntemlerle ucuza kullanabilecekleri ve kontrol altına alabilecekleri emek gücüne dönüştürmelerine yol açtı (Lundahl 1992). Bu ortamda, beyazlar hem Afrikalılara hiçbir hak tanımadılar, hem de toplumdaki kaynakların eşitsiz dağılımını meşrulaştıran bir felsefe (Apartheid) yarattılar. Güney Afrika'da bastırmanın maliyeti Apartheid felsefesi nedeniyle ve kolayca tanımlanabilir bir ırksal grup hedeflendiği için nispeten düşüktü ve kolay uygulanabilirdi.

Ancak apartheid rejimi nihayetinde sürdürülemezdi. Ekonomi gelişirken beyaz ekonominin sürdürülebilmesi için Afrikalı çoğunluk daha hayati hale gelmeye başladı. Onların kendi kötü durumları ve siyasal etkisizlikleri karşısındaki öfkeleri giderek artmaya başladı. Beyaz rejim buna tepki olarak yoğun baskıya başvurdu, hegemonyasını sürdürebilmek için yasaklar, hapis, işkence ve cinayetlere hazırdı. Ancak bütün bunlar kesinlikle bir işe yaramadı. Dış yaptırımlar ve baskının yol açtığı kesintiler nedeniyle Apartheid ekonomisinin kârlılığı giderek azaldı. Ayrıca, dünya değişirken, Soğuk Savaşın sona ermesinin ardından Apartheid uluslararası düzeyde daha az kabul görmeye başladı çünkü küreselleşmiş bir ekonomi ayrıca zengin beyaz seçkinlerin demokrasiden daha az korkması anlamına gelmekteydi. Ve toprak daha az önemli ve aktif/değişken sermaye (*mobile capital*) daha önemli hale gelirken, radikal Afrikalı çoğunluk tehdidi azaldı. Ayrıca, beyaz rejimin 1970'lerde tanıdığı

haklar -özellikle Afrikalı sendikaların yasalaşması- apartheidin beyazlar için yarattığı ekonomik rantların çoğunu azalttı. Bu azalma beyazların siyasal kontrolün kaybından daha az zararlı çıkmaları anlamına gelmekteydi. Gerçekte, Rosendorff'un (2001) bu bağlamda kesin olarak işaret ettiği gibi, eşitsizlik 1970'lerin ortalarından sonra hissedilmeye başladı. Son olarak, beyazlar, ANC'yle birlikte, (mücadeleyi sona erdirebilecekleri ve demokratikleşmeye istekli oldukları) demokratik bir geleceğe yeterince güvenmelerini sağlayan bir siyasal kurumlar yapısını müzakere edebildiler.

Yine de, geleceğin neler getireceği konusunda her zaman bir belirsizlik vardır. Örneğin, Zimbabwe'de anayasal mühendislikle demokrasiyi yerleştirme girişimi fazla başarılı olmadı. Thompson'ın (1995: 275) Güney Afrika'da demokrasinin geleceği üzerine değerlendirmesine göre "Güney Afrika'da demokrasiye büyük bir yapısal tehdit vardır: eğitim düzeyi yüksek vasıflı bir emek gücünün bulunmaması -bu Güney Afrika'da eğitimin oldukça kötü durumunun sonucudur". 9. Bölümdeki analizimiz bu eksikliğin gerçekte bir problem olabileceğini göstermektedir.

2. Gelecek Araştırmaları, Genişletmeler ve Muhtemel Araştırma Alanları

Herhangi bir sosyal teori gibi bizimki de oldukça basitleştiricidir. Önemli olduğunu düşündüğümüz mekanizmalara odaklanarak, potansiyel olarak önemli diğer mekanizmaların yanı sıra çoğu ayrıntıyı paranteze aldık. Bu tutumumuz ele aldığımız bazı temel sorunlarla ilişkili alternatif yaklaşımlar olduğu ve ayrıca demokrasinin yaratılması ve yerleşmesi konusunda tam bir teori geliştirmek için dahil edilmesi önemli olabilecek diğer bazı güçleri analizimizin dışında bıraktığımız anlamına gelmektedir.

İlk olarak, çerçevemiz farklı siyasal kurumlara yol açan temel itici güç olarak toplumsal çatışmaya yoğunlaştı. Siyasal kurumlardaki değişimler oybirliğiyle değil, aksine değişimi onaylayan tarafın daha güçlü hale gelmesi ve kendi tercihlerini -en azından geçici olarak- empoze edebilmesiyle ortaya çıkar. 3. Bölümde alternatif demokratikleşme yaklaşımlarını kısaca tartışmıştık: örneğin Bates (1991), Rogowski (1998), Herbst (2000) ve Tilly'nin (2004) demokrasinin devlet oluşumu sürecinde ortaya çıktığına ilişkin fikirlerine veya Bueno de Mesquita ve ark. (2003) ve Lizzeri ve Persico'nun (2004) demokrasinin siyasal seçkinler tarafından iradi olarak yaratıldığı çünkü herkesi daha iyi hale getiren farklı dengeleyici kamu politikalarına yol açtığı konusundaki görüşlerine bakınız. Aslında temel demokratikleşme ve demokrasinin yerleşmesi örüntülerinin sadece bu alternatiflerle açıklanamayacağına inansak da, bunlar nihayetinde potansiyel olarak tamamlayıcı yaklaşımlardır ve ampirik araştırmanın farklı mekanizmaların göreli önemlerini ortaya koyması gerekir. 3. Bölümde tartıştığımız gibi demokrasinin yaratılması ve yerleşmesini belirleyen faktörler üzerine ampirik araştırma -nedensel ilişkileri belirlemeye veya reel dışsal değişme

kaynaklarını ortaya çıkarmaya çok az ilgi içeren- korelasyonlar kurmanın ötesine geçmemiştir. Şimdiye kadar demokratikleşmeye yol açan farklı mekanizmaları ayırt etme konusunda hiçbir girişimde bulunulmamıştır (Acemoğlu, Johnson, Robinson ve Yared 2004).

Alternatif hipotezleri incelemek ve sınamak değerli olsa da, daha teorik çalışmanın yüksek bir önceliğe sahip göründüğü bazı önemli alanlar vardır. Uzun tutmamak için başlangıçta plânladığımız beş önemli alana kitapta yer vermedik.

İlki ordunun rolüdür. Modelimizdeki temel aktörler sadece farklı gruplardır ve onların doğrıdan çatışma içinde olabileceklerini varsaydık. Gerçeklikte bir başka kurum olan ordu devrimler, bastırma ve darbelerde önemli bir rol oynar. Dolayısıyla, ordunun özerk bir aktör olarak hareket etmeyip, ya (bastırmalar veya darbelerde) seçkinlerle ya da muhtemelen (devrimlerde) vatandaşlarla bir koalisyon oluşturduğunu varsaydık. Yine de, siyaset biliminde yaygın bir iddia vardır: ordu müdahalelerde çoğu kez bir toplumsal grup adına değil, zihnindeki çıkarlarına göre hareket eder. Ayrıca, gelişmekte olan toplumlarda ordu diğer toplumsal ve ekonomik gruplar karşısında oldukça güçlüdür. Bu nedenle, araştırmanın bir önceliği ordunun ne zaman belirli bir grubun tarafını tuttuğunu ve ne zaman toplumsal gruplardan göreli özerk olabileceğini daha iyi kavrayabilmek için bir asker siyaseti teorisi geliştirmektir. Ordu ile ilgili zengin bir örnek olay literatürü bulunmasına karşılık (Huntington 1964; Finer 1976; Nordlinger 1977; Rouquie 1987; Stepan 1988; Fitch 1998; Loveman 1999), ordunun hedef ve davranış biçimi konusunda az sayıda genelleme vardır; sadece Ticchi ve Vindigni (2003b) bu kitapta benimsediğimiz metodolojik yaklaşımı ve orduyu incelemek için oyun teorisi araçlarını kullanmışlardır.

Ordu araştırması karşılaştırmalı siyasetteki bir başka temel araştırma alanıyla ilişkilidir. 5. Bölümde bir 'iskeletini çıkarma' modeli sunduk; analizimizde demokrasidışı rejimlerdeki farklılıkları tespit ettik. Ancak, siyaset bilimi literatürünün çoğu kesinlikle demokrasidışı rejimlere ilişkin farklı sınıflandırmalar geliştirmeye odaklanmıştır (örn., Linz ve Stepan 1996). Ayrıca, çoğu araştırmada demokrasidışı rejim tipinin demokrasinin yaratılması ve yerleşmesi potansiyelinde belirleyici etkiye sahip olduğu öne sürülür. Bunun doğru olup olmadığı nihayetinde bir ampirik araştırma sorunu olsa da, kesinlikle farklı bir olasılıktır (Geddes 1999a, b). Bu kitapta demokrasi ve demokrasidışı rejimler arasındaki temel ayrım olduğuna inandığımız özelliği vurgulamayı seçtik: siyasal eşitlik düzeyi. Yine de, demokrasidışı toplumların kurumsal yapısına ilişkin daha zengin modellerin kullanılması kuşkusuz birçok yeni kavrayış üretecektir.

Analizimizde yer almayan, ancak demokrasinin dinamiklerini anlamak için açıkça merkezî önemdeki ikinci temel alan demokratik kurumlardaki çeşitliliklerdir. Kapsamlı teorik ve ampirik literatürde farklı demokrasi tipleri arasındaki farklılıklar vurgulanır: örneğin parlamenter rejim ile başkanlık rejimi ve çoğunlukçu seçim kurumlarına sahip rejimler ile nispî temsil sistemini kullanan rejimler arasındaki farklılıklar ele alınır (örn., Cox 1997; Lijphart 1999; Persson

ve Tabellini 2000, 2003; Persson, Roland ve Tabellini 2000). 4. Bölümdeki Ek'te parametre χ'in bazı farklı mikro-temellerini ortaya koysak da en ilginç yaklaşım bu faktörü siyasal kurumların daha ayrıntılı yapısıyla ilişkilendirmektir. Kitap boyunca demokratik kurumların ayrıntılarının demokrasinin sürdürülebilirliği ve kalıcılığında nasıl önemli olduklarına ilişkin örnekler aktardık. Bununla beraber, formel literatür seçim sistemleri tiplerine ilişkin hangi modellerin geliştirilmesi gerektiği veya bir demokrasinin başkanlık sistemi veya parlamenter sistem olmasının politikacılar veya vatandaşları etkileyip etkilemeyeceği gibi konularda henüz başlangıç düzeyindeki tartışmalar içindedir. Demokrasiyi denge tercihi biçimlendirir ve bu tercihin demokrasinin uygulanabilirliğini nasıl etkilediği uzun erimli heyecan verici bir araştırma alanıdır. Analizimiz ayrıntılı kurumsal yapının siyasal çatışmaların nasıl yer alacağını ve böylece demokrasinin yaratılıp yaratılamayacağını ve yerleşip yerleşemeyeceğini belirlemede önemli olduğunu -zira bu yapının tercihlerin birlikte nasıl şekillenebileceğini belirleyeceğini- göstermektedir.

Daha fazla teorik çalışma gerektiren üçüncü alan alternatif siyasal kimlikler olarak adlandırdığımız bağlamda yer alır. Çok miktarda ekonomi politik yaklaşım çatışmayı sosyo-ekonomik veya sınıfsal çizgilerde kavramlaştırsa da ayrıca böyle bir uygulamanın her zaman doğru olmadığı konusunda yaygın bir anlayış vardır. Demokrasinin ortaya çıkış ve yerleşme koşulları konusundaki temel bulgularımızın siyasal kimliklerin doğasına bağlı olmadığını göstermeye çalışsak da daha zengin bir model birçok yeni tahmin üretebilir. Önemli bir araştırma alanı, sadece siyasal kimliklerin sonuçları değil, oluşumları ve kurumsal yapıya nasıl bağımlı olduklarıdır. Sözgelimi, Afrika tarihçileri Afrika'daki siyasal çatışmalarda öne çıkan bazı önemli mevcut etnik kimliklerin sömürgecilik döneminde yaratılan özendirmelerin nasıl sonuçları olduklarını gösterdiler (örn., bkz. Nijerya'da İbolar üzerine Horowitz 1985; Zimbabve'de Şonalar üzerine Ranger 1991).

Dördüncü bir gelecek araştırması alanı kolektif eylem ve devrimdir. 5. Bölümde kolektif-eylem sorununu tartıştık ve mevcut ampirik kanıtlar devrimcilerin kolektif eylemi devrime katılanlara özel faydalar sağlayarak harekete geçirebileceklerini gösterdi. Geliştirdiğimiz ve kitapta kullandığımız modelin esin kaynağı bu kanıtlardır. Yine de, kolektif eylem konusunda daha kapsamlı bir anlayışın geliştirilmesi gelecek araştırması için hem teorik hem de ampirik açıdan caziptir. Ayrıca daha ham biçimiyle bir "devrim sonrası toplumlar" modeli oluşturduk. Gerekçemiz, (6. Bölümdeki kısa bir tartışma dışarda bırakılırsa) devrimlerin dengeden sapmalar olduklarıdır. Bununla beraber, devrimlerde yaşananlar ve kurumların daha sonra nasıl evrildikleri konusunda daha iyi bir anlayış geliştirilmesi demokrasinin yaratılması ve yerleşmesi hakkında yeni tahminler üretebilmek için önemli bir adımdır. Askeri politikada olduğu gibi, devrimler konusunda zengin bir vaka çalışması literatürü bulunur ki bu modelle ve daha açık sınanabilir hipotezler geliştirilmesinin de bir başlangıç noktası olabilir.

Son olarak ve muhtemelen en önemlisi, literatürde gelecekte ekonominin işleyişi ve ekonomik kurumların biçimleriyle ilişkili, bu kitapta sunulandan daha zengin modeller geliştirme gerekliliğidir. Gelecek araştırması için özellikle heyecan verici bir alan, iç ekonomik ve siyasal kurumlar arasındaki etkileşimlerin araştırılmasıdır. 9. Bölümde analizimize gelir dağılımını dahil etsek ve ekonomik kurumların oynadıkları önemli rolü tartışsak da ekonomik kurumların zamanla nasıl belirlendiklerini veya değiştiklerini gösteren açık modeller geliştirmedik. Ayrıca, sadece gelirin sabit varlık sermayeleri (stocks of assets) tarafından belirlendiği durumları inceledik. Gerçeklikte, sermaye zamanla birikir ve teknoloji zamanla değişir. Bu gelişme ve birikim dinamiklerini çerçevemize dahil etmek önemli bir adımdır (Acemoğlu ve Robinson 2000a; 2002; Jack ve Lagunoff 2003). Ayrıca, bu genişletmeler (çoğu araştırmacı bunun gerekli olduğuna inanır) siyasal kurumlarda niçin patika bağımlılığı *(path dependence*) olabileceğini açıklamaya hizmet edebilir.

3. Demokrasinin Geleceği

Bu kitabın amacı demokratik ve demokrasidışı politikayı ve bu rejimler arasındaki geçişleri analiz edecek kapsamlı bir çerçeve geliştirmektir. Analizimiz genellikle kompleks toplumsal olguların nispeten soyut bir resmini elde etmeyi hedeflemektedir. Gelecekte ortaya çıkabilecek olumsuzluklar hakkında tahminler geliştirmek basit bir çerçeveyle mümkün olabilse de burada geliştirdiğimiz çerçevenin demokrasinin geleceği üzerinde düşünmek için kullanışlı olduğuna inanıyoruz.

Dünyadaki demokrasilerin güçlenip güçlenmeyecekleriyle ve kendilerini nasıl dönüştürebilecekleriyle ilişkili bazı önemli sorunlar vardır. İlk olarak, dünya iki nedenle *beşeri sermaye*nin toprak ve fiziki sermaye karşısında artan önemine tanık olmaktadır: (1) hem gelişmiş hem de gelişmekte olan ülkelerin tipik vatandaşları 50 yıl öncesine göre daha yüksek eğitim düzeyine sahiplerdir ve (2) 20. yüzyılda teknolojinin çalışanların vasıflarına ve beşeri sermayelerine daha fazla dayandığı (veya vasıf-yönelimli olduğu), böylece emek piyasasında beşeri sermayenin öneminin arttığı görülmektedir (Acemoğlu 2002). Belirli örneklerde (örn., son 30 yıldır ABD'de) beşeri sermayenin daha büyük getirileri eşitsizliği artırabilse de, öte yandan genellikle seçkinler ve vatandaşlar arasındaki uçurumun azalmasına yardımcı olmuş ve demokrasidışı ya da demokrasinin yerleşmediği toplumlar olan çoğu azgelişmiş ülkede büyük bir orta sınıf yaratmıştır. Bu uçurum azaldıkça ve bir orta sınıf ortaya çıktıkça gelir dağılımından kaynaklanan çatışmaların daha az olmasını ve siyasal çatışmanın zenginler ve yoksullar arasında yaşandığı toplumların yanı sıra başka çizgilerde yer aldığı toplumlarda da daha fazla istikrar olmasını bekleyebiliriz. Yakın geçmiş birçok "sınıf mücadelesinin sonu" açıklamasına tanık olmuştur (örn., Fukuyama 1992). Yakınlarda herhangi bir zamanda siyasal çatışma öngörmü-

yor, daha ziyade beşeri sermayenin daha büyük role sahip olacağını, çatışmanın daha az sınırlı ve daha az yoğun düzeyde kalacağını düşünüyoruz.

İkinci olarak, yüksek düzeyde *küreselleşmiş bir dünya ekonomisi*nde yaşamaktayız. Daha büyük bir uluslararası ekonominin ve malî bağlantıların önceden tartışılan nedenlerle demokrasiyi ilerletebileceği ve güçlendirebileceğine inanıyoruz. Ayrıca, seçkinler ile vatandaşlar çoğunluğu arasındaki çatışma küresel dünya ekonomisinde de devam edecektir ve küreselleşme bu mücadelede taraflara çok daha yıkıcı silahlar sunabilir. Vatandaşlar aşırı popülist ve gelirin yeniden dağıtımı politikalarını sürdürmek istemeyecekleri için demokraside seçkinler daha fazla güven içinde olabilirler. Seçkinler darbeler ve kesintilerden çok fazla hoşlanmazlar.

Üçüncü olarak, *Soğuk Savaşın sonu* demokrasidışı çoğu rejimin sona ermesi için örtük ve siyasal destek anlamına gelmektedir ve böylece demokrasiye geçiş daha kolay gerçekleşecek ve demokrasiye karşı darbeler daha zor hale gelecektir (ancak terörizme karşı savaş Soğuk Savaşın sona ermesinin faydalarını engelleyebilme tehdidi barındırmaktadır).

Bu üç faktör demokrasinin geleceğinin parlak olduğunu göstermektedir. Demokrasinin anti-demokratik güçlere karşı zafer kazanması hem henüz demokrasiye geçmemiş hem de demokrasinin yerleşmediği ülkelerde daha muhtemeldir.

Bu gelişmeler bağlamında, bu yeniçağda demokrasinin doğasının değişmesini bekleyebilir miyiz? Argümanımıza göre demokrasi muhtemelen çoğunluğun yoksul olduklarında bile lehinedir. Demokrasileri tipik bir demokrasidışı toplumla karşılaştırdığımızda bu göreli bir durumdur. Ayrıca, demokrasi genellikle demokrasidışı toplumlara göre daha fazla çoğunluğun lehine olduğunda bile demokrasilerde seçkinlerin niçin güçlü olabileceklerinin nedenlerini belirtmiştik. Seçkinlerin demokraside zamanla daha güçlü olacaklarını beklemek için iki neden vardır.

İlk olarak, demokraside seçkinler için en önemli ekstra güç kaynakları parti sistemini ve böylece siyasal gündemi kontrol edebilmeleri ve belirli politikalar etrafında etkin bir lobi oluşturabilmeleridir. Seçkinlerin gelecekte bu konularda çok daha etkin olmalarını bekleyebilir miyiz? Cevabın evet olabileceğini etkileyebilecek iki neden vardır. Demokrasinin artan parlaklığı nedeniyle (özellikle mevcut zayıf demokrasilerdeki) seçkinler demokrasiyle yaşamayı başarmak zorundadırlar. Bu örnekte seçkinler demokratik politikayı etkileyebilecek daha iyi konumda olabilirler. Bu nedenle, demokraside güçlerinde artışların seçkinlere getirileri artık daha büyük olabilir.

Muhtemelen daha önemlisi, demokrasi olgunlaşırken seçkinleri veya belirli kesimlerini içeren örgütlü grupların güçlü olma fırsatına kavuşabilme potansiyelleri vardır. Çıkar gruplarının demokratik toplumlarda zamanla daha güçlü hale geldikleri argümanı ilk kez Mancur Olson tarafından 1982'de yayınlanan ekonomi politik üzerine klâsik eseri *Ulusların Yükselişi ve Düşüşü*'nde ortaya

konulmuştur. Olson etkili lobilerin farklı üyeleri arasında zamanla işbirliği ve güven geliştiğini ve muhtemelen daha önemlisi temel yönetim alanlarına ve siyasal sisteme daha etkin biçimlerde ulaşabildiklerini belirtir. Demokratik politikalar bağlamında daha güçlü hale gelebilen ve çoğu politikayı hâkimiyeti altına alan çıkar gruplarından biri seçkinlerdir. Böyleyse demokrasilerin zamanla daha az çoğunluk eğilimli olmasını bekleyebiliriz. Yeni demokrasilerin gelirin yeniden dağıtımı konusunda 20. yüzyıldaki gelişmiş demokrasilerden daha adil oldukları gerçeği ve muhafazakâr partilerin son 40 yıldır çoğu yerleşik demokraside daha güçlü hale geldikleri tespiti Olson'un fikirleriyle tutarlıdır.

Bu eğilim sosyolog Robert Michels'ın 1911'de yayınladığı klâsik eseri *Siyasal Partiler*'de formüle ettiği *Oligarşinin Tunç Kanunu*'yla ilişkilidir. Michels'a göre tüm örgütler, özellikle siyasal partiler –hatta sosyalist partiler– yönetenler tarafından ele geçirilme eğilimindedir; böylece, onları yönetenler seçkinlerin arasına katılabilirler. Ona göre, bu durum demokrasinin toplumun kökten değişimi için daha az fırsat sağladığını çünkü en iyisinden, basitçe bir seçkinler grubunun yerini bir başkasının aldığını göstermektedir. Bu yasa doğruysa, seçkinlerin yönetimi doğal yollarla ele geçirmeleri demokrasiye radikal tehdit ihtimalini ortadan kaldıracaktır.

İkinci olarak, ayrıca (vasıf-yönelimli teknik değişim dahil) beşeri sermayenin artan önemiyle ve daha fazla küreselleşmeyle ilişkili farklı bir husus vardır. Bu ekonomik gelişmeler gelir dağılımı kaynaklı çatışmaları azaltmış ve böylece çoğunluğu desteklemekte önemli olan çoğu örgütlenmeyi ve çoğunluğun lehine politikaları zayıflatmıştır. Güçlerini yitiren örgütler geleneksel sosyal demokrat partiler ve sendikaları içermektedir. Bu durum Anglosakson dünyada, özellikle günümüzde sendikaların daha zayıf oldukları ve geleneksel sol partilerin gelirin yeniden dağıtımına genellikle karşı hale geldikleri ABD ve İngiltere'de en görünürdür.

Bu değişimler dünyada daha yaygın hale geldiğinde, ancak özellikle -hem siyasal alanda hem işyerinde- çoğunluğu yeni temsil biçimleri ortaya çıkmadığında seçkinlerin ve muhafazakâr partilerin daha güçlü olması ve demokraside gelecekte gelirin yeniden dağıtımına daha soğuk bakılması beklenebilir. Dolayısıyla demokrasi daha fazla güçlenecektir; ancak, demokrasinin toplumu yirminci yüzyılın ilk yarısında İngiliz demokrasisinin gerçekleştirdiğine benzer biçimde dönüştüreceğini bekleyenler için, bu hayal kırıklığı yaratabilecek bir demokrasi şekli olacaktır.

12. 4. Bölüme Ek: Demokraside Gücün Yeniden Dağıtımı

1. Giriş

Bu Ek'te 4. Bölümün son kısmında yer alan demokraside siyasal güç dağılımı analizinin temelini oluşturan modelleri tartışacağız. Bazı koşullarda demokraside denge politikasını zenginler ve yoksulların dolaylı faydalarının ağırlık toplamının maksimum düzeye çıkarılması olarak düşünebileceğimizi öne sürdük. Artık bu iddiaların mikro-temellerini ortaya koyabilecek bir dizi model geliştirecek ve bu 'koşullar'ın neler olduklarını açıklayacağız.

2. Olasılıklı Oy Davranışı Modelleri

2.1 Olasılıklı Oy Davranışı ve Siyasal Dengenin Mevcudiyeti

Olasılıklı oy davranışı modelini tartışmadan önce, tek zirveli (single-peaked) tercihler içermeyen modellerde oy davranışı dengesinin olmamasını gözden geçirmek kullanışlı olacaktır. MVT'nin sadece siyaset alanı tek boyutlu ve tercihler tek zirveli ise geçerli olduğunu hatırlayalım. Aslında elinizdeki kitapta bu kabulleri karşılayan birçok model elde etsek de, onlar reel-dünyadaki -örtüşen koalisyonlar ve çok boyutlu farklılıklar içeren- çoğu duruma uygun düşmezler. MVT'nin geçerli olmadığı bu durumlarda partiler arası rekabet oyunu çoğu kez salt stratejiler bağlamında bir dengeye sahip değildir. Bu durumlarda bir karmaşık stratejiler dengesi var olsa da, partileri kendi programlarında karışımlar geliştiren varlıklar olarak düşünmek çoğu kez cazip değildir. İlk olarak Lindeck ve Weibull (1987) tarafından geliştirilen olasılıklı oy davranışı modeli, sadece alternatif bir politika belirleme yaklaşımı olarak kullanışlı olmayıp, ayrıca standart modelde ortaya çıkan dengenin bulunmadığı durumlarla ilişkili problemleri çözmek için de bir potansiyel çıkış yolu sağlar.

Olasılıklı oy davranışı modelinin katkısını değerlendirmek için tek zirveli olmayan tercihlerle bağlantılı dengenin bulunmadığı durumlarla ilişkili problemlerin kaynağını dikkate almak kullanışlı olacaktır. Bu problemin kaynağı bir partinin bir seçim kazanma olasılığını -tercihler tek-zirveli olduğu durumlarda– medyan seçmenin tercihleriyle ilişkilendiren (4.2)'de gösterilmiştir.

Bunu q_A programı sunan Parti A'nın q_B politikasını öneren parti B karşısındaki kazanma olasılığını belirleyecek bir denklemle ifade edebiliriz:

$$P(q_A, q_B) = \begin{cases} 1 \text{ eğer } V^M(q_A) > V^M(q_B) \\ \frac{1}{2} \text{ eğer } V^M(q_A) = V^M(q_B) \\ 0 \text{ eğer } V^M(q_A) < V^M(q_B) \end{cases} \qquad (12.1)$$

burada M medyan seçmeni göstermektedir. Bu denklemin önemli özelliği Parti A'nın kazanma olasılığının onun önerdiği politikanın bir *süreksiz* fonksiyonu olmasıdır; q_A politikası değiştiğinde olasılık 0'dan 1/2'ye ve ardından 1'e sıçrar. Bunun nedenini göstermek için söz konusu politika vektörü q'nun tek boyutlu ve medyan seçmen M'nin tercihlerinin tek-zirveli olduğunu, en çok tercih ettiği politikayı q^M ile gösterdiğimizi varsayalım. Böylece, iki parti q_A ve q_B politikalarını önerdiğinde, ε küçük pozitif sayı (sınırda, sonsuz küçük) ise, sonuç $q_A = q_B + \varepsilon < q^M$ olacaktır. Medyan seçmen parti A'nın kendi benimsediği görüşe yakın düşen politikasını tercih eder. Fakat parti B'nin politikasını sınırlı ölçüde değiştirdiğini, bunu 2ε'ye çıkararak başardığını varsayalım. Bu değişiklik medyan seçmenin parti B'yi tercih etmesine neden olur ve medyan seçmeni cezbeden parti seçimi kazandığı için bu politika değişikliği $P(q_A, q_B)$'de 1'den 0'a doğru bir süreksiz düşüşe yol açar.

Salt stratejiyi garanti etmek için Nash dengesi bütün stratejilerde ödeme fonksiyonlarının sürekliliğini gerektirir (ayrıca stratejinin sınırlı, kapalı ve dışbükey ve ödeme fonksiyonlarının partilerin stratejilerinde yarı-içbükey olması zorunludur; örn., bkz. Fudenberg ve Tirole 1991; Teorem 1, 2, s. 34). Bu tartışmanın gösterdiği gibi, Downscu partiler-arası-rekabet modeli bu kabulleri karşılamaz. Yine de, süreksizlikler zorunlu olarak denge yokluğuna yol açmaz, aksine denge durumunu genel koşullar altında belirleyemeyeceğimize işaret eder. Gerçekte, 4. Bölümdeki analizde belirlediğimiz gibi, tek zirveli tercihler içeren Downscu model (siyasal partilerin nesnel fonksiyonları sürekli olmadığında bile) bir benzersiz denge durumu üretir. Bu bir denge durumu sağlamak için sürekliliğin yeterli, ancak zorunlu olmadığını gösterir -bir davranış süreksiz olduğunda bile denge olabilir. Bununla beraber, tercihler tek-zirveli olmadığında veya politika uzayı çok-boyutlu olduğunda nesnel fonksiyonların süreksizliği denge olmamasına yol açar.

Bir dengenin varlığını nasıl gösterebiliriz? Bir yol, ödeme fonksiyonlarındaki süreksizlikleri düzeltmektir -bu bağlamda Parti A'nın seçimi kazanma olasılığı $P(q_A, q_B)$'dir. Olasılıklı oy davranışı yaklaşımı bunu yapar.

Olasılıklı oy davranışı yaklaşımına göre, (12.1) gibi bir denklemin (bireysel kararlar nedeniyle) bireysel düzeyde geçerli olması gerekir, ancak bireysel düzeydeki heterojenlikler ve tercihlerle ilişkili tesadüfi şoklar nedeniyle, Parti A'nın seçimi kazanma olasılığının sunduğu programın bir yeknesak fonksiyonu

olması gerekir. Bilhassa, $p^i(q_A, q_B)$'yi birey i'nin (parti B'nin sunduğu politika q_B'den ziyade) Parti A'nın sunduğu politikaya oy verme olasılığı q_A olarak aldığımızda, bu durum 12.1'e benzer aşağıdaki denklemle gösterebiliriz:

$$p^i(q_A, q_B) = \begin{cases} 1 & \text{eğer } V^i(q_A) > V^i(q_B) \\ \frac{1}{2} & \text{eğer } V^i(q_A) = V^i(q_B) \\ 0 & \text{eğer } V^i(q_A) < V^i(q_B) \end{cases} \qquad (12.2)$$

$P(q_A, q_B)$ niçin $P^i(q_A, q_B)$'den farklı olacaktır? Literatürdeki en yaygın yaklaşım, bireylerin tercihlerindeki belirsizliğin sunulan politikayla ilişkili olmayan (ideoloji ile veya politikacıların 'değerlik'leriyle bağlantılı) bazı nedenleri bulunduğunu varsaymaktır: dolayısıyla, bireysel seçmenler bir ölçüde farklı tercihlere sahip olacaklardır (örn., Linbeck ve Weibull 1987; Coughlin 1992; Persson ve Tabellini 2000). Sonuç olarak, bireylerin tercihleri toplandığında, $P(q_A, q_B)$ politika önerilerinin bir yeknesak fonksiyonu olacaktır ve politikada küçük bir değişiklik toplam oy davranışında sadece küçük bir tepkime içerecektir. Bu daha sonra geliştireceğimiz yaklaşımdır. Bu modelde özel ilgi odağımız, denge içermeyen bir durumda onun nasıl mümkün olabileceğinin teknik nedenini belirlemenin yanı sıra, olasılıklı oy davranışı modelinin bir demokraside kimin güce sahip olduğu konusundaki farklı görüşleri modele dahil etmemizi sağlamasıdır.

2.2 Olasılıklı Oy Davranışı ve Kararsız Seçmenler

Toplumun ayrı (yani, grup içindeki bütün seçmenlerin aynı ekonomik karakteristiklere sahip olduğu) bir N seçmenler grubu içerdiğini varsayalım. İki sınıflı modelde örneklerimiz zenginler ve yoksullar grubu, üç sınıflı modelde zenginler, orta sınıf ve yoksullar olacaktır.

İki parti A ve B arasında seçim rekabeti vardır ve π_j^n'yi partiye oy veren grup n içindeki seçmenler grubu olarak aldığımızda parti j'nin, $j = A, B$ ve grup n içindeki toplam seçmenlerin payını λ^n olarak aldığımızda doğal olarak $\sum_{n=1}^{N} \lambda^n = 1$ olacaktır. Böylece parti j'nin beklenen seçmen payı şöyledir:

$$\pi_j = \sum_{n=1}^{N} \lambda^n \pi_j^n$$

Bu sonuç Downscu partiler-arası-seçim-rekabeti modelinde söz konusudur çünkü n içindeki bütün seçmenler (12.2 ile gösterilen) aynı ekonomik tercihlere (π_j^n'ye) sahiptir ve oylar süreksizlik içinde 0'dan 1'ye sıçrayabilir çünkü grup n içindeki seçmenler her zaman kesinlikle daha fazla tercih ettikleri politikayı vadeden partiye oy vereceklerdir. Önerme 4.2'de özetle ifade edildiği gibi bu tip Downscu seçim rekabeti tipi partileri medyan seçmenin en fazla tercih ettiği politikaya yöneltir. Artık, seçmen davranışında ideolojik değerler etkili olduğunda farklı sonuçların nasıl ortaya çıktığını görebiliriz.

Aksine grup n içindeki birey i'nin aşağıdaki tercihlere sahip olduğunu varsayalım:

$$\tilde{V}^{ni}(q,\ j) = V^n(q) + \tilde{\sigma}_j^{ni} \tag{12.3}$$

yukardaki denklem parti j iktidara geldiğinde, q iktidardaki parti tarafından benimsenen ekonomik politikaların bir vektörüdür. $q \in Q \subset \mathbb{R}^s$ olduğunu varsaydığımızda q bir S-boyutlu vektördür. Burada $V^n(q)$ grup n içindeki aktörlerin önceki dolaylı faydalarıdır ve onların ekonomik çıkarlarını gösterir. Belirli bir grup içindeki bütün bireyler aynı $V^n(q)$'ya sahiptir. Ayrıca $\tilde{\sigma}_j^{ni}$ terimi bireyin parti j'den sağladığı politika dışı faydalar olarak yorumlanabilir. Bu tercihlerin en açık kaynağı ideolojik olacaktır. Dolayısıyla, bu model aynı ekonomik grup içindeki bireylerin farklı ideolojik veya durumsal tercihlere sahip olmalarını mümkün kılar.

Artık, iki partinin grup n içindeki birey i için ideolojik faydaları arasındaki farkı $\tilde{\sigma}^{ni} \equiv \tilde{\sigma}_B^{ni} - \tilde{\sigma}_A^{ni}$ olarak tanımladığımızda birey i'nin oy davranışını (12.2)'ye benzer bir denklem içinde gösterebiliriz:

$$p^{ni}(q_A, q_B) = \begin{cases} 1 & \text{eğer} \quad V^n(q_A) - V^n(q_B) > \tilde{\sigma}^{ni} \\ \frac{1}{2} & \text{eğer} \quad V^n(q_A) - V^n(q_B) = \tilde{\sigma}^{ni} \\ 0 & \text{eğer} \quad V^n(q_A) - V^n(q_B) < \tilde{\sigma}^{ni} \end{cases} \tag{12.4}$$

Bu denklem bütün bu meselelerin iki ideolojik fayda arasındaki fark olduğunu gösterdiği için doğrudan $\tilde{\sigma}^{ni}$ ile çalışırız. Grup n içindeki bu farklı fayda dağılımı $\tilde{\sigma}^{ni}$ ilişkili olasılık yoğunluğu fonksiyonu F^n'yi içeren, $(-\infty, +\infty)$ üzerinde tanımlanan yeknesak kümülatif dağılım fonksiyonu f^n ile gösterilebilir. Böylece 12.4 doğrudan aşağıdaki denkleme işaret eder:

$$\pi_A^n = F^n(V^n(q_A) - V^n(q_B)) \tag{12.5}$$

Ayrıca ve öncekinden bir ölçüde farklı olarak, partilerin beklenen oy paylarını maksimum düzeye çıkardıklarını varsayalım.[1] Bu örnekte parti A politika q_A'yı maksimum düzeye çıkarır:

$$\pi_A = \sum_{n=1}^{N} \lambda^n F^n(V^n(q_A) - V^n(q_B)) \tag{12.6}$$

Parti B politika π_A'yı minimum düzeye düşürmek olarak görülebilecek benzer bir problemle karşı karşıyadır. Böylece denge politikaları iki partinin de kendi oy paylarını maksimum düzeye çıkarmak için eşanlı politikalar ilan ettikleri Nash dengesi olarak belirlenir.

[1] 4. Bölümde partilerin işlevsel hedefleri iktidara gelmekti, dolayısıyla onlar toplam oy içindeki hisselerinin 1/2'den daha büyük olmasını arzu ettiler. Buradaki varsayım onların oydaki paylarını en üst düzeye yükseltmek istedikleridir. Bu varsayım tartışmayı basitleştirmek amacıyla benimsenmiştir.

İlk olarak Parti A'nın birinci-derece durumunu onun politika seçimi q_A bakımından araştıracak, diğer partinin politika seçimlerini q_B olarak alacağız. Bu kararımız aşağıdaki denklemi gerektirir:

$$\sum_{n=1}^{N} \lambda^n f^n(V^n(q_A) - V^n(q_B)) \nabla V^n(q_A) = 0$$

burada $\nabla V^n(q_A)$ fonksiyonu $V^n(q_A)$ fonksiyonunun eğim vektörünü (gradient vector) gösterir; yani

$$\nabla V^n(q_A) = \left(\frac{\partial V^n(q_A)}{\partial q_{A1}}, \ldots, \frac{\partial V^n(q_A)}{\partial q_{AS}} \right)^T$$

ve üs T vektör $\nabla V^n(q_A)$ 'nın transpozesini gösterir. Bu yüzden, başka deyişle, (12.6)'daki oy payının türevi politika vektörü q'nun her bir bileşeni bakımından sıfıra eşit olması gerekir.

Bu birinci-derece durum ikinci-derece bir durumda karşılandığında bir maksimum düzeyi gösterir. İkinci-derece yeterli koşul aşağıdaki matristir:

$$\sum_{n=1}^{N} \lambda^n f^n(V^n(q_A) - V^n(q_B)) \cdot \nabla^2 V^n(q_A) \qquad (12.7)$$

$$+ \sum_{n=1}^{N} \lambda^n \frac{\partial f^n(V^n(q_A) - V^n(q_B))}{\partial q_A} (\nabla V^n(q_A)) \cdot (\nabla V^n(q_A))^T$$

negatif kesin olduğunda $\nabla^2 V^n(q_A)$ fonksiyonu Hessian $V^n(q_A)$ fonksiyonunun politika vektörü q_A içinde değerlendirildiğini gösterir.

Bu koşul, seçmen faydaları parti programlarının içbükey fonksiyonları olduğunda karşılanır, böylece $\nabla^2 V^n(q_A)$ kesin negatiftir ve ideolojik farklılıkların yoğunluğu keskin biçimde artmaz -veya bilhassa, tek-biçimli bir dağılıma benzer olduğunda artmaz. Her ne kadar ikinci derece koşulları garanti etmenin zor olduğu kabul olunmaktaysa da, olasılıklı oy kullanımına dayanarak burada bunun böyle olduğunu varsayıyoruz.

Parti B'nin problemi simetrik olduğu için o da aynı politikayı vadeder; bu yüzden, denge durumunda $q_A = q_B$ politika yakınlaşmasına sahip oluruz.[2] Bu nedenle, $V^n(q_A) = V^n(q_B)$'dir ve iki partinin de ilan ettiği denge politikaları şöyle gösterilebilir:

$$\sum_{n=1}^{N} \lambda^n f^n(0) \nabla V^n(q_A) = 0 \qquad (12.8)$$

[2] Ayrıca, iki partinin farklı programları seçtikleri bir asimetrik denge olabilir.

Denge politikalarını gösteren denklem (12.8)'i ayrıca ağırlıklı faydacı sosyal refah fonksiyonunun maksimum düzeye çıktığını gösterir:

$$\sum_{n=1}^{N} \chi^n \lambda^n V^n(q) \tag{12.9}$$

burada

$$\chi^n = f^n(0)$$

farklı grupların sosyal refah fonksiyonundaki ağırlıklarıdır. Bu sonucu aşağıdaki gibi geleceğe referans önermesiyle ifade edebiliriz:

Önerme A.1. (Olasılıklı Oy Davranışı Teoremi): *Bir politika tercihleri kümesi Q'yu, bir politika vektörü $q \in Q \subset \mathbb{R}^S$'yi ve (12.3) ile gösterilen tercihleri bir politika fonksiyonu olarak aldığımızı ve iktidardaki parti $\tilde{\sigma}^{ni}$'nin dağılım fonksiyonunun F^nolduğunu varsayalım. Böylece, denge politikası ağırlıklı faydacı sosyal-refah fonksiyonunu maksimum düzeye çıkaran q^* ile gösterildiğinde söz konusudur.*

Burada vurgulanmaya değer iki özellik vardır. İlk olarak, bir denge (12.7)'deki ikinci-derece koşullar sağlandığı sürece var olur; tek-zirveli tercihlere ihtiyacımız yoktur ve böylece (Q) politika uzayı $S>1$ için $\mathbb{R}^S$'nin bir alt kümesi olabilir, artık mecburen tek boyutlu değildir. Bu nedenle, olasılıklı oy davranışı modeli ya tek-zirveliliğin olmamasıyla ya da politika uzaylarının çok-boyutluluğuyla ilişkili denge yokluğuyla bağlantılı problemlerden bir ölçüde uzak durur. Bu durum bireysel-düzey süreksizliklerin toplam temelinde düz/eşit (smooth) işleyişinin bir sonucudur.

İkinci olarak ve daha önemlisi, bu model bize farklı siyasal grupların farklı siyasal güçlerinin parametrelerini belirleme yolu sunar. $f^n(0)$ olduğunda, iki partinin programlarını aynı faydayı, yani $V^n(q_A) = V^n(q_B)$'yi sağladığı noktada partiler arasındaki ideolojik yanlılıkların yoğunluğu iki grupta özdeştir (12.9), kesinlikle faydacı sosyal refah fonksiyonu haline gelir. Bu ekonomi politik oyununda fiili denge söz konusu faydacı sosyal refah fonksiyonunun maksimum düzeye çıkarılmasından farklıdır çünkü farklı grupların farklı politik hassasiyetleri vardır. Örneğin, böylece n'nin daha ideolojik olduğu iki grup, yani n ve n' bulunduğunu, yani parti A veya parti B yönünde güçlü tercihlere sahip bireyler olduğunu varsayalım. Bu durum kesimlerinde nispeten büyük miktarda ağırlığa sahip dağılım fonksiyonu F^n'ye tekabül eder. Aksine, grup n''nin fazla ''ideolojik'' olmadığını ve grubun çoğunluğunun bir ölçüde daha iyi ekonomik politikalar sunan partiye oy verdiğini düşünelim. Bu durum $F^{n'}$ kesimlerinde nispeten daha sınırlı bir ağırlığa sahip dağılım fonksiyonuna ve bu nedenle anlamlı bir değer $f^{n'}(0)$'a tekabül eder. Bu örnekte, grup n''deki seçmenler siyasal rekabette daha fazla ağırlık kazanan 'kararsız seçmenler' (swing voters)

haline gelirler çünkü politikalardaki değişimlerden etkilenmeye daha açıklardır. Sezgisel olarak, (ideolojik hususlardan ziyade) politikalardaki değişimlerden etkilenmeye daha açık olan gruplar lehine eğimli politikalar partiler açısından oyları kazanma stratejisi olarak daha cazip olduğu için siyasal denge durumunda politikalar kararsız grupların tercihlerine daha duyarlıdır.

Bu tartışma iki sınıflı modelimiz açısından dolaysız iki sonuca sahiptir. Yoksulların sayısı daha fazla olsa da, buradan hareketle siyasal partilerin yoksulların ideal noktası olan bir politika sundukları sonucuna ulaşılamaz çünkü olasılıklı oy davranışı modelinde dikkate alınan 'sadece miktarlar' değildir. İşin içine ideolojik faktör girdiğinde, asıl mesele kararlı seçmenlerin bir partiden diğer partiye nasıl kaydıklarıdır. Bu değişiklik, tipik olarak, siyasal partilerin zenginlerin tercihlerini dikkate aldıkları anlamına gelir -indirgemeci modelimizde politik sürecin (12.9)'a benzer bir ağırlıklı faydacı sosyal refahı maksimum düzeye çıkardığını göstermiştik. Bu bağlamda, ayrıca zenginin ağırlığı χ^r'deki değişimleri (veya burada $f^r(0)$)'ın mikro temellerinin) demokratik yeniden dağıtım politikalarını nasıl etkilediğini ele alabiliriz.

3. Lobicilik

Şimdiye kadar tartışılan modeller sadece vatandaşların oylarının politikayı nasıl etkiledikleriyle ilişkiliydi. Pratikte, farklı gruplar, özellikle bir lobi olarak örgütlenebilenler kendi tercih ettikleri programı benimseyen politikacıların kampanyalarına katkılarda bulunabilir veya onları parasal olarak destekleyebilirler. Bu kısımda, basit bir lobicilik modeli geliştirecek ve denge politikalarının belirlenmesini nasıl etkilediğini araştıracağız.

Lobicilikte siyasal gücün kaynağı sadece oy davranışı değildir, burada örneğin farklı grupların örgütlü olup olmadıkları, ne kadar kaynağa ulaşabildikleri ve farklı politikalardaki değişimlere ödeme yapmaya marjinal isteklilikleri etkilidir. En önemli sonuç, lobicilikte bile denge politikasının ağırlıklı faydacı sosyal refahın maksimum düzeye çıkarılması problemine benzer görünmesidir.

Artık temel lobicilik modelini Grossman ve Helpman'dan (1996, 2001) yararlanarak geliştirebiliriz. Benzer ekonomik tercihlere sahip N aktörler grupları bulunduğunu varsayalım. Grup n içindeki bir aktörün faydası politika q karşılandığında sonuç:

$$V^n(q) - \gamma^n(q)$$

burada $V^n(q)$ genel dolaylı fayda fonksiyonu ve $\gamma^n(q)$ grup n'den kişi başına lobicilik katkısıdır. Bu katkıların politikacının icra ettiği bir politikanın sonucu olduğunu varsayalım; bunu vurgulamak için q açık bir argüman olarak yazılmıştır.

Net sonuçlar elde etmek için artık seçim politikasını diğer faktörlerden soyutlayacak ve zaten iktidarda bir politikacı bulunduğunu varsayacağız. Bu poli-

tikacının aşağıdaki denklem temelinde bir fayda fonksiyonuna sahip olduğunu varsayalım:

$$G(q) \equiv \sum_{n=1}^{N} \lambda^n \gamma^n(q) + a \sum_{n=1}^{N} \lambda^n V^n(q) \qquad (12.10)$$

burada, daha önceki gibi, λ^n grup n'nin seçmen kitlesindeki payıdır. (12.10)'daki ilk terim politikacının aldığı maddi destekler ve ikinci terim faydacı toplam refahtır. Bu nedenle, parametre a politikacının toplam refahı ne kadar önemseyeceğini belirler. Politikacı $a = 0$ durumunda sadece parayı önemser; $a \to \infty$ olduğunda bir faydacı sosyal planlamacı olarak hareket eder. Politikacıların toplam refahı önemseyebilmelerinin bir nedeni seçim politikası olabilir; örneğin, son alt kısımda, politikacının oy payı her bir grubun refah düzeyine bağlı olabilir (Grossman ve Helpman 1996).

Artık grup n içindeki bir bireyin (i) muhtemel tutumunu ele alabiliriz. Birey belirli bir parasal katkıda bulunarak politikacıyı kendi grubunun daha fazla lehine bir politika benimsemeye yöneltebilir. Ancak o kendi grubu içindeki birçok üyeden sadece biridir ve burada belirli bir kolektif eylem tipiyle ilişkili hazıra konma problemi söz konusudur (bkz. Bölüm 5). Neticede o katkıda bulunmayı diğerlerine bırakabilir ve böyle yapmakla basit faydalar elde edebilir. Bu durum gruplar örgütlü olmadıklarında (örn, lobicilik faaliyetlerini koordine eden ve katkıda bulunmayan üyelerini bazı faydalardan dışlamayan bir etkin organizasyon olmadığında) karşılaşılan tipik bir sonuçtur. Öte yandan, örgütlü gruplar grubun refahını maksimum düzeye çıkaracak katkıları bir araya getirebilirler.

N aktörler grubundan $L < N$ olarak örgütlenenleri grubun çıkarlarını artırmak için üyeleri arasında para toplayan lobiler olarak düşünebiliriz. $N - L$'nin geri kalanları örgütlenmemiştir ve hiçbir katkıda bulunmazlar. Herhangi bir genellik kaybı olmadan, $n = 1,\ldots, L$ gruplarını örgütlü gruplar olarak sınıflandırabiliriz.

Lobi oluşturma oyunu aşağıdaki biçimi kazanır: her örgütlü lobi n, eşzamanlı olarak, politika q benimsendiğinde politikacıya yapacakları katkıları gösteren bir ödeme şeması ($\gamma^n(q) \geq 0$) sunar. Politikacı bu ödeme şemalarını inceledikten sonra politika q'yu seçer. Önemli kabul, politikacılara katkıları (yani, kampanya katkılarını veya ayrıcalıklarını) politikacıların uyguladıkları somut politikanın koşullandırabileceğidir. Bu kabul gerçeklikte bazı durumlarda iyi bir yaklaşım olabilse de başka durumlarda lobiler basitçe alenen katkılarda bulunabilir ve seçildiklerinde kendi lehlerine uygun politikaları uygulamasını bekledikleri partilere yardım edebilirler.

Bu potansiyel olarak kompleks bir oyundur çünkü farklı aktörler (burada lobiler) sayılar veya vektörlerden ziyade fonksiyonları tercih ederler. Yine de bunun Bernheim ve Whinston'ın (1986) çalışması doğrultularında oluşturulan bir açık arttırma modeline benzediğine dikkat ediniz; o söz konusu dengenin basit bir biçime sahip olduğunu gösterebilir.

Özelde aşağıdaki önerme oluşturulabilir:[3]

Önerme A.2 (Grossman-Helpman Lobicilik Denklemi): *Yukarda betimlenen lobicilik oyununda, gruplar n = 1, 2... L, için katkı fonksiyonları* $\{\hat{\gamma}^n(.)\}_{n=1,2...L}$*'dir ve aşağıdaki durumda politika* q^* *bir tam Nash dengesi altoyunu oluşturur:*

1. $0 \leq \hat{\gamma}^n(q) \leq V^i(q)$ *anlamında* $\hat{\gamma}^n(.)$ *uygulanabilirdir.*
2. *Politikacı kendi refahını azami düzeye çıkaran politikayı seçer; yani*

$$q^* \in \arg\max_{q \in Q} \left\{ \sum_{n=1}^{L} \lambda^n \hat{\gamma}^n(q) + a \sum_{n=1}^{N} \lambda^n V^n(q) \right\} \tag{12.11}$$

3. *Herhangi bir lobi için kazançlı faydalı sapmalar, n= 1, 2,..., L yoktur, yani,*

$$q^* \in \arg\max_{q \in Q} \left\{ \lambda^n V^n(q) - \lambda^n \hat{\gamma}^n(q) + \sum_{n'=1}^{L} \lambda^{n'} \hat{\gamma}^{n'}(q) + a \sum_{n'=1}^{N} \lambda^{n'} V^{n'}(q) \right\} \tag{12.12}$$

Bu önerme ilk bakışta karmaşık görünse.de oldukça sezgiseldir. Koşul 1 basitçe uygulanabilirdir; negatif katkılar mümkün değildir ve hiçbir grup negatif fayda sunacak miktarlarda ödeme yapmayacaktır.

Koşul 2 herhangi bir altoyun içinde tam dengeyi sağlayabilmektir çünkü politikacı politikasını lobiler kendine ödeme şemaları sunduktan sonra belirler. Bu koşul basitçe, politikacıların kendi amaçlarını maksimum düzeye çıkaran politikayı lobilerin katkı şemaları bağlamında seçtiklerini ifade eder.

Koşul 3 denge konusundaki en önemli sınırlamadır. Bu koşul yerine gelmediğinde lobi katkı şemasını değiştirebilir ve refahını artırabilir.

Bu sonuca ulaşmak için aşağıdaki gibi akıl yürütebiliriz. Bu durum koşulun lobi $n = 1$ için yerine gelmediği, q^*'nun aksine $\hat{q}$'yu maksimum düzeye çıkardığını (12.12 olduğunu) varsayalım. n = 1 için (12.12)'nin değerlerindeki fark q^* ve $\hat{q}$ düzeyinde $\Delta > 0$ ile gösterilir (12.12)'nin ihlâl edildiği hipotez bağlamında kesinlikle pozitiftir. Böylece lobi $n = 1$ için aşağıdaki katkı şemasını varsayabiliriz:

[3] Grossman ve Helpman (2001) ayrıca her bir lobi n için a bir politika $\hat{\gamma}^n(\hat{q}^n) = 0$'ı karşılayan bir $\hat{q}^n \in$'den $max_{q \in Q}(\sum_{n'=1}^{L} \lambda^{n'} \hat{\gamma}^{n'}(q) + a \sum_{n'=1}^{N} \lambda^{n'} V^{n'}(q))$ arg max bir politika olduğunu kanıtlar. Bu durum her lobinin denge katkı fonksiyonu olduğunu, böylece politikacıya hiçbir katkı sunmasa da ona aynı faydayı sağlayan bir politika bulunduğu anlamına gelir. Bu koşul doğru olmadığında, lobi tüm katkılarını azaltacak, ancak yine de aynı davranışı üretecektir. Dengenin bu özelliği burada ışık tuttuğumuz sonuçlar açısından önemli olmadığı için, sadece dipnotta değindik.

$$\tilde{\gamma}^1(q) = \frac{1}{\lambda^1}\left(\sum_{n=1}^{L}\lambda^n\hat{\gamma}^n(q^*) + a\sum_{n=1}^{N}\lambda^n V^n(q^*) - \sum_{n=2}^{L}\lambda^n\hat{\gamma}^n(q) - a\sum_{n=1}^{N}\lambda^n V^n(q) + \varepsilon c^1(q)\right)$$

burada $c^1(q)$ işareti $q = \hat{q}$'da kesin maksimum düzeye ulaşan bir sürekli pozitif fonksiyondur. Esasen, bu ödeme şeması lobi 1 tarafından politikacıyı q^* yerine $\hat{q}$'yu seçmeye teşvik etmek için tasarlanmıştır ve bu tasarım gereği, şema politikacı için q^*'dan ziyade $\hat{q}$'da daha büyük fayda sağlar. Bunu görmek için politikacının bu yeni şemayla q^*'yu seçtiğini varsayalım. Bu örnekte kazanç şöyledir:

$$G(q^*) = \sum_{n=2}^{L}\lambda^n\hat{\gamma}^n(q^*) + a\sum_{n=1}^{N}\lambda^n V^n(q^*) + \left(\sum_{n=1}^{L}\lambda^n\hat{\gamma}^n(q^*) + a\sum_{n=1}^{N}\lambda^n V^n(q^*) - \sum_{n=2}^{L}\lambda^n\hat{\gamma}^n(q^*) - a\sum_{n=1}^{N}\lambda^n V^n(q^*) + \varepsilon c^1(q^*)\right)$$

$$= \sum_{n=1}^{L}\lambda^n\hat{\gamma}^n(q^*) + a\sum_{n=1}^{N}\lambda^n V^n(q^*) + \varepsilon c^1(q^*)$$

Öte yandan, politikacı $\hat{q}$'yu seçtiğinde, kazanç:

$$G(\hat{q}) = \sum_{n=2}^{L}\lambda^n\hat{\gamma}^n(\hat{q}) + a\sum_{n=1}^{N}\lambda^n V^n(\hat{q}) + \sum_{n=1}^{L}\lambda^n\hat{\gamma}^n(\hat{q}) + \left(\sum_{n=1}^{L}\lambda^n\hat{\gamma}^n(q^*) + a\sum_{n=1}^{N}\lambda^n V^n(q^*) - \sum_{n=2}^{L}\lambda^n\hat{\gamma}^n(\hat{q}) - a\sum_{n=1}^{N}\lambda^n V^n(\hat{q}) + \varepsilon c^1(\hat{q})\right)$$

$$= \sum_{n=1}^{L}\lambda^n\hat{\gamma}^n(q^*) + a\sum_{n=1}^{N}\lambda^n V^n(q^*) + \varepsilon c^1(\hat{q})$$

bu doğrudan bir $\varepsilon > 0$ için $G(\hat{q}) > G(q^*)$'yu gösterir. Gerçekte, $c^1(q)$ politikası $q = \hat{q}$ düzeyinde maksimum düzeye çıktığı için politikacı kesinlikle $q = \hat{q}$ politikasını bir başka uygun alternatif karşısında bu katkı $\varepsilon > 0$ olduğunda tercih eder.

Lobi 1'in refahındaki stratejisinin $\hat{\gamma}^1$'den $\tilde{\gamma}^1$'e yönelmesinin bir sonucu olarak bu değişim şöyledir.

$$\Delta - \varepsilon c^1(q)$$

$\Delta > 0$ olduğu için ε yeterince küçükse lobi bu strateji değişikliğinden kazançlı çıkar, böylece baştaki parasal desteğin bir dengeye sahip olmayabileceğini gösterir.

Önerme A2'deki sonuçlar 4. Bölümdeki basit ağırlıklı faydanın maksimum düzeye çıkarılmasından uzak görünmektedir. Ardından onların gerçekte ağırlıklı faydanın maksimum düzeye çıkarılmasına işaret ettiklerini görürüz. Katkı fonksiyonları $\hat{\gamma}$'lerin farklılaşabilir olduklarını varsayalım. Pratikte, farklılaşabilir fonksiyonları sınırlandırmak basitleştirici bir kabul olabilse de Bernheim ve Winston (1986) farklılaşabilir katkı fonksiyonlarının hataları (veya karışıklıkları) düzeltmek ve koalisyon oluşumu sağlamak için arzu edilebilir olduklarını göstermiştir.

Farklılaşabilirlik sayesinde, (12.11) içindeki politikacının faydasını maksimum düzeye çıkarma problemi her politika seçimi q_s için vektör q içindeki aşağıdaki birinci-derece koşula işaret eder:

$$\sum_{n=1}^{L} \lambda^n \frac{\partial \hat{\gamma}^n(q)}{\partial q_s} + a \sum_{n=1}^{N} \lambda^n \frac{\partial V^n(q)}{\partial q_s} = 0 \quad \text{tümü için} \quad s = 1, 2, \ldots, S$$

Benzer şekilde, her lobinin optimizasyon düzeyi (12.12):

$$\lambda^n \frac{\partial V^n(q)}{\partial q_s} - \lambda^n \frac{\partial \hat{\gamma}^n(q)}{\partial q_s} + \sum_{n'=1}^{L} \lambda^{n'} \frac{\partial \hat{\gamma}^{n'}(q)}{\partial q_s} + a \sum_{n'=1}^{N} \lambda^{n'} \frac{\partial V^{n'}(q)}{\partial q_s} = 0$$

tümü için s = 1, 2, ..,S ve n=*1, 2,.., L*

Bu iki birinci-derece koşullar kümesi esasen hem politikacının hem de lobilerin marjinal maliyetlerinin marjinal faydalarına eşit olduklarını ifade eder. Politikacı için faydalar artan parasal katkılar, maliyetler sosyal refahı maksimum düzeye çıkarma amacından sapmalardır. Lobi için faydalar daha ziyade kendi çıkarlarıyla aynı doğrultudaki politikalar, maliyet yaptığı katkıların artmasıdır.

Bu iki birinci-dereceden koşul bir araya geldiğinde aşağıdaki denkleme ulaşırız:

$$\frac{\partial \hat{\gamma}^n(q)}{\partial q_s} = \frac{\partial V^n(q)}{\partial q_s} \qquad (12.13$$

burada tümü için s = 1, 2,.., S ve n=1, 2,.., L'dir. Sezgisel olarak, her bir lobinin, marjinde, politikada bir değişim için ödeme yapma isteği yeni politika kendilerine ek getiri sağlayacağı ölçüde söz konusudur. Bu nedenle, farklılaşabilir katkı fonksiyonları içeren bu lobi oyunu tipinin dengesi, katkıların politikaların lobiler için marjinal faydalarını yansıtmaları bakımından, bazen 'doğru' olarak ifade edilir.

(12.13) önermesinin avantajı, temel amacımızı ifade etmemizi mümkün kılmasıdır: lobicilik içeren siyasal denge aşağıdaki fonksiyonu q açısından maksimum düzeye çıkarılması olarak nitelendirilebilir.

$$\sum_{n=1}^{L} \lambda^n V^n(q) + a \sum_{n=1}^{N} \lambda^n V^n(q) \tag{12.14}$$

Başka deyişle, siyasal denge örgütlenmemiş gruplardaki bireylere bir a ağırlığı ve örgütlü bireylere bir $1+a$ ağırlığı kazandırarak ağırlıklı sosyal refah fonksiyonunu maksimum düzeye çıkarır. Sezgisel olarak, $1/a$ politikada ne kadar paranın önemli olduğunu ölçer ve daha fazla para önemli olduğunda lobinin elde edebileceği grup ağırlıkları daha yüksek olabilir. $a \to \infty$ olduğunda faydacı sosyal refah fonksiyonuna yaklaşırız. Bu nedenle, aşağıdaki önermeye ulaşabiliriz:

Önerme A.3: *Politikacıların vaatlerine tam bağlılıklarını ve farklılaşabilir katkı fonksiyonlarını içeren lobicilik ağırlıklı sosyal refah fonksiyonunu maksimum düzeye çıkaran denge politikalarına yol açar.*

Ayrıca, lobicilik modelinin iki sınıflı model açısından sonuçlarını tartışmak faydalı olacaktır. Zenginler ve yoksullar arasındaki siyasal ayrımların dikkate alındığı bir modelde, belirli koşullar altında, zenginlerin daha örgütlü olduklarını ve politikaları yönlendirebilmek için etkin lobiler oluşturabileceklerini düşünmek mantıklıdır. Bilhassa temel modelimize dönüyor ve yoksulların örgütlü olmadıklarını, aksine zenginlerin etkili bir lobi oluşturabileceklerini varsayıyoruz. Bu alt-bölüm sonuçlar lobicilik dengesinin aşağıdaki maksimum fayda ile gösterilebileceğine işaret eder:

$$\max_{\tau} \; a(1-\delta)\left((1-\tau)y^p + \tau\bar{y} - C(\tau)\bar{y}\right)$$
$$+ (1+a)\delta\left((1-\tau)y^r + \tau\bar{y} - C(\tau)\bar{y}\right)$$

burada ayrıca tümler gevşeklik ile birlikte yazılabilen aşağıdaki bir birinciderece koşula sahibiz:

$$\frac{a(1-\theta) + (1+a)\theta}{a(1-\delta) + (1+a)\delta} \leq 1 - C'(\tau) \quad \text{ve} \quad \tau \geq 0 \tag{12.15}$$

$a \to \infty$ durumunda, faydacı sosyal refah fonksiyonunun maksimum düzeye çıkarıldığı bir örneği elde ederiz. $a \to 0$ durumunda, denge politikası basitçe örgütlü lobilere sahip oldukları için demokratik politikalarda daha etkili olan zengin aktörlerin faydasını maksimum düzeye çıkarır. Bu örnekte, a'nın değerini dikkate almadan da, faydacı sosyal refah fonksiyonunda bile (daha önceden tartıştığımız gibi) hiçbir saptırıcı sonuç olmaması gerektiği için $\tau = 0$ denkliğine sahip olmamız ilginçtir.

Daha ilginci, farklı gruplar farklı miktarlarda siyasal güce sahip olduklarında olasılıklı oy davranışı modelinden ve lobi modelinden farklı bileşenleri bir araya getirmenin mümkün olmasıdır. Örneğin, denge politikasını aşağıdaki gibi gösterebiliriz:

$$q^* = \arg\max_q \left(\sum_{n=1}^{L} \lambda^n V^n(q) + a \sum_{n=1}^{N} \lambda^n \chi^n V^n(q) \right)$$

burada χ^n kaynakları seçim politikaları olan politik-güç parametreleridir.

Bu modeli iki sınıflı yeniden dağıtım modeline uygulayabilir ve zenginler bir lobi olarak örgütlenirken yoksulların bunu başaramadıklarını varsayabiliriz. Yoksullar seçim politikalarında yeterince güçlü (örn., $\chi^p > \chi^r$) olduğunda gelirin yeniden vergilendirilmesinin $\tau > 0$ olacağını çünkü zenginlerin lobi faaliyetlerinden elde ettikleri etkileri dengelediklerini görebiliriz.

4. Partizan Politikalar ve Siyasal Gündemi Ele Geçirme

Bir başka önemli demokratik politika yaklaşımı siyasal partilerin basitçe güç kazanmaktan daha kapsamlı amaçlara sahip oldukları fikrini içerir. İlk olarak, siyasal partilerin ayrıca –denge politikaları üzerinde bir etkiye sahip olacak– ideolojileri olabilir. İkinci, önemli bir sorun belirli siyasal grupların (önceki kısımdaki lobi örneğinde olduğu gibi) siyasal gündemi ele geçirip geçirmeyecekleri ve bunun demokratik politikalar üzerinde nasıl etkili olabileceğidir. Bu kısımda, araştırmamıza ideolojik partileri (yani partizan politikaları) dahil edecek ve Downscu siyasal rekabet modelinin sonuçları nasıl etkileyeceğini göstereceğiz. Olasılıklı oy davranışıyla (örn., seçmenlerin ideolojik görüşleriyle) ilişkili hiçbir sorun olmadığında Downscu politika modelinin öngörüleri önceki gibi geçerlidir ve politikaların medyan seçmenin tercihlerine yakınlaşması yönünde kuvvetli eğilimler vardır. Bununla beraber, seçmenlerin ideolojik görüşleriyle olduğu kadar partilerin vaatlerine bağlılıklarıyla da ilişkili problemler olduğunda denge politikasını ayrıca partilerin ideolojik tercihleri etkileyecektir. Bu durum indirgemeci 'demokraside siyasal güç dağılımı modeli' biçiminin ortaya çıkabileceği bir başka kanal sağlar ve niçin belirli grupların denge politikasını kendi seçmen sayılarının işaret ettiğinden daha fazla etkileyebileceklerinin bir başka nedenini ortaya koyar (çünkü onlar siyasal gündemleri ele geçirebilirler).

4.1 Partizan Partiler Arasındaki Seçim Rekabeti

Temel Downscu siyasal rekabet modelinde partilerin nesnel fonksiyonları sadece güçten kaynaklanan rantı değerlendiren (4.1) ile gösterilir. İdeolojik veya partizan partiler ile politikalar konusundaki tercihler olan partiler kadar onların iktidara gelip gelmediklerini de kastediyoruz.

Bu fikirleri formülleştirirsek, q ile gösterilen, $\mathbb{R}$'nin bir dışbükey ve kompakt alt kümesi Q'nun tek boyutlu bir politika olduğunu ve iki parti A ve B bulunduğunu varsayalım. Artık (4.1)'in yerine aşağıdaki denklemleri geçirebiliriz:

$$\text{Parti } A: \max_{q_A \in Q} \{P(q_A, q_B)(R + W_A(q_A)) + (1 - P(q_A, q_B))W_A(q_B)\} \quad (12.16)$$

$$\text{Parti } B: \max_{q_B \in Q} \{(1 - P(q_A, q_B))(R + W_B(q_B)) + P(q_A, q_B)W_B(q_A)\}$$

burada $W_A(q)$ ve $W_B(q)$ parti A ve B'nin 'fayda fonksiyonları'nı ve R iktidarda olmaktan gelen rantı gösterir ve negatif olmadığı varsayılır. Partiler artık kendi 'beklenen fayda'larını $P(q_A, q_B)$ ile özetlenen vatandaşların oy davranışlarını dikkate alarak maksimum düzeye çıkarabilirler. Bu beklenen fayda onların uygulanan politikalar konusundaki ideolojik tercihlerinden ve iktidarda olmaktan gelen rantlarını içerir.

Başlangıç olarak $P(q_A, q_B)$'nın (12.1) ile gösterildiği örneği ele alalım: çünkü burada tercihler tek-zirvelidir ve seçmenlerle ilişkili hiçbir ideolojik faktör yoktur (daha sonra olasılıklı oy davranışına ve böylece (12.1)'in daha düz türlerine geçeceğiz).

Partilerin fayda fonksiyonlarının ideal politikalar (q^A ve q^B) bağlamında düz ve kesinlikle yarı dışbükey (yani tek zirveli), yani aşağıdaki gibi olduğunu varsayalım:

$$q^A = \arg\max_{q_A \in Q} W_A(q_A) \quad \text{ve} \quad q^B = \arg\max_{q_B \in Q} W_B(q_B)$$

Başka deyişle, $\partial q_A\,(q^A) / \partial q_A = 0$ ve $\partial W_B(q^B) / \partial q_B = 0$'dır.

Bu çizgilerde bir partizan model ilk kez onu ideolojik yanlılıklara sahip olduklarında partilerin politika yakınlaşması içinde olmayabileceklerini öne sürmek için kullanan Wittman (1983) tarafından oluşturulmuştur. Ayrıca, bu modeli siyasal gruplardan birinin siyasal gündemi ele geçirmesiyle ilişkili sorunları tartışmak için kullanacağız.

Son olarak, her iki partinin kendi politikalarını (yani, siyaset programlarını) eşanlı olarak seçtiklerini varsayıyoruz. Dolayısıyla, bu modelin öngörüleri -her partinin diğer partinin politikasını dikkate alarak kendi faydasını maksimum düzeye çıkaran politikayı seçtiği- mütekabil Nash dengesiyle özetlenebilir. Nash dengesi parti programları (q_A^*, q_B^*) aşağıdaki koşulları karşılar:

$$q_A^* = \arg\max_{q_A \in Q} \{P(q_A, q_B^*)(R + W_A(q_A)) + (1 - P(q_A, q_B^*))W_A(q_B^*)\}$$

ve eşanlı olarak:

$$q_B^* = \arg\max_{q_B \in Q} \{(1 - P(q_A^*, q_B))(R + W_B(q_B)) + P(q_A^*, q_B)W_B(q_A^*)\}$$

Sezgisel olarak, bu koşullar, q_B^*verili olarak alındığında bir Nash dengesi q_A^*'da parti A'nın beklenen faydasını maksimum düzeye çıkarması gerektiğini

ifade eder. Aynı zamanda, q_A^* verili olarak alındığında q_B^*'nin parti B'nın beklenen faydasını maksimum düzeye çıkarması gerekir.

Bu Nash dengesini karakterize etmede karşılaşılan problem, $P(q_A, q_B)$ fonksiyonun (12.1) ile gösterilen farklılaşabilir bir durum olmamasıdır. Yine de, ilk kez Calvert (1985) tarafından ispatlanan aşağıdaki önermeye ulaşmak ve partizan politikalar altında bile politika yakınlaşması olduğunu göstermek mümkündür; bu yakınlaşma tipik olarak medyan seçmenin en fazla tercih ettiği noktadır:

Önerme A.4 (Partizan Politikalar Altında Politika Yakınlaşması): *Yukarda betimlenen, iki parti q^A ve q^B'nin ideal noktalarını ve medyan seçmen q^M'nin ideal noktasını içeren partizan-politika modelini ele alalım. Ayrıca, parti A'nın seçimi kazanma olasılığının (12.1)'de olduğu gibi $P(q_A, q_B)$ ile gösterildiğini varsayalım. Böylece:*

- *Eğer $R > 0$ veya $q^A \geq q^M \geq q^B$ veya $q^B \geq q^M \geq q^A$ olduğunda benzersiz denge her iki partinin de medyana yakınlaşmasını içerir (yani, $q_A = q_B = q^M$ olur) ve iki partinin de seçimi kazanma olasılığı1/2'dir.*
- *Öte yandan, $R = 0$ ise ve q^A ve q^B değerleri q^M'nin hem sağına hem de soluna doğruysa medyana hiçbir yakınlaşma söz konusu değildir. Özelde, $V^M(q^A) > V^M(q^B)$ olduğunda, denge politikası q^A ve $V^M(q^A) < V^M(q^B)$ olduğunda denge politikası q^B'dir.*

Bu nedenle, temel sonuç, iktidarda olmaktan dolayı hiçbir rantın gelmediği istisnalar olabildiğinde ve her iki parti aynı ideolojik yanlılık tipine sahip olduğunda bile, politika yakınlaşması yönünde güçlü eğilimler vardır. Aşağıdaki tartışmanın gösterdiği gibi, bu güçlü eğilimlerin kaynağı medyan seçmenin tercihlerine yakın politikanın diğer politika karşısında güç kazanacağına işaret eden (12.1)'dir.

Önerme A.4 kanıtlamaya nispeten açıktır ve burada basitçe bir taslak ve temel sezgi sunmaktayız. Medyan seçmenin tercihlerinin iki partinin ideal noktaları arasında olduğu ilk örnekle başlayabilir, $q_A = q^M \neq q_B$ olan ilk durumu ele alabiliriz. Böylece $P(q_A, q_B) = 1$'e sahibiz ve parti A kesinlikle kazanmaktadır. Parti B için fayda $W_B(q^M)$ ile gösterilir. Artık parti B'nin $q_B = q^M$ yönünde bir sapma sergilediğini düşünelim. Böylece $P(q_A, q_B) = 1/2$'ye sahibiz, bu yüzden parti B'nin faydası $R/2 + W_B(q^M) > W_B(q^M)$ biçimi kazanır; bu yüzden sapma faydalıdır ve $q_A = q^M \neq q_B$ bir denge olamaz. ($R = 0$ örneğinde argüman farklıdır ve artık parti A politikasını hafifçe q^M)'den kendi ideal noktası q^A'ya doğru değiştirebilir, hâlâ seçimi kazanmakta ve tercihlerine uygun bir politika uygulamaktadır.)

Benzer şekilde, $q_A \neq q^M \neq q_B$ durumu tasavvur ettiğimizde ve bir genellik kaybı olmadan $q^A > q^M > q^B$ ve $V^m(q_A) > V^M(q_B)$ olduğunu varsaydığımızda, ayrıca $P(q_A, q_B) = 1$'e sahip oluruz; aksi takdirde, parti A bir politika

$q_A \geq q^M$ oluşturabilir, q'_A böylece $V^M(q'_A) > V^M(q_B)$ ve $q'_A \geq q^M$ durumu bir $q_A \in (q^M, q_B)$'ye tercih edilebilir. Ancak parti B, $W_B(q^M)$ faydası elde ettiğinde ve politikayı $q_B = q^M$'ye dönüştürdüğünde, eğer $q_A > q^M$ ise $R + W_B(q^M)$ faydası ve $q_A = q^M$ ise $q_A > q^M$ ise $R/2 + W_B(q^M)$ faydası elde eder. $q_A \geq q^M$ olduğunda, bunların ikisi de ilk fayda $W_B(q_A)$'den büyüktür; bu yüzden, $q_A \neq q^M \neq q_B$ içeren hiçbir politika duyuruları bir denge olamaz. Bu nedenle, dengenin $q_A = q_B = q^M$ olması, yani medyana yaklaşması gerekir. Sezgisel olarak, medyan seçmenin ideal noktası her parti için diğer partinin ideal noktasına göre tercih edilebilirdir ve ayrıca onların iktidara gelme olasılıklarını artırır. Bu nedenle, medyan seçmeninkinden başka hiçbir ideal nokta asla dengeyi sağlayamaz.

Sonraki adımda, $q^B > q^A > q^M$ olan (diğer bileşimlerin benzer sonuçlar verdiği) bir durumu tasavvur edin. Böylece $q_A = q^A$'ye sahip olduğumuzu varsayalım. Parti B'nin ne yapması gerekir? Açıkçası, herhangi bir $q_B > q^A$ politikası seçimi kaybettirir. Öte yandan, $q_B = q^A$ seçimi 1/2 olasılıkla kazandırır ve tercih edilebilirdir. Ancak gerçekte parti B daha iyisini yapabilir. O medyan seçmenin tercihlerine daha yakın olan $q_B = q^A - \varepsilon$ kararı verebilir ve bu karar seçmenlerin tercihleri nedeniyle tek-zirvelidir, q^A'ya tercih edilebilir ve bu nedenle seçimi parti B kazanır. Bu politika aslında parti B için q^A'dan ($q^B > q^A$ nedeniyle) daha kötü olsa da, ε yeterince küçük olduğunda fark sınırlıdır, ancak iktidarda bulunmaktan gelen rant bağlamında kazanç birinci-derecedendir. Bu argüman sadece $R = 0$ olduğunda işlemez, parti B'nin bu hususta sunabileceği en iyi şey $q_B = q^A$'dır (veya bir başka politika $q^B > q^A$'dır çünkü onun iktidara gelme gibi bir kaygısı yoktur; her iki örnekte de denge politikası q^A'dır).

Bu yüzden, politikanın medyana yakınlaşması Downscu modeldeki partilerin hedefleri hakkındaki kabullerin ilk bakışta görünebileceği kadar sınırlı olmadığı daha kuvvetli bir eğilimin kanıtıdır. Bununla beraber, özellikle iktidardan gelen rantlar olmadığında istisnalar söz konusu olabilir.

4.2. Partizan Partiler Arasındaki Seçim Rekabeti ve Olasılıklı Oy Davranışı

Bununla beraber bu sonuçlar güçlü biçimde medyan seçmenin en fazla tercih ettiği yaklaşıma yakın dönüşüm yaratan $P(q_A, q_B)$ fonksiyonunun şekline dayanır. Önceki tartışmada, seçmenlerin ideolojik görüşleri yer aldığında $P(q_A, q_B)$'nin bir sürekli fonksiyon olabileceğini öğrenmiştik. Bu doğruysa politika yakınlaşması sona erer. Bunu anlamak için $P(q_A, q_B)$'nin sürekli ve farklılaşabilen bir fonksiyon olduğunu ve her parti için maksimum düzeyine q^M'de ulaştığını (yani, medyan seçmenin tercihlerine daha yakın olmanın seçilme olasılığını artırdığını varsayalım -medyan seçmenin ideal noktasının kazanma olasılıklarını azami düzeye çıkardığı bu nokta, basitçe sonuçları ne olursa ol-

sun, normalleşmedir). Bu örnekte, iki parti arasındaki politik rekabette Nash dengesi bir çift politikadır (q_A^*, q_B^*) böylece aşağıdaki birinci-derece koşullar söz konusudur:

Her iki satırdaki ilk terim, bir politika değişikliği sonucunda kazanma olasılığındaki değişimin kazanma miktarları temelinde sağladığı kazançtır. İkinci terim, politika değişikliği nedeniyle partinin faydasındaki artışlar bağlamında mevcut kazanma miktarları olasılığının ürünüdür. Bu iki marjinal etki birbirine eşit olduğunda iki parti de en iyi tepkisini sergileyecektir. İki parti de en iyi

$$\frac{\partial P(q_A^*, q_B^*)}{\partial q_A}(W_A(q_A^*) + R - W_A(q_B^*)) + P(q_A^*, q_B^*)\frac{\partial W_A(q_A^*)}{\partial q_A} = 0 \quad (12.17)$$

$$-\frac{\partial P(q_A^*, q_B^*)}{\partial q_B}(W_B(q_B^*) + R - W_B(q_A^*)) - (1 - P(q_A^*, q_B^*))\frac{\partial W_B(q_B^*)}{\partial q_B} = 0$$

tepkilerini sergilediğinde bir Nash dengesi ortaya çıkar.

Her ne kadar (12.7) Nash dengesini dolaylı olarak bir $P(q_A, q_B)$ fonksiyonu için karakterize etse de, bu fonksiyon daha fazla yapı yerleştirilmedikçe bilgilendirici değildir. Bunu yapmak için yukardaki olasılıklı oy davranışı analizini uygulayabilir ve partilerin kendi oy paylarını (12.6) ile gösterildiği gibi $\pi_A = \sum_{n=1}^{N} \lambda^n F^n \left(V^n(q_A) - V^n(q_B) \right)$ biçiminde maksimum düzeye çıkardıklarını varsayabiliriz. Bu örnekte, parti A için (12.17)'deki denge durumu aşağıdaki gibi yazılabilir:

$$\sum_{n=1}^{N} \lambda^n f^n(V^n(q_A^*) - V^n(q_B^*))\frac{\partial V^n(q_A^*)}{\partial q_A}(W_A(q_A^*) + R - W_A(q_B^*)) \quad (12.18)$$

$$+ \sum_{n=1}^{N} \lambda^n F^n(V^n(q_A^*) - V^n(q_B^*))\frac{\partial W_A(q_A^*)}{\partial q_A} = 0$$

burada parti B benzer bir koşula sahiptir.

Partizan politika modelinin ilgiye değer yönü, bazı koşullarda ayrıca 4. Bölümde kullanılan -potansiyel olarak MVT'den ziyade zengine daha fazla güç sağlayan- indirgemeci siyasal güç dağılımı modeli üretmesidir. Bu olasılığa daha basit bir biçimde ışık tutmak için sonraki adımda iki partinin de tercihlerinin toplumsal gruplardan birinin (örneğin, iki sınıflı modelimizde zenginlerin) tercihleriyle uyumlu olduğunu varsayıyoruz. Her iki partinin programlarını yansıtan bu grubu "1." olarak göstereceğiz. Böylece aşağıdaki denkleme sahip oluruz:

$$W_A(q) = W_B(q) = V^1(q)$$

Bu örnekte denge ayrıca simetriktir ve (12.18)'i kullanarak bu örnekte q^* ile gösterdiğimiz ve aşağıdaki denkleme karşılık gelen denge politikasını elde ederiz:

$$\sum_{n=1}^{N} \lambda^n f^n(0) R \frac{\partial V^n(q^*)}{\partial q} + \frac{\partial V^1(q^*)}{\partial q} \sum_{n=1}^{N} \lambda^n F^n(0) = 0$$

aşağıdaki denkleme işaret eder:

$$\sum_{n=1}^{N} \lambda^n f^n(0) R \frac{\partial V^n(q^*)}{\partial q} + \frac{1}{2} \frac{\partial V^1(q^*)}{\partial q} = 0$$

burada ikinci satır, denge durumunda iki partinin de 1/2 iktidara gelme olasılığına sahip olduğunu gösterir; bu yüzden $\sum_{n=1}^{N} \lambda^n F^n(0) = 1/2$

Böylece, bu analiz denge politikasının ağırlıklı faydacı sosyal-refahı maksimum düzeye çıkarmanın çözümü olduğuna işaret eder:

$$\sum_{n=1}^{N} \chi^n \lambda^n V^n(q) \tag{12.19}$$

burada

$$\chi^1 = f^1(0)\, R + \frac{1}{2}, \text{ ve } \chi^n = f^n(0) R \text{ için } n \geq 2$$

Başka deyişle, tercihleri parti programlarında temsil edilen grup politikada daha fazla ağırlığa sahiptir. Bu model ayrıca bu etkinin partiler iktidara gelmeye değer vermediklerinde (yani, R küçük olduğunda) muhtemelen daha fazla öne çıkarken, partiler iktidara gelmeyi dert edindiklerinde sonuçların ana olasılıklı oy kullanma modeline benzediklerini gösterir.

Bu, denge politikasının ağırlıklı faydacı sosyal-refahı maksimum düzeye çıkarma probleminin çözümü olan –4. Bölümde tartıştığımız– indirgemeci demokratik politika modelinin bir başka potansiyel yorumunu sağlar. Bu sonucu aşağıdaki önermeyle özetliyoruz.

Önerme A.5 (Partizan Politikayla Yakınlaşmama ve Oy Kullanma İhtimali): *$P(q_A, q_B)$'nin olasılıklı oy davranışı problemi nedeniyle bir sürekli fonksiyon olduğunu ve siyasal partilerin gruplardan birinin tercihlerini temsil ettiklerini varsayalım. Böylece, siyasal denge -tercihleri parti programlarında temsil edilen toplumsal gruba daha büyük ağırlık tanıyan- ağırlıklı faydacı sosyal-refahın maksimum düzeye çıkarılmasıyla (12.19) sağlanır.*

Bu önermenin önemli olmasının nedeni, belirli grupların partilerin ideolojik yönelimlerini kontrol edebildiklerinde demokratik politikalarda oldukça güçlü olabileceklerini göstermesidir. İki sınıflı modelimiz bağlamında, demokratik

politikalara bazen zenginlerin -örneğin, siyasal partileri kontrol ettikleri için- hâkim olabileceklerini düşünebiliriz.

4.3 Vaatlere Bağlılık ve Politika Yakınlaşması

Şimdiye kadarki önemli bir kabul, partilerin programlarını ilan ettikleri ve dolayısıyla ilan ettikleri politikalarına bağlı kalabilecekleridir. Partiler böylece esasen iktidardayken uyguladıkları politikaları çeşitlendirerek rekabet edebilirler. Bununla beraber, Alesina (1988), Osborne ve Slivinski (1996), Besley ve Coate (1997) tarafından vurgulandığı gibi, vaatlere bağlılık kabulü her zaman geçerli değildir. Tek-zirveli modeller bağlamında ele alınırsa, politikacılar iktidara geldiklerinde kendi ideal politikalarını uygularken hangi noktada dururlar? Hiçbir yerde; çünkü hiçbir potansiyel ceza yoktur. (Seçimler devam ettiği sürece bazı cezalar olsa da bunlar inceleme konumuzun dışındadır).

Vaatlere bağlılıktan uzaklaşıldığında neler olacağını görmek için önceki kısımdaki modeli dikkate alalım, fakat partilerin iktidara geldiklerinde istedikleri politikaları seçtiklerini varsayalım. $P(q_A, q_B)$fonksiyonunun (12.1) ile gösterildiğini varsayalım. Seçimden önce ilan edilenler ucuz konuşmalardan fazla bir şey değillerdir, bir 'tam denge' altoyununda seçmenler partilerin iktidara geldiklerinde kendi ideal noktalarını icra ettiklerini fark ederler. Bu nedenle, onlar basitçe $V^n(q^A)$ ile $V^n(q^B)$'yi karşılaştırır ve partiye kendilerininkilere yakın bir ideal noktaya sahip olduğu durumlarda oy verirler. Sonuç, medyan seçmeninkine daha yakın bir ideal noktaya sahip partinin seçimi kazanmasıdır. Böylece aşağıdaki önermeye sahip oluruz:

Önerme A.6 (Politikanın Partizan Politikaya Yakınlaşmaması ve Vaatlere Bağlı Kalmama): *Bu partizan politika modelinde parti programlarına bağlı kalınmadığını varsayalım. Böylece, benzersiz denge durumunda,* $V^m(q^A) > V^m(q^B)$ *olduğunda parti A'nın iktidara gelme olasılığı 1 ve denge politikası* (q^A), $V^m(q^B) > V^M(q^A)$ olduğunda *parti B'nın iktidara gelme olasılığı 1 ve denge politikası* q^B *ve* $V^M(q^A) = V^m(q^B)$ olduğunda *iki partinin de iktidara gelme olasılığı 1/2 ve denge politikası* q^A *için 1/2 ve* q^B *için 1/2'dir.*

Netice olarak, seçim vaatlerine bağlılık içermeyen bu partizan politika modelinde partilerin politika tercihlerinin daha fazla sorun oluşturduklarını görmekteyiz. Bu durum siyasal gündemi kontrolün ve partilerin içyapılarının denge politikalarının belirlenmesinde daha önemli ve bu yüzden partiler seçim döneminde vaat ettikleri politikalara tam bağlı kalamadıklarında daha değerli hale geldiğini gösterir. Bu örnekte, iki partinin programları da tamamen bir toplumsal grubun kontrolünde olduğunda denge politikaları her zaman bu gruplardan biri için ideal noktadadır. Örneğin, bir partinin yoksulların diğerinin zenginlerin kontrolünde olduklarını varsayalım. Zenginlerin ideal noktası med-

yan seçmenin ideal noktasına yakın olduğunda demokratik denge politikası her zaman zenginlerin ideal noktası olacaktır.

Özetle, bu Ek kısmında tartışılan modeller 4. Bölümün sonunda kullanılan indirgemeci siyasal güç modeli için bir mikro-temel sağlar. Bu model zenginlerin bazı demokrasilerde, ya oy kullanırken yoksullara göre daha az ideolojik davrandıkları, kendi çıkarları için etkin lobi yapabildikleri ya da parti programlarını ele geçirebildikleri veya etkileyebildikleri için daha güçlü olabileceklerini göstermektedir.

Kaynakça

Abrams, Lynn (1995) *Bismarck and the German Empire, 1871-1918*; New York: Routledge.

Acemoglu, Daron (2002) "Technical Change, Inequality, and the Labor Market," *Journal of Economic Literature*, 40, 7-72.

Acemoglu, Daron (2003a) "Why Not a Political Coase Theorem?" *Journal of Comparative Economics*, 31, 620-52.

Acemoglu, Daron (2003b) "Patterns of Skill Premia," *Review of Economic Studies*, 70, 199-230.

Acemoglu, Daron, Simon Johnson, and James A. Robinson (2001) "The Colonial Origins of Comparative Development: An Empirical Investigation," *American Economic Review*, 91, 1369-401.

Acemoglu, Daron, Simon Johnson, and James A. Robinson (2002) "Reversal of Fortune: Geography and Institutions in the Making of the Modern World Income Distribution," *Quarterly Journal of Economics*, 118, 1231-94.

Acemoglu, Daron, Simon Johnson and James A. Robinson(2005) "The Rise of Europe: Atlantic Trade, Institutional Change and Economic Growth," *American Economic Review*, 95, 546-79.

Acemoglu, Daron, Simon Johnson, and James A. Robinson (2004) "Institutions as the Fundamental Cause of Long-Run Growth," NBER Working Paper #10481, forthcoming in Philippe Aghion and Steven Durlauf (eds.), *Handbook of Economic Growth*; Amsterdam: North-Holland.

Acemoglu, Daron, Simon Johnson, James A. Robinson, and Pierre Yared (2004) "Income and Democracy," Unpublished Paper.

Acemoglu, Daron, and James A. Robinson (2000a) "Why Did the West Extend the Franchise? Growth, Inequality, and Democracy in Historical Perspective," *Quarterly Journal of Economics*, CXV, 1167-99.

Acemoglu, Daron and James A. Robinson (2000b) "Repression or Democratization?" *European Economic Review*, 44, 683-93.

Acemoglu, Daron, and James A. Robinson (2001) "A Theory of Political Transitions," *American Economic Review*, 91, 938-63.

Acemoglu, Daron, and James A. Robinson (2002) "The Political Economy of the Kuznets Curve," *Review of Development Economics*, 6, 183-203.

Acemoglu, Daron, and Fabrizio Zilibotti (1997) "Was Prometheus Unbound by Chance? Risk, Diversification, and Growth," *Journal of Political Economy*, 105, 709-51.

Acemoglu, Daron, and Fabrizio Zilibotti (1999) "Information Acquisition in Development," *Journal of Economic Growth*, 4, 5-38.

Ades, Alberto (1995) "Economic Development with Endogenous Political Participation," *Economics and Politics*, 7, 93-117.

Ades, Alberto, and Thierry Verdier (1996) "The Rise and Fall of Elites: A Theory of Economic Development and Social Polarization in Rent-Seeking Societies," CEPR Discussion Paper #1495.

Aguilera Peña, Mario (1985) *Los Comuneros: Guerra Social y Lucha Anticolonia*, Bogotá: Universidad Nacional de Colombia.

Alesina, Alberto (1988) "Credibility and Political Convergence in a Two-Party System with Rational Voters," *American Economic Review*, 78, 796-805.

Alesina, Alberto, and Roberto Perotti (1996) "Income Distribution, Political Instability, and Investment," *European Economic Review*, 40, 1203-25.

Alesina, Alberto, and Dani Rodrik (1994) "Distributive Politics and Economic Growth," *Quarterly Journal of Economics*, 109, 465-90.

Alesina, Alberto, Edward Glaeser, and Bruce Sacerdote (2001) "Why Doesn't the United States Have a European-Style Welfare State?" *Brookings Papers on Economic Activity*, Fall 2001, 187-278.

Alesina, Alberto, and Edward Glaeser (2004) *Fighting Poverty in the U.S. and Europe: A World of Difference*; New York: Oxford University Press.

Almond, Gabriel A., and Sidney Verba (1963) *The Civic Culture; Political Attitudes and Democracy in Five Nations*; Princeton: Princeton University Press.

Alonso, Paula (2000) *Between Revolution and the Ballot Box: The Origins of the Argentine Radical Party in the 1890s*; New York: Cambridge University Press.

Altimir, Oscar (1986) "Estimaciones de la Distribucion del Ingreso en la Argentina, 1953-1980," *Desarollo Económico*, 25, 521-66.

Aminzade, Ronald (1993) *Ballots and Barricades: Class Formation and Republican Politics in France, 1830-1871*; Princeton: Princeton University Press.

André, Catherine, and Jean-Philippe Platteau (1997) "Land Relations under Unbearable Stress: Rwanda Caught in the Malthusian Trap," *Journal of Economic Behavior and Organization*, 34, 1-47.

Arcinegas, German (1938) *Los Comuneros*; Bogotá: Editorial ABC.

Arrow, Kenneth J. (1951) *Social Choice and Individual Values*; NewYork: Wiley.

Ascher, Abraham (1988) *The Revolution of 1905*, Volume 1; Stanford: Stanford University Press.

Ascher, Abraham (1992) *The Revolution of 1905*, Volume 2; Stanford: Stanford University Press.

Attanasio, Orazio, Pinelopi K. Goldberg, and Nina Pavcnik (2004) "Trade Reforms and Wage Inequality in Colombia," *Journal of Development Economics*, 74, 331-66.

Austen-Smith, David (2000) "Income Redistribution under Proportional Representation," *Journal of Political Economy*, 108, 1235-69.

Austen-Smith, David, and Jeffrey S. Banks (1999) *Positive Political Theory I: Collective Preferences*; Ann Arbor: University of Michigan Press.

Austen-Smith, David, and Michael Wallerstein (2003) "Redistribution in a Divided Society," Northwestern University, J. L. Kellogg School of Management, CMS-EMS Discussion Paper #1362.

Baloyra, Enrique A. (1982) *El Salvador in Transition*; Chapel Hill: University of North Carolina Press.

Barro, Robert J. (1979) "On the Determination of the Pubic Debt," *Journal of Political Economy*, 87, 940-71.

Barro, Robert J. (1997) *TheDeterminants of Economic Growth: A Cross-Country Empirical Study*; Cambridge, MA: MIT Press.

Barro, Robert J. (1999) "The Determinants of Democracy," *Journal of Political Economy*, 107, S158-S183.

Barro, Robert J., and Jong-Wha Lee (2000) "International Data on Educational Attainment: Updates and Implications," CID Working Paper #42.

Barzel, Yoram (2001) *A Theory of the State: Economic Rights, Legal Rights, and the Scope of the State*; New York: Cambridge University Press.

Bates, Robert H. (1991) "The Economics of Transition to Democracy," *PS: Political Science and Politics*, 24, 24-7.

Bates, Robert H., and Da-Hsiang D. Lien (1985) "A Note on Taxation, Development and Representative Government," *Politics and Society*, 14, 53-70.

Beard, Charles A. (1913) *An Economic Interpretation of the Constitution of the United States*; New York: The Free Press.

Becker, Gary S. (1983) "A Theory of Competition among Pressure Groups for Political Influence," *Quarterly Journal of Economics*, 98, 371-400.

Benabou, Roland (2000) "Unequal Societies: Income Distribution and the Social Contract," *American Economic Review*, 90, 96-129.

Benabou, Roland, and Efe Ok (2001) "Social Mobility and the Demand for Redistribution: The POUM Hypothesis," *Quarterly Journal of Economics*, 116, 447-87.

Bergquist, Charles (2002) "The Left and the Paradoxes of Colombian History," Unpublished Paper; Department of History, University of Washington at Seattle.

Bernheim, B. Douglas, and Michael Whinston (1986) "Menu Auctions, Resource Allocation, and Economic Influence," *Quarterly Journal of Economics*, 1010, 1-31.

Berry, Albert R., and Miguel Urrutia (1976) *Income Distribution in Colombia*; New Haven: Yale University Press.

Bértola, Luis (2000) *Ensayos de historia economica: Uruguay y la region en la economia mundial, 1870-1990*; Montevideo: Ediciones Trilce.

Bértola, Luis, and Jeffrey G. Williamson (2003) "Globalization in Latin America before 1940, NBER Working Paper #9687.

Besley, Timothy, and Robin Burgess (2000) "Land Reform, Poverty Reduction and Growth: Evidence from India," *Quarterly Journal of Economics*, 115, 389-430.

Besley, Timothy F., and Steven T. Coate (1997) "An Economic Model of Representative Democracy," *Quarterly Journal of Economics*, 112, 85-114.

Besley, Timothy F., and Steven T. Coate (1998) "Sources of Inefficiency in a Representative Democracy: A Dynamic Analysis," *American Economic Review*, 88, 139-56.

Binswanger, Hans P., Klaus Deininger, and Gershon Feder (1995) "Power, Distortions, Revolt and Reform in Agricultural Land Relations," in Jere Behrman and T. N. Srinivasan (eds). *The Handbook of Development Economics*, Volume III; Amsterdam: North-Holland.

Black, Duncan (1948) "On the Rationale of Group Decision-Making," *Journal of Political Economy*, 56, 23-34.

Blackbourn, David (1998) *The Long Nineteenth Century: A History of Germany, 1780-1918*; New York: Oxford University Press.

Blume, Lawrence, and Carl P. Simon (1994) *Mathematics for Economists*; New York: W.W. Norton & Co.

Boix, Carles (2003) *Democracy and Redistribution*; New York: Cambridge University Press.

Boix, Carles, and Sebastian Rosato (2001) "A Complete Data Set of Political Regimes, 1800-1999," Unpublished, Department of Political Science, University of Chicago.

Bollen, Kenneth A. (1979) "Political Democracy and the Timing of Development," *American Sociological Review*, 44, 572-87.

Bollen, Kenneth A. (1990) "Political Democracy: Conceptual and Measurement Traps," *Studies in Comparative International Development*, 25, 7-24.

Bollen, Kenneth A. (2001) "Cross-National Indicators of Liberal Democracy, 1950-1990" [computer file]. 2nd ICPSR version. Chapel Hill, NC: University of North Carolina [producer], 1998. Inter-university Consortium for Political and Social Research [distributor].

Bollen, Kenneth A., and Robert W. Jackman (1985) "Political Democracy and the Size Distribution of Income," *American Sociological Review*, 60, 438-57.

Bollen, Kenneth A., and Robert W. Jackman (1995) "Income Inequality and Democratization Revisited: A Comment on Muller," *American Sociological Review*, 60, 983-89.

Bourguignon, François, and Thierry Verdier (2000) "Oligarchy, Democracy, Inequality, and Growth," *Journal of Development Economics*, 62, 285-313.

Bourguignon, François, and Christian Morrisson (2001) "Data Sources for Inequality among World Citizens, 1820-1992,"Unpublished, www.delta.ens.fr/XIX.

Bourguignon, François, and Christian Morrisson (2002) "Inequality among World Citizens, 1820-1992," *American Economic Review*, 92, 727-44.

Bowman, Larry W. (1991) *Mauritius: Democracy and Development in the Indian Ocean*; Boulder: Westview Press.

Brainard, Lael, and Thierry Verdier (1997) "The Political Economy of Declining Industries: Senescent Industry Collapse Revisited," *Journal of International Economics*, 42, 221-38.

Bratton, Michael, and Nicolas van de Walle (1997) *Democratic Experiments in Africa: Regime Transitions in Comparative Perspective*; New York: Cambridge University Press.

Brenner, Robert (1976) "Agrarian Class Structure and Economic Development in Pre-industrial Europe," *Past and Present*, 70, 30-75.

Brenner, Robert (1993) *Merchants and Revolution: Commercial Change, Political Conflict, and London's Overseas Traders, 1550-1653*; Princeton: Princeton University Press.

Briggs, Asa (1959) *Chartist Studies*; London: Macmillan.

Bueno de Mesquita, Bruce D., James D. Morrow, Randolph M. Siverson, and Alastair Smith (2003) *The Logic of Political Survival*; Cambridge, MA: MIT Press.

Bunce, Valerie (2003) "Rethinking Recent Democratization: Lessons from the Postcommunist Experience," *World Politics*, 55, 167-192.

Burkhart, R. E., and Michael S. Lewis-Beck (1994) "Comparative Democracy-The Economic Development Thesis," *American Political Science Review*, 88, 903-10.

Bushnell, David (1993) *The Making of Modern Colombia: A Nation in Spite of Itself;* Berkeley: University of California Press.

Calvert, Randall L. (1985) "Robustness of the Multidimensional Voting Model: Candidate Motivations, Uncertainty, and Convergence," *American Journal of Political Science*, 29, 69-95.

Calvo, Ernesto, Juan Carlos Torre, and Mariela Szwarcberg (2001) "The New Welfare Alliance," Unpublished; Department of Political Science, Universidad di Tella, Buenos Aires.

Cardenas Acosta, Pablo E. (1960) *El Movimiento Comunal de 1781 en el Nuevo Reino de Granada*, 2 Volumes; Bogota: Editorial Kelly.

Case, William (2002) *Politics in South-East Asia: Democracy or Less*; Richmond: Cruzon Press.

Cavarozzi, Marcelo (1986) "Political Cycles in Argentina since 1955," in Guillermo O'Donnell, Philippe C. Schmitter, and Lawrence Whitehead (eds.). *Transitions from Authoritarian Rule: Latin America*; Baltimore: Johns Hopkins University Press.

Chalker, Cynthia H. (1995) "Elections and Democracy in Costa Rica," in Mitchell A. Seligson and John A. Booth (eds.). *Elections and Democracy in Central America Revisited*; Chapel Hill: University of North Carolina Press.

Coate, Stephen, and Stephen E. Morris (1999) "Policy Persistence," *American Economic Review*, 89, 1327-36.

Coatsworth, John H. (1993) "Notes on the Comparative Economic History of Latin America and the United States," in Walter L. Bernecker and Hans Werner Tobler (eds.). *Development and Underdevelopment in America: Contrasts in Economic Growth in North and Latin America in Historical Perspective*; New York: Walter de Gruyter.

Cohen, Youssef (1994) *Radicals, Reformers, and Reactionaries: The Prisoner's Dilemma and the Collapse of Democracy in Latin America*; Chicago: University of Chicago Press.

Cole, Alistair, and Peter Campbell (1989) *French Electoral Systems and Elections since 1789*; Aldershot: Gower Press.

Collier, David (1979) *The New Authoritarianism in Latin America*; Princeton: Princeton University Press.

Collier, David, and Steven Levitsky (1997) "Democracy with Adjectives," *World Politics*, 49, 430-51.

Collier, Ruth Berins (1999) *Paths Towards Democracy: The Working Class and Elites in Western Europe and South America*; New York: Cambridge University Press.

Colomer, Josep M. (2000) *Strategic Transitions: Game Theory and Democratization*; Baltimore: Johns Hopkins University Press.

Conley, John P., and Akram Temimi (2001) "Endogenous Enfranchisement When Groups' Preferences Conflict," *Journal of Political Economy*, 109, 79-107.

Coughlin, Peter J. (1992) *Probabilistic Voting Theory*; New York: Cambridge University Press.

Couyoumdjian, Juan Ricardo, Rene Millar, and Josefina Tocornal (1992) *Historia de la Bolsa de Comercio de Santiago, 1983-1993. Un siglo del mercado de valores en Chile*; Santiago: Bolsa de Comercio de Santiago.

Cowling, Maurice (1967) *Disraeli, Gladstone and Revolution*; New York: Cambridge University Press.

Cox, Gary W. (1997) *Making Votes Count*; New York: Cambridge University Press.

Cox, Thomas S. (1976) *Civil-Military Relations in Sierra Leone: A Case Study of African Soldiers in Politics*; Cambridge, MA: Harvard University Press.

Cragg, Michael I., and Mario Epelbaum (1996) "Why Has Wage Dispersion Grown in Mexico?" *Journal of Development Economics*, 51, 99-116.

Crescenzi, Mark J. C. (1999) "Violence and Uncertainty in Transitions," *Journal of Conflict Resolution*, 43, 192-212.

Dahl, Robert A. (1971) *Polyarchy: Participation and Opposition*; New Haven: Yale University Press.

Darvall, Frank O. (1934) *Popular Disturbances and Public Order in Regency England*, Oxford: Oxford University Press.

Des Forges, Alison (1999) *"Leave None to Tell the Story": Genocide in Rwanda*; New York: Human Rights Watch.

Diamond, Larry J. (1992) "Economic Development and Democracy Reconsidered," *American Behavioral Scientist*, 35, 450-99.

Diamond, Larry J. (1999) *Developing Democracy: Towards Consolidation*; Baltimore: Johns Hopkins University Press.

Diaz-Alejandro, Carlos (1970) *Essays on the Economic History of the Argentine Republic*; New Haven: Yale University Press.

Di Nardo, John E., Nicole M. Fortin, and Thomas Lemieux (1996) "Labor Market Institutions and the Distribution of Wages, 1973-1992: A Semiparametric Approach," *Econometrica*, 65, 1001-44.

Di Palma, Giuseppe (1990) *To Craft Democracies*; Berkeley: University of California Press.

di Tella, Guido, and Rudiger Dornbusch (1989) *The Political Economy of Argentina, 1946-83*; Pittsburgh: University of Pittsburgh Press.

Dixit, Avinash K. (1996) *The Making of Economic Policy: A Transaction Cost Politics Perspective*; Cambridge, MA: MIT Press.

Dixit, Avinash K., and John B. Londregan (1995) "Redistributive Politics and Economic Efficiency," *American Political Science Review*, 89, 856-866.

Dixit, Avinash K., and John B. Londregan (1996) "The Determinants of Success of Special Interest in Redistributive Politics," *Journal of Politics*, LVIII, 1132-55.

Dixit, Avinash K., and John B. Londregan (1998) "Ideology, Tactics, and Efficiency in Redistributive Politics," *Quarterly Journal of Economics*, CXIII, 497-530.

Dixit, Avinash K., and Victor Norman (1980) *Theory of International Trade: A Dual, General Equilibrium Approach*; New York: Cambridge University Press.

Dobson, R. B. (1983) *The Peasants' Revolt of 1381*; 2nd Edition. London: Macmillan.

Dollar, David, and Art Kraay (2002) "Growth Is Good for the Poor," *Journal of Economic Growth*, 7, 195-225.

Downs, Anthony (1957) *An Economic Theory of Democracy*; NewYork: Harper & Row.

Drake, Paul W. (1996) *Labor Movements and Dictatorships: The Southern Cone in Comparative Perspective*; Baltimore: Johns Hopkins University Press.

Drake, Paul W. (1998) "The International Causes of Democratization, 1974-1990," in Paul W. Drake and Mathew D. McCubbins (eds.). *The Origins of Liberty*; Princeton: Princeton University Press.

Dumke, Rolf (1991) "Income Inequality and Industrialization in Germany 1850-1945," in Y. Brenner et al. (eds.). *Income Distribution in Historical Perspective*; New York: Cambridge University Press.

Dyer, Christopher C. (1984) "The Social and Economic Background to the Rural Revolt of 1381," from Rodney H. Hilton and T. H. Aston (eds.). *The English Rising of 1381*; New York: Cambridge University Press.

Easterlin, Richard A. (1981) "Why Isn't the Whole World Developed?" *Journal of Economic History*, 41, 1-19.

Ellman, Matthew, and Leonard Wantchekon (2000) "Electoral Competition under the Threat of Political Unrest," *Quarterly Journal of Economics*, 115, 499-531.

Eltis, David (2000) *The Rise of African Slavery in the Americas*; New York: Cambridge University Press.

Engerman, Stanley L., and Kenneth L. Sokoloff (1997) "Factor Endowments, Institutions, and Differential Growth Paths among New World Economies," in Stephen Haber (ed.). *How Latin America Fell Behind*; Stanford: Stanford University Press.

Engerman,Stanley L., Elisa Mariscal, and Kenneth L. Sokoloff (1998) "Schooling, Suffrage, and the Persistence of Inequality in the Americas, 1800-1945," Unpublished Paper; Department of Economics, UCLA.

Epstein, David L., Robert H. Bates, Jack Goldstone, Ida Kristensen, and Sharyn O'Halloran (2004) "Democratic Transitions," Harvard University, J.F.K. School of Government, CID Working Paper No. 101.

Ertman, Thomas (1997) *Birth of the Leviathan: Building States and Regimes in Medieval and Early Modern Europe*; New York: Cambridge University Press.

Evans, Eric J. (1996) *The Forging of the Modern State: Early Industrial Britain, 1783-1870*, 2nd edition; New York: Longman.

Feenstra, Robert C. (2003) *Advanced International Trade: Theory and Evidence*; Princeton: Princeton University Press.

Feinstein, Charles H. (1988) "The Rise and Fall of the Williamson Curve," *Journal of Economic History*, 48, 699-729.

Feng, Yi, and Paul K. Zak (1999) "The Determinants of Democratic Transitions," *Journal of Conflict Resolution*, 43, 162-177.

Finer, Samuel E. (1976) *The Man on Horseback: The Role of the Military in Politics*, 2nd edition; Baltimore: Penguin.

Fitch, J. Samuel (1998) *The Armed Forces and Democracy in Latin America*; Baltimore: Johns Hopkins University Press.

Flora, Peter (1983) *State, Economy, and Society, 1815-1975*; Frankfurt: Campus-Verlag.

Fogel, Robert W. (1989) *Without Consent or Contract: The Rise and Fall of American Slavery*; New York: Norton.

Fogel, Robert W., and Stanley L. Engerman (1974) *Time on the Cross: The Economics of American Negro Slavery*; Boston: Little, Brown.

Fudenberg, Drew, and Jean Tirole (1991) *Game Theory*; Cambridge, MA: MIT Press.

Fukuyama, Francis (1992) *The End of History and the Last Man*; New York: Free Press. *Tarihin Sonu ve Son İnsan*, çev.: Zülfü Dicleli, Profil Yayıncılık, İstanbul, 2011

Galor, Oded, and Omer Moav (2003) "Das Human Kapital: A Theory of the Demise of the Class Structure," Unpublished. http://www.econ.brown.edu/fac/Oded Galor/.

Galor, Oded, and Joseph Zeira (1993) "Income Distribution and Macroeconomics," *Review of Economic Studies*, 40, 35-52.

Garrard, John (2002) *Democratization in Britain: Elites, Civil Society, and Reform since 1800*; Basingstoke: Palgrave.

Garrett, Geoffery (1998) *Partisan Politics in the Global Economy*; New York: Cambridge University Press.

Gasiorowski, Mark J. (1995) "Economic Crises and Political Regime Change: An Event History Analysis," *American Political Science Review*, 89, 882-97.

Gates, Scott, and Brian D. Humes (1997) *Games, Information, and Politics*; Ann Arbor, MI: University of Michigan Press.

Gavin, Michael, and Roberto Perotti (1997) "Fiscal Policy in Latin America," *NBER Macroeconomics Annual*, edited by Benjamin Bernanke and Julio Rotemberg; Cambridge, MA: MIT Press.

Geddes, Barbara (1999a) "What Do We Know about Democratization after Twenty Years?" *Annual Review of Political Science*, 2, 115-44.

Geddes, Barbara (1999b) "The Effect of Regime Type on Authoritarian Breakdown: Empirical Test of a Game Theoretic Argument," Unpublished. Department of Political Science, UCLA.

Gerschenkron, Alexander (1943) *Bread and Democracy in Germany*; Berkeley: University of California Press.

Gibbons, Robert (1992) *Game Theory for Applied Economists*; Princeton: Princeton University Press.

Goldin, Claudia (2001) "The Human Capital Century and American Leadership: Virtues of the Past," *Journal of Economic History*, 61, 263-92.

Goldstein, Richard J. (1983) *Political Repression in Nineteenth Century Europe*; London: Croon Helm.

Gosnell, Harold F. (1930) *Why Europe Votes?* Chicago: University of Chicago Press.

Gradstein, Mark (2002) "Political Inequality and Institutional Quality," Unpublished Paper. Ben-Gurion University.

Grandmont, Jean-Michel (1978) "Intermediate Preferences and Majority Rule," *Econometrica*, 46, 317-30.

Green, Edward J. (1993) "On the Emergence of Parliamentary Government: The Role of Private Information," *Federal Reserve Bank of Minneapolis Quarterly Review*, 17, 1-12.

Green, Jerry R., Andreu Mas-Colell, and Michael D. Whinston (1995) *Microeconomic Theory*; New York: Oxford University Press.

Grossman, Gene, and Elhanan Helpman (1996) "Electoral Competition and Special Interest Politics," *Review of Economic Studies*, 63, 265-86.

Grossman, Gene, and Elhanan Helpman (2001) *Special Interest Politics*; Cambridge, MA: MIT Press.

Grossman, Gene, and Elhanan Helpman (2002) "Managerial Incentives and the International Organization of Production," NBER Working Paper #9403.

Grossman, Herschel I. (1991) "A General Equilibrium Model of Insurrections," *American Economic Review*, 81, 912-21.

Grossman, Herschel I. (1994) "Production, Appropriation, and Land Reform," *American Economic Review*, 84, 705-12.

Grossman, Herschel, and Suk Jae Noh (1994) "Proprietary Public Finance and Economic Welfare," *Journal of Public Economics*, 53, 187-204.

Grossman, Sanford J., and Oliver D. Hart (1986) "The Costs and Benefits of Ownership: A Theory of Vertical and Lateral Integration," *Journal of Political Economy*, 94, 691-719.

Gudmundson, Lowell (1995) "Lord and Peasant in the Making of Modern Central America," in Evelyn Huber and Frank Safford (eds.). *Agrarian Structure and Political Power*; Pittsburgh: University of Pittsburgh Press.

Haggard, Stephan, and Robert R. Kaufman (1995) *The Political Economy of Democratic Transitions*; Princeton: Princeton University Press.

Hardin, Russell (1982) *Collective Action*; Baltimore: Johns Hopkins University Press.

Hardin, Russell (1995) *All For One*; Princeton: Princeton University Press.

Harrison, Royden (1965) *Before the Socialists: Studies in Labour and Politics, 1861-1881*; London: Routledge Keegan and Paul.

Hart, Oliver D. (1995) *Firms, Contracts, and Financial Structure*; New York: Oxford University Press.

Hayes, William A. (1982) *The Background and Passage of the Third Reform Act*; Oxford: Oxford University Press.

Helpman, Elhanan, and Paul R. Krugman (1989) *Trade Policy and Market Structure*; Cambridge, MA: MIT Press.

Herbst, Jeffrey I. (1988) "Prospects for Revolution in South Africa," *Political Science Quarterly*, 103, 665-85.

Herbst, Jeffrey I. (2000) *States and Power in Africa: Comparative Lessons in Authority and Control*; Princeton: Princeton University Press.

Heston, Alan, Robert Summers, and Bettina Atten (2002) *Penn World Tables Version 6.1*. Center for International Comparisons at the University of Pennsylvania (CICUP).

Hilton, Rodney H. (1973) *Bond Men Made Free: Medieval Peasant Movements and the English Rising of 1381*; New York: Viking Press.

Himmelfarb, Gertrude (1966) "The Politics of Democracy: The English Reform Act of 1867," *Journal of British Studies*, 6, 97-138.

Hirschman, Albert O. (1970) *Exit, Voice and Loyalty*; Cambridge, MA: Harvard University Press.

Hirschman, Albert O. (1978) "Exit, Voice, and the State," *World Politics*, 31, 90-107.

Hobbes, Thomas (1996) *Leviathan*; New York: Cambridge University Press.

Horowitz, Donald L. (1985) *Ethnic Groups in Conflict*; Berkeley: University of California Press.

Horowitz, Donald L. (1992) *A Democratic South Africa? Constitutional Engineering in a Divided Society*; Berkeley: University of California Press.

Hotelling, Harold (1929) "Stability in Competition," *Economic Journal*, 39, 41-57.

Huff, W. G. (1994) *The Economic Growth of Singapore: Trade and Development in the Twentieth Century*; New York: Cambridge University Press.

Huntington, Samuel P. (1964) *The Soldier and the State: The Theory and Politics of Civil-Military Relations*; Cambridge, MA: Belknap Press of Harvard University Press.

Huntington, Samuel P. (1968) *Political Order in Changing Societies*; New Haven: Yale University Press.

Huntington, Samuel P. (1991) *The Third Wave: Democratization in the Late Twentieth Century*; Norman, OK: University of Oklahoma Press.

Jack, William, and Roger Lagunoff (2003) "Dynamic Enfranchisement," Depattment of Economics, Georgetown University. http://www.georgetown.edu/faculty/lagunoff/franch10.pdf.

Jennings, Ivor (1961) *Party Politics*; New York: Cambridge University Press.

Justman, Moshe, and Mark Gradstein (1999) "The Industrial Revolution, Political Transition, and the Subsequent Decline in Inequality in 19th Century Britain," *Explorations in Economic History*, 36, 109-27.

Kaufman, Robert R., and Barbara Stallings (1991) "The Political Economy of Latin American Populism," in Rudiger Dornbusch and Sebastian Edwards (eds.). *The Macroeconomics of Populism in Latin America*; Chicago: University of Chicago Press.

Kendall, M. G., and A. Stuart (1950) "The Law of the Cubic Proportion in Election Results," *British Journal of Sociology*, 1, 183-96.

Keyssar, Alexander (2000) *The Right to Vote: The Contested History of Democracy in the United States*; New York: Basic Books.

Kiser, Edgar, and Yoram Barzel (1991) "The Origins of Democracy in England," *Rationality and Society*, 3, 396-422.

Kolb, Glen L. (1974) *Democracy and Dictatorship in Venezuela 1945-1958*; Hamden: Shoestring Press.

Kopstein, Jeffery, and David A. Reilly (2000) "Geographic Diffusion and the Transformation of the Postcommunist World," *World Politics*, 53, 1-37.

Kraus, Franz (1981) "The Historical Development of Income Inequality in Western Europe and the United States," in Peter Flora and Arnold J. Heidenheimer (eds.). *The Development of the Welfare State in Europe and America*; New Brunswick, NJ: Transactions Books.

Kreuzer, Marcus (1996) "Democratization and Changing Methods of Electoral Corruption in France from 1815 to 1914," in Walter Little and Eduardo Posada-Carbó(eds.) *Political Corruption in Europe and Latin America*; London: Macmillan.

Kriger, Norma J. (1992) *Zimbabwe's Guerilla War: Peasant Voices*; New York: Cambridge University Press.

Kubota, Keiko, and Helen V. Milner (2005) "Why the Move to Free Trade? Democracy and Trade Policy in the Developing Countries?" forthcoming in *International Organization Winter Edition*.

Kuznets, Simon S. (1955) "Economic Growth and Income Inequality," *American Economic Review*, 65, 1-28.

Kuznets, Simon S. (1963) "The Distribution of Income by Size," *Economic Development and Cultural Change*, 11, 1-80.

Kuznets, Simon S. (1966) *Modern Economic Growth: Rate, Structure, and Spread*; New Haven: Yale University Press.

Lang, Sean (1999) *Parliamentary Reform, 1785-1928*; New York: Routleclge.

Lapp, Nancy D. (2004) *Landing Votes: Representation and Land Reform in Latin America*; New York: Palgrave Macmillan.

Leamer, Edward E. (1995) "International Trade Theory: The Evidence," in James Levinson, Gene M. Grossman, and Kenneth Rogoff (eds.). *The Handbook of International Economics*, Volume III; Amsterdam: North-Holland.

Leamer, Edward E. (1998) "In Search of Stolper-Samuelson Effects on U.S. Wages," in Susan M. Collins (ed.). *Imports, Exports, and the U.S. Worker*; Washington, DC: Brookings Institution Press.

Lee, Stephen J. (1994) *Aspects of British Political History, 1815-1914*; New York: Routledge.

Legros, Patrick, and Andrew F. Newman (1996) "Wealth Effects, Distribution and the Theory of Organization," *Journal of Economic Theory*, 70, 312-41.

Lehoucq, Fabrice E. (1998) *Instituciones democráticas y conflictos políticos en Costa Rica*; Heredia: Editorial UNA.

Leventoğlu, Bahar (2003a) "Social Mobility and Political Transitions," Unpublished. Department of Political Science, SUNY Stony Brook, http://www.sunysb.edu/polsci/.

Leventoğlu, Bahar (2003b) "Social Mobility, Middle Class and Political Transitions," Unpublished. Department of Political Science, SUNY Stony Brook, http://www.sunysb.edu/polsci/.

Levine, Daniel H. (1973) *Conflict and Political Change in Venezuela*; Princeton: Princeton University Press.

Levine, Daniel H. (1989) "Venezuela: The Nature, Sources and Prospects for Democracy," in Larry J. Diamond, Juan J. Linz and Seymour M. Lipset (eds.). *Democracy in Developing Areas: Latin America*; Boulder: Lynne Rienner.

Lewis, Arthur W. (1954) "Economic Development with Unlimited Supplies of Labour," *Manchester School of Economic and Social Studies*, 22, 139-91.

Li, Hongyi, Lyn Squire, and Heng-fu Zou (1998) "Explaining International and Intertemporal Variations in Income Inequality," *Economic Journal*, 108, 26-43.

Lichbach, Mark I. (1989) "An Evaluation of 'Does Economic Inequality Breed Political Conflict?' Studies," *World Politics*, 41, 431-70.

Lichbach, Mark I. (1995) *The Rebel's Dilemma*; Ann Arbor: University of Michigan Press.

Lijphart, Arend (1999) *Patterns of Democracy: Government Forms and Performance in Thirty-Six Countries*; New Haven: Yale University Press.

Lim, Linda, Pang Eng Fong, and Roland Findlay (1993) "Singapore," in Ronald Findlay and Stanislaw Wellisz, *Five Small Open Economies*; New York: Oxford University Press.

Lindbeck, Assar, and Jörgen Weibull (1987) "Balanced-Budget Redistribution as the Outcome of Political Competition," *Public Choice*, LII, 272-97.

Lindert, Peter H. (1986) "Unequal English Wealth since 1670," *Journal of Political Economy*, 94, 1127-1162.

Lindert, Peter H. (1994) "The Rise in Social Spending, 1880-1930," *Explorations in Economic History*, 31, 1-37.

Lindert, Peter H. (2000a) "Three Centuries of Inequality in Britain and America," in Anthony B. Atkinson and Francois Bourguignon (eds.). *Handbook of Income Distribution*; Amsterdam: North-Holland.

Lindert, Peter H. (2000b) "The Political Economy of Comparative Mass Education in Europe before 1914," Unpublished. University of California at Davis, Agricultural History Center.

Lindert, Peter H. (2004) *Growing Public: Social Spending and Economics Growth since the Eighteenth Century*, two volumes; New York: Cambridge University Press.

Lindert, Peter H., and Jeffrey G. Williamson (1982) "Revising England's Social Tables, 1688-1812," *Explorations in Economic History*, 19, 385-408.

Lindert, Peter H., and Jeffrey G. Williamson (1983) "Reinterpreting Britain's Social Tables, 1688-1913," *Explorations in Economic History*, 20, 94-109.

Lindert, Peter H., and Jeffrey G. Williamson (1985) "Growth, Equality, and History," *Explorations in Economic History*, 22, 341-77.

Linz, Juan J. (1978) *Crisis, Breakdown and Re-equilibration*; Baltimore: Johns Hopkins University Press.

Linz, Juan J. (1994) "Presidential or Parliamentary Democracy: Does It Make a Difference?" in Juan J. Linz and Arturo Valenzuela (eds.). *The Failure of Presidential Democracy*; Baltimore: Johns Hopkins University Press.

Linz, Juan J. (2000) *Totalitarian and Authoritarian Regimes*; Boulder: Lynne Rienner.

Linz, Juan J., and Alfred Stepan (1978) *The Breakdown of Democratic Regimes*; Baltimore: Johns Hopkins University Press.

Linz, Juan J., and Alfred Stepan (1996) *Problems of Democratic Transition and Consolidation: Southern Europe, South America, and Post-Communist Europe*; Baltimore: Johns Hopkins University Press.

Lipset, Seymour M. (1959) "Some Social Prerequisites for Democracy: Economic Development and Political Legitimacy," *American Political Science Review*, 53, 69-105.

Lipset, Seymour M., and Gary Marks (2000) *It Didn't Happen Here: Why Socialism Failed in the United States*; New York: W.W. Norton & Co.

Lizzeri, Alessandro, and Nicola Persico (2004) "Why Did the Elites Extend the Suffrage? Democracy and the Scope of Government, with an Application to Britain's 'Age of Reform,'" *Quarterly Journal of Economics*, 119, 707-65.

Llavador, Humberto, and Robert J. Oxoby (2003) "Partisan Competition, Growth and Franchise," Unpublished. Department of Economics, Universitat Pompeu Fabra.

Lockhart, James, and Stuart B. Schwartz (1983) *Early Latin America*; New York: Cambridge University Press.

Londoño, Juan-Luis (1995) *Distribución del Ingreso y Desarollo Económico: Colombia en el Siglo XX*; Fedesarollo: TM Editores, Bogotá.

Londregan, John B. (2000) *Legislative Institutions and Ideology in Chile*; New York: Cambridge University Press.

Londregan, John B., and Keith T. Poole (1990) "Poverty, the Coup Trap, and the Seizure of Executive Power," *World Politics*, 42, 151-83.

Londregan, John B., and Keith T. Poole (1996) "Does High Income Promote Democracy?" *World Politics*, 49, 1-30.

Loveman, Brian (1999) *For la Patria: Politics and the Armed Forces in Latin America*; Wilmington: SR Books.

Luebbert, Gregory (1991) *Liberalism, Fascism or Social Democracy: Social Classes and the Political Origins of Regimes in Interwar Europe*; New York: Oxford University Press.

Lundahl, Mats (1992) *Apartheid in Theory and Practice: An Economic Analysis*; Boulder; Westview Press.

Maddison, Angus (1995) *Monitoring the World Economy, 1820-1992*; Paris, France: Development Centre of the Organization for Economic Co-operation and Development.

Maddison, Angus (2001) *The World Economy: A Millennial Perspective*; Paris, France: Development Centre of the Organization for Economic Co-operation and Development.

Mahoney, James (2001) *The Legacies of Liberalism: Path Dependence and Political Regimes in Central America*; Baltimore: Johns Hopkins University Press.

Manin, Bernard (1997) *The Principles of Representative Government*; New York: Cambridge University Press.

Markoff, John (1996) *Waves of Democracy: Social Movements and Political Change*; Thousand Oaks, CA: Pine Forge Press.

Marshall, Alfred (1920) *Principles of Economics*, 8th edition; London: Macmillan and Co. Limited.

Marshall, Monty G., and Keith Jaggers (2004) "Political Regime Characteristics and Transitions, 1800-2002," Polity IV Project, University of Maryland.

Matsuyama, Kiminori (1992) "A Simple Model of Sectoral Adjustment," *Review of Economic Studies*, 59, 375-88.

Maxfield, Sylvia (2000) "Capital Mobility and Democratic Stability," *Journal of Democracy*, 11, 95-106.

Mazzuca, Sebastián L., and James A. Robinson (2004) "Power and Proportionality," Unpublished. Department of Government, Harvard.

McCreery, David J. (1994) *Rural Guatemala, 1760-1940*; Stanford: Stanford University Press.

McGuire, Robert A. (1988) "Constitution Making: A Rational Choice Model of the Federal Convention of 1787," *American Journal of Political Science*, 32, 483-522.

McKelvey, Richard D., and Norman Schofield (1987) "'Generalized Symmetry Conditions at a Core Point," *Econometrica*, 55, 923-34.

McLaren, John E. (2000) "Globalization and Vertical Structure," *American Economic Review*, 90, 1239-54.

Meltzer, Allan H., and Scott F. Richard (1981) "A Rational Theory of the Size of Government," *Journal of Political Economy*, 89, 914-27.

Michels, Robert [1911] (1962) *Political Parties: A Sociological Study of the Oligarchical Tendencies of Modern Democracy*; New York: The Free Press.

Milesi-Ferretti, Gian Maria, Roberto Perotti, and Massimo Rostagno (2002) "Electoral Systems and Public Spending," *Quarterly Journal of Economics*, 117, 609-57.

Milne, Robert S., and Diane K. Mauzy (1990) *Singapore: The Legacy of Lee Kuan Yew*; Boulder: Westview Press.

Milne, Robert S., and Diane K. Mauzy (2002) *Singapore Politics under the People's Action Party*; New York: Routledge.

Mitch, David (1993) "The Role of Human Capital in the First Industrial Revolution," in Joel Mokyr (ed.). *The British Industrial Revolution: An Economic Perspective*; San Francisco: Westview Press.

Mommsen, Wolfgang J. (1981) "The German Revolution 1918-1920: Political Revolution and Social Protest," in R. Bessle and E. J. Feuchtwanger (eds.). *Social Change and Political Development in Weimar Germany*; London: Croon Helm.

Moore, Barrington (1966) *The Social Origins of Dictatorship and Democracy: Lord and Peasant in the Making of the Modern World*; Boston: Beacon Press. *Diktatörlüğün ve Demokrasinin Toplumsal Kökenleri*, çev. Alaeddin Şenel ve Şirin Tekeli, İmge Yayınları, Ankara, 2003

Moore, Will H. (1995) "Rational Rebels: Overcoming the Free-Rider Problem," *Political Research Quarterly*, 48, 417-54.

Morrisson, Christian (2000) "Historical Evolution of Income Distribution in Western Europe," in Anthony B. Atkinson and Francois Bourguignon (eds.). *Handbook of Income Distribution*; Amsterdam: North-Holland.

Morrisson, Christian, and Wayne Snyder (2000) "The Income Inequality of France in Historical Perspective," *European Review of Economic History*, 4, 59-84.

Muller, Edwin N. (1988) "Democracy, Economic Development, and Income Inequality," *American Sociological Review*, 53, 50-68.

Muller, Edwin N. (1995) "Economic Determinants of Democracy," *American Sociological Review*, 60, 966-982.

Muller, Edwin N., and Mitchell A. Seligson (1987) "Inequality and Insurrections," *American Political Science Review*, 81, 425-51.

Mulligan, Casey B., Xavier Sala-i-Martin and Richard Gil (2003) "Do Democracies Have Different Public Policies than Nondemocracies?" NBER Working Paper #10040.

Murphy, Kevin J., Andrei Shleifer, and Robert W. Vishny (1989) "Industrialization and the Big Push," *Journal of Political Economy*, 97, 1003-26.

Myrdal, Gunnar (1957) *Economic Theory and Under-Developed Regions*; London: Duckworth.

Namier, Lewis (1961) *The Structure of Politics at the Accession of George III*; London: Macmillan.

Newman, Andrew F., and James A. Robinson (2002) "Globalization and Democracy," Unpublished. Department of Government, Harvard University.

Nolan, Brian (1986) "Economic Crisis, State Policy and Working-Class Formation in Germany, 1870-1900" in Ira Katznelson and Aristide R. Zolberg (eds.). *Working-Class Formation: Nineteenth-Century Patterns in Western Europe and the United States*; Princeton: Princeton University Press.

Nordlinger, Eric A. (1977) *Soldiers in Politics: Military Coups and Governments*; Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall.

North, Douglass C. (1981) *Structure and Change in Economic History*; New York: W.W. Norton & Co.

North, Douglass C. (1990) *Institutions, Institutional Change, and Economic Performance*; New York: Cambridge University Press.

North, Douglass C., and Robert P. Thomas (1973) *The Rise of the Western World: A New Economic History*; Cambridge, UK: Cambridge University Press.

North, Douglass C., and Barry R. Weingast (1989) "Constitutions and Commitment: The Evolution of Institutions Governing Public Choice in Seventeenth-Century England," *Journal of Economic History*, 49, 803-32.

Nugent, Jeffery B., and James A. Robinson (2000) "Are Endowments Fate?" CEPR Discussion Paper #3206.

Nurkse, Ragnar (1953) *Problems of Capital Formation in Underdeveloped Countries*; New York: Oxford University Press.

O'Brien, Patrick K. (1993) "Political Preconditions for the Industrial Revolution," in Patrick K. O'Brien and R. Quinault (eds.). *The Industrial Revolution and British Society*. NewYork: Cambridge University Press.

O'Donnell, Guillermo (1973) *Modernization and Bureaucratic Authoritarianism: Studies in South American Politics*; Berkeley: University of California, Institute for International Studies.

O'Donnell, Guillermo (1978) "Permanent Crisis and the Failure to Create a Democratic Regime: Argentina 1955-1966," in Juan J. Linz and Alfred Stepan (eds.). *The Breakdown of Democratic Regimes: Latin America*; Baltimore: Johns Hopkins University Press.

O'Donnell, Guillermo (1994) "Delegative Democracy," *Journal of Democracy*, 5, 55-69.

O'Donnell, Guillermo, and Philippe C. Schmitter (1986) *Transitions from Authoritarian Rule: Tentative Conclusions about Uncertain Democracies*; Baltimore: Johns Hopkins University Press.

O'Meara, Dan (1996) *Forty Lost Years: The Apartheid State and the Politics of the National Party, 1948-1994*; Athens: Ohio University Press.

O'Rourke, Kevin H., Alan M. Taylor, and Jeffery G. Williamson (1996) "Factor Price Convergence in the Late 19th Century," *International Economic Review*, 37, 499-530.

O'Rourke, Kevin H., and Jeffery G. Williamson (1999) *Globalization and History*; Cambridge, MA: MIT Press.

O'Rourke, Kevin H., and Jeffery G. Williamson (2002) "From Malthus to Ohlin: Trade, Growth and Distribution since 1500," NBER Working Paper #8955.

Oatley, Thomas (1999) "How Constraining is Capital Mobility? The Partisan Hypothesis in an Open Economy," *American Journal of Political Science*, 43, 1003-27.

Okun, Arthur M. (1975) *Equality and Efficiency, The Big Trade-off; Washington*, DC: Brookings Institution Press.

Olson, Mancur C. (1965) *The Logic of Collective Action; Public Goods and the Theory of Groups*; Cambridge, MA: Harvard University Press.

Olson, Mancur C. (1982) *The Rise and Decline of Nations: Economic Growth, Stagflation, and Social Rigidities*; New Haven: Yale University Press.

Olson, Mancur C. (1993) "Dictatorship, Democracy, and Development," *American Political Science Review*, 87, 567-75.

Oman, Charles (1906) *The Great Revolt of 1381*; Oxford: Clarendon Press.

Osborne, Martin J., and Ariel Rubinstein (1994) *A Course in Game Theory*; Cambridge, MA: MIT Press.

Osborne, Martin J., and Al Slivinski (1996) "A Model of Political Competition with Citizen-Candidates," *Quarterly Journal of Economics*, 111, 65-96.

Paige, Jeffery M. (1997) *Coffee and Power: Revolution and the Rise of Democracy in Central America*; Cambridge, MA: Harvard University Press.

Palacios, Marco (1980) *Coffee in Colombia, 1850-1970: An Economic, Social, and Political History*; New York: Cambridge University Press.

Papaioannou, Elias, and Gregorios Siourounis (2004) "Economic and Social Factors Driving the Third Wave of Democratization," Unpublished. London Business School.

Perotti, Roberto (1996) "Growth, Income Distribution and Democracy: What the Data Say," *Journal of Economic Growth*, 1, 149-87.

Persson, Torsten (2003) "Consequences of Constitutions," NBER Working Paper #10170.

Persson, Torsten, and Guido Tabellini (1994) "Is Inequality Harmful for Growth?" *American Economic Review*, 84, 600-21.

Persson, Torsten, and Guido Tabellini (2000) *Political Economics: Explaining Economic Policy*; Cambridge, MA: MIT Press.

Persson, Torsten, and Guido Tabellini (2003) *The Economic Effects of Constitutions: What Do the Data Say?* Cambridge, MA: MIT Press.

Persson, Torsten, Gerard Roland, and Guido Tabellini (2000) "Comparative Politics and Public Finance," *Journal of Political Economy*, 108, 1121-61.

Phelan, John Leddy (1978) *The People and the King: The Comunero Revolution in Colombia, 1781*, Madison: University of Wisconsin Press.

Philip, George (2003) *Democracy in Latin America*; Cambridge, UK: Polity.

Piketty, Thomas (2003) "Income Inequality in France, 1901-1998," *Journal of Political Economy*, 111, 1004-42.

Piketty, Thomas, Gilles Postal-Vinay, and Jean-Laurant Rosenthal (2003) "Wealth Concentration in a Developing Economy: Paris and France, 1807-1994," Unpublished. CEPREMAP, http://pythie.cepremap.ens.fr/~piketty/Papers/Piketty2003a.pdf.

Plessis, Alain (1985) *The Rise and Fall of the Second Empire, 1852-1871*; New York: Cambridge University Press.

Plott, Charles R. (1967) "A Notion of Equilibrium and Its Possibility under Majority Rule," *American Economic Review*, 57, 787-806.

Popkin, Samuel L. (1979) *The Rational Peasant: The Political Economy of Rural Society in Vietnam*; Berkeley: University of California Press.

Potter, Anne L. (1981) "The Failure of Democracy in Argentina 1916-1930: An Institutional Perspective," *Journal of Latin American Studies*, 13, 83-109.

Powell, Robert (2004) "The Inefficient Use of Power: Costly Conflict with Complete Information," *American Political Science Review*, 98, 231-41.

Prasad, Eswar, Kenneth Rogoff, Shang-jin Wei, and M. Ayhan Kose (2002) "Effects of Financial Globalization on Developing Countries: Some Empirical Evidence," International Monetary Fund: March 17, 2003. Available at: http://www.imf.org/external/np/res/docs/2003/031703.pdf.

Price, Robert M. (1991) *The Apartheid State in Crisis: Political Transformation in South Africa 1975-1990*; New York: Oxford University Press.

Price, Roger (1997) *Napoleon III and the Second Empire*; New York: Routledge.

Przeworski, Adam (1991) *Democracy and the Market*; New York: Cambridge University Press.

Przeworski, Adam, Michael Alvarez, José A. Cheibub, and Fernando Limongi (1996) "What Makes Democracy Endure?" *Journal of Democracy*, 7, 39-55.

Przeworski, Adam, Michael Alvarez, José A. Cheibub, and Fernando Limongi (2000) *Democracy and Development: Political Institutions and Material Well-Being in the World: 1950-1990*; New York: Cambridge University Press.

Przeworski, Adam, and Fernando Limongi (1997) "Modernization: Theory and Facts," *World Politics*, 49, 155-83.

Putnam, Robert H. (with Robert Leonardi and Raffaella Nanetti) (1993) *Making Democracy Work; Civic Traditions in Modern Italy*; Princeton: Princeton University Press.

Quinn, Dennis P. (1997) "The Correlates of Change in International Financial Regulation," *American Political Science Review*, 91, 531-51.

Quinn, Dennis P. (2002) "Democracy and International Financial Liberalization," Unpublished. Department of Political Science, Georgetown University.

Randall, Laura J. (1978) *An Economic History of Argentina in the Twentieth Century*;NewYork: Columbia University Press.

Ranger, Terence (1991) "Missionaries, Migrants and the Manyika: The Invention of Ethnicity in Zimbabwe," in Leroy Vail (ed.). *The Creation of Tribalism in Southern Africa*; Berkeley: University of California Press.

Rawson, Don C. (1995) *Russian Rightists and the Revolution of 1905*; New York: Cambridge University Press.

Reynolds, Andrew (1999) *Electoral Systems and Democratization in Southern Africa*; New York: Oxford University Press.

Ringer, Fritz (1979) *Education and Society in Modern Europe*, Bloomington: University of Indiana Press.

Roberts, Kevin W.S. (1977) "Voting over Income Tax Schedules," *Journal of Public Economics*, 8, 329-40.

Robins, Nicholas A. (2002) *Genocide and Millennialism in Upper Peru: The Great Rebellion of 1780-1782*; Westport: Praeger.

Robinson, James A., and Kenneth L. Sokoloff (2003) "Historical Roots of Inequality in Latin America," Chapter 5 of *Inequality in Latin America and the Caribbean: Breaking with History?* World Bank.

Rock, David J. (1987) *Argentina, 1516-1987: From Spanish Colonization to the Falklands War*; Berkeley: University of California Press.

Rodan, Gary (1997) "Singapore in 1996: Extended Election Fever," *Asian Survey*, 37, 175-80.

Rodan, Gary (1998) "Singapore in 1997: Living with the Neighbours," *Asian Survey*, 38, 177-82.

Rodrik, Dani (1997) *Has Globalization Gone Too Far?* Washington, DC: Institute of International Economics.

Rodrik, Dani (1999) "Democracies Pay Higher Wages," *Quarterly Journal of Economics*, CXIV, 707-38.

Rodrik, Dani, and Francisco Rodriguez (2000) "Trade Policy and Economic Growth: A Skeptic's Guide to the Cross-National Evidence," in Ben S. Bernanke and Kenneth S. Rogoff (eds.). *NBER Macroeconomic Annual*; Cambridge, MA: MIT Press.

Roemer, John E. (1995) "Rationalizing Revolutionary Ideology: A Tale of Lenin and the Tsar," *Econometrica*, 53, 85-108.

Roemer, John E. (1998) "Why the Poor Don't Expropriate the Rich in Democracies," *Journal of Public Economics*, 70, 399-424.

Rogowski, Ronald (1998) "Democracy, Capital, Skill, and Country Size: Effects of Asset Mobility and Regime Monopoly on the Odds of Democratic Rule," in Paul W. Drake and Mathew D. McCubbins (eds.). *The Origins of Liberty*; Princeton: Princeton University Press.

Rokkan, Stein (1970) *Citizens, Elections, Parties; Approaches to the Comparative Study of the Processes of Development*; NewYork: McKay.

Romalis, John (2004) "Factor Proportions and the Structure of Commodity Trade," *American Economic Review*, 94, 67-97.

Romer, Thomas (1975) "Individual Welfare, Majority Voting and the Properties of a Linear Income Tax," *Journal of Public Economics*, 7, 163-8.

Romer, Thomas, and Howard Rosenthal (1978) "Political Resource Allocation, Controlled Agendas and the Status Quo," *Public Choice*, 33, 27-43.

Romero, Luis Alberto (2002) *A History of Argentina in the Twentieth Century*; University Park: Pennsylvania State University Press.

Rosendorff, B. Peter (2001) "Choosing Democracy," *Economics and Politics*, 13, 1-29.

Rosenstein-Rodan, Paul (1943) "Problems of Industrialization in Eastern and Southeastern Europe," *Economic Journal*, 53, 202-11.

Ross, Jeffrey I., and Tedd R. Gurr (1989) "Why Terroism Subsides: A Comparative Study of Canada and the United States," *Comparative Politics*, 21, 405-26.

Rothschild, Michael, and Joseph E. Stiglitz (1970) "Increasing Risk I: A Definition," *Journal of Economic Theory*, 4, 225-43.

Rothschild, Michael, and Joseph E. Stiglitz (1971) "Increasing Risk II: Its Economic Consequences," *Journal of Economic Theory*, 5, 66-84.

Rouquie, Alain (1987) *The Military and the State in Latin America*; Berkeley: University of California Press.

Rueschemeyer, Dietrich, Evelyn H. Stephens, and John D. Stephens (1992) *Capitalist Development and Democracy*; Chicago: University of Chicago Press.

Rustow, Dankwart C. (1970) "Transitions to Democracy: Toward a Dynamic Model," *Comparative Politics*, 2, 337-63.

Sachs, Jeffrey D., and Andrew Warner (1995) "Economic Reform and the Process of Global Integration," *Brookings Papers on Economic Activity*, 1-118.

Safford, Frank, and Marco Palacios (2002) *Colombia: Fragmented Land, Divided Society*; New York: Oxford University Press.

Sargent, Thomas J. (1987) *Dynamic Macroeconomic Theory*; Cambridge, MA: Harvard University Press.

Schedler, Andreas (1998) "What Is Democratic Consolidation?" *Journal of Democracy*,9, 91-107.

Schmitter, Philippe C. (1971) "Military Intervention, Political Competitiveness and Public Policy in Latin America: 1950-1967," in Morris Janowitz and Jacques van Doorn (eds.). *On Military Intervention*; Rotterdam: Rotterdam University Press.

Schumpeter, Joseph A. (1942) *Capitalism, Socialism and Democracy*; New York: Harper & Brothers. Kapitalizm, sosyalizm ve Demokrasi, çev. Hasan İlhan, Alter Yayınları, Ankara, 2007

Scott, James C. (1976) *The Moral Economy of the Peasant*; New Haven: Yale University Press.

Searle, Geoffrey R. (1993) *Entrepreneurial Politics in Mid-Victorian Britain*; Oxford: Oxford University Press.

Selten, Reinhard (1975) "Reexamination of the Perfectness Concept for Equilibrium Points in Extensive Games," *International Journal of Game Theory*, 4, 25-55.

Sen, Amartya K. (1970) *Collective Choice and Social Welfare*; Amsterdam: North-Holland.

Shepsle, Kenneth A. (1979) "Institutional Arrangements and Equilibria in Multidimensional Voting Models," *American Journal of Political Science*, 23, 27-59.

Shepsle, Kenneth A., and Barry R. Weingast (1984) "Uncovered Sets and Sophisticated Voting Outcomes with Implications for Agenda Institutions," *American Journal of Political Science*, 28, 49-74.

Shin, Don Chull (1994) "On the Third Wave of Democratization: A Synthesis and Evaluation of Recent Theory and Research," *World Politics*, 47, 135-70.

Siavelis, Peter M. (2000) *The President and Congress in Postauthoritarian Chile: Institutional Constraints to Democratic Consolidation*; University Park: Pennsylvania State University Press.

Singer, H. W. (1949) "Economic Progress in Underdeveloped Countries," *Social Research*, 16, 1-11.

Smith, F. B. (1966) *The Making of the Second Reform Bill*; Cambridge, UK: Cambridge University Press.

Smith, Peter H. (1978) "The Breakdown of Democracy in Argentina, 1916-1930," in Juan J. Linz and Alfred Stepan (eds.). *The Breakdown of Democratic Regimes: Latin America*; Baltimore: Johns Hopkins University Press.

Söderberg, Johan (1987) ""Trends in Inequality in Sweden, 1700-1914," Historical Social Research, 58-78.

Söderberg, Johan (1991) "Wage Differentials in Sweden, 1725-1950," in Y. Brenner et al. (eds.). *Income Distribution in Historical Perspective*; New York: Cambridge University Press.

Starr, Harvey (1991) "Democratic Dominoes: Diffusion Approaches to the Spread of Democracy in the International System," *Journal of Conflict Resolution*, 35, 356-81.

Stasavage, David (2003) *Public Debt and the Birth of the Democratic State: France and Great Britain 1688-1789*; New York: Cambridge University Press.

Stavig, Ward (1999) *The World of Tupac Amaru: Conflict, Community, and Identity in Colonial Peru*; Lincoln: University of Nebraska Press.

Stepan, Alfred (1985) "State Power and the Strength of Civil Society in the Southern Cone of Latin America," in Peter B. Evans, Dietrich Rueschemeyer, and Theda Skocpol (eds.). *Bringing the State Back In*; New York: Cambridge University Press.

Stepan, Alfred (1986) "Paths Toward Redemocratization: Theoretical and Comparative Considerations," in Guillermo O'Donnell, Philippe Schmitter, and Lawrence Whitehead (eds.). *Transitions from Authoritarian Rule: Comparative Perspectives*; Baltimore: Johns Hopkins University Press.

Stepan, Alfred (1988) *Rethinking Military Politics: Brazil and the Southern Cone*; Princeton: Princeton University Press.

Stevenson, John (1979) *Popular Disturbances in England, 1700-1870*; New York: Longman.

Stigler, George J. (1970) "Director's Law of Public Income Redistribution," *Journal of Law and Economics*, 13, 1-10.

Stokey, Nancy L., and Robert E. Lucas, Jr., with Edward C. Prescott (1989) *Recursive Methods in Economic Dynamics*; Cambridge, MA: Harvard University Press.

Sutter, Daniel (2000) "The Transition from Authoritarian Rule: A Game Theoretic Approach," *Journal of Theoretical Politics*, 12, 67-89.

Tarrow, Sidney (1991) "Aiming at a Moving Target: Social Science and the Recent Rebellions in Eastern Europe," *PS: Political Science and Politics*, 24, 12-20.

Tarrow, Sidney (1998) *Power in Movement: Social Movements and Contentious Politics*, 2nd edition; New York: Cambridge University Press.

Tawney, R. H. (1941) "The Rise of the Gentry, 1558-1640," *Economic History Review*, 11, 1-38.

Therborn, Goran (1977) "The Rule of Capital and the Rise of Democracy," *New Left Review*, 103, 3-41.

Thoenig, Mathias, and Thierry Verdier (2003) "A Theory of Defensive Skill-Biased Innovation and Globalization," *American Economic Review*, 93, 709-28.

Thompson, Edward P. (1963) *The Making of the English Working Class*; New York: Pantheon Books.

Thompson, Edward P. (1975) *Whigs and Hunters: The Origin of the Black Act*; NewYork: Pantheon Books.

Thompson, Leonard (1995) *A History of South Africa*; New Haven: Yale University Press.

Ticchi, Davide, and Andrea Vindigni (2003a) "On Wars and Political Development. The Role of International Conflicts in the Democratization of the West," Unpublished. Department of Politics, Princeton University.

Ticchi, Davide, and Andrea Vindigni (2003b) "Democracies and Armies," Unpublished. Department of Politics, Princeton University.

Tilly, Charles (1990) *Coercion, Capital, and European States, A.D. 990-1990*; Cambridge: Basil Blackwell.

Tilly, Charles (1995) *Popular Contention in Britain, 1758-1834*; Cambridge, MA: Harvard University Press.

Tilly, Charles (2004) *Contention and Democracy in Europe, 1650-2000*; New York: Cambridge University Press.

Tilton, Timothy (1974) "Social Origins of Liberal Democracy: The Swedish Case," *American Political Science Review*, 68, 561-71.

Trefler, Daniel (1995) "The Case of Missing Trade and Other Mysteries," *American Economic Review*, 85, 1029-46.

Trudeau, Robert (1993) *Guatemalan Politics: The Popular Struggle for Democracy*; Boulder: Lynne Rienner.

Tullock, Gordon (1971) "The Paradox of Revolution," *Public Choice*, 11, 89-99.

Turnbull, C. M. (1989) *A History of Singapore, 1819-1988*; Oxford: Oxford University Press.

Verner, Andrew M. (1990) *The Crisis of Russian Autocracy: Nicholas II and The 1905 Revolution*; Princeton: Princeton University Press.

Verney, Douglas (1957) *Parliamentary Reform in Sweden, 1866-1921*; Oxford: Clarendon Press.

Waisman, Carlos H. (1999) "Argentina: Capitalism and Democracy," in Larry Diamond, Jonathan Hartlyn, and Juan J. Linz (eds.). *Democracy in Developing Countries: Latin America*, 2nd edition; Boulder: Lynne Rienner Publishers.

Wallerstein, Michael (1999) "Wage Setting Institutions and Pay Inequality in Advanced Industrial Societies," *American Journal of Political Science*, 43, 649-80.

Wantchekon, Leonard (1999) "Strategic Voting in Conditions of Political Instability: The 1994 Elections in El Salvador," *Comparative Political Studies*, 32, 810-34.

Weingast, Barry R. (1997) "The Political Foundations of Democracy and the Rule of Law," *American Political Science Review*, 91, 245-63.

Weingast, Barry R. (1998) "Political Stability and Civil War: Institutions, Commitment, and American Democracy," in Robert Bates, Avner Greif, Margaret Levi, Jean-Laurent Rosenthal, and Barry R. Weingast (eds.). *Analytic Narratives*; Princeton: Princeton University Press.

Williams, Robert G. (1986) *Export Agriculture and the Crisis in Central America*; Chapel Hill: University of North Carolina Press.

Williams, Robert G. (1994) *States and Social Evolution: Coffee and the Rise of National Governments in Central America*; Chapel Hill: University of North Carolina Press.

Williamson, D. C. (1998) *Bismarck and Germany, 1862-1892*, 2nd edition; New York: Longman.

Williamson, Jeffrey G. (1985) *DidBritish Capitalism Breed Inequality?* Boston: Allen and Unwin.

Williamson, Jeffrey G. (1999) "Real Wages, Inequality and Globalization in Latin America Before 1940," *Revista de Historia Economica*, 17, 101-42.

Williamson, John (1993) "Democracy and the Washington Consensus," *World Development*, 21, 1329-36.

Williamson, Oliver E. (1985) *The Economic Institutions of Capitalism: Firms, Markets, Relational Contracting*; New York: Free Press.

Wintrobe, Ronald (1998) *The Political Economy of Dictatorship*; New York: Cambridge University Press.

Wittman, Donald (1983) "Candidate Motivation: A Synthesis of Alternative Theories," *American Political Science Review*, 77, 142-57.

Wood, Elizabeth J. (2000) *Forging Democracy from Below: Contested Transitions in Oligarchic Societies*; New York: Cambridge University Press.

Wood, Gordon (1969) *Creation of the American Republic 1776-1787*; Chapel Hill: University of North Carolina Press.

Woodside, David (1976) *Community and Revolution in Modern Vietnam*; Boston: Houghton Mifflin.

Wright, Randall D. (1996) "Taxes, Redistribution, and Growth," *Journal of Public Economics*, 62, 327-38.

Yashar, Deborah J. (1997) *Demanding Democracy: Reform and Reaction in Costa Rica and Guatemala, 1870s-1950s*; Stanford: Stanford University Press.

Zeldin, Theodore (1958) *The Political System of Napoleon III*; New York: St. Martin's Press.

Dizin

1884 Üçüncü Reform Yasası 24
1982 Falklands (Malvinas) Savaşı 27, 28, 54, 240
1832 Birinci Reform Yasası 22, 23, 38
1381 Köylü İsyanları 164, 165
1885 Yeniden Dağıtım Yasası 24
1918 Halk Temsil Yasası 24
1816 Spa Fields Ayaklanmaları 23
1830 Swing Ayaklanmaları 23

ABD Anayasasının İktisadi Yorumlanması (Beard) 56
Açık ekonomi modeli 359-362
Adullamites, 299
Afrika Ulusal Kongresi (ANC) 32, 163
  tarafından verilen tavizler 57
  tarafından gösteriler 33
  tarafından beyazlar için garanti 241
  -nın siyasal kurumları 389
Ağlar, alıcı / tedarikçi 330
Aktivizm 96
Alfonsin Raúl 28
Almanya
  -da demokrasinin başlangıcı 90
  -da ekonominin çöküşü 303
  -nın demokrasidışı rejimi 23
  -da Sosyal Demokrat Parti 23
  -da üç sınıflı oylama sistemi 90
  -da refah durumu 230
  Birinci Dünya Savaşı ve 208
Alt-oyun mükemmel dengeleri 231
ANC, bkz. Afrika Ulusal Kongresi 32
Apartheid 21
  -nın uygulaması 32
  -nın yıkılması 21, 34, 35
  -nın felsefesi/yapısı 33
Arjantin 25-28, 386
  -nın tarımsal ihracatı 25
  -nın Muhafazakar yönetimleri 27
  -de darbe 97
  -de demokrasinin tarihi 26, 27, 50, 61
  -de diktatörlüğün çöküşü 240
  için Gini katsayısı 97
  -de erkeğe seçme ve seçilme hakkı 26, 39, 50, 250
  -nın askeri seçkini 37
  -nın Radikal Parti'si 288, 294
Aristoteles 99
Arrow, Kenneth J., 115
Artık
  -ın yeniden dağıtımı 250
Asquith, Herbert 24, 87
Avam Kamarası 384
Avrupa
  -daki mali politika 254
  Güney Afrika ve 31
Ayaklanmalar 23, 33, 166
Aydınlanma 92, 202
Ayrılık 65, 212, 215

Bağımsızlık Savaşı 92
Barisan Sosialis (BS) 29
Barro, Robert J., 71, 72, 77, 196.
Baskı, sosyal/toplumsal 96
Baskı 16
  Soğuk Savaş ve 315
  -in maliyeti 229, 238, 307, 321
  demokrasi ve 54
  demokratikleşme veya 214-222
  -arzulanan 329
  seçkinler ve 51, 200, 215, 247
  -in başarısızlığı 215, 217, 249
  -in etkileri 272
  -deki gelir etkisi 326
  -in sanayici maliyeti 347
  orta sınıf ve 289, 306-311
  demokrasidışı ve 60
  -nın bedelleri 309, 314
  yeniden dağıtım ve 228
  tarafından israf edilen kaynaklar 251
  zenginin kullanımı 307, 311, 314
  -nın durumları 311, 312
  ılımlılar sertlik yanlılarına karşı ve 311
  -nın başarısı 246
  -nın değeri 238
Başarısızlık
  taviz 217, 218
  baskı 215
Başkanlık demokrasisi
  parlamenter demokrasiye karşı 141
Beard, Charles A., 55, 56
Bedel
  darbenin 343
  seçkinlerin 227
  beklenen 212
  baskının 309, 314
  devrimin 181, 227
Bellman denklemleri 183, 224, 227
Beşeri sermaye 222, 323, 351, 352
  -nin önemi 392
  uluslararası ticaret ve 357

Beyaz(lar)
için ANC'nin garantileri 241
seçkin 34, 36
-ın oy kullanma hakkı 24
Birey(ler)
-in iktisadi seçimleri 126
-in çıkarları 65
medyan 117, 124
-in beğeni farklılıkları 115
Birinci Dünya Savaşı
sonrası Almanya 208
öncesi küreselleşme 64
İsveç ve 91
Birleşik Devletler
-'in demokratikleşmesi 15
-'in Venezuela müdahalesi 208
Bağımsızlık Savaşı 92
Black, Duncan 113-118
Bollen, Kenneth A., 72, 84
Botha, Louis, 16, 32
Botha, P.W., 33, 34
Botswana 74
Bozulma
darbelerin 330
devrim ve 326
Britanya 26, 383, 386
-nın sömürgeci politikaları 31
-nın tavizleri 384
-demokrasinin kökenleri 22, 206
-nın feodal kurumları 384
Guatemala ile karşılaştırıldığında 353
-daki kurumsal değişimler 384
-da erkeklere genel oy hakkı 39, 303
ondokuzuncu yüzyıl 348
yeniden dağıtım ve 86, 87
onyedinci yüzyıl 383-387
BS. Bkz. Barisan Sosialis 29
Burjuva 122
-çıkarlarını gözetmek 106
Burma (Myanmar) 215
Bushnell, David 50
Büyüme
demokrasinin 81
gelirin 80, 81

Cape Colony 30, 31
-nin siyasal kurumları 31
Caudillismo (Latin Amerika Otoriter Yönetim Geleneği) 94
Cayman Adaları 375
Cezalandırma 192
vatandaşlar ve 233
seçkinler 122, 233
olarak devrim 192
stratejiler 190, 231. 233
Chavez, Hugo 207, 208
Cobb-Douglas üretim fonksiyonları 323, 325, 360
Comunero İsyanı 166, 167
Cranborne, Viscount 44

Çartist hareket 23, 25, 384, 386
Çatışma
ölümler esnasında 351
dağıtımsal 105, 124, 288
küreselleşme ve 356
çıkar 115
seçkin içi 299-303
yoksul içi 124
toprak sahibi- sanayici 341-346
ekonomi dışı gruplar 237
siyasal kimlikler ve 65
siyasal kurumlar ve 204
zengin ve yoksul 82, 236
toplumsal 82
sosyo-ekonomik sınıf 135, 333
sosyo-politik 318
hedeflenen transferler ve 13
Çatışma, siyasal 65, 124, 325, 326
demokratik konsolidasyon ve 365-368
üzerindeki ekonominin etkisi 321
Mauritius'de 65
sosyo-ekonomik sınıf ve 134, 323, 318
demokrasiye geçiş ve 368, 372
Çavuşesku, Nikolay 190
Çin Komünist Partisi 214
Çoğunlukçu politika 17, 38, 56, 57, 63, 359
seçim sistemleri ve 114
küreselleşme ve 359
Çöküş
apartheid'ın 21, 145, 392
Arjantin diktatörlüğünün 240
demokrasinin 21, 51, 98, 285
Almanya'nın ekonomik 303

Dağıtım etkinliği
darbeler 329
devrim ve 326
Dağıtımsal çatışma 105, 113, 124, 129, 237, 288
Dalgalanma, mali. Bkz. mali dalgalanma
Darbe(ler)
demokrasi karşıtlığı 18, 252, 253, 281, 282
Arjantin'in 97
varlıklar üzerindeki etkisi 95
-in çekiciliği 266, 316
-den faydalanmak 269
-nin nedenleri 285, 344
baskısı 265
-nin maliyeti 67, 68, 321
savunma 284,286
-nin demokratikleşme üzerindeki etkisi 286
-nin bozucu etkisi 330
üzerine ekonominin etkisi 320
finansal entegrasyon ve 374
oyunlar 257
-in tetikleyicileri 255
-nin etkisindeki gelir 326
-ye kurumsal çözümler 286
Latin Amerikalı 252, 286, 346
-ye götüren mekanizma 278, 279
askeri 52

girişimi 264, 266
ödeme 343
siyasal entegrasyon 378
-deki güç 270, 282
-nin durağan modeli 255, 256
hedeflenen transferler ve 278
vergilendirme ve
-nin olasılıksızlığı 276
-nin dalgaları 358
Dahl, Robert
-ın demokratikleşme teorisi 102
De Klerk, L.W. 34
Değer fonksiyonları 183-185
vatandaşların 193
-nın rekursif yapısı 183
Değişimler
gelir 80
kurumsal 47, 48, 384, 389
rejim 276
Değişkenlik, eşitsizlik ve 278
Demokrasi. Bkz. ayrıca demokratik konsolidasyon, demokratik geçişler, demokrasidışı
kısmi demokrasi 288-290, 294, 296-299
tarım ve 98
-nin Arjantin'deki hikayesi 27, 50
-nin temel özelliği 113
Britanya'nın gelişen 22, 24, 206
-nin yükü 333-341
sermaye içeri 372-374
kapitalist gelişim ve 106
-nin doğasını değiştirmek 40
-ye vatandaşların isteği 47
-nin çöküşü 21, 51, 98, 225
içindeki benzerlikler 38
-nin maliyetleri 244
karşı darbeler 18, 252, 253, 281,
-nin oluşumu 250
-nin istikrarsızlığı 88
-nin belirleyicileri 13, 53
-diktatörlüğün manipülasyonu 246
-deki farklılıklar 36, 37, 346
doğrudan 118
eğitim ve 77, 78
-nin verimliliği 131, 132
-nin ortaya çıkışı 17, 105
-nin evrimi 73, 75
Fransa ve 90, 230
-nin geleceği 392-394
Almanya ve 90
nin gelişimi 81
gelir (1990'lar) ve 76
eşitsizlik ve 82-85
-nin istikrarsızlığı 85
-nin kurumsal özellikleri 114
-deki yatırımlar 207
emek payı ve 82, 83
Latin Amerika'nın düşüşü 74
-nin çoğunlukçu politikaları 17, 40, 45-48, 57, 58, 359
ölçmek 71-74
demokrasidışı 21, 37, 68, 144
modelleri 74
siyasal eşitlik ve 139
-deki güç 278, 280-282
-deki tercihler 243
başkanlık parlamentere karşı 141
-nin vatandaş yanlısı politikaları 45, 142
-nin yeniden dağıtımcı doğası 60, 82
temsili 56, 113
baskı ve 54
-nin ödülleri 49
-nin Schumpeter tanımı 242-255
yarı-konsolide olmuş 253, 260, 274
Güney Afrika ve 45, 48, 74, 388
İsveç ve 91
hedeflenen transferler ve 237
vergilendirme ve 85-87, 242-244, 368
Venezuela'nın yeniden kurulması 51
-nin dalgaları 101
zenginlik ve 80
Demokrasidışı 37
-nın zorlukları 58
tarafından yurttaşların haklarından mahrum edilmesi 47, 237
-da taahhüt problemi 170, 171
-daki baskılar 155, 156
demokrasiye karşı 21, 37, 68, 144
-nın istikrarsızlığı 88
-nda haklarından mahrum edilen vatandaşlar 47, 237
-nın farklı yolları 41
-nın tarımsal doğası 146
seçkinler ve 17, 18, 46, 146, 147, 160
denge siyasetleri 159
Almanya ve 230, 231
-nın verimsizliği 132
-nda yaşam koşulları 18, 19
-nda politika belirleme 144
-nda siyasal güç 47, 202
-ndaki rejimler 100, 205, 246
baskıcı 56
Singapur'un 277
Güney Afrika'nın 74
vergilendirme ve 234
-na geçişler 79
Demokratikleşme
-den kaçınma 272
-nin temel modeli 242
Orta Amerika 346
sivil toplumun 53, 220
üzerinde ki darbe etkisi 285
-nin *Dahl* teorisi 106
tanımlanmış 203
-nin gecikmesi 21
-nin iktisadi refahı 77
eğitim reformları ve 87
tarafından teşvik edilen verimlilik 250
seçkinler ve 48
-ye götüren güçler 105

oyunu 109, 110, 209, 210
Almanya'nın 208
küreselleşme ve 63, 64
gelir kaynakları ve 54, 58-61
artan 288
eşitsizlik ve 60, 83, 103, 218, 219
gruplararası ve 54-60, 64
Latin Amerika 94, 252, 346
Liberalleşme ve 106, 107
kitle 240
orta sınıf ve 61, 62
-nin modeli 209-214, 221-231
-nin ondokuzuncu yüzyılda başlaması 90-94, 107, 303
demokrasidışı seçkin ve 17, 46, 146, 147, 160
-nin modelleri 17, 220
resimlerle 245, 246
siyasal kurumlar 55, 58, 59
yoluyla siyasal güç transferi 162, 163, 202, 278, 280-282
süreci 43
yeniden dağıtım üzerindeki etkisi 86, 87
baskı veya 214-222
-nin önlediği devrim 226
için zenginin opsiyonları 307
toplumsal huzursuzluk ve 89, 89
Güney Afrika'nın 44-49
-nin durağan modeli 209-214
-nin teorisi 44-52, 206
-nin zamanlaması 15
ödünleşimler ve 214
Birleşik Devletler 15
-nin dalgaları 358
servet ve 54, 58-60
Demokratik geçişler, Bkz. ayrıca geçişler 89, 290, 299-303, 304
sermaye, toprak ve 326-329
oyun 377
gelir ve 89
demokrasidışı ve 89
siyasal çatışma ve 368-371
Demokratik konsolidasyon 52, 249,
sivil toplumun 53
üzerine tartışma 234
seçkinler ve 285
küreselleşme ve 64, 368
gruplararası eşitsizlik ve 58, 285
Mauritius ve 65
orta sınıf ve 62, 136
nun resmi 282, 283
siyasal çatışma ve 365, 368
siyasal kurumlar ve 55-59, 252
şok/krizler ve 54
zenginlik ve 54, 58
Demokratik toplum 49, 120, 142, 252, 262,393
Deneyler, düşünce 246
Denge, Bkz. ayrıca altoyun mükemmel dengeleri 128
hareketleri 227
-nin karakterize edilmesi 133
-nin karşılaştırmalı durağanlığı 218
Markov 179, 189
demokrasidışı ve 159
salınımlar 263
yolu 198
siyaseti 141, 142, 159
siyasi 131
olasılıklı oy davranışı 395
devrimler 193, 246-248
belirgin 190
stratejiler 156
yapı indüklü 206
-nin türleri 275, 276
Denklemler
Bellman 181, 182, 224, 227, 228, 264
karşılaştırmalı durağanlık 131
Deininger ve Squire veri seti 221
Des Forges, Alison 153
Devletin oluşumu 103
Devrim. Bkz. ayrıca devrim baskısı
-i önlemek 189, 196, 222, 310
-in avantajları 182, 210
vatandaşlara cazip gelen 147,156, 177, 190
kolektif eylem ve 147, 150-154, 172, 391
komünist 99
karşısında taviz 163
baskısı 146-149, 211
demokratikleşme ve 220
bozulma ve 326
ekonominin üzerindeki etkisi 320
-in seçkinlerce engellenmesi 49, 186, 212, 225-226
denge 195, 246-249
eşitsizlik, siyasal istikrarsızlık ve 85, 184
gruplararası eşitsizlik ve 50, 58, 60
-in uzun-dönem etkisi 270
-in modelleri 148
-in doğası 55
-den net kazanç 151
üzerindeki Markovyen olmayan stratejilerin etkisi 195
bedel/ödeme 181, 227
için tercih 190, 284
örgütlenmesindeki sorunlar 153
vaatler ve 189
Önerme 5.5 ve 199
ceza olarak 192
tarafından etki altına alınan yeniden dağıtım 192, 321
in kazanımları 313
vergide yeknesaklık ve 198
-in tehdidi / baskı 90, 198, 242, 243, 245, 296, 306
-in değeri 239, 247
Vietnam 152
Zimbabve'nin 153
Devrim baskısı 146-148, 158, 170, 225
bağlayıcı 183, 211
eşitsizlik ve 183, 174
bağlayıcı olmayan 157,177

Devrim sonrası toplumu 147, 391.
Dış sermaye 387
  vergilendirme ve 387
Dışbükey fonksiyonlar 396
Dışbükey varsayımı 125
Diktatörlük(ler) 52
  Arjantin'in 239
  tarafından demokrasinin manipülasyonu 246
  Guatemala'nın 94
  -de emeğin rolü 95
  toprak sahipleri ve 287
  Latin Amerika 288
  Nikaragua'nın 349
  -nin karşıtları 54
  proletarya 144
  -nin zayıf noktaları 85
  Zaire'nin 64
Diktatörlük ve Demokrasinin Toplumsal Kökenleri (Social Origins of Dictatorship and Democracy) (Moore) 287
Director'ün gelirin yeniden dağıtımı yasası 318
Disraeli, Benjamin
  Gladstone v. 108, 299
  -nin azınlık yönetimi
  -nin radikal reformu
  tarafından karşı çıkılan reform
  yönetimindeki muhafazakâr parti 289
Doğal olarak
  gereği karar 185
  gereği vergilendirmeyi yeniden ayarlamak 339
Doğal Sonuç 6.2, 220
  Ardındaki sezgisel sonuç 229, 230
Doğal Sonuç 7.1, 262
Doğal Sonuç 9.2, 333
Doğal Sonuç 10.1, 372
Doğu Hindistan Şirketi 28, 31
Dolaylı fayda fonksiyonu 117, 126, 133
Downscu rekabet 120, 123, 141, 396, 397, 407
Downscu model 116, 140, 142, 396, 407, 410
Downscu Yakınsama Teoremi Siyaseti 122
Downscu siyasal partiler 292
Durağan model 184, 187, 188, 200, 210, 240, 263, 268, 280, 284
Durağan, karşılaştırmalı. Bkz. karşılaştırmalı durağan 18, 91, 128, 130, 138, 262, 279
Dünya Bankası 221
Düşünce deneyleri 246

Eğitim
  demokrasi ve77-78
  demokratikleşme ve 87
  siyasetler86, 87
  evrensel 86, 87
  Eğitim Yasası 1870 86, 87
Ekim Manifestosu (Witte) 168, 169
Ekonomi
  -deki tahsisler 202
  sermaye yoğun 328, 340
  kapalı 360
  -darbeye etkileri 320
  Almanya'nın 303
  küreselleşmiş dünya 393
  gelir dağılımı ve 323-325
  açık 359-362
  -nin nüfuz alanında olan siyasal çalışmalar 321
  yeniden dağıtımcı politikalar ve 320
  -nin devrime etkileri 320
Ekonomi-politik modeli 365
El koymak, siyasal
  partizan siyaseti ve 407
El Salvador 95, 260
Emek
  -in bolluğu 336
  aktivizm 96
  diktatörlük ve 95
  zorunlu 220
  gelir ve 82, 324, 325
  piyasalar 86, 87, 347, 348
  üretim, ikame ve 323
  -in rolü 95
  payı 82, 83
  üzerindeki vergilendirme 334
Emektar modeller 124,142
Endeks
  Freedom House 71-74
  Polity 72
Entegrasyon, finansal. Bkz. Finansal entegrasyon
Entegrasyon, siyasal 378, 379
  darbe maliyetleri ve 378
  küreselleşme ve 378, 379
  -nun etkisi 379
Esneklik
  sermayenin 376
  vergilendirmenin 103
Eşitlik, siyasal 38, 114, 189
  demokrasi ve 139
  Singapur'un 387
  toplum ve 219
Eşitlikçi olmayan toplum 277
Eşitsizlik. Bkz Ayrıca gruplararası eşitsizlik
  Arjantin'in 97
  Kolombiya'nın 98
  karşılaştırmalı durağanlık ve 138
  -deki düşüş 107
  demokrasi ve 82-85
  demokratikleşme ve 62, 84, 104, 213, 214
  mali değişkenlik ve 278
  Fransa'daki yükselişi 93
  uçurum 298
  başlangıç seviyeleri 229
  sınırlı 175
  19. yüzyıldaki yükselişi 93
  siyasi / siyasal 38, 114
  yeniden dağıtım ve 82, 139
  devrim baskısı ve 84
  devrim, siyasal istikrarsızlık ve 85, 184
  Singapur'un 221
  toplumdaki 230
  Güney Afrika 35

İsveç'teki yükselişi 33
vergilendirme ve 131, 274, 277, 293
değişkenlik ve 278
Etnik köken 135
Faktör donanımları 63, 70
faktör fiyat eşitleme 364
Heckscher-Olin modeli ve 357
Faşizm 99, 106
Farklılaşma, örtük 270
Faydalar
-darbelerin 269
-bireylerin
-devrimlerin 182, 210
- yeniden dağıtım 194
Fayda fonksiyonu 117, 126, 133, 401, 402
Felsefe 389
apartheid'ın 21
siyaset 42
finansal entegrasyon 63
darbeler ve 374
küreselleşme ve 355, 357, 372
-nin etkisi 375
Fiziki sermaye 54, 55, 67, 322, 333
FMLN. Bkz. Frente Farabundo Martí para la Liberaci ón Nacional 95
Franco-Prusya Savaşı 90
Fransa
-nın otoriterlik aşaması 90
-da demokrasinin gelişimi 90, 230
-da eşitsizliğin yükselişi 93
-da Jakobenlerin yükselişi 90
-nın liberallik aşaması 90
-nın siyasal reformları 93
-nın İkinci İmparatorluğu 87
-nın İkinci Cumhuriyeti 90
Fransız Devrimi 92
Freedom House Endeksi 71-81
Gayri Safi Milli Hasıla'ya karşı 77
Frente Farabundo Martí Ulusal Özgürlük Cephesi (FMLN) 95
Fonksiyonlar
Cobb-Douglas üretim 323, 325, 360
içbükey 116, 117, 126, 127, 399
dolaylı fayda 117, 119, 130, 133, 141, 234, 293, 395, 398, 401
Lagrangean 361
fayda 401, 402
değer 184,183,193

Galtieri, Leopoldo 28
Gapon, Georgi 168
Gayri Safi Yurtiçi Hasıla (GSYİH) 77
Freedom House Endeksi 72-77
-içindeki emek geliri 79, 80
-içindeki vergi gelirleri 86, 87
Geçişler
demokrasiye 378
demokrasidışına 89
rejim 104-106
Gelir
-deki değişimler 80
-üzerinde darbelerin etkisi 327
demokrasi (1990lar) ve 76
dağılım 293, 323-325
seçkinler ve 55
dış 342
-in büyümesi 80, 81
-in artan payı 138
emek ve 82, 324, 325
üretim ve 84
yeniden dağıtım 48, 125, 132, 245, 322
üzerindeki baskı/ darbe etkisi 327
-in kaynakları 54, 55, 58-61
vergilendirme ve 34
-e geçiş 79
Gelişim
Amerika'nın
demokrasi ve kapitalist 106, 107
Gelişim / artış
demokrasinin 81
gelirin 80, 81
Gelişim, siyasal
hakkında hipotezler 352, 353
-in dört yolu 21, 35, 66, 383-389
Singapur'un 67
George, Lloyd 87
Geriye doğru tümevarım 122, 137, 156, 258
Gini katsayısı 82, 84, 85, 86, 93, 97
Arjantin'in 87
Gladstone, William
karşı Disraeli 108, 289, 299
Goh Chok Tong 30
Gómez, Juan Vicente 94
Gösteriler 29
Grey, Earl 49,
Grossman-Helpman Lobicilik Dengesi 140, 401
GSYİH Bkz. Gayri Safi Yurtiçi Hasıla
Grevler 208
-in tehdidi 208
Gruplararası eşitsizlik 138, 236
demokratik konsolidasyon ve 59, 285
demokratikleşme ve 54, 58, 60, 63
seçkinler ve 55, 58
artan 64, 248, 249
siyasal kurumlar ve 82
baskı ve 55, 59
devrim ve 55, 59
-in rolü 54, 57-60
Guatemala 94
Britanya ile karşılaştırıldığında 350
diktatörlüğü 94
-daki angarya 220
Güç, siyasal 42, 140, 141
-ün tahsisi 46, 179, 189, 2020
-ün kazanımı 37
vatandaşın kazanımı 189
taahhüt ve 147, 180
tavizler ve 177, 178
inanırlılık ve 236
de facto 80, 146, 158, 163

tanımlanmış 204
de jure 42, 146, 169, 202
demokrasi/demokratikleşme ve 162, 202, 278, 280-282
-ün dağıtımı 70
için mücadele 261
-ün kazanımı 146
kurumlar ve 205-209
sabitlenmesi 203
kaybı 27
korumak 275
-ün tekeli 249
demokrasidışı ve 47, 202
kullanmama 163
siyasal kurumlar ve 162, 201
-teki değişim 88
-ün geçici doğası 46, 47, 203
işçi sınıfı ve 102
Güney Afrika. 31-35, 388 Bkz. Ayrıca Apartheid
-daki demokrasi 45, 48, 74, 388
-daki Hollandalı yerleşimler 31
-daki Avrupalı mevcudiyeti 31
için gelecek 68
-daki eşitsizlik 35
-daki erkek seçme-seçilme hakkı 32
-nın demokrasidışılığı 74
-nın sendikaları 34
-nın beyaz seçkini 34, 36
Güney Kore 55, 222
Güvenilir taahhüt 255, 259

Haklarından mahrum etmek
vatandaşlar, demokrasidışı ve 46, 237
kolektif eylem ve 97
oy hakkı vermek 294
orta sınıf 294
ondokuzuncu yüzyıl
Halkın Hareketi Partisi (People's Action Party) (PAP)
Hareketlilik
sermaye 382
sosyal 278
Hariç tutma 150
-yı kullanmak 151
Harvard Sosyal Bilimler Temel Araştırma Merkezi 19
Heckscher-Olin modeli 357
faktör fiyatı eşitlemesi ve 364
tahmini 379
üzerindeki teknoloji etkisi 381
Hedeflenen transferler 132-135, 279-280
-in elverişliliği 336
darbelerin ve 279
demokrasi ve 237
-in tanıtımı 237
toplumsal çatışma ve 135
iki-sınıflı model ve 120
Heterojenlik
seçkinlerin 342
-in kaynakları 312
Hobbes, Thomas, 42
Hollanda Doğu Hindistan Şirketi 31, 206
Hollandalı yerleşim 31
Hutular 144
Huzursuzluk, toplumsal 18, 23, 24, 384
demokratikleşme ve 90-92
Hükümetler
-in bütçe baskısı 184, 326
ordu 321

Ilımlılar
sertlik yanlılarına karşı 311, 342
-ın kimliği 312
Irksal hakimiyet 220

İç Savaşı (1642-51) 22
İdeal noktalar
medyan seçmenin 118, 122, 128, 409, 411
oyuncu tiplerinin 130, 133, 136-138
İkame
sermaye/toprak 324
emek, üretim ve 323
İki-sınıflı modeller
-deki denge siyaseti 142
hedeflenen transferler ve 120
İkinci Cumhuriyet, Fransa'nın 90
İkinci Dünya Savaşı 29, 32, 74, 358
İkinci Reform Yasası 24, 93, 289, 303, 385
İktisadi İşbirliği ve Kalkınma Örgütü (OECD) 74
İmalat
gelir ve 85
-de ürünlerin kalitesi 330
İmkan(sız)lık teoremi 115
İndirgenmiş-biçim modeli 66, 105, 106, 137, 139, 148, 169, 175, 181, 184, 196
İnsan Hakları İzleme Örgütü 153
İstikrarsızlık, siyasi
eşitsizlik, devrim ve 287
İsveç 87, 303
-te demokrasinin başlangıcı 91
hükümeti 91
-te eşitsizliğin artışı 93, 94
Birinci Dünya Savaşı ve 91
İşçi Partisi (Labour Party) 43

Jakobenler 90
Japonya 118
-nın Liberal Demokratik Partisi 74

Kahve 347
çiftlik eylemleri 349
Kapalı ekonomi 367, 389
Kapsamlı biçim oyunu 119, 188, 200, 212
Karar hesabı 186
Karşılaştırmalı durağanlık 18, 91, 128, 130, 138, 262, 279, 293, 326
Katolik Kilisesi 101
Kaybedenler/kazananlar 115
-in siyasetleri 41

Kayıtsızlık
seçkinlerin 216, 272, 309
Kaynaklar
-ın tahsisi 132
-ın seçkinler eliyle transferi 188
baskının israfı 251
Khoikhoi 31
Kısıtlamalar / sınırlamalar. Ayrıca bkz. devrim baskısı
darbe 266
hükümetin bütçesi 125, 133, 135, 184
teşvik-edici uyumluluğu 194, 232
demokrasidışı düzenin 155
Kısmi demokrasi
-nin ortaya çıkışı 288, 294-299
-nin tamlığı 289, 290, 299-315
-deki yoksulların hakları 299, 300
zenginin seçimi 296-308
Kızılderililer 220
Kimlikler, politik
alternatif 195, 223-227, 278, 279, 391
sınıf ve 139
çatışma ve 65
-nin oluşumu 36
King Richard 164, 165
Kleptokratik rejimler 144, 349
Koalisyon, orta sınıf-zengin 312
Kolektif eylem 47
haklarından mahrum etme ve 97
ile buluşturmak 153
problem 150, 152, 153, 172, 177
devrim ve 149-153, 172, 391
-in teknolojisi 263
-in doğasının geçişliliği 154
Kolektif Eylemin Mantığı (The Logic of Collective Action) (Olson) 149
Kolektif karar alma 15, 69
-da Arrow'un çalışması 115
model 113
Kolombiya 50
-'da Comunero İsyanı 166, 167
-'nın seçkinleri 239
-'da eşitsizlik 98
-'da genel oy hakkı 50
Komünist devrim 346
Kongo 101, 144
Kosta Rika 15, 60, 62, 98, 288, 349, 350
Krizler
ile ilişki 160
demokratik konsolidasyon 53, 54
ekonomik 102
Kuhn-Tucker biçimi 127, 291
Kurumlar
İngiliz feodal 384
-ın taahhüt değeri 206, 207
tasarımı 240
ekonomik 347-351
karşı politikalar 205, 206
siyasal güç ve 205-209
Kurumlar, siyasal 43, 55, 56
ANC'nin 389
Cape Colony'nin 31
-için vatandaşların gereksinimleri 203
taahhüt sorunları ve 103
üzerine çatışma 204
demokratik konsolidasyon ve 57, 60, 257
demokratik olmayana karşı 37
-nın demokratikleşmesi 55, 57
-nın devamlılığı 46, 48
-ın ekonomik sonuçları 242
seçkinler ve 52
-ın önemi 248, 249
gruplararası eşitsizlik ve 82, 83
-ın yolları 21
tarafından düzenlenen siyasi iktidar 162, 201
üzerindeki tercihler 204
-ın rolü 45, 201-204
Kusnetz eğrisi 92
yaşandığı ülkeler 93
Kültür, politik 101
Küreselleşme 63
Arjantin ve 386
sınıf çatışması ve 356
demokratik konsolidasyon ve 64, 368
demokratikleşme ve 63,64
-nin boyutları 355
finansal entegrasyon ve 355, 357, 372
-nin etkisi 355
çoğunlukçu politikalar ve 359
siyasal entegrasyon ve 378, 379
Birinci Dünya Savaşı öncesi 21, 64
Önerme 10.1, 10.2 ve 379
ticaret entegrasyonu ve 362
-nin yükselişi 358
dünya ekonomisinin 393

Laffer Eğrisi 125, 322, 326
Lagrangean fonksiyonları 361
Latin Amerika
-daki darbeler 255, 285, 346
-da demokrasinin düşüşü 74
-nın demokratikleştirilmesi 94, 252, 346
-daki diktatörlük 288
deneyimi 94-98
-nın mali politikası 254
erkeğe seçme ve seçilme hakkı 26
-daki oy hakkının tesisi 50
Lee Hsien Loong 30
Lee Kuan Yew 29-31
Liberalleşme
demokratikleşme ve 106, 107
Fransız 91, 92
siyasal 92
Liberal Parti 87, 299, 301, 303
Lindman, Arvid 303
Lipset, Seymour M. 65, 99, 352
Lobicilik401-406
López Pumarejo, Alfonso 50
Lord Derby. Bkz. Stanley, Edward 302
-nın Luddit Ayaklanmaları 23

Lordlar Kamarası 22, 25, 57, 384

Mali değişkenlik
  eşitsizlik ve 278
  Latin Amerika
Maliye politikası
  Avrupa 254, 256
  Latin Amerika 256
Maliyet
  darbenin 67, 68, 321
  demokrasinin 244
  yeniden dağıtımın 216
  baskının 229, 238, 307, 321
  vergilendirmenin 222, 325
Malthus döngüsü 384
Mandela, Nelson 33
  tarafından görevlendirilen Anayasa Mahkemesi 34
  -nın cezaevinden serbest bırakılışı 34
Markov stratejileri 179
  -nin doğası 188
  -olmayan 179, 230
  için kısıtlamalar 231
  -dışı tarafından önlenen devrim 195
Markov Tam Dengeleri 179, 189
  -nin avantajı 181
  -nin karakterizasyonu 263, 264
  taahhüt sorunları 181
  -ne odaklanmak 223
  salt strateji 181
Marshall, Alfred 72, 99
Mauritius
  -daki demokratik konsolidasyon 65
  -daki siyasal çatışma 65
Medya
  -nın PAP tarafından kontrolü 30
Medyan birey 117
Medyan seçmenler
  -in ideal noktası 129
  orta sınıf 293
  model 124, 132
  MVT ve 129
  -in tercihleri 120, 260, 261
  vergilendirme ve 257
  için ödünleşimler 268
Medyan Seçmen Teoremi (MVT) 116, 118-120
  arkasındaki argüman 118
  medyan seçmenler ve 129
  -nin politika tahminleri 120
  tek zirveli tercihler ve 118, 292
Meşrutiyetçiler 303
Michels, Robert 394
Mitre, Bartolomé 25
Model(ler)
  kolektif karar-alma 89
  demokratikleşmenin 209-214, 222-231
  doğrudan demokrasi 118
  Downscu 116, 120, 140, 147, 407
  tam-dinamik 247
  oyun-teorisi 109, 110, 119
  Heckscher-Olin 357, 364, 379
  sonsuz ufuk 222, 263
  medyan seçmen 124
  açık ekonomi 359-362
  ekonomi-politik 110
  olasılıklı oy davranışı 140, 318
  saf yeniden dağıtım 124, 135
  yeniden dağıtımcı siyaset 124, 129-132
  indirgenmiş biçim 110,141
  devrim 148,159
  durağan 209-214, 256-262
  üç-sınıflı 143, 228, 291, 307, 312, 316
  ticaret 357
  iki-sınıflı 124, 129-132
  işyükü 124, 139
Modernleşme teorisi 77, 99
  O'Donnell'in saldırısı 100
Moore, Barrington 61, 102, 106, 287, 320
  tarafından vurgulanan burjuva 102
Muhafazakar (Tory) Parti
Muhteşem Devrim 24, 384
Mutlakiyetçi rejim 90
Mutluluk noktası, siyasal 117, 118
  tek zirveli tercihler ve 116-118
MVT. Bkz. Medyan Seçmen Teoremi
Myanmar. Bkz. Burma

Napolyon
Nash dengesi 120, 128
  altoyun mükemmel 121, 159
  -nin tekliği 133
Nikaragua
  -nın diktatörlüğü 47, 62, 220, 349
Normalleşme 125
North, Douglass 22, 160, 205, 207

Occam'lı William 37
Occam'ın usturası 37, 61, 105
  -na başvurmak 147
  tercihler ve 117
  -na güven 145
O'Donnell, Guillermo 91
OECD. Bkz. İktisadi İşbirliği ve Kalkınma Örgütü 74, 253, 275, 278, 357, 379
Olaylar-ın zamanlaması 261-264
Olasılıklı oy davranışı
  seçim rekabeti, partizan partiler ve 410
  dengenin mevcudiyeti ve 395
  modelleri 139, 140, 318
Olasılıklı Oy Davranışı Modelleri 395
Oligarşinin Tunç Kanunu (Iron Law of Oligarchy) (Michels) 394
Olson, Mancur C. 393
Ongania, Juan Carlos 27
Ondokuzuncu yüzyıl
  -da Britanya 348
  -da demokratikleşmenin başlaması 90-94, 108, 303
  -da hakkından mahrum edilme
  -da eşitsizliğin artışı 93

Onyedinci yüzyıl, Britanya'da 383-387
Oransal temsil 114, 241
Ordu
darbe 52
seçkinler ve 37, 224
hükümetler 321
cunta 215
siyasetler 321
Orleancılar 303
Orta Amerika 94
-da demokratikleşme 346
-da toprak sahibi seçkin350
Orta sınıf. 61, 62, 101, 104 Ayrıca bkz. burjuvazi
tampon olarak 306-311, 317
demokratik konsolidasyon ve 62, 316
demokratikleşme ve 61,62,318
haklarından mahrum etme 294
oy hakkı vermek 295, 308
-ın önemi 288, 290
medyan seçmen 293
bağıl serveti 299
tarafından baskının kullanımı 289
ile zenginin koalisyonu 312
-ın güçlendirilmesi 107
vergilendirme ve 316, 317
Muhafazakar parti ve 300, 301
Otoriter rejimler 100, 105, 106, 108, 159, 209
Oy hakkı verme
karşı haklarından mahrum etme 294
orta sınıf 295, 308
Oyun(lar)
sürdürme
sözleşmeler ve 162
darbe 257
demokratikleşme 109, 110, 209, 210
Disraeli Gladstone'a karşı
dinamik 178
son 303
oy hakkı hakkında mahrum edilmeye karşı 294
kapsamlı biçim 177, 182, 199, 200, 210
sonsuz ufuk 222
etkileşimler 162
-ın taahhütleri/ sözleri 172-178
tekrarlanan 190, 211
durağan 295, 317
-ın teorik modelleri 109, 110, 130, 131
teori 115, 119
-ın üç aşaması 121
demokrasiye geçiş 378
Oyuncular
-nın kategorileri 291
-nın ideal noktaları 136
Oyunun sonu 138
Oylama. Bkz. ayrıca olasılıklı oy davranışı
-dan dışlamalar 202
Almanya'nın sistemi 90
Latin Amerika 50
çoğunluk 236
PAP'ın üzerindeki etkisi 30
üzerinden seçilen siyasal partiler 113
tercihleri 114
üzerindeki kısıtlamalar 146, 299
Olasılıklı oy davranışı ve kararsız seçmenler 397, 398

Ödünleşimler
tavizlere karşı demokratikleşme 214
medyan seçmenin 268
Önerme 4.1. Bkz. Medyan Seçmen Teoremi (MVT) 118, 119, 121, 223
Önerme 4.2. Bkz. Downscu Siyaset Yakınsaması Teoremi 122, 123, 128, 397
Önerme 5.1, 159
Önerme 5.2, 171
Önerme 5.3, 176
-nin alternatif biçimi 177
-nin tahmini 173
Önerme 5.4'e karşı 188
ile tarif edilen stratejiler 188
Önerme 5.4, 188
Önerme 5.3'e karşı 188
Önerme 5.5, 199
devrimden kaçınma ve 199
Önerme 6.1, 214
-den çıkarılan sonuçlar 214
-in Önerme 6.2 ile benzerlikleri 218
-in Önerme 6.5 ile benzerlikleri 244
Önerme 6.2, 217
-in Önerme 6.1 ile benzerlikleri 220
Önerme 6.3, 229
Önerme 6.4, 239
Önerme 6.5, 244
-in Önerme 6.1 ile benzerlikleri 244
Önerme 6.6, 248
Önerme 7.1, 260, 285
Önerme 7.2, 274
Önerme 7.3, 281
Önerme 8.1, 298
Önerme 8.2, 306
Önerme 8.3, 310
Önerme 8.4, 315
Önerme 8.5, 317, 381
Önerme 9.1, 329
Önerme 9.3, 332
Önerme 9.4, 332
Önerme 9.5, 340
Önerme 10.1, 368, 371, 374, 379
küreselleşme ve 379
Önerme 10.3, 374, 377
Önerme 10.4, 379
Önerme 10.5, 381
Önerme A.1 Bkz. Olasılıklı Oy Davranışı Modeli 400
Önerme A.2 Bkz. Grossman-Helpman Lobicilik Dengesi 403, 405
Önerme A.3, 406
Önerme A.4 Bkz. Partizan Politikalar Altında Politika Yakınlaşması 409
Önerme A.5 Bkz. Partizan Politikayla Yakınlaşma ve Oy Kullanma İhtimali 412

Önerme A.6 Bkz. Politikanın Partizan Politikaya Yakınlaşmaması ve Vaatlere Bağlı Kalmama 413
Önerme 10.1
küreselleşme ve 368
Önerme 10.2
küreselleşme ve 371
Örgütler, ekonomik 63
Örtük farklılaşma 270
Örtük fonksiyon teoremi 128
Özgür Orange Devleti (Orange Free State) 31, 32

Palmerston, Henry John Temple 302
Panama 20
PAN. Bkz. Partido Autonomista Nacional (Ulusal Özerk Partisi) 25
PAP. Bkz. People's Action Party (Halkın Hareketi Partisi) 29, 30, 31, 37, 42, 88
Pareto kriteri 131, 250
Paris Komünü 46, 61, 90
Parlamenter demokrasi
başkanlığa karşı 141
Partido Autonomista Nacional (PAN) (Ulusal Özerk Partisi) 25
Partizan partiler
seçim rekabeti, olasılıklı oy davranışı ve 407, 410
Perón, Isabel 27
Perón, Juan Domingo
-nun ilk hükümeti 27, 97
Peru
-daki Tupac Amaru Kalkışması 166
Peterloo Katliamı 23
Pinochet, Augusto
-nin anayasası 56
Platon 99
Partizan Politikalar Altında Politika Yakınsaması 409
Partizan Siyaseti ve Taahhütsüzlük ile Politikadışı Yakınsama 413
Partizan Siyaseti ve Olasılıklı Oy Davranışı ile Politikadışı Yakınsama 412
Piyasalar
-ın bozulması 347
emek 347, 348
Politikacılar
-ın taahhüt dışılığı 32, 123
Polity endeksi 72, 80, 81
Principles of Economics (İktisadın İlkeleri) (Marshall) 99
Problemler
-in bölünmesi 152
maksimumlaşması 193
devrimleri örgütleme 149, 190
tercih-toplama 312, 313
sosyal-seçim 235
programlama, dinamik 266
Prusyalı Junkerler 57
Putilov demir fabrikası 168

Radikal Parti 26, 61, 288, 294
Arjantin'in 26, 50, 61, 288, 294
Raffles, Stamford 28
Rasyonel seçim 40
Refah
Almanya ve 230
Refah, iktisadi demokratikleşme ve 77
Reel Borsa Endeksi 96
Reformlar
Disraeli'nin 289, 299
1832 Birinci Reform Yasası 23-25, 38, 384
Fransız siyasal 93
SáenzPeña'nın 39
İkinci Reform Yasası 24, 25, 207, 289, 299
1884 Üçüncü Reform Yasası 24, 302
Rejim(ler)
-in ortaya çıkışı 66
otoriter 109
zorlu 208
değişimler 276
-in sınıflandırılması 37
Almanya'nın demokrasidışı 230, 231
kleptokratik 144, 349
demokrasidışı 100, 200, 246
üzerindeki tercihler 242
-in taahhütleri sözleri 200
-in geçişleri 105, 106
Rendel Komisyonu 29
Rokkan, Stein 240
Rol
gruplararası eşitlik 54, 58-61
emeğin 95
siyasal kurumların 45, 201-204
proletaryanın 144
Ruanda 65,144,153
Russell, John 299
Rusya. Bkz. Ayrıca Rus İşçiler Meclisi 24, 47, 167, 169
Rus Devrimi 65, 144, 153, 154
Rus İşçiler Meclisi 168

Sáenz Peña Yasası 26, 94, 97
Sáenz Peña, Roque 26, 39
tarafından tanınan erkeğe oy hakkı 50
tarafından manipülasyonlar 240
yönetimindeki reformlar 39
Schumpeter, Joseph 71, 108
tarafından tanımlanan demokrasi 242-255
Salınımlar
denge 263
toplumun 253
Sanayiciler
sermayeyi elinde bulunduran 342
-in çatışmaları 341-347
toprak sahiplerine karşı 322, 341-347
yeni nesil 347
-e baskı maliyeti 347
-in getirileri 345
Sanayi Devrimi 23
Sandinista Devrimi 349

Sarmiento, Domingo 25
Savunma amaçlı darbeler 284
Seçimler
  kolektif 116
  bireylerin iktisadi 126
  sosyal 36
Seçim rekabeti
  partizan partiler, olasılıklı oy davranışı, ve seçim sistemleri 114
Seçkin(ler), Bkz. ayrıca zengin, zenginlik
  Arjantin'in askeri 37
  vatandaşlara karşı 22
  Kolombiya'nın 239
  -in taahhütleri 203
  -nin tavizleri 159, 203
  içi çatışmalar 299-303
  -in kararları 182
  demokratik konsolidasyon ve 285
  tarafından demokratikleşme 48
  arasındaki ayrımlar 315, 346
  -in heterojenliğin 342
  -in yüksek tehdit durumu 265
  sınırlaması 194
  -in geliri 55
  -in kayıtsızlığı 216, 270, 272, 309
  gruplararası eşitsizlik ve 54, 58
  -in yatırımları 54, 322, 329
  -in kayıtları 182
  ordu ve 37
  demokrasidışı ve 16, 45, 46, 146, 147, 160
  için seçenekler 48
  -e bedeller 228
  siyasal kurumlar ve 52
  -in gücü 238-242
  -in tercihleri 201
  -in sözleri / taahhütleri 174, 190, 193, 194
  -in cezası 192, 234
  tarafından yeniden dağıtım 159, 171, 186
  baskı ve 51, 200, 215, 245
  tarafından kaynakların aktarımı 189
  tarafından önlenen devrim 48, 186, 212, 224-225
  Güney Amerikalı beyaz 34, 36
  vergilendirme / vergi yükü ve 134, 157, 177
  için ödünleşimler 54
  -in refah fonksiyonu
Seçme ve seçilme hakkı, erkek
  Arjantin ve 26, 39, 50, 250
  Britanya ve 39, 303
  Latin Amerika ve 50
  -nın Sáenz Peña'nın tesisi 50
  Güney Afrika ve 31
  beyaz 15
Seçme ve seçilme hakkı, evrensel 313
  Kolombiya ve 62
Sendikalar 51, 87, 168, 230, 385, 389
Sermaye. Bkz. ayrıca beşeri sermaye 351
  -nin esnekliği 376
  kaçış 358
  yabancı 373
  sanayici ve 342
  akışları 357
  -nin etkisi 333
  yoğunluğu 328, 329, 341
  hareketliliği 382
  fiziksel 351
  karmaşık ilişki 330
  ikame 324
  üzerindeki vergilendirme 335
Sermaye içeri 373
  demokrasi ve 373-375
Sermaye çıkışı 375-378
Sertlik yanlıları
  -in kimliği 312
  karşı ılımlı çizgidekiler 311, 341
Servet
  demokrasi ve 78
  demokratik konsolidasyon ve 53, 59
  demokratikleşme ve 54, 57, 58
  orta sınıf ve 298
Sese Seko, Mobutu144
Sınıf, sosyoekonomik 318
  siyasal çatışma ve 134, 323
  içinde sıralaması 291
Sızdıran kova 125
Singapur
  -un devralınması 28
  -da eşitlik 387
  -da eşitsizlik 221-222
  -un demokrasidışılığı 277
  -un siyasal gelişimi 67
Sivil toplum
  demokratik konsolidasyon ve 53
  -un demokratikleştirilmesi 53, 220
Siyasal Partiler (Michels) 394
Siyaset
  -in ihtilaflı doğası 41
  ordu 321
  yeniden dağıtımcı 129-132, 315
Siyaset. Bkz. ayrıca çoğunlukçu politika
  Britanya'nın kolonyalizmi 32
  vatandaşların değişen 252
  in tavizleri 249, 366
  yakınsama
  eğitimi 86, 87
  denge 140, 142, 159
  kurumlara karşı 205, 206
  emek piyasası politikaları 86, 87, 347, 348
  çoğunlukçu 17, 40, 45, 48, 56, 359
  tek boyutlu 119
  -te taahhütdışı politikacılar 32, 123
  vatandaş yanlısı 209
  kazananlar/kaybedenler 41
Sosyal Bilimler için Temel Araştırma Merkezi Harvard'da 19
Soğuk Savaş 315, 388
  sonu 64, 315, 388, 393
Sonsuz ufuk modelleri 222, 263
Sosyal seçim sorunları 235
Sosyal Demokrat Parti 230, 394

Sosyalizm 144
Sosyo-ekonomik sınıf. Bkz. sınıf, sosyo-ekonomi 143, 279, 318, 354
Sosyopolitik çatışma 318
Sovyet sosyalizmi 144
Soweto isyanları 33, 163
Soykırım 153, 154
Sözleşmeler
  taahhüt ve 161
  -in uygulaması 161
  oyunlar ve 162
Süreklilik / devamlılık 46, 85, 205
Süreklilik
  oyun 171, 178, 211
  değer 271
Smuts, Jan 32
Stanley, Edward 302
Strateji
  denge 156
  -nin formel tanımı 158
  tarih-bağımlı 231
  Markovyen 179, 188, 190, 231, 233
  Önerme 5.3'ün 176
  cezalandırıma 195, 196, 231, 233
  Viet Minh 153, 156

Şili
  -nin Reel Borsa Endeksi 95
Şoklar / krizler
  demokratik konsolidasyon ve 53, 54
  taahhüt
  güvenilir 255, 259
  siyasal güç ve 147, 160

Taahhüt(ler). Bkz. ayrıca taahhüt problemleri
  sözleşmeler ve 161
  yakınlaşma ve 413
  -nin güvenirliği 120
  aygıt 205
  seçkinlerin 203
  kurumlar ve 206, 207
  siyasal güç ve 147
  tarafından etkilenen toplumsal yaşam 160
Taahhüt sorunları. Ayrıca bkz. problemler 103, 160, 205
  Markov tam dengesi 181
  -nın doğal biçimi 179
  demokrasidışı düzenin 170, 171
  çözümü 190
Tahminler
  Heckshcer-Olin modeli 379
  MVT 119
  Önerme 5,3'ün öngörüsü 178
  Tahsisler
  ekonomik 202
  -nın siyasal gücü 46, 179, 189, 202, 205
Tahsisin etkinliği 334
Tarım
  Arjantin'in 32
  demokrasi ve 98
  -deki ürünlerin kalitesi 330
Tarım toplumu 103
Tarih-bağımlı stratejiler 231
Tavizler
  ANC'nin 57
  Britanya'nın 383
  seçkinin 163, 203
  -in başarısızlığı 218
  -in yetersizliği 48
  demokrasidışı rejimlerin 199
  politika 84, 249
  siyasal güç ve 177, 178
  devrim ve 163
  -in zenginlerce kullanımı 310
  ödünleşim ve 214
Tayvan 59, 222
Tek-zirveli tercihler 116-118
  vatandaşların 119
  ideal nokta (siyasal mutluluk noktası) ve 116, 117
  ile ilişkili fikirler 123
  dolaylı fayda fonksiyonu ve 117
  bireysel tercihler ve 116
  MVT ve 118, 292
Teknoloji
  kolektif eylem 263
  eklemlenmiş 381
  Heckscher-Olin modeli ve 381
  -nin önemi 351
  vasıf-yönelimli 364, 379, 380-382
Teorem/teori
  demokratikleşme 45-52, 381, 382
  zarf 219
  oyun 119, 159
  kapalı fonksiyon 128
  imkan(sız)lık 115
  modernleşme 77, 99, 100
Tehdit(ler)
  darbeler
  seçkinler ve 265
  devrim 88, 200
  grevler 208
Therborn, Goran 208
Tek atışta sapma prensibi 227, 257, 268, 270
Tek boyutlu politikalar 408
Temsili demokrasi 56, 113
Teşvik uyumluluğu
  kısıtlamalar 232
  vaatler 199
Tercihler toplamı sorunları 313
Tercihler. Bkz. ayrıca tek-zirveli tercihler
  -in toplanması 115, 116, 201
  vatandaşların 144, 201, 271
  için demokrasi 243
  seçkinlerin 201
  uyarılmış 117
  medyan seçmenin 121, 258, 261
  modellemesi 155
  Occam'ın usturası ve 117
  partizan 114

siyasal kurumlar ve 204
rejim 242
-in göreli değerliliği 139
için devrim 117
toplumun 115
vergi oranı 293, 294
Tiananmen Meydanı 214
Ticaret. Bkz. ayrıca uluslararası ticaret
-in tarifeleri 363
entegrasyon 362
model 379
açılışı 64
sendikalar 33
Toprak
bolluğu 372
seçkinlerin yatırımları 322, 326
esnek arz 334
toprak sahipleri ve 342
-ın yeniden dağıtımı 337
toplum ve 333
ikamesi 324
Toprak edinme yasaları 349
Toprak sahipleri
aristokratik 346
-nin çatışması 341-346
diktatörlük ve 287
sanayiciler karşısındaki 322, 341-346, 347
tarafından elde tutulan toprak 342
-nin yararları 345
Toplum. Bkz. ayrıca sivil toplum, demokratik toplum
tarım 103
-un bileşimi 145
kesiti 249
-daki eşitlik 262
eşitlikçi olmayan 219
-daki eşitsizlik 347
toprak-yoğun 333
-un yapısı 36
-un salınımları 253
çoğunluğa dayalı 66
devrimsonrası 144, 387
-un tercihleri 115
Tupac Amaru İsyanı 166
Tyler, Wat 164, 165

Uçurum
eşitsizlik 298
zengine karşı yoksul 82, 236, 293
Ufuk, sonsuz 222, 263
Uluslararası ticaret 67, 68, 336
hakkında varsayımlar 379-382
-in etkileri 366
yeniden dağıtım ve 336
vasıf-yönelimli teknoloji ve 381
Ulusların Yükselişi ve Düşüşü (The Rise and Decline of Nations) (Olson) 393
Unión Cívica 25
Unión Cívica Radical (Radikaller) 26

Üretim 320
kapitalist 336, 337
-in yerel faktörleri 360, 361
emek, ikame ve 323
-nın yapısı 333
Üç-sınıflı model 143, 287, 289, 307, 308, 316, 381, 392

Vaatler/sözler
-in güvenirliği 48
seçkinlerin 174, 190, 193, 194
teşvik-uyumlu 189, 199
alt vergilendirme taahhüdü 331
-nın güvenilir olmayışı 160
yeniden dağıtım 174. 177, 235, 316
rejimin 200
-sözlerinden dönmek 167
devrim ve 190
Varlıklar
-ın darbelere etkisi 95
-ın bahşettikleri 320
- yeniden dağıtımı 125, 337
Varsayım
Dışbükeylik 125
uluslararası ticaret 355-359
Vasıf-yönelimli teknoloji 357, 380, 381, 382
Vatandaşlar 36, 315
-nın de facto gücü 180
-ca özlenen demokrasi 45, 142
seçkinler v. 42
-nın dışında 158
-olgun 352
demokrasidışı düzenin haklarından mahrum ettiği 46, 237
-ca değiştirilmiş olan politikalar 252
-ca gereksinim duyulan siyasal kurumlar 203
-nın siyasal gücü 189
-nın tercihleri 144, 201, 271
-tarafından ceza 233
için yeniden dağıtımın yararları 194
için devrimin avantajları 47, 148, 155, 156, 223
-ın tek zirveli tercihleri 119
için değer fonksiyonları 193
Veba (Black Death) 164
Venezuela 51, 207
-nın *caudillismo*su 94
-da demokrasinin yeniden kurulması 51
-'ya ABD müdahalesi 208
Vergilendirme 55, 57
yükü 131
sermaye 334
maliyetleri 222, 325,
üzerinde darbe etkisi
demokrasi ve 85-87, 242-244, 368
için esnek taban 103
seçkinler ve 134, 157, 176, 177
GSYİH ve 87, 87
gelir ve 334
eşitsizlik ve 131, 275, 276, 293

emek 334
medyan seçmenler ve 257
orta sınıf ve 316, 317
demokrasidışı ve 234
yoksul ve 265
kademeli 86, 87
düşürme taahhüdü 330, 331
yeniden dağıtım 57, 59, 225, 289
Vergi oranları
tercihleri 291, 292
-nın indirilmesi316, 317
Vergide yeknesaklık 196, 197, 232
ulaşmak 197
argüman 196
devrim ve 197
Verimlilik/etkinlilik 131
tahsis 334
demokrasinin 131, 132, 250
demokrasidışının 132
Veriseti, Denninger ve Squire'ın 221
Verwoerd, Hendrik 32
Videla, Jorge 27, 28
Viet Minh stratejisi 152, 153
Vietnam devrimi 152
Viola, Roberto 28

World Politics 104

Yakınsama
vaatlere bağlılık 412
politika
Yatırımlar
demokrasi ve 207
seçkinlerin 54
vasıfları 330
Yapı-indüklü denge 206
Yeniden demokratikleşmeler 96
Yeniden dağıtım. Bkz. ayrıca Director Yasası
varlık 125, 337
-ın yararları194
Britanya ve 86, 87
-ın maliyeti 217
üzerindeki demokratikleşme etkisi 86, 87
-ın belirleyicileri 139
-ın Direktor yasası 318
seçkinlerin verdiği 159, 171, 186
teşvik uyumlu taahhütler ve 199
gelir 114, 125, 132, 189, 246, 322
eşitsizlik ve 82, 139
uluslararası ticaret ve 368
toprak 337
sınırlandırmak 284
-ın saf modelleri 124
siyaset ve 129-132, 320
-ın taahhüdü 174, 177, 236, 316
baskı ve 228
üzerindeki devrim etkisi 185, 308
zenginin taahhüdü 308
tarafından azaltılan artık 250
vergilendirme ve 59, 225, 289
geçici 370
değişkenlik 254
Yeniden dağıtımcı siyaset
-in medyan seçmen modeli 124
-in iki-sınıflı modeli 129-132
Yoksul
içinde çatışma 124
kısmi demokrasi ve 299
-un devrimi 294
zengine karşı 82, 236, 288, 293
vergilendirme ve 265
Yol(u)
denge 198
demokrasi dışının aykırı 21
siyasal gelişimin 21, 35, 66, 383-389
siyasal kurumların 21
Yrigoyen, Hipólito 26, 386
-nun görevden alınışı 27
-nun seçilişi 26

Witte, Sergei 168, 169
Weimar Cumhuriyeti 91, 93

Zaire 64
ZANU. Bkz. Zimbabve Africa Ulusal Birliği 153
Zarf teoremi 177, 219
Zengin. Bkz. Ayrıca zenginlik
tarafınca kullanılan tavizler 310
-nin demokratikleşme seçenekleri 307
ile orta sınıf koalisyonu 288, 312
tarafınca seçilen kısmi demokrasi 296, 308
yoksula karşı 82, 236, 288, 293
tarafından taahhüt edilen yeniden dağıtım 308
tarafından kullanılan baskı 307, 311, 315
Zenginlikler 110, 250
Zimbabve Africa Ulusal Birliği (ZANU) 153
Zimbabve, devrimci savaşı 153

DİKTATÖRLÜK VE DEMOKRASİNİN EKONOMİK KÖKENLERİ

DARON ACEMOĞLU / JAMES A. ROBINSON

DARON ACEMOĞLU

JAMES A. ROBINSON

Bu kitap, demokrasinin oluşumu ile konsolidasyonuna yönelik bir çerçeve geliştiriyor. Farklı sosyal gruplar, siyasal güç ve kaynakların paylaşım şeklinden dolayı, farklı siyasal kurumları tercih ediyor. Bu nedenle, demokrasi vatandaşların çoğunluğunun tercihi iken seçkinlerin karşı olduğu bir yönetim biçimidir. Vatandaşlar, toplumsal huzursuzluk ve devrim ile tehdit edebildiğinde, diktatörlük kalıcı değildir. Buna karşılık baskının maliyeti yüksek ve imtiyazlar ile ilgili verilen sözler inandırıcı değilse, seçkinler demokrasinin oluşturulmasına mecbur kalabilirler. Demokratikleşme ile seçkinler, toplumsal istikrarı sağlayarak, güvenilir bir biçimde siyasal gücü vatandaşlara aktarabilirler. Demokrasi, seçkinlerin onu alaşağı etmek yönünde güçlü teşvik yoksa konsolide olabilir. Bu süreçler (1) sivil toplumun gücü (2) siyasal kurumların yapıları, (3) siyasi ve ekonomik krizlerin doğası, (4) ekonomik eşitsizliğin düzeyi, (5) ekonominin yapısı ve (6) küreselleşmenin biçimi ve kapsamına bağlıdır.

DARON ACEMOĞLU
JAMES A. ROBINSON

BAĞLAM

ISBN 978-605-9911-26-9
9 786059 911269